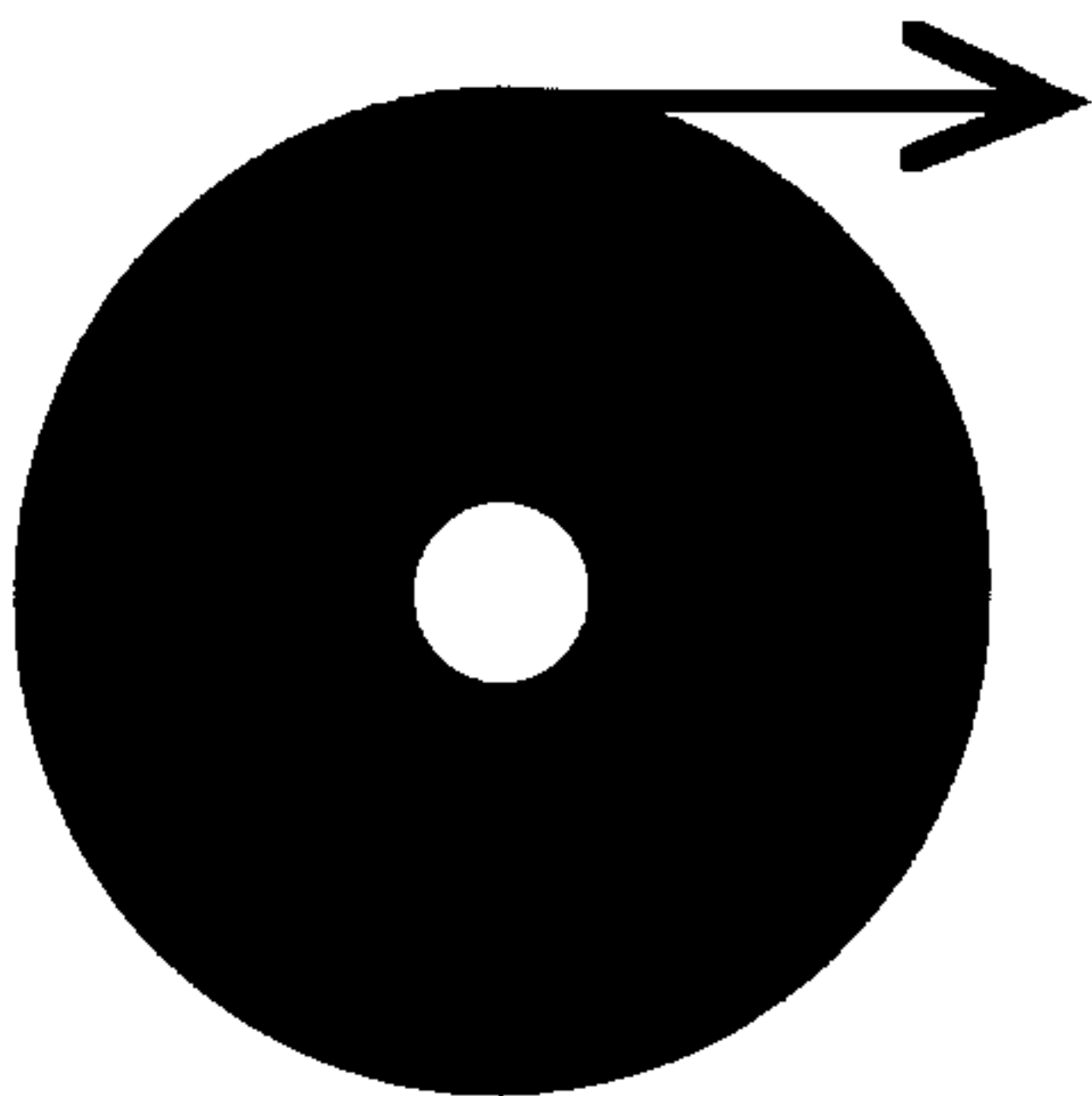
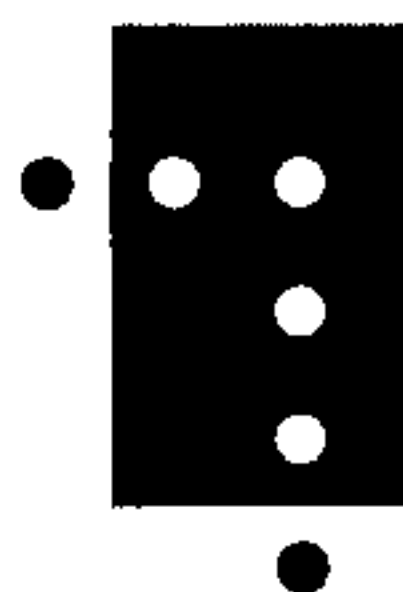

RI

Na

Telephone: +47

LØGTINGS- TIDINDI

1912

LAGTINGSTIDENDE

1912

og

den ekstraordinære Samling

1913

THORSHAVN

Trykt i Aktieselskabet »Fram» Bogtrykkeri

1912—13

the 1990s, the number of people with a mental health problem has increased by 50% (Mental Health Foundation 1999). The prevalence of mental health problems has increased in the general population, and the incidence of mental health problems has increased in the prison population.

There is a growing awareness of the need to address the mental health needs of prisoners. The Department of Health (1999) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (2000) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

Lagtingets ordentlige Samling aabnede den 29. Juli.

Lagtingets Medlemmer.

Amtmand Svenning Rytter.
Provst Frederik Petersen (R.).

* *

For Norderøernes Præstegæld:

Højskoleforstander Símur av Skarði,
Lærer Simon Just Jacobsen.

For Østerø Præstegæld:

Skolelærer Joen Poulsen,
Købmand Jacob F. Olsen,
Fisker Chr. Johs. Christensen,
Fyrpasser Simon Thorkildshøj.

For Nordstrøms Præstegæld:

Kongsbønde Johan C. F. Dam,
Syssemand Andreas Samuelson.

For Sydstrøms Præstegæld:

Tømrer Hans Andreas Djurhuus,
Kongsbønde Jóannes Patursson (R.),
Fuldmægtig Mads Andreas Winther,
Fuldmægtig Joh. M. Dam.

For Vaagø Præstegæld:

Odelsbønde Daniel Pauli Michelson,
Syssemand Joen Zacharias Nielsen.

For Sandø Præstegæld:

Pastor Andreas Christian Evensen,
Kongsbønde Johan Michael Hentze.

For Suderø Præstegæld:

Skolelærer Niclas Johannes Djurhuus,
Syssemand Oliver Johan Thomas Ludvig Effersee (R.),
Skolelærer Ole Nicolaj Skaalum,
Købmand Magnus Dahl.

Til Sekretærer valgtes: Poulsen og Nielson.

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes.

The second part of the paper focuses on the methodology used in the study. It describes the process of selecting participants, collecting data, and analyzing the results. The authors emphasize the importance of using a mixed-methods approach to capture both quantitative and qualitative data.

The third part of the paper presents the findings of the study. It shows that there are significant differences in learning outcomes between different cultural groups. These findings have important implications for educators and policymakers, who need to take cultural differences into account when designing educational programs.

The final part of the paper discusses the limitations of the study and suggests areas for future research. The authors note that the study was limited to a specific population and time period, and that further research is needed to explore the generalizability of the findings.

I. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes

Forslag til Lov

om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.

(Vedhæftet som Bilag 4.)

Ved Sagens 1. *Behandling* den 9. *August* vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 10. s. M. valgtes: *N. Djurhuus, Jacobsen, Samuelson, Hentze og Patursson.*

Den 7. *September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning over et af Amtmanden forelagt Forslag til Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse.

Udvalget har ikke i Aar haft Tid til at give Forslaget den Behandling, som Sagens store Betydning kræver. Man erkender, at der er Trang til en fylligere Lovgivning paa det omhandlede Omraade end den i Øjeblikket gældende, og man erkender frømdes, at man i det foreliggende Forslag har et udmærket Forhandlingsgrundlag, og de Ændringer, som man kan tænke sig foreslaaet, vil

ikke være gennemgribende. Sagen skønnes imidlertid at taale en kortere Udsættelse, og man mener derfor at burde foreslå, at den udsættes til næste Aar.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar.

.....

Ved Sagens *endelige Behandling* den 11. September betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

II. Forlængelse af Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne.*

.....

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes

Forslag til Lov

om Forlængelse af Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme
Sygdomme paa Færøerne.

(Vedhæftet som Bilag 26.)

.....

Ved Sagens 1. *Behandling* den 5. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henviser den til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Samme Dag afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

* Se Lagtingstidende for 1910, Side 1.

Udvalgsbetænkning.

Amtmanden har forelagt Lagtinget et Lovforslag, hvorefter Loven af 29. Marts 1904 om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme »Epidemiloven«, der efter Lov Nr. 260 af 16. December 1910 skulde forelægges Rigsdagen til Revision inden 1. Januar 1913, først skal forelægges til saadan Revision, naar den for det øvrige Land gældende Lov (Lov om Foranstaltninger imod Udbredelse af smitsomme Sygdomme af 31. Marts 1900) er revideret. Sidstnævnte Lov skal ifølge Lov (Nr. 372) af 19. Decbr. f. A. forelægges Rigsdagen til Revision inden den 1. Januar 1915.

Forslaget er tiltraadt af Fysikus paa Færøerne.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er henvist, kan tiltræde de af Amtmanden anførte Motiver for Revisionens Udsættelse som meldt, og tillader sig derfor at indstille det forelagte Lovforslag til uforandret Vedtagelse af Lagtinget.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 12. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 15. August betragtedes Lovforslaget som vedtaget uden Afstemning.

Den 22. August oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 22. August 1912.

Til

Justitsministeriet.

Amtmanden over Færøerne har forelagt Lagtinget medfølgende Lovforslag, hvorefter den i Lov Nr. 260 af 16. December 1910 omhandlede Revision af Lov af 29. Marts 1904 først skal finde Sted, naar den for det øvrige Land gældende Lov om samme Forhold er revideret.

Lovforslaget blev ved 1. *Behandling* i Tinget henvist til et Udvalg, der under 5. August afgav medfølgende Udvalgsbetænkning. Ved Sagens 3. *Behandling* den 15. August blev Lovforslaget, imod hvilket der ikke var gjort nogen Indvending, vedtaget uden Afstemning.

Det saaledes vedtagne Lovforslag tillader man sig herved ærbødigt at anbefale til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

Joan Poulsen,
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

III. Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes

Forslag til Anordning

hvorved

Lov Nr. 55 af 1. April 1912 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse udvides til at gælde for Færøerne.

(Vedhæftet som Bilag 5.)

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henviso den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 3. s. M. valgtes: J. M. Dam, Jacobsen, Thorkildshøj, Evensen og Nielsen.

Den 21. August afgav Udvalget (Ordfører Nielsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Anledning af, at Regeringen ved § 16 i Lov Nr. 55 af 1. April d. A. om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse er bemyndiget til ved kgl. Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Ændringer, som maatte følge af disse Øers særlige Forhold, har Justitsministeriet ved Skrivelse af 10. April d. A. anmodet Amtmanden over Færøerne om fra Lagtinget at ville indhente en Udtalelse om de Ændringer eller Modifikationer i bemeldte Lov, hvortil der efter Tingets Mening maatte findes Grund.

Fære Amt og Fysikat har efter Samraad med Sanatorielægen i denne Anledning udarbejdet et Forslag til Anordning, hvorved bemeldte Lov udvides til at gælde for Færøerne.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat for at afgive Betænkning i Sagen, skal udtale, at man ikke har fundet nogen væsentlig Indvending mod Forslaget, men at man i det store og hele kan tiltræde samme med nedenanførte uvæsentlige Ændringer:

1. I § 8 foreslaas Ordet »uopholdelig« ændret til »snarest muligt« for at forebygge Misforstaaelse, saaledes at Lægen eller Ligsynsmændene ikke skulle være forpligtede til at afsende Anmeldelse om Dødsfaldet i »uopholdelig« Befordring.
2. For Tydeligheds Skyld foreslaas i § 5, sidste Stykke, efter Ordet »Udgifterne« indskudt »heri ikke indbefattet Rejsoudgifter«.

* Se Lagtingstidende for 1906, Side 20.

3. I § 15, 1ste Linje, foreslaas Ordet »Lov« ændret til »Anordning« og »1. April« ændret til »1. Januar«, da der formentlig intet kan være til Hindet for, at Anordningen allerede træder i Kraft til denne Tid.

I Henhold til foranførte tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget at vedtage, at det foreliggende Forslag til Anordning gøres gældende paa Færøerne med følgende Ændringer:

1. I § 3 ændres Ordet »uopholdelig« til »snarest muligt«.
2. I § 5, sidste Stykke, indskydes efter Ordet »Udgifterne«: »heri ikke indbefattet Rejseudgifter«.
3. I § 15, 1ste Linje, ændres Ordet »Lov« til »Anordning« og »1. April« til »1. Januar«.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 24. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 27. August fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Evensen*:

Sidste Stykke i § 8:

»I alle offentlige Lokaler, saasom Kirker, Forsamlingshuse, Kontorer, Venteværelser og i Butikker, Skibslukafer samt i Arbejdslokaler og Værksteder, hvor der holdes Medhjælp, skal der forefindes en hensigtsmæssig Spyttekumme, med hvis Tilstedeværelse og Forsvarlighed Sundhedspolitiet skal føre Tilsyn.«

ændres til:

»I alle offentlige Lokaler, saasom Kirker, Forsamlingshuse, Kontorer, Venteværelser og i Butikker, Skibslukafer samt i Arbejdslokaler og Værksteder, hvor der holdes Medhjælp, skal der forefindes Opslag med Anordning til Tilstedeværende om af Sundheds-, Renligheds- og Sømmelighedshensyn ikke at spytte paa Gulvet. Sundhedspolitiet fører Tilsyn med disse Opslags Tilstedeværelse.«

Ligeledes fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Provsten*:

I § 8, sidste Stykke, 1ste Linje udgaar Ordet »Kirker«.

Evensens Ændringsforslag sættes først under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0, hvorefter Provstens Ændringsforslag var bortfaldet.

Lovforslaget i dets Helhed med de af Udvalget foreslaede Ændringer og ovenfor vedtagne Ændring sættes samlet under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Den 30. August ophæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 30. August 1912.

Ved Skriveisen af 10. April d. A. til Amtmanden over Færøerne har det høje Ministerium begæret Tingets Udtalelser angaaende de Ændringer eller Modifikationer i Lov Nr. 55 af 1. April d. A. om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse, hvortil der efter Tingets Skøn maatte findes Grund.

I denne Anledning har Færø Amt og Fysikat i Førelse med Sanatorie-lægen udarbejdet et Forslag til Anordning, hvorved foranstøvede Lov udvides til at gælde for Færøerne.

Tinget har til Sagens Behandling nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, der under 21. d. M. afgav medfølgende Betænkning.

Efter Sagens 2. Behandling fremsattes 2 Ændringsforslag henholdsvis fra Evensen og Provsten.

Ved Sagens 3. Behandling den 27. d. M. blev Evensens Ændringsforslag vedtaget med 11 Stemmer for og ingen imod, hvorimod Provstens Ændringsforslag bortfaldt.

Det saaledes ændrede Forslag til Anordning vedtoges derefter enstemmig med 13 Stemmer.

I det man herved indsender Sagens Dokumenter, skal man tillade sig, at anbefale den til det høje Ministeriums videre gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

J. Z. Nielsen.

Ordfører.

Til

Joen Poulsen.

Justitsministeriet.

IV. Statsstøtte til Tuberkulosens Sygebehandling.*)

Ved Lagtingets Aahning den 29. Juli fremlagdes

Anordning

hvorved

Lov Nr. 148 af 10. Maj 1912 om Statsstøtte til Tuberkulosens Sygebehandling udvides til at gælde for Færøerne.

(Vedhæftet som Bilag 6.)

*) Se Lagtingslidinge for 1905, Side 27.

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til Udvalget i Sagen vedrørende *Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse*.

Den 21. August afgav Udvalget (Ordfører: Nielsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Anledning af at Regeringen ved § 12 i Lov af 10. Maj d. A. om Statsstøtte til Tuberkulosens Sygebehandling er bemyndiget til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Ændringer, som maatte følge af disse Øers særlige Forhold, har Justitsministeriet ved Skrivelse af 1. Juni d. A. anmodet Amtmanden over Færøerne om fra Lagtinget at ville indhente en Udtalelse om de Ændringer eller Modifikationer i bemeldte Lov, hvortil der efter Tingets Mening maatte findes Grund.

Færø Amt og Fysikat har efter Samraad med Sanatorielægen i denne Anledning udarbejdet et Forslag til Anordning, hvorved bemeldte Lov udvides til at gælde for Færøerne.

Undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen er bleven henvist, har kun fundet Anledning til at foreslaa enkelte hovedsagelig redaktionelle Ændringer i Forslaget. Da der ikke her paa Øerne paa de i Forslaget ommeldte Anstalter findes nogen Overlæge men blot en Læge, foreslaar Udvalget, at Ordene »Overlæge« i §§ 7 og 8 ændres til »Læge«, ligesom Ordet »Lov« i §§ 8 og 9 formentlig bør ændres til »Anordning«. I § 12 foreslaas Tiden for Anordningens Ikrafttræden forandret fra 1. April til 1. Januar, da der formentlig intet kan være til Hinder derfor.

I Henhold til foranførte tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget at vedtage, at det foreliggende Forslag til Anordning gøres gældende for Færøerne med følgende Ændringer:

1. I §§ 7 og 8 ændres Ordene »Overlæge« til »Læge«.
2. I §§ 8 og 9 ændres Ordene »Lov« til »Anordning«.
3. I § 12 ændres »1. April« til »1. Januar«.

Ved Sagens 2. Behandling den 24. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 27. August vedtoges Udvalgets Ændring:

Punkt 1 uden Afstemning

— 2 bortfaldt

— 3 sættes under Afstemning og vedtoges med 13 St. mod 0.

Forslaget i dets Helhed saaledes ændret sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Den 30. August opløstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 30. August 1912.

Ved Skrivelse af 1. Juni d. A. til Amtmanden over Færøerne har det høje Ministerium begæret Tingets Udtalelser angaaende de Ændringer eller Modifikationer i Lov af 10. Maj d. A. om Statsstøtte til Tuberkuloses Sygebehandling, hvortil der efter Tingets Skøn maatte findes Grund.

I denne Anledning har Fære Amt og Fysikat i Forening med Sanatorielægen ndarbejdet et Forslag til Anordning, hvorved forannævnte Lov udvides til at gælde for Færøerne.

Tinget har henvist Sagen til et Udvalg, der under 21. d. M. afgav medfølgende Betænkning.

Ved Sagens 3. Behandling den 27. d. M. blev Forslaget med de af Udvalget, med Undtagelse af Punkt 2, foreslaaede Ændringer enstemmig vedtaget med 13 Stemmer.

Idet man herved indsender Sagens Dokumenter skal man tillade sig at anbefale den til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

J. Z. Nielsen,
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

V. Ændring i Helligdagsloven.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes

Forslag

til

Lov for Færøerne om Forandring i Lov Nr. 134 af 22. April 1904 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen.

(Vedhæftet som Bilag 12.)

Ligeledes fremlagdes en fra Landfogden indhentet *Erklæring*, saalydende:

Landfogden
over
Færøerne.

Thorshavn, den 16. Juli 1912.

Idet jeg hermed tilbagesender det med Færø Amts Skrivelse af 15. ds. oversendte Forslag til Lov for Færøerne om Forandring i Lov Nr. 184 af 22. April 1904 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen, skal jeg tjenstligst tillade mig at udtale følgende:

Der synes for Tiden at være en Udvikling henimod at hegrænse den Tid, i hvilken Butikker og Lagere maa holdes aabne, ikke blot paa Helligdage, men ogsaa om Aftenen, og jeg maa derfor anse det for betænkeligt, hvis ikke ganske særlige Omstændigheder tale derfor, at anbefale Undtagelsesbestemmelser, der saaledes som den foreliggende, gaa i modsat Retning. Det fremkomne Forslag angaar kun Handel paa Helligdage, men de med Lovforslaget fulgte Motiver kunde lige saa vel begrunde et Ønske om Forandring af Lov af 19. Juni 1908 om Tidspunktet for Lukning om Aftenen af Butikker og Lagere. Jeg har intet imod at der for Salg og Transport af fersk Fisk ved Politivedtægt træffes Undtagelsesbestemmelser, men disse Bestemmelser bør kun omfatte saadanne Foranstaltninger, der ere tjenlige til at bevare Fisken for Ødelæggelse. Et Salg under disse Omstændigheder maa anses for nødvendigt, og det er sikkert paa disse og lignende Forhold der er tænkt i § 1, sidste Stykke i Anordning af 1. April 1910, og jeg tror det vil være urigtigt at udvide Bestemmelsen til de Tilfælde, hvor Salget ikke er nødvendigt, men kun hensigtsmæssigt.

Med Hensyn til Salg af Varer til Skib er Forholdet det, at Thorshavn i de senere Aar 2 Gange aarlig anløbes snart paa en Hverdag, snart paa en Helligdag af et af Hamburg-Amerika Linies Skibe, der medfører 4--500 Passagerer. Passagererne ønske at købe Prospektkort og Erindringer om Færøerne. Medens de Handlende kan sælge Prospektkort fra Automat, findes der ingen Hjemmel til paa Helligdage at sælge Erindringer — navnlig færøske Huer, Stokke, Knive og udstoppede Fugle — men da kun faa Handlende føre disse Varer, er det vistnok kun den i Motiverne nævnte Handlende, Smed P. H. Arge, Thorshavn, for hvem en Lovændring vil have nogen Interesse, idet han vel sælger for et Par Hundrede Kroner hver Gang et saadant Skib anløber Færøerne. At der af Hensyn til dette Salg skulde være tilstrækkelig Anledning til at forandre den for hele Riget gældende Helligdagslov, kan jeg ikke indse, og jeg kan heller ikke se, at Ordene i det mig tilsendte Forslag omfatte et saadant Salg. I alt Fald forekommer det mig, at den Forstaaelse af Ordene »Varer til de Færøerne forbisejlende Skibe«, der ligger nærmest, er, at Skibene maa forsynes med Varer til Skibets Brug, altsaa en Bestemmelse, der allerede findes i Lov 22. April 1904 § 11 b. Ordet »forbisejlende« bør formentlig erstattes med Ordet »anløbende«.

Da det næppe kan være Hensigten med Amtets Forslag, at den nævnte Handel maa finde Sted ved Skibets Side, maa Meningen være, at de Handlende kan faa Tilladelse til at holde deres Butikker aabne, naar et Turistskib anløber Færøerne, men det vil i saa Fald være ganske umuligt at forhindre, at ogsaa andre end de til Skibet hørende Personer benytter sig af Lejligheden til at gøre Indkøb, og Helligdagsloven vil derfor praktisk set ikke virke overensstemmende med sit Øjemed i den Tid, et Turistskib ligger paa Reden.

Det er næppe rigtigt at henlægge Skønnet over, hvorvidt der kan gøres Undtagelser fra Helligdagslovgivningen, til Amtmanden, dels fordi det i andre tilsvarende Tilfælde er henlagt til Politiet, dels fordi det vel kunde tænkes muligt, at en Turistdamper anløb en Plads, der ikke kunde faa Forbindelse med Amtmanden, men vel med den lokale Politiovrighed: Sysselmanden, og jeg skal derfor henstille, at det udenfor Thorshavn bliver Sysselmændene, der kan meddele

Tilladelse til de ommeldte Undtagelser, om man her i Thorshavn vil lade Amtmanden eller Landfogden fastsætte de nævnte Undtagelser er i og for sig ligegyldigt, men som foran bemærket henhører det til Politiet, altsaa Landfogden, at træffe den Art Afgørelse.

Bay.

Til
Færø Amt.

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af H. A. Djurhuus at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Den 30. August afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et af Amtet udarbejdet lille Lovforslag, om Ændring i Helligdagsloven. Lovforslaget, der er foranlediget ved et Andragende fra Smed P. H. Arge af Thorshavn, tilsigter at gøre det muligt for de færøske Handlende og Haandværkere at drage større Udbytte af Turistskibe, der anløber Færøerne.

Med Lovforslaget er fremlagt en Erklæring fra Landfogden, hvori bl. a. udtales, at naar det tillades de Handlende at holde deres Butikker aabne i den Tid, et Turistskib ligger paa Reden, ville ogsaa andre Personer kunne benytte Lejligheden til at gøre Indkøb, og Helligdagsloven vil derfor praktisk set ikke virke overensstemmende med sit Øjemed i den Tid, Turistskibet ligger paa Reden. Herpaa kunde der mulig raades nogen Bod ved, at saadan Tilladelse kun blev meddelt Personer, der udelukkende eller næsten udelukkende handle med visse Artikler. En anden Indvending, at Amtmandens Tilladelse i mange Tilfælde ikke vil kunne indhentes, naar Talen er om en anden Plads end Thorshavn, vilde kunne bortfalde, naar det som af Landfogden antydet blev vedkommende Sysselmand, der udenfor Thorshavn kunde meddele den nødvendige Tilladelse.

Udvalget har fra Færøernes Købmandsforening indhentet hoslagte Erklæring*), hvoraf fremgaar, at Handelsstanden som Helhed ikke nærer noget Ønske om Lovændring i den angivne Retning, og dette maa man tillægge megen Vægt. Imidlertid kan Sagen dog have Betydning for enkelte Haandværkere og nogle af de mindre Handlende; men hvorvel Udvalget erkender, at der under visse Betingelser kunde være Anledning til at anbefale Lovændringer alene af Hensyn til de smaa Forretningsdrivende, maa man dog være Betænkeligheder i dette Tilfælde. Det er som af Landfogden paapeget altid betænkeligt at søge en for hele Riget gældende Lov ændret blot for en enkelt lille Del af Riget, naar ikke særlige for denne Rigsdel ejendommelige Forhold tale derfor, og særlig bliver det betænkeligt, naar der kun er Tale om at inødekomme enkelte Personer. Hertil kommer, at Anledningen til, at denne Lovændring ønskes, godt kan være af forbiggende Natur. Det er slet ikke givet, at saadanne Turistskibe fremtidig vil anløbe Færøerne i noget videre Omfang, og om de gør det, er det langt fra givet, at disse Anløb fremtidig ville ske paa Helligdage, fordi det Tilfælde hidtil er indtruffet nogle Gange.

Udvalget mener derfor, at man gør rettest i foreløbig at stille Sagen i

*) Udelades her.

Bero og se Tiden an; skulde det saa vise sig, at der virkelig bliver Trang til en saadan Lovændring, kan Spørgsmaalet jo altid tages op igen.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Sagen stilles indtil videre i Bero.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 2. *September* sattes Lovforslaget under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0, hvorefter Sagen overgik til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 7. *September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalget til Lovforslaget*:

I næstsidste Linie ændres »Amtmanden« til »Landfogden eller vedkommende Sysselmand«.

Ligeledes fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden til Lovforslaget*:

Den ommeldte Tilladelse kan gøres afhængig af, at vedkommende erlægger en Afgift af 2—20 Kr. til lige Deling mellem Færø Amts Pattigkasse og Repartitionsfond.

Formandens *Ændringsforslag* sattes under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

Udvalgets *Ændringsforslag* sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte for, ingen imod.

Lovforslaget saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 13 Stemmer (*stemte ikke*: Poulsen, Provsten, J. M. Dam, Samuelsen, Winther, J. C. F. Dam, Dahl og Effersøe, *fraværende*: Olson).

Den 12. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indoværende Samling behandlet et af Amtet forelagt Lovforslag om Forandring i Lov Nr. 134 af 22. April 1904 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen (Bilag 1).

Efter en 1ste *Behandling* i Tinget blev Lovforslaget, der er foranlediget ved et Andragende fra Smed P. H. Arge (Bilag 2), behandlet i et Udvalg, der indhentede Erklæring fra den herværende Købmandsforening (Bilag 3) og afgav medfølgende Udvalgsbetænkning (Bilag 4), hvori Vedtagelsen fraraades.

Ved 2den Behandling i Tinget blev Lovforslaget vedtaget af dette.

Til 3dje Behandling, der foretoges den 7. September, fremkom 2 Ændringsforslag: 1) Fra Udvalget (Bilag 5) gaaende ud paa, at Tilladelsen skal kunne meddeles af Landfoged eller Sysselmand. Dette Forslag, der motiveredes ved, at et Turistskib kunde anløbe en Plads, hvor det paa det givne Tidspunkt var vanskeligt at faa Forbindelse med Amtmanden, blev ikke vedtaget. 2) Fra Formanden (Bilag 6) gaaende ud paa, at Tilladelsen kan gøres afhængig af Erlæggelse af en Afgift; dette Forslag blev vedtaget med 15 Stemmer. Lovforslaget saaledes ændret blev derpaa enstemmig vedtaget ved Navneopraab med 13 Stemmer. (8 Medlemmer stemte ikke, 1 var fraværende).

Idet man herved giver sig den Ære at fremsende det saaledes vedtagne Lovforslag (Bilag 7) med de nævnte Bilag samt en af Landfogden afgiven Erklæring (Bilag 8), tillader man sig ærbødigst at anbefale Sagen til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og videre gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

Joan Poulsen,
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

VI. Forslag til Lov for Færøerne om Arveafgift.*

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes

Forslag

til

Lov for Færøerne om Arveafgift.

(Vedhæftet som Bilag 10.)

Ved Sagens 1. Behandling den 3. August vedtoges det efter Forslag af Eftersøe at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*. Den 4. September afgav Udvalget (Ordfører: Winther) følgende

* Se Lagtingstidende for 1908, Side 182.

Udvalgsbetsenkning.

Færø Amt har i indeværende Samling forelagt Tinget et Forslag til Lov for Færøerne om Arveafgift.

Grunden til dette Forslags Fremkomst skyldes de forandrede Bestemmelser, som paa dette Omraade er gjort gældende i det øvrige Kongerige ved Loven af 27. Maj 1908. Bemeldte Lov, der indeholdt den Bestemmelse, at den ved kgl. Anordning kunde sættes i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som efter Øernes særlige Forhold maatte findes påkrævede og hensigtsmæssige, blev forelagt for Lagtinget i Samlingen 1908. Tinget vedtog at udsætte Sagens videre Behandling til dets næste Aars Samling. Imidlertid er Sagen først i indeværende Samling paany forelagt Tinget efter i Mellemtiden at have været til Erklæring saavel hos den tidligere Sorenskriver, nuværende Herredsfoged Helms, som nuværende Sorenskriver Thygesen, hvilken sidste har udarbejdet det foreliggende Lovforslag. Med Erklæringerne fra de to Embedsmænd er fulgt som Bilag Oversigter over de i Finansaarene 1906—07, 1907—08, 1909—10 samt 1911—12 sluttede Dødsboer under offentlig Behandling med Angivelse af den svarede Arveafgift og Beregning af Arveafgift efter Loven 24. Maj 1908 samt endvidere for sidstnævnte Finansaars Vedkommende tillige Beregning af Arveafgiften efter det ved Sorenskriveriet udarbejdede Lovforslag.

I Motiverne til det foreliggende Lovforslag angives de Hovedregler, hvorefter Arveafgift for Færøerne hidtil er svaret. Disse Regler har i det væsentlige været afvigende fra de for det øvrige Kongerige gældende og Afgiftssatserne betydelig lavere. Den for det øvrige Kongerige tidligere gældende Arveafgiftslov af 19. Februar 1861, der blev afløst ved Loven af 27. Maj 1908, har ikke været gældende paa Færøerne, hvor Reglerne om Arveafgift findes i Forordningerne af 12. September 1792 og 8. Februar 1810. Medens Arveafgiften i det øvrige Kongerige, saavel efter Loven af 1861 som den nugældende Lov af 1908 udelte, er tillagt Statskassen, er Forholdet paa Færøerne dette, at modens $\frac{1}{2}$ -Procenten tilfalder Statskassen og 4-Procenten delt mellem denne og Amtsfattigkassen, nemlig ved offentlige Skifter med 2 pCt. til hver Kasse og ved privat Skifte med 1 pCt. til Statskassen og 3 pCt. til Amtsfattigkassen. Disse Forhold forklares meget indgaaende i Motiverne til Lovforslaget, og kan man henvise til disse.

Bestemmelserne i N. L. om Førløvspege gælder endnu paa Færøerne samt formentlig ogsaa Reglerne om Sjette- og Tiendepænge. (Se herom i Motiverne.) Saavel Førløvspege som Sjette- og Tiendepænge er ophævede Afgifter i det øvrige Kongerige og foreslaas nu i det foreliggende Lovforslag ophævede for Færøernes Vedkommende.

Medens som foran berørt al Afgift af Arv i det øvrige Kongerige allerede ved Loven af 1861 er tillagt Statskassen, har Amtsfattigkassen her paa Øerne nydt en forholdsvis Andel af 4 pCt.-Afgiften i Henhold til kgl. Resolution af 18. Maj 1796 og Fundation af 28. August 1867. I Lovforslaget foreslaas det bestaaende Forhold bibeholdt saaledes at Amtsfattigkassen fremdeles oppebærer den samme Andel af 4 pCts Afgiften som hidtil.

Af de foreliggende Oversigter fremgaar, at det kun er Beløb af ringe Størrelse, der aarlig svares i Arveafgift paa Færøerne, og selv om disse Beløb ved den tilsigtede Lovændring forhøjes en Del, vil det kun dreje sig om Indtægter af uvæsentlig Betydning for Statskassen. For saa vidt kunde man derfor blive staaende ved de hidtil gældende Regler. Men da nogle af de horgældende Bestemmelser, som nu foreslaas ophævede, forlængst er afløste i det øvrige Kongerige, og det man anses som hensigtsmæssigt, at samtlige Afgiftsbestemmelser indeholdes i en og samme Lov, finder Udvalget, at et Lovforslag i saa enkel og kortfattet Form som det foreliggende er vel egnet til at anvendes paa Færøerne, hvor Befolkningen ofte har saa ringe Adgang til kyndig Bistand. Derimod man Loven af 27. Maj 1908 anses som uanvendelig i færøske Forhold.

Hvad dernæst angaar den foreslaaede Forhøjelse af Afgiftssatserne, finder

Udvalget, at disse ikke kan virke skræmmende eller føles trykkende, og Udvalget kan derfor tiltræde Forslaget i saa Henseende.

Derimod har Udvalget overvejet, om man ikke samtidig med, at Afgifterne forhøjes, burde søge tillagt Amtsfattigkassen en forholdsvis større Andel af den Forhøjelse, der falder paa den Arv, hvor Afgiften hidtil er delt mellem Statskassen og Amtsfattigkassen. Det maa i denne Forbindelse erindres, at Afgiften til Amtsfattigkassen er ældre end Afgiften til Statskassen, og at Amtsfattigkassen i høj Grad trænger til øgede Indtægter for at kunne imødekomme de rimelige Krav, der nu stilles og fremtidig vil blive stillet den. Udvalget har derfor ment, at der var Anledning til at foreslaa den Ændring i Lovforslaget, at den fremtidige 7 pCts Afgift deles i nogenlunde samme Forhold som nu 4 pCts Afgiften mellem Statskassen og Amtsfattigkassen.

Med Hensyn til den Afgift, der svares af Søkendes Arv, naar disse arve sammen med Fader eller Moder, har gældende Regel hidtil været, at den kun svares med $\frac{1}{2}$ pCt. og tilfalder Statskassen. Dette Forhold vil efter Lovforslaget undergaa den Forandring, at medens der af Arven, der tilfalder Fader eller Moder i Lighed med den Afgifts Forhøjelse, der i øvrigt finder Sted, for den tidligere $\frac{1}{2}$ pCts Vedkommende, forhøjes til 1 pCt., vil der af Søkendes Arv ogsaa i dette Tilfælde tilsvares 4 pCt. Der kunde nu blive Spørgsmaal om, hvorvidt man skulde tillægge Amtsfattigkassen Andel af denne 4 pCts Afgift, efter det samme Forhold, som nævnte Kasse iøvrigt nu nyder Andel eller efter Udvalgets Forslag vil komme til at nyde Andel af 4 pCts og 7 pCts Afgiften henholdsvis ved offentligt og privat Skifte.

Da imidlertid Statskassen udeelt hidtil har oppebaaret den Afgift, der svares af Arv, hvor Søkende arve sammen med Fader eller Moder, har Udvalget efter Overvejelse ment at burde tilraade, at det bestaaende i saa Henseende bibeholdes uforandret.

Med Hensyn til 7 pCts Afgiften vil Udvalget derimod stille det Forslag, at denne ved offentligt Skifte deles lige mellem Statskassen og Amtsfattigkassen, og ved privat Skifte henholdsvis med 2 pCt. og 5 pCt. til de nævnte Kasser. Ved privat Skifte ganske at bibeholde det samme Delingsforhold for denne Afgift som ved 4 pCts Afgiften vil falde en Del vanskeligt, og har Udvalget derfor valgt at beholde hele Tal.

Den endnu paa Færøerne gældende Bestemmelse i N. L. om Færløvspege foreslaas ophævet. Denne Afgift, der i Praksis kun har været beregnet af Arv, der tilfalder udenfor Færøerne boende Personer, har aarlig kun andraget et ganske ringe Beløb. Endvidere kan bemærkes, at en Afgift som den i N. L. 5—7, 77—80 ommeldte om Sjette- og Tiendepenge, om end mulig endnu gældende her, dog ikke i Praksis har været anvendt i umindelige Tider, og dens Ophævelse maa derfor betragtes som en Selvfølge.

Bortset fra den Forandring i Fordelingen af 7 pCts Afgiften, som Udvalget foreslaar, kan man iøvrigt tiltræde Bestemmelserne i det foreliggende Lovforslag.

Udvalget foreslaar i Henhold til det anførte det foreliggende Forslag til Lov for Færøerne om Arveafgift til Tingets Vedtagelse med den Forandring, at § 7 omredigeres saaledes:

»Den Afgift, der svares af Arv, der tilfalder Arveladerens Ægtefælle, Livsarvinger og Forældre, samt Søkende, naar de eller deres Børn i deres Sted arve tilligemed Moder eller Fader, indgaar i Statskassen.

Af 4 pCts Afgiften tilfalder iøvrigt ved offentligt Skifte Halvdelen Statskassen og Halvdelen Fære Amtsfattigkasse og ved privat Skifte de ommeldte Kasser henholdsvis 1 pCt. og 3 pCt.

Af 7 pCts Afgiften tilfalder ved offentligt Skifte Statskassen og Amtsfattigkassen hver Halvdelen og ved privat Skifte henholdsvis 2 pCt. og 5 pCt.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 5. *September* behandledes Lovforslaget i følgende Afsnit:

§ 1 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§§ 2—6 ligeledes.

§ 7. Den af Udvalget foreslaaede Ændring i §'en sattes først under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0, hvorefter §'en saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§ 8 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Sagen overgik derefter til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 9 *September* betragtedes

§§ 1—6 som vedtagne uden Afstemning.

§ 7 ligeledes.

§ 8 ligeledes.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 20 Stemmer (*fraværende*: Samnølsen og Evensen).

Den 12. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Justitsministeriet.

Færø Amt har til *Behandling* i indeværende Tingsamling indbragt et Forslag til Lov for Færøerne om Arveafgift.

Sagen blev henvist til et Udvalg paa 3 Medlemmer som under 4. ds. afgav Betænkning. Af Betænkningen vil fremgaa, at Udvalget i det væsentlige har kunnet give det fremsatte Lovforslag sin Tilslutning, kun at man med Hensyn til Fordelingen af 7 pCts Afgiften har foreslaaet, at Amtsfattigkassen fik en større Andel end tiltænkt i det fremlagte Forslag. Udvalget fremsatte herefter Forslag om, at § 7 i Lovforslaget omredigeres saaledes:

(se Udvalgsbetænkningen).

Ved Sagens 3dje *Behandling* i Tinget den 9. ds. blev det Tinget forelagte Lovforslag med den af Udvalget foreslaaede Ændring til § 7 enstemmig vedtaget ved Navneopraab med 20 Stemmer, medens 2 Medlemmer var fraværende.

Under Henvisning til Udvalgsbetænkningen og Sagens øvrige Aktstykker, skal man anbefale denne Sag til det høje Ministeriums videre Foranstaltning.

Svenning Rytter.

M. A. Winther.
Ordfører.

Joan Poulsen.

VII. Ordning af Medicinalhandelen paa Færøerne.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes til Sammes Betænkning ifølge Justitsministeriets Anmodning i Skrivelse til Amtmanden over Færøerne af 15. Juni 1912

Forslag til Lov

om

Apotekervæsenet paa Færøerne.

(Vedhæftet som Bilag 7.)

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil d. 8. s. M. valgtes: *Christiansen, N. Djurhuus, Samuelsen, Winther og Hentze.*

Den 4. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til at afgive Betænkning om et Lagtinget forelagt Forslag til Lov om Apotekervæsenet paa Færøerne, skal tillade sig at fremkomme med følgende Bemærkninger:

^{*)} Se Lagtingsdende for 1911, Side 127.

Som anført i det forelagte Lovforslags Motiver er det nu ved en Højesteretsdom af 2. Novbr. f. A. staaet fast, at Forordning 4. Decbr. 1672 ikke gælder for Færøerne. Herefter er al Salg af Medicin fri og kan foregaa i enhver Købmandshandel.

Det er gentagne Gange under denne Sags Behandling fremhævet, at nævnte Forordning ikke har været gældende her, og at der ikke paa Færøerne var Trang til en særlig Medicinallovgivning. Udvalget mener ogsaa at kunne udtale, at den Udvikling, som er foregaaet, ingenlunde synes at have nødvendiggjort Lovgivning paa det omhandlede Omraade. Købmændene har i større og mindre Omfang haft Udsalg af de almindeligst benyttede Medicinalvarer, der kan faas i Haandkøb, men Ekspedition af Medicin efter Recept er ellers foregaaet fra Apoteket i Thorshavn eller fra dets Udsalg hos Lægerne paa Landet, som alle har Ret til at dispensere Medicin. De færøske Købmænd har, saavidt Udvalget bekendt, ingensinde misbrugt den Ret, de har haft til at sælge Medicin, de har altid forstaaet at begrænse sig paa dette Omraade, og der foreligger ikke oplyst, at nogen Købmand har benyttet sin Ret til at sælge Medicin efter Recept, eller har solgt Medicin, der i det øvrige Kongerige kun maa sælges efter Recept. Udvalget antager, at den Omstændighed, at den nu faldne Højesteretsdom har udelukket al Tvivl om, at Medicinhandel paa Færøerne er fri, næppe vil bevirke, at færøske Købmænd skulle slaa ind paa den Vej, at sælge Medicin efter Lægerne's Recept eller sælge Medicin, som i det øvrige Kongerige kun maa sælges mod Recept. Det skal dog erkendes, at efterhaanden som Udviklingen foregaar, for saa vidt som den Tvivl, der indtil nu har gjort sig gældende om Købmændenes Ret, i saa Henseende kan forudsættes at have lagt et Baand paa Købmænd, som mulig kunde ønske at optræde som Apotekere, uden at have fagmæssig Uddannelse. Skulde Udviklingen føre den Vej, erkender man, at det medfører en Fare, som bør forebygges. I saa Henseende finder man det principielt rigtigt, at der kræves visse Kvalifikationer af dem, som faar Ret til at forhandle og tilberede Medicinalvarer, og ud fra denne Betragtning har Udvalget udarbejdet medfølgende Lovforslag, hvis §§ 1 til 3 er byggede paa det i Øjeblikket bestaaende Grundlag for Medicinalhandel paa Færøerne.

Til Forslagets enkelte §§ bemærkes forøvrigt:

Ad § 1. Man finder det rigtigt, at Retten til at drive Apotekervirksomhed paa Færøerne er betinget af, at vedkommende har dansk Indfødsret og har fast Ophold paa Færøerne, hvilke Betingelser formentlig ogsaa — bortset fra Indfødsretten — kræves ved almindelige Handelsbevillinger efter den nugældende Handelslovgivning. At man her kræver Indfødsret er naturligt og trænger ikke til nærmere Motivering. Naar man endvidere kræver, at vedkommende har bestaaet pharmaceutisk Kandidateksamen, saa er dette allerede motiveret derved, at man mener, at der, for at forebygge enhver Fare, bør kræves særlig fagmæssig Uddannelse af Apotekeren.

Ad § 2. Retten til at drive Apotekervirksomhed skønnes at burde knyttes til Bevillinger, der skulle gives, naar vedkommende Ansøger opfylder de i § 1 opstillede Betingelser og ellers er en hæderlig Mand. Bevillingen foreslaas meddelt af Justitsministeriet efter Indstilling af Lagtinget. At Lagtinget faar Indflydelse paa Bevillingers Meddelelse er naturligt. Medens almindelige Handelsbevillinger udstædes af Landfogden, foreslaas det, at Apotekerbevillingerne udstædes af Justitsministeriet. Dette sker fordi færøske Sager henhører under Justitsministeriet, og Lagtinget i Almindelighed gør Indstilling til dette Ministerium i færøske Sager og ikke til Ministeriets underordnede Embedsmænd.

Ad § 3. Man finder det naturligt, at Apotekerbevillingen betales paa samme Maade som andre Næringsbeviser, og at der desuden svares en aarlig Afgift i Lighed med hvad der tidligere er gjort med Hensyn til Bevillinger for Handel med Spirituosa. Kendelsen for Bevillinger er sat noget højere end den

Kendelse, der erlægges for Handelsbevillinger, da Apotekeren faar en særlig Ret fremfor disse, men den aarlige Afgift er sat betydelig lavere end den, der i sin Tid svarede af Bevilling til Handel med Spirituosa. At Afgiften foreslaas tillagt Amtsfattigkassen er naturligt og trænger ikke til nærmere Motivering.

Lovforslagets §§ 4—9 er i det væsentlige overensstemmende med det Lagtinget forelagte Forslags §§ 3—7. Dog har man i § 6 udtalt, at Valget af Forhandlere af Medicin skal godkendes af Amtmanden efter at vedkommende Embedslæge er hørt, i Stedet for som det i det forelagte Forslag fastslaas, at vedkommende Embedslæge og Apoteker. Slutningsbestemmelsen i det forelagte Forslags § 4 om, at de paa Færøerne ansatte Læger, der har Ret til at distribuere, eventuelt dispensere Medicin skulle forskrive dette fra et færøsk Apotek efter Justitsministeriets nærmere Bestemmelse er optaget i Udvalgets Forslag A § 5 i en noget ændret Form, hvorved de stilles frit overfor hvilket Apotek paa Færøerne, de vil forskrive deres Medicin fra.

I § 9 bestemmes det, at Loven træder i Kraft 1. April 1913 i Stedet for som i det forelagte Forslag bestemt, at den skal træde i Kraft den 1. Juniar efter Lovens Indrykkelse i Lovtidende. Saafrømt Loven ikke skulde være færdig fra Rigsdagen og stadfæstet af Kongen inden 1. April 1913, vil Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden kunne udsættes en passende Tid, saaledes at den træder i Kraft en bestemt Dato, der ikke er afhængig af dens Knudgørelse i Lovtidende.

Saafrømt et Lovforslag som Udvalgets bliver vedtaget, hæber man, at Forholdene vil komme ind i et roligt og godt Spor. Forhaabentlig vil der til enhver Tid findes et Par Apoteker her, saaledes at en Monopolhandel med Medicin udelukkes. Dette anser Udvalget for nødvendigt, idet en Enehandel med Medicin paa Færøerne anses for uholdig, selv om der for visse Medikamenter fastsættes en af Ministeriet approberet Takst. Man har Erfaring for, at andre meget brugte Medicinsorter ganske naturlig staar i højere Pris, naar Konkurrence er udelukket. Udvalget har al skyldig Respekt for det Tilsyn, der føres med Apotekerne, men dette Tilsyn kan, saaledes som Forholdene nu en Gang ere, ikke være fuldt ud betryggende med Hensyn til Kvaliteten af Varerne. Naar der er mindst to Apoteker, vil vedkommende Forretningers Indehavere ganske naturlig af Konkurrence-Hensyn altid være interesserede i at holde friske og gode Varer. Udvalget kan saaledes efter Omstændighederne anbefale, at Lagtinget medvirker til Gennemførelsen af et Lovforslag som omhandlede, der paa væsentlige Punkter afviger fra det Lagtinget forelagte Forslag, skønt dette, det erkender man, tager betydelige Hensyn til herværende Forhold, men ikke i Hovedprincippet stemmer med Udvalgets Opfattelse.

I Overensstemmelse hermed fremsætter man efterfølgende

Forslag

til

Lov om Apotekervæsenet paa Færøerne.

§ 1.

Bevilling til at drive Apotekervirksomhed paa Færøerne kan meddeles enhver fuldmyndig Mand, der har dansk Indfødsret, har fast Ophold paa Færøerne og har bestaaet farmaceutisk Kandidatexamen.

§ 2.

De i § 1 omhandlede Bevillinger meddeles af Justitsministeriet efter Indstilling af Lagtinget.

§ 3.

Bevilling til Apotekervirksomhed udleveres gennem Færø Amt mod Erlægelse af en Kendelse af 100 Kr. Af Bevillingen svares derhos en Aarsafgift paa 50 Kr. Aarsafgiften erlægges forud, første Gang ved Bevillingens Udlivering. Saafremt den aarlige Afgift udebliver, er Bevillingen bortfalden. Kendelse og Aarsafgift tilfalder Færø Amts Fattigkasse.

§ 4.

Fra de færøske Apoteker maa de samme Varer forhandles som fra Apoteker i det øvrige Kongerige, for saa vidt det ikke strider mod nogen færøsk Lov.

§ 5.

De paa Færøerne bosatte Læger, som ifølge § 6, 3, have Ret til at dispensere eller distribuere Medicin, skulle være pligtige til at købe deres Forsyning fra et færøsk Apotek.

§ 6.

I enhver Bygd paa Færøerne kan Justitsministeriet, paa Begæring af det kommunale Forstanderskab, efter indhentet Erklæring fra Lagtinget, tillade, at der oprettes et Haandkøbsudsalg af Medikamenter hos en af Forstanderskabet udpeget Forhandler, hvis Valg godkendes af Amtmanden, efter at vedkommende Embedsløge er hørt. Dog kan intet Haandkøbsudsalg oprettes i Bygder, hvor der bor dispencerende eller distribuerende Læge, for saa vidt vedkommende Læge er villig til at overtage Haandkøbsudsalget.

For saadanne Udsalgs Forsyning og Udlivering af Medikamenter gælde de samme Regler som for Haandkøbsudsalg i det øvrige Kongerige. Det afgøres af Justitsministeriet, hvilket Apotek der i det enkelte Tilfælde skal være berettiget og forpligtet til at oprette Haandkøbsudsalg.

De paa Færøerne boende Læger kunne, for saa vidt Afstanden fra nærmeste Apotek gør det ønskeligt, forvente at erholde Justitsministeriets Tilladelse til at distribuere, eventuelt dispensere Medicin.

§ 7.

Med Hensyn til, hvilke Varer det efter denne Lovs Ikrafttræden skal være forbudt at forhandle i almindelig Købmandshandel, skal de i det øvrige Kongerige til enhver Tid gældende Bestemmelser, for Tiden Justitsministeriets Bekendtgørelse af 10. Oktober 1905, være gældende, dog med de Forandringer, som af Justitsministeriet findes fornødent.

§ 8.

Nærmere Regler for Kontrollen med færøske Apotekers Drift fastsættes af Justitsministeriet, efter at Lagtinget har haft Lejlighed til at udtale sig om Sagen.

Andre Spørgsmaal vedrørende Apotekervæsenet og Medikamenthandelen paa Færøerne, som ikke omhandles i denne Lov, afgøres af Justitsministeriet, saavidt Forholdene tillade det i Overensstemmelse med de for det øvrige Kongerige gældende Love og Bestemmelser.

§ 9.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1913.

Ved Sagens 2. Behandling den 8. September sættes

§§ 1 og 2 i Udvalgets Forslag samlede under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

§§ 3 og 4 i Samme ligeledes med 14 Stemmer mod 0.

§§ 5, 6 og 7 - — — — — 14 — — — 0.

§§ 8 og 9 - — — — — 10 — — — 0.

Sagen overgik derefter til 3. Behandling.

Den 9. September fremlagdes følgende

Forslag til Beslutning

vedrørende

Lovforslaget om Apotekervæsenet paa Færøerne
(af Formanden).

Under Forudsætning af, at det af Udvalget fremsatte Lovforslag om Apotekervæsenet paa Færøerne bliver vedtaget af Lagtinget, foreslaas, at Tinget udtaler følgende overfor Justitsministeriet:

Idet Lagtinget framsender et af samme i Dag vedtaget Forslag til Lov om Apotekervæsenet paa Færøerne, finder man sig foranlediget til overfor det høje Ministerium at udtale følgende:

Som fremhævet i den samtidig hermed indsendte Udvalgsbetænkning maa Lagtinget erkende, at der efter den i Fjor afsagte Højesteretsdom angaaende Spørgsmaalet om Apotekervæsenet paa Færøerne kan være Anledning til at laa Forholdene for denne specielle Side af Næringslivet lovordnet og lovfæstet, og at der i det af Regeringen forelagte Lovforslag er taget Hensyn til de særlige færøske Forhold, saavel i Henseende til Sikkerheden ved Udleveringen af Apotekervarerne som derved, at der ikke påføres Befolkningen for store Vanskeligheder.

Uagtet Lagtinget maa forebrække det af Tinget vedtagne Lovforslag, skal man dog, for saa vidt Regeringen ikke maatte være sindet til at freemme dette, i Betragtning af de foran fremhævede Omstændigheder, anbefale, at det af Regeringen forelagte Lovforslag ophøjes til Lov, dog med den Ændring, at Ikrafttrædelsen sættes til den 1. April 1913, saafremt det er muligt.

Det tilføjes, at man gaar ud fra, at der ogsaa efter det af Regeringen forelagte Lovforslag vil blive oprettet flere Apoteker, saafremt Lagtinget indstiller det.

Ved 3. Behandling den 11. September sattes

§§ 1—4 samlede under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.
 §§ 5—9 — — — — — 12 — — — 0.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneoppraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 3 (*nej stemte*: Provsten, Effersøe og Formanden; *stemte ikke*: Nielsen, Skaalum, J. M. Dam, Jacobsen, Christiansen, N. Djurhuus og Dahl).

Forslaget til Beslutning sattes derpaa under Afstemning, ligeledes ved Navneoppraab, og vedtoges med 11 Stemmer mod 1 (*nej stemte*: N. Djurhuus, *stemte ikke*: Patricsson, S. av Skarði, Hentze, Michelsen, Samuelson, H. A. Djurhuus, Evensen, Winther, J. C. F. Dam og Thorkildshøj).

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til
 Justitsministeriet.

Ved indeværende Lagtingssamlings Begyndelse blev der af Færø Amt forelagt et Forslag til Lov om Apotekervæsenet paa Færøerne.

Ved den foreløbige Behandling blev Sagen henvist til et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den 4. September fremkom Udvalget med en Betænkning og et Lovforslag, som man indstillede til Vedtagelse.

Det fremgaar nærmere af Udvalgsbetænkningen, som vedlægges, paa hvilke Punkter Udvalgets Lovforslag afviger fra det af Amtet forelagte Lovforslag.

Ved Sagens 3dje Behandling den 11. September blev Udvalgets Forslag vedtaget ved Navneoppraab med 12 Stemmer, 3 Medlemmer stemte Nej og 7 Medlemmer stemte ikke. Samtidig vedtoges med 11 Stemmer mod 1 — 10 Medlemmer stemte ikke — borslagte Forslag til Beslutning fra Formanden, gaaende ud paa, at saafremt Regeringen ikke maatte kunne fremme det af Lagtinget vedtagne Lovforslag ønsker man det af Amtmanden forelagte Lovforslag fremmet med en mindre Ændring i § 7.

Idet man vedlægger paagældende Akter anbefaler man denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

A. Samuelson.
 Ordfører.

Joan Poulsen.

VIII. Jordemodervæsenet paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes

Forslag til Lov

om

Jordemodervæsenet paa Færøerne.

(Vedhæftet som Bilag 8.)

Ved Sagens 1. Behandling den 5. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil d. 6. s. M. valgtes: J. M. Dam, Poulsen, Skaalum, S. av Skardi og Hentze.

Den 30. August afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) en *Udvalgsbetænkning*, der er vedhæftet som Bilag 17.

Den 2. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Effersøe* til Udvalgets Forslag:

- 1) Ad Punkt 1.
 - a. »2—12 Kr.» ændres til »3—16 Kr.»
 - b. »1—2 Kr.» ændres til »1—3 Kr.»
- 2) Punkt 2 udgaar.

Sagens 2. Behandling foretoges den 3. September.

Der fremlagdes følgende *Underændringsforslag af Provsten* til Udvalgets *Ændringsforslag* til § 6 1ste Stykke i Lovforslaget:

Ændringsforslagets sidste Ord: »derunder Afstanden fra Jordemoderens Bopæl» udgaar.

Lovforslaget behandledes i følgende Afsnit:

§§ 1—5.

§§ 1—3 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

§ 4. Udvalgets Ændringsforslag sattes under Afstemning og vedtoges:

1. Stykke med 13 Stemmer mod 2.

2. — — 12 — — 0.

3. — — 11 — — 0.

§ 5. Udvalgets Ændringsforslag sattes under Afstemning ved Navneopruab og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer.

§'en saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag sattes først under Afstemning i følgende Afsnit:

§ 6. Betaling for Fødselshjælpen 2—12 Kr. vedtoges med 15 St. mod 1.

Dagpenge 1—2 Kr. vedtoges med 13 Stemmer mod 1.

2. Stykke: 2—4 Kr. — — 12 — — 0.

Herefter var Effersoes Ændringsforslag bortfaldet.

Provstens Ændringsforslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0, hvorefter

§'ens 1. Stykke saaledes ændret vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

3.—4. Stykke vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

§§ 7—11 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 18 St. mod 0.

Sagen overgik derpaa til 3. Behandling.

Den 5. September fremlagdes følgende Ændringsforslag af Udvalget til Lovforslaget:

Ad § 5.

1. efter Ordet »Pensionerne« indskydes: »indtil 50 Kr. til hver Jordemoder«.

2. efter 1. Stykke tilføjes: »og i de Distrikter, hvis Indhyggerantal ikke overstiger 700, 20 Kr. til hver«.

3. 1 § 6, 1. Stykke, Linie 6 rettes »Tvivl« til »Tvist«.

3. Behandling foretoges den 6. September.

§§ 1—4 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 5. Punkt 1 i Ændringsforslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
— 2 ligeledes.

§'en saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§ 6. Punkt 3 i Ændringsforslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§'en saaledes ændret ligeledes.

§§ 7—11 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 14 Stemmer (*stemte ikke: Christiansen, H. A. Djurhuus, Evensen, Olson, fraværende: Patursson, J. M. Dam, Samuelson og Winthor*).

Det endelig vedtagne Forslag findes vedhæftet som Bilag 25.

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indæværende Samling behandlet et af Amtet forelagt »Forslag til Lov om Jordemoderensbetænkning paa Færøerne«. (Bilag 1.)

Sagen er efter en 1. Behandling i Tinget bleven behandlet i et Udvalg, der under 30. f. M. afgav medfølgende Udvalgsbetænkning med vedføjede Ændringsforslag (Bilag 2). Til disse Ændringsforslag fremkom der 2 Underændringsforslag ad § 6, det ene fra Effersøe, det andet fra Provsten (Bilag 3 og 4).

Ved Sagens 2. Behandling bortfaldt det førstnævnte Underændringsforslag medens det sidstnævnte blev vedtaget. Samtlige af Udvalget stillede Ændringsforslag blev vedtagne med den nævnte Ændring. Efter at de enkelte Paragrafer med disse Ændringer vare vedtagne, overgik Sagen til 3. Behandling.

Til denne, der foretoges den 6. ds., var der af Udvalget stillet Forslag til 2 Ændringer i § 5 og 1 i § 6 (Bilag 5). Den første af disse Ændringer gaar ud paa at begrænse Amtsrepartitionsfondens Bidrag til Pensioneringen til 50 Kr. til hver Jordemoder, medens Distrikterne har Lov til at yde mere. Den anden Ændring gaar ud paa, at Distrikter mellem 300 og 700 Indbyggere skulle have 20 Kr. fra Amtsrepartitionsfonden, ligesom Tilfældet er nu. Overgangen mellem at faa større Tilskud og blive af med det tilvante Tilskud vilde ellers være noget brat. Forslaget ad § 6 angik kun en Trykkefejl. Samtlige disse Forslag vedtoges, hvorefter Lovforslaget i dets Helhed enstemmig vedtoges ved Navneopraab med 14 Stemmer (4 Medlemmer stemte ikke, 4 vare fraværende).

Idet man vedlægger det saaledes endelig vedtagne Lovforslag (Bilag 6), tillader man sig under Henviisning til de det oprindelige Forslag vedføjede Motiver og den af Udvalget afgivne Betænkning at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og videre gunstige Forsorg.

Sænkning Rytter.

Joan Poulsen,
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

IX. Ændring i Lov af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes

Forslag til Lov

om

Ændring af Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

(Vedhæftet som Bilag 11.)

Ved Sagens 1. Behandling den 31. Juli vedtoges det efter Forslag af Skaalum at henvise den til *det kommunale Udvalg*.

Den 14. August afgav Udvalget (Ordfører: Skaalum) følgende

Udvalgsbetænkning.

Den fra i Fjor udsatte Sag om, at Store Dimon, der i kommunal Henseende henhører til Sand Sogn, maa blive henlagt til Skuø Sogn, har været henvist til Behandling i undertegnede Udvalg.

Som det vil fremgaa af Lagtingsberetningerne for 1909 og 1910, har det stadig været Dimonbondens Ønske, at Øen i kommunal Henseende maatte komme til at danne et særskilt Sogn. Af forskellige Grunde — navnlig fordi at Antallet af kommunale Vælgere paa Øen er saa ringe, har Lagtinget ikke set sig i Stand til at imødekomme dette Ønske. Efter at dette var glippet, fremkom der i Fjor et nyt Andragende fra Fæsteren paa Store Dimon — Jens Ole-Jacobsen —, hvori han androg om, at Øen med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges under Skuø Sogn. Udvalgets Forslag gik imidlertid ud paa, at man ikke fandt Anledning til at udvirke en Ændring i Lov af 28. Februar 1872, hvorved Store Dimon i kommunal Henseende skulde henlægges til Skuø Sogn. Ved Sagens 3. Behandling bortfaldt Udvalgets Forslag, idet et Ændringsforslag, som gik ud paa at udsætte Sagen til i Aar, blev vedtaget — jfr. Lagtingsberetningen for 1911 Side 195.

Siden sidste Lagtingssamling er der fra Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune indhentet Oplysning om de Vilkaar, som Forstanderskabet maatte bestemme med Hensyn til en eventuel Adskillelse som den ovenfor antydede. I Skrivelse af 28. Maj d. A. har Forstanderskabet fremsat disse Vilkaar.**)

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 191.

**) Udelades her.

Paa Grundlag heraf har saa Amtet udarbejdet et Forslag til Lov om Forandring i Lov af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse § 2, hvorved Øen Store Dimon med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges fra Sand Sogn under Skuø Sogn.

Skønt Udvalget ikke er sikkert paa Gavnligheden af en saadan Foranstaltning, finder man dog, at der bør tages Hensyn til den ved Sagens 3. Behandling i Fjor stedfundne Afstemning, hvorved, som meldt, Udvalgets Forslag bortfaldt og det ovennævnte Ændringsforslag vedtoges. Hertil kommer, at Henlæggelsen af St. Dimon til Skuø Sogn ønskes saavel af Kongsbonden paa Dimon som af Befolkningen paa Skuø samt anbefales af Flertallet af Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune; kun Kommunalforstanderen for Sand Sogn har udtalt sig derimod. Af disse Grunde har Udvalget haft Betænkelighed ved at fastholde sit Standpunkt fra i Fjor, hvorfor man herved skal tillade sig at foreslaa det ovennævnte Sagen vedlagte Lovforslag til uforandret Vedtagelse.

Ved Sagens 2. Behandling den 17. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 21. August sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 1 (nej stemte: Effersøe, stemte ikke: Nielsen, S. av Skarði, Hentze, Samuelson, Winther, N. Djurhuus, Dahl og Formanden, fraværende: J. C. F. Dam).

Den 24. August oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 24. August 1912.

Til

Justitsministeriet.

I indeværende Lagtingssamling har man behandlet et af Tingets Formand forelagt Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landskommuners Styrelse.

Lovforslaget er efter en 1ste Behandling i Tinget blevet behandlet i et Udvalg, som under 14. ds. har afgivet medfølgende Udvalgsbetænkning.

Ved Sagens 3die Behandling den 21. August blev Lovforslaget vedtaget med 12 Stemmer mod 1. 8 stemte ikke og 1 Medlem var fraværende.

Det saaledes endelig vedtagne Forslag tillader man sig herved under Henvisning til Udvalgsbetænkningen ærbødigt at anbefale til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

O. N. Skaalum.

J. Z. Nielsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 28. Oktober 1912.

Med Skrivelse af 7. f. M. — 1912 Nr. 917 — har Hr. Amtmanden hertil indsendt en af Lagtinget vedtagen Indstilling angaaende et Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse, hvilket Forslag gaar ud paa at henlægge til Skuo Sogn Øen Store Dimou, der i Folge den nævnte Lovs § 2 henhører til Sand Sogn.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet ikke finder tilstrækkelig Grund til i ethvert Fald for Tiden at søge det ovennævnte Lovforslag fremmet.

Bilow.

Til
Amtmanden over Færøerne.

V. Giese.
Fm.

X. Sagen om Oprettelse af flere Valgdistrikter m. m.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Myggenæs Sogn som særskilt Valgdistrikt samt

Forslag til Lov om

Ændringer i Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne samt i Lov Nr. 77 af 3. April 1906 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854.

(Vedhæftet som Bilag 1 & 2.)

* Se Lagtingstidende for 1911, Side 175.

Ved Sagens 1. Behandling den 31. Juli vedtoges det efter Forslag af H. A. Djurhuus at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 1. August valgtes: H. A. Djurhuus, N. Djurhuus, Poulsen, Michelsen og Evensen.

Den 5. September afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Foranlediget ved et Andragende fra Vælgere i Myggenæs har Lagtinget i de to foregaaende Samlinger beskæftiget sig med Ændringer i Lovgivningens Bestemmelser om Folke- og Lagtingsvalg saaledes, at det for Vælgere paa af-sidesliggende Øer kan blive muligt at afgive deres Stemmer uden at skulle rejse til de nuværende Valgsteder, idet der oprettes Valgsteder paa disse Øer eller dog paa nogle af dem.

I 1911 vedtog Lagtinget at anmode Amtmanden om at udarbejde et Lovforslag om de hertil sigtende nødvendige Ændringer i Loven af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne og i Lov af 3. April 1906 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854, og om fra forskellige Forstanderskaber at indhente Erklæringer om, hvorvidt der ønskes Forandringer i de bestaaende Valgdistrikter. (Se Lagtingstidende for 1911 Side 175.)

Af de indkomne Erklæringer og nogle særlige Andragender fremgaar, at der ønskes oprettet følgende ny Valgdistrikter:

Myggenæs, Fugle, Svino, Nolsø og Hestø—Kolter. — Fra Beboerne af Viderejde er der endvidere fremkommet Andragende om, at Valgstedet i Videre Sogn, — under Forudsætning af, at Svino og Fugle udsøndres som særlige Valgdistrikter — maa flyttes fra Kvannesund til Viderejde, hvor de fleste Vælgere bo.

Amtmanden har efter Tingets Anmodning udarbejdet og forelagt Tinget Forslag til Lov om Ændringer i Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne samt i Lov Nr. 77 af 3. April 1906 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854.

Ved Behandlingen af denne Sag kan der opstaa Spørgsmaal om Betimeligheden af netop nu at søge denne Sag fremmet, idet det er bekendt, at Spørgsmaalet om Ændring i Reglerne for Folketingsvalg for hele Riget staar paa Dagsordenen, og skulde den almindelige Valglov, maaske ogsaa Grundloven, blive ændret paa dette Punkt, vil dette nødvendigvis tilsvarende Bestemmelser i den færøske Valglov.

Man har dog ingen Sikkerhed for, at en saadan almindelig Valgreform bliver gennemført i den nærmeste Fremtid, og undertegnede Udvalg, der er ned-sat i denne Sag, maa derfor være af den Formening, at Lagtinget gør rettest i at fremme denne Sag uafhængig af Spørgsmaalet om den almindelige Valgreform. Det maa saa overlades til Regering og Rigsdag at afgøre, om de ville fremme denne Sag for sig eller udsætte den af Hensyn til den almindelige Reform, dersom denne nemlig kan forventes omtrent samtidig.

Ved det af Amtmanden forelagte Lovforslag har Udvalget ikke fundet Anledning til nogen Bemærkning, hvorfor man tillader sig at indstille det til uforandret Vedtagelse.

De foreslaaede ny Valgdistrikter kan Udvalget anbefale under Forudsætning af, at Lovforslaget ophøjes til Lov.

Til samme Udvalg er ogsaa henvist et Andragende fra en Del Vælgere paa Viderejde om, at Valgstedet maa blive flyttet fra Kvannesund til Viderejde, idet de fleste af Sognets Vælgere bor der. Da der samtidig andrages om, at Svino og Fugle maa blive særlige Valgdistrikter, maa dette betragtes som Forudsætningen for Valgstedets Flytning. Andragendet er anbefalet af Formanden og Næstformanden i Forstanderskabet, hvilke begge bo paa Viderejde.

Udvalget skal hertil tillade sig at bemærke:

Det er hævet over enhver Tvivl, at Flertallet af Vælgerne i Viderejde Sogn bor i Bygden Viderejde, og var der kun Tale om de to Bygder, Viderejde og Kvannesund, var det naturligst, at Valgstedet blev i den største af disse Bygder; men som bekendt hører til samme Sogn forskellige Bygder paa Børle, af hvilke Deble og Nordtofte ligge ikke saa lidt syd for Kvannesund, altsaa længere borte fra Viderejde, og Vælgerne i den lille Bygd Mule, omtrent lige overfor Viderejde, ville ofte være nødt til at lægge Vejen over Kvannesund og saaledes have omtrent dobbelt saa lang Vej til Viderejde, som Afstanden fra sidstnævnte Bygd til Kvannesund. Man maa derfor formene, at selv om Viderejde Sogn kommer til at danne et Valgdistrikt for sig selv, bør Valgstedet fremdeles være Kvannesund, der ligger omtrent midt i Sognet.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at indstille det forelagte Lovforslag til Vedtagelse.

Under Forudsætning af, at dette Lovforslag ophøjes til Lov, indstilles, at Fortegnelsen over Valgdistrikterne affattes efter hoslagte Udkast.

Ved Sagens 2. Behandling den 7. September sættes

§§ 1—4 samlede under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.	
§§ 5 og 6 —	11 0.

Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 9. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag til Udvalgets Forslag af S. av Skarði, Hentze, Winther og Patursson.*

1. I Udkast til Fortegnelse over Valgdistrikterne sættes som Valgsted for Videre Sogn »Viderejde« i Stedet for »Kvannesund«.
2. I Stedet for Norderøernes 1. Valgdistrikt »Vaag, Mygledal, Husum og Kuno« sættes »Vaag og Kuno«, og som 5. Distrikt tilføjes »Mygledal og Husum« med Valgstedet »Husum«.

Den 10. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag til Udvalgets Forslag af Ruessens:*

Efter Udvalgets andet Indstillingspunkt tilføjes:

»Under Forudsætning af, at der fra Forstanderskabet for Sando Præstegælds Kommune frenkommer Ønske om, at der oprettes et nyt Valgdistrikt paa Skuø for denne Øs og Store Dimons Beboere, indstilles endvidere, at der foretages de derved nødvendige Forandringer i hoslagte Udkast til Fortegnelse over Valgdistrikterne«.

S. D. foretoges 3. Behandling af Sagen.

A. Lovforslaget:

§§ 1—4 sættes samlede under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.
 §§ 5 og 6 — — — — — 19 — — 0.

B. Valgdistrikterne:

Evenses Ændringsforslag sættes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 8 stemte for, ingen imod.

Skarø m. fl.s Ændringsforslag:

Punkt 1 sættes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 7 stemte for, ingen imod.
 — 2 ligeledes, idet kun 5 stemte for, ingen imod.

Udvalgets Forslag sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Det saaledes vedtagne Lovforslag med Fortegnelse over Valgdistrikterne sættes derpaa samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer (*stemte ikke:* Provsten, Skaatum, Heitze, Dahl og Thorkildshøj).

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Justitsministeriet.

Foranlediget ved et fra Vælgere paa Myggenæs indkommet Andragende, om at Øen maatte blive et særligt Valgdistrikt med Hensyn til Folke- og Lagtingsvalg, vedtog Lagtinget i 1911 at anmode Amtmanden om at udarbejde et Lovforslag om Ændringer i Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne samt Lov Nr. 77 af 3. April 1906 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854, samt om at indhente Erklæringer fra Forstanderskaberne fra nogle nærmere betegnede Kommuner.

Et saadant Lovforslag blev ved indeværende Lagtingssamlings Aabning fremlagt i Tinget. Endvidere fremlagdes de indhentede Erklæringer og nogle Andragender om Ændringer i Valgdistrikterne og om Flytning af et enkelt Valgsted.

Sagen er efter en 1. Behandling i Tinget blevet behandlet i et Udvalg, der under 6. dennes afgav medfølgende Betænkning med et vedlagt Udkast til en ny Fortegnelse over Valgdistrikterne.

Medens der ikke fra nogen Side fremkom Indvendinger imod Lovforslaget, der uforandret vedtoges, fremkom der til 3. Behandling 2 Ændringsforslag til Fortegnelsen over Valgdistrikterne, gaaende ud paa, det ene eventuelt at dele Sandø Præstegælds Valgdistrikt, det andet at dele Nordøernes Præstegælds 1ste Valgdistrikt og flytte et Valgsted. Ved Afstemningen bortfaldt begge disse Forslag, hvorimod Udvalgets Forslag vedtoges.

Endelig sattes de saaledes vedtagne Forslag samlede under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer (5 Medlemmer stemte ikke).

Det saaledes vedtagne Forslag tillader man sig herved ærbødigt at anbefale til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og videre gunstige Forøorg.

Svenning Rytter.

Joen Poulsen,
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 28. Oktober 1912.

Med Skrivelse af 30. f. M. — 1912 Nr. 931 -- har Hr. Amtmanden hertil indsendt en af Lagtinget vedtagen Indstilling dels angaaende et Lovforslag om Ændringer i Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne samt Lov Nr. 77 af 3. April 1906 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854, dels angaaende et Forslag til Ændring af den i Lov af 2. Marts 1903 § 9 omhandlede Fortegnelse over Valgdistrikterne.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet under Hensyn til den forestaaende Revision af Forfatningsloven har stillet den ovennævnte Sag i Bero, men at man til sin Tid eventuelt skal bede Sagen forelagt paany for Ministeriet.

Bülow.

V. Giese.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XI. Om Beskatning af Handelsrejsende.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til

Færøernes Lagting.

Jeg tillader mig høfligst at henlede det ærede Lagtings Opmærksomhed paa den Omstændighed, at der hertil Færøerne kommer en hel Del Handelsrejsende, hvilke har til Aarsag at indskrænke mine Salg som Agent (i høj Grad) og deraf følgende Fortjeneste, . . . for vore Forhold ere i sig selv saa smaa i denne Retning, da den største Forretning bliver gjort gennem Commissionærer i København. Disse Handelsrejsende kunne her drive deres Erhverv uden der herfra afkræves dem nogen som helst Afgift, og saaledes kunne skabe sig langt større Netto-Fortjeneste end det er muligt for mig som Borger. Der kommer saaledes en Del fra Island, og om jeg skulde rejse til Island og drive lignende Forretning der, maa jeg i første Tilfælde betale en Afgift paa 200 Kroner som Repræsentant for et Firma, og dernæst 50 Kroner for hvert Firma, som jeg repræsenterer mere end Et. (For Tiden repræsenterer jeg 15 Firmaer, næsten alle i Danmark.) I alle andre Lande, ogsaa nede i Kongeriget, saa vidt mig bekendt, maa Handelsrejsende andre Steder fra betale Afgifter (langt større end paa Island), og maa det anses ganske rimeligt, da det maa være ethvert Lands Interesse at værne om sine Borgere og deres Rettigheder som saadanne, at Fremmede ikke uden videre ligestilles med Borgerne her. Det bemærkes, at de Handelsrejsende kommer fra andre Firmaer (ofte tyske og engelske), end de Handlendes Commissionærer.

Jeg haaber, at det ærede Lagting vil tage denne Sag igen under velvillig Overvejelse, samt træffe en Ordning, der gaar ud paa at beskattes alle de Handelsrejsende, der kommer hertil, og at denne Skat ikke maa blive mindre end hvad den er paa Island.

Thorshavn, den 22. April 1912.

Ærbødigst

Niels S. Johannesen.

Ved Sagens 1. Behandling den 5. August vedtoges det efter Forslag af J. M. Dam at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Den 2. September afgav Udvalget (Ordfører: Winther) følgende

^{*)} Se Lagtingstidende for 1908, Side 182.

Udvalgsbetænkning.

Agent Niels S. Johannesen af Thorshavn har til Tinget indgivet et Andragende gaaende ud paa at der søges Hjemmel til at beskatte fremmede Handelsrejsende.

Nedennævnte Udvalg har faaet Sagen til Overvejelse.

Bestyrelsen for Færøernes Købmandsforening har efter Udvalgets Anmodning afgivet en Erklæring over Sagen, hvilken Erklæring vedlægges*). Det anføres heri, at det findes hensigtsmæssigt, at der pålægges de fremmede Handelsrejsende en Afgift og at denne passende kan sættes til 100 Kr. for det første repræsenterede Firma og 25 Kr. for hvert af de øvrige.

Samtidig henleder Bestyrelsen Opmærksomheden paa den Handel, som af enkelte Firmaer her paa Øerne drives i andre Kommuner end den, hvor de er etablerede, ved at udsende deres Handelsbetjente eller Agenter, som under Husbesøg oplægger Ordre efter medbragte Prover. — Da denne Virksomhed angives at være ilde set, foreslaas, hvis man ikke kan gaa med til at forbyde den, at der pålægges saadanne Agenter at svare samme Afgift som fremmede Handelsrejsende.

I Forbindelse med nærværende Sag havde Udvalget udbudet sig en Udtalelse om, hvorvidt det maatte anses for ønskeligt at der samtidig foretages andre Forandringer i Handelsloven. Hertil svarer Bestyrelsen, at Spørgsmaalet om eventuelle Ændringer i Handelsloven er for omfattende til at man allerede nu kan udtale sig herom, men at denne Sag vil blive nærmere overvejet.

Udvalget skal bemærke:

I Tingsamlingen 1908 indkom fra samme Person, som har rejst nærværende Sag, et noget lignende Andragende, som det nu foreliggende. Efter at Sagen har været behandlet i Udvalg, som foreslog dels at udsætte Sagen til næste Aar og dels at anmode Amtmanden om at udarbejde et Lovforslag vedrørende de i Andragendet omhandlede Forhold, vedtoges et Ændringsforslag gaaende ud paa, at Sagen udsattes indtil videre. Der var dengang mange af Tingmedlemmerne, som nærede Betænkelighed ved at lægge Afgift paa Handelsrejsende.

Udvalget har ogsaa næret visse Betænkeligheder ved at gaa med til at lovgive paa dette specielle Omraade, da man sandsynligvis staar overfor en Revision af Handelsloven, mulig i en nær Fremtid. Men paa den anden Side kan man ikke nægte, at de fremmede Handelsrejsende nyde en Forret fremfor vore hjemlige Forretningsdrivende ved at være fri for at svare Afgift. Og da Købmandsforeningen tilraader at der allerede nu, uanset den ventelig forestaaende Revision af Handelsloven, søges Hjemmel til, at Handelsrejsende og Agenter, saavel indenlandske som udenlandske, kommer til at svare passende Afgifter for den af dem drevne Virksomhed, har Udvalget for det Tilfælde, at der skulde være Stemning i Tinget for at imødekomme det fremsatte Ønske, anmodet Amtmanden om at udarbejde et Lovforslag vedrørende de omhandlede Forhold.

Udvalget har imidlertid ikke ment at kunne tilraade, at Afgiften sættes saa højt, som af Købmandsforeningen foreslaaet, bl. a. af den Grund, at det er et saa lille Landomraade, Antagelsesbeviset giver Adgang til, ligesom man ogsaa har ment, at en høj Afgift let vilde kunne bevirke, at mange Firmaer, der nu sender Agenter her til Øerne, fremtidig undlod dette, hvilket neppe vilde være i Købmændenes eller Befolkningens Interesse. Afgiften er derfor sat meget lavt i Forhold til hvad Tilfældet er andre Steder, f. Eks. paa Island.

Idet Udvalget iøvrigt henviser til de Lovforslaget vedføjede Motiver, skal man foreslaa til Tingets Vedtagelse det foreliggende

•Udkast til Lov for Færøerne om Handelsrejsende•.

*) Udelades her.

Det i Udvalgsbetænkningen omhandlede Lovforslag er vedhæftet som Bilag 19.

Ved Sagens 2. Behandling den 5. September sattes

§§ 1 og 2 samlede under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.
 §§ 3 og 4 — — — — — 14 — — — 0.

Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Ved 3. Behandling den 9. September sattes

§ 1 under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.
 §§ 2—4 — — — — — 16 — — — 0.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 14 Stemmer (*stemte ikke*: Provsten, Skaalum, Fatursson, N. Djurhuus, Thorkildshøj og Formanden, *fraværende*: Samuelson og Evensen).

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i indoværende Aars Samling behandlet et Andragende gaaende ud paa, at der søges Hjemmel til at beskatte fremmede Handelsrejsende.

Efter at det Udvalg, hvortil Sagen var henvist, havde indhentet en Udtalelse fra Færøernes Købmandsforening, afgav Udvalget under 2. ds. sin Betænkning over Sagen samt et paa Udvalgets Foranledning udarbejdet Udkast til Lov for Færøerne om Handelsrejsende.

Ved Sagens 3. Behandling i Tinget den 9. ds. blev det fremsatte Lovforslag, hvortil intet Ændringsforslag var stillet, vedtaget med 14 Stemmer, medens 6 Medlemmer ikke stemte og 2 var fraværende.

Med Henvisning til Udvalgsbetænkningen og Sagens øvrige Aktstykker, tillader man sig at fremsende Sagen til det høje Ministeriums videre Foranstaltning.

Svenning Rytter.

M. A. Winther.

Ordfører.

Joan Poulsen.

XII. Lov om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 18. Juli 1912.*

Ved at fremsende en fra Sørenskriveren paa Færøerne indhentet Udtalelse i Anledning af, at § 11 i Lov Nr. 134 af 8. Juni d. A. om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr bestemmer, at Loven med de fornødne Lempelser ved Anordning kan udvides til at gælde for Færøerne,*) skal man henstille, at der meddeles Ministeriet, at man ikke har fundet Anledning til for Tiden at søge den nævnte Lov udvidet til Færøerne.

Ligeledes fremlagdes følgende *Skrivelse fra Justitsministeriet af 20. s. M.:*

Ved at fremsende nogle Eksemplarer af den under 8. f. M. emanerede Lov om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr, skal man med Hensyn til Bestemmelsen i Lovens § 11 om, at Loven med de fornødne Lempelser ved kongelig Anordning kan udvides til at gælde for Færøerne, herved anmode Hr. Amtmanden om fra det i indeværende Maaned sammentrædende Lagting at ville indbente og derefter med Deres egne Ytringer hertil indsende en Udtalelse om de Ændringer eller Modifikationer i bemeldte Lov, hvortil der maatte findes Anledning.

Ved Sagens 1. Behandling den 31. Juli vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den 6. August afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgshetænkning.

Ved Skrivelse af 20. f. M. har Justitsministeriet med Hensyn til at § 11 i Lov af 8. Juni d. A. om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr bestemmer, at Loven ved kongelig Anordning kan udvides til at gælde for Færøerne, anmodet Amtmanden om fra Lagtinget at indhente en Erklæring om de Ændringer eller Modifikationer i bemeldte Lov, hvortil der maatte findes Anledning.

Amtmanden har, — efter at have indhentet en Erklæring fra Sørenskriveren, der oplyser, at der i de sidste 3 Aar ikke ved Sørenskriveriet er pådømt nogen Sag af den ommeldte Art, og udtaler, at Lovens Udvidelse til Færøerne næppe vil faa nogen praktisk Betydning, — henstillet, at der meddeles Ministeriet, at man ikke har fundet Anledning til for Tiden at søge den nævnte Lov udvidet til Færøerne.

*) Udelades her.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er henvist, er fuldt ud enig med Sørenskriveren og Amtmanden i, at der ikke for Tiden er Anledning til at søge denne Lov udvidet til at gælde for Færøerne. Man tillader sig derfor at foreslaa Tinget at vedtage:

Lagtinget finder ikke at der er Anledning til for Tiden at søge »Lov (Nr. 134) af 8. Juni d. A., om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr« udvidet til at gælde for Færøerne.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 12. *August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 15. *August* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

XIII. Statstilskud til Befordringskasser i Forbindelse med statsanerkendte Sygekasser paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende

Lovforslag

om

offentligt Tilskud til Befordringskasser i Forbindelse med statsanerkendte Sygekasser paa Færøerne.

§ 1.

Statskassen udreder Halvdelen af Udgifterne til Befordring af Læge og Jordemoder til Medlemmerne af de paa Færøerne værende Befordringskasser og

deres hjemmenværende Børn under 15 Aar, dog ikke udover 1 Kr. aarlig pr. Medlem og kun for saa vidt vedkommende Medlem er nydende Medlem af en Sygekasse.

§ 2.

Det er en Forudsætning for at kunne opnaa den i § 1 ommeldte Statsstøtte, at Befordringskasserne danne sig i Bygder, hvor der ikke bor Læge og, hvor der er en anerkendt Sygekasse, at de omfatte i det mindste $\frac{3}{4}$ af samtlige nydende Sygekassemedlemmer i vedkommende Bygd eller i alt Fald af dem, som bor udenfor den By, hvor der er Læge, og at samtlige Udgifter til Befordring af Læge og til Befordring af Jordemoder udenfor den By, hvor hun bor, afholdes af dem, samt at de have Vedtægter, som ere approberede af Amtmanden paa Færøerne, der har at paase, at de indeholde lignende Regler som de Sygekasser, i Forbindelse med hvilke de ere dannede.

§ 3.

Medlemmer af Befordringskassen kunne ogsaa de blive, som ikke kunne blive Sygekassemedlemmer paa Grund af Sygdom eller som ved Lovens Ikrafttræden ikke kunne blive det paa Grund af Alder, dog at Kommunen i saa Fald adreder det Staten ifølge foranstaaende Paragraffer paabvilende Bidrag, uden at det betragtes som Fattighjælp, endvidere ogsaa andre, af hvem man paa Grund af deres Formuesforhold ikke mener at kunne kræve, at de indmelde sig i Sygekassen; om dette er Tilfælde, afgøres i Tvivlstilfælde af det i Lov Nr. 85 af 12. April 1892 om anerkendte Sygekasser § 7 jvf. kgl. Anordning Nr. 261 af 24. November 1893 ommeldte Udvalg.

§ 4.

Nærværende Lov forelægges til Revision for Lagtinget i dets Samling 1918 og for Rigsdagen i dens Samling 1918-19.

Motiver til foranstaaende Lovforslag.

I § 13 i Lov Nr. 85 af 12. April 1892 om anerkendte Sygekasser, der ved kgl. Anordning Nr. 261 af 24. Novbr. 1893 sattes i Kraft paa Færøerne, bestemmes det, at Medlemmerne af anerkendte Sygekasser, som bo paa Landet og ikke selv have Hest og Vogn, ere berettigede til af den Kommune, hvori de bo, for dem selv og deres hjemmenværende Børn under 15 Aar at forlange Befordring i Sygdomstilfælde, og at denne Befordring ydes frit for en Vejlangde af indtil $1\frac{1}{2}$ Mil fra den syges Bopæl frem og lige saa langt tilbage, medens der for Befordring udover denne Grænse af Sygekassen udredes Betaling efter en af Amsraadet fastsat Takst.

Denne Bestemmelse om Fribefordring gælder imidlertid jfr. den ovennævnte kgl. Anordning af 24. Novbr. 1893 Nr. 4 ikke paa Færøerne, idet Færøernes særlige Kommunikationsforhold nødvendiggjorde, at den udgik.

For imidlertid om muligt at skaffe de ubemidlede Sygekassemedlemmer en Erstatning i Stedet for denne Fribefordring, og for samtidig at begunstige Oprettelsen af anerkendte Sygekasser ogsaa i Bygder, hvor der ikke bor Læge, har det af Indenrigsministeriet under 19. Maj 1910 nedsatte Udvalg til at udarbejde Udkast til Ændringer i Lov om anerkendte Sygekasser Nr. 85 af 12. April

1892 drøftet Muligheden af i selve Loven at optage Bestemmelser sigtende til at yde Statsstøtte til Befordringskasser af den omhandlede Art, men Udvalget har fundet at maatte indskrænke sig til at anbefale Sagen til Bevillingsmyndighedernes Vejvilje med følgende Bemærkning: »Sygekasseinspektoren har nu undersøgt Sygekasseforholdene paa Færøerne nøjere og har fundet, at de Befordringsudgifter, som Medlemmer af de anerkendte Sygekasser paa disse Øer have at udrede til Motorhaandbefordring m. m., hvor Lægen ikke bor i Vedkommende Bygd, ofte ere uforholdsmæssig store i Sammenligning med Sygekassens Udgift til Lægehjælp (idet Forholdet kan være 20 - 30 Kr. overfor 5 - 10 Kr.).*) Der arbejdes derfor paa Færøerne for Tiden paa at faa oprettet Befordringskasser i Tilknytning til anerkendte Sygekasser i saadanne Bygder, hvor der ikke bor Læge, for at faa de for den enkelte ubemidlede ofte urimelig tyngende Befordringsudgifter fordelte paa flere Hænder. Udvalget skal i denne Anledning henstille, om der ikke kunde ydes Medlemmerne en Erstatning fra Statens Side i Anledning af, at de ikke have Frikørselsretten.»

I Ifølge hertil er Amtet af Sygekasseinspektoratet i Skr. af 4. Oktbr. 1911 blevet opfordret til at udarbejde et hertil sigtende Lovforslag, idet der samtidig blev udtalt en klar Vejledning.

Til Oplysning om den ommeldte Byrde paa Færøerne henvises til en af Fysikus indgivet Indberetning:

»Med Hensyn til Skydsbyrden for Patienter paa Færøerne, saaledes som den for Tiden er, meddeles følgende Oplysninger, der nærmest skyldes Erfaringer fra Suderødistriktet, som dog maa være nogenlunde i Overensstemmelse med Erfaringer fra de andre Distrikter, hvilket bl. a. fremgaar af Meddelelser fra Distriktslæge K. Jensen i Klaksvig, der kommer til et noget lignende Middel-Resultat som det, Opgørelse af Udgifterne ved Lægskyds paa Suderø i Tiden 1908—1909 udviser. Naar Resultatet fra disse 2 Distrikter stemmer nogenlunde overens, kan man med Kendskab til Rejserne i de andre Distrikter gaa ud fra, at nedenstaaende Oversigt vil slaa til for alle Færøerne, hvis man i Stedet for Indbyggerantallet c. 4000 (paa Suderø) regnede med 18000 (for de samlede Færøer) og med et Medlemstal i Befordringskasserne, der svarer til nævnte Tal.

Man kan efter de indhentede Oplysninger i et Distrikt paa c. 4000 Mennesker regne med c. 100 Lægerejser aarlig. Af disse 4000 Mennesker maa man regne, at c. 2500 kunne gøre Krav paa Hjælp af Befordringskassen (idet de resterende antages boende i Lægens Hjembygd eller af en eller anden Grund ikke kunne være Medlem af Befordringskassen). Regner man Gennemsnitsrejsen til 2 Mil frem og 2 tilbage, bør Befordringsudgiften til en saadan ikke overskride 12 Kr.; hvilket giver c. 1200 Kr. aarlig.

Anslaaes en Familie til gennemsnitlig at bestaa af 5 Personer, bliver det 500 Familier, der skal have Befordringsgodtgørelse. Der skal altsaa betales for hver Familie 2 Kr. 40 Øre, men allerøftest er der indenfor denne 2 bidragydende Medlemmer (Forældrene), saa at Betalingen pr. Medlem kommer til at andrage c. 1 Kr. 20 Øre, hvoraf Staten (eller Kommunen) godtgør Halvdelen.

Naar det i Lovforslaget § 2 bemærkes, at Statskassen udreder Halvdelen af Udgifterne — men dog ikke ud over 1 Kr. aarlig pr. Medlem — maa denne Bestemmelse dog bibeholdes, idet der til ovennævnte Befordringudgifter yderligere maa komme nogle Udgifter for de fjernere liggende Øer og Bygders Vedkommende, som ikke have Telefon. For at rekvirere Læge maa der fra disse sendes Skyds til nærmeste Telefonstation, hertil maa allerøftest anvendes den almindelige og dyrere Robaadsskyds, som ogsaa maa betales af Befordringskassen. Af denne maa rimeligvis ogsaa betales en Del Telefonudgifter, som forarsages ved Forespørgsler hos Lægen om Tidspunkter for Lægerejser m. m.*

*) Oftest som 8 - 20 overfor 5 - 12.

Da Lovforslaget hviler paa Princippet: Hjælp til Selvhjælp, har det de med dette Princip følgende gode Egenskaber, bl. a. at Beboernes egen Selvhjælpsdrift tages med i Betragtning, saa at Hjælpen ikke staar for vedkommende som en ren Gave og derved let kan virke demoraliserende.

Dertil kommer, at da Gehyret formentlig selv for de fjerneste Oers Bygder vil kunne sættes meget lavt, vil selv de fattigste kunne være Medlemmer af Befordringskasserne, naar de virkelig interessere sig for at undgaa de med Fattighjælp forbundne Ubehageligheder. Man har derfor, og fordi den hidtil eksisterende fri Lægeskyds nu maa antages at bortfalde, i § 3 medtaget Personer, der ikke ere Sygekassemedlemmer, nemlig dels de syge, og dels Personer, som paa Grund af Alder ikke ere Sygekassemedlemmer, idet disse hidtil have været med til at skaffe Folk i Bygden fri Lægeskyds, og det derfor vilde være ubilligt, at de nu, da de selv ere trængende til Hjælp, ikke skulde nyde Fordelen af deres tidligere Arbejde for andre. Det synes rimeligt, at Kommunen her træder hjælpende til, da Staten iøvrigt har overtaget den Forpligtelse, som Kommunerne have i det øvrige Kongerige.

Det tilføjes, at man vil anse det for heldigt, om den Bevilling, som er optaget paa Finansloven for 1912—13 til Lægeforsyning, ogsaa ydes foreløbigt for Aaret 1913—14. Senere maa den selvfølgelig bortfalde, da de respektive Bygder saa have haft tilstrækkelig Tid til at søge Aerkendelse af deres Sygekasser.

Der er for Tiden 1 Befordringskasse paa Færøerne, nemlig i Vaag (Suderø), og 5 Sygekasser, nemlig Thorshavns Afholdssygekasse, Thorshavns Sygekasse, Sygekassen for Klaksvig Sogn paa Bordo, Afholdsorganisationens Sygekasse i Frodebo Sogn paa Færøerne, og Vaag Sogns Sygekasse af 1910 paa Suderø.

Med Hensyn til Betingelserne, for at en Sygekasse kan erholde offentlig Aerkendelse, henvises til Sygekasselovens § 3.

Ved Sagens 1. Behandling den 3. August vedtoges det efter Forslag af Efforsø at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 5. a. M. valgtes: *Christiansen, Jacobsen, Samuelsen, Nielsen og Heintze.*

Da Udvalget ikke naaede at afgive Betænkning vedrørende Lovforslaget, betragtedes Sagen som udsat til næste Aar.

XIV. Lov om urigtig Varebetegnelse m. m.

Den 3. August fremlagdes følgende *Skrivelse fra Justitsministeriet af 20. Juli 1912*:

Ved at fremsende nogle Eksemplarer af den under 8. I. M. emanerede Lov om Straf for Brug af urigtig Varebetegnelse m. m., skal man med Hensyn til den Regeringen ved Lovens § 17 tillagte Bemyndigelse til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, der maatte være hensigtsmæssige, herved anmode Hr. Amtmanden om fra det i indeværende Maaned sammentrædende Lagting at indhente og derefter med Deres egne Ytringer hertil iidsende en Udtalelse om de Ændringer eller Modifikationer i bemeldte Lov, hvortil De maatte finde Anledning. 5 Eksemplarer af Forslag til Lov angaaende falsk Reklame og uhæderlig Konkurrence m. v. med Bilag vedlægges*).

Ved Sagens 1. Behandling den 7. August vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Den 2. September afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved at fremsende nogle Eksemplarer af den under 8. Juni d. A. emanerede Lov om Straf for Brug af urigtig Varebetegnelse m. m. har Justitsministeriet ved Skrivelse af 20. Juli sidstleden, med Hensyn til den Regeringen ved Lovens § 17 tillagte Bemyndigelse til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, der maatte findes hensigtsmæssige, anmodet om en Udtalelse fra Lagtinget.

Undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen er henvist, skal tillade sig at udtale følgende:

Det kunde ved første Øjekast synes unødvendigt at udvide denne Lov til ogsaa at gælde for Færøerne, da de Misbrug, Loven vil hæmme, saavidt vides, ikke har fundet Sted her.

Det forholder sig imidlertid saa, at vi i 18 Aar har haft en lignende, nemlig Lov Nr. 70 af 27. April 1894, hvilken Lov kom til at gælde her uden at Lagtingets Betænkning blev indhentet. Den Lov vil fra 1. Oktober d. A. være ophævet ved ovennævnte Lov af 8. Juni d. A.

Da vi saaledes herefter vilde komme til at staa uden Lovbestemmelser paa et Omraade, hvor vi har haft saadanne, idet Loven er et Led i internationale Bestræbelser for at modvirke falsk Reklame og illoyal Konkurrence, og da enkelte af Lovens Bestemmelser (§ 4) ligefrem er en Følge af internationale Vedtagelser, har Udvalget ment at burde foreslaa Loven til Vedtagelse.

*) Udelades her.

Købmandsforeningen, hvis Erklæring Amtmanden har indhentet, er af samme Formening, kun foreslaar den, at der til § 7, 1ste Stykke, føjes en Bestemmelse for at begrænse Antallet af frivillige Auktioner, der her ofte træde i Stedet for Sæsonudsalg. Der foreslaas, at ingen handlende skal kunne holde mere end én Auktion om Aaret. Udvalget er i Principet enigt med Købmandsforeningen, men mener dog, at Antallet af de tilladte Auktioner kan sættes lige med Antallet af de tilladte Sæsonudsalg, nemlig 2. Man tillader sig derfor at stille Ændringsforslag herom.

Mod Hensyn til Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden (§ 17) mener Udvalget, at den kgl. Anordning ikke vil kunne være tinglæst her inden 1. Oktober d. A. Man tillader sig derfor at foreslaa, at den først træder i Kraft den 1. Januar 1913. At man saaledes i 3 Maaneder kommer til ikke at have nogen gældende Lovbestemmelse paa dette Punkt, vil vist neppe have nogen Betydning.

Mod Hensyn til Lovens Revision (§ 18) vil man foreslaa, at Loven for Færøernes Vedkommende forelægges Lagtinget til Revision, naar den for de øvrige Dele af Riget gældende Lov er bleven revideret i Rigsdagen.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

»Lov Nr. 137 af 8. Juni 1912 om Straf for Brug af urigtig Varebetegnelse m. m. sættes i Kraft paa Færøerne med følgende Ændringer:

Til § 7, 1ste Stykke, føjes:

Ejheller maa en Handlende holde mere end 2 offentlige Auktioner om Aaret.

ad § 17.

»1. Oktober 1912« ændres til »1. Januar 1913«.

3dje Stykke udgaar.

ad § 18.

Paragraffen omredigeres saaledes:

Denne Lov bliver at forelægge Lagtinget til Revision, naar den tilsvarende Lov, som skal forelægges for den i 1916 sammentrædende ordentlige Rigsdag, er vedtaget.»

Ved Sagens 2. Behandling den 5. September betragtedes

§§ 1—6 som vedtagne uden Afstemning.

§ 7. Udvalgets Ændring til §en sættes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Efter Anmodning af Evensen og Effersøe sættes Ændringen under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 2.

§en saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§§ 8—16 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 17 ligeledes.

§ 18. Udvalgets Ændring til §en sættes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 8 stemte for, ingen imod.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 9. September betragtedes

§§ 1—6 som vedtagne uden Afstemning.
 § 7 ligeledes.
 §§ 8—16 ligeledes.
 § 17 ligeledes.
 § 18 ligeledes.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til
 Justitsministeriet.

Ved gunstig Skrivelse af 20. Juli d. A. har det høje Ministerium forelagt Lagtinget til Betænkning Lov Nr. 137 af 8. Juni d. A. med Hensyn til den Regeringen ved Lovens § 17 tillagte Bemyndigelse til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, der maatte være hensigtsmæssige.

Ved 1. Behandling blev Sagen henvist til Udvalget for forskelligartede Sager, der efter at have modtaget en fra Færøernes Købmandsforening indhentet Erklæring (Bilag 1) afgav medfølgende Udvalgsbetænkning (Bilag 2) og foreslog 3 Ændringer i Lovforslaget ad §§ 7, 17 og 18.

Ved Sagens 2. Behandling blev disse Ændringer vedtagne, og ved 3. Behandling den 9. dennes vedtoges Lovforslaget saaledes ændret.

Under Henviisning til de medfølgende Bilag tillader man sig herved at anbefale Sagen til det høje Ministeriums videre gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

Joen Poulsen,
 Ordfører.

J. Z. Nielsen.

XV. Lov om Bogføring m. v.

Den 3. August fremlagdes følgende *Skrivelse fra Justitsministeriet af 20. Juli 1912*:

Ved at fremsende en hertil indkommen *Skrivelse af 9. d. M. fra Ministeriet for Handel og Søfart* tilligemed nogle Eksemplarer af de dermed fulgte Aftryk af Lov om Bogføring m. v. af 10. Maj 1912 samt et af bemeldte Ministerium under 20. d. M. udstedt Cirkulære angaaende Lovens nærmere Forstaaelse*), skal man anmode Hr. Amtmanden om fra det i indeværende Maaaned sammentrædende Lagting at ville indhente og derefter med Deres egne Ytringer hertil at indsende en Udtalelse med Hensyn til, at det i Lovens § 10 er fastsat, at det ved særlig Lov vil være at bestemme, i hvilken Udstrækning Lovens Bestemmelser skulle gøres anvendelige for Færøerne.

Ved Sagens 1. Behandling den 7. August vedtoges det efter Forslag af Effersee at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Den 12. August afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved *Skrivelse af 20. Juli d. A. til Amtmanden over Færøerne* har Justitsministeriet ved at fremsende en *Skrivelse fra Ministeriet for Handel og Søfart*, samt nogle Eksemplarer af Lov om Bogføring m. v. af 10. Maj 1912, udbedt sig Lagtingets Udtalelse med Hensyn til, at det i Lovens § 10 er fastsat, at det ved særlig Lov vil være at bestemme, i hvilken Udstrækning Lovens Bestemmelser skulle gøres anvendelige for Færøerne.

Af Ordlyden i nævnte § 10 saa vel som af de Udtalelser, der faldt ved Lovens Behandling i Rigsdagen, synes at fremgaa, at Lovgivningsmagten ikke har tænkt sig Loven gjort anvendelig her med kun nogle Redaktionsændringer, saaledes som Tilfældet i Regelen plejer at være, naar en Lov ved kongelig Anordning udvides til at gælde for Færøerne; men at der maa foretages Realitetsændringer.

Undertegnede Udvalg, som har faaet denne Sag til Behandling, maa ogsaa formene, at en Bogføring, som den i Loven foreskrevne, næppe vil være gennemførlig her, navnlig ikke for de mindre Forretningers Vedkommende. Paa den anden Side er det nødvendigt, at der ogsaa her fastsættes nærmere Regler for Bogføring, kun at de maa være simple og let gennemførlige. Mulig kunde der ogsaa skælnes imellem Bogføring i større Forretninger og i Kommissions- og Filialhandler.

Som af Formanden bemærket ved Sagens 1. Behandling i Lagtinget, vil det vist være rettest i denne Sag at indhente en Udtalelse fra Købmandsforenin-

*) Udelades her.

gen, og da der formentlig maa laves et nyt Lovforslag, mener Udvalget, at Sagen bør udsættes til næste Aar, for at der kan være Tid hertil. Man vil derfor foreslaa, at Tinget anmoder Amtmanden om, efter at have indhentet Erklæring fra Købmandsforeningen, at affatte et Lovforslag til Forelæggelse for Tinget.

I Henhold til det anførte foreslaas til Vedtagelse:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om fra Købmandsforeningen at indhente en Erklæring i Sagen og derefter at affatte et Lovforslag til Forelæggelse for Tinget i 1913.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 14. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 17. August betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

XVI. Sagen angaaende Spørgsmaalet om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn til Vaagø.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Justitsministeriet af 25. Juni 1912*.

Ved at tilhagesende den med Hr. Amtmandens Skrivelse af 21. September f. A. — 1911 Nr. 978 -- hertil indsendte Sag vedrørende et Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om Tilskud af Statskassen til Lønning m. m. af en Kommune læge paa Vaagø skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at man ikke ser sig i Stand til at imødekomme bemeldte Andragende, hvorhos man skal anmode Dem om fra det i Juli Maaned d. A. sammentrædende Lagting at indhente en Erklæring angaaende Spørgsmaalet om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn til Vaagø.

* Se Lagtingstidende for 1910 Side 67 og 1911, Side 117.

Ved Sagens 1. Behandling den 5. August vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henvises den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 6. s. M. valgtes: *Christiansen, H. A. Djurhuus, Samuelson, Winther og Nielsen.*

Den 3. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til at afgive Betænkning over det af Justitsministeriet ved Skrivelse af 25. Juni d. A. rejste Spørgsmaal om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn til Vaage, skal tillade sig at udtale følgende:

I en under Behandlingen af Lægesagen i 1907 afgiven Betænkning skriver vedkommende Udvalg bl. a. følgende:

»Der har af og til været talt om at flytte Distriktslægen fra Vestmanhavn til Vaage; men hvorvel han boende i Midvaag eller Sandevang vilde faa en lidt kortere Gennemsnitsvej til de Personer, han skulde betjene, end nu, da han bor i Vestmanhavn (Tab. XI og XII), kan Udvalget ikke tilraade en saadan Flytning, og det af flere Grunde. Der er nu først Hensynet til den Befolkning, som nu gennem en længere Aarrække er vænnet til at have Lægen boende i Bygden eller dens Nærhed. Vel er det saa, at det er lige saa nemt at hente Læge fra Midvaag til Vestmanhavn som omvendt; men det er meget føleligere at blive af med et Gode, man har haft, end at savne et Gode, man aldrig har opnaaet.

Saa er der Hensynet til Karantænevæsenet og de mange inden- og udenlandske Søfolk, der søge ind til Vestmanhavn, som jo er en af vore bedste for ikke at sige vor allerbedste Havn. I en saadan Havn er det formentlig nødvendigt at have en Læge, som i adskillige Tilfælde vil kunne hindre, at smitsomme Sygdomme bringes i Land, og som i hvert Fald lettere vil kunne opdage en i Land bragt Sygdom og træffe Foranstaltninger for at hindre dens videre Udbredelse, naar han bor paa Stedet, end naar han bor paa en anden Ø.

Skibsfarten og Skibsfiskeriet er i den Grad udviklet, at man skylder Sømandsstanden en hensynsfuld Omsorg. Det hænder ikke saa sjældent, at Skibe komme ind til Vestmanhavn med syge eller tilskadekomne Personer, der trænge til hurtig Lægehjælp.

Endelig er der Hensynet til hele Distriktet. En Distriktslæge bør formentlig bo saaledes, at Folk fra hele Distriktet kunne søge til ham, og at han uden altfor store Vanskeligheder kan komme til alle Dele af sit Distrikt. Han skulde være den, man altid kunde gøre Regning paa at træffe, det være sig nu fordi man foretrækker ham fremfor den nærmere boende Læge, eller fordi man til en given Tid ikke har nogen saadan. I Vestmanhavn bor Lægen omtrent midt i Distriktet, i Midvaag vil han nærmest bo ved en Udkant. Skulde Distriktslægen flyttes fra Vestmanhavn til Vaage, vilde det formentlig blive nødvendigt at oprette et nyt Distriktslægeembede for Sundelaget.»

I Aaret 1910 var Lagtingets Stilling til Lægesagen ogsaa den, at man ikke mente at burde virke for en Ordning, hvorved Distriktslægeembedet i Vestmanhavn blev nedlagt. Denne Stilling var forøvrigt i Overensstemmelse med Justitsministeriets Stilling til Sagen, saaledes som den findes udtrykt i den Skrivelse til Amtmanden over Færøerne, som forelagdes i Tinget i 1910. Naar Lagtinget i 1910 vedtog at anbefale, at der med Støtte fra Stat og Amtskommune ansattes en Kommunalæge paa Ejde, udtalte man netop, at man gik ud fra, at denne Foranstaltning ikke vilde medføre, at Distriktslægen i Vestmanhavn blev overflødig.

Nærværende Udvalg kan tiltræde disse Betragtninger og man formene, at en Ordning af Lægeforholdene, der medfører enten Nedlæggelse af Distriktslægeembedet i Vestmanhavn eller en Flytning af Distriktslægen fra Vestmanhavn til

Vaage, ikke bør træffes. Der kan anføres gode Grunde for Bibeholdelse af Vestmanhavn som den Bygd, hvor Lægen ogsaa fremtidig skal bo. Vestmanhavn har sin Lægebolig, og Lægen har boet her i en lang Arrække. Befolkningen i selve Vestmanhavn og i Bygdens Nærhed har vænnet sig til Lægen, og det betragtes jo her paa Færøerne som et stort Gode, at have Lægen boende saa nær som muligt. Har man først vænnet sig til et saadant Gode, føles det haardt at skulle af med det.

Vestmanhavn har en god Havn, sikkert en af Færøernes bedste. I Vestmanhavn bor Sysselmanden, og Stedet er Indklaringshavn. Der findes et ikke ubetydeligt Forretningsliv paa Stedet, Handelsforretninger, Ophalingsbeting, Skibsrederier med flere Fiskerskibe. Der findes i Vestmanhavn en Elv, Fosaa kaldet, hvor der har været Tale om at anlægge et Elektricitetsværk. Hvorvidt og hvornaar dette sker, tør Udvalget ikke udtale sig om, men Elven Fosaa maa vel, efter hvad der foreligger, regnes med naar der er Tale om Bygden Vestmanhavns gode Udviklingsmuligheder. Da Havnen som anført er god, søge mange færøske Skibe til denne, og en stor Del af den fremmede Fiskerflaade, som Aar ud og Aar ind findes her ved Øerne, søge jævnlig ind til Vestmanhavn. Havnen anløbes ligeledes hyppig af Fragtskibe, der besøge Færøerne eller som anløbe Færøerne paa Vejen til eller fra Island.

I den kongelige Monopolhandelstid fandtes der i Vestmandavn et Handelsetablisement for Vaage og Nordstrøm, og Vestmanhavn har som Færøerne i det hele været i Udvikling siden den kongelige Handels Ophævelse. Selv om Uheld af forbigaaende Natur for en Tid skulde hæmme Bygden i dens Udvikling, bør man dog være sig for, at berøve en vigtig Forudsætning for at den kan blive Sædet for Handel og Skibsfart saaledes som dens gode Havn berettiger den til. Fjerner man Distriktslægen fra Vestmanhavn, har man samtidig med, at man med store pekuniære Ofre arbejder for Fjernelse af Udviklingen andet Steds, modarbejdet Udviklingen i Vestmanhavn, som ellers af Naturens Haand har faaet saa gode Muligheder, sin gode Havn og sin holdige Beliggenhed til at danne Midtpunktet for Trafiken paa Vestsiden af Færøerne. Den Omstændighed, at den af Regeringen i sin Tid konstituerede Distriktslæge i Vestmanhavn senere har nedsat sig som praktiserende Læge i Distriktet med Bopæl i Vaage, har bevirket en Nedgang i Vestmanhavnlægens Indtægter ved privat Praksis. Fra 1. Oktober d. A. vil antagelig en Læge med Stats- og amtskommunal Stotte begynde at virke i Ejde, og forsaavidt Kvalvig Sagn med Forventning skulde benytte Lægen i Ejde i Stedet for Lægen i Vestmanhavn, synes Vestmanhavnlægens Praksis at skulle blive meget ringe. Skibstrafiken paa Vestmanhavn maa dog altid give en delvis Distriktslæge i Vestmanhavn en god Indtægt. At en saadan Indtægt kan være noget svingende er naturligt, men det tør dog forudsættes, at Skibstrafiken i Forbindelse med anden Praksis altid vil give en mobil Læge i Vestmanhavn væsentligt Arbejde og dermed forbunden Godtgørelse.

Skulde Distriktslægen i Vestmanhavn flyttes til Vaage, vilde Vestmanhavn og Kvivigs Beboere, rent bortset fra det anførte, være lige saa uheldig stillede, som Vaageen er nu. Vestmanhavn Sund er lige saa vanskeligt at passere fra Vaage til Vestmanhavn som fra Vestmanhavn til Vaage. Ogsaa af den Grund maa en Flytning fraraades.

Færøernes Fysikat har i en over Sagen afgiven Erklæring tilraadet enten: 1) at Tilstanden lades uforandret indtil nuværende Distriktslæge forflyttes, hvorefter Vestmanhavns Distriktslægeembede nedlægges og Vestmanhavn med Kvivig betjenes fra Vaage eller Ejde, eller, forsaavidt Befolkningen ønsker det, af egen Kommunelege, som da formentlig bør have Bopæl i Kvivig, saaledes at han ogsaa kan faa Kollefjord ind under sit Praktisionsomraade, eller 2) sidtsnævnte Ordning træffes allerede nu saaledes, at Distriktslægen flyttes til Kvivig, og Distriktslægeembedet opretholdes i hans Funktionstid for derefter som anført at gaa over til at blive Kommunelegeembede, lønnet paa samme Maade som Ejde og Vaage Pladserne og ligesom disse henlagte under Thorshavns Distriktet.

Som det fremgaar af det af Udvalget udviklede, kan man ikke tiltræde dette Forslag. At Lægen flyttes til Kvivig vilde medføre nødvendige Udgifter ved Opførelse eller Flytning af Lægebolig, mens man ikke opnaaede, at Kollefjord og Kvalvig kom til at benytte Kviviglægen. Kollefjord vil hellere søge Læge i Thorshavn end i Kvivig, og Kvalvig har lige saa let ved at komme til Vestmanhavn som til Kvivig. Kvivig er desuden en Brændingsplads, og Adgangen til at søge Læge der vil være vanskelig ad Søvejen.

Udvalget maa derfor, i Henhold til det anførte, bestemt fraraade, at Distriktslægen i Vestmanhavn flyttes til Vaagø, eller at Distriktslægeembedet bliver nedlagt, og man tillader sig at foreslaa følgende Udtalelse til Justitsministeriet:

Lagtinget maa i Overensstemmelse med, hvad man tidligere har gjort gældende, fraraade, at Distriktslægen i Vestmanhavn flyttes til Vaagø, eller at Distriktslægeembedet i Vestmanhavn nedlægges, eller at der træffes saadanne Foranstaltninger i Lægesagen, der maatte medføre Distriktslægeembedets Nedlæggelse eller Distriktslægens Flytning fra Vestmanhavn.

Ved Sagens 2. Behandling den 6. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 9. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer (*stemte ikke*: Formanden, *fraværende*: Skaalum, Samuelson, Evensen og Effersøe).

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Justitsministeriet.

Ved Skrivelse fra Justitsministeriet af 25. Juni d. A. har Ministeriet bl. a. anmodet Amtmanden over Færøerne om at indhente Lagtingets Erkløring angaaende Spørgsmaalet om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn til Vaagø.

Sagen blev forelagt Lagtinget i dets indeværende Samling og der blev nedsat et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer til at overveje Spørgsmaalet.

Den 3. September fremkom der Betænkning fra Udvalget, og denne Betænkning indeholdt følgende Forslag:

(se Udvalgsbetænkningen.)

Ved Sagens 3. Behandling den 9. ds. blev Udvalgets Forslag enstemmig vedtaget med 17 Stemmer, et Medlem stemte ikke og 4 Medlemmer var fraværende.

Idet man indsender denne Sag til det høje Ministerium, skal man anbefale Lagtingets Vedtagelse paa det bedste.

Svenning Rytter.

A. Samuelsen,
Ordfører.

Joan Poulsen.

XVII. Andragende fra Distriktslægen i Vestmanhavn om Løntillæg.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende til Justitsministeriet stilede Andragende fra Distriktslæge Tammesen, Vestmanhavn, om Løntillæg tilligemed en over samme indhentet Erklæring fra Fysikus:

Vestmanhavn Lægedistrikt,
den 14. Juni 1912.

Til
Justitsministeriet.

Da Kommunalforstanderskabet for Ejde har antaget en Kommunalæge, skal undertegnede tillade sig at fremføre følgende:

Den 27. April 1911 udnævntes jeg til Distriktslæge for Vestmanhavn Lægedistrikt paa Færøerne fra 1. Juni d. A. at regne. I Opslaget om Embedet stod intet om, at man paabente at ansætte en Kommunalæge i Distriktet, og da jeg søgte nærmere Oplysninger om Indtægterne paa Sundhedsbestyrelsens Kontor, hvor jeg talte med Herr. Dr. Voyle, som tilkaldte Herr. Fysikus Johansen, nævnte han heller intet herom, men udtalte, at man, ifølge Oplysninger man ved anden Lejlighed havde faaet, maatte kunne gøre Regning paa en Privatindtægt af samme Størrelse som Gagen. Da denne er 2600 Kr. regnede jeg med en Indtægt af indtil 5000 Kr. aarlig, hvad mine to Forgængere utvivlsomt ogsaa har haft, til Trods for at Kollefjord med Thorsvig paa Grund af den lettere Forbindelse med Thorshavn — der gaar daglig en Dampbaad — søger dertil.

Ved min Ankomst til Vestmanhavn havde den i Embedet const. Distriktslæge H. Krohn nedsat sig som Kommunalæge paa Vaagø. Da Vaagø repræsenterer 1640 Mennesker af Distriktet, var det et stort økonomisk Tab for mig, i Sær-

deleshed da denne Befolkning er Distriktets mest velstillede og hvad der rimeligvis staar i Forbindelse hermed -- tillige mest tilbøjelig til at søge Lægehjælp.

At Kommunalægen paa Ejde vil faa Ejde og Haldersvig, der tilsammen udgør 1053 Mennesker, er absolut givet, og det samme gælder sikkert Saksen, der i Fødselsaffairer benytter Jordemoderen paa Ejde. Kvalvig maa ligelædes anses for tabt, da der herfra er regelmæssig Baadforbindelse med Posten til Ejde, om Sommeren to Gange ugentlig, om Vinteren en Gang ugentlig, og da Beboerne i Kvalvig for at komme paa Fiskeri passerer lige forbi Ejde.

Distriktet har i alt 4398 Beboere, hvoraf Kollafjord som nævnt søger Thorshavn, hvorved 311 Mennesker gaar tabt for Distriktslægen i Vestmanhavn; jeg har saaledes aldrig været hentet til Kollafjord eller haft Patienter derfra. Det naturlige Praxisomraade rummede saaledes 4087 Beboere.

Hvorledes Situationen nu er vil ses af nedenstaaende.

Tabt Praxisomraade i min Tid.				Tilbageværende Praxisomraade.	
Til Kommune- lægen paa Ejde: 1425 Beboere.	Ejde	661	Beboere		
	Haldersvig	392	—		
	Saksen	52	—	Vestmanhavn	566 Beboere
	Kvalvig	320	—	Kvivig.....	456 —
Til Kommune- lægen paa Vaagø: 1640 Beboere.	Vaagø	1487	—		
	Myggenæs	153	—		
Tabt: 3065 Beboere				Tilbage: 1022 Beboere	

Gennemsnitsindtægten pr. Individ for den tilbageblevne Del af Klientelet maa sættes lavere end Gennemsnitsindtægten af den tabte Del af følgende Grunde. Beboerne i Vestmanhavn, der udgør over Halvdelen, bo sammesteds som Lægen, saa der kommer ingen Afstandsgodtgørelse med i Betragtning. For Kvivigs Vedkommende honoreres en Rejse fra Vestmanhavn med 5 à 6 Kr. medens en Rejse til Ejde honoreres med 10 à 12 Kr., hvortil kommer at Rejsen til Ejde medfører en betydelig Ekstraindtægt, dels fordi Ejde er dobbelt saa folkerig som Kvivig, og dels fordi man paa Rejsen dertil passerer baade Kvalvig og Haldersvig med Tjernevig.

Det ses saaledes, at det ikke blot er de 3 Fjerdedele af Distriktets naturlige Klientel, der er tabt, men tillige de 3 Fjerdedele, som giver de største Indtægter.

Hertil kommer yderligere en betydelig Indtægtsformindskelse paa Medicinalsalget som Følge af de tabte Distrikter.

Distriktslægen i Vestmanhavn kan derfor — selv i gunstige Aar — ikke regne med, at den private Praxisindtægt vil naa over 500 Kroner.

Under disse Forhold ser jeg mig ikke i Stand til at klare de Forpligtelser, som jeg har paataget mig, og som var en medvirkende Aarsag til, at jeg søgte Embedet, hvis Overtagelse medførte yderligere Forpligtelser.

Jeg skal derfor tillade mig at anmode om, at der — som formentlig i tidligere lignende Tilfælde — maa blive bevilget mig et Lønningstillæg, hvis Størrelse som Følge af de betydelig formindskede Indtægter jeg henstillor ikke sættes til under 800 Kr., hvorved min Indtægt vil blive af samme Størrelse, som den, der er garanteret Kommunalægen paa Ejde.

Allerærbødigst

Viggo Tønnesen.

Færøernes Fysikat.

Thorshavn, den 24. Juli 1912.

Til Færø Amt.

Fra Færø Amt har jeg d. 18. f. M. modtaget til Erklæring en Sag — J. Nr. 672 1912 — hvorefter Distriktslægen i Vestmanhavn Lægedistrikt V. Tønnesen søger om Lønningstillæg.

Motiverne til denne Lønforhøjelse søger Distriktslægen i, at han, da han i April 1911 søgte nævnte Embede, maatte gaa ud fra en Praksisindtægt paa c. 2600 Kr. aarlig, idet han anfører, at der ikke i Opslaget om Embedet oplystes, at der tænkes ansat en Kommunelege i en Del af Distriktet (Ejde), og at han heller ikke ved Henvendelse paa Sundhedsbestyrelsens Kontor fik Oplysning herom.

Fra Oktober 1912 vil imidlertid Ejde med flere Kommuner — ialt 1425 Beboere —, der tidligere hørte til Vestmanhavn-Lægens Praksisomraade, søge den dér med Stats, Amtskommunes og Kommunernes Støtte ansatte Læge. Denne Formindskelse af Vestmanhavn-Lægens Arbejde og Indtægter fremhæves yderligere ved, at den før hans Ankomst hertil af Justitsministeriet i Embedet konstituerede Læge straks ved Distriktslæge Tønnesens Udnævnelse nedsatte sig i Distriktets folkerigeste (1640 Beboere) og økonomisk bedst stillede Del af Distriktet (Vaagø) og fremdeles praktiserer dér, ansat som Kommunelege ved Amtskommunes og Kommunernes Støtte. Det er muligt, at Distriktslæge Tønnesen, inden han søgte Embedet, kunde have skaffet sig Oplysning om Ejdespladsens Oprettelse, men man kan paa den anden Side ikke undre sig over, at han følte sig tilfredsstillt med det, der forelaa. Om Vaagøpladsens Oprettelse maatte han være uvidende, men selv om enhver offentlig ansat Læge maa være forberedt paa den Eventualitet, at anden praktiserende Læge nedsætter sig i Distriktet, bliver den deraf følgende Praksis- og Indtægtsformindskelse særlig alvorlig for en Distriktslæge paa Færøerne, der, for at kunne virke i et fjærntliggende og isoleret Distrikt, paatager sig uforholdsmæssig store Udgifter baade til Flytning og Instrumentarium, og paatager sig dem netop i den Formening, at der foreligger et stort Lægearbejde og en Indtægt, der begrunder, at hans økonomiske Forpligtelser, saaledes som det viser sig at være Tilfældet med Dr. Tønnesen —, kan blive opfyldte.

Bortset fra, at den af Distriktslæge Tønnesen opgivne fremtidige Praksisindtægt maaske vil blive mere end 500 Kr. aarlig, vil dog næppe nogen Læge føle sig tilfredsstillt hverken ved Virksomheden eller Indtægten i det beskaarne Vestmanhavn Distrikt, og naar Distriktslægen nu søger om Lønningstillæg paa 800 Kr. aarlig, maa dette herefter synes velbegrundet. For imidlertid ogsaa at raade Bod paa, at solve Lægevirkomheden kan blive mere tilfredsstillende, skal jeg henlede Opmærksomheden paa en Erklæring, jeg D. D. har indsendt til Færø Amt som Svar paa Spørgsmaalet om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn til Vaagø. Heri foreslaas eventuelt at flytte Distriktslægen (i Stedet for til Vaagø) til Kvivig, hvorved opnaas, at Kollefjord (med 311 Beboere) maaske ogsaa Kvalvig (med 320 Beboere) kan komme ind under hans Praksisomraade. Selv om denne Ordning heller ikke kan yde tilnærmelsesvis Æquivalent for den tabte Del, vil Forholdene dog, naar Distriktslægens Gage forhøjes i Forhold til den Kommunelegerne garanterede Praksisindtægt, blive mere tilfredsstillende. Som det af min nysnævnte Erklæring ogsaa vil fremgaa, burde denne Ordning herefter for saa vidt være definitiv, som Kvivigspladsen, naar nuværende Distriktslæge forflyttes, maa gaa over til at blive Kommunelegeplads paa samme Maade som Ejde- og Vaagøpladserne. Menes det, at Vestmanhavn bør oprettholdes som Lægeplads, bør, og det maa gælde for de fremtidige Læger, derfor

formentlig ogsaa for den nuværende, — hans garanterede Praksisindtægt ikke være ringere end Kommunelægernes, hvilket næppe bliver Tilfældet, med mindre han opnaar den ønskede Lønforhøjelse paa 800 Kr. aarlig.

A. Metz.

Ved Sagens 1. Behandling den 5. August vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henviso den til *Udvalget i Sagen om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn*.

Den 5. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

I et til Justitsministeriet stilet Andragende af 14. Juni d. A. anholder Distriktslægen i Vestmanhavn Tennesen om et Løntillæg paa 800 Kr. i Anledning af, at der ved hans Tiltrædelse af Lægeembedet havde nedsat sig en praktiserende Læge paa Vaagø og under Hensyn til det Tab i privat Praksis, som han derved har lidt og venter at komme til at lide ved at der fra 1. Oktober d. A. ansættes en Kommunalæge i Ejde.

Dette Andragende er forelagt Lagtinget, og undertegnede Udvalg, som har faaet Sagen til Betænkning, skal tillade sig at bemærke:

Det skønnes at være rigtigt, at Distriktslægen i Vestmanhavn har haft en betydelig aarlig Indtægt ved privat Praksis fra Vaagø og at denne Indtægt foreløbig er berøvet ham ved at en praktiserende Læge har nedsat sig paa Vaagø. I og for sig er det et Forhold, som man ikke kan værgen nogen Distriktslæge imod, idet enhver medicinsk Kandidat jo har Ret til at nedsætte sig som praktiserende Læge hvor han finder det for godt. Naar den nuværende praktiserende Læge paa Vaagø saamtidig faar Ret til at dispensere Medicin, er det givet, at hans Tilstedeværelse paa Vaagø nødvendigvis maa medføre Nedgang i Embedslægens Indtægter saalænge Befolkningen er tilfreds med ham, og Udvalget er bekendt med, at Befolkningen paa Vaagø er meget vel tilfreds med praktiserende Læge Krohn.

Et lignende Forhold har i sin Tid været til Stede i Thorshavn, hvor der med kommunal Støtte ansattes en praktiserende Læge. Dette medførte, saavidt Udvalget ved, at den daværende Fysikus, Jastrup, fik et personligt Lønningstillæg paa 500 Kr. bevilget aarlig paa Finansloven. Hvorvidt der kan skaffes Vestmanhavns Distriktslæge et tilsvarende Lønningstillæg, tør man ikke udtale sig om. Det beror jo paa Regeringen. Ved Ejdelægens Indtægt vil Vestmanhavns lægens Indtægt ved privat Praksis gaa yderligere ned, hvis Befolkningen i den Del af Vestmanhavn Lægedistrikt, der ligger Ejde nærmest, bliver fornøjet med den paagældende Læge. Da Ejdelægen først begynder at praktisere efter 1. Oktober, er det dog ikke tilstrækkelig Grund til allerede nu at træffe Bestemmelse om, hvorvidt Distriktslægen skal have Erstatning herfor, og i bekræftende Fald, hvor stor Erstatning han skal have. I denne Forbindelse skal Udvalget bemærke, at en tidligere Distriktslæge i Vestmanhavn i en Lagtinget forelagt Erklæring af 6. Oktober 1903 har udtalt, at for saa vidt det kun drejede sig om at blive af med Sundelaget — den Del af Distriktet, der kommer ind under Ejdelægens Praksis-omraade — vilde han ikke ønske nogen Godtgørelse for Indtægtstab, idet Lægen kun kan være glad ved at blive af med denne besværlige Del af Distriktet.

Udvalget skønner, at der ikke for Lagtinget er andet at foretage i denne Sag end at indsende Distriktslæge Tønnesens Andragende til Justitsministeriets velvillige Overvejelse, idet man skal tilføje, at man finder det forstaaeligt og naturligt, at Distriktslægen ønsker at stilles saaledes, at han opnaar nogenlunde lige Vilkaar med de af Stat og Kommune støttede praktiserende Læger.

Forslag:

Andragende fra Distriktslæge Tønnesen, Vestmanhavn, om et Lønnings-tillæg paa 800 Kr. aarlig, indsendes til Justitsministeriets velvillige Overvejelse.

Ved Sagens 2. Behandling den 6. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 9. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Justitsministeriet.

Amtet har forelagt Lagtinget et Andragende fra Distriktslæge Tønnesen, Vestmanhavn, om et Løntillæg paa 800 Kr. i Anledning af, at der ved hans Tiltrædelse af Embetet havde nedsat sig en praktiserende Læge paa Vaagø, og at der fra 1. Oktober d. A. vil blive ansat en Kommunalæge paa Ejde, hvorved der er paaført ham et Indtægtsstab ved Nedgang i privat Praksis.

Sagen har været behandlet i et Udvalg paa 5 Medlemmer, som den 4. ds. afgav hoslagte Betænkning, der indeholder følgende Forslag:

•Andragende fra Distriktslæge Tønnesen, Vestmanhavn, om et Lønningstillæg paa 800 Kr. aarlig, indsendes til Justitsministeriets velvillige Overvejelse.•

Ved Sagens 3. Behandling den 9. ds. vedtoges Udvalgets Forslag med 18 Stemmer.

Man tillader sig nu i Overensstemmelse med Beslutningen at indsende Sagen til det høje Ministerium.

Svenning Rytter.

A. Samuelson,
Ordfører.

Joan Poulsen.

XVIII. Tilskud til Lønning af en Læge paa Vaagø m. m.^{*)}

Den 2. August fremlagdes følgende *Andragende*:

I Fjor ansøgte Forstanderskabet Lagtinget om at ndvirke Tilskud af Statskassen til Lønning m. m. af en Kommunelæge paa Vaagø, og samtidig om, at Lagtinget maatte yde det sædvanlige Tilskud af de til Lagtingets Raadlighed værende Midler. Forstanderskabet havde da antaget Læge Krohn som Kommunelæge med en Løn fra Kommunen paa 1000 Kr. og fri Bolig for det første Aar fra 1. Juni 1911 at regne. Lagtinget bevilgede da af egne Midler 222 Kr. og androg hos Regeringen om Tilskud af Statskassen for de resterende 778 Kr. og at der fremtidig maatte ydes samme Tilskud af Statskassen til Lægens Lønning som til andre Kommunelæger paa Øerne.

Ifølge Amtets Skrivelse af 11. f. M. til Forstanderskabet har Justitsministeriet ved Skrivelse til Amtet af 25. Juni d. A. meddelt, at Ministeriet ikke ser sig i Stand til at imødekomme bemeldte Andragende, men at det har anmodet Amtmanden om fra indoværende Aars Lagting at indhente en Erklæring angaaende Spørgsmaalet om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn til Vaagø.

Forstanderskabet har for et Aar fra 1. Juni d. A. at regne forhøjet Læge Krohns Lønning til 1500 Kroner og under Forventning af Lagtingets Approbation, som herved andrages om, købt Behovslejlighed til Lægen for 4000 Kr. paa Afbetaling i 20 Aar og mod at forrente Beløbet med 4 pCt. p. a.

For det Tilfælde, at Distriktslægen i Vestmanhavn ikke maatte blive flyttet til Vaagø, tillader Forstanderskabet sig ærbødigt paany at indgaa til Lagtinget med Andragende om, at der af Lagtingets Midler fra 1. Juni 1911 at regne maa blive bevilget samme Tilskud til Kommunelægen paa Vaagø som til de andre Kommunelæger paa Øerne, nemlig 600 Kr. aarlig, og hos Regeringen at udvirke, at der af Statskassen til Lønning af bemeldte Kommunelæge maa blive ydet samme Tilskud som til andre Kommunelæger paa Øerne, nemlig 2100 Kr. aarlig, mod at Kommunen garanterer Lægen det Beløb, som hans Praksis maatte indbringe ham under 1200 Kr. aarlig.

Forstanderskabet for Vaagø Sogns Kommune, den 1. August 1912.

P. F. V.

J. Z. Nielsen,
Formand.

Til
Færøernes Lagting.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 117.

Ved Sagens 1. Behandling den 5. August vedtoges det efter Forslag af Nielsen at henvise den til Udvalget i Sagen angaaende Flytning af Distriktlægen i Vestmanhavn.

Den 5. September afgav Udvalget (Ordfører: Nielsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune af 1. August dette Aar om Tilskud til den af Kommunen ansatte praktiserende Læge paa Vaagø, for det Tilfælde at Distriktlægen i Vestmanhavn ikke bliver flyttet til Vaagø, i hvilken Anledning Udvalget skal tillade sig at anføre følgende:

Lagtinget har gennem Aarene flere Gange vedtaget at yde Tilskud til en Kommunelæge paa Vaagø og hos Regeringen ansøgt om Statstilskud til en saadan, se saaledes Lagtingstidende for 1903, Side 14, 1907, Side 36—39, 1908 Side 189—192, 1909, Side 6—10, 1910, Side 67—78 og 1911, Side 117—119.

Paa Lagtinget i Fjor vedtagne enstemmige Henvendelse til Ministeriet om Statstilskud til Kommunelægen paa Vaagø har dette i Skrivelse af 25. Juni d. A. til Amtmanden over Færøerne svaret, at samme ikke var sig i Stand til at imødekomme bemeldte Andragende, men begærer Erklæring fra Lagtinget angaaende Spørgsmaalet om Flytning af Distriktlægen i Vestmanhavn til Vaagø.

Med Hensyn til sidstnævnte Spørgsmaal har nærværende Udvalg under en anden Sag foreslået at svare Justitsministeriet, at man fraraader at flytte Distriktlægen fra Vestmanhavn til Vaagø.

Udvalget kan ikke andet end nok saa stærkt fremhæve det berettigede i Ønsket om Tilskud saavel fra Lagtinget som fra Statskassen til en Kommunelæge paa Vaagø, og man paaskønner den Energi og Udholdenhed som Befolkningen paa Vaagø har vist og det pekuniære Offer, den har ydet til Sagens Fremme. Det vilde se paafaldende underligt ud at stille Beboerne paa Vaagø anderledes med Hensyn til Lønningstilskud til Kommunelægen end de øvrige Pladser paa Øerne, hvor en Kommunelæge er ansat, nemlig Sandø og Ejde. — At Vaagø bør stilles lige med andre Dele af Landet med Hensyn til Tilskud til en Kommunelæge, har Lagtinget holdt paa i sine Indstillinger til Ministeriet denne Sag vedrørende. I Fjor udtalte Lagtinget i Forbindelse hermed det ønskelige i at faa oplyst, hvorvidt den af Forstanderskabet antagne Læge er skikket til at fungere som saadan. En saadan Undersøgelse fandt Sted i afvigte Vinter. Udvalget er ikke bekendt med den af Fysikus til Sundhedsstyrelsen afgivne Erklæring i Sagen. Men det er nogle Medlemmer af Udvalget bekendt, at Lægen siden den Tid har ført et fuldstændig normalt Liv og at han virker til Befolkningens fulde Tilfredshed, og har en ikke ringe Praksis ogsaa udenfor Vaagø. Befolkningen paa Vaagø vil derfor føle det som en stor Skuffelse, hvis det ansøgte Lønningstilskud med Forventning ikke skulde blive bevilget. Skulde Regeringen alligevel ikke mene at kunne anbefale Statstilskud til den nuværende Læge, som Befolkningen som foran anført sætter særdeles stor Pris paa at beholde, maa man tilraade, at Bevillingen fra Statskassen om fornødent gives med det Forbehold, at en anden Læge ansættes som Kommunelæge paa Øen, hvis den nuværende Læge atter maatte vise sig uskikket til forsvarlig at varetage sit Hverv som saadan.

Endvidere har Forstanderskabet ansøgt om Lagtingets Approbation paa, at Kommunen erhverver en foreløbig Beboelseslejlighed til Lægen for 4000 Kr. paa Afbetaling i 20 Aar og med at forrente Beløbet med 4 % p. a., hvilket Udvalget tilraader at approbere.

Udvalget foreslaar, at der af Tingets Midler bevilges Vaagø Sognes Kommune et Tilskud af 600 Kr. aarlig fra 1. Juni 1911 at regne til den af Forstanderskabet antagne Læge, dog saaledes, at de i Fjor i dette Øjemed bevilgede og allerede udbetalte 222 Kr. fradrages Beløbet.

I Henhold til foranstaaende tillader Udvalget sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

- 1) Tinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om, at der af Statskassen som Tilskud til Lønning af en Læge paa Vaagø bevilges 2100 Kr. aarlig, om muligt saaledes, at Bevillingen gælder fra 1. Juni d. A. at regne.
- 2) Af Amsfattigkassen bevilges 600 Kr. aarlig som Tilskud til Lønning af en Læge paa Vaagø, fra 1. Juni 1911 at regne, dog saaledes, at de i Fjor i dette Øjemed bevilgede og allerede udbetalte 222 Kr. fradrages Beløbet, og paa Betingelse af at Kommunen garanterer Lægen en Indtægt ved privat Praksis af mindst 1200 Kr. aarlig.
- 3) Tinget approberer, at Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune og Myggenæs Sogns Kommune erhverver en Behoelseslejlighed til Lægen paa Vaagø for 4000 Kr. paa Afbetaling i 20 Aar og mod at forrente Beløbet med 4 pCt. p. a.

Ved Sagens 2. Behandling den 6. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Den 9. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag fra Udvalget*:

I 2det Indstillingspunkt udgaar Ordet »Amsfattigkassen« og i Stedet for sættes »Amsrepartitionsfonden og økonomisk Fond med Halvdelen af hver«.

•

Ved 3. Behandling s. D. sættes Udvalgets Forslag

Punkt 1 under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 15 Stemmer mod 1 (*nej stemte*: Formanden, *stemte ikke*: Provsten, Jacobsen, Samuelson, J. C. F. Dam, Effersee og Thorkildshøj).

Punkt 2. Ændringsforslaget sættes først under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Punkt 2 saaledes ændret sættes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 16 Stemmer mod 1 (*nej stemte*: Formanden, *stemte ikke*: Skarum, Jacobsen, Samuelson, J. C. F. Dam og Thorkildshøj).

Punkt 3 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færoernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i indleværende Samling behandlet et Andragende fra Forstanderskabet for Vaago Sognes Kommune af 1. August d. A., hvori ansøges om:

- 1) et Tilskud paa 600 Kr. aarlig af Tingets Midler til Lønning af en Kommune-læge paa Vaagø.
- 2) at Lagtinget hos Regeringen vil udvirke et Statstilskud paa 2100 Kr. aarlig til Lønning af en saadan Læge.
- 3) Approbation paa Erhvervelse af en midlertidig Beboelseslejlighed til Lægen for 4000 Kr. paa Afbetaling i 20 Aar og mod at forrente Beløbet med 4 pCt. p. a.

Det af Tinget nedsatte Udvalg paa 5 Medlemmer har under 5. ds. afgivet Betænkning i Sagen, hvortil henvises.

Til Sagens 3dje Behandling indkom et Ændringsforslag fra Udvalget gaaende ud paa, at det Beløb paa 600 Kr., som var foreslaaet bevilget af Amts-fattigkassen, paa Grund af denne Kasses for Tiden værende daarlige Status, skal afholdes af Amtsrepartitionsfonden og økonomisk Fond med Halvdelen af hver af disse Kasser.

Ved Sagens 3. Behandling den 9. ds. blev Ændringsforslaget enstemmig vedtaget med 18 Stemmer, hvorefter Udvalgets Forslag vedtoges saaledes:

Punkt 1 med 15 Stemmer mod 1.

Punkt 2 ved Navneopraab med 16 Stemmer mod 1.

Punkt 3 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Idet man herved indsender Sagen, skal man paa det bedste anbefale den til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og udtale Haabet om, at den saalænge paa Dagsordenen staaende Sag om Ansættelse af en Læge paa Vaago nu maa finde sin endelige Løsning.

Svenning Rytter.

J. Z. Nielsen,
Ordfører.

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 19. November 1912.

I Anledning af det med Hr. Amtmandens Skrivelse af 18. September d. A. — 1912 Nr. 926 — hertil indsendte Andragende, hvori Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune anholder om et Statstilskud, stort 2100 Kr. aarlig, til

Lønning af en Kommunelæge paa Vaagø, skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at det maa have sit Forblivende ved Justitsministeriets Skrivelse af 25. Juni d. A., hvorefter man ikke saa sig i Stand til at imødekomme Andragendet.

Hilow.

V. Giese.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XIX. Bevilling til Udvidelse af Træplantningsforsøgene paa Færøerne m. m.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 12. Juni 1912.*

Under 14. Maj d. A. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»I det med Hr. Amtmandens Skrivelse af 18. November f. A. 1911 Nr. 435 — hertil indsendte hoslagt tilbagefølgende Andragende har det danske Hedeselskabs Hovedkontor henledet Opmærksomheden paa, at det paa Finansloven for Finansaaret 1911—12 under § 26 III 75 bevilgede Beløb af 1000 Kr. til Iværksættelse af Forsøg ved Udplantning af Fyr paa Sandø, Suderø og Vaagø blandt Færøerne, ikke var optaget paa Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1912—13.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning meddele, at Justitsministeriet ved Ændringsforslag til 3. Behandling i Folketinget af Forslag til Finanslov for Finansaaret 1912—13 ad § 17 B har søgt bevilget et Tilskud, stort 1000 Kr. til det fornævnte Øjemed, men at Bevillingen ikke blev tiltraadt af Folketingets Finansudvalg. Man har derefter modtaget den med Bilag hosfølgende Skrivelse af 26. Marts d. A. fra det danske Hedeselskab, hvilken Skrivelse bedes forelagt Lagtinget, idet dettes Betsenkning udbedes om, hvorvidt der findes Anledning til paany at søge en Bevilling som den nævnte, og da for hvilken Aarrække. Saaframt Lagtinget ikke mener, at Sagen bør fremmes, bedes det paa Finansloven for Finansaaret 1911—12 bevilgede Beløb foranlediget tilbagebetalt.»

^{*)} Se Lagtingstidende for 1910, Side 52.

Ved at meddele foranstaaende og ved at medsende et fra Hedeselskabet og Gartner Trond Hansen indsendt Andragende om Tilskud fra Lagtinget*), skal man udbede sig Lagtingets Erklæring.

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til *Budgetudvalget*.

Den 31. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Færø Amt har i Henhold til Skrivelse af 14. Maj d. A. fra Justitsministeret forelagt Lagtinget til Betænkning et Andragende af 14. Novbr. 1911 fra det danske Hedeselskabs Hovedkontor om Opnaaelse af en aarlig Bevilling paa Finansloven af 1000 Kr. til Iværksættelse af Forsøg med Udplantning af Fyr paa Sandø, Suderø og Vaagø.

Endvidere har Amtet forelagt Lagtinget en Skrivelse af 1. Juni d. A. fra Hedeselskabet om, at Lagtinget vil fornye den i 1908 givne Bevilling af 300 Kr. om Aaret til Thorshavns Plantage til at gælde yderligere i 10 Aar.

Med Hensyn til den færøske Træplantningssags Historie skal man henvise til den i 1910 afgivne Udvalgsbetænkning, jfr. Lagtingstidende for 1910 Side 53. Træplantningen her paa Øerne er bleven støttet af Staten, Hedeselskabet, Thorshavns Kommune og Amtskommunen. Lagtinget ydede første Gang Bidrag til denne Sag i 1883. I de senere Aar har Amtskommunen ydet aarlig: Til Plantagen ved Thorshavn 300 Kr. og til Planteskolen sammesteds 100 Kr.

Medens man hidtil har indskrænket sig til at fremme Sagen ved Hjælp af nævnte Plantage og Planteskole ved Thorshavn, har Hedeselskabet i 1910 og atter nu foreslaaet, at Forsøgene udvides til Plantning af Fyr m. v. paa forskellige Steder paa Færøerne til Opelskning af Smaaskove.

Paa Finansloven for 1911—12 gaves en Bevilling paa 1000 Kr. til saadan udvidet Træplantning, men Bevillingen er næppe bleven benyttet og er heller ikke optagen paa Finansloven for 1912—13.

Lagtinget stillede sig i 1910 noget tvivlende overfor Spørgsmaalet om Betimeligheden af at iværksætte de foreslaaede udvidede Træplantningsforsøg, jfr. Udvalgsbetænkningen og Tingets Vedtagelse Punkt 2.

Imidlertid mener Udvalget, at det i Betragtning af de gode Resultater, som synes opnaaede i Plantagen og Planteskolen, og af de indtrængende Opfordringer fra Hedeselskabet og dets sagkyndige Konsulent vedrørende Træplantning paa Færøerne, antagelig kan være Grund til nu at foretage de omhandlede udvidede Forsøg. Justitsministeriet har begært en Udtalelse om, for hvor lang Aarrække Bevillingen bør gives, men herom er man ikke istand til at udtale sig.

Man skal bemærke, at det vilde være heldigt, om man fortrinsvis vilde anvende saadanne Arealer til Træplantning, som ikke med synderlig Fordel kunne finde anden Anvendelse, og om man saavidt muligt kunde plante højt til Fjelds.

Man anser det for ønskeligt, at Forsøgene med Træplantning her paa Øerne kan blive støttede fra de samme Sider som hidtil, og hvad angaar Amtskommunens Tilskud, da finder man, at dette for Tiden, hvor andre og vigtige Sager lægge stærk Beslag paa Amtskommunens økonomiske Evne, ikke vil kunne

*) Udelades her.

forhøjes. Man skal foreslaa, at Tilskudet bibeholdes uforandret. Det fremgaar af Sagen, at Hedeselskabet er villigt til vedblivende at støtte Træplantningen, og man gør ogsaa Regning paa Statens Støtte. Endvidere forventer man, at Thorshavns Kommune ogsaa vil yde et passende Tilskud.

Amtskommunens Tilskud til Planteskolen (100 Kr. aarlig) gælder indtil 1916, medens sammes Tilskud til Plantagen (800 Kr. aarlig) udløber i Aar.

Udvalget maa foreslaa, at der overensstemmende med Udtalelserne i Udvalgsbetænkningen af 1910 etableres et lokalt Tilsyn med Træplantningsforsøgene.

I Henhold til foranstaaende skal Udvalget fremsætte følgende

Forslag.

1. Lagtinget anbefaler, at der af Statskassen bliver ydet en aarlig Bevilling paa 1000 Kr. til Iværksættelse af Forsøg ved Udplantning af Træer paa Færøerne til Frembringelse af Skov. Det tilføjes, at man ikke ser sig istand til at udtale sig angaaende, for hvilken Aarrække Bevillingen bør ydes.
2. Lagtinget bevilger af Færø Amts økonomiske Fond et Beløb paa 400 Kr. aarlig i 5 Aar fra den 1. Oktober 1912 at regne til Træplantningsforsøg paa Færøerne, hvilken Bevilling træder i Stedet for de nugældende Bevillinger af samme Fond, henholdsvis til Plantagen ved Thorshavn (paa 800 Kr. aarlig) og til Planteskolen sammesteds (paa 100 Kr. aarlig), og er betinget, af at Thorshavns Kommune yder et aarligt Tilskud til disse Forsøg paa mindst 300 Kr. for det samme Tidsrum, samt af at Hedeselskabet etablerer et stedligt Tilsyn vedrørende Træplantningen. Bevillingen stilles til Rædighed for det danske Hedeselskab.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 5. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 9. *September* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

Den 12. *September* oplæstes og vedtoges aaalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. September 1912.

Til

Justitsministeriet.

Færø Amt har i Henhold til Skrivelse af 14. Maj d. A. fra Justitsministeriet forelagt Lagtinget til Betænkning et Andragende af 14. November 1911 fra det danske Hedeselskabs Hovedkontor om Opnaaelse af en aarlig Bevilling

paa Finansloven af 1000 Kr. til Iværksættelse af Forsøg med Udplantning af Fyr paa Sandø, Suderø og Vaagø.

Endvidere har Amtet forelagt Lagtinget en Skrivelse af 1. Juni d. A. fra Hedeselskabet om, at Lagtinget vil forny den i 1903 givne Bevilling af 300 Kr. om Aaret til Thorshavns Plantage til at gælde yderligere i 10 Aar.

Sagen er af Lagtinget blevet henvist til et Udvalg, som har afgivet den hermed følgende Betænkning, hvortil man tillader sig at henvise.

Efter Udvalgets Forslag har Lagtinget i et Møde den 9. d. M. vedtaget følgende:

(se Udvalgsbetænkningen.)

Foranførte tillader man sig herved at meddele det høje Ministerium i Anledning af det Tinget til Betænkning forelagte Andragende af 14. November 1911 fra det danske Hedeselskabs Hovedkontor.

Svenning Rytter.

Oliver Effersøe.

Joen Poulsen.

XX. Etablering af flere Fyr paa Færøerne m. m.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende *Etablering af flere Fyr paa Færøerne m. m.*

Ved Sagens 1. Behandling den 1. August vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 2. s. M. valgtes: *Dahl, Olsen, Samuelsen, Evensen og S. av Skarði.*

Den 12. August afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat for at afgive Betænkning i Sagen om Etablering af flere Fyr paa Færøerne.

Sagen er gentagne Gange behandlet i Lagtinget, og der er dels under

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 178.

selve Lagtingssamlingerne, dels mellem disse, indhentet Oplysninger og Erklæringer til Klarlæggelse af Spørgsmaalet om, hvad der maa anses nødvendigt at foretage for at tilvejebringe en nutidsmæssig forsvarlig Belysning af færøske Farvande. Der foreligger nu adskillige Erklæringer i Sagen, saaledes fra forskellige Dampskibsførere, som ved Besejling af Færøerne have erhvervet sig særligt Kendskab til færøske Farvande, samt endvidere fra Færøernes Skipper- og Navigatorforening. Denne har, foruden at udtale sig om Nødvendigheden af Anlæg af flere Fyr, tillige udtalt sig om Nødvendigheden af, at de allerede etablerede Fyranlæg forsynes med Taagesignalapparater, og hertil har forskellige af Dampskibsførerne sluttet sig.

Af nyt Materiale til Sagens Belysning foreligger:

- 1) Skrivelse fra Forstanderskabet i Vaag af 12. Novbr. 1911.
- 2) Skrivelse fra Færøernes Skipper- og Navigatorforening af 26. Febr. 1912.
- 3) Skrivelse fra Købmænd og Skibsførere m. fl. i Vestmannahavn af 28. Maj s. A.

Skipperforeningen har i sin Skrivelse af 26. Februar udtalt sig om Vigtigheden af følgende Fyranlæg:

- 1) Et større Fyr paa Nordenden af Kalso.
- 2) Indsejlingsfyrlinje til Vestmannahavn.
- 3) Indsejlingsfyrlinje til Vaag (S.)
- 4) Indsejlingsfyrlinje til Fuglefjord.

Naar disse Foranstaltninger er truffene, mener Skipperforeningen, at de færøske Farvande har en nutidsmæssig og forsvarlig Belysning.

Skrivelsen fra Forstanderskabet i Vaag udtaler sig om Indsejlingsfyrlinje til Vaag, og Skrivelsen fra Købmænd og Skibsførere i Vestmannahavn udtaler sig om en Indsejlingsfyrlinje til denne Plads.

Nærværende Udvalg kan tiltræde de Udtalelser, som foreligger fra Lagtingsudvalget i denne Sag i Samlingerne 1909, 1910 og 1911, og man tillader sig at fremhæve Nødvendigheden og Betimeligheden af at der nu skrides til Opførelse af de omhandlede Fyr. Man kan tiltræde de fra Skipperforeningen og forskellige Skibsførere m. fl. fremsatte Betragtninger om Sagen, idet man særlig fremhæver, at de paatænkte Fyranlæg selvfølgelig ikke alene har Betydning for de paa Færøerne hjemmehørende Skibe, men de har navnlig ogsaa Betydning for den fremmede Skibstrafik paa Færøerne. Udvalget erkender, at der allerede fra Statens Side er foretaget betydelige og virksomme Foranstaltninger til Belysning af de færøske Farvande, som jo ved Vintertide ere meget vanskelige at besejle. Hvad der staar tilbage at foretage i saa Henseende maa efter det foreliggende være Opførelsen af de forannævnte ganske vist vigtige Fyr, som Skipperforeningen formener udkræves til en forsvarlig nutidsmæssig Belysning af de færøske Farvande. Man nærer det Haab, at Regeringen ved Udarbejdelsen af Fyrvæsenets Arbejdsplan for den førstkommende Periode vil tage Hensyn til disse Anlæg. Naar disse er udført, kan Regeringen saa vel som Statens Borgere med den største Tilfredshed se paa Udviklingen af Skibstrafiken paa Færøerne i Bevidstheden om, at denne af Lagtinget repræsenterede fjernliggende danske Rigsdel er forsvarlig udrustet paa det heromhandlede Omraade. Selv om der saa fremtidig som hidtil forekommer Søulykker ved Øerne, enten rammende udenlandske eller indenlandske Fartøjer, maa det af alle erkendes, at der fra Statens Side er gjort hvad der med Billighed kan kræves til Vejledning for dem, som besejle færøske Havne og færdes i færøske Farvande.

Der vil mulig gøres gældende, at en Del af de Anlæg, som der under Sagen er Tale om, selv om de er nødvendige, ikke høre til dem, Staten bekoster, men disse maa opføres og drives for kommunal Regning, da de maa anses for at have væsentligst lokal Betydning. Udvalget kan herimod anføre, at de paagældende Anlæg ganske vist har ret stor lokal Betydning for de paagældende Havne og derigennem ogsaa for Amtskommunen, men dette udelukker ikke deres store almene Betydning. Anlæggenes Almenbetydning skønnes at være langt

overvejende, og man mener derfor, at Sagen ikke kan afvises af Statsmyndighederne med den Motivering, at Anlæggene er af mere lokal Art. Hertil kommer, at saavel Færøernes Amtskommune som Sognekommunerne dels er, dels vil blive saaledes optagne af andre uafviselige nødvendige Opgaver, at en Henvisning til, at enten Sognekommunerne eller Amtskommunen maa overtage Omkostningerne ved Anlæggene, tydeligvis vil føre til, at Sagen ikke kan fremmes, selv om andre vigtige Sager, hvis Betydning er uomtvistelig, maa opgives til Skade for Næringslivets Udvikling.

Med Hensyn til de i Sagen omtalte Taagesignalapparater der fra interesseret Side foreslaas anbragte ved de vigtigste Fyranlæg heroppe, maa Udvalget i Aar som i Fjor henholde sig til Skipperforeningens og forskellige Dampskibsføreres Udtalelser, idet man foreslaar at anbefale denne Side af Sagen til Regeringens velvillige Overvejelse.

Med disse Bemærkninger og under Henvisning til de foreliggende Andragender og Oplysninger foreslaar Udvalget, at Lagtinget vedtager følgende Udtalelse til Regeringen:

1. Idet Lagtinget fremhæver Nødvendigheden af, at der etableres et større Fyr paa Nordenden af Kulsø, og Indsejlingsfyrlinjer til Havnene i Fuglefjord, Vestmanhavn og Vaag paa Suderø, skal man paa det bedste anbefale, at der i den nærmeste Fremtid ved Udarbejdelsen af Fyrvesønets Arbejdsplan træffes Bestemmelse om Bygning af de omhandlede Fyranlæg.
2. Spørgsmaalet om Anbringelse af Taagesignalapparater ved de vigtigste færøske Fyr anbefales til Regeringens velvillige Overvejelse.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 15. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 19. August sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges enstemmig med 22 Stemmer.

Den 22. August oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 22. August 1912.

Til

Justitsministeriet.

I Samlingerne 1909, 1910 og 1911 har Færøernes Lagting behandlet Spørgsmaalet om Etablering af flere Fyr. Sagen er paany behandlet i Aar og har været behandlet i et Femmandsudvalg, som den 12. ds. afgav sin Betænkning.

Ved Sagens 3. Behandling den 19. ds. vedtoges enstemmig det af Udvalget stillede saalydende Forslag:

(se Udvalgsbetænkningen)

Man tillader sig at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

A. Samuelson.

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 11. November 1912.

I Anledning af Hr. Amtmandens Skrivelse af 23. August d. A. --- 1912 Nr. 885 — angaaende Etablering af flere Fyr samt af Taagesignaler ved de vigtigste færøske Fyr skal man, efter at Sagen har været tilstillet Marineministeriet, fra hvilket man har modtaget den i Afskrift vedlagte Skrivelse af 24. f. M., ved de hosfølgende Bilags Tilbagesendelse til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget meddele, at Justitsministeriet herefter ikke ser sig i Stand til at foretage videre i Sagen.

Bülow.

V. Giese,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXI. Instrukser for Overvragerne og Vragere.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Forslag til Instrukser for Overvragerne og Vragere tilligemed

Eventuelle Ændringer i de i Aaret 1911 forelagte Instrukser for Overvragerne og Vragerne.

(Vedhæftet som Bilag 3.)

Ved Sagens 1. Behandling den 8. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den 9. s. M. valgtes: *Dahl, Samuelson og Nielsen.*

Den 4. September afgav Udvalget (Ordfører: Nielsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist de af Amtmanden over Færøerne udarbejdede Forslag til Instrukser for Overvragerne og Vragere paa Færøerne.

Denne Sag blev en Del drøftet i Tinget i Fjor, som da foreslog nogle Ændringer i de paagældende Forslag, hvorefter Sagen udsattes til i Aar.

Der er indhentet Erklæringer over Sagen fra Grossererersocietetets Komité i København og Landfogden paa Færøerne, der foreslaar enkelte Ændringer, som Udvalget kan tiltræde.

Købmandsforeningen har ligeledes haft Lejlighed til at gøre sig bekendt med Indholdet af de paagældende Forslag til Instrukser.

Spørgsmaalet om, hvorledes der skal forholdes med Betaling og Fordeling af Omkostningerne ved Diæter og Rejsudgifter ved Benyttelse af Vragerformænd, har uavnlig været en Del omdebatteret. Udvalget er omgt i, at de heromhandlede Udgifter bør afholdes af Eksportørerne af Klipfisk, saaledes som i §§ 15—17 i Forslaget til Instruks for Overvragerne foreslaaet. Her har man forladt den oprindelige Bestemmelse om, at disse Udgifter forskudsvis skulde afholdes af Amtsrepartitionsfonden, og i Stedet for foreslaaet, at de forskudsvis afholdes ved Hjælp af en af Overvrageren i Thorshavn med Amtets Kaution optagen Kassekredit.

Med Hensyn til den Betaling, Vragerne skal have for at sortere Fisken,

*) Se Lagtingsalidende for 1911, Side 66.

har der været en Del Meningsforskel, men Udvalget er enedes om, at 50 Øre pr. Time kan være passende, mod at der til Gengæld sikres Eksportørerne, at Vragerne virkelig ogsaa bestille noget for denne høje Betaling. Derfor har Udvalget i § 5 i Forslag til Instruks for Vragere foreslaaet, at Vragerne som Minimum skal sortere 5 Skpd. Smaafisk eller 10 Skpd. Storfisk pr. Time. Dette kan efter Konference med Overvrageren i Thorshavn iugenlunde siges at være for meget forlangt af Vragerne.

Udvalget er enigt om at anbefale de paagældende Forslag til Instrukser saaledes som de foreligger optrykte til Lagtingets uforandrede Vedtagelse.

Forslag til Instruks for Overvragerer eller Vragersformænd og for Vragere finde vedhæftede henholdsvis som Bilag 21 og 22.

Den 5. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalget*:

I § 17, 9. Linie, udgaar Ordene: »udenfor Thorshavn og Trangisvaag«.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 7. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

3. *Behandling* foretoges den 9. September.

A. Instruks for Overvragerer:

§§ 1—16 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

§ 17. Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

§'en saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§§ 18—20 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

B. Instruks for Vragere:

Forslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. September 1912.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet den fra i Fjor udsatte Sag om Forslag til Instruks for Overvragerer eller Vragersformænd og Vragere.

Lagtingstidende 1912.

Det Udvalg paa 3 Medlemmer, som af Tinget blev nedsat i Sagen, har under 4. ds. afgivet Betænkning og anbefalet de foreliggende Forslag til uforandret Vedtagelse.

Til Sagens 2. Behandling indkom et Ændringsforslag fra Udvalget gaaende ud paa, at Ordene »udenfor Thorshavn og Trangisvaag« i § 17, 9. Linie i Forslaget til Instruks for Overvragerne maatte udgaa, da det var Meningen, at ogsaa de i disse Byer boende Eksportører skulde deltage i de deromhandlede Udgifter.

Ved Sagens 3. Behandling blev i Forslaget til Instruks for Overvragerne §§ 1—16 enstemmig vedtaget med 18 Stemmer, Ændringsforslaget til § 17 enstemmig med 16 Stemmer, og betragtedes Paragrafen saaledes ændret som vedtagen uden Afstemning. §§ 18—20 betragtedes ligeledes som vedtagne uden Afstemning.

Forslag til Instruks for Vragere blev enstemmig vedtaget med 18 Stemmer.

Idet man herved indsender Sagens samtlige Dokumenter, skal man anbefale den til det høje Ministeriums videre gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

J. Z. Nielsen,
Ordfører.

Joan Poulsen.

XXII. Lov om Menighedsraad,

Den 30. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 18. Juli 1912:*

Ved Lov om Menighedsraad af 10. Maj d. A. § 32 er Ministeriet bemyndiget til før denne Lovs Ikrafttræden paa Færøerne ved kongelig Anordning at foretage saadanne Ændringer i Loven, som kræves for disse Øers Vedkommende.

I Anledning heraf skal Ministeriet tjenstlig anmode Hr. Amtmanden om at ville indhente en Erklæring fra Færøernes Lagting i dets nu forestaaende Samling og indsende denne hertil tilligemed Deres egne Ytringer i Sagen.

Et Antal Eksemplarer af Loven vedlægges.

Ved Sagens 1. Behandling den 8. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henviso den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 9. s. M. valgtes: N. Djurhuus, Poulsen, Provsten, Evensen og S. av Skarði.

Den 5. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) en Betænkning, der er vedhæftet som Bilag 23.

Ved Sagens 2. Behandling den 7. September betragtedes

- §§ 1—5 som vedtagne uden Afstemning.
 § 6. Udvalgets Ændring til §'en (1—9) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 § 7. Udvalgets Ændring til §'en (10) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 §§ 8 og 9 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.
 § 10. Udvalgets Ændring til §'en (11) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 § 11. Udvalgets Ændring til §'en (12) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 § 12. Udvalgets Ændring til §'en (13) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 § 13. Udvalgets Ændring til §'en (14) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 § 14. Udvalgets Ændring til §'en (15—19) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 § 15. Mindretallets Forslag (20) sættes under Afstemning, men da kun 6 stemte for, ingen imod, foretoges, efter Begæring af Evensen, Navneopraab med følgende Udfald: (*ja stemte*: Patursson, S. av Skarði, Hentze, Michelsen, Evensen og Winther; *stemte ikke*: J. Poulsen, Provsten, Skaalum, J. M. Dam, Jacobsen, Christiansen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, J. C. F. Dam, N. Djurhuus, Dahl, Effersee og Formanden, *fraværende*: Nielsen, Olsen og Thor-kildshøj), og var Forslaget saaledes bortfaldet.
 § 15 sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.
 § 16 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 § 17. Udvalgets Ændring til §'en (21) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 § 18 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 § 19. Udvalgets Ændring til §'en (22) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 § 20. Udvalgets Ændring til §'en (23 og 24) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.
 §§ 21—24 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.
 § 25. Udvalgets Ændring til §'en (25—27) betragtedes som vedtagne uden Afstemning.
 §'en saaledes ændret ligeledes.

- § 26. Udvalgets Ændring til §'en (28) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
§'en saaledes ændret ligeledes.
- § 27. Udvalgets Ændring til §'en (29) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
§'en saaledes ændret ligeledes.
- § 28. Udvalgets Ændring til §'en (30) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
§'en saaledes ændret ligeledes.
- §§ 29 og 30 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.
- §§ 31 og 32. Udvalgets Ændring til §'erne (31) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
— — — — — (32) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Ved 3. Behandling den 9. September sættes

§§ 1—5	under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.
§§ 6—14	— — — — — 14 — — 0.
§ 15	— — — — — 15 — — 0.
§§ 16—30	— — — — — 12 — — 0.

Udvalgets Ændring (32) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed sættes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer (*fraværende*: Hentze, Samuelson, H. A. Djurhuus, Evensen, Olsen og J. C. F. Dam).

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Ved Skrivelse af 18. Juli d. A. har det høje Ministerium anmodet Amtmanden over Færøerne om at indhente Lagtingets Erklæring i Anledning af, at Regeringen ved Lov om Mønighedsraad af 10. Maj d. A. § 32 er bemyndiget til før Lovens Ikrafttræden paa Færøerne ved kongelig Anordning at foretage saadanne Ændringer i Loven, som kræves for disse Øers Vedkommende.

Efterat Sagen var forelagt Lagtinget, blev den underkastet en første Behandling og derefter henvist til et Udvalg, som under 31. f. M. har afgivet hosløgt medfølgende Betænkning. Denne gaar, som det vil ses, ud paa til det høje Ministerium at indstille, at der i den omhandlede Lov, inden den sættes i Kraft paa Færøerne, maa blive foretaget en Række Ændringer, som nærmere motiveres i selve Udvalgsbetænkningen og af hvilke de allerfleste angaa mindre væsentlige Punkter i Loven.

Medens samtlige øvrige Ændringsforslag var stillet af hele Udvalget, var Ændringsforslaget under Nr. 20 om Adgang til at faa færøske Prædikener læste i Kirkerne ved Messefaldstjeneste stillet af et Mindretal (A. C. Evensen og S. av Skarði).

Ved Sagens 2. Behandling vedtoges med Enstemmighed de af Udvalget stillede Ændringsforslag, derimod bortfaldt det nævnte Mindretalsforslag, idet kun 6 af Tingets 22 Medlemmer stemte derfor, medens 13 ikke stemte og 3 vare fraværende.

Udvalgets Indstilling vedtoges derefter ved Sagens 3. Behandling med 16 Stemmer, idet 6 Medlemmer vare fraværende.

I Henhold til det anførte og under Henvisning til medfølgende Udvalgsbetænkning tillader Lagtinget sig at indstille, at der i Lov om Menighedsraad af 10. Maj. d. A., inden den sættes i Kraft paa Færøerne, maa blive foretaget de af Tinget foreslaede Ændringer.

Svenning Rytter.

Fr. Petersen,
Ordfører.

Joen Poulsen.

XXIII. Andragende fra Brødremenigheden i Thorshavn om Kolportagebevilling.^{*)}

Den 10. August fremlagdes følgende *Andragende med 1 Bilag*:

Til
Færøernes Lagting.

Vi undertegnede tillade os herved for Brødremenigheden i Thorshavn at andrage om det høje Lagtings Anbefaling for hoslagte Andragende til Justitsministeriet om Kolportagebevilling.

Thorshavn i August 1912.

Ærbødigt

Elieser Arge.

Niels L. Holm.

L. Poulsen.

H. Joensen.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 86.

Thorshavn, den 9. August 1912.

Til

Justitsministeriet

København.

For den i Thorshavn værende Brødre-menighed tillade vi os undertegnede herved allerærbødigst at andrage hos det høje Ministerium om, at der maa blive meddelt Brødre-menigheden i Thorshavn Bevilling til at kolportere gudelige Bøger her paa Færøerne.

I Fjor ansøgte Missionær D. J. Danielsen, Thorshavn, om en saadan Bevilling, men han har ved Skrivelse fra Justitsministeriet, kommuniceret ved Færø Amts Skrivelse af 20. Marts d. A., faaet Meddelelse om, at hans Andragende ikke kan bevilges.

Vi har bragt i Erfaring, at en saadan Bevilling efter den i Kongeriget gældende Praksis, i Almindelighed ikke gives til enkelte Personer, men kun til Selskaber, der arbejder for et eller andet samfundsnyttigt Formaal f. Eks. for Kristendommens Udbredelse, og da Brødre-menighedens Opgave netop udelukkende bestaar i at arbejde for Kristendommens Udbredelse, haabe vi, at der maa blive givet os Tilladelse til gennem Udbredelse af gudelige Bøger at virke for Brødre-menighedens Formaal. At dette Formaal er samfundsgavnligt, er formentlig hævet over enhver Tvivl, og da vi nu ønske, at Bevillingen meddeles Menigheden (Selskabet) og ikke Enkeltmand, haabe vi, at alle Hindringer for Bevillingens Meddelelse er ryddede til Side.

Allerærbødigst

Elieser Arge.

Niels L. Holm.

L. Poulsen.

H. Joensen.

Ved Sagens 1. Behandling den 12. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Den 30. August afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Sag, i hvilken 4 thorshavnske Borgere for »Brødre-menigheden i Thorshavn» andrage om Lagtingets anbefaling for et til Justitsministeriet stilet Andragende om Bevilling til at kolportere gudelige Bøger paa Færøerne. Andragerne have ikke angivet noget om, i hvilket Forhold de staa til eller hvilken Stilling de mulig indtage indenfor den nævnte Menighed.

I Fjor forelaa der et Andragende fra Missionær D. J. Danielsen om Kolportagebevilling. Tinget medgav Andragendet sin anbefaling. Ved Skrivelse af 5. Marts d. A. (kommuniceret Lagtinget ved Skrivelse fra Amtet af 20. s. M.) meddeles, at Andragendet ikke blev bevilget. Med samme Skrivelse har Justitsministeriet »til Oplysning om den i det øvrige Kongerige gældende Praksis» fremsendt en Skrivelse af 18. December f. A. fra Ministeriet for Handel og Søfart. Det fremgaar dog ikke klart heraf, hvorvidt et Andragende som det foreliggende vil kunne ventes bevilget eller ej.

Af det til Ministeriet stiledte Andragende fremgaar, at dette faktisk er en

Gentagelse af Andragendet fra i Fjor, kun under en anden Form. Da nu Tinget anbefalede sidstnævnte Andragende, mener Udvalget, at det vil være mest konsekvent ogsaa at anbefale det nu foreliggende Andragende til at bevilges for saa vidt saadan Bevilling under de samme Omstændigheder vilde være blevet meddelt for de øvrige Dele af Riget.

Man tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget kan anbefale, at det medfølgende Andragende fra Urmager E. Arge, Købmand N. Holm, Blikkenslager L. Poulsen og Købmand H. Joensen bevilges for saa vidt et saadant Andragende under de samme Omstændigheder vilde være blevet bevilget for de øvrige Dele af Riget. Den eventuelle Bevilling maa formentlig indeholde de samme Vilkaar, som ere foreskrevne i de to under 23. og 26. Januar 1911 givne Bevillinger.

Ved Sagens 2. Behandling den 2. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Den 4. September fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Paa Foranledning af, at der ved 2. Behandling af vort Andragende om Kolportagebevilling i Lagtinget fremkom Udtalelser om, at man ikke var rigtig klar over, i hvilket Forhold vi stod til og hvilken Stilling vi indtog indenfor Brødremenigheden, samt hvad der egentlig skulde forstaaes ved Brødremenigheden, skal vi tillade os at oplyse, at vi ere Medlemmer af denne Menighed og ere bemyndigede af de forsamlende Brødre til at indgive paagældende Andragende, samt at Brødremenigheden i det væsentlige stemmer overens med dem, man i andre protestantiske Lande kalder Baptistmenigheden, med Tilføjelse af, at vi nøjes med at faa Lov til at lade en eller anden af vor Midte kolportere Bibler, Parter af Bibelen samt Bibelordbøger.

Thorshavn, den 4. September 1912.

Elieser Arge.

H. Joensen.

N. L. Holm.

Til
Færøernes Lagting.
(Lagtingets Udvalg for forskelligartede Sager.)

Ved 3. *Behandling* den 5. *September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Patursson, J. C. F. Dam, S. av Skarði, C. J. Christiansen og A. C. Evensen* til Udvalgets Forslag:

Ordene »for saa vidt» til »Riget» udgaa.

Ændringsforslaget sættes først under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag saaledes ændret sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den 12. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til
Justitsministeriet.

Til Lagtinget er indkommet et Andragende fra 4 Borgere i Thorshavn, hvori de andrage om Lagtingets Anbefaling til et medfølgende til Justitsministeriet stilet Andragende om Kolportagebevilling (Bilag 1).

Sagen er efter en 1. *Behandling* i Tinget bleven behandlet af Udvalget for forskelligartede Sager, der under 30. f. M. afgav medfølgende Udvalgsbetænkning (Bilag 2).

Til Sagens 3. *Behandling* fremkom fra 5 Medlemmer et Ændringsforslag (Bilag 3), som blev vedtaget med 13 Stemmer, hvorefter Udvalgets ændrede Forslag, der herefter er saalydende:

»Lagtinget kan anbefale, at det medfølgende Andragende fra Urmager E. Arge, Købmand N. Holm, Blikkenslager L. Poulsen og Købmand H. Joensen bevilges. Den eventuelle Bevilling maa formentlig indeholde de samme Vilkaar, som ere foreskrevne i de to under 23. og 26. Januar 1911 meddelte Bevillinger.»

vedtoges med 18 Stemmer.

Fra 3 af Andragerne er indkommen en Skrivelse af 14. ds., der vedlægges som Bilag 4.

Idet man herved giver sig den Ære at fremsende det omhandlede Andragende tilligemed Sagens øvrige Akter, tillader man sig at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Overvejelse og videre Forsorg.

Svenning Rytler.

Joen Poulsen,
(Ordfører.)

J. Z. Nielsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 20. December 1912.

I Anledning af det med Hr. Amtmandens Skrivelse af 19. Septbr. d. A. — 1912 930 — hertil indsendte Andragende, hveri »Brødrømenigheden« i Thors-
havn anholder om Kolportagebevilling, skal man efter stedfunden Brevveksling
med Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Efterretning og videre
Bekendtgørelse meddele, at det ansøgte ikke kan bevilges.

Bülou.

V. Giese.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXIV. Udskillelse af de forenede Sogne i Nord- strømø Præstegæld som særskilte Kommuner.

Den 12. August fremlagdes 5 Andragender om Udskillelse af de forenede
Sogne i Nordstrømø Præstegæld*) samt følgende Skrivelse fra Forstanderskabet for
de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld:

Forstanderskabet
for de forenede Sognes Kommune
i Nordstrømø Præstegæld.

Kvívík, den 12. August 1912.

I Anledning af, at der herfra er indgivet Andragender til det høje Lag-
ting om Adskillelse af Kommunerne i de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø
Præstegæld, saaledes at hvert Sogn bliver en selvstændig Kommune, skal For-
standerskabet herved anbefale disse Andragender paa det bedste, idet alle Med-

*) Udelades her.

lemmer af Forstanderskabet er enige i, at det vil være bedst for hvert Sogn at have sit eget Forstanderskab, valgt af Sognets Vælgere og inden Sognets Grænser, da forefaldende Sager derved vil kunne blive behandlet af de Folk alene, som baade maa antages at have mest Indsigt i og Interesse for Sognets Fremgang og Velfærd. Hertil kommer som anført i Andragenderne, at Omkostningerne ved Forvaltningen af Sognenes Kommunalsager maa antages at blive mindre end de nødvendigvis maa blive under en Ordning af de nuværende Forhold.

Det bemærkes med Hensyn til Antallet af Underskrifter, at en ikke ringe Del af de kommunale Vælgere og Skatteborgere var bortrejst paa Fiskeri ved Listernes Underskrivning, men Forstanderskabet tør udtale, at det er et almindeligt Ønske hos et overvejende Flertal af Befolkningen i Sognene, at der sker Udskillelse i kommunal Henseende. Antallet af kommunale Vælgere, optagne paa Valglisterne ved sidste Valg, var følgende: Kvivig Sogn 152, Kollefjord 64, Kvalvig 114, Haldersvig 156 og Saxen 16.

Ærbødigst

P. F. V.

Vilh. Nielsen.

Til
Færøernes Lagting.

S. D. henviste Formanden Sagen til det *kommunale Udvalg*.

Den 5. September afgav Udvalget (Ordfører: Skarø) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra hvert Sogn i de forenede Sognes Kommune i Nordstrøme Præstegæld er der til Lagtinget indkommet Andragende om, at Sagnet maa blive udskilt som særskilt Kommune. Disse Andragender er fremkomne fra samtlige Forstanderskabsmedlemmer samt en Del Skatteydere og Vælgere i hvert Sogn.

Med Hensyn til Indbyggerantal, kommunale Vælgere og Underskrifter paa de foreliggende Andragender stiller Forholdet sig saaledes:

	Indbyggere.	Vælgere.	Underskrifter.
Kvivig Sogn	456	152	104
Haldersvig —	392	156	53
Kvalvig —	320	114	67
Kollefjord —	311	64	43
Saxen —	52	16	10

Det er oplyst, at en ikke ringe Del af de kommunale Vælgere og Skatteydere var bortrejst paa Fiskeri ved Listernes Underskrivning.

Som Grund for, at Udskillelsen ønskes, anføres i Andragenderne — som alle er enslydende —, at »det er forbundet med store Udgifter og Tidsforbrug at skulle rejse de lange Veje til Forstanderskabsmøder.« Tillige anføres det, at et Sogns Anliggender ofte kan blive afgjort af udensogns boende Forstanderskabs-

medlemmer, og at dette kan være uheldigt. Der peges ogsaa paa, at man under de nuværende Forhold næppe kan finde nogen, som vil paatage sig alt det Arbejde, der paahviler en Forstanderskabsformand, med mindre der bliver ansat en lønnet kommunal Sekretær.

Undertegnede Udvalg, som Sagen er bleven henvist til, maa give Andragerne Medhold i, at den nuværende Ordning hverken er tidssvarende eller praktisk, og Ulemperne vil sandsynligvis blive mere og mere følelige; thi Forstanderskabernes Virkefelt vil uden Tvivl blive større og større. Man maa derfor anse det for rigtigt saa vidt som muligt at imødekomme Andragernes Ønsker, idet man anerkender det berettigede i deres Syn paa Sagen.

Hertil er dog at bemærke, at det ene Sogn i den nuværende Kommune, nemlig Saxen, har en saa faatallig Befolkning, kun 52 Mennesker, at man nærer stor Betænkelighed ved at udskille det som en særskilt Kommune. I dette som i alle Tilfælde, hvor man staar overfor en kommunal Udskillelse, melder Spørgsmaalet sig, hvorvidt der i Sognet er tilstrækkelige Kræfter til at forvalte en Kommune og varetage alle dens Anliggender. Udvalget er derfor sindet til at lægge Saxen og Haldersvig Sogne sammen til en Kommune, medens hvert af de øvrige Sogne bliver en særskilt Kommune.

Som man kan se af foranstaaende Fortegnelse over Folketal, Vælgere og Underskrifter paa de indsendte Andragender, har kun 53 af 156 Vælgere i Haldersvig Sogn underskrevet Andragendet, og hvis det var det eneste Sogn i Kommunen, som ønskede Udskillelse, vilde man i Betragtning af Kommunallovens § 1 ikke finde Anledning til at foretage noget i saa Henseende; men naar alle de andre Sogne ønsker Udskillelse, saa stiller Forholdet sig lidt anderledes. Under alle Omstændigheder synes Udvalget at det heldigste vil være, at Saxen og Haldersvig Sogne bliver sammen som en Kommune, medens de andre blive udskilte.

Man skal derfor tillade sig at foreslæe Lagtinget at vedtage:

1. Lagtinget anbefaler, at »de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld« deles i 4 særskilte Kommuner, nemlig: 1) »Kvivig Sogns Kommune«, 2) »Kollefjord Sogns Kommune«, 3) »Kvalvig Sogns Kommune« og 4) »Haldersvig og Saxen Sognes Kommune«.
2. Medlemsantallet for Forstanderskabet for hver af de eventuelle nye Kommuner bliver 5, saaledes, at der for de 3 førstnævnte Kommuner Vedkommende ikke bliver nogen særskilt Sognekommision, og at der i den sidstnævnte Kommune vælges 1 Medlem af hvert enkelt Sogn og 3 Medlemmer ved Fællesvalg af begge Sogne.

Ved Sagens 2. Behandling den 6. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 9. September betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. September 1912.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i indoværende Samling behandlet Andragender fra hvert enkelt Sogn i Nordstrøme Præstegælds Kommune. Andragenderne gaar ud paa, at hvert Sogn maa blive udskilt som en særskilt Kommune.

Da langt over Halvdelen af samtlige kommunale Vælgere i hvert Sogn har underskrevet det for dette Sogn paagældende Andragende saa nær som Haldersvig, hvor kun 53 af 156 Vælgere har underskrevet, saa har Udvalget for de kommunale Sager, som har givet Betænkning i denne Sag, foreslaaet Tinget at anbefale, at Kvivig Sogn, Kollefjord Sogn og Kvalvig Sogn udskilles saa at hvert Sogn bliver en særskilt Kommune. Endvidere har Udvalget foreslaaet, at Saxen Sogn, hvor der kun er 52 Indbyggere, sammen med Haldersvig Sogn bliver een Kommune. De Betingelser, som i Følge Lov af 28. Febr. 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse kræves, for at Udskillelse kan finde Sted, er ved denne Ordning fyldestgjorte.

Den 5. September afgav Udvalget sin Betænkning, og da Sagen den 9. s. M. var til endelig Behandling i Tinget, blev Udvalgets Forslag betragtet som vedtaget uden Afstemning.

I Henhold til det anførte og under Henvisning til Andragenderne og den i Sagen afgivne Betænkning tillader man sig herved at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Svenning Rytter.

Simon av Skarði.

Ordfører.

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 23. Oktober 1912.

Med Skrivelse af 17. f. M. — 1912 933 — har Hr. Amtmanden hertil indsendt Lagtingets Indstilling af 12. s. M. om, at Kvilvig, Kollefjord og Kvalvig Sogne i Overenssømmelse med Lov Nr. 30 om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872 § 1 udskilles fra de forenede Sognes Kommune i Nordstrøme Præstegæld som særskilte Kommuner, medens de to herefter tilbageværende Sogne, Saxen og Haldersvig Sogne, i Forening skal udgøre en særlig Kommune.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet i Overensstemmelse med Deres i ovenanførte Skri-

velse gjorte Indstilling i Medfør af Lov af 28. Februar 1872 §1 bifalder, at den af Lagtinget anbefalede Deling foretages saaledes, at de fire nye Kommuner benævnes henholdsvis »Kvivig Sogns Kommune«, »Kollefjord Sogns Kommune«, »Kvalvig Sogns Kommune« og »Haldersvig og Saxen Sognes Kommune«, at Delingen træder i Kraft fra den 1. Oktober 1918 et regne, at der forinden vil af Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrøme Præstegæld være at gøre Forslag om Vilkaarene, paa hvilke Delingen skal foregaa og navnlig ogsaa med Hensyn til Delingen af bemeldte Kommunes Formue og Gæld, Rettigheder og Byrder, at den endelige Bestemmelse af disse Vilkaar overlades til Lagtinget, dog at der forinden gives den samlede Kommunes Behoere Lejlighed til at blive bekendt med Forslaget og til at fremkomme med eventuelle Indsigelser mod samme, samt, at de fornødne Forstanderskabsvalg foretages i betimelig Tid før Udskillelsen efter nærmere Bestemmelse af Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrøme Præstegæld.

Billow.

TH
Amtmanden over Færøerne.

V. Giesø.
Fm.

XXV. Deling af Viderejde, Svinø og Fuglø Sognes Kommune i to særskilte Kommuner.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes *Andragende**) fra Behoere af Viderejde og Svine, om at disse Sogne maa blive udskilte som særskilte Kommuner, paategnet vedkommende Forstanderskabs Anbefaling og ledsaget af 3 Bilag*).

S. D. henviste Formanden Sagen til det kommunale Udvalg.

Den 30. August afgav Udvalget (Ordfører: Skarø) følgende

*) Udelades her.

Udvalgsbetænkning.

Til Lagtinget er der fra 69 kommunale Vælgere paa Viderejde indkommet en Skrivelse anbefalet baade af Forstanderskabets Formand og Næstformand hvori der andrages om, at Viderejde Sogn maa blive udskilt som en særskilt Kommune. Fra Svine er der ogsaa fremkommet et Andragende underskrevet af 51 kommunale Vælgere som anbefaler Udskillelsen. Desuden foreligger der baade fra Kommunalforstanderen paa Svine og Kommunalforstanderen paa Fuglø Erklæringer, hvori de anbefaler Udskillelsen af Viderejde Sogn som en særskilt Kommune, saaledes at de to andre Sogne, nemlig Svine og Fuglø fremtidig skal være sammen i kommunal Henseende. Men Spørgsmaalet om Kommunens Deling synes ikke at have været forhandlet paa noget Forstanderskabsmøde i Overensstemmelse med Kommunallovens §§ 1 og 32.

For Viderejdes Vedkommende stiller Forholdet sig saaledes, at deri Sognet er 180 Vælgere, men Andragendet om Udskillelse er kun underskrevet af 69, og det opfylder saaledes ikke de Betingelser, som i Følge Landkommunalloven § 1 maa være til Stede for at Udskillelse maa kunne finde Sted. Imidlertid fremgaar det tydeligt af de Sagen vedlagte Dokumenter — særlig en Skrivelse af 24. Juli d. A. fra Pastor Paulsenborg til Færø Amt — at Aarsagen til, at forholdsvis faa har underskrevet Andragendet, ikke er den, at man har noget imod Udskillelsen, tværtimod synes det langt overvejende Antal af Sognets Beboere at være stemte for den. Men det er oplyst, at en Del Vælgere, som ønsker en Udskillelse, var taget paa Skibsfiskeri, da Andragendet blev underskrevet.

Undertegnede Udvalg, som Sagen er bleven henvist til, finder, at Lagtinget — skønt med et vist Forbehold — bør fremme Andragendet fra Vælgerne paa Viderejde, idet man maa indrømme, at de i Andragendet anførte Grunde, nemlig: 1) Folketallets Vækst i Sognet (497 Indbyggere efter sidste Folketælling) 2) Viderejde Sogns særlige Interesser og 3) de vanskelige Naturforhold som ofte kan hindre Forstanderskabsmedlemmerne i at give Møde, virkelig maa anses for at være tilstrækkelige, og man tør gaa ud fra, at en Udskillelse af Viderejde Sogn ikke alene vil være heldig for dette, men ogsaa for de andre to Sogne.

Imidlertid er der, som allerede nævnt, den Vanskelighed ved Sagen, at Andragerne ikke har taget tilstrækkeligt Hensyn til Kommunallovens Bestemmelser, idet at Spørgsmaalet om Udskillelsen ikke er blevet forhandlet paa et Forstanderskabsmøde samt at ikke Halvdelen af Sognets Vælgere har underskrevet Andragendet. Men disse Vanskeligheder kan man formentlig komme over ved at henstille til Amtmanden at gøre Andragerne bekendt med disse Forhold, og de vil saa sandsynligvis kunne foranledige, at Forstanderskabet fatter en Beslutning med Hensyn til Spørgsmaalet om Udskillelse, og saafremt Forstanderskabet anbefaler Udskillelsen, vil de kunne fremskaffe ny Underskrifter saa betids, at Sagen maa kunne forelægges Justitsministeriet saa hurtig, at Udskillelsen kan træde i Kraft fra den 1. Oktober 1913 at regne, efter at man i næste Lagtingssamling efter Forslag fra Forstanderskabet har vedtaget nærmere Bestemmelser vedrørende Udskillelsen.

Man gaar ud fra, at der i de to eventuelle nye Kommuner sandsynligvis findes tilstrækkelige Kræfter til at røgte de under et Forstanderskab hørende Forretninger og Anliggender.

Udvalget foreslaar derfor Lagtinget at vedtage:

1. Amtmanden anmodes om at henstille til Andragerne at disse vil udvirke, at der vedrørende Spørgsmaalet om Udskillelsen maa foreligge en Forstanderskabsbeslutning, taget i et Forstanderskabsmøde, og at der maa fremskaffes endnu saa mange Underskrifter, at de tilsammen med de tidligere udgør over Halvdelen af samtlige Vælgere i Sognet.

Under Forudsætning af, at de i Punkt 1 nævnte Henstillinger bliver efterkommet, tillader Udvalget sig endvidere at foreslaa Lagtinget at vedtage:

2. Tinget anbefaler, at »Viderejde, Svine og Fuglø Sognes Kommune« deles i 2 Kommuner, nemlig: 1) »Viderejde Sogns Kommune« 2) »Fuglø og Svine Sognes Kommune«.
3. Medlemsantallet for Forstanderskabet bliver for hver af de eventuelle nye Kommuner 5, saaledes at der i den førstnævnte Kommune ikke bliver nogen særskilt Sognekommision, og at der i den sidstnævnte Kommune vælges 2 Medlemmer af hvert enkelt Sogn og 1 Medlem ved Fællesvalg af begge Sogne.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 2. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 5. *September* saltes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 28. Januar 1913.

Med Skrivelse af 24. f. M. — 1912 N. 146 — har Hr. Amtmanden hertil indsendt Lagtingets Indstilling af 5. September f. A. om at »Viderejde, Svine og Fuglø Sognes Kommune« deles i to Kommuner, nemlig 1) »Viderejde Sogns Kommune« og 2) »Fuglø og Svine Sognes Kommune«.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet i Overensstemmelse med Deres i ovenanførte Skrivelse gjorde Indstilling i Medfør af Lov af 28. Februar 1872 § 1 bifalder, at den ansøgte Deling foretages saaledes, at de nye Kommuner benævnes »Viderejde Sogns Kommune« og »Fuglø og Svine Sognes Kommune«, at Delingen træder i Kraft fra den 1. Oktober 1913 at regne, at der forinden vil af Forstanderskabet for Viderejde, Svine og Fuglø Sognes Kommune være at gøre Forslag om de Vilkaar, paa hvilke Delingen skal foregaa, og navnlig ogsaa med Hensyn til Delingen af bemeldte Kommunes Formue og Gæld, Rettigheder og Byrder, at den endelige Bestemmelse af disse Vilkaar overlades til Lagtinget, dog at der forinden gives den samlede Kommunes Beboere Lejlighed til at blive bekendt med Forslaget og til at fremkomme med eventuelle Indsigelser mod samme, samt at

de fornødne Forstanderskabsvalg foretages i betimelig Tid før Udskillelsen efter nærmere Bestemmelse af Forstanderskabet for Viderejde, Svine og Fugle Sogns Kommune.

Bilow.

Til
Amtmanden over Færøerne.

V. Giese,
Fm.

XXVI. Ændring i Loven om Hvalfangst ved Færøerne.

Den 2. September fremlagdes følgende Telegram:

Amtmanden
Thorshavn.

Af Hensyn færøske Aktionærers Interesse Adgang Aktiesalg det frie Marked foreslaar Ændring Hvalloven i denne Lagtingssamling derhen at en Fjerdepart dansk Kapital tilstrækkelig dette nødvendig ogsaa for at forebygge Selskabernes Flytning straks.

Peter Mortensen.

Ved Sagens 1. Behandling den 3. September vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil s. D. valgtes: Effersøe, J. C. F. Dam og Nielsen.

Den 4. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) en Udvalgsbetænkning tillige med et Lovforslag, der er vedhæftet som Bilag 24 a.

Ved Sagens 2. Behandling den 7. September betragtedes Lovforslaget som vedtaget uden Afstemning. Overgang til 3. Behandling ligeledes.

Ved 3. Behandling den 9. September sattes Lovforslaget under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 21 Stemmer (fraværende: Evensen).

Den 12. September oplæses og vedtoges snalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til
Justitsministeriet.

Fra Hvalfangeraktieselskabet »Suderø« af Trangisvaag er til Lagtinget indkommet et Andragende om, at Tinget vil udvirke visse Lempelser i Lov af 2. Maj 1902 om Hvalfangst ved Færøerne.

Det Udvalg, som er blevet nedsat til at behandle denne Sag, har afgivet den hermed følgende Betænkning, der indeholder et Forslag til Lov om Ændring i bemeldte Lov.

Lovforslaget, som gaar ud paa, at Justitsministeriet skal være bemyndiget til at give Undtagelser fra Lovens Regler om Aktieselskabers Ret til at drive Hvalfangst fra Færøerne, blev af Lagtinget vedtaget uforandret og enstemmig med 21 Stemmer ved 3. Behandling den 9. d. M.

Med Hensyn til Lovforslagets Begrundelse tillader man sig at henvise til Udvalgsbetænkningen.

Svenning Rytter.

Oliver Effersøe,
Ordfører.

Joen Poulsen.

XXVII. Sagen angaaende de færøske Landboforhold.)*

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende de færøske Landboforhold.

Ved Sagens 1. Behandling den 31. Juli vedtoges det efter Forslag af Patursson at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 1. August valgtes: J. C. F. Dam, Effersøe, Provsten, Hentze og Patursson.

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 131.

Den 7. August afgav Udvalget følgende

Forslag til Beslutning

angaaende

Landbokommissionens Forslag og Betænkning.

1. Følgende Sager, som er blevet behandlet af Landbokommissionen, tages under Behandling i indeværende Lagtingssamling:

A. Af Udvalget:

- a. Udkast til Lov om Salg af de Præsteembederne paa Færøerne tillagte Ejendomme.
- b. Betænkninger om Kulbrydning paa Suderø.

B. Af et Flertal (Dam, Effersee og Provsten):

- a. Udkast til Lov for Færøerne om Hegn og Markfred.

C. Af et andet Flertal (Dam, Hentze og Patursson):

- a. Udkast til Lov for Færøerne om Jagt, Fuglefangst m. m.
- b. — - Ordning af en Landboskole paa Færøerne.
- c. Betænkning om Planteavlfsforsøg paa Færøerne.

2. De øvrige Sager udsættes til næste Aar.

Den 12. August fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Samuelson til Udvalgets Forslag til Beslutning*:

Som Punkt c. sættes:

Udkast til Lov om Salg af den Del af Statens Fæstegods paa Færøerne, der er tillagt Embeds- og Bestillingsmænd som en Del af deres Løn.

Ved Sagens 2. Behandling den 12. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Den 13. August fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden*:

Det henstilles til Tinget at vedtage:

- 1) at de 2 af det samlede Udvalg indstillede Lovforslag tages under Forhandling i indeværende Samling.
- 2) at endvidere den af de øvrige indstillede Sager, der erholder de fleste Stemmer og efter almindelige Regler bliver vedtaget — i Tilfælde af Stemmelighed Lodtrækning — behandles i Aar.
- 3) og at alle de øvrige Sager udsættes til næste Aar, men at de da behandles først, d. v. s. fremfor de øvrige Landbolove.

Ved 3. *Behandling* den 15. August tog Formanden sit Ændringsforslag tilbage.

Udvalgets Forslag

Punkt 1. A. a. sættes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.
 — . . . b. — — — — — 20 — . . 0.

Samuelsens Ændringsforslag Punkt 1. A. c. sættes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag

Punkt 1. B. a. sættes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.
 — 1. C. a. — — — — — men bortfaldt, idet kun 5 stemte for, ingen imod.
 — . . . b. — — — — — men bortfaldt, idet kun 7 stemte for, ingen imod.
 — . . . c. — — — — — men bortfaldt, idet kun 9 stemte for, ingen imod.

Endelig sættes Punkt 2 i Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Den 19. August foretoges 1. *Behandling* af Sagen om Salg af de Præstembederne paa Færøerne tillagte Ejendomme. Efter Forslag af Provsten vedtoges den 22. s. M. at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 23. s. M. valgtes: J. C. F. Dam, Provsten, Samuelson, Michelsen og Winther.

Den 10. September afgav Udvalget en Betænkning, der gik ud paa at udsætte Sagen til næste Aar.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 11. September betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

Den 23. August foretoges 1. *Behandling* af Sagen om Kulbrydning paa Søndersø. Efter Forslag af Effersøe vedtoges *s. D.* at henvise den til Udvalget i ovennævnte Sag, der afgav en Betænkning, som gik ud paa at udsætte Sagen til næste Aar, hvilket vedtoges.

S. D. foretoges 1. *Behandling* af Sagen om Salg af den Del af Statens Fæstegods, der er tillagt Embeds- og Bestillingsmænd paa Færøerne. Efter Forslag af Samuelson vedtoges *s. D.* at henvise den til Udvalget i førstnævnte Sag, der afgav en Betænkning, som gik ud paa at udsætte Sagen til næste Aar, hvilket vedtoges.

S. D. foretoges 1. *Behandling* af Sagen om Hegn og Markfred. Efter Forslag af Effersøe vedtoges det at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den 24. *s. M.* valgtes *H. A. Djurhuus, Effersøe og Michelsen.*

Den 11. *September* afgav Udvalget en Betænkning, der gik ud paa at udsætte Sagen til næste Aar.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 12. *September* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

XXVIII. Udsenkning af berusende Drikke ombord i det forenede Dampskibsselskabs Skibe, Dampskibsselskabet „Thore“s Skibe og Postdampskibet „Smiril“.)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 19. Juli 1912.*

Over hoslagte Andragender fra:

- 1) Rederiet for Post- og Passagerskibet „Smiril“**),
- 2) „Det forenede Dampskibsselskab“**),
- 3) Dampskibsselskabet „Thore“**),

om Tilladelse i Henhold til Lov N. 99 af 12. Maj 1912 § 17 til Udsenkning af Vin og Øl til Passagerer, skal man herved udbede sig Lagtingets Erklæring.

„Det forenede Dampskibsselskab“ har i 1908 erholdt en saadan Tilladelse af Justitsministeriet, hvilken Tilladelse imidlertid falder bort ved ovennævnte Lovs Ikrafttræden den 1. Januar n. A. En af et Lagtingsudvalg i 1908 afgiven Betænkning angaaende Meddelelse af Tilladelse til „Det forenede Dampskibsselskab“ vedlægges**), samt Justitsministeriets herhenhørende Skrivelser**). Endvidere vedlægges en Betænkning afgiven i 1908 over et Andragende fra „Smiril“**).

Ved Sagens 1. Behandling den 2. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den 12. August afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkninger.

Justitsministeriet har ved Skrivelse af 26. f. M. forlangt Lagtingets Betænkning over et fra „Det forenede Dampskibsselskab“ til Ministeriet indsendt Andragende om, at den i § 7, 5. Stk. i „Lov for Færøerne om Handel med og Udsenkning af berusende Drikke“ af 10. Maj d. A. ommeldte Udsenkningstilladelse maa blive meddelt Selskabet med Hensyn til dets Dampskib „Tjaldur“ og dem af dets Islandskibe, som anløbe Færøerne.

Siden 12. Februar 1908 har „Det forenede Dampskibsselskab“ haft en

*) Se Lagtingstidende for 1908, Side 108 & 188.

**) Udeladet her

saadan Tilladelse i Henhold til Lov 1. April 1907 § 16. Denne Tilladelse blev, efter indhentet Erklæring fra Amtet, først meddelt foreløbig, hvorefter Spørgsmaalet blev forelagt Lagtinget i dets Samling 1908. Det Udvalg, der dengang behandlede Sagen, afgav under 25. August en Betænkning, hvori den givne Tilladelse anbefales med en Tilføjelse om, at den til enhver Tid kan tilbagekaldes af Ministeriet.

Undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen er henvist, maa formene, at de samme Grunde, der dengang talte for at anbefale en saadan Tilladelse, endnu er tilstede, og da der ikke foreligger noget om, at Tilladelsen har virket til Skade for den færøske Befolkning eller om, at den fra Selskabets Side har været misbrugt, tillader Udvalget sig at foreslaa, at Tinget i Aar indtager samme Standpunkt som i 1908 og anbefaler, at Andragendet bevilges paa de samme Vilkaar som dengang.

I Henhold til det anførte foreslaas til Vedtagelse:

»Lagtinget anbefaler, at der i Henhold til § 17, 5. Stk. i »Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke« af 10. Maj d. A. meddeles »Det forenede Dampskibsselskab« Tilladelse til Udskænkning af berusende Drikke med Hensyn til de af Selskabets Dampskibe, som anløbe Færøerne efter fast Rute, dog paa følgende Vilkaar:

at Tilladelsen kun gælder saadanne Personer, som *have læst* Billet til en Rejse med Skibet,

at der kun maa udskænkes til disse til *eget Forbrug*, men ikke til Traktering af andre Personer,

at Skibets Fører er ansvarlig for, at Tilladelsen ikke overskrides, samt

at Justitsministeriet til enhver Tid kan tilbagekalde Tilladelsen.»

*

*

*

Fra Konsularagent Jacob Lützen af Thorshavn er under Henvisning til Amtets Bekendtgørelse angaaende Ædruelighedsloven ansøgt om, at den Dispensation, der er givet Dampskibsselskabet »Thore« maa blive forlænget eller eventuelt meddelt vedkommende Selskab, hvis den ikke tidligere har været givet det.

Saavidt Udvalget har kunnet faa oplyst, har Dampskibsselskabet »Thore« ikke hidtil haft Tilladelse til Udskænkning af berusende Drikke, saaledes som Tilfældet har været med »Det forenede Dampskibsselskab«.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er bleven henvist, mener, at det vil være rettest, at disse to Selskaber stilles ens med Hensyn til de Skibe, der anløbe Færøerne.

Da nu »Det forenede Dampskibsselskab« siden 12. Februar 1908 har haft saadan Tilladelse, og da Udvalget i Anledning af et i Aar indkommet Andragende har anbefalet, at denne Tilladelse fornyes, saa mener man ogsaa at burde anbefale, at der meddeles Dampskibsselskabet »Thore« saadan Tilladelse paa samme Betingelser som det andet Selskab.

I Henhold til det anførte foreslaas til Vedtagelse:

»Lagtinget anbefaler, at der i Henhold til § 17, 5. Stk. i »Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke« af 10. Maj

d. A. meddelses Dampskibsselskabet »Thore» Tilladelse til Udsenkning af berusende Drikke med Hensyn til de af Selskabets Dampskibe, som anløbe Færøerne efter fast Rute, dog paa følgende Vilkaar:

at Tilladelsen kun gælder saadanne Personer, som *have løst* Billet til en Rejse med Skibet,

at der kun maa udsænkes til disse til *eget Brug* men ikke til Traktering af andre Personer,

at Skibets Fører er ansvarlig for, at Tilladelsen ikke overskrides, samt

at Justitsministeriet til enhver Tid kan tilbagekalde Tilladelsen.

* * *

Ved Skrivelse af 19. Juli d. A. har Amtmanden forelagt Lagtinget til Betænkning bl. a. et til Justitsministeriet stilet Andragende om Tilladelse i Henhold til § 17 i Lov Nr. 99 af 12. Maj 1912 til »*Udsenkning til Passagerer af Vin og Øl* i Post og Passagerdampskibet »Smiril», der gaar i fast Rute (i Kystfart ved Færøerne og en enkelt Rejse til København). Der udtales i Andragendet, at da en mere vidtgaaende Tilladelse har været meddelt Skibe i samme Rute, forventes, at dette beskedne Andragende ikke vil blive nægtet.

I 1908 forelaa fra nævnte Rederi Andragende om Tilladelse til Udsenkning af berusende Drikke til Passagerer ombord i samme Dampskib. Tinget fraraadede imidlertid, at saadan Tilladelse blev given, og den blev som Følge deraf heller ikke meddelt.

Da det nu foreliggende Andragende kun angaar Udsenkning af Vin og Øl og ikke, som tidligere, tillige af andre berusende Drikke, er der adskilligt, der kunde tale for, at man anbefalede dette Andragende, uagtet man ikke mente at kunne anbefale det forrige.

Udvalget maa dog finde det betænkeligt at tilraade Tinget at medgive Andragendet sin Anbefaling. Med Undtagelse af den ene Rejse, Skibet gør til København, sejler det hele Aaret ved vore Kyster og det ligger i Regelen hver Nat i Havn. Det er derfor ikke usandsynligt, at Personer, der have Tilbøjelighed til Misbrug af berusende Drikke, (og Folk kan som bekendt ogsaa beruse sig i Vin og Øl) for at faa Lejlighed hertil vilde finde paa at rejse med »Smiril» til en anden Bygd for at vende hjem enten med »Smiril» eller paa anden Maade efter i 1 a 2 Døgn at have været ombord og benyttet Lejligheden til at nyde de berusende Drikke og bortadsle en stor Del af Deres ofte surt erhvervede Fortjeneste; og dette kunde, som »Smiril»s Fartplan er og maa være lagt, ske, uden at Bevillingen i mindste Maade behøvede at være misbrugt fra »Smiril»s Førers eller Mandskabs Side. »Smiril» kunde formentlig saaledes blive benyttet som et Slags flydende Udsenkningsteds for Vin og Øl. Naar man nu ser hen til, at den færøske Befolkning — og det er navnlig den, man her maa have for Øje — ved almindelig Afstemning har forbudt alle saadanne Udsenkningsteds paa Landjorden, er det næppe sandsynligt, at den skulde ønske et saadant paa Havet.

Man kunde vel henvise til, at de andre Postskibe have haft og, mulig fremdeles ville faa, en saadan Tilladelse uden at dette har haft videre skadelige Følger; men hertil er at bemærke, at disse Skibe i Regelen kun have korte Ophold ved Færøerne, og selv »Tjaldur», der har et længere Ophold paa hver Rejse, anløber kun forholdsvis faa Steder, og i Regelen er Afstanden mellem disse saa betydelig, at Fristelsen til at foretage en Rejse med dette Skib hovedsagelig for at faa Lejlighed til at nyde stærke Drikke, ikke kan være særlig stor.

Endelig kunde der være det Hensyn, at »Tjaldur» og de andre Postskibe

delvis konkurrere med »Smiril» og at Udskænkningstilladelsen kan have Betydning i denne Konkurrence. Udvalget maa dog formene, at i alle de Tilfælde hvor nogen har Valget imellem at rejse med »Smiril» eller et af de større Postskibe, vil han altid foretrække det større Skib uden Hensyn til Udskænkningsspørgsmaalet.

Efter det udviklede maa Udvalget fraraade at der meddeles Tilladelse til Udskænkning i Post-Dampskibet »Smiril», og man tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

»Lagtinget kan ikke anbefale at den ansøgte Tilladelse til Udskænkning af Vin og Øl i Post- og Passagerdampskibet »Smiril» bevilges.»

Ved Sagens 2. Behandling den 14. August fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Effersøe*:

I Stedet for Udvalgets Forslag træder:
»Andragendet kan ikke bevilges.»

Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 17. August sattes Effersøes Ændringsforslag først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 6 Medlemmer stemte for, ingen imod.

Derefter sattes Udvalgets Forslag angaaende Andragender fra »Det forenede Dampskibsselskab» og Dampskibsselskabet »Thore» samlede under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 5 (*nej stemte*: Christiansen, Samuelson, H. A. Djurhuus, N. Djurhuus og Effersøe; *stemte ikke*: Skaalum, Dahl og Thorkildshøj; *fraværende*: Nielsen og Patursson).

Endelig sattes Udvalgets Forslag angaaende Tilladelse af Udskænkning af Vin og Øl ombord i »Smiril» under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 1 (*nej stemte*: Skaalum; *stemte ikke*: Skarø, Samuelson, Evensen, N. Djurhuus, Effersøe, Thorkildshøj og Formanden; *fraværende*: Nielsen og Patursson).

Den 23. August oplæstes og vedtoges saalydende *Indstillinger*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 23. August 1912.

Til
Justitsministeriet.

Ved gunstig Skrivelse af 26. f. M. har det høje Ministerium forlangt Lagtingets Betænkning over et fra »Det forenede Dampskibsselskab» til Ministeriet indsendt Andragende om, at den i § 17 5. Stk. i »Lov for Færøerne om Handel

med og Udsækning af berusende Drikke af 10. Maj d. A. ommeldte Udsækningstilladelse man blive meddelt Selskabet med Hensyn til dets Dampskib »Tjaldur«, og dem af dets Islandskibe, som anløbe Færøerne.

Efter at Sagen har været behandlet i Udvalg og undergivet 3 Behandlinger i Tinget, har dette den 17. dennes med 12 Stemmer mod 5 (3 Medlemmer stemte ikke, 2 vare fraværende) vedtaget Udvalgets Forslag saalydende:

— — — — —
(se Udvalgsbetænkningen.)

Man tillader sig at vedlægge den af Udvalget afgivne Betænkning.

Svenning Rytter.

Joan Poulsen,

Ordfører.

J. Z. Nielsen.

*

*

*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 23. August 1912.

Til

Justitsministeriet.

Fra Dampskibsselskabet »Thore«s henværende Agent har Lagtinget modtaget medfølgende Andragende om, at den Selskabet meddelte Dispensation fra Ædruelighedsloven maa blive forlænget eller eventuelt meddelt vedkommende Selskab, hvis den ikke tidligere har været givet det.

Efter at Sagen har været behandlet i Udvalg og undergivet 3 Behandlinger i Tinget har dette med 12 Stemmer mod 5 (3 Medlemmer stemte ikke, 2 vare fraværende) vedtaget Udvalgets Forslag saalydende:

— — — — —
(se Udvalgsbetænkningen.)

Man tillader sig at vedlægge den af Udvalget afgivne Betænkning.

Svenning Rytter.

Joan Poulsen.

Ordfører.

J. Z. Nielsen.

*

*

*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 23. August 1912.

Til

Justitsministeriet.

Amtmanden over Færøerne har i Aar forelagt Lagtinget til Betænkning medfølgende til Justitsministeriet stilede Andragende fra Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. om Tilladelse til Udskænkning af Vin og Øl i Post- og Passagerdampskibet »Smiril».

Efter en 1. Behandling i Tinget er Sagen bleven behandlet i et Udvalg, efter hvis Forslag Tinget ved Sagens 3. Behandling den 17. dennes med 12 Stemmer mod 1 (7 Medlemmer stemte ikke, 2 vare fraværende) vedtog:

»Lagtinget kan ikke anbefale, at den ansøgte Tilladelse til Udskænkning af Vin og Øl i Post- og Passagerdampskibet »Smiril» bevilges.»

Idet man herved ikke undlader at fremsende det ommeldte Andragende tillader man sig ærbødigst at henvise til medfølgende Udvalgsbetænkning og Tingets ovenstaaende Vedtagelse.

Svenning Rytter.

Joen Poulsen,
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 5. November 1912.

At Justitsministeriet ved direkte Skrivelse af Dags Dato har meddelt Aktieselskabet »Det forenede Dampskibsselskab» og Dampskibsselskabet »Thore» den i § 17, 5. Stykke, i Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af 10 Mai d. A. ommeldte Udskænkningstilladelse paa de af Lagtinget indstillede Vilkaar, det skal man under Henvisning til Hr. Amtmandens Skrivelse af 7. f. M. — 1912 Nr. 727 — herved meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget.

Det bedes derhos meddelt saavel Lagtinget som Aktieselskabet J. Mortensens Efterfølger, at det af sidstnævnte Selskab indgivne Andragende om Udskænkningstilladelse med Hensyn til Vin og Øl ikke har kunnet bevilges.

Bülow.

V. Giese.
Fin.

Til

Amtmanden over Færøerne.

XXIX. Forbedring af Postforbindelsen paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli frendagtes følgende *Skrivelse fra Amtet af 22. Juli 1912*:

Ved at fremsende Afskrifter af Amtets Skrivelser af 19. September f. A., 11. November s. A. og 8. Juni d. A. samt en Skrivelse fra Generaldirektoratet af 14. December 1911 og fra A/S »Thor E. Tulinius«, samt Afskrift af en fra »Købmandsforeningen« modtaget Skrivelse af 29. Maj d. A.,*) alt vedrørende Spørgmaalet om en forbedret Postforbindelse for Færøerne, skal man ganske henstille til Lagtinget, om samme finder Anledning til at afgive nogen Udtalelse i Sagen.

Ved Sagens 1. Behandling den 3. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 5. s. M. valgtes: *Dahl, Olsen, Poulsen, Evensen og Michelsen.*

Den 19. August afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Amtmanden har ved at forelægge Lagtinget forskellige Aktstykker angaaende Postforbindelsen mellem København, Leith, Færøerne og Island, deriblandt Skrivelser vekslende mellem Amtet, Justitsministeriet, Generaldirektoratet for Post- og Befordringsvæsenet og Dampskibsselskabet »Thore« samt en Skrivelse fra Færøernes Købmandsforening, henstillet, om Lagtinget vil afgive en Udtalelse i Sagen.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i denne Sag, maa formene, at man bør være Amtmanden taknemmelig for, at han har givet Tinget Lejlighed til at udtale sig om denne Sag.

Det er almindelig anerkendt, at vor nuværende Postforbindelse med Omverdenen lader meget tilbage at ønske, ikke just som Folge af Rejsernes Paatalighed, men mere som Folge af deres Uregelmæssighed, idet man snart har 2 Postskibe samtidig eller omtrent samtidig, og snart har et Mellemrum at flere Uger mellem 2 Skibes Ankomst fra København, ligesom Fartplanen ikke overholdes, ikke engang for Afgangen fra København (hvilket sidste navnlig gælder »Thore« Selskabets Skibe). Foruden at der af Hensyn til Posten er Nødvendighed for en mere regelmæssig Forbindelse, vilde det af Hensyn til Passagerfarten være særdeles ønskeligt, om man havde mere direkte Forbindelse med København, idet Vejen over Leith forsinkes og fordyrer Rejsen.

Paa Fartplanerne for i Aar findes, bortset fra »Smiril«, der gør en Rejse

*) Udelades her.

direkte til København og tilbage igen, opført paa »Thore« Selskabets Plan 1 Skib direkte fra København til Thorshavn, og 5 Skibe, der gaar direkte fra Thorshavn til København, men da flere af disse sidste Skibe forinden anløbe mange Pladser paa Island og komme hertil fra Nordlandet, er der Sandsynlighed for, at de blive saa meget forsinkede paa Nødrejsen, at man ikke kan regne med dem. Skalden direkte Forbindelse faa praktisk Betydning, maa det være med Skibe, der kunne paaregnes at afgaa fra Thorshavn saavel som fra København til planmæssig Tid.

Postforbindelsen med København vilde, naar der ikke var andre Hensyn at tage, bedst kunne besørges af Skibe, der kun gik i denne Fart, dels direkte København—Færøerne, dels via Leith eller Norge. Men vi maa ogsaa have Postforbindelse med *Island*. Denne sidste bliver en absolut Nødvendighed, naar man husker paa de mange færøske Fiskere, der en stor Del af Aaret færdes ved og paa Island. I Maanederne Marts—Maj færdes vore Fiskere ved Islands Syd- og Vestkyst, om Sommeren fra sidst i Maj til Udgangen af September ved Øst- og Nordlandet; heraf fremgaar hvilke Dele af Island man til de forskellige Aarstider særlig trænger til Forbindelse med; dog maa der formentlig til alle Tider være nogen Forbindelse mellem Thorshavn og Reykjavik.

Denne Forbindelse tilvejebringes formentlig lettest ved Hjælp af de Skibe, der fra København sejle til Island, og man har efter det foreliggende Grund til at antage, at der fra islandsk Side ikke vil blive gjort Indvendinger imod, at Skibene anløbe 1 à 2 Pladser paa Færøerne for Post og Passager. Naturligvis maa som hidtil nogle af Skibene ogsaa kunne medtage Gods.

Naar man til disse Anløb paa Færøerne valgte Skibe, der ikke kom hertil samtidig (eller omtrent samtidig) med andre Skibe, vilde dette ogsaa bidrage til en mere regelmæssig Forbindelse med København.

Udvalget formener, at Lagtinget ved en Henvendelse til Justitsministeriet bør støtte Amtets og Købmandsforeningens Bestræbelser for en mere regelmæssig Postforbindelse, og tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

- »Lagtinget henleder Justitsministeriets Opmærksomhed paa Ønskeligheden af
- at Postforbindelsen mellem København og Færøerne kan blive mere regelmæssig end for Tiden er Tilfældet,
- at der etableres nogen direkte Forbindelse mellem København—Færøerne og omvendt, hvis det kan ske uden Indskrænkning i den nuværende Forbindelse med den øvrige Omverden,
- at Postforbindelsen Færøerne—Island og omvendt udvides.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 22. *August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 26. *August* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

Den 28. August oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 28. August 1912.

Til

Justitsministeriet.

Fornælediget ved en Skrivelse af Amtmanden over Færøerne har Lagtinget i indeværende Samling behandlet Spørgsmaalet om Postforbindelsen mellem Færøerne—København samt Færøerne—Island.

Efter at Sagen er blevet behandlet i Udvalg og undergivet 3 Behandlinger i Tinget har dette ved 3. Behandling den 26. dennes, uden Afstemning, idet der ikke var fremkommet nogen Udtalelse imod Udvalgets Forslag, vedtaget:

»Lagtinget henleder Justitsministeriets Opmærksomhed paa Ønskeligheden af

at Postforbindelsen mellem København og Færøerne kan blive mere regelmæssig end for Tiden er Tilfældet,

at der etableres nogen direkte Forbindelse mellem København—Færøerne og omvendt hvis det kan ske uden Indskrænkning i den nuværende Forbindelse med den øvrige Omvorden,

at Postforbindelsen Færøerne—Island og omvendt udvides.»

Under Henviisning til medfølgende Udvalgsbetænkning tillader man sig ærbødigt at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Overvejelse og videre Forsorg.

Svenning Rytter.

Joan Poulsen,
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

XXX. Fartplan for Dampskibet „Smiril“.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes saalydende *Skrivelse fra Amtet af 23. s. M.*:

Man skal henstille at vedtage følgende:

1. Tinget anmoder Amtmanden om at søge udvirket, at samme i Lighed med, hvad der har fundet Sted i de foregaaende Aar, bemyndiges til at approbere et af et af Lagtinget nedsat staaende Udvalg i Forening med vedkommende Rederi udarbejdet Forslag til Fartplan for Postdampskibet „Smiril“ for 1913.

2. Tinget nedsætter et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til i Forening med »J. Morsensens Effl.» at udarbejde Fartplan for den lokale Dampskibsfart her mellem Gernø for Aaret 1913.

Den 31. Juli vedtoges Amtets Henstilling i forbenævnte Skrivelse.

Den 1. August valgtes uden Afstemning *Dahl, Poulsen* og *Hentze* til Medlemmer af det i Forslaget omtalte staaende Udvalg.

Den 30. Juli frentogdes følgende *Andragende*:

Til

Lagtinget.

Undertegnede Købmænd i Vaag tillade os herved at andrage Lagtinget om at udvirke følgende Forbedring i Postforbindelsen i Vaag:

»Smiril».

Vi maa meget beklage, at »Smiril» ikke er til megen Nytte for Vaag Postdistrikt hvad Post- og Personbefordring angaar; næsten hver Gang »Smiril» nemlig kommer fra Thorshavn til Sudero, bliver den liggende i til 3 Dage i Trangisvaag, før den kommer til Vaag; saa sejler den til Trangisvaag igen, hvor den som oftest bliver liggende lige saa længe, før den gaar til Thorshavn; det siger sig selv, at dette Forhold er meget uheldigt saavel for Posten som for Passagerer her fra det sydlige Distrikt; man skal derfor tillade sig at andrage Lagtinget om at udvirke, at »Smiril» anløber Vaag saaledes: Hveranden Gang den kommer til Sudero nordfra anløbes Vaag samme Dag, og hveranden Gang den gaar fra Sudero nordpaa anløbes Vaag samme Dag.

Vaag, den 27. Juli 1912.

Ærbødigst

J. Dahl.

D. J. Thomsen & Co.

P. H. Dahl.

Nap. Nolsøe & Sonner.

D. J. Wilhelm.

Den 3. August henvises Sagen efter Forslag af Dahl til forbenævnte Udvalg

XXXI. Postdampskibet „Tjaldur“s Fartplan.

Den 30. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Lagtinget.

Undertegnede Købmænd i Vaag tillade os herved at andrage Lagtinget om at udvirke følgende Forbedring i Postforbindelsen i Vaag.

»Tjaldur«.

Paa Nødturen anløber »Tjaldur« planmæssigt kun 7 Gange Vaag; de andre 6 Gange anløbes Vaag kun for saa vidt tilstrækkeligt Gods er anmeldt; det hænder derfor enkelte Gange, at man maa indlevere den Post, som man vil sende med »Tjaldur«, til Postekspeditionen her flere Dage i Forvejen, hvis den skal komme med Landpostbudet til Trangisvaag, det vil sige kun Brevpost, Pakkepost maa vente til en anden Gang. Da »Tjaldur« anløber de andre større Pladser her f. Eks. Klaksvig, Thorshavn og Trangisvaag hver Gang paa Nødturen, skal man tillade sig at anmode Lagtinget om at udvirke, at ogsaa Vaag anløbes hver Gang; det forsinkes ikke »Tjaldur« mange Timer, da Skibet jo sejler tæt forbi Fjorden her.

Vaag, den 27. Juli 1912.

Ærbødigst.

J. Dahl.

D. J. Thomsen & Co.

P. H. Dahl.

Nap. Nolsøe & Sonner.

D. J. Wilhelm.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 3. August vedtoges det efter Forslag af Dahl at henvise den til Udvalget i Sagen angaaende en forbedret Postforbindelse paa Færøerne.

Den 19. August afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist et Andragende fra Købmænd i Vaag paa Suderø om, at »Tjaldur« paa hver Tur for Nedgaende maa anløbe Vaag, medens det nu kun planmæssig anløber 7 Gange. I sidste Lagtingssamling forelaa et lignende Andragende fra en Købmand i Fuglefjord. Tinget anbefalede dette Andragende; der er vel endnu ikke taget Hensyn hertil, men det har for-

mentlig sin Grund i, at Fartplanerne alt vare udarbejdede, da Sagen kom Ministeriet i Hænde.

Udvalget maa erkende, at det maa være af stor Betydning for Vaag, at »Tjaldur« paa hver Tur anløber denne Plads for at afhente Posten til København og Udlandet; der findes nemlig Postekspedition i Vaag. Vel gaar der 1 à 2 Gange ugentlig gaaende Landpostbud fra Vaag til Trangisvaag, som Skibet altid anløber, men dels medtager Postbudet ikke Postpakker, dels falde disse Postture, der foretages bestemte Dage i Ugen, ikke sammen med »Tjaldur«s Afgang fra Trangisvaag, saa Breve og andre Postsager ofte maa sendes flere Dage før det ellers vilde være nødvendigt.

Da Ruten Trangisvaag—Leith gaar lige forbi Vaagsfjorden og da »Tjaldur« altid anløber Vaag, naar tilstrækkeligt Gods er anmeldt, vil det vist heller ikke være umuligt for det at afhente Post, selv om der ikke er anmeldt tilstrækkeligt Gods.

I modsat Fald maa Postvæsenet besørge Posten fra Vaag sendt til Trangisvaag lige før Postskibets Afgang derfra.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Tinget anbefaler det medfølgende Andragende om, at Postdampskibet »Tjaldur« paa hver Tur anløber Vaag paa Suderø ogsaa for Nedgaaende for at afhente Post.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 22. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 26. August betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

Den 28. August oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 28. August 1912.

Til

Justitsministeriet.

Til Lagtinget er i indaværende Samling fra Købmænd i Vaag paa Suderø indkommet et Andragende om den Forandring i Fartplanen for Postdampskibet »Tjaldur«, at Skibet paa hver Rejse for Nedgaaende skal anløbe Vaag for at afhente Post.

Efter at Sagen er blevet behandlet i Udvalg og underkastet 3 Behandlinger i Tinget uden at der er fremsat nogen Indvending imod Udvalgets Forslag, blev dette ved Sagens 3. *Behandling* den 26. ds. vedtaget uden Afstemning. Denne Tingets Vedtagelse er saalydende:

Tinget anbefaler det medfølgende Andragende om, at Postdampskibet »Tjaldur« paa hver Tur anløber Vaag paa Sudø og saa for Nødgaaende for at afhente Post.

Idet man tillader sig at henvise til vedlagte Andragende og ligeledes vedlagte Udvalgsbetænkning, tillader man sig ærbødigt at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Overvejelse og videre Forsorg.

Svenning Rytter.

Joen Poulsen,
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget en Skrivelse med 1 Bilag, saalydende:

Justitsministeriet.

København, den 21. November 1912.

Efter at man under 19. September d. A. med Justitsministeriets Anbefaling havde tilstillet Generaldirektoratet for Post- og Befordringsvæsenet det med Hr. Amtmandens Skrivelse af 29. August s. A. hertil indsendte Andragende om, at Postdampskibet »Tjaldur« paa hver Rejse for Nødgaaende maatte anløbe Vaag for at afhente Post, har man gennem Generaldirektoratet — der har henstillet til det forenede Dampskibsselskab at tage Spørgsmaalet under Overvejelse, saaledes at de nye Anløb forsøgsvis optoges paa Fartplanen for næste Aar, — modtaget hoslagte Afskrift af bemeldte Selskabs Skrivelse af 9. f. M. Med Hensyn særlig til Selskabets Forslag om, at Anløbene af Sand og Kvalbø skulde bortfalde, har Generaldirektoratet erklæret ikke at kunne tiltræde dette Forslag.

Generaldirektoratet har derhos meddelt, at Behandlingen af Fartplanerne paa det forenede Dampskibsselskabs Islandsrute, der har Betydning for Farten paa Færøerne, endnu ikke er afsluttet, og Forholdet til Dampskibsselskabet »Thore« for Fremtiden med Hensyn til Anløb af Færøerne endnu ikke bragt paa det rene, saaledes at Generaldirektoratet foreløbig ikke ser sig i Stand til at fremsende en fuldstændig Plan for Postbefordringen til og fra Øerne for næste Aar.

Endelig har Generaldirektoratet henledet Opmærksomheden paa den af det forenede Dampskibsselskab fremhævede Nødvendighed af, at der i visse Tilfælde arbejdes forceret paa de forskellige Stationer paa Færøerne for at expedere »Tjaldur« rettidigt.

P. M. V.

E. B.

Lundbye,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Det Forenede Dampskibsselskab.

København, 9. Oktober 1912.

Anerkendende Modtagelsen af det højtærede Generaldirektorats Skrivelse af 30. Septbr. d. A. (Nr. 3882 II Kursafd.) bilagt Afskrift af 4 Aktstykker modtaget fra Justitsministeriet have vi bemærket os det deri fremsatte Ønske om, at Postdampskibet »Tjaldur« fremtidig maa anløbe Vaag alle Ture for nedgaaende, men beklage vi desværre at maatte afslaa at indgaa herpaa.

Som Aar efter Aar fremhævet overfor det højtærede Generaldirektorat, naar der fra forskellige færøske Stationer stilledes Fordringer om flere og flere Anløb, maa »Tjaldur« Rejse efter Rejse forcere baade Op- og Nedgaaende og under sit Ophold paa Færøerne ofte arbejde Nat og Dag, for at holde sin Plan, og gaar dette, foruden selvfølgelig at belyrde Skibet med store Extraomkostninger, i høj Grad ud over Varernes Behandling og korrekte Levering, og at anføre flere faste Anløb paa Planen vil derfor være uforvarsligt.

Vi fremsende hoslagte Udkast til Fartplan for »Tjaldur« i 1913, og have deri, omend med stor Betænkelighed, anført de samme Anløbspladser, som i indeværende Aar. Det vil imidlertid være absolut nødvendigt, at der fra Færø Amt gives de forskellige Stationer Ordre til, at der, hvis det af Kaptejnen paa »Tjaldur« skønnes nødvendigt, skal arbejdes om Natten og paa Søn- og Helligdage; i indeværende Aar har det nemlig flere Gange kun med yderst Vanskelighed lykkedes os at formaa de forskellige Stationer hertil, og vi kunne i modsat Fald ikke paatage os nogen Garanti for Fartplanens Overholdelse med saa mange Anløbspladser.

Da der til Stationer som Sand og Kvalbø desuden ikke har været Gods af nogensomhelst Betydning, tillader vi os at foreslaa, at Anløb af disse to Pladser fremtidig bortfalde.

Vi tillade os at imødesee det højtærede Generaldirektorats Udtalelse herom, samt Udkastet til Fartplan retur i approberet Stand. Med Hensyn til de for Islandsbaadene anførte Anløb reservere vi os eventuelle Forandringer.

Med Højagtelse

Det Forenede Dampskibsselskab.

Aktieselskab.

Til
Generaldirektoratet for Post- og Befordringsvæsenet.

XXXII. Deling af Strømø Syssel eller Henlæggelse af Vaagø Syssel under Strømø Syssel.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en *Skrivelse fra Amtet af 22. Juli 1912 med 1 Bilag*, saalydende:

Ved at fremsende en fra Justitsministeriet modtagen Skrivelse af 15. December 1911 angaaende Spørgsmaalet om Deling af Strømø Syssel eller Henlæggelse af Vaagø Syssel under Strømø Syssel, skal man udbede sig en Erklæring fra Lagtinget efter den ved bemeldte Skrivelse dertil givne Foranledning.

*

*

*

Justitsministeriet.

København, den 15. Decbr. 1911.

I Anledning af Hr. Amtmandens Skrivelse af 7. d. M. bemyndiger Justitsministeriet Dem herved til at forelægge Lagtinget i Sandingen 1912 Spørgsmaalet om Deling af Strømø Syssel eller Henlæggelse af Vaagø Syssel under Strømø Syssel, hvilken Foranstaltning, efter Justitsministeriets Formening, vil kunne ske administrativt.

Hvilket herved meddeles til Efterretning, idet man skal have det overladt til Dem at foranledige Bestillingen midlertidigt varetaget af en dertil egnet Mand, i hvilken Henseende man maa finde det rettest, at dette sker ved fhv. Sysselmand Winthers yngste Søn.

De indsendte Ansøgninger fra Sysselmand Nielsen og Fuldmægtig M. A. Winther følger hoslagt tilbage.

Bülow.

A. Tang.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Ved Sagens 1. Behandling den 7. August vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den 8. s. M. valgtes J. M. Dam, Samuelson og Michelsen.

Den 3. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til at afgive Betænkning over det af Justitsministeriet ved Skrivelse af 15. Decbr. l. A. rejste Spørgsmaal om Deling af Strømø Syssel, skal tillade sig at bemærke følgende:

Spørgsmaalet om en Omordning af Administrationsforholdene paa Færøerne har adskillige Gange tidligere været behandlet i Lagtinget, første Gang i 1882. Det i Sagen nedsatte Udvalg fremsatte en Række Betragtninger med Hensyn til forskellige Forhold vedrørende Administrationen og udtalte bl. a., at Vaagø og Sandø Sysseler paa Grund af Befolkningens Fantallighed ikke kunde give vedkommende Sysselmænd tilstrækkeligt Arbejde, hvorhos man udtalte, at der sikkert uden at medføre nogen Vanskelighed kunde træffes den Ordning, at Strømø Syssel deltes, saaledes at Vaagø og Nordstrømø Præstegæld kom til at udgøre et Syssel med Sysselmand i Vestmanhavn og Sydstrømø Præstegæld blev henlagt til Sandø Syssel. I Lagtinget var der delte Meninger om Forsvarligheden af en saadan Ordning. Navnlig blev der fra visse Sider meget stærkt fremhævet, at den Befolkning, som havde vænnet sig til at have Sysselmand boende i Bygden, vilde føle et stort Savn ved at undvære ham. Det gjordes gældende, at man i Reglen henvendte sig til Sysselmanden i mange forskellige Forhold, ogsaa saadanne som ligge udenfor de egentlige Sysselmandsforretninger og at Sysselmanden i mange Forhold var Befolkningens juridiske Raadgiver, hvilket man ogsaa tillagde stor Betydning, da man ude i Bygderne ikke kan faa juridisk Bistand og det var forbundet med stort Besvær at komme i Forbindelse med de juridiske Embedsmænd i Thorshavn. Samtidig rejste man ogsaa Spørgsmaalet om eventuel Nedlæggelse af Landfogedembedet, saaledes at visse af Landfogdens Forretninger henlagdes til Sysselmændene.

Forhandlingerne førte imidlertid det paagældende Aar kun til, at man vedtog at indhente Erklæringer fra Sørenskriveren, Landfogden, samtlige Sysselmænd og kommunale Myndigheder om Sagen. Disse Erklæringer indkom til det følgende Aars Lagting, men dette foretog ikke videre i Sagen udover, at man efter mange Aars Behandling vedtog et Forslag til den nugældende Strandingslov.

De Indvendinger, som i 1882 fremkom mod Tanken om en Deling af Strømø Syssel, gøre sig fremdeles gældende. Dette fremgik tydelig af den Diskussion, som førtes ved Sagens foreløbige Behandling.

Udvalget har delt sig i et Flertal (Dam og Samuelson) og et Mindretal (Michelsen).

Mens Flertallet meget vel forstaar, at Befolkningen i Vaagø Syssel, specielt Befolkningen i Sandevaag og Midvaag, har megen Vanskelighed ved at forlige sig med Tanken om, at Sysselmanden paa Vaagø, som altid har været bosat paa Vaagø og for Tiden bor i Sandevaag, fremtidig skal bo i Vestmanhavn, kan Flertallet paa den anden Side ikke tænke sig andet, end at Sysselmanden i Vestmanhavn, naar han kun har Nordstrømø Præstegæld og Vaagø med tilsammen 3435 Indbyggere og ikke større Distrikt end l. Eks. det nuværende Østerø Syssel, vil kunne bestride Syssels Forretninger uden Skade for Administrationen. Det erkendes, at en Ordning, som gaar ud paa en Sammenlægning af Vaagø Syssel og Nordstrømø Præstegæld under Sysselmanden i Vestmanhavn og Sydstrømø Præstegæld under Sysselmanden i Sandø, bosat i Sand, mulig vil medføre større Skytsudgifter, idet Sysselmanden paa Sand vil være nødt til paa sine Omrejser at komme over Skopenfjorden, og Sysselmanden i Vestmanhavn over Vestmanhavnsund, men disse forøgede Udgifter vil ikke være væsentlige, idet Omrejserne for Tiden kun er to aarlig. Ellers vil Telefonnettet, som sammenbinder disse Øer, kunne bruges i mangfoldige Tilfælde, hvad man under lignende Forhold har Erfaring for.

Det forekommer Flertallet, at Hovedindvendingen mod en saadan Ordning er den, at Befolkningen paa Vaagø, som har vænnet sig til Sysselmanden i Sandevaag, vil faa en besværligere Vej til ham, naar han er bosat i Vestmanhavn. I denne Forbindelse maa det dog erindres, at man har flyttet Sysselmanden i Østerø fra Kongshavn til Fugleffjord, uden at Befolkningen har været spurgt derom. Sagen blev ikke engang behandlet i Lagtinget. Endvidere blev Strømeøns Sysselmand flyttet fra Thorshavn til Vestmanhavn ganske paa samme Maade. Disse Foranstaltninger medførte, at den Del af Syssels Befolkning, som tidligere havde let ved at komme til Sysselmanden, fik en besværligere Adgang til den og omvendt. Saafremt Sysselmanden i Sandevaag skulde flyttes til Vestmanhavn, maatte Forholdet med Hensyn til Indklarerings af Skibe kunne foregaa som hidtil i Sandevaag eller maaske Midvaag, hvor der kunde ansættes en Karantænebetjent saaledes som nu er Tilfældet ved Kongshavn. Da der endvidere foregaar en hel Del Udførsel af Fisk fra Vaagø, burde Karantænebetjenten benyttes til at udføre saadanne Notarialforretninger som maatte være nødvendige for Udførsel af Fisk. — En saadan Karantænebetjent vilde kunne ansættes uden Løn fra Stat og Kommune, idet de Forretninger, han kommer til at udføre, honoreres med Gebyrer, der dels er bestemte i Karantænelovgivningen, dels i det nuværende Sportelreglement.

Fra Sandø vil der ventelig ikke blive gjort Indvendinger imod en Ordning, der tilsigter, at henlægges Sydstrøme Præstegæld under Sandø Syssel, og Sydstrøme vil ligesaa godt kunne betjenes af Sysselmanden i Sand som af Sysselmanden i Vestmanhavn. Sysselmanden i Sand er ansat med Forpligtelse til at finde sig i en Omordning af Sysselmandsdistriktets Grænser og Sysselmanden i Vaagø vil kunne flyttes til Vestmanhavn.

Det skal endvidere bemærkes, at Befolkningen paa Nordstrøme næppe nærer noget Ønske om, at der foretages nogen Deling af Strøme Syssel, men der er paa den anden Side næppe nogen Stemning imod en Distriktsomlægning, naar Sysselmanden blot fremtidig bliver boende i Vestmanhavn.

Man kunde ogsaa tænke sig den Ordning, at der under Sysselmanden i Vestmanhavn henlægges Vaagø og Vestsiden af Nordstrøme, mens Østsiden af Strøme henlægges under Sysselmanden paa Østerø, som jo alligevel skal berejse Vestsiden af Østerø gennem det saakaldte Sundelag. Østerø Syssel er dog temmelig stort i Forvejen, og Strøme Syssel vilde ved en saadan Ordning blive meget betydeligt mindre end Østerø. Man bør imidlertid ikke gennemføre nogen Ordning, sigtende til Deling af Strøme Syssel uden at tage Hensyn til, at det er overflødigt og til Tider uholdigt, at Sysselmanden skal have Forpligtelse til at udføre visse Forretninger i Thorshavn. Sysselmandsforretningerne i Thorshavn kunne formentlig for Størstedelen henlægges under en af de kgl. Embedsmænd i Thorshavn, der i Almindelighed kan udføre dem ved deres Kontorpersonale. Det er upraktisk, at Embedsmændene i Thorshavn i mange Tilfælde skal være tvungne til hos Sysselmanden, enten han nu er bosiddende i Vestmanhavn eller paa Sand, at rekvirere Erklæringer om Forhold, som de selv har lettere ved at faa undersøgt eller rekvirere Forretninger, som man fra Thorshavn har lettere ved at faa udført. Dette sidste medfører ogsaa Skydsudgifter, der er ret overflødige. Saaledes som Forholdene er nu, er det saa besværligt for Folk i Sydstrøme at henvende sig til Sysselmanden i Vestmanhavn, at man saavidt muligt undgaar det og hellere vil henvende sig til Embedsmændene i Thorshavn, specielt til Landfogden, naar man ikke helt kan undvære det. Besværligt vil det forøvrigt ogsaa være at søge Sysselmanden, om Sydstrøme henlægges under Sandø. Mens Folk fra Sydstrøme Præstegæld hyppig kommer til Thorshavn, er Samfærdselen mellem Sydstrøme Præstegæld og Vestmanhavn eller Sandø ret ringe og forholdsvist besværlig.

Selv om Sydstrøme henlægges under Sandø Syssel, bør man straks efterhaanden kunne fritage Sysselmanden for forskellige Forretninger der, saasom

Udpantningsforretninger og Syns- og Aabodsforretninger, ligesom det uden Vanskelighed kan ordnes saaledes, at Sysselmanden paa Sand i Reglen ikke høres i Sager, som lettere kan oplyses fra Thorshavn. Sysselmanden paa Sande faar saa kun Grændestævneforretninger, Landvæsenskommissionsforretninger og Opkrævning af Matrikelskatten og ellers saadanne Forretninger, der udføres paa de 2 aarlige Omrejser.

Hvis man bibeholder den nuværende Syssels-Inddeling, vil det næppe kunne undgaas, at Sande og Vaage Sysseler bliver anden Klassesembæder, naar Sysselmændene gaar over til at blive fast lønnede. Dette Spørgsmaal foreligger jo ikke i Øjeblikket, men det vil ventelig komme til at foreligge, idet man allerede længe har anset det for uheldigt, at Sysselmændene i visse Sysseler og Landfogden for en stor Del lønnes med Sportler, saaledes med Gebyrer for Indklacering af Skibe.

Udvalgets Flertal formener saaledes, at det vil være en forsvarlig Ordning at Strømø Syssel deles foreløbig saaledes, at Nordstrømø Præstegæld og Vaage Præstegæld slaas sammen til et Syssel med Sysselmand i Vestmanhavn og at Sydstrømø Præstegæld henlægges til Sande Syssel, med Sysselmand i Sand under Forudsætning af, at forskellige af Sysselmandens Forretninger i Sydstrømø, som lettere kunne udføres fra Thorshavn, udføres af Landfogden. Man maa imidlertid gøre sig klart, at en saadan Foranstaltning ikke vil vinde Bifald hos Befolkningen paa Vaage, navnlig ikke i de Bygder, som findes Sysselmandens nuværende Bopæl nærmest, idet Befolkningen der forudsættes jævnlige at have benyttet Sysselmanden som Raadgiver i forskellige Antiggender af Betydning. For den Del af Syssels Befolkning, der kun kommer i Berøring med Sysselmanden paa hans Omrejser, bliver det mindre føleligt og faar mindre Betydning. Man tror imidlertid ikke, at der ved Sammenlægningen opnaas andet end Besparelse af Lønningen til en Sysselmand nu og senere, men derimod ikke, at Administrationen bliver lettere end den nu er.

Det vil maaske kunne siges, at naar Nordstrømø Præstegæld skal slaas sammen med Vaage Syssel kunde det ogsaa ske derved, at Sysselmanden blev boende paa Vaage (i Sandevaag) i Stedet for Vestmanhavn. Herimod vil der dog kunne anføres den vægtige Indvending, at Vestmanhavn er Færøernes bedste Havn med en forholdsvis betydelig Skibstrafik, mens Sandevaag ikke regnes for nogen god Havn, og selv med betydelige kunstige Forbedringer ikke tilnærmelsesvis vil kunne lignedes ved Vestmanhavn. Desuden vil Vestmanhavn komme til at ligge nogenlunde centralt i Sysslet, hvilket ikke vil blive Tilfældet med Sandevaag.

Uden videre at henlægge Vaage Syssel til Strømø kan man ikke tilraade, da Sysslet paa den Maade vil blive for stort.

Selv om Strømø Syssel ikke deles, vil det være en ønskelig Foranstaltning, at visse af Sysselmandens Forretninger i Sydstrømø henlægges under Landfogderiet, da Befolkningen i Sydstrømø har lettere og bekvemmere Adgang til Thorshavn end til Vestmanhavn.

Undertegnede Mindretal (Michelsen) kan ikke være enig med de to øvrige Medlemmer af Udvalget (Samuelsen og J. M. Dam) i, at Hovedindvendingen mod den foreslaaede Forandring i Sysselsinddelingen skulde hidrøre fra, at Befolkningen paa Vaage ikke vil have Sysselmanden flyttet derfra til Vestmanhavn. Selvfølgelig vil det bevirke mest Utilfredshed paa de Steder, som det gaar ud over og i dette Tilfælde er det Vaagøen. Men naar man følger Sagens Gang

siden dens første Fremkomst i 1882 og lige til de Udtalelser, der fremkom under dens foreløbige Behandling i Aar, saa fremgaar deraf, at der næppe nogensinde har været overvejende Stemning for den foreslåede Omordning. Tværtimod har der, af flere Grunde, stadig været fremhævet som en Nødvendighed, at bibeholde mindst samme Antal af Sysselmænd, som man nu har. Det vilde ogsaa være urimeligt, at der, som Folketallet stiger og Udviklingen gaar frem i forakkelige Retninger, skulde trænges mindre til Politipsyn og juridisk Assistance; og desuden maa tages i Betragtning den Forøgelse af de løbende Forretninger, som Udviklingen fører med sig. Foruden de almindelige kan ogsaa nævnes Notarialforretninger, som nylig er overdraget til Sysselmændene at udføre.

Hvad Flertallet anfører om, at Sysselmanen paa Østerø blev flyttet fra Kongshavn til Fuglefjord og Sysselmanen for Strømø fra Thorshavn til Vestmanhavn, tyder netop paa, at man ogsaa i disse Tilfælde har haft for Øje, at anbringe Sysselmændene hvor de mest trænges til, og særlig synes sidstnævnte Forflytning at være baseret paa en mere hensigtsmæssig Fordeling af de juridiske Kræfter og et mere effektivt Politipsyn paa samme Tid, som der lettes Befolkningen Adgang til Sysselmanen. At dette er sket administrativt, uden at man har fundet Anledning til at indhente Udtalelse fra Lagtinget, medens Ministeriet i det nu foreliggende Tilfælde har ønsket Tingets Erklæring, hvilket bør påskønnes, tyder ogsaa paa, at dette langt fra er saa selvfølgeligt som hint.

Naar Sparsommelighedshensynet fraregnes, kan der ikke være Tale om at opnå nogen Fordel ved Forandringen, og det er endda meget tvivlsomt, om det vilde være nogen virkelig Besparelse. Det kan næppe være muligt at spare en hel Sysselmændsgage derved; men selv om dette kunde spares for Statskassen, saa vilde det for en stor Del gaa ud over de færøske Kasser (f. Eks. Skydskassen) og Befolkningen, der vilde få en længere Vej til Sysselmanen, og det vilde navnlig føles trykkende, naar han skulde hentes til Forretninger, som ikke kunde vente til de to årlige Omrejser.

For saa vidt som der er Anledning for Tinget til at strække sig videre med sine Udtalelser om den foreliggende Sag end der er forlangt, kan jeg være enig med Flertallet i, at der ikke er megen Grund til, at Sysselmanen i Vestmanhavn, under de nuværende Forhold skal besørge Forretninger i Thorshavn og dens Omegn, som de andre Embedsmænd, f. Eks. Landfogden, som bor i Thorshavn, meget nemmere kan udføre; men dertil behøves der formentlig ikke videre indgribende Forandringer.

Noget udover dette finder jeg ikke, at der, paa Grund af det foreliggende er Anledning til for Tinget at beskæftige sig med for Tiden, og naar jeg fastholder, at Tinget bør fraraade en Omordning, der formindsker det Politipsyn, som jeg finder at være sparsomt nok i Forvejen, saa tror jeg, i Henshold til de i Tinget faldne Udtalelser, at have dettes Flertal derfor, naar jeg tillader mig at foreslå til Tingets Vedtagelse, at de nuværende Forhold lades uforandrede.

Forslag fra Flertallet.

Der svares Justitsministeriet:

1. Lagtinget skønner, at Befolkningen i Vaagø Syssel ikke ønsker, at Vaagø Syssel henlægges til Strømø Syssel, og at Sysselmanen fremtidig kommer til at bo i Vestmanhavn, ligesom der paa Færøerne er Stemning for, at bibeholde det nuværende Antal af Sysselmænd.
2. Naar der ses bort herfra, anser Tinget det for forsvarligt, at Vaagø Syssel henlægges til Nordstrømø Præstegæld med Sysselmanen boende i Vestmanhavn og at Sydstrømø Præstegæld henlægges til Sysselmanen paa Sandø med Bopæl i Sand, dog saaledes at visse af Sysselmanens Forretninger i

Sydstrømø Præstegæld, specielt i Ryen Thorshavn, henlægges under Landfogderiet i det Omfang, som Ministeriet finder passende, men at Grandestævne- og Landvæsenkommissionsforretninger afholdes af Sysselmanden.

8. For det Tilfælde, at Sysselmanden paa Vaagø flytter til Vestmannhavn, bør Sandevaag opretholdes som Klareringshavn, eller Midvaag, som saadan, og der ansættes en Karantænebetjent med Bemyndigelse til at foretage Notarialforretninger i det Omfang, som nødvendiggøres under Hensyn til den Udførsel af Fisk, som foregaar fra Vaagø.

Forslag fra Mindretallet.

Lagtinget fraraader, at Vaagø henlægges under Strømø Syssel og at der foretages noget, som formindsker Antallet af de nuværende Syselmænd.

Ved Sagens 2. Behandling den 9. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 12. September sættes Mindretallets Forslag under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte for, ingen imod (*stemte ikke*: Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, J. M. Dam, Christiansen, Samuelson, N. Djurhuus, Dahl, Effersøe og Formanden, *fraværende*: H. A. Djurhuus).

Flertallets Forslag sættes dernæst under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte for, ingen imod (*stemte ikke*: Poulsen, Nielsen, Skaalum, Patursson, Skarø, Hentze, Michelson, Jacobson, Evensen, Winther, Olsen, N. Djurhuus, Dahl og Thorkildshøj, *fraværende*: H. A. Djurhuus).

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Justitsministeriet.

Justitsministeriet har ved Skrivelse af 15. December f. A. anmodet Amtmanden om at forelægge for Lagtinget Spørgsmaalet om Deling af Strømø Syssel eller Henlæggelse af Vaagø Syssel under Strømø Syssel.

Sagen har været behandlet i et Udvalg paa 3 Medlemmer, der afgav

Betænkning den 1. September. Udvalget havde delt sig i et Flertal og et Mindretal, der fremsatte hver sit Forslag.

Som det vil fremgaa af hoslagte Extrakt-Udskrift af Lagtingets Forhandlingsprotokol blev intet af de stillede Forslag vedtaget ved Sagens 8. Behandling i Dag.

Hvilket man ikke undlader at indberette til det høje Ministerium.

Svenning Rytter.

A. Samuelsen.

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 16. November 1912.

I Skrivelse af 6. d. M. — 1912 Nr. 946 — har Hr. Amtmanden indstillet, at Strømø Syssel deles, saaledes at Nordstrømø og Vaagø Sysler blive at bestyre af en Sysselmand med Bolig i Vestmanhavn, og Sandø og Sydstrømø Sysler af en Sysselmand med Bolig paa Sandø, og at den derved for Tidsen besparede Lønning tillægges Fære Amts Skydskasse for et Tidsrum af 10 Aar.

I Skrivelsen har De derhos indstillet, at det paalægges Amtet, forinden den endelige Deling foretages, eventuelt efter Forhandling med de respektive Sysselmænd, at fremskomme med Indstilling om deres fremtidige Lønning samt om Ansættelse af en Karantænebetjent paa Vaagø.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Foranstaltning meddele, at Justitsministeriet herved bifalder Deres nævnte Indstilling.

Bülow.

Til
Amtmanden over Færøerne.

V. Giese,
Fm.

XXXIII. Statstilskud til Havneanlæg.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en *Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder af 1. Juli 1912 tilligemed 4 Bilag*, saalydende:

Under Henviisning til Hr. Amtmandens Skrivelse af 15. November f. A. angaaende Spørgsmaalet om Tilskud af Statskassen til Ophjælpning af forskellige Forhold paa Færøerne, skal man tjenstlig meddele, at Ministeriet for offentlige Arbejder har under Overvejelse eventuelt at søge fornøden Bevilling, fordelt paa 5 Aar, til Fremme af nedennævnte Anlæg m. v., i det væsentlige paa følgende Vilkaar:

I. Havneforholdene.

Til følgende Anlæg:

Kaj og Baadehavn ved Thorshavn, Overslagssum...	400,000	Kr.
Kaj ved Trangisvaag	310,000	—
Havn ved Skopen	175,000	—
Pier ved Sørvag	12,000	—
Havn ved Midvag	210,000	—
Dækmole ved Kvivig	20,000	—
	1,127,000	Kr.

samt til Administration og uforudsete Udgifter: 10 pCt. = 112,700 Kr. altsaa ialt 1,239,700 Kr., tænkes søgt bevilget af Statskassen $\frac{4}{5}$ af Overslagssummen eller indtil 991,760 Kr. paa Vilkaar, at Resten af det til Arbejdernes Udførelse fornødne Beløb tilvejebringes paa anden Maade.

Man vil derhos søge Hjemmel til, at der til Anlægget af en Pier ved Vaag — Overslagssum 70,000 Kr. — ydes Statstilskud i samme Forhold, for saa vidt det hertil fornødne Beløb maatte blive til Raadighed derigennem, at ikke alle ovennævnte seks Anlæg skulde komme til Udførelse.

Med Hensyn til Thorshavn vilde man for sit Vedkommende anse det for rettest, at Havnen anlægges som Statshavn, saaledes at Indtægter og Udgifter indgaa i og afholdes af Statskassen. For Vedligeholdelsen af de øvrige Anlæg maa Færø Amtskommune indestaa overfor Statskassen.

II. Vejforholdene.

Til Anlægget af en Vej fra Skopen til Sand paa Sandø med en Arm til Trødum tænkes søgt bevilget af Statskassen $\frac{4}{5}$ af Overslagssummen, dog højst 40,000 Kr., paa Vilkaar, at Resten af det til Arbejdets Udførelse fornødne Beløb tilvejebringes paa anden Maade.

For Vejens forsvarlige Vedligeholdelse maa Amtskommunen indestaa overfor Statskassen.

Man har derhos fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet modtaget Meddelelse om, at nævnte Ministerium er sindet at søge bevilget et Beløb

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 110.

af 40,000 Kr. som Statskassens Tilskud til Opførelse af en ny Bygning for Færøernes Mellem- og Realskole i Thorshavn og 8000 Kr. som Statskassens Tilskud til Opførelse af en ny Amtsbiblioteks- og Museumsbygning paa Færøerne, begge Dele paa Vilkaar, at Resten af det til Bygningernes Opførelse fornødne Beløb tilvejebringes paa anden Maade, og at Amtskommunen overfor Statskassen indestaaer for Bygningernes forsvarlige Vedligeholdelse.

Men Hensyn til det Beløb, som bortset fra Statstilskudet herefter er fornødent til Gennemførelsen af de ommeldte Foranstaltninger, maa Sagen eventuelt ordnes saaledes, at Færø Amtskommune overfor Staten forpligter sig til at tilvejebringe det samlede Bidrag.

Under Henvisning til foranstaaende skal man tjenstlig udbede sig Lagtingets Erklæring ledsaget af Deres egne Ytringer over Sagen.

*

*

*

Færø Amt.

Thorshavn, den 15. November 1911.

I Skrivelse af 15. Juni d. A. har Justitsministeriet (IX. 585) anmodet mig om at indhente Lagtingets fornøjede Erklæring i Sagen om Forbedring af de færøske Havneforhold og derhos foranledige oplyst, hvor stort Tilskud Thorshavns Kommune vil give alene til Anlæg af østre Ydermole.

I denne Anledning skal jeg hoslagt fremsende en fra Byrådet modtagen Skrivelse af 28. Juli d. A. med Bilag, hvorefter Byrådet tilbyder at yde et Beløb af 225,000 Kr., samt en Skrivelse fra Lagtinget af 11. September d. A. med Betænkning.

Hvad mit eget Standpunkt angaar, skal jeg tillade mig at udtale følgende:

Om Sagen i dens Almindelighed kan jeg henholde mig til, hvad der er anført i Ingeniør Palle Bruuns »Indberetning om de færøske Havneforhold af 26. Maj 1908« (der vedlægges), og de af vedkommende Lagtingsudvalg saavel i Aaret 1909 som i indeværende Aar afgivne Betænkninger (der ligeledes vedlægges), hvorefter det vil have den allerstørste Betydning for Færøerne, at der finder en Forbedring af Havneforholdene Sted, ja jeg skal tilføje, at det er en Eksistensbetingelse, at dette sker, idet Færøernes Hovednæringsvej, Fiskeri, umuligt vil kunne staa sig i Konkurrencen med andre Nationers Skibe, hvis ikke der enten bliver bygget Bådehavne eller Trafikhavne for at lette Eksporten. Nærmere at dvæle herved er formentlig unødvendigt, da Sandheden heraf maa være indlysende for enhver, der blot kender lidt til de færøske Forhold.

Spørgsmaalet er derfor kun, med hvilke Anlæg og hvilke Pladser man skal begynde. Dette vil selvfølgelig i første Række afhænge af de finansielle Forhold, eftersom man kan forvente et større eller mindre Tilskud fra Statens Side. Dog maa jeg her paa det bestemteste tilraade, at Regeringen ikke udelukkende ser paa Havnesagen isoleret. Færøerne trænger til Hjælp paa mangfoldige Omraader, f. Eks. et bedre Skolevæsen, Vejvæsen, Fyrvæsen, Lægeforholdene og først og fremmest en bedre Dampskibsforbindelse med hurtige og i alt Fald en Del direkte Forbindelser o. s. v. Regeringen maa derfor efter min Formening ikke binde sig til saa stor pekuniær Støtte til Havneanlæg, at det vil standse eller i væsentlig Grad formindske Statens Tilskud til andre Formaaes Opnaaelse. Denne Betragtning maa føre til, at Staten maa overveje, hvilke Forbedringer man vil kunne foretage, uden at det i en Aarrække staudser Forbedringer paa andre Omraader.

Saafrømt Staten nu var i Stand til for Tiden at gøre store Ofre, var der

ingen Grund til ikke straks at gennemføre et af de store Havneanlæg ved Thorshavn, selv om det maaske først ad Aare vil kunne betale sig. Men jeg gaar ud fra, at Statens økonomiske Stilling for Øjeblikket er saaledes, at en Revilling paa c. 2½ Million maa virke hæmmende dels paa andre Havneanlæg og dels paa andre Omraader, medmindre det vil kunne forventes, at Havnen ved Thorshavn straks nogenlunde vil kunne forrente sig. I saa Henseende henviser Tilhængere af det store Havneprojekt til den forøgede Trafik, som vil blive en Følge af en Havn. Hertil maa imidlertid siges, at man næppe vil kunne vente, at al Indførsel til Færøerne straks sker over Thorshavn og derfra med lokale Dampskibe ud til Bygderne, og al Eksport fra Færøerne sker over Thorshavn. En Betingelse herfor var under alle Omstændigheder en hurtig og direkte Forbindelse mellem Thorshavn og Danmark, men man vil næppe kunne vente en saadan Forbindelse paa Thorshavn alene, da ialfald de større Bygder f. Eks. Trangisvaag og Klaksvig ogsaa med Rette vil kunne gøre Fordring paa at anløbes af de større Skibe, men derved formindskes selvfølgelig Trafiken paa Thorshavn. Der henvises endvidere til, at Damp-Trawlere vil aflægge deres Fangst her, for at den kan blive ført videre til engelske Markeder, men dette er vist meget usikkert, da Trawlerne, naar der er høj Havneafgift, formentlig vil foretrække at løbe til England, eller ialfald til en anden Havn her paa Færøerne, hvor Havneafgiften ikke er saa stor, eller maaske endog vil indskibe Fisken i Transportskibe paa aaben Sø.

Jeg ser derfor ikke, at man kan løbe an paa en saa forøget Trafik, at et Havneanlæg paa flere Millioner blot nogenlunde vil svare dertil, og det forekommer mig, at det ligeledes vil være usikkert, om den vil hjælpe Fiskeriet saa meget, at det er forsvarligt at ofre saa store Summer paa denne ene Havn. Dertil kommer, at Byraadets Tilskud paa 225,000 Kr. ikke er stort i Forhold til, hvad Havneanlægget skal koste; og dog synes det altfor stort for Byen. Jeg kunde saaledes kun med stor Betænkelighed raade Ministeriet til at approbere et saadant Laan, som Forholdene ore, ovenikøbet da der nødvendigvis, som ogsaa forudsat i Byraadets Skrivelse, maa ofres yderligere store Summer til Kajanlæg, Anløbssteder og Baadeanlæg o. s. v. Det vilde vel ogsaa være usikkert, om overhovedet et Pengeinstitut turde laane Byrådet saa stort et Beløb, da Gælden allerede i Forvejen er betydelig. Endelig maa tages i Betragtning, at der som ogsaa udtalt i Byraadets Skrivelse af 25. November 1910 vil hengaa en lang Aarrække, der antydes i Skrivelsen 10, 15 à 20 Aar, inden Havneanlægget er fuldt færdigt, og i Vandbygningsdirektørens Skrivelse af 27. Maj 1911 udtales, at der antagelig vil gaa 5—7 Aar, inden det østre Moleanlæg alene er færdig, og alene det første Aar vil der kræves en Udbetaling af 400,000 Kr.

Jeg tør derfor ikke, hvor beklageligt det end er, tilraade det store Anlæg eller blot Anlæg af østre Moleanlæg, da et saadant Anlæg i sig selv er utilfredsstillende, hvis det ikke fører til selve det store af Ingeniør Palle Bruun projekterede Havneanlæg, medmindre det staar Regeringen klart, at den desuagtet er i Stand til og villig til at hjælpe Færøerne dels paa andre Omraader og dels ogsaa med Havneanlæg og Anløbssteder andre Steder paa Færøerne. I saa Fald var der selvfølgelig intet til Hinder, idet man saa kunde se bort fra, at den økonomisk set ikke kunde betale sig.

Det forekommer mig derfor absolut nødvendigt, at Regeringen maa tage Stilling til ovenstaaende Spørgsmaal. Skulde denne Overvejelse, hvad jeg som sagt maa antage, falde ud til, at Staten ikke kan ofre de store Summer til Thorshavn, uden at det derved i en Aarrække maa virke hæmmende paa andre Havneanlæg eller andre Omraader, opstaar det Spørgsmaal, hvad man da skal gøre for at forbedre de færøske Havneforhold og derigennem den færøske Hovednæringsvej.

Her er jeg af den Opfattelse, at man ikke skal foregribe Bogivenhedernes Gang, men tværtimod gaa langsomt frem, se at skaffe de mindre Byer gode An-

lægspladser for Baade og de større Byer Anlægspladser for Dampere og Kuttere; man vil da mod rimelige Ofre kunne gavne paa flere Steder, ligesom man efterhaanden vil indvinde Erfaring for, om det paa bestemte Steder kan hjælpe at gaa videre og videre; man vil ligeledes paa denne Maade hjælpe til en bedre økonomisk Tilstand, og derved gøre det muligt, at Færøerne selv senere kan bidrage med større Beløb end for Øjeblikket.

Det Princip, der ifølge foranstaaende for mig staar som det, der maa og bør være ledende for Regeringen, er at søge at skaffe Færøerne saa hurtig som de økonomiske Forhold tillader det, gode Anlægspladser i enkelte Hovedbyer, altsaa ikke blot i Thorshavn, og dernæst at søge hen til at skaffe flere og hurtige Forbindelser mellem Danmark og disse Pladser, hvor Omladning til de andre Byer da kunde foregaa. Jeg kan derfor aldeles ikke dele den Anskuelse, at det er nødvendigt af Konkurrencehensyn at ifald Trangisvaag skal have Kajanlæg, maa Thorshavn for at kunne konkurrere have Havneanlæg og Kajanlæg, da Forholdene først derved bliver lige. Det forekommer mig, at man, naar man vil se paa Færøerne i det hele, maa skaffe enkelte gode Anlægspladser, og at man derfor godt kan lade Trangisvaag faa et Kajanlæg, selv om Thorshavn ikke faar nogen Havn, men kun et Kajanlæg, hvorved ganske vist Forholdene ikke bliver saa gode som i Trangisvaag. Trangisvaag danner et naturligt Centrum paa Sudersø, ligesom Thorshavn med sin gode Beliggenhed og mange andre Fordele danner et godt Centralsted for ialfald en Del af de nordlige Øer. Naar Trafikforholdene paa saadanne enkelte Steder bliver gode, maa det formentlig bevirke, at Fragten bliver mindre, da Ladning og Losning vil kunne ske meget hurtigt, og maaske at flere af de islandske Skibe vil anløbe Færøerne. Fragten vil ogsaa blive mindre, naar de store Skibe kun anløbe enkelte større Havne, men ikke en Mængde mindre Byer.

Spørgsmaalet er derfor efter min Mening, skal man anbefale, at man begynder med Kajanlæg for Trafikkens Skyld, isaaftald synes Thorshavn som den største og bedst beliggende at maatte komme først, tilmed da Vejrforholdene her kvæver Hurtighed ved Ladning og Losning, eller skal man søge at fremme Fiskeriet ved Anlæg af Baadehavne for Motorbaade; isaaftald synes der at være nogenlunde Enighed om, at Skopen bør gaa først. Valget synes at maatte staa her imellem.

Da det imidlertid ikke for Øjeblikket er aldeles sikkert om Fordelene ved Motorbaade fremfor Robaade er saa store at det er forsvarligt at bygge Baadehavne for Motorbaade, saa meget desto mere som det maaske efterhaanden vil vise sig, at Trawlfiskeri er mere indbringende end Motorfiskeri, og da en Baadehavn for Motorbaade, under disse Omstændigheder kun kan blive et Forsøg, og da Fiskeriet derhos ikke er stabilt, forekommer det mig, at man maa tilraade, at man begynder med et Kajanlæg i Thorshavn. Et saadant Anlæg vil utvivlsomt og under alle Omstændigheder være ønskeligt og kunne gøre Fyldest; med nordlige og vestlige Vinde vil en saadanaaben Anlægsplads være tilstrækkelig for længere Tid; kun med Vinde fra Sydøst, Øst og Nordøst kan de ikke bruges, men disse Vindretninger er ikke særlig hyppige paa Færøerne, jfr. Palle Bruuns Beretning, Pag. 2.

Et saadant Anlæg vil have stor Betydning, jfr. Palle Bruuns Beretning, Pag. 53 og 83; det skulde ligge paa Østsiden af Vestrevaag fra Skinderskær og indefter, Projekt W, jfr. ligeledes det vedlagte Kort, hvor Kajanlægget er angivet. Det er kalkuleret til 235,000 Kr. Naar hertil saa ovenikøbet kommer en Baadehavn, hvori Motorbaade og Lossabaade kan ligge, saa synes Forholdene ved Thorshavn at blive gode; en saadan Baadehavn er kalkuleret til 235,000 Kr., men udført i Forbindelse med Projektet IV til 165,000 Kr., jfr. Projekt VI (Pag. 83). Ulemperne ved denne Ordning vil navnlig være, at der i saa Fald ikke bliver Plads for Kutterne i Vestrevaag, men denne Ulempe, som ganske vist er kedelig for Ejerne, maa formentlig siges at være ringe i Forhold til de Fordele,

man vil opnaa, saa meget desto mere, som Kutterne jo kan ligge i en anden nærliggende Fjord, og der ogsaa, naar der er Kaj, vil bruges langt mindre Tid til Proviantering.

Denne Plan vil altsaa ifølge Beregningen kunne realiseres for 400.000 Kr. i det hele, det samme som første Aars Udbetaling ved det østre Moleanlæg. Dertil kommer, at det ikke vil tage en saa lang Aarrække, inden man ser, om det gavner, hvilket er af saa stor moralsk Betydning, ligesom dette Anlæg under alle Omstændigheder vil kunne bruges, selv om man med Tiden vil have en Havn; der er altsaa intet forspildt, man gaar kun langsomt frem og indvinder derved Erfaring for, hvor ofte et aabent Kajanlæg er utilstrækkeligt. Viser det sig, at det meget ofte er utilstrækkeligt, hvad f. Eks. Palle Bruun ikke antager, eller at der af andre Grunde er Trang til en Havn, kan den altid komme, og Kajanlægget har desuagtet sin fulde Betydning.

At Thorshavns Byraad hellere vil have en stor Havn, er jo ikke saa underligt, ligesom det er forstaaeligt, at Lagtinget anbefaler en saadan, saa længe Regeringen ikke har sagt, hvad de økonomiske Forhold vil kunne tillade.

I Henhold til ovenstaaende tillader jeg mig at henstille til Ministeriet, at det tager under alvorlig Overvejelse, hvad de økonomiske Forhold i Danmark tillade; for saa vidt Forholdene ere saa gode, at det store Havneanlæg kan udføres, uden at der derved lægges Baand paa andre Bevillinger til Færøerne, maa der forhandles nærmere med Thorshavns Byraad om Enkeltighederne ved det østre Moleanlæg, om hvem der skal vedligeholde Anlægget, hvem Afgifterne skal tilfalde o. s. v.

For saa vidt dette ikke er Tilfældet, men Regeringen dog er sindet at hjælpe Færøerne med Forbedring af Forholdene, hvilket absolut maa tilraades, og som formentlig ogsaa er Regeringens Hensigt, henstilles, at Regeringen anmoder Amtmanden om at forelægge Lagtinget Sagen paany, med Tilkendegivende af, at Regeringen, for saa vidt Lagtinget anbefaler det, og Byraadet er villig til at yde et passende Tilskud, er sindet at søge finansiel Hjælp til det ovenfor omtalte Kajanlæg og Baadehavn i Thorshavn.

For saa vidt Regeringen er sindet at gaa denne Vej, vilde det være heldigst, at Sagen fremmes saa hurtigt, at man, forinden Sagen forelægges Lagtinget, kunde indhente Byraadets Erklæring, derunder ogsaa med Hensyn til enkelte Hovedspørgsmaal, f. Eks. om hvem der skal vedligeholde Kajen, hvem Afgifterne skal tilfalde o. s. v., medens den nærmere Forhandling om den mere detaljerede Ordning formentlig først vil kunne finde Sted, naar en Ingeniør har udarbejdet de nærmere Planer, og Bevillingsspørgsmaalet er ordnet.

Svenning Rytter.

Til
Justitsministeriet.

*

*

*

Justitsministeriet.

København, den 8. Decbr. 1911.

Justitsministeriet har under Dags Dato tilskrevet Ministeriet for offentlige Arbejder saaledes:

Ved til Ministeriet for offentlige Arbejder at oversende den vedlagte Skrivelse af 15. f. M. fra Amtmanden over Færøerne med Bilag samt tid-

ligere Akter vedrørende Forbedring af de færøske Havneforhold, skal man under Henvisning til tidligere Brevveksling, sidst Ministeriet for offentlige Arbejders Skrivelse af 2. Juni d. A. — J. Nr. 1250 e og Skrivelse herfra af 28. April d. A. og med Bemærkning, at Justitsministeriet meget varmt interesserer sig for, at der med Hensyn til Havneanlæg paa Færøerne fra Statens Side foretages, hvad der maatte anses for hensigtsmæssigt, og derfor paa det bedste anbefaler Sagen, henstille, at denne Sag ligesom Sagen om Telegraf- og Telefonanlæg paa Færøerne under Hensyn til, at Justitsministeriet savner den for disse Spørgsmaals Afgørelse fornødne Sagkundskab, overgaar til velbemeldte Ministerium.

Hvilket herved meddeles til Efterretning under Henvisning til Hr. Amtmandens Skrivelse af 15. f. M.

P. M. V.

Rentzmann.

A. Tang.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

*

*

*

Færø Amt.

Thorshavn, den 20. Septembr 1911.

I Skrivelse af 29. Juni d. A. (X 743) har Justitsministeriet anmodet mig om, at der maa blive indhentet en fornyet Udtalelse fra Lagtinget om Anlægget af en Landevej Skopen—Sand med Arm til Trødum, navnlig med Hensyn til den mulige Kombination af nærværende Sag og det eventuelle Havneanlæg.

Ved at fremsende den af vedkommende Lagtingsudvalg afgivne Betænkning, som med de i det vedlagte Ændringsforslag foreslaede Forandringer blev vedtaget af Lagtinget i dets Møde den 2. ds., skal jeg tillade mig at udtale, at jeg med Hensyn til Betydningen af en mulig Kombination af denne Sag med Havneanlægget kan henholde mig til det af Udvalget anførte, hvorefter Vejanlægget vil have stor Betydning, selv om Havneanlægget ikke straks bliver realiseret, og hvorefter Anlægget af Vejen ikke bør udsættes til Spørgsmaalet om Havneanlægget er afgjort.

Jeg kan ligeledes tiltræde, hvad der er udtalt af Vandbygningsdirektøren i Skrivelse af 17. Marts 1911 og af Udvalget om det hensigtsmæssige ja nødvendige i, at der af de af Vandbygningsdirektøren ommeldte Grunde af en Ingeniør foretages et nyt Nivellement af hele Vejlinien og paa Basis deraf den fornødne Jordberegning m. v. samt Afsætning af Marken af en Række Højdemærker med tilhørende for Arbejdets Udførelse nødvendige Angivelser af Afgravningsdybder eller Paafyldningshøjder.

Man vil ligeledes af den nævnte Ingeniør kunne erholde Oplysning om, hvad Tilsynet med Vejens Anlæg kan antages at ville koste, da det vil afhænge af den Tid, Arbejdet vil tage, ligesom man, naar Vejen er projekteret, vil kunne lade de Arealer, som skal afstaas til Anlægget, vurdere.

For ikke paa nærværende Tidspunkt at opholde Sagen, har jeg ikke af-æsket Kongsbønderne Erklæring, om de vil give Afkald paa den dem eventuelt tilkommende Erstatning for Afstaaelse af Jord til Vejen; men efter hvad der er mig meddelt, har jeg al mulig Anledning til at tro, at ikke blot Sognepræsten, men ogsaa Kongsbønderne vil gøre det.

Da altsaa hele Sagens videre Fremme beror paa, at der bliver antaget en Ingeniør til at beregne Udgifterne ved Anlægget, og da et saadant Arbejde formentlig let vil kunne udføres om Efteraaret, i hvilken Henseende bemærkes, at der tidligere har været udført den Slags Ingeniørarbejde heroppe om Efteraaret, skal jeg tillade mig at anbefale, at Justitsministeriet vil foranledige, at der paa Statens Regning bliver sendt en egnet Ingeniør herop saa snart som muligt, saa at det vil kunne lykkes at faa undersøgt, om den paa Finansloven 1910—11 under § 26 — III 54 — bevilgede Sum 27,450 Kr. er tilstrækkelig eller ej, hvorefter Spørgsmaalet om den nødvendige Bevilling til Vejanlægget saa formentlig vil kunne forelægges Rigsdagen i dens indeværende Samling.

Svenning Rytter.

Til
Justitsministeriet.

*

*

*

Justitsministeriet.

København, den 14. Maj 1912.

Justitsministeriet har under D. D. tilskrevet Ministeriet for offentlige Arbejder saaledes:

»I Forbindelse med Justitsministeriets Skrivelser af 2. Marts d. A. og 9. d. M. angaaende Projektet til en Vej Skopen—Sand med Arm til Trødum paa Sandø blandt Færøerne skal man i Overensstemmelse med de derom stedfundne mundtlige Forhandlinger anmode Ministeriet for offentlige Arbejder om at overtage Behandlingen af fornævnte Vejsag.«

Hvilket herved meddeles til Efterretning i Forbindelse med Justitsministeriets Skrivelser af 2. Marts d. A. og 9. d. M.

P. M. V.

Rentsmann.

V. Giese,
Fm.

Amtmanden over Færøerne.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 13. August vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henvise den til et Udvalg paa 7 Medlemmer, hvortil den 14. s. M. valgtes: *Dahl, H. A. Djurhuus, Effersee, Samuelson, Evensen, Nielsen og Winther.*

Den 9. September afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) en Udvalgsbetænkning, der er vedhæftet som Bilag 24.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 11. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Patursson til Udvalgets Forslag:*

Under Punkt I. tilføjes som nyt Punkt d.:

»at der efter Havnens Fuldførelse ved eventuel optagen Forhandling mellem Regeringen og Thorshavns Byraad gives Adgang for Byraadet, til at Havnen kan overgaa til kommunal Havn paa Betingelser, der staa i passende Forhold til de øvrige anlagte kommunale Havneanlæg og under Hensyntagen til Statens indtil Overleveringstiden afholdte Vedligeholdelsesudgifter.«

Punkt V. forandres til:

»Lagtinget godkender, at Frødebo Sogns Kommune udreder indtil $\frac{1}{4}$ af Overslagssummen, Skopen Sogn $\frac{1}{20}$, og at de øvrige Sogne udreder $\frac{1}{5}$ ligeledes af de respektive Overslagssummer og forventer, at Tilskudet fra Pæroerne til de øvrige Anlæg først vil komme til Udbetaling, efterhaanden som hvert enkelt Anlæg er udført.«

Efter Slutningen af Punkt VII. tilføjes:

»I Tilfælde af eventuelle større Beskadigelser eller totale Ødelæggelser, som maatte have Havnens Ubrugelighed til Følge, anbefaler Lagtinget, at saadanne Anlæg, om de ønskes fortsatte, restaureres ved Midler, der ydes af Stat og Kommune i samme Forhold, som Anlægssummen er tilvejebragt.«

Punkt VIII. forandres til:

»Under Forudsætning af at Skopen Sogn optager et Laan paa 21,000 Kr. til Havneanlægget, yder Amtskommunen, om fornødent gøres, med Justitsministeriets Bistand Garanti for et saadant Laan, idet man dog ikke vil anse den Mulighed for udelukket, at Skopen Sogn ved Forhandling med Regeringen kan opnaa et forholdsvis større Tilskud.«

Sagen overgik til 3. Behandling.

Den 12. September fremlagdes følgende *Underændringsforslag af Patursson til Udvalgets Forslag*:

Tilføjjelsen til Punkt VII. udgaar og der indsættes i Stedet for:

»Dog skal Kommunens Vedligeholdelsespligt kunne bortfalde, om der skulde indtræffe totale Ødelæggelser eller saadanne Beskadigelser, der havde Havnens Ubrugelighed til Følge.«

S. D. foretoges 3. Behandling af Sagen.

Paturssons Underændringsforslag sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 1 Medlem stemte for, ingen imod.

Paturssons Ændringsforslag sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 1 Medlem stemte for, ingen imod.

Udvalgets Forslag Punkt 1 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

—	—	—	2 ligeledes
—	—	—	3 ligeledes
—	—	—	4 ligeledes
—	—	—	5 og 6 ligeledes
—	—	—	7 ligeledes
—	—	—	8 sattes under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.
—	—	—	9 og 10 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

I Punkt 11 er der af Udvalget foreslaet følgende Tilføjelse:

»Om fornødent bemyndiges Amtmanden til at approbere, at det i Punkt 8 omhandlede Tilskud paa 15,000 Kr. optages som Laan.«

Punkt 11 saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Sagen i dens Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 21 Stemmer (stemte ikke: Patursson).

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Ved Lagtingets Aabning fremlagde Amtmanden over Færøerne en Skrivelse af 1. Juli d. A. fra det høje Ministerium bl. a. vedrørende Sagen om Forbedring af de færøske Havneforhold.

Under den foreløbige Behandling i Lagtinget blev det vedtaget, at henvise Sagen til et Udvalg paa 7 Medlemmer.

Udvalget afgav den 9. September medfølgende Betænkning med Forslag.

Fra Lagtingsmand Patursson fremkom der ved Sagens 2. Behandling medfølgende Ændringsforslag af 11. ds. og under 3. Behandling det ligeledes medfølgende Underændringsforslag af 12. ds.

Ved Afstemningen bortfaldt saavel Ændringsforslag som Underændringsforslag, idet kun Forslagsstilleren stemte for, men de øvrige Medlemmer ikke stemte.

Udvalgets Forslag med en Tilføjelse til Punkt XI, som nærmere fremgaar af hoslagte Udskrift af Lagtingets Forhandlingsprotokol, vedtoges derefter enstemmig, mens 1 Medlem ikke stemte.

Idet Lagtinget nu paany iudsender denne Sag, tillader man sig at udtale en Tak for Ministeriets velvillige Skrivelse af 1. Juli d. A. og sin Forventning om, at Sagen om Forbedring af de færøske Havneforhold ved Ministeriets gunstige Foranstaltning maa blive fremmet i Overensstemmelse med Lagtingets Vedtagelse.

Svenning Rytter.

A. Samuelsen,
Ordfører.

Joen Poulsen.

XXXIV. Sagen angaaende Anlæg af Kørevej Skopen—Sand med Arm til Trødum.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes Aftryk af en Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder af 1. s. M., som findes optaget under Havnesagen.

Ved Sagens 1. Behandling den 9. August vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 10. s. M. valgtes: H. A. Djurhuus, Effersee, Oisen, Michelson og Winther. Da Winther havde bedt sig fritaget for Valget, valgtes den 17. s. M. Hentze i hans Sted.

Den 30. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersee) følgende

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 112.

Udvalgsbetænkning.

Ministeriet for offentlige Arbejder har i Skrivelse af 1. Juli d. A. meddelt, at samme til Anlæg af en Vej fra Skopen til Sand paa Sande med Arm til Trødum har tænkt at søge bevilget af Statskassen $\frac{4}{5}$ af Overslagssummen, dog højst 40,000 Kr., paa Vilkaar, at *Resten* af det til Arbejdets Udførelse fornødne Beløb tilvejebringes paa anden Maade og iøvrigt paa Betingelse af, at *Amtskommunen indestaar overfor Statskassen* for Vejens forsvarlige Vedligeholdelse, samt at Sagen eventuelt ordnes saaledes, at *Amtskommunen overfor Statskassen forpligter* sig til at tilvejebringe det samlede Beløb, som bortset fra Statshidraget er nødvendigt til Gennemførelse af Vejanlægget.

Sagen har været forelagt Forstanderskabet for Sande Præstegælds Kommune, som i en Skrivelse af 27. f. M. har meddelt, at det har besluttet at ansøge om, at Sand og Skopen Sogne overtager Vejanlægget for Overslagssummen 50,000 Kr., mod at Statskassen til Anlæggets Udførelse tilskyder $\frac{4}{5}$ heraf eller 40,000 Kr., og saaledes at Sand og Skopen Sogne for det Beløb, som Anlægsudgifterne overstiger 40,000 Kr., skulle optage et Laan i Forholdet $\frac{3}{4}$ og $\frac{1}{4}$, dog at der mulig allerede ved Vejanlæggets Paabegyndelse skrides til Paaligning for Omkostningerne ved Vejens Udførelse.

Det tilføjes i Forstanderskabets Skrivelse, at Sagen paa ny forventes forelagt Forstanderskabet i Tilfælde af, at Staten eller Amtskommunen ikke ville indgaa paa det nævnte Forslag.

Udvalget anser den af Forstanderskabet i Forslag bragte Fremgangsmaade til Sagens Gennemførelse (at Sand og Skopen Sogne overtager Anlægget) for hensigtsmæssig og for at være den *eneste efter Omstændighederne mulige*. Ifølge Ingeniør Sadolins Beskrivelse af Vejprojektet (Side 4) er det forudsat, at hele Anlægget skal udføres af Færinger under Ledelse af en Ingeniør med Assistance af en eller to Formænd, som eventuelt ogsaa kan være Færinger. Der vil, naar Anlægget udføres af Sognene, ikke være nogen større Vanskelighed til Stede for at skaffe den fornødne Arbejdskraft, hvis Anlægget udstrækkes over et passende Tidsrum, som maa være væsentlig længere end det ($\frac{3}{4}$ Aar), der er forudsat i Ingeniørens Beskrivelse (Side 3).

Udvalget anbefaler, at Amtmanden bemyndiges til at approbære de paa-gældende Sognes Optagelse af de fornødne Laan.

Man finder, at der af Forstanderskabet bør afgives en skriftlig Erklæring om, at samme paa vedkommende Sognes Vegne vil overtage Forpligtelsen til Vejens Vedligeholdelse, og at Lagtinget derefter bør paatage sig at føre Tilsyn med, at vedkommende kommunale Styrelse holder Vejen forsvarlig vedlig, samt at Tinget endvidere bør forpligte sig til at sørge for, at Sognene opfylder den omhandlede Forpligtelse (jfr. Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 § 19).

Udvalget kan endvidere anbefale, at Lagtinget overfor Statskassen garanterer Vejanlæggets Gennemførelse efter den foreliggende Plan og under Forudsætning af, at der til Anlægget ydes det ommeldte Statstilskud af 40,000 Kr. Dog finder man, at denne Garanti ikke bør tilsiges endelig, medmindre Ministeriet for offentlige Arbejder samtykker i, at Anlægget udstrækkes over et noget længere Tidsrum end påtænkt af vedkommende Ingeniør, og forinden Sognene har truffet saadanne Foranstaltninger til Anlæggets Iværksættelse, at man kan skønne, at de vil blive istand til at gennemføre Anlægget.

I Henhold til det anførte skal Udvalget foreslue til Tingets Vedtagelse:

1. Lagtinget anbefaler, at Anlægget af en Vej fra Skopen til Sand paa Sande med Arm til Trødum efter Ingeniør Sadolins Projekt overdrages til Sand og Skopen Sogne for Overslagssummen 50,000 Kr., mod at Statskassen tilskyder $\frac{4}{5}$ heraf eller 40,000 Kr., og saaledes at Sand Sogn overtager $\frac{3}{4}$ og Skopen Sogn $\frac{1}{4}$ af Anlægget. Sognene skal afholde alle Udgifter vedrørende Vejen, deri indbefattet Ekspropriationssummerne.

2. Lagtinget meddeler Samtykke til, at Sand og Skopen Sogne paatager sig Forpligtelse til at anlægge og vedligeholde den omhandlede Vej, og bemyndiger Amtmanden til at godkende Optagelsen af de Laan, som Sognene maatte have fornødne til Anlæggets Gennemførelse.
3. Lagtinget paatager sig at føre Tilsyn med, at Vejen bliver holdt forsvarlig vedlige og sørge for, at Sognene opfylder deres Pligt til Vedligeholdelse. I sidstnævnte Henseende vil det ved en skriftlig Erklæring fra Forstanderskabet for Sande Præstegælds Kommune være at bringe paa det rene, at Sand og Skopen Sogne have overtaget Forpligtelsen til at holde Vejen forsvarligt vedlige, idet Sand Sogn overtager $\frac{3}{4}$ og Skopen $\frac{1}{4}$ af Vedligeholdelsen.
4. Lagtinget bemyndiger Amtmanden til paa Tingets Vegne overfor Statskassen at garantere Gennemførelsen af Vejanlægget efter den foreliggende Plan, under Forudsætning af at Ministeriet for offentlige Arbejder indrømmer paagældende Sogne en passende Tid til Anlæggets Udførelse, efter nærmere Forhandling med Kommunalforstanderskabet for Sande Præstegælds Kommune, og at Sognene har truffet saadanne Foranstaltninger, at det kan antages, at de vil blive istand til at gennemføre Anlægget.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 3. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 6. *September* sattes Udvalgets Forslag samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 20 Stemmer (*fraverende* Samuelson og Winther).

Den 7. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 7. Septbr. 1912.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Ved Skrivelse af 1. Juli d. A. til Amtmanden over Færø Amt har det høje Ministerium meddelt, at samme til Anlæg af en Vej fra Skopen til Sand paa Sandø med en Arm til Trødem har Tænk at søge bevilget af Statskassen $\frac{4}{6}$ af Overslagssummen, dog højst 40,000 Kr., paa nærmere angivne Vilkaar:

Sagen har været forelagt vedkommende kommunale Forstanderskab, som i den hermed følgende Skrivelse af 27. Juli d. A. i Anledning heraf har meddelt, at det har besluttet at ansøge om, at Sand og Skopen Sogne overtager Vejanlægget for Overslagssummen 50,000 Kr., mod at Statskassen til Anlæggets Udfo-

relse tilskyder $\frac{1}{10}$ heraf eller 40,000 Kr., og saaledes at Sand og Skopen Sogne for det Beløb, som Anlægsudgifterne overstiger 40,000 Kr., skulle optage et Laan i Forholdet $\frac{3}{4}$ og $\frac{1}{10}$ dog at der mulig allerede ved Vejanlæggets Paabegyndelse skrides til Paaligning for Omkostningerne ved Vejens Fuldførelse.

Det i Sagen nedsatte Udvalg har afgivet den hermed følgende Betænkning, hvortil man tillader sig at henvise.

Ifølge Udvalgets Forslag har Lagtinget ved Sagens 3. Behandling den 6 d. M. enstemmig med 20 Stemmer vedtaget følgende.

(se Udvalgsbetænkningen.)

Idet man meddeler det høje Ministerium Underretning med Hensyn til foranførte, skal man tillade sig at anbefale nærværende Sag paa det bedste.

Svenning Rytter.

Oliner Effersee,
Ordfører.

Joan Poulsen.

XXXV. Opførelse af en ny Amtsbiblioteks- og Museumsbygning paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes Aftryk af en Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder af 1. s. M., som findes optaget under Havnæsagen.

Ved Sagens 1. Behandling den 15. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til Budgetudvalget.

Den 2. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersee) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 1. Juli d. A. har Ministeriet for offentlige Arbejder meddelt Amtmanden over Færø Amt, bl. a. at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet er sindet til at søge bevilge et Beløb af 8000 Kr. som Statskassens Til-

skud til Opførelse af en ny Amtsbiblioteks- og Museumsbygning paa Færøerne paa Vilkaar, at Resten af det til Bygningens Opførelse fornødne Beløb tilvejebringes paa anden Maade, at Amtskommunen overfor Statskassen indestaar for Bygningens forsvarlige Vedligeholdelse, og endelig at Amtskommunen overfor Staten forpligter sig til at tilvejebringe det Beløb, som hertset fra Statstilskudet er fornødent til Bygningens Opførelse.

Der har i de senere Aar været ført Forhandlinger i Lagtinget om eventuel Opførelse af en ny Bygning for Færø Amts Bibliotek, tildels i Forbindelse med Lokaler for et Museum og Embedsarkiv, jfr. Lagtingstidende for 1908, Side 172, 1909, Side 155, 1910, Side 118 og 1911, Side 175^{*)}. Det fremgaar af Forhandlingerne, at man har erkendt Betydningen af, at der snarest muligt bliver tilvejebragt en ny Bygning for Amtsbiblioteket. Imidlertid har man, idet Bygningen er forudsat ikke at kunne skaffes til Veje uden et væsentlig Bidrag fra Amtskommunen, ikke andraget om et Statstilskud hertil, da Amtskommunen ikke for Tiden menes at kunne afse Midler i dette Øjemed.

Udvalget finder, at det ikke kan tilraade for nærværende Tid at yde det fornødne Tilskud fra Amtskommunen eller at paadrage Amtskommunen de Forpligtelser, som udkræves for at det i Ministeriets Skrivelse ommeldte Statstilskud kan ventes opnaaet.

Forslag.

1. I Anledning af den i Skrivelse af 1. Juli d. A. fra Ministeriet for offentlige Arbejder til Amtmanden over Færø Amt indeholdte Underretning om, at Regeringen er sindet bl. a. at søge bevilget et Beløb af 8000 Kr. som Statskassens Tilskud til Opførelse af en ny Amtsbiblioteks- og Museumsbygning paa Færøerne under visse nærmere angivne Forudsætninger, skal Lagtinget med Tak for Ministeriets Beredvillighed til at støtte den omhandlede Sag give Ministeriet Meddelelse om, at Tinget ikke for nærværende Tid ser sig i Stand til at bevilge det Tilskud fra Amtskommunen, som efter det foreliggende vil blive nødvendigt, eller at paadrage Amtskommunen de i nævnte Skrivelse omhandlede Forpligtelser vedrørende denne Sag.
2. Sagen om eventuelt Tilskud fra Amtskommunen til en ny Bygning for et Amtsbibliotek m. v. udsættes indtil videre.

Ved Sagens 2. Behandling den 6. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Den 9. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden.*

1. Sagen om eventuelt Tilskud fra Amtskommunen til en ny Bygning for Amtsbibliotek m. v. udsættes indtil videre.
2. Naar det godtgøres, at der paa anden Maade kan skaffes det nødvendige Beløb, eller det skulde vise sig, at den ommeldte Bygning kan opføres uden store Udgifter for Amtskommunen, optages Sagen paany.
3. Idet Ministeriet underrettes om, at Tinget ikke for nærværende Tid ser sig i Stand til at bevilge det Tilskud fra Amtskommunen, som efter det nu foreliggende vil blive nødvendigt, udtaler Lagtinget sin Tak for Ministeriets Beredvillighed, til at støtte den omhandlede Sag.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 175.

Det tilføjes derhos, at man har besluttet at optage Sagen paany, saasnart det godtgøres, at der paa anden Maade kan skaffes det nødvendige Beløb eller det skulde vise sig, at den ommeldte Bygning kan opføres uden store Udgifter for Amtskommunen, hvorfor man tillader sig at henstille til Ministeriet, at det nu i Udsigt stillede Beløb af 8000 Kr. maa blive optaget paa Overslaget over den følgende 5aarige Finansperiode, saaledes at det vil kunne stilles til Lugtingets Disposition, saafremt Planens Realisation skulde vise sig mulig.

Ved 3. *Behandling* den 10. *September* fremlagdes følgende *Underændringsforslag af Effersee til Formandens Forslag*.

Til Punkt 3.

I 2det Stykke ændres Ordene: »at der paa anden Maade Amtskommunen» til: »at det Beløb, som bortset fra det eventuelle Statstilskud er fornødent, kan skaffes tilveje.»

Effersee tog sit Ændringsforslag tilbage.

Formandens Ændringsforslag sættes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Den 12. *September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*.

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Sepbr. 1912.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Ved Skrivelse af 1. Juli d. A. har det høje Ministerium meddelt Amtmanden over Færø Amt, bl. a. at Ministeriet for Kirke og Undervisningsvæsenet er indtøt til at søge bevilget et Beløb af 8000 Kr. som Statskassens Tilskud til Opførelse af en ny Amtsbiblioteks- og Museumsbygning paa Færøerne paa Vilkaar, at Resten af det til Bygningens Opførelse fornødne Beløb tilvejebringes paa anden Maade, at Amtskommunen overfor Statskassen indestaar for Bygningens forsvarelige Vedligeholdelse og endelig, at Amtskommunen overfor Staten forpligter sig til at tilvejebringe det Beløb, som bortset fra Statstilskudet er fornødent til Bygningens Opførelse.

Det Udvalg, hvortil Sagen har været henvist, har afgivet den hermed følgende Betænkning, hvortil man skal tillade at henvise.

Til det af Udvalget stillede Forslag fremkom under Sagens videre Behandling dels det hermed følgende Ændringsforslag til Udvalgets Forslag og dels det ligeledes hermed følgende Underændringsforslag.

Efter at Underændringsforslaget var blevet taget tilbage, vedtoges Æn-

dringsforslaget, der træder i Stedet for Udvalgets Forslag, enstemmig ved Sagens 3. Behandling d. 10. d. M.

Lagtingets Vedtagelse er herefter saalydende:

— — — — —
(se Ændringsforslaget.)

Svenning Rytter.

Oliver Effersøe,
Ordfører.

Joen Poulsen.

XXXVI. Spørgsmaal om Afhjælpning af Lærermangel.

Den 3. August fremlagdes en *Skrivelse fra Skoledirektionen af 2. s. M. med 1 Bilag*, saalydende:

Da det har vist sig at være forbundet med store Vanskeligheder at faa de herværende Skololærereambeder besatte og da denne Vanskelighed nødvendigvis maatte blive større naar Skoleaanordningen er traadt i Kraft, har Skoledirektionen henvendt sig til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet for om muligt at erholde Ministeriets Bistand til at raade Bod paa denne Mangel, bl. a. ved at medvirke til en foreløbig Tilgang af Lærere nedefra. Afskrift af Direktionens Skrivelse til Ministeriet vedlægges.

Fra Ministeriet har man modtaget Tilsagn om, at Ministeriet vil være sindet at yde sin Støtte til, at saadant kan ske, naar den Kommune, hvor vedkommende skal ansættes, ønsker det, og saafremt Lagtinget mener at kunne anbefale en saadan Ordning.

For at undgaa Misforstaaelse ønsker Direktionen at fastslaa, at der kun er Tale om en *rent midlertidig Foranstaltning, der vil ophøre*, saasnart der her paa Øerne findes tilstrækkelige Lærerkrafter.

I denne Anledning skal Direktionen herved tillade sig at udbede sig en Udtalelse fra Lagtinget.

Færø Amts Skoledirektion.

p. t. København, d. 8. December 1911.

Færø Amts Skoledirektion tillader sig at henvende sig til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i følgende Anledning:

Der blev først i Begyndelsen af Halvfjerdserne begyndt paa Oprettelsen af Skoler omkring paa Bygderne paa Færøerne.

I Begyndelsen foregik Udviklingen langsomt, senere hurtigere og hurtigere, saaledes at der nu er Skoler i alle Sogne. Samtidig begyndte Seminariet i Thors-havn at uddanne Lærere. Da der i Begyndelsen kun blev uddannet faa, senere flere, har Resultatet været, at der næsten altid har været tilstrækkeligt af Lærere til at besætte de forskellige Pladser med, men paa den anden Side har der heller ikke været for mange Lærere; de, der tog Afgangs-Eksamen ved Seminariet, har saaledes næsten altid kunnet faa Lærereembede saa at sige straks.

Nu er imidlertid Forholdet blevet det, at der er for faa Lærere til at besætte de forskellige Embeder med. Grunden hertil er dels den, at flere af de ældre Lærere ere afgaaede ved Døden eller have maattet trække sig tilbage, og dels den, at Tilgangen til Seminariet har været ringe i de senere Aar, da Lærernes Lønning har været for ringe til, at de dygtigere unge Mænd har villet lade sig uddanne til Lærere, og dels endelig, at flere af dem, som har taget Eksamen ved Seminariet, ere rejste til Danmark for at lade sig uddanne videre, og for Kvindernes Vedkommende ere flere traadte ud af Skolevirksomheden, fordi de ere blevne gifte.

Af de for Tiden værende 52 Lærer- og Lærerindeembeder i den færøske Folkeskole, af hvilke 47 udenfor Thorshavn, ere for Øjeblikket de 3 ledige, uden at der er nogen Udsigt til, at der vil kunne melde sig kvalificerede Ansøgere, førend det nuværende Hold Elever paa Færøernes Seminarium i Sommeren 1914 i et Antal af antagelig 8 a 10 har taget den afsluttende Prøve. I Tilfælde af yderligere Afgang indenfor Lærerpersonalet inden nævnte Tid vil Lærermanglen blive endnu føleligere.

Da nu Staten har været Færøerne behjælpelig med Oprettelsen af Skolerne, tillader man sig at henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om at ville yde sin Bistand til, at man kan komme ud over den nuværende kritiske Tilstand, idet det maa antages, at Forholdene om-nogle Aar igen vil blive forbedrede derved, at de forhøjede Lønninger maa antages at ville medføre en større Tilgang til Seminariet.

Skoledirektionen skal tillade sig at henstille, om Ministeriet ikke saavel ved personlig som ved økonomisk Hjælp vil bidrage til, at dygtige danske Seminarister *midlertidig* kunne ansættes i Skoleembederne paa Færøerne, navnlig paa de Pladser, hvor der er 2 Lærere.

For saavidt Ministeriet er sindet at yde sin Bistand i saa Henseende, henstilles, at Spørgsmaalet forelægges Lagtinget, for at det kan faa Lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt det mener at kunne anbefale en saadan midlertidig Ordning under Forudsætning af, at de Kommuner, hvor vedkommende Lærere ansættes som Enelærere, ønsker, at der ansættes en dansk Lærer.

P. D. V.

Svenning Rytter.

Til
Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Ved Sagens 1. Behandling den 6. August vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil den 7. s. M. valgtes: *Christiansen, Provsten og Patursson.*

Den 30. August afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Færø Amts Skoledirektion har meddelt Lagtinget, at den, da det har vist sig forbundet med store Vanskeligheder at faa de færøske Skolelærerembeder besatte og da denne Vanskelighed nødvendigvis maa antages at blive større, naar Skoleaanordningen af 16. Januar d. A. træder i Kraft, ved en i Afskrift vedlagt Skrivelse har henvendt sig til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet for om muligt at erholde Ministeriets Bistand til at raade Bod paa denne Mangel bl. a. ved at medvirke til en foreløbig Tilgang af Lærere nedefra, og at Ministeriet har givet Tilsagn om at ville yde sin Støtte til, at saadant kan ske, naar den Kommune, hvor vedkommende Lærer skal ansættes, ønsker det, og saafremt Lagtinget mener at kunne anbefale en saadan Ordning.

Idet Direktionen i sin Skrivelse til Lagtinget udtrykkelig bemærker, at der kun er Tale om en *rent midlertidig Foranstaltning, der vil ophøre*, saasnart der her paa Øerne findes tilstrækkelige Lærerkrafter, udbeder den sig Lagtingets Udtalelser angaaende den saaledes paatænkte Ordning.

Undertegnede i Sagen nedsatte Udvalg mener, at der i Lagtinget er al Grund til at billige Skoledirektionens Bestræbelser for, saa vidt muligt, at faa de færøske Lærerembeder trods den for Tiden tilstedeværende Mangel paa fuldt kvalificerede Ansøgere besatte med brugelige Lærerkrafter og til i højeste Grad at paaskønne Kirke- og Undervisningsministeriets Beredvillighed til ved ekstraordinær Hjælp at støtte disse Bestræbelser.

Forhaabentlig vil Lærermangelen ikke blive af lang Varighed og antagelig næppe strække sig ud over Aaret 1914, da et nyt Hold Lærere gaar ud fra den herværende Lærerskole. Indtil den Tid maa man formentlig begrænse Lærermangelen ved saavidt muligt at søge at bevare for Skolen den nuværende Lærerstand og at bøde paa Mangelen ved som hidtil i de ledige Embeder, hvortil der ikke melder sig eksaminerede Lærere som Ansøgere, ganske midlertidig at ansætte ueksaminerede Personer, som nogenlunde maatte egne sig dertil. Forstanderskabet vil formentlig bedst kunne give Anvisning paa saadanne Personer. Forsaavidt der skulde vise sig Trang til yderligere midlertidig Forøgelse af Lærerkrafterne, skønnes der ikke at være Grund til at nære nogen Betænkelighed ved at gaa den af Skoledirektionen foreslaaede Vej, ved Kirke- og Undervisningsministeriets velvillige Bistand at søge Tilgang af Lærere fra den øvrige Del af Riget, naar saadant maatte ønskes af vedkommende Kommunalforstanderskab og det — af Hensyn til den færøske Lærerstand i Almindelighed — ved disse Læreres Ansættelse bliver fastsat, at der ikke ydes dem i Embedet nogen Slags Særbegunstigelse ud over den Tid, i hvilken Mangelen paa kvalificerede Ansøgere til de færøske Lærerembeder varer. Navnlig maa det fremhæves, at Ansættelsen af en Lærer, der ikke er det færøske Sprog mægtig, næppe vil kunne volde nogen særlig Vanskelighed ved en Skole, hvor der er to Lærerembeder; dette kunde derimod under Hensyn til Bestemmelsen i Skoleaanordningens § 7 ang. Færøsk som Fag og Undervisningssprog maaske siges at være Tilfældet, naar vedkommende Lærer ansættes som Enkelærer; men ogsaa i et saadant Tilfælde vil paagældende Forstanderskab i Forbindelse med Skoledirektionen formentlig kunne komme ud over Vanskeligheden.

Idet et Medlem (Patursson) tiltræder foranstaaende, man samme Medlem efter forudgaaet Erfaring have nogen Grund til at nære Tvivl om den foreslaaede Nyordning betyder en Ophjælpning af vort Skolevæsen. Naar der nemlig

sas tilbage til det minimale Hensyn, der af Tinget har været taget til de nationale Bestræbelser ikke mindst paa Skolernes men ogsaa paa Kirkens Omraade, maa dette Spørgsmaal nødvendigvis opstilles, om ikke den her foreslaaede Ordning kan blive et nyt Led i Denationaliseringsarbejdet. Her skal blot eksempelvis mindes om: Udfaldet af Tingets Forhandlinger ang. ommeldte Spørgsmaal:

- 1) Tilsidesættelsen af Undervisning i Modersmaalet i Thorshavns Kommuneskole, se Lagtingstidende 1909, Side 89—97.
 - 2) Tilsidesættelse af gennemført Undervisning i Modersmaalet i Færøernes Realskole, se Lagtingstidende 1907, Side 25—27, 1908, Side 42—45, og 1909, Side 27—30.
 - 3) Nægtelsen af Modersmaalets Benyttelse som Undervisningssprog ved Thorshavns Realskole, se Lagtingstidende 1910, Side 24—28, Bilag 5 og
 - 4) Forbeholdet overfor Modersmaalets Benyttelse som Undervisningssprog ved Folkeskolen, se Lagtingstidende 1910, Side 24—28, Bilag 5 og 8.
- Endvidere blot et eneste Eksempel fra det kirkelige Omraade:
- 5) Nægtelsen af Ønskeligheden af, at Præsterne besad Kendskab til Menighedernes Modersmaal, se Lagtingstidende 1907, Side 177—179 og 1908, Side 164—167.

Uagtet det under Hensyn hertil kunde anses for mere formaalsjænt, ikke at anbefale Nyordningen, vil dette Medlem (Patursson) dog ikke modsætte sig, at der gøres et Forsøg. Dette Forsøg bør gøres paa den Maade, at Nyordningen foreløbig kun gælder indtil en kort Tid efter, at det nuværende Lærerkursus afsluttes i 1914 og saaledes, at der ikke i Anledning af danske Læreres Ansættelse foretages Afvigelse fra Skoleanordningens Fagbestemmelser, samt at eventuelle Ekstraudgifter, som maatte følge af danske Læreres Ansættelse, særlig under Hensyn til Efterkommelse af Skoleanordningens Fagbestemmelse og Undervisningssprog, maa blive vedkommende Forstanderskaber uvedkommende.

Forøvrigt tillader dette Medlem sig at udtale den Anskuelse, at den nuværende paa mange Steder forkvaklede Udvikling af den færøske Ungdom, der maa anses som umiddelbar Følge af, at Skolerne har holdt det nationale Element nede og tilsidesat naturlige Krav og berettigede lokale Hensyn, ikke afhjælpes ved at sætte nye Lapper paa gammelt Klæde. Det færøske Skolevæsen maa reformeres fra Grunden af, saaledes at der i første Række gennemføres en Omordning af Lærerskolen gaaende i den Retning at udruste de vordende færøske Lærere til at magte den Opgave, at føre vor nuværende fremmedartede, unaturlige Folkeskoleundervisning tilbage paa hjemlig Grund.

I Betragtning af foranstaaende og da man har ubetinget Tillid til, at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har den fulde Forstaaelse af den færøske Skoles Tarv, tiltræder dette Medlem Indstillingspunkt 1. og foreslaar endvidere tilføjet Punkt 2 og 3.

Udvalgets Flertal (Christiansen og Fr. Petersen) finder ingen Anledning til at udtale sig her angaaende foranstaaende Bemærkninger af Mindretallet (Patursson), men skal indskrænke sig til at fraraade Vedtagelsen af de af dette Medlem under Nr. 2 og 3 foreslaaede Indstillingspunkter.

I Henhold til det anførte indstilles til Lagtingets Vedtagelse:

Af Udvalget:

1. Lagtinget anbefaler, at der i færøske Lærereembeder, hvortil der ikke paa sædvanlig Maade kan skaffes brugelige Lærere, rent midlertidig ansættes Lærere fra den øvrige Del af Riget, naar det ønskes af vedkommende Kommunalforstanderskab.

Af et Mindretal (Patursson):

2. Denne midlertidige Ansættelse af Lærere fra den øvrige Del af Riget gælder foreløbig kun til Udgangen af 1914.
3. Eventuelle Ekstraudgifter som det maatte blive nødvendigt at afholde som Følge af danske Læreres Ansættelse, med Hensyn til at efterkomme Anordningens Bestemmelser om Færøsk som Undervisningssprog og som Fag, ere vedkommende kommunale Forstanderskaber uvedkommende.

Ved Sagens 2. Behandling den 2. September sattes Udvalgets Forslag Punkt 1 under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 18 Stemmer (*stemte ikke: Patursson og Winther, fraværende: J. M. Dam og Dahl*).

Dernæst sattes Mindretallets Forslag, Punkt 2, under Afstemning ved Navneopraab og forkastedes med 12 Stemmer mod 5 (*nej stemte: J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Jacobsen, Christiansen, Samuelson, H. A. Djurhuus, J. G. F. Dam, N. Djurhuus, Effersøe, Thorkildshøj og Formanden, stemte ikke: Michelsen, Winther og Olsen, fraværende: J. M. Dam og Dahl*).

Endelig sattes Mindretallets Forslag, Punkt 3, under Afstemning ligeledes ved Navneopraab og forkastedes med 10 Stemmer mod 5 (*nej stemte: J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Jacobsen, Christiansen, Samuelson, J. G. F. Dam, N. Djurhuus, Effersøe og Formanden, stemte ikke: Michelsen, H. A. Djurhuus, Winther, Olsen og Thorkildshøj, fraværende: J. M. Dam og Dahl*).

XXXVII. Tuberkulose-Sygehuset.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Driftsudvalget for Færø Amts Tuberkulose-Sygehus af 22. Juli 1912 tilligemed en Del Bilag***).

Undertegnede Udvalg, som i Henhold til Udvalgsindstilling af 8. Septbr. 1911, Bilag 1, blev nedsat i forrige Lagtingssamling til at lede Driften af Sanatoriet, tillader sig herved at indberette:

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 140.

^{**) Udeladen her.}

1. Der er afholdt Synsforretning over Sanatoriet, jfr. Bilag 2. De forefundne Mangler er afhjulpne, undtagen de to Hovedreparationer af Liggehallene, hvis Udbedring er kalkuleret til 350 Kr. Lagtinget bør tage Beslutning herom snarvel som om den i Synsforretningen anførte Maling til næste Aar.
2. Der er fra Ministeriet indløbet Meddelelse om, at de 1000 Kr., der udgør Restbeløbet af den tidligere givne Bevilling, kan hæves, men at der ikke kunde gives yderligere Bevilling, jfr. Bilag 3. Det nævnte Beløb er hævet og ført til Indtægt paa Anlægskontoen. Det herpaa skyldige Beløb 29329 Kr. 43 Øre, er betalt Føroya Banki af det i Decbr. 1911 optagne Laan.
3. Ved et den 13. Januar d. A. afholdt Udvalgsnøde, hvor Sanatoriets Læge var til Stede, blev forskellige Beslutninger tagne med Hensyn til Rejseunderstøttelse til Frøken Flagstad, Patienternes Arbejde, Bortlicitation af Mælken, Maskinmesterens Stilling paa Sanatoriet med Hensyn til Havearbejde o. l. Forhandlingsprotokollen vedlægges, Bilag 4.

De truffne Beslutninger er saa vidt muligt bragte til Udførelse.

4. Der er aføsket Direktøren for Nationalforeningen en Erklæring angaaende det i forrige Regnskabsaar stedfundne Underskud, derved at det nu for Lagtinget foreliggende Regnskab for 1910-11 nedsendtes. Erklæringen vedlægges, Bilag 5. De i denne Skrivelse paaegede Punkter er i stor Udstrækning ændrede, og man gaar stadig videre i denne Retning. Der er tilskrevet Etatsraad Finsen om Godtgørelse af nogle Procenter paa det store Medicinforbrug. Der føres Forhandlinger om en billigere Belysningsvædske »Lysan« i Stedet for »Hexan«; ved denne vil dog ikke opnaas nogen direkte Besparelse, men kun at man gaar fri for den Forhøjelse, som »Hexan« har undergaaet.

Lagtinget bør tage Stilling til Spørgsmaalet om Svinehold.

5. Der vedlægges en Beretning fra Lægen, Bilag 7.
6. Der vedlægges en Oversigt over Driften af Sygehuset for Tiden fra 1. Oktober 1911 til 30. Juni 1912, der viser et Underskud af 960 Kr. 19 Øre, Bilag 8.
7. Der er ikke foretaget nogen Ekstrahering af Regnskabet indtil April 1910; idet Udvalget mente, at den Bemyndigelse, som man fik under de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget 1911, var baseret paa, at vise, at Underskudet i den forløbne Tid ikke havde været saa stort som antaget. Da Regnskabet for 1910-11 imidlertid viste i samme Retning, var der Enstemmighed i Udvalget om intet at foretage.

Lagtinget maa nu tage Beslutning herom.

Ved Sagens 1. Behandling den 1. August vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 3. s. M. valgtes: H. A. Djurhuus, Poulsen, Skaalum, Michelsen og Patursson.

Den 9. September afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning over en Indberetning fra Driftsudvalget for Tuberkulose-Sygehuset i Høydal. Beretningen omtaler følgende Punkter:

1. Der er afholdt Synsforretning over Bygningerne, og at forskellige mindre væsentlige Mangler ere blevne afhjulpne, hvorimod Tingets Udtalelser ønskes om Afhjælpning af de ved Liggehallerne forefundne Mangler og om Maling af Bygningerne til næste Aar. Udvalget mener, at i hvert Fald Gulvet i den ene Liggehal trænger til at udbedres, men Driftsudvalget vil bedst kunne skønne om i hvilken Udstrækning den og eventuelt andre Reparationer ved Liggehallerne skal udføres. Endvidere har Synet udtalt, at Bygningerne trænger til at males til næste Aar, at adskillige af de benyttede Søm er ødelagte af Rust og at disse, for ikke at ødelægge Malingen, maa fjernes og erstattes med galvaniserede Søm. Man maa anbefale, at Bygningerne males til næste Aar, og mener, at Driftsudvalget bedst vil kunne afgøre hvorvidt og i hvilken Udstrækning de gamle Søm skal fjernes.

2. Der er fra Ministeriet indløbet Meddelelse om, at 1000 Kr., der udgør Røstbeløbet af den tidligere givne Bevilling til Anlægget, kan hæves; men at der ikke kan ventes yderligere Bevilling. Det nævnte Beløb er hævet og ført til Indtægt paa Anlægskontoen. Det paa denne Konto skyldige Beløb 29329 Kr. 48 Øre er betalt Banken af det i December 1911 optagne Lån.

3. Under dette Punkt omtales forskellige af Driftsudvalget vedtagne Beslutninger om Rejsseunderstøttelse til Frøken Flagstad. Patienternes Arbejde, Bortlicitering af Mælken, Maskinpasserens Stilling paa Sanatoriet men Hensyn til Havearbejde og lignende.

4. Driftsudvalget har tilstillet Direktøren for Nationalforeningen Regnskabet for 1910—11 og afæsket ham Erklæring angaaende det stedfundne Underskud. Direktøren har paapeget en Del Udgiftsposter, som synes at være temmelig høje. Driftsudvalget har i saa vid Udstrækning som muligt taget Hensyn til disse Udtalelser.

Der føres for Tiden Forhandlinger om en billigere Belysningsvædske »Lysan« i Stedet for »Allexan«. Det henstilles til Tinget at tage Stilling til Spørgsmaalet om Svinchold ved Sygehuset.

Man maa være Driftsudvalget taknemmelig for dets Bestræbelser for at skaffe Balance i Regnskabet eller i hvert Fald faa Underskudet reduceret til det mindst mulige, hvilke Bestræbelser fortjener Tingets Paaskønnelse. Hvad Spørgsmaalet om Svinchold angaar, maa man formene, at det vil være meget tvivlsomt, om det under de foreliggende Omstændigheder vil vise sig at være lønnende, man vil derfor ikke stille noget Forslag i saa Henseende.

5 og 6. Her henvises til en Beretning fra Lægen og en Oversigt over Driften af Sygehuset for Tiden 1. Oktober 1911 til 30. Juni 1912, der viser et Underskud af 960 Kr. 19 Øre.

7. Der er ikke foretaget nogen Ekstrahering af Regnskabet indtil April 1910, da Regnskabet for 1910—11 viser i samme Retning. Det maa billiges, at Udvalget ikke under disse Omstændigheder har villet paadrage Sygehuset den ved Ekstraheringen forbundne Udgift.

Ligesom forrige Aar maa der vælges et Driftsudvalg. Man foreslaar, at der vælges 2 Medlemmer til i Forening med Amtmanden at lede Driften.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

1. Lagtinget vælger 2 Medlemmer til i Forening med Amtmanden at lede Driften af Sygehuset i Høydal.
2. Driftsudvalget sammendes om:
 - a) at lade Liggehallerne udbedre i det Omfang, som det findes nødvendigt.
 - b) at lade Bygningerne male til næste Aar, og at skønne om, hvorvidt og i hvilket Omfang de rustne Søm skal fjernes.

3. Det billiges, at Regnskaberne indtil April 1910 ikke ere blevne ekstraherede.
4. Det henstilles til Driftsudvalget at søge Aulægsregnskabet indlemmet i Lagtingets Arkiv.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 12. September betragtedes Udvalgets Forslag Punkt 1—4 som vedtagne uden Afstemning.

S. D. valgtes til Medlemmer af det staaende Udvalg: *H. A. Djurhaus* og *Patursson*.

Forslag til Beslutning af Budgetudvalget.

Den 12. September fremlagdes følgende

Forslag til Beslutning

med Hensyn til Regnskaberne for Tuberkulose-Sygehuset i Høydal for Tiden fra Maj 1908 til 31. Marts 1910 og fra 1. April 1909 til 31. Marts 1910.

Lagtinget anmoder Amtmanden om at søge de af Revisor gjorte Udsættelser saa vidt muligt nærmere oplyste, for saa vidt det gøres fornødent, og om at søge de foreliggende Fejl berigtigede, samt endelig om derefter at forelægge Sagen for Tinget.

Ved Sagens *Behandling s. D.* betragtedes Forslaget som vedtaget uden Afstemning.

XXXVIII. Amtskommunens Telefonanlæg.^{*)}

A. Ang. Telefonvæsenets økonomiske Forhold m. v.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en Beretning fra Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen, der er vedhæftet som Bilag 13.

Ved Sagens 1. Behandling den 31. Juli vedtoges det efter Forslag af Dahl at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 1. August valgtes; Dahl, Effersee, Poulsen, Nielsen og Winther.

Den 29. August afgav Udvalget (Ordfører Winther) en Betænkning, der er vedhæftet som Bilag 20.

Ved Sagens 2. Behandling den 4. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 7. September fremlagdes følgende Ændringsforslag af Formanden til Udvalgets Forslag.

I Stedet for Ændringsforslaget vedrørende Punkt 2 sættes:

»Driftsudvalget bemyndiges til at træffe Forberedelse til, at den nu ydede Godtgørelse til Bestyrerne af Landtelefonstationerne kan nedsættes eller eventuelt helt bortfalde.»

Ligeledes fremlagdes følgende Ændringsforslag af Effersee til Udvalgets Forslag.

Som nyt Punkt efter Punkt 2 tilføjes:

»Driftsudvalget anmodes om at forhandle med Thorshavns Kommune om et eventuelt Tilskud fra Kommunen til Driften af Telefonstationen i Thorshavn.»

Endvidere fremlagdes følgende Ændringsforslag af Evensen, Jacobsen, Skarø og Hentze til Udvalgets Forslag:

I Stedet for Udvalgets Forslag Punkt 2 sættes:

»Driftsudvalget bemyndiges til at nedsætte den nu ydede Godtgørelse til Bestyrerne af Landtelefonstationerne med det halve.»

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 144.

Lagtingstidende 1912.

Sidstnævnte Ændringsforslag blev taget tilbage.

Udvalgets Forslag Punkt 1 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

— — — 2. Formandens Ændringsforslag betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Effersøes do. do. ligeledes.

og var Udvalgets Forslag saaledes bortfaldet.

Udvalgets Forslag Punkt 3 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

— — — 4 sættes under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den 12. September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1912.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Da Amtskommunens Telefoner hidtil har arbejdet med nok saa betydelige aarlige Underskud, har man i Tinget til forskellige Tider overvejet, hvilke Skridt man burde foretage for at skaffe Balance til Veje. Som en Udvej til en Forbedring af Telefonvæsenets økonomiske Tilstand har man ment at burde foreslaa en Forhøjelse af Samtaletaksterne og gik et af Tinget i Fjor vedtaget Forslag i den Retning. Efter Modtagelsen af Ministeriets Svarsskrivelse af 18. December f. A. paa en Henstilling fra Lagtinget om en Forhøjelse af de 3 laveste Samtaletakster, blev imidlertid Spørgsmaalet om en eventuel Forandring i Maksimaltaktsbestemmelserne udsat til videre Behandling i indeværende Aars Tingsamling.

Fra det af Lagtilgot nedsatte Udvalg i Telefonsagen er angaaede Maksimaltaktsbestemmelserne fremsat saalydende Forslag.

»Tinget andrager hos Ministeriet for offentlige Arbejder om Approbation paa, at de i 1907 for en femaarig Periode, fra 1. Januar 1908 til Udgangen af 1912, fortsatte Maksimaltaktsbestemmelser for Benyttelsen af Færøernes Amtskommunes Telefoner vedblivende gælde for et Tidsrum af 5 Aar indtil Udgangen af Aaret 1917 med den Ændring, at samtlige Samtaletakster fra 15 Øre og opefter forhøjes med 5 Øre.«

Dette Forslag blev ved Sagens 3. Behandling i Tinget den 7. ds. enstemmig vedtaget med 18 Stemmer.

I det iøvrigt henvises til den afgivne Udvalgsbetænkning, hvoraf Afskrift vedlægges, skal man anmode om det høje Ministeriums Approbation paa denne Tingets Vedtagelse.

Svenning Rytter.

M. A. Winther,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Fra Ministeriet for offentlige Arbejder er modtaget saalydende Skrivelse:

Ministeriet for offentlige Arbejder.

København, den 5. November 1912.

I Henhold til Post 5 i den Færøernes Lagting paa Færøernes Amtskommunes Vegne under 7. September 1906 meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne, forlænger Ministeriet herved Gyldighedsfristen for de under 2. November 1907 udfærdigede indtil Udgangen af 1912 gældende Maksimalkoncessioner for Benyttelsen af de nævnte Telefoner til Udgangen af 1917, dog med den Ændring, at samtlige Samtaletakster fra 15 Øre og opefter forhøjes med 5 Øre.

Hvilket under Henvisning til Hr. Amtmandens Skrivelse af 19. September d. A. tjenstlig meddeles til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget.

Th. Larsen.

T. F. Krarup.

Til
Amtmanden over Færø Amt.

B. Telefonforbindelsen mellem Suderø og de øvrige Øer.

1. Optagelse af det gamle Kabel.

Den 7. August afgaves følgende

Betænkning.

Det Telefonkabel, som Amtskommunen lagde over Suderøfjorden mellem Suderø og Sandø i August 1907, blev brudt allerede et Aar efter, og siden da har det vist sig umuligt at tilvejebringe nogen driftsikker Telefonforbindelse mellem Suderø og Sandø. Efter at det første Brud havde fundet Sted, blev der arbejdet paa Istandsættelse fra Efteraaret 1908 indtil Sommeren 1909, og der opnaaedes først Forbindelse i Juni 1909. Kablet holdt nu indtil i November 1910. Det blev derefter istandsat i sidste Sommer, men Brud indtraf igen d. 7. Januar d. A., og Forbindelse er endnu ikke opnaaet til Trods for de gjorte Forsøg paa Istandsættelse.

Suderø har nu siden Januar d. A. været uden Telefonforbindelse med de øvrige Øer og da der, som bekendt, heller ikke findes nogen telegrafisk Forbindelse med Øen, har Ulemper ved denne Tilstand vist sig meget følelig, især for Forretningsfolk paa Suderø, som navnlig lider betydelige Tab, paa Grund af at der savnes telefonisk eller telegrafisk Forbindelse med Telegrafstationen i Thorshavn.

Ved Forhandling med Ministeriet for offentlige Arbejder opnaaedes, at

det Beløb paa 8222 Kr. 65 Øre, der var blevet besparet af den til Kablets Istandsættelse ifjor givne Bevilling paa Finansloven, stilledes til Amtskommunens Raadighed. Derimod har Ministeriet ikke set sig i Stand til at tage Spørgsmaalet om Kablets Fornyelse eller Erstatning paa anden Maade op til Overvejelse, forinden der var forsøgt foretaget en Istandsættelse af det senest stedfundne Brud paa Kablet (jfr. Driftsudvalgets Beretning af 28. f. M. Side 4 og 5).

Et saadant Forsøg er nu blevet iværksat i Sommer under Ledelse af Telefonvæsenets Driftsbestyrer Ingeniør Jacobsen, men med et fuldstændig ugunstigt Resultat.

Med Hensyn til de stedfundne Arbejder skal man henvisse til vedlagte Aktstykker: Ovennævnte Beretning fra Driftsudvalget, Rapport af 26. Maj — 24. Juli 1912 fra Driftsbestyreren, tilligemed et Kort og en Skrivelse af 26 f. M. fra Driftsbestyreren.

Heraf vil fremgaa:

Den 3. Juni d. A. ankom fra København 2428 m, Amtskommunen tilhørende ældre Kabel, som var blevet rearmet, og arbejdet med den besluttede Istandsættelse, der alt forinden var bleven forberedt ved Leje af Fartøj m. m., iværksattes straks og er blevet fortsat siden, for saa vidt Strøm- og Vejrforhold have tilladt, indtil d. 24. f. M., da Arbejdet standsede, fordi det havde vist sig, at Istandsættelsen ikke kunde gennemføres med det til Raadighed staaende Kabel. Til Undersøgelsen, Optagningen og Istandsættelsen af gammelt Kabel var blevet brugt omtrent 3770 Kr.

Det maa antages, at c. 7,5 km Kabel mod Nord (fra Skarvenæs Syd efter) og c. 8,5 km. Kabel mod Syd (fra Kvalvig Nord efter) er i god Stand; dog er der forefundet en Fejl paa den ene Kore i førstnævnte Stykke af Kablet. Af Resten af Kablet er optaget c. 3,8 km. Heraf kan kun c. 1200 m repareres og gøres brugeligt. Tilbage ligger, i mindst 3 Stykker, en Del Kabel, der er i slet Stand, hvoraf kun meget lidt vil kunne bruges igen.

Amtskommunens nuværende Kabelbeholdning udgør:

- c. 2,4 km rearmet Kabel,
- c. 1,7 km gammelt Do.,
- c. 1 km nyt Reservekabel,

ialt c. 5,1 km brugeligt Kabel.

Da der for at forbinde de to Stykker godt Kabel, henholdsvis imod Nord og imod Syd, udkræves ialt c. 7,6 km Kabel, mangler der altsaa c. 2,5 km Kabel, som, efter hvad der er oplyst, ikke kan skaffes til Veje før Oktober førstkomende, og som vil koste c. 7500 Kr.

Udvalget tillige med Amtmanden har haft et Samraad med den nuværende Driftsbestyrer Hr. Jacobsen og den tidligere Driftsbestyrer Hr. Degn angaaende denne Sag. Ifølge de Oplysninger, som man har faaet ved dette Samraad samt efter hvad der iøvrigt foreligger, er Udvalget kommet til det Resultat, at det vilde være urigtigt at genoptage Forsøgene med at istandsætte det omhandlede Telefonkabel over Suderøfjorden, og Udvalgets Anskuelse deles af de Herrer Jacobsen og Degn.

Det har som fornævnt vist sig, at det i 1907 udlagte Telefonkabel, som senere er undergaaet betydelige Istandsættelser og delvise Fornyelser, hurtig er blevet beskadiget og tildels ødelagt paa visse, ret lange Strækninger, at Telefonforbindelsen herved er bleven afbrudt flere Gange, at Afbrydelsen har været længe hver Gang (i flere Maaneder), fordi en Istandsættelse er meget vanskelig og i Almindelighed kun kan foretages om Sommeren og under gunstige Strøm- og Vejrforhold, at Istandsættelserne have været meget kostbare og endelig at Telefonforbindelsen med Suderø paa den hidtil stedfundne Maade har været i høj Grad usikker og derfor aldeles ikke har svaret til sin Hensigt.

Hvis man beslutter at istandsætte Kablet, vil Istandsættelsen, der i ethvert Fald bliver ret bekostelig, som fornævnt tidligst kunne foregaa i Oktober først-

kommende, efter at det manglende Stykke Kabel er framskaffet. Ifølge tidligere Erfaringer er det meget tvivlsomt, hvorvidt det overhovedet vil kunne naas at fuldføre Istandsættelsen og tilvejebringe Forbindelse i Efteraaret eller i Vinter. Selv om dette skulde lykkes ret hurtigt, er man dog udsat for nye Brud, uden at man da vil kunne gøre Regning paa at Forbindelsen kan genoprettes før næste Sommer. Det eneste, som man vil kunne sige med Sikkerhed, er, at Kablet vil blive betydeligt forringet ved at ligge paa Bunden af Suderøfjorden i Vinter.

Man anser det derfor for rigtigt, at Kablet bliver optaget snarest, at man søger som en foreløbig Foranstaltning, for i nogen Grad at afhjælpe det ved Telefonforbindelsen opstaaede Savn, at etablere en hyppigere Forbindelse mellem Suderø og de øvrige Øer ved Hjælp af Fartøjer, og at man derhos søger tilvejebragt saa snart det er muligt, en anden driftsikker vedvarende Forbindelse, være sig gennem et andetsteds udlagt Telefonkabel, eller paa anden hensigtsmæssig Maade.

Foreløbig skal Udvalget indskrænke sig til at bringe i Forslag, at Kablet optages og hongemmes, men man agter senere efter nærmere Undersøgelse og Overvejelse at fremsætte Forslag om, hvad der yderligere bør foretages i Sagen.

Udvalget foreslår i Henhold til foranførte følgende til Vedtagelse:

1. Der andrages hos Ministeriet for offentlige Arbejder om, at Ministeriet vil billige, at hele Telefonkablet over Suderøfjorden bliver optaget.
2. Saa snart Ministeriets Billigelse foreligger optages Kablet og opbevares til eventuel senere Benyttelse andetsteds.

Ved Sagens 2. Behandling den 9. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 10. August sættes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Den 10. August oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling.

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 10. August 1912.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Ved Skrivelse af 23. April d. A. til Færø Amt har det høje Ministerium, som Svar paa forskellige Skrivelser fra Amtet angaaende Telefonkablet mellem Strømø, Sandø og Suderø meddelt, at Ministeriet ikke vil se sig i Stand til at tage Spørgsmaalet om det nuværende Kables Fornyelse eller Erstatning paa anden Maade op til Overvejelse, forinden der er forsøgt foretaget en Istandsættelse

af det senest stedfundne Brud paa Kablet, at denne Istandsættelse maa ske ved Amtskommunens Foranstaltning, og at Ministeriet i dette Øjemed vilde stille til Amtskommunens Raadighed det Beløb af 8222 Kr. 65 Øre, der er besparet af den til Kablets Istandsættelse i afvigte Efteraar givne Bevilling, medens mulige yderligere Udgifter til Istandsættelsen maatte afholdes af Amtskommunen.

Medens Telefonkablet mellem Strømø og Sandø ikke har voldt nogen større Vanskelighed, siden det blev istandsat i 1910, har Arbejderne paa Istandsættelse af Telefonkablet mellem Suderø og Sandø (over Suderøfjorden) faaet et højt ugunstigt Udfald.

Arbejdet paa sidstnævnte Telefonkabel blev iværksat, saa snart man havde skaffet det formodentlig fornødne Kabel tilveje.

Det i Begyndelsen af Juni d. A. paabegyndte Reparationsarbejde blev fortsat indtil d. 24. f. M. Paa dette Tidspunkt blev Arbejdet standset, fordi det havde vist sig, at en betydelig Del af Kablet var i langt slettere Stand, end man tidligere havde tænkt sig, og fordi Istandsættelsen ikke kunde gennemføres med det til Raadighed staaende Kabel.

Lagtinget maa, efter alt, hvad der er oplyst, siden Telefonkablet over Suderøfjorden første Gang blev brudt i Efteraaret 1908, særligt ved de ifjor og i Aar foretagne Reparationsarbejder, anse det for urigtigt at fortsætte Forsøget for at istandsætte Kablet.

Idet man med Hensyn til saavel Sagen i sin Helhed som det sidste Forsøg paa Istandsættelse af Kablet tillader sig at henvise til den hermed følgende Betænkning tilligemed 4 Bilag fra paagældende af Tinget nedsatte Udvalg, skal man derfor, overensstemmende med Tingets i Dag tagne enstemmige B beslutning, andrage om Ministeriets Billigelse af, at hele Telefonkablet over Suderøfjorden (mellem Suderø og Sandø) bliver optaget.

Svenning Rytter.

Oliner Effersøe,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Fra Ministeriet for offentlige Arbejder er modtaget saalydende Skrivelse:

Ministeriet for offentlige Arbejder.

København, den 30. August 1912.

Under Henviisning til, at Reparationen af Telefonkablet mellem Suderø og Sandø er mislykket, har Hr. Amtmanden i Skrivelse af 12. d. M. anholdt om Tilladelse til at betragte den ommeldte Reparation som opgivet, at lade Kablet optage og til, at Færøernes Telefonvæsen anvender det optagne Kabel ved eventuelle Reparationer andetsteds.

I denne Anledning skal man efter stedfunden Brevveksling med Telegrafdirektøren til Efterretning og videre fornøden Foranstaltning tjenstlig meddele, at den begærte Tilladelse — som allerede under 27. d. M. telegrafisk meddelt — gives.

Th. Larsen.

Til
Amtmanden over Færø Amt.

C. Saxild,
fm.

2. Midlertidig Telefonbesørgelse mellem Suderø og Sandø.

Den 17. August afgaves følgende *Forslag til Beslutning fra Telefonudvalget*:

For Telefonvæsenets Regning etableres en regelmæssig Fart paa Suderø med et dertil egnet søgaaende Motorfartøj til Befordring af Telegrammer, Telefonmeddelelser m. v. som nedannævnt:

- a) Indtil 1. September to Gange om Ugen: Thorshavn—Trangisvaag eller Vaag eller omvendt.
- b) Fra 1. September til 15. Oktober tre Gange om Ugen mellem Trangisvaag eller Vaag og Sandø.

Den 20. August fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Effersee til Udvalgets Forslag*:

Som nye Punkter tilføjes:

- c) Fartplanen lægges saaledes, at Fartøjet skal afgaa paa bestemte Ugedage, dog skal der ikke udføres nogen Tur paa saadanne Dage, da der efter den gældende Postfart skal afgaa Post fra vedkommende Sted ad samme Rute eller en tilsvarende Rute.
- d) Hvis Farten ikke staar i direkte Forbindelse med Vaag, udsendes for hver Tur et Bud over Land fra Vaag til Trangisvaag med Telegrammer m. v.

Ved Sagens *endelige Behandling s. D.* tog Effersee sit *Ændringsforslag* tilbage, hvilket genoptoges af Dahl.

Udvalgets Forslag Punkt a sattes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

— — — b sattes under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

Derefter sattes *Ændringsforslaget* under Afstemning:

Punkt c bortfaldt, idet kun 9 stemte for, ingen imod.

— d — — 6 — — — —

3. Spørgsmaalet om ny Telefonforbindelse med Suderø.

Den 22. August afgaves følgende

Betsækning.

Den 10. d. M. vedtog Lagtinget at optage Telefonkablet over Suderøfjorden, saasnart Billigelse hertil var erhvervet fra Ministeriet for offentlige Arbejder.

Imidlertid kan man ikke blive staaende herved, og Udvalget har derfor taget under Overvejelse:

1. Dels hvilke Foranstaltninger, der rent midlertidig bør træffes for saavidt muligt at raade Bod paa Telefonforbindelsens Afbrydelse, og
2. dels hvorledes der kan tilvejebringes en driftsikker Forbindelse i Stedet for den ved Telefonkablets Optagning opgivne.

Ad 1. Udvalget har under 17. d. M. stillet et Forslag til Beslutning, som er bleven vedtaget af Tinget, og hvorefter der for Telefonvæsenets Regning skal etableres en Fart paa Suderø med Motorfartøj til Befordring af Telegrammer, Telefonmeddelelser m. v. Beslutningen gaar kun ud paa at tilvejebringe en Forbindelse foreløbig indtil 15. Oktober d. A., men Udvalget er gaaet ud fra, at en Forbindelse paa den omhandlede Maade skal søges opretholdt indtil Telefonforbindelsen er blevet endelig ordnet. Naar Forslaget ikke gik videre, beroede det paa, at man tænkte sig, at der kunde opnaas andre Udveje, saaledes at den nævnte Fart for Telefonvæsenets Regning i alt Fald kunde indskrænkes. Man har navnlig tænkt sig, at Fiskeriinspektionsskibet kunde udføre visse Ture mellem Thorshavn og Suderø i Løbet af Vinteren, samt at Dampskibet »Smiril«s Fartplan for 1ste Halvår 1913 kunde lægges saaledes, at Skibets Ture til Suderø blev hyppigere end hidtil. Det nærmere med Hensyn hertil har man tænkt sig ordnet af Telefonvæsenets Driftsudvalg. Under Telefonvæsenets vanskelige økonomiske Forhold vil den Udgift, som en regelmæssig Fart paa Suderø med Motorfartøj kommer til at medføre, være ret følelig. Selv om paagældende Fart kun gaar mellem Suderø og Sandø, vil den antagelig koste 30—40 Kr. pr. Tur. For 40 Uger, (ca. Septbr. 1912—Juni 1913) 2 Ture pr. Uge, vil Bekostningen da blive 2400—3400 Kr. Man paaregner ikke at kunne faa den endelige Forbindelse i Stand før næste Sommer. Paa Grund heraf skal Udvalget foreslaa, at Lagtinget vil andrage hos Ministeriet for offentlige Arbejder om, at den Sum, som endnu henstaar ubenyttet af den paa Finansloven for 1911—12 givne Bevilling paa 20,000 Kr. til Istandsættelse af Telefonkablet mellem Strøma, Sandø og Suderø, — hvilken Sum udgør omtrent 4450 Kr. —, maa stilles til Raadighed til Opretholdelse af den paatænkte Fart paa Suderø ved Hjælp af Motorfartøj eller lignende.

Ad 2. Det bliver nødvendigt for Lagtinget at rette en Henvendelse til Ministeriet for offentlige Arbejder dels angaaende Spørgsmaalet om, hvorledes en driftsikker Forbindelse kan tilvejebringes, som kan træde i Stedet for den afbrudte Telefonforbindelse paa Suderø, og dels om, at Staten vil støtte den nye Forbindelse.

Man tænker sig, at der enten udlægges et Telefonkabel paa et andet Sted, eller at der etableres traadløs Telefon (Telegraf) mellem Thorshavn og Suderø, men Udvalget ser sig ikke i Stand til at udtale noget om, hvilket Anlæg der vil være at foretrække, naar alle Omstændigheder tages i Betragtning. Dog skal man bemærke, at man anser en Forbindelse ved Hjælp af et Telefonkabel for den bedste, hvis den kan gøres driftsikker. Iøvrigt skal man henvise til hoslagte Afskrift af en Skrivelse af 18. Maj d. A. fra Aktieselskabet Det Kontinentale Syndikat for Poulsen Radiotelegrafi til Folketingsmand Effersee.

Saaledes som Amtskommunens økonomiske Forhold i Almindelighed ere for Tiden og Telefonvæsenets i Særdeleshed vil det overstige Amtskommunens

og Telefonvæsenets Evne at opretholde Telefonforbindelsen med Suderø. Amtstelefonens Drift har ikke betalt sig, og det har været nødvendigt at yde ret betydelige Tilskud til denne fra Amtets økonomiske Fond. Efter hvad der nu foreligger, vil det falde vanskeligt at opnaa Balance i Telefonvæsenets Regnskab, selv om man, som foreslaaet, forhøjer Samtaletaksterne, indfører Besparelser i Driften og hører op med enhver Udvidelse af Telefonnettet, og selv om man ser helt bort fra Telefonforbindelsen med Suderø, som hidtil har givet betydeligt Underskud. Man skal med Hensyn hertil henvise til Udvalgets Betænkning i Aar ang. Amtstelefonens økonomiske Forhold. Efter at den økonomiske Fonds Hovedindtægt Størhvalafgiften er dalet stærkt og kan paaregnes at ville dale yderligere i den nærmeste Fremtid, vil Fonden formentlig ikke kunne yde noget Tilskud til Telefonvæsenet. For saa vidt dette kræver Tilskud, maa man da lade Amtsrepartitionsfonden træde hjælpeude til, men dette er meget betænkeligt, allerede af Hensyn til, at man da maatte blive nødt til yderligere at forøge Skatten til Fonden, efter at man i Aar har forøget den en hel Del.

Med Hensyn til eventuel Støtte fra Staten skal man henvise til, at der paa Finansloven for 1906—07 (§ 27. II. D. 15) blev ydet en Bevilling paa 40,000 Kr. til Oprettelse af traadløs Telegraf mellem Thorshavn og Suderø samt at der er blevet ydet et aarligt Tilskud paa 1700 Kr. fra Statskassen til Telefonforbindelsen med Suderø.

I Henhold til foranstaaende skal Udvalget foreslaa følgende til Tingets Vedtagelse:

1. Amtstelefonens Driftsudvalg bemyndiges til at søge tilvejebragt eventuelt for Telefonvæsenets Regning en Fartøjsforbindelse mellem Suderø og de øvrige Øer til Befordring af Telegrammer, Telefonmeddelelser m. v. fra den 15. Oktober d. A. indtil der opnaas en endelig Ordning af Forbindelsen med Suderø ved Hjælp af Telefon eller Telegraf.
2. Lagtinget andrager hos Ministeriet for offentlige Arbejder om, at den Sum, som endnu er sparet af det tilstandsættelse af Telefonkablet mellem Strømø, Sandø og Suderø, af den paa Finansloven for 1911—12 givne Bevilling, eventuelt kan benyttes til Dækning af Udgifterne ved den i Punkt 1 ommeldte Fart.
3. Lagtinget andrager endvidere hos Ministeriet for offentlige Arbejder om, at Ministeriet vil tage under Overvejelse, hvorledes den nu ophørte Telefonforbindelse med Suderø kan genoprettes paa hensigtsmæssigste Maade, og om at Ministeriet vil udvirke, at Statskassen afholder Anlægsudgifterne vedr. den ny Forbindelse, samt at Statskassen, hvis der etableres traadløs Telefon (Telegraf), yder et aarligt Tilskud til Driften.

Ved Sagens 2. Behandling den 24. August vedtoges at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 26. August betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

Den 28. August oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 28. August 1912.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Efter at Lagtinget den 10. d. M. havde vedtaget at optage Telefonkabløt over Suderøfjorden, saa snart Billigelse hertil var erhvervet fra det høje Ministerium (jfr. Tingets Skrivelse af s. D. til Ministeriet, tilligemed Bilag), har man behandlet Spørgsmaalet om, hvilke Foranstaltninger der rent midlertidig burde træffes, for saavidt muligt at raade Bod paa Afbrydelsen af Telefonforbindelsen mellem Suderø og de øvrige Øer, samt om hvorledes der paa hensigtsmæssigste Maade kan tilvejebringes en driftsikker Forbindelse i Stedet for den ved Telefonkabløts Optagelse opgivne.

Sagen har været underkastet Udvalgsbehandling, og der er af vedkommende Udvalg afgivet en Betænkning, som følger hermed og hvortil man tillader sig at den vise

Efter Udvalgets Forslag har Lægtinget den 26. d. M. vedtaget følgende:

— — — — —
(se Udvalgsbetænkningen.)

Idet man meddeler Underretning om foranførte, og hermed skal anbefale denne vigtige Sag til det høje Ministerium, skal man tillade sig yderligere at henvise til de Henvendelser, som Lagtinget tidligere har rettet til Regeringen angaaende Sagen om Opretholdelse af Telefonforbindelsen med Suderø, navnlig følgende Skrivelser til Justitsministeriet: 1) af 2. Oktober 1909 fra Lagtinget, 2) af 7. Oktober 1911 fra Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen og 3) af 27. Januar d. A. fra samme.

Svenning Rytter.

Oliver Effersøe,
Ordfører.

Joan Poulsen.

C. Ang. Driftsbestyrerens Løn m. m.

Den 3. September afgaves følgende

Udvalgsbetænkning.

Efterat Hr. Dogn havde opsagt sin Stilling som Driftsbestyrer, samt opsagt Lejemaalet for Stationen vedtog Tinget i forrige Samling at bemyndige

Driftsudvalget til at antage en ny Driftsbestyrer samt for Telefonvæsenets Regning at lade opføre en ny Stationsbygning i Thorshavn i Overensstemmelse med foreliggende Tegning og Overslag.

Stationsbygningen, der nu er færdig og i disse Dage tages i Brug, har ikke kostet mere at opføre, end Overslagssummen lod paa. Imidlertid vil der medgaa en Del Udgifter ved Stationens Flytning, Anskaffelse af Inventar m. v., hvilke Udgifter nærmere ere opgivne i den af Udvalget afgivne Betænkning angaaende Telefonvæsenets økonomiske Forhold, og hvortil henvises.

Som Driftsbestyrer er antaget Ingeniør Jacobsen, dog foreløbig kun paa et Aar som Prøvetid. Prøveaaret udløber den 31. Marts n. A. og vil der til den Tid være at tage Bestemmelse om hvorvidt han skal have fast Ansættelse. Da Tinget altsaa ikke kan tage nogen endelig Bestemmelse herom i indøværende Samling, maa der gives Driftsudvalget fornøden Bemyndigelse i saa Henseende. Ang. Driftsbestyrerens Løn blev i den af vedk. Udvalg i forrige Tingsamling afgiven Betænkning udtalt, at denne kunde paaregnes at begynde med 3000 Kr. stigende til 4000 Kr. efter 10 Aars Forløb. Driftsudvalget har ogsaa, da Stillingen blev udbudt, opgivet Lønnen at blive den her angivne uden dog at have opsat nogen Bestemmelser for Lønnens Stigning eller deslige.

Som det fremgaar af Beretningen fra Driftsudvalget er der ved Ingeniør Jacobsens Antagelse som Driftsbestyrer paalagt ham Forpligtelse til gratis at udføre Ingeniørarbejde for Amtskommunen. Dette er sket i Overensstemmelse med hvad herom blev udtalt i Lagtinget forrige Aar. Imidlertid vil det Tilfælde kunne indtræffe, at der vil blive Brug for Ingeniør til Arbejder, der ikke direkte berører Amtskommunen, men paa Omraader hvor den nuværende Driftsbestyrer paa Grund af sin Uddannelse kunde forestaa Ledelsen. Naar hans Stilling som Telefonvæsenets Driftsbestyrer ikke led betydelig derunder kunde der ikke være noget til Hinder for, at han, selvfølgelig med Driftsudvalgets Bemyndigelse for hvert enkelt Tilfælde, benyttedes som Leder eller Raadgiver ved saadanne Arbejder. Af det Gratiale, som herfor bliver ydet, bør han formentlig nyde en Procentdel, f. Eks. 25%, medens Rosten føres til Indtægt for Telefondriften. Han vil herigenom kunne faa et Tillæg til sin Løn, medens samtidig Telefondriften nyder en Indtægt gennem hans Arbejde.

Hvad der iøvrigt paahviler ham til at udføre som Driftsbestyrer findes indført i den af Tinget i sin Tid vedtagne Instruks for Driftsbestyreren ved Telefonvæsenet.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Driftsbestyrerens eventuelle Pensionering finder Udvalget, at Bittighed taler for, at han efter at have været ansat i et længere Aaremaal bør nyde Pension og vil Udvalget derfor fremsætte et Forslag i saa Henseende.

Udvalget skal i Henhold til det anførte foreslaa til Vedtagelse:

Driftsudvalget bemyndiges til, saafremt det maa anse det for hensigtsmæssigt, at ansætte den nuværende konstituerede Driftsbestyrer, Ingeniør Jacobsen, som Driftsbestyrer for Amtskommunens Telefonanlæg fra 1. April n. A. at regne paa følgende Vilkaar:

- a. Han nyder en Gage af 3000 Kr., stigende hvert 3dje Aar, fra 1. April 1913 at regne, med 250 Kr. indtil 4000 Kr.
- b. Driftsbestyreren har Krav paa Pension efter følgende Regler:

Retten til Pension begynder først efter, at han har været ansat i 10 Aar, fra 1. April 1913 at regne; afskediges han derefter paa Grund af Alder eller Svagelighed eller anden ham utilregnelig Aarsag, erholder han 15 % af den faste Løn, der gennemsnitlig er oppebaaret i de 5 sidste Tjenestear og for hvert Aar derover yderligere $1\frac{1}{2}$ %, dog aldrig over 60 %. (Er Tjenestetiden f. Eks. 20 Aar, bliver Pensionen 30 %, er den 21 Aar, bliver

den $31\frac{1}{2}\%$, og er Tjenestetiden 40 Aar, bliver den 60%). Forlader han efter eget Ønske Stillingen, eller afskediges han af andre Grunde end de ovennævnte, har han intetsonhelst Krav paa Pension. Spørgsmaalet vedrørende Adgang til at nyde Pension kan ingensinde gøres til Genstand for Røttergang eller Dom, men afgøres med bindende Virkning af Lagtinget. Pensionen bortfalder, naar Driftsbestyreren er afgaaet ved Døden.

- c. Driftsbestyreren er pligtig til at lede Telefondriften efter den til enhver Tid gældende Instruks for Driftsbestyreren, ligesom han er pligtig til at besørge Regnskabsaflæggelse efter de til enhver Tid gældende Regler.
- d. Driftsbestyreren er pligtig til — foruden det ham som Leder af Telefonanlægget paahvilende Arbejde — uden særlig Betaling at udføre alle forefaldende Ingeniørarbejder for Amtskommunen.
- e. Driftsbestyreren maa ikke uden med Driftsudvalgets Samtykke paatage sig Udførelsen af andre Arbejder. Saafremt saadant Samtykke gives, erholder han 25% af det fastsatte Honorar, medens Resten føres til Indtægt for Telefondriften. Det afgøres af Driftsudvalget, om et Arbejde er amtskommunalt eller ikke.
- f. Hver af Parterne har Ret til at opsige Forholdet med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel til en 1ste April.

Ved Sagens 2. Behandling den 5. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 7. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

D. Eventuel Udvidelse af Telefonnettet m. m.

Den 22. August afgaves følgende

Udvalgsbetænkning.

Der foreligger i Aar følgende Andragender om nye Telefonanlæg:

1. Fra Beboerne af Gaasedal om Anlæg af Telefon til Gaasedal.
2. Fra Beboerne af Langesand om Etablering af en Telefonstation paa Langesand.
3. Fra Forstanderskabet for Myggenæs Sogns Kommune om Anlæg af Telefon til Myggenæs.
4. Fra Forstanderskabet for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune om Istandsvættelse af Luftledningen over Kalsøfjord.

Derhos har Driftsbestyreren bragt i Forslag:

5. At der bygges en Dobbeltlinie af 3 mm Staaltraad over Østerøen mellem Tofte og Lervig for at lette Trafiken til Nordøerne.

Med Hensyn til disse Sager skal bemærkes:

Ad 1. Gaasedal kan bedst bringes i Forbindelse med Telefonnettet ved Hjælp af en Ledning (Landlinje) fra Bø. Ledningen vilde blive ca. 4,7 km lang, og vil (med 3 mm dobbelt Staaltraad) komme til at koste ca. 1500 Kr. Gaasedal er som bekendt en lille Plads og Brugen af Telefonen forudsættes at blive ringe.

Ad 2. Skønt der gaar en Telefonlinje (med Staaltraadsledning) gennem Langesand, vil man, da der i Forvejen er indført saa mange Stationer paa denne som praktisk muligt, være nødt til at forlænge den Ledning, som forefindes til Gjånøyri, til Langesand. Anlægsudgiften er beregnet til 550 Kr. (jfr. Lagtingstidende 1910, Side 147). Den eventuelle Forøgelse af Trafiken ved Oprettelse af en Station i Langesand man forudsættes at ville blive ringe.

Ad 3. Anlægget er beregnet til at ville koste 26,400 Kr. (jfr. Lagtingstidende 1910, Side 147). I Forhold til denne Sum vil Indtægterne ved Driften blive meget ringe.

Ad 4. Med Hensyn til denne Sag henvises til Lagtingstidende 1911, Side 167—170. Udvalget anførte i Fjor ang. et Luftspænd over Kalsøfjord:

»Ledningen blev anlagt for at sætte Kalsø i Forbindelse med Telefonnettet. Efter de gjorte Erfaringer vil denne lange Ledning blive for dyr at holde vedlige, og Søkabel m. v. vil blive meget dyrt. Forbindelsen maa derfor, i alt Fald foreløbig, opgives. Mulig kan den f. Eks. senere erstattes med traadløs Telefon.»

og Udvalget foreslog, at Ledningen skulde nedlægges. Imidlertid vedtog Tinget følgende:

»Ledningen . . . se Tidenden Side 169 . . . videre.»

Ledningen blev i Henhold hertil gjort i Stand d. 4. Decbr. f. A., men holdt kun til den 8 April d. A. Den er ikke bleven istandsat igen, idet vedk. Kommunalforstanderskab ifølge sammes Skrivelse af 23. Juni d. A. til Lagtinget ikke har villet afholde de med Istandsættelsen forbundne Udgifter. Forstanderskabet andrager nu om, at Lagtinget vil istandsætte Ledningen.

Ad 5. Den omhandlede Foranstaltning er beregnet til at ville koste omtrent 2600 Kr. Den vil efter det foreliggende ikke kunne antages at ville betale sig, men hovedsagelig kun at være til Bekvemmelighed for de telefonerende. Udvalget mener ikke at kunne foreslaa, at en saa betydelig Udgift som den omhandlede afholdes for nærværende Tid.

Forslag.

Ad 1 (Gaasedal), 2 (Langesand) og 3 (Myggenæs).

Der svares Andragerne, at Lagtinget ikke under Telefonvæsenets nuværende uheldige økonomiske Forhold vil foretage nogen Udvidelse af Telefonnettet.

Ad 4. Der svares Andragerne, at Lagtinget efter den fra Forstanderskabet modtagne Underretning og paa Grund af Telefonvæsenets uheldige økonomiske Forhold ser sig nødsaget til at nedlægge Luftspændet over Kalsøfjorden.

Det henstilles til Driftsudvalget at undersøge, hvilket Materiel der maatte være Grund til at inddrage i Anledning af Luftspændets Nedlæggelse, og at foretage det derefter fornødne.

Ad 5. Spørgsmaalet om Anlæg af en Telefonledning fra Tofte til Lervig, til Lettelse af Trafiken paa Nordøerne, stilles i Bero.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 28. *August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Den 4. *September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Jacobsen til Udvalgets Forslag*:

I Stedet for Punkt 4 sættes følgende:

Lagtinget gaar med Til, at Forstanderskabet for Kuno, Mygledal og Husum Sognes Kommune istandsætter Luftledningen over Kalsøfjorden på den Betingelse, at Telefonvæsenet leverer det fornødne Material og Arbejdsredskaber i Klaksvig samt yder en Godtgørelse for Reparationen til Forstanderskabet på 50 Kroner.

S. D. foretoges 3. *Behandling* af Sagen.

Ændringsforslaget vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

XXXIX. Indhegning og Planering af det Amtskommunen tilhørende Areal ved Tinghusvejen.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 4. Juli 1912*:

Hoslagte Sag,^{*)} der omhandler et eventuelt Haveanlæg på det Amtskommunen tilhørende Areal ved Tinghusvejen, skal man tilstille det høje Lagting med Amtets bedste anbefaling.

^{*)} Udolades her.

S. D. henvistes Sagen til Budgetudvalget.

Den 31. August afgav Udvalget (Ordfører Effersee) følgende

Udvalgsbetænkning.

Amtet har forelagt Tinget en Plan til et Haveanlæg paa Amtskommunens Jordstykke ved Tinghusvejen. Anlægget er beregnet til at ville koste 598 Kr. 30 Øre, og dæri er da ikke iberegnet nogen Udgift til Hegn. Den aarlige Pasuing og Vedligeholdelse af Haveanlægget er anslaaet til 200 Kr.

Udvalget mener ikke at kunne gaa med til saa betydelige Udgifter som vil blive nødvendige efter denne Plan. Hovedsagen er at faa Arealet tilstrækkelig indhegnet og i nogen Grad planeret m. v., saaledes at det kan fremtræde som en jævn Græsflade. Imod Elven vil det derværende Brystværn af Sten formentlig udgøre tilstrækkeligt Hegn. Tilbage bliver da Strækningen langs Tinghusvejen og Sverrisgata. Antagelig vil det være rigtigst ikke at have Hegn foran (nord-østfor) Telefonbygningen.

Der er tilvejebragt en Plan for et Hegn, nemlig en Tegning og et Over-
slag, hvortil man tillader sig at henvise, idet bemærkes:

De lave Søjler af Sten (jfr. Tegningen) bør vistnok, for at yde tilstrækkeligt Hegn, gøres noget højere. Der bør formentlig forhandles med Thorshavns Byraad om Fortsættelse imod Nordøst af Jernrækværket paa Broen over Havnarå for Byens Regning. Rækværket kunde bringes til at yde tilstrækkeligt Hegn ved at der forneden paa det (for Amtskommunens Regning) blev anbragt et Jerntraadsnet.

Det er ikke muligt paa Grundlag af det foreliggende at afgøre, hvor meget Indhegning og Planering vil koste, men man antager, at Bekostningen ikke beløber sig ud over 600 Kr.

Forslag.

At Fære Amts Repartitionsfond bevilges en Sum af 600 Kr. til Indhegning og Planering af det Amtskommunen tilhørende Areal ved Tinghusvejen.

Ved Sagens 2. Behandling den 5. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 9. September sættes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

XL. Arresthuset i Thorshavn.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29 Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 4. Juli 1912*:

Hoslagte Sag,**) vedrørende den i sidste Lagtingssamling behandlede Ombygning af Arresthuset i Thorshavn, skal man herved tilstille Lagtinget til Erklæring.

Det tilføjes, at de i Lagtingsbetænkningen omhandlede Reparationer ere foretagne, men at Udgifterne herved vil blive refunderede af Statskassen, da de har været nødvendige for Arrestanternes Arbejdes Skyld.

S. D. henvises Sagen til Budgetudvalget.

Den 14. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersee) følgende

Udvalgsbetænkning.

Lagtinget vedtog ifjor, at lade undersøge, hvad en planlagt Ombygning af Arresthuset vilde koste m. m. og om Arresthuset efter Ombygningen kunde anses for tjenligt, samt at anmode Amtmanden om at lade iværksætte visse paatrængende Reparationer og Anskaffelser, jfr. Lagtingstidende 1911, Side 188—190.

Sagen har efter de nu Tinget forelagte Aktstykker været underkastet Overvejelse i Justitsministeriet. Med Hensyn hertil skal man oplyse følgende:

Direktøren for Fængselsvæsenet tiltræder det omhandlede Udkast til en Ombygning af Arresthuset, dog med nogle Ændringer, der navnlig gaa ud paa at indrette en Bolig for Arrestforvareren. Der medfølger en Skitse, som viser Grundplanen af de to Etager i Arresthuset efter Ombygningen.

Sagen ang. Arresthuset har været forelagt Sørenskriveren til Erklæring og denne udtaler, at et nyt og mere centralt beliggende Arresthus formentlig vilde være at foretrække, men for saa vidt man ikke tilvejebringer et saadant, anbefales, at man iværksætter den af Direktøren for Fængselsvæsenet planlagte Ombygning. Landfogden udtaler sig i samme Retning om Sagen.

Der foreligger et af Tømrermester H. C. Andreassen udarbejdet Overslag af 22. Juni d. A. over den paatænkte Ombygning, hvorefter denne er beregnet at ville koste 4600 Kr.

Udvalget mener, at Arresthuset ikke kan bibeholdes i dets nuværende Tilstand, men at man enten maa bygge et nyt Arresthus eller foretage en Ombygning af det nuværende. Et nyt tilfredsstillende Arresthus vil blive meget dyrere end den nu planlagte Ombygning, der foreslaas af Direktøren for Fængselsvæsenet samt anbefales af Sørenskriveren og Landfogden. Udvalget kan til-

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 188.

**) Udelades her.

træde Planen; dog finder man, at en mindre Ændring i denne vil være at anbefale.

Efter Planen vil den nederste Etage i Arresthuset blive indrettet hovedsagelig til Bolig for Arrestforvareren. Denne har foruden Entré: Vagtstue, Køkken, Stue og Sovestue. I samme Etage bliver desuden et Detentionslokale og et Rum for Inventarium. Endvidere et Toilet i den udvendige Trappegang til den øverste Etage. I den øverste Etage bliver en Forhørsstue, to Enkeltseller og en Fællesarrest for 8 Mand.

Udvalget finder, at Boligen for Arrestforvareren kan indskrænkes noget, saaledes at et af de til denne hørende Rum benyttes til Arrest. Boligen er formentlig rigelig stor, medens der trænges til noget mere Plads for Fanger eller Arrestanter og Anholdte.

Man venter ikke, at Arrestforvareren med Familie vil tage stadig Ophold i Arresthuset og dette er heller ikke nødvendigt. Hans Ophold der vil hovedsagelig indskrænke sig til de Tider, hvor der er indsat Fanger i Bygningen, og dette kan vel indtil videre paaregnes i Almindelighed kun at være Tilfældet mindre end Halvdelen af Aaret. Som Følge heraf synes det tilstrækkeligt, at Arrestforvareren erholder tre Rum til sit Brug, nemlig Vagtstue, Køkken og Sovestue. Det fjerde Rum, som efter Planen er bestemt for Arrestforvareren, kan da benyttes til Arrest.

Udvalget skal i Henhold til foranførte tillade sig at foreslå til Vedtagelse:

1. Til den af Direktøren for Fængselsvæsenet planlagte Ombygning af Arresthuset i Thorshavn bevilges af Fære Amts Repartitionsfond et Beløb af indtil 4600 Kr.
2. Man anser det for ønskeligt, at paagældende Plan ændres, saaledes at et af de til Arrestforvarerens Brug bestemte Rum indrettes til Arrest.

Ved Sagens 2. Behandling den 17. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 21. August sættes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

Direktøren for Fængselsvæsenet.

København, den 30. Oktober 1912.

I Overensstemmelse med Hr. Amtmandens Indstilling i Skrivelse af 18. f. M. (299/12) bifalder Justitsministeriet herved, at Arresthuset i Thorshavn ombygges efter den paa Nr. 2 af de hermed tilbagefølgende Bilag angivne Grundplan med den af Lagtinget vedtagne og af Dem anbefalede Ændring, at et af de

til Arrestforvarerens Brug bestemte Rum indrettes til og maa benyttes til Arrest, saalænge Arrestforvareren med Familie ikke har Bopæl i Arresthuset, paa Betingelse af, at Arrestforvareren, naar der er Fanger, tager Ophold Dag og Nat i de øvrige for ham bestemte Rum, hvorhos der bør paalægges ham, selv om der ikke er Fanger i Arresthuset, stadig at føre et effektivt Tilsyn med Arrestbygningen.

Med Bemærkning, at det ved Siden af Vagtstuen beliggende Rum, som paa Bilag 2 er betegnet som Køkken, efter Ministeriets Formening bedst egner sig til Benyttelse som Arrest, skal man anmode om, at en fuldstændig Tegning og Plan af Arresthuset, saaledes som det kommer til at se ud efter fuldstændig Ombygning, i sin Tid indsendes hertil.

Pussing.

Truels Hoff.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XLI. Sagen angaaende Bespisningsreglement for Fanger i Thorshavns Arresthus samt Arrestforvarerens Løn.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende Skrivelse fra Amtet af 22. Juli 1912.

Idet Amtet fremsender et af Justitsministeriet under 20. Februar d. A. approberet nyt Bespisningsreglement for Fanger i Thorshavns Arresthus, tilføjet en Skrivelse af 6. ds. fra Landfogden,^{*)} i hvilken det under Henviisning til en ligeledes vedlagt Beregning, i hvilken Udgiften til Bespisning af Fanger, der lever af færøsk Kost, kan anslås til 68 Øre, og til Bespisning af Fanger, der lever af dansk Kost, til 70 Øre daglig, henstilles at der indrømmes Arrestforvareren en saadan Betaling, skal Amtet anmode Lagtinget om at udtale sig om, hvilken Betaling, det ønsker, der skal tillægges Arrestforvareren. — Den Betaling, Arrestforvareren for Øjeblikket oppebærer for Bespisning er 37 Øre daglig pr. Arrestant for Fanger paa sædvanlig Fangekost samt 31 Øre for Fanger paa Vand og Brød (den sidstnævnte Betaling er der formentlig ingen Grund til at forhøje). Foruden disse Beløb tilkommer der Arrestforvareren 12 Øre daglig for hver Fange i Varetægtspenge og 25 Øre ugentlig for Vask. Arrestfor-

^{*)} Udelades her.

varerens Løn er 84 Kr. aarlig. Som Reservebetjent har han 600 Kr. og Indtægten af Halvdelen af Skansetrøen. Overinspektionen for Fængselsvæsenet har henstillet, at Arrestforvarerens Løn forhøjes til 10 Kr. pr. Maaned, jfr. Sagen om en ny Arrestbygning.

Man vedlægger et Andragende af 31. Januar 1907 fra den daværende Arrestforvarer angaaende Forhøjelse saavel af Bospisningspenge som af Varetægtspenge og Betalingen for Vask. Tillige vedlægges en Betænkning afgivet af et Lagtingsudvalg i 1892, i hvilken Samling det vedtoges at forhøje Bospisningspenge fra 37 Øre til 50 Øre daglig, dog kun for Tidsrummet 1. Oktober 1891 til 30. September 1892.*)

Det bemærkes, at medens Betalingen for Vask samt Varetægtspenge, der i Flertallet af Landets øvrige Arrester er fastsat til henholdsvis 25 Øre og 50 Øre ugentlig, ifølge Plakat 21. Decbr. 1827 og Forordning 5. April 1793 II § 5, næppe kan forhøjes uden Justitsministeriets Samtykke, er det ved Justitsministeriets Cirkulære af 7. November 1859 (jfr. Justitsministeriets Skrivelse af 5. Decbr. 1855 samt Justitsministeriets Cirkulære af 8. Januar 1899) overladt til Amtet med vedkommende kommunale Myndigheds — i nærværende Tilfælde Lagtingets — Samtykke at forhøje Bospisningspengene til et saadant Beløb, at Arrestforvareren bliver skadesløsholdt for de ham ved Bospisning forvoldte Udgifter (heri indbefattet en ringe Godtgørelse for Tilberedningen).

Det henstilles ganske, om man muligvis kunde bifalde, at han faar henholdsvis 60 og 55 Øre pr. Dag i Kostpenge, ligesom det ganske henstilles, om der er Anledning til at give ham 120 Kr. i Løn som Arrestforvarer.

S. D. henvises Sagen til Budgetudvalget.

Den 14. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Færø Amt har tilstillet Lagtinget et af Justitsministeriet under 20. Febr. d. A. approberet nyt Bospisningsreglement for Fanger i Thorshavns Arresthus og har samtidig anmodet Lagtinget om at udtale sig angaaende hvilken Betaling, Tinget ønsker, der skal tillægges Arrestforvareren.

Den Arrestforvareren for Tiden tillagte Betaling vedrørende Fangernes Bospisning m. v. udgør for hver enkelt Fange:

A. For Bospisning:

1. Af Fanger paa sædvanlig Fangekost:

a) som er vant til at leve af »færøsk» Kost, pr. Dag	37 Øre
b) som er vant til at leve af »dansk» Kost, - - - - -	37 —

2. Af Fanger paa Vand og Brød, pr. Dag

B. For Vask, pr. Uge	25 —
C. For Varetægt, pr. Dag	12 —
D. Løn, pr. Aar	84 Kr.

Udvalget mener, at de forannævnte Takster for Bospisningen med almindelig Fangekost er for lave, og dette har ogsaa været anerkendt derved, at Betalingen for Fangers Bospisning faktisk har været højere i adskillige Aar end Taksten. Ogsaa Betalingen for Vask kan man gaa ind paa at forhøje noget. Derimod kan man ikke tilraade, at Varetægtspengene og Arrestforvarerens Løn forhøjes.

*) Udelades her.

Hvad navnlig Spørgsmaalet om Forhøjelse af Lønnen angaar, maa man navnlig fremhæve, at Arrestforvareren kun plejer at være sjælden i Funktion. Derhos er han gennem sin Ansættelse som Reservepolitibetjent i Thorshavn som Helhed taget ret vel aflagt.

Udvalget skal foreslaa følgende til Vedtagelse:

Lagtinget billiger, at Arrestforvarerens Godtgørelse fastsættes som følger for hver Fange:

A. For Bispisning:

1. Af Fanger paa sædvanlig Fangekost, hvad enten de er vante til at leve af »færøsk« eller »dansk« Kost, pr. Dag 60 Øre
2. Af Fanger paa Vand og Brød, - — 31 —

B. For Vask, pr. Uge 35 —

C. For Varetægt, pr. Dag 12 —

D. Løn, pr. Aar 84 Kr.

Ved Sagens 2. Behandling den 17. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Den 20. August fremlagdes følgende motiverede Ændringsforslag af J. C. F. Dam til Udvalgets Forslag:

Det fremgaar af den foreliggende Sag, at der ifølge det nugældende Reglement for Fanger i Thorshavns Arresthus kan kræves en Forplejning, der staar Arrestforvareren i 54 Øre for færøsk Kost og 54 Øre for dansk Kost efter nugældende Varepriser. For Kostens Tilberedning er derhos i et af Sagens Bilag beregnet 14 Øre daglig for færøsk Kost og 16 Øre for dansk Kost. Skal Arrestforvareren, saaledes som Udvalget forudsætter, have sine virkelige Udlæg godtgjorte, maa han have Godtgørelse, ikke alene for hvad Madens Bestanddele koster ham, men ogsaa en passende Godtgørelse for dens Tilberedning — da der jo hertil i alt Fald kræves Varme (Kul) —. Det synes ikke ubilligt, om der for Tilberedelsen betales det beregnede Beløb.

Arrestforvareren lønnes med 84 Kr. aarlig, og denne Sum har været betalt i en lang Aarrække. Den kan næppe anses for passende mere og der synes derfor al Anledning til at forhøje den.

Det kan oplyses, at der i Thorshavns Arresthus i Aaret 1910 har været Fanger i 10 af Aarets Maaneder og i 1911 i c. 6 af Aarets Maaneder. En Løn af 10 Kr. maanedlig kan derfor næppe anses for at være for høj.

Jeg tillader mig derfor at foreslaa:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

A. Bispisning af Fanger paa sædvanlig Fangekost:

Fanger, vante til at leve af færøsk Kost, pr. Dag 68 Øre

Fanger, vante til at leve af dansk Kost, pr. Dag 70 Øre

D. Løn, pr. Aar 120 Kr.

Ved 3. *Behandling* den 21. August sættes Ændringsforslaget Punkt A først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 3 Medlemmer stemte for, ingen imod. Ændringsforslaget Punkt D sættes dernæst under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 3 Medlemmer stemte for, ingen imod.

Udvalgets Forslag A. -D sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

XLII. Tilskud til de færøske Afholdsorganisationer.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29 Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Thorshavn, d. 31. Maj 1912.

Til
Færøernes Lagting.

For nogle Aar siden har det høje Lagting bevilget et Beløb paa 300 Kr. til Fremme af Afholdssagen paa Færøerne paa visse nærmere Vilkaar. For Anvendelsen af denne Sum vil man tillade sig at forelægge Tinget Regnskab. Beløbet er medgaaet til Udgivelse af Afholdsbladet »Dúgván«, der udgives af undertegnede Udvalg. Dette Blad har megen Vanskelighed ved at bære sig uden Støtte andet Steds fra og det har i Aarenes Løb jævnlig modtaget Støtte fra Thorshavs Afholdsforening som for et Aars Tid siden har overdraget det til Udvalget. Til fortsat Udgivelse af »Dúgván« og til Fremme af Ædrueligheden paa Færøerne tillader man sig at andrage om et passende Tilskud af en af de under Lagtinget sorterende Kasser.

For Fællesudvalget

P. Jensen,
Næstformand.

Nyholm Debes
Sekretair.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1910, Side 90.

S. D. henvises Sagen til Budgetudvalget.

Den 6. August afgav Udvalget (Ordfører Effersee) følgende

Udvalgsbetsækning.

I 1910 bevilgede Lagtinget af økonomisk Fond et Beløb af 300 Kr. til nævnte Fællesudvalg til Virksomhed for Ædruelighedens Fremme, hvilket Beløb er blevet udbetalt, hvorhos der for Anvendelsen er fremsendt en Redegørelse med Andragendet.

Der ansøges nu om en ny Bevilling.

Udvalget foreslaar:

Af økonomisk Fond bevilges til de færøske Afholdsorganisationers Fællesudvalg til Virksomhed for Ædruelighedens Fremme paa Færøerne et Beløb af 200 Kr.

Redegørelse for Anvendelsen vil være at tilstille Lagtinget.

Ved Sagens 2. Behandling den 10. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 13. August sættes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

XLIII. Opførelse af en Skolestue i Slettenæs.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune*:

I Anledning af Amtets højtærede Skrivelse af 19. August f. A., hvori meddeles, at Lagtinget for saa vidt Andragendet om Statstilskud til Opførelse af en Skolestue i Slettenæs ønskes fastholdt med den deraf følgende Forpligtelse for Sandevaag Sogn, ønsker oplyst, hvorledes Undervisningen i Slettenæs med

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 213.

Hensyn til Lærer tænkes ordnet, skal man tjenstligt meddele, at Forstanderskabet har vedtaget at lade Læreren i Sandevaag undervise i Bygden Slettenæs mindst 20 Dage om Aaret under Forudsætning af at Beboerne i Slettenæs bekoster Opførelsen af en Skolestue sammesteds med eventuelt Tilskud fra Statskassen uden Udgift for Beboerne i Bygden Sandevaag. Der foreligger endnu ingen Erklæring eller Udtalelse fra Beboerne i Slettenæs om, hvorvidt de indgaar paa at opføre Skolestuen paa de foran nævnte Vilkaar.

Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune, Sandevaag d. 8. Maj 1912.

P. F. V.

J. Z. Nielsen,
Fmd.

Til
Færø Amt.

* * *

Den i Forstanderskabets Skrivelse ommeldte Erklæring fra Beboerne i Slettenæs bedes Hr. Sysselmanden foranledige indsondt snarest belejligt.
Nærværende Bilag bedes tilbagesendt.

Færø Amt, den 14. Maj 1912.

Svenning Rytter.

Til
Sysselmanden for Vaagø Syssel.

* * *

Da 9 af Beboerne af Bygden Slettenæs for Tiden ere paa Fiskeri ved Island, er det umuligt at fremskaffe den overfor nævnte Erklæring før en Gang til Efteraaret, naar Fiskerne maatte komme hjem fra Island.

Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune, Sandevaag, d. 12. Juli 1912.

P. F. V.

J. Z. Nielsen,
Fmd.

Til
Færø Amt.

S. D. henvistes Sagen til Kirkekassendvalget.

Den 23. August afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Paa Foranledning af et Andragende fra Beboerne af Bygden Slettens i Sandevaag Sogn om Statstilskud til Opførelse af en Skolestue sammesteds vedtog Lagtinget i forrige Samling følgende:

»Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune anmodes om, for saa vidt Andragendet om Statstilskud til Opførelse af en Skolestue i Slettens ønskes fastholdt med den deraf følgende Forpligtelse for Sandevaag Sogn, at oplyse, hvorledes Undervisningen i Slettens med Hensyn til Lærer tænkes ordnet.«

Fra Forstanderskabet foreligger der nu det Svar herpaa, »at Forstanderskabet har vedtaget at lade Læreren i Sandevaag undervise i Bygden Slettens mindst 20 Dage om Aaret under Forudsætning af, at Beboerne af Slettens bekoster Opførelsen af en Skolestue sammesteds med eventuelt Tilskud fra Statskassen uden Udgift for Beboerne i Bygden Sandevaag.« Derimod foreligger der ikke nogen Erklæring fra Beboerne af Slettens om, hvorvidt de indgaar paa at opføre Skolestuen paa forannævnte Uilkaar.

Udvalget nærer nogen Betænkelighed ved et anbefale, at der anlægges Stat og Kommune i Forening forholdsvis store Omkostninger ved Opførelse af en Skolestue, der, som i dette Tilfælde, kun skal benyttes i omtrent 20 Dage om Aaret for c. 10 Børn, men at foreslaa, at der af Staten ydes sædvanlige Bidrag til Opførelsen af en Skolestue, udea at Forstanderskabet paa vedkommende Sogns Vogne indestaa for Skolestuens planmæssige Opførelse og forsvarlige Vedligeholdelse, vil der formentlig ikke kunne være Tale om. Dermed skal ingenlunde være sagt, at der ikke ad frivillig Vej kan træffes en eller anden fra det lovbestemte afvigende, men i det enkelte Tilfælde hensigtsmæssig Ordning med Hensyn til Ydelsen af Pligtarbejde.

Udvalget skal derfor foreslaa til Tingets Vedtagelse:

1. Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune anmodes om at oplyse, om det vil tilpligte Sandevaag Sogn til med sædvanligt Tilskud fra Statskassen at bekoste Opførelse og forsvarlig Vedligeholdelse af en Skolestue i Slettens.
2. Sagen udsættes til næste Aar.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 26. August betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

XLIV. Opførelse af Kirker i Bygden Gjøv og ved Bygden Glibre m. m.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragender*:

Til
Lagtinget

I Marts Maaned 1909 blev der af ca. 90 Medlemmer af Funding Sogns Menighed (i Gjøv) til Menighedsraadet indsendt et Andragende for at opnaa dets Medvirkning til Opførelse af en Kirke ved Gjøv af Østerø Præstegælds Kirkokasses Midler, og blev det af Menighedsraadet enstemmig vedtaget og siden sendt til Amtet. En Afskrift af samme Andragende findes vedlagt*). Som Svar paa Andragendet fik man Meddelelse om, at man i den nærmeste Fremtid ikke kunde vente at faa Ønsket opfyldt.

Som det vil ses af vort forrige Andragende, er det ofte forbundet med Livsfare for Altergæsterne at tilbagelægge Vejen fra Funding til Gjøv, særlig mørke Vinteraftener i Storm og Snefog.

Idet vi undertegnede Medlemmer af Menigheden herved fremsender et Andragende paa ny, gør vi det paa Grund af, at vi mener, at Folks Interesse for Kirken og de kirkelige Anliggender ved den bestaaende Ordning vil blive i højeste Grad sløvet. *

Vi forventer derfor, at det høje Lagting vil imødekomme vort Ønske: at Bygden Gjøv, der nu tæller 225 Indbyggere, maa faa oprettet en Kirke med tilhørende Kirkegaard snarest mulig.

Gjøv i Maj 1912.

Ærbødigst.

(Underskrifter.)

* * *

Til
Færøernes Lagting.

Undertegnede, der alle bo i den indre Del af Næs Sogn, tillade os herved ærbødigst at henvende os til det høje Lagting med Aunødning om, at der maa blive opført en Kirke her i Sognet indenfor Bygden Glibre.

Til Støtte for dette vort Andragende skal vi tillade os at anføre, at Kirken paa Næs dels er saa lille, at den langt fra kan rumme hele Menigheden og derfor hyppig er overfyldt, og dels at der fra den indre Del af Næs Sogn er saa lang Vej til Kirken paa Næs, at mange af os have o. 6 Kvartmil fra vort Hjem til

*) Udelades her.

vor Sognekirke, og begge disse Omstændigheder synes os at tale stærkt for Opførelsen af endnu en Kirke i Sognet, og netop i denne Del af Sognet, der ligger længst fra den nuværende Kirke.

Vi tilføje, at vi ere villige til uden Vederlag at paatage os Arbejdet med at bringe Sten til Byggepladsen, udgrave og planere Grunden, og i det hele alt Pligtarbejde ved en eventuel Kirkes Opførelse.

Det er vort Haab, at det høje Lagting vil tage dette vort ærbødige Andragende under velvillig Overvejelse.

(Underskrifter.)

S. D. henvises Sagen til Kirkekassendvalget.

Den 23. August afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

1. Fra Beboerne af Bygden Gjøv i Funding Sogn er der til Tinget indkommet et Andragende om, at der af Østerø Præstegælds Kirkekasses Midler maa blive bevilget det nødvendige Beløb til Opførelse af en Kirke og Anlæggelse af en Kirkegaard i Bygden.

Der henvises i dette Andragende til, at der gennem vedkommende Menighedsraad og med dettes Anbefaling i 1909 til Amtet (d. v. s. Amt og Provsti) blev indsendt et lignende i Afskrift medfølgende Andragende, hvori man til Begrundelse af Ønsket om en Kirke i Bygden Gjøv anførte, at Afstanden mellem Gjøv og Kirkebygden Funding, er forholdsvis stor ($\frac{6}{8}$ Mil) og at denne Vejstrækning tidt om Vinteren er besværlig og vanskelig at befare samt, at Gjøv i 1909 havde 215 Indbyggere.

Efter at Gjøvs Beboere paa Andragendet af 1909 har faaet det Svar, at de i den nærmeste Fremtid ikke kunde vente at faa deres Ønske opfyldt, indsender de i Maj d. A. dette nye Andragende af samme Indhold til Lagtinget med Bemærkning, at Gjøv nu tæller 225 Indbyggere.

Paa Grund af de i Andragendet fremhævede Omstændigheder og navnlig i Betragtning af, at over Halvdelen af Funding Sogns Befolkning, hvis Antal 1. Februar 1911 var 381, bor samlet i Bygden Gjøv, maa Udvalget finde Andragernes Ønske om at faa en Kirke opført i deres Bygd let forstaaeligt og naturligt. Desuagtet mener Udvalget ikke at kunne tilraade for Tiden at give den ansøgte Bevilling til en Kirke. Ganske vist havde vore Kirkekasser ved Udgangen af 1911 tilsammen en Beholdning af ca. 36000 Kr. og Østerø Præstegælds Kirkekasse deraf 13500 Kr., men det maa jo ikke glemmes, at Vedligeholdelsen af 43 Kirker paahviler vore Kirkekasser, og at disses Hovedindtægt i de senere Aar nu er i stærk Nedgang og snart kan ventes næsten helt at ophøre.

Medens Udvalget under disse Forhold ikke tør belaste Østerø Præstegælds Kirkekasse med en Bevilling til en Kirke i Gjøv, skønnes der ikke at være noget i Vejen for, at der bevilges det nødvendige Beløb til Anlæggelse af en Kirkegaard i nævnte Bygd. Til en saadan er der uimodsigelig Trang, da Transport af Lig fra Gjøv til Funding under ugunstige Vejrforhold er særdeles vanskelig, hvad enten den sker ad Søvejen eller paa Landjorden.

Udvalget indstiller derfor til Lagtingets Vedtagelse:

Der svares Andragerne, at Lagtinget for Tiden ikke mener at kunne yde den ansøgte Bevilling til Opførelse af en Kirke i Bygden Gjøv, men at de vil kunne gøre Regning paa efter Ansøgning at faa sædvanligt Tilskud til Anlæggelse af en Kirkegaard i Bygden.

2. Fra Beboerne i de i den indre Del af Næs Sogn beliggende Bygder: Gæteide, Solmundo, Lumbauge, Glibre og Saltangeraa er der til Tinget indkommet et Andragende om, at der maa blive opført en Kirke inden for Bygden Glibre. Andragerne forpligter sig til at levere det til Opførelsen nødvendige Pligtarbejde.

Til Støtte for Andragendet anføres dels, at Næs Kirke er for lille til Sognets store og stærkt voksende Menighed, og dels, at nogle af Bygderne have en alt for lang Vej (indtil $1\frac{1}{2}$ Mil) til Kirken.

Udvalget maa erkende, at der er noget berettiget i den anførte Begrundelse; dog maa det bemærkes, at det falder forholdsvis let at rejse i Næs Sogn, hvad enten man rejser til Landa eller til Søs. Hertil kommer, at Sognets fjærnest fra Næs liggende Bygder have nogenlunde let ved at komme til Gæte Kirke eller til Sjøv Kirke. Omend den Tid vel ikke ligger helt fjærnt, da Næs Sogn med sit ret betydelige Folketal (830 den 1. Februar 1911) maa faa en Kirke til, maa Udvalget i Henhold til det i det foregaaende angaaende Kirkekassernes Status anførte fraraade for nærværende Tid at opføre en Filialkirke i Næs Sogn.

Udvalget maa derfor anbefale til Vedtagelse:

Der svares Andragerne, at Lagtinget for Tiden ikke mener at kunne yde den ansøgte Bevilling til Opførelse af en Kirke for den indre Del af Næs Sogn.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 27. August sattes Udvalgets Forslag Punkt 1 og 2 under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

XLV. Tilskud til Kirkegaardens Anlæggelse og Vedligeholdelse.

Den 29. og 30. Juli henvises forskellige *Andragender* om Tilskud til Kirkegaardens Anlæggelse og Vedligeholdelse til Kirkekassendvalget.

Den 17. August afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

1. Forstanderskabet for Sande Præstegælds Kommune ansøger om, at der af vedkommende Kirkekasse maa blive bevilget et Beløb af 27 Kroner, som er medgaaet til Materialier (Cement og Sand) ved en Udbedring af Gærdet omkring den ældre, ikke mere benyttede Kirkegaard i Skaalevig. Det oplyses i Andragendet, at Udbedringen var bleven paakrævet som Følge af, at Brændingen havde beskadiget den ned til Strandkanten vendende Del af Kirkegaardsgærdet, samt, at der til Udbedringen var anvendt 15 Mandsarbejder à 12 Timer foruden de nævnte Materialier.

Da det ommeldte Arbejde skønnes at have været hensigtsmæssigt og nødvendigt, foreslaar Udvalget til Tingets Vedtagelse:

Af Sande Præstegælds Kirkekasse bevilges et Beløb af 27 Kr., der er medgaaet til Materialier ved en foretagen Udbedring af Gærdet omkring den gamle Kirkegaard i Skaalevig.

2. Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune har ved en Skrivelse til Lagtinget af 10 Juli d. A. og en Skrivelse til Færø Amt af 27. Juli s. A. anmodet Lagtinget om, at tage under fornyet Overvejelse en af Tinget i 1909 og 1910 behandlet Sag om Betaling af Omkostningerne ved en i 1908 foretagen Istandsættelse af Gærdet omkring Kirkegården i Hove, hvilke Omkostninger androg et samlet Beløb af 95 Kr. 20 Øre, hvoraf Lagtinget i Samlingen 1909 vedtog at lade Suderø Præstegælds Kirkekasse udrede som Formandsløn 25 Kr., medens Restbeløbet 70 Kr. 20 Øre endnu henstaar som uberigtiget hos Handelsmand D. J. Berg af Hove, der efter Anmodning af Kirkeværgen i Porkere forestod det paagældende Udbedringsarbejde og foreløbig udlagde Betalingen derfor. Det har nemlig vist sig, at skønt Forstanderskabet for Porkere Sogn har gjort sig den største Umage for at efterkomme Lagtingets Paalæg fra 1909: »At drage Omsorg for,« at nævnte 70 Kr. 20 Øre »udredes af Beboerne af Hove«, saa har det ikke været muligt at fremskaffe Beløbet, idet Beboerne af Hove, alle som en, have nægtet at udrede det, og Beløbet ikke har kunnet inddrives ved Udpantning, da Paaligning af Pligtarbejde til Istandsættelsen af Kirkegaardsgærdet ikke havde fundet Sted, ligesom Arbejdet — ved en Misforstaaelse fra Menighedsraadets og Kirkeværgens Side — i det hele taget blev udført ganske uden Forstanderskabets Medvirkning, hvorfor dette formentlig ikke ganske uden Feje kan anse det for tvivlsomt, om det er bundet ved Lagtingets Vedtagelse i Sagen i Fjor, at det omhandlede Beløb »maa tilvejebringes ved Kommunalforstanderskabets Foranstaltning.«

Under alle Omstændigheder synes D. J. Berg af Hove at have Krav paa at faa sine udlagte Penge igen; fra hvem han skal kunne kræve dem, er formentlig et Spørgsmaal, som er vanskeligt at afgøre.

Uagtet Udvalget overensstemmende med Lagtingets tidligere Stilling i Sagen er af den Formening, at det strængt taget ikke paahviler Kirkekassen at udrede Beløbet, maa man anse det for meget ønskeligt, at denne saa længe og saa stærkt omtvistede Sag kommer ud af Verden uden (maaske flere) Sagsanlæg, og man mener derfor efter Omstændighederne at kunne tilraade, at Beløbet betales af Kirkekassen.

I Henhold hertil indstiller Udvalget til Tingets Vedtagelse:

Restbeløbet: 70 Kr. 20 Øre af Omkostningerne ved Istandsættelsen i 1908 af Kirkegaardsgærdet i Hove bevilges til Udbetaling af Suderø Præstegælds Kirkekasse.

3. Lagtinget bevilgede i Samlingen 1906 (jfr. Lagtingsberetning for 1905, Side 239) til Anlæg af en Assistenskirkegaard i Kvalvig paa Suderø et Beløb af 240 Kr., deraf 160 Kr. for et Grundstykke (ansat til 2332 □ Alen) og 80 Kr. til Formandsløn og Materialer. Bevillingen var betinget af, at Amt og Provsti, forinden Arbejdet paabegyndtes, skulde have modtaget Betænkning i Sagen fra vedkommende Menighedsraad og Erklæring fra vedkommende Distriktslæge. Denne Betingelse blev, som det fremgaar af de nu i Sagen foreliggende Oplysninger, opfyldt allerede i 1906, men det trak ud med Paabegyndelsen af Arbejdet paa Kirkegaarden, navnlig fordi Beboerne af Kvalvig fik travlt med andet Arbejde, særlig i Anledning af Opførelse af Bygdens Kirke, og imens skiftede den ene Fjerdepart af den til Kirkegaarden udsete Indmark Ejere, og den nye Besidder har vist sig uvillig til at afhænde sit Stykke ved Salg eller Mageskifte.

Sognopræsten for Suderø Præstegæld andrager nu ved Skrivelse af 2. Januar d. A. om Genbevilling af det i 1906 bevilgede Beløb, idet han oplyser, at saavel Bygden Kvalvigs Beboere som Kvalvig Kirkes 2 Værger ere enige om, at det Areal paa 1759 □ Alen, som fremdeles er at faa, vil afgive tilstrækkelig Begravelsesplads for mindst 75 Aar, hvorhos han henstiller, at de 160 Kr., som det oprindelige Areal blev ansat til, maa gaa over til at gælde det formindskede Areal, som nu agtes anvendt til Kirkegaard, da Vurderingsmændene anse den Pris paa Jorden (9 $\frac{1}{11}$ Øre pr. □ Alen) der saaledes fremkommer, for paa det nærmeste at svare til den i Bygden sædvanlige.

Dette Andragende anbefales af vedkommende Forstanderskab og Kirkeværger, og er ledsaget af en af 2 Mænd foretagen Vurdering af det paagældende Jordstykke, endvidere medfølger en Erklæring fra Ejerne om, at de ere villige til at sælge Jorden til den ovennævnte Pris samt en Udtalelse fra Kirkeværgerne om, at Kirkegaarden agtes indhegnet som oprindelig bestemt med et Stengærde, hvorpaa der anbringes Jernopstandere med galvaniseret Jerntråd.

Udvalget finder intet at indvende imod det i Andragendet og i de medfølgende Bilag anførte og mener derfor, at der er al Grund til at inødekomme Andragendet

Udvalget indstiller derfor til Tingets Vedtagelse:

1. Der genbevilges af Suderø Præstegælds Kirkokasse til Anlæg af en Kirkegaard i Kvalvig et Tilskud af indtil 80 Kr. til Formandsløn og Materialer og indtil 160 Kr. til Erhvervelse af et Grundstykke, tilsammen af et Beløb af indtil 240 Kr.

2. Det paalægges Kvalbø Sogns Kommunalforstanderskab at drage Omsorg for, at det fornødne Pligtarbejde maa blive ydet til Anlæg af en ny Kirkegaard i Kvalvig.

4. Sognepræsten for Nordørøernes Præstegæld har paa Kvannesund, Norddeble, Deble og Nordtofte Bygders Vegne anmodet Færø Amt og Provst om at foranledige, at der anlægges en Kirkegaard ved en af de nævnte Bygder, der alle hidtil har benyttet Kirkegaarden paa Viderejde; men med deres stærkt voksende Befolkning, paa Grund af den store Afstand ($1\frac{1}{4}$ Mil) fra sidstnævnte Bygd, ikke længer kan undvære egen Kirkegaard. For Anlæg af en saadan fremhæves derhos som et anbefalende Moment, at Kirkegaarden paa Viderejde i en meget nær Fremtid vil kræve en større Udvidelse, hvis den vedblivende skal være Kirkegaard for hele Videre Sogn. Sognepræsten andrager derfor om, at der skaffes et til Kirkegaard passende Stykke Jord og bevilges et Beløb til Formandsløn ved Arbejdets Udførelse.

Paa Foranledning af en Skrivelse fra Færø Amt har Forstanderskabet for Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune sluttet sig til nævnte Andragende og derhos anset om, at der maa blive bevilget det nødvendige Beløb til omhandlede Kirkegaardsanlæg f. Eks. til Anskaffelse af Materialier m. m., idet Forstanderskabet oplyser, 1) at det til Kirkegaard udsete Jordstykke er beliggende i Haugeparten »Deble for Sonden«, Syd for Skolen i Norddeble, 2) at Kirkegaarden agtes indhegnet ved et ca. 2 meter højt Stengærde, 3) at Størrelsen passende menes at kunne ansættes til 36×36 Alen eller 1296 $\square$ Alen, (mens der blandt Beboerne af det vedkommende Distrikt ses at have været Stemning for at give Kirkegaarden en Størrelse af 45×45 Alen eller 2025 $\square$ Alen), 4) at Grundstykkets Værdi efter sædvanlig Pris i Bygden beregnes til 8 Øre pr. $\square$ Alen eller ialt 103 Kr. 68 Øre (i Tilfælde af det større Areal [2025 $\square$ Alen] 162 Kr.), 5) at det udpegede Stykke ifølge vedlagt Lægeorklæring maa anses for vel egnet til Kirkegaard, 6) at Besidderne af Haugeparten »Deble for Sonden« ved en medfølgende Erklæring have givet deres Samtykke til det paagældende Jordstykkets Anvendelse til Kirkegaard, samt 7) at de to Værger ved Viderejde Kirke ligesom Forstanderskabet anser Anlæggelsen af den paatænkte Kirkegaard for meget ønskelig.

Forstanderskabet bemærker endvidere, at der i de nævnte Smaabygder ved Kvannesund findes omkring 45 arbejdspligtige Mænd, og at hver af dem til Opførelsen af Gærdet omkring Kirkegaarden antagelig vil komme til at yde omtrent 8 Dagsarbejder. Udvalget maa efter det oplyste kun finde det naturligt, at der anlægges en Assistenskirkegaard i Norddeble, og kan med Hensyn til Kirkegaardens Størrelse slutte sig til Forstanderskabets Forslag, hvorefter den skal være 36×36 Alen. Derimod anser man det udpegede Grundstykke for at være noget for højt vurderet, naar det ansættes til en Værdi af 8 Øre pr. $\square$ Alen, eftersom det ikke ligger i opdyrket Jord, men i Hauge; da en Del af denne Hauge er Kongsjord, kan det maa ske dog ventes, at der for den denne Jord tilkommende Erstatnings Vedkommende, som sædvanligt i lignende Tilfælde, gives Afkald paa de tre Fjerdedele.

I Henhold til det anførte indstilles til Tinget at vedtage følgende:

1. Det paalægges Forstanderskabet for Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune at drage Omsorg for, at det fornødne Pligtarbejde til Anlæggelse af en Kirkegaard i Norddeble maa blive ydet i det eller de kommende Regnskabsaar.
2. Der bevilges af Nordørøernes Præstegælds Kirkekasse et Beløb af indtil 200 Kr. til Erhvervelse af et Grundstykke, mindst 36×36 Alen stort, og til Anskaffelse af de til nævnte Arbejde medgaaende Materialier samt til Løn-

ning af en Formand til at lede Arbejdet, ved hvis Udførelse det bliver at iagttage, at der af Pligtmandskabet udføres mindst 8 Dagsarbejder for hver Dag, Formanden for Arbejdet erholder Dagløn.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 21. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Den 23. August fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalget til 3. Behandling af Sag Nr. 64 angaaende Anlæggelse af en Kirkegaard i Norddeble*:

I 2det Indstillingspunkt ændres Størrelsen af det til Kirkegaard udsatte Grundstykke saaledes, at der i Stedet for »mindst 36×36 Alen stort» sættes: »mindst 40×40 Alen stort».

Ved 3. *Behandling* den 24. August betragtedes

Punkt 1 som vedtaget uden Afstemning.

- 2 sættes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.
 - 3 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
 - 4 med Ændringsforslag betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
-

XLVI. Vej gennem Næslid i Porkere Sogn.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en *Skrivelse af 10. Juli 1912 fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune**)*, hvori samme besværer sig over at være bleven uretfærdig behandlet af Lagtinget med Hensyn til Anlægget af en Vej gennem Næslid.

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 217.

**) Udeladen her.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 9. August vedtoges det efter Forslag af Skaalum at henvise den til det kommunale Udvalg.

Den 6. September afgav Udvalget (Ordfører Skaalum) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse af 10. Juli d. A. fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune, hvorved dette besværer sig over, at det af Lagtinget er behandlet uretfærdigt med Hensyn til Anlægget af en Vej gennem Næslid.

I den omhandlede Skrivelse fremsættes forskellige Bebrejdelser dels mod Lagtinget dels mod det kommunale Udvalg, som bl. a. gaar ud paa, at Porkere Sogn er behandlet uretfærdigt, ved at der er paalagt Sognet at anlægge Vej paa det nævnte Sted.

Det kan ikke indrømmes, at Lagtinget har paalagt Sognet noget i Strid med gældende Lovbestemmelser, og Lagtinget har ikke paalagt Porkere Sogn at anlægge en Vej gennem Næslid. Naar Sysselmanden i sin Indberetning til Lagtinget har anført, at den paagældende Vej trænger til Udbedring, og der tillige i Skrivelse fra Hr. Købmand N. Nolsø er udtalt noget i samme Retning, og da der endvidere ikke fra Forstanderskabet foreligger noget, der taler imod, at Vejen trænger til Udbedring, saa har Lagtinget været berettiget og forpligtet til ifølge Kommunallovens § 19 at paalægge vedkommende Forstanderskab at sætte Vejen i forsvarlig farbar Stand.

Det maa fremhæves, at Lagtingets Paalæg, saavel i 1909 som i 1910, kun gik ud paa det ganske selvfølgelig og lovbeftalede, at Forstanderskabet skulde sætte den omhandlede Vejstrækning i forsvarlig farbar Stand samt at Forstanderskabet uden Grund holt har misforstaaet Paalæget og ment at dette gik ud paa at fremtvinge Anlægget af en egentlig banet Vej, paa et Sted, hvor en saadan ikke forofandtes.

Medens Istandsættelsen af Vejstrækningen (Stien mellem Markøre og Næs) formentlig var et lidet bekosteligt Foretagende, som kunde udføres paa kort Tid uden Vanskelighed, maatte det af Forstanderskabet iværksatte Anlæg af en banet Vej blive dyrt og kræve forholdsvis lang Tid at iværksætte.

De Vanskeligheder, som er fremkomne for Porkere Sogn hidrører derfor fra den Misforstaaelse, som Forstanderskabet har gjort sig skyldig i. At Beboerne i Vaag Sogn ikke har ydet noget til Anlægget af Vejen kan ikke bebrejdes Lagtinget, i saa Henseende har dette ikke lovet noget, men kun paa given Anledning antydnet at saadant efter Forhandling mellem Forstanderskaberne muligvis kunde ske ad Frivillighedens Vej.

Det er saaledes uforklarligt, at Porkere Sogns Forstanderskab i den ene Skrivelse efter den anden har fremsat nærgaaende Bebrejdelser mod Lagtinget. Hvis Forstanderskabet i Stedet for de uhjemlede Angreb var indkommet med et begrundet Andragende til Tinget om Tilskud til Vejanlægget, saa vilde man utvivlsomt have taget en saadan Begæring under velvillig Overvejelse, men der foreligger ikke saa meget som en Antydning i den Retning. Forstanderskabet vilde have gjort Kommunen en langt større Tjeneste, ved at opnaa en Bevilling til Vejen, end ved alt det overflødige Skrivi.

Idet man ikke skal opholde sig længere ved denne Sag, der af Forstanderskabet er ført ind i et meget uheldigt Spor, tillader man sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Sagen stilles i Bero, idet en Afskrift af Betænkningen tilstilles Forstanderskabet.

Den 9. September afgav Udvalget følgende

Forslag til Beslutning.

Paa Grund af en fra Forstanderskabet for Porkere Segns Kommune indkommen Skrivelse af 4. ds. angaaende Aabegget af en Vej mellem Næs-Porkere og Markøre, og under Hensyn til andre denne Sag vedrørende Omstændigheder, foreslaar Udvalget af økonomisk Fond at bevilge et Beløb af 200 Kr. som Tilskud til Dækning af Udgifterne ved Vejanlægget. Herved bortfalder Udvalgets Forslag af 6. ds.

Ved Sagens 2. *Behandling* sættes Udvalgets Forslag til Beslutning først under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0, og var Udvalgets oprindelige Forslag saaledes bortfaldet.

XLVII. Bevilling til Føroya Fólkaháskúla.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Andragende fra Bestyrelsen for Føroya Fólkaháskúla*:

Føroya fólkaháskúla,
30. Maj 1912.

Til
Lagtinget.

Bestyrelsen for Føroya fólkaháskúla tillader sig herved at ansøge hos Lagtinget om, at der af de under Lagtinget sorterende Midler aarlig indtil videre maa blive bevilget Føroya fólkaháskúla 300 Kr.

Man undlader ikke herved at gøre Lagtinget bekendt med, at Bestyrelsen andrager ogsaa hos Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om en Bevilling paa Finansloven paa 900 Kr. aarlig indtil videre, samt om at Elever, der besøger Skolen, maa have Adgang til at søge Statsunderstøttelse paa samme Maade som hidtil.

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 204.

Man skal oplyse, at Elevantallet sidste Aar var:

14 Piger paa Sommerskolen 1911; 1 uden Understøttelse,

12 Karle paa Vinterskolen 1911—12; 8 —

1 har tidligere gennemgaaet et Vinterkursus her paa Skolen,
og i indæværende Sommer er der 10 Piger paa Skolen, hvoraf 2 ingen Under-
støttelse har.

P. B. V.

Ærbødigst

Simun av Skarði.

* * *

Da det formentlig vil være af Betydning for Andragendets Fremme at
erholde saa fyldige Oplysninger som muligt om Skolens Virksomhed, skal man
henstille til Bestyrelsen at fremkomme med saadanne, desuden en Redegørelse for
Elevantallet i de 2 sidste Aar, samt Regnskab for samme Tidsrum.

De ommeldte Oplysninger bedes eventuelt indgivet til Amtet inden 20. ds.

Færø Amt, den 2. Juli 1912.

Svenning Rytter.

TH

Bestyrelsen for Føroya Fólkaháskúla.

* * *

I Henhold til Amtets ovenstaaende Henstilling skal jeg herved oplyse, at
Elevantallet næstsidste Aar var:

17 Piger paa Sommerskolen 1910; 1 uden Understøttelse;

13 Karle paa Vinterskolen 1910—11; 2 uden Understøttelse.

I Lærer R. Rasmussens Fraværelse — fra Foraaret 1910 til Foraaret
1911 — var Pastor Hansen, Pastor Dahl, som den Gang var Lærer ved Fær-
øernes Mellem- og Realskole, og Lærer Hans Jensen undertegnede behjælpelige
ved at give Undervisning for Eleverne.

Ekstrakt af Regnskabet for Tiden fra 1. December 1909 til 31. Marts
1911, samt Ekstrakt af Regnskabet fra 1. April 1911 til 31. Marts 1912 vedlægges*).

Føroya fólkaháskúla 19. Juli 1912.

Simun av Skarði.

*) Udelades her.

S. D. henvistes Sagen til Budgetudvalget.

Den 3. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersee) følgende

Udvalgsbetænkning.

Der søges om en årlig Bevilling paa 300 Kr. fra Lagtinget indtil videre, og samtidig gøres Tinget bekendt med, at Skolens Bestyrelse andrager hos Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om en Bevilling paa Finansloven paa 900 Kr. årlig indtil videre m. v.

Andragendet indeholder Oplysning om Elevantal m. m. og er ledsaget af en Ekstrakt af Skolens Regnskaber fra 1. Decbr. 1909 til 31. Marts 1912.

Spørgsmaalet om Tilskud til Højskolen har ofte været behandlet i Lagtinget før, og man skal med Hensyn hertil henviso til Lagtingsidende bl. a. for 1910 (Side 28) og 1911 (Side 204).

Et Flertal (Christiansen, Effersee, Jacobsen og Samuelson) indenfor Udvalget mener ikke, at der er Grund til at yde nogen Bevilling fra Amtskommunen til Højskolen. Saavidt os bekendt yder intet andet af Landets Amters Tilskud til nogen Højskole, og den herværende har samme Adgang til Statstilskud som andre Højskoler i Landet. Allerede af denne Grund skal vi fraraade at yde den ansøgte Bevilling, og vi skal tilføje, at vi ikke finder Anledning til at ndtale os om, hvorvidt Skolen i det hele taget fortjener Støtte. —

Et Mindretal, (Hentze, Nielsen og Provsten) mener, at der ikke er mindre Anledning til at bevilge det ansøgte Tilskud i Aar end tidligere Aar. At henviso til at Føroya Fólkaháskúli har samme Adgang til Statstilskud som andre Højskoler i det øvrige Rige kan nok lade sig sige, men det er indlysende, at det er vanskeligere for den herværende Højskole at faa saa stort Elevantal, som fordras for at opnaa Statstilskud, end det er for Højskolerne i den øvrige Del af Riget. Man skal derfor i Aar som tidligere anbefale en Bevilling fra Tinget.

Forslag.

Af et Flertal (Christiansen, Effersee, Jacobsen og Samuelson):

Andragendet kan ikke bevilges.

Andragerne gøres bekendt med Udvalgsbetænkningen.

Af et Mindretal (Hentze, Nielsen og Provsten):

Af økonomisk Fond bevilges for Finansåret 1913 14 et Tilskud af 300 Kr. til Føroya fólkaháskúla.

Ved Sagens 2. Behandling den 7. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Den 11. September fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Samuelson, Jacobsen, Christiansen og N. Dyrhuus til Udvalgs-Mindretallets Forslag*:

Som nyt Punktum tilføjes:

Det tilføjes, at Bevillingen ikke vil kunne forventes fornyet medmindre der til næste Aars Lagting fremkommer Forslag fra Bestyrelsen indeholdende saadanne Regler for Skolens Ledelse m. m., som Lagtinget vil kunne bifalde.

S. D. foretoges Sagens 3. Behandling.

Samuelson tog det af ham m. fl. stillede Ændringsforslag tilbage.

Provsten genoptog Forslaget.

Ændringsforslaget sættes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte for, ingen imod.

Mindretallets Forslag sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0, hvorefter Flertallets Forslag var bortfaldet.

XLVIII. Ang. Omkostninger ved Drengen Ole Nicolaj Sofus Becks Ophold paa Aandssvageanstalten Gl. Bakkehus-Ebberødgaard.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 30. Oktober 1911*:

Hoslagte Afskrift af en Anvisning paa Færø Amts Fattigkasse*) vedrørende Omkostningerne ved ugift Maren Sofie Susanne Elisabeth Becks Søn, Ole Nicolaj Sofus Becks Ophold i Aandssvageanstalten Gl. Bakkehus-Ebberødgaard, tilstilles Lagtinget med Henstilling om at Beløbet føres til endelig Udgift i Regnskabet.

*) Udelades her.

S. D. henvistes Sagen til Budgetudvalget.

Den 6. *August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Nævnte Ole Nicolai Sofus Beck, en Søn af ugift Maren Sofie Susanne Elisabeth Beck af København, er forsørgelsesberettiget i Porkere Sogns Kommune. Der er vedrørende ham af Københavns Kommune afholdt en Udgift af ialt 806 Kr. 25 Øre for et længere Tidsrum. Krav paa Refusion er fremsat for flere Aar siden gennem Færø Amt i betimelig Tid. Paa Grund af Omstændigheder, der ikke kan tilregnes Københavns Kommune, er Kravet imidlertid først for kortere Tid siden fremkommet til Forsørgelseskommunen.

Denne har, skønt Kommunen efter de særlige Omstændigheder formentlig ikke havde nogen Forpligtelse i saa Henseende, betalt 468 Kr. 75 Øre af førnævnte Beløb.

Idet iøvrigt bemærkes, at Porkere Sogns Kommune vil afholde Udgifterne vedrørende nævnte Person fra 1. April d. A. indtil videre, skal man efter Omstændighederne, og da der formentlig bør skaffes Københavns Kommune Dækning, forelaa, at det omhandlede Beløb, 337 Kr. 50 Øre føres til endelig Udgift for Amtsfattigkassen.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 9. *August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 12. *August* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afsæmning.

XLIX. Ang. Betaling for afd. Sunneva M. J. Joensens Kur og Pleje paa Øresundshospitalet i København.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 16. Januar 1912*:

Hoslagte Afskrift af en Anvisning paa Færø Amts Fattigkasse*), vedrørende Betalingen for afdøde Sunneva Malene Johanne Joensens Kur og Pleje paa Øresunds Hospital i København fra 1. August 1909 til 1. Februar 1910 tilstilles Lagtinget med Henstilling om, at 134 Kr. 33 Øre føres til endelig Udgift i Rognskabet.

S. D. henvises Sagen til Budgetudvalget.

Den 6. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Nærværende Sag er af lignende Beskaffenhed som en anden Sag (Nr. 45—1912), angaaende hvilken Udvalget har afgivet Betænkning i Dag.

Idet henvises til nævnte Betænkning og denne Sags Bilag skal man foreslaa, at det omhandlede Beløb 134 Kr. 33 Øre føres til endelig Udgift for Amtsfattigkassen.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 9. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 12. August betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

*) Udelades her.

L. Ang. forskellige Beløb, som forskudsvis ere afholdte af Amtsfattigkassen.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en *Skrivelse fra Amtet af 22. Maj 1912**).

S. D. henvistes Sagen til Budgetudvalget.

Den 6. August afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Henhold til, hvad der er anført i den vedlagte Skrivelse af 22. Maj d. A. fra Fære Amt, tiltræder Udvalget Amtets Forslag, som gaar ud paa, at følgende Beløb, der i sin Tid er blevne udredede forskudsvis af Amtsfattigkassen, føres til endelig Udgift for Kassen, nemlig:

- 1) Udgifter ved Hjemsendelsen til København af Sømandene Rudolph Carlsen og August Øjersen, 133 Kr. 50 Øre, udredet 1897--98.
- 2) Udgifter ved Hjemsendelsen af Thorvald P. Johannessen af København, 68 Kr., udredet 1898--99.
- 3) Udgifter ved Hjemsendelsen af svensk Fyrbøder Philip Ossider Kruck, 167 Kr. 48 Øre, udredet 1898-99.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 9. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 12. August betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

*) Udelades her.

LI. Ang. Postforbindelsen med Øen Kolter.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en *Skrivelse fra Amtet af 9. Juli 1912 tilligemed 2 Bilag*, saalydende:

Over hoslagte Sag, Amtets Journal Nr. 631 -- 1912 (ialt 2 Aktstykker) udbedes Lagtingets Ytringer ved det indsluttedes Tilbagesendelse behagelig meddelede.

* * *

Som bekendt kommer der ikke Post til Bygden Kolter uden ved tilfældige Lejligheder, naar Baad gaar til Thorshavn, eller som det nu har været Tilfælde, at Posten har været sendt til Skopen og har henligget der til det passede at afhente den fra vor Bygd. Dette har været til stor Gene, og vor Bygd er snart den eneste paa Færøerne, som ikke faar Post tilsendt.

Vi antager, at der uden større Bekosteligheder kunde etableres en Rute paa Kolter gennem den Postbaad, der nu gaar til Hestø og Skopen, og vilde vi lade os nøje med, at Postbaaden anløb Kolter en Gang om Ugen om Sommeren og hver fjortende Dag om Vinteren.

Der bor 22 Mennesker paa Kolter for Tiden

Om Sommeren vilde det næppe være vanskeligt at holde en stadig Forbindelse igang med Øen, medens dette om Vinteren ofte vil være ugørligt, selv om Postbaaden kan anløbe Hestø og Skopen. Ved saadanne Lejligheder kunde vi ved Signaler tilkendegive, at Postbaaden ikke skal ulejlige sig til Kolter. Herom kunde saa træffes nærmere Aftale med Postføreren.

Vi anmode høfligt Amtet om at være os behjælpelig med at få ordnet en Postfart til Øen og at foretage det til Sagens Gennemførelse videre fornødne.

Kolter, den 29. Maj 1912.

Ludvig Martin Nielsen.

Niclas S. Nielsen.

Niclas Nielsen.

Peter Jacob Joensen.

Rasmus Thomsen.

Joen Joensen.

Joen J. Bergstok.

Til
Færø Amt.

* * *

Kontoret har i Anledning af det med meget æret Skrivelse fra det høje Amt af 4. f. M. fulgte Andragende fra Beboere af Kolter om, at den Postbaad, der sejler paa Ruten: Thorshavn—Nolsø—Hestø—Skopen, tillige maa anløbe Kolter, konfereret med forskellige Personer og maa derfor udtale:

Der bor som i Andragendet anført kun 22 Mennesker (i 5 Huse) paa Kolter. Den Post, der hidtil er indgaaet hertil og har været bestemt til nævnte Ø, er som oftest sendt til Skopen, for at Afhentning kunde finde Sted derfra. Som Følge af den mangelfulde Forbindelse har denne Post hidtil kun bestaaet af højst c. 10 Breve og 2 à 4 Pakker om Maaneden.

Man kan imidlertid godt forstaa, at Beboerne af Kolter gerne vil have en regelmæssig Forbindelse med Omverdenen, og kan dette sikkert bedst lade sig gøre ved at benytte den ovenfor omtalte Postbaad, der sejler mellem Thorshavn og Skopen, da Turen fra Hestø til Kolter som Regel vil kunne udføres i c. 2 Timer, frem og tilbage. Dog maa man forlange, at denne Forlængelse af Postbaadens Rute ikke medfører, at Tilbagekomsten til Thorshavn forrykkes saa meget, at Omdelingen af Postforsendelserne ikke kan finde Sted om Aften paa samme Dag, som Postbaaden er udgaaet herfra.

Der er i Andragendet ansøgt om, at Postbaaden maa anløbe Kolter 1 Gang ugentlig i Sommerhalvaaret og 1 Gang hver 14 Dag i Vinterhalvaaret, men maa Kontoret indstille, at Turen ansættes til Udførelse 1 Gang ugentlig hele Aaret rundt. Øen Kolter har som det høje Amt bekendt en vanskelig Landingsplads, og det vil derfor, navnlig i Vinterhalvaaret, sikkert temmelig ofte hændes, at Postbaaden ikke kan anløbe Kolter, hvorfor man ansor det for heldigst, at Turen bliver udført saa ofte, som Vejret tillader det.

Man har talt med Postfører P. C. Johannesen om den ansøgte Forlængelse af hans Rute; han har erklæret sig villig til at udføre Befordringen mod en yderligere Godtgørelse af 4 Kr. for hver Gang, Turen udføres, dog saaledes, at han ikke besørger Postens Land- og Ombordføring i Kolter. Kontoret har af denne Grund talt med Niclas S. Nielson, Kolter, og har denne erklæret sig villig til at besørge Postens Land- og Ombordføring mod en Godtgørelse af 2 Kr. pr. Tur i Sommerhalvaaret ($\frac{1}{4}$ — $\frac{30}{100}$) og 3 Kr. pr. Tur i Vinterhalvaaret ($\frac{1}{10}$ — $\frac{31}{100}$), ligesom han ogsaa for samme Betaling besørger Posten omdelt paa Kolter og modtager Post til Forsendelse med Postbaaden.

Det fremsendte Andragende vedlægges.

Thorshavn Postkontor, den 3. Juli 1912.

C. C. Danielsen.

Til
Færø Amt.

Ved Sagens 1. Behandling den 3. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til Udvalget i Sagen om en forbedret Postforbindelse.

Den 7. September afgav Udvalget (Ordfører: Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 9. Juli d. A. har Amtet anmodet om Lagtingets Udtalelser over et fra Beboere af Kolter til Amtet indsendt Andragende om at faa Post sendt til Bygden. En Erklæring fra Postkontoret i Thorshavn medfølger.

Undertegnede Udvalg til hvilket Sagen er bleven henvist, maa finde det rimeligt, at Post til vissé Tider bliver sendt til Kolter. Udvalget har ved mundtlig Henvendelse til Postmestoren i Thorshavn faaet oplyst, at denne paatænker og har søgt om Approbation paa Etablering af en saadan Postforbindelse. Man maa herefter formene, at en Vedtagelse af Tinget vil være overflødig og tillader sig at foreslaa, at der ikke fra Tingets Side foretages noget i denne Sag, men at der svares Amtet:

»Da der efter det foreliggende maa antages, at Sagen i den nærmeste Fremtid vil blive ordnet af Postvæsenet, finder Tinget ikke Anledning til for Tiden at udtale sig nærmere om Spørgsmaalet.«

Ved Sagens 2. *Behandling* den 11. *September* betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

LII. Vilkaar for Deling af Næs og Gøte Sognes Kommune i to særskilte Kommuner.^{*)}

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes *Forslag til Vilkaar for Adskillelse af Næs og Gøte Sogne som 2 særskilte Kommuner*^{**)}.

S. D. henvistes Sagen til det kommunale Udvalg.

Den 16. *August* afgav Udvalget (Ordfører: Skarø) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Fjor behandlede Lagtinget en Skrivelse fra Beboerne af Gøte Sogn, hvori der androges om, at Næs og Gøte Sogne maatte blive udskilte i to særskilte Kommuner.

^{*)} Se Lagtingsaldende for 1911, Side 94.

^{**)} Udelades her.

Lagtinget anbefalede Udskillelsen, og nu foreligger der en Skrivelse af 9. Oktober 1911 fra Justitsministeriet, som bifalder, at den ansøgte Deling foretages og at Delingen træder i Kraft fra den 1. Oktober 1912 at regne, naar der forinden af Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune er gjort Forslag om Udskillelsesvilkårene, hvis endelige Bestemmelse overlades til Lagtinget.

Forstanderskabet har den 20. April 1912 vedtaget følgende Forslag til Vilkår for Udskillelse af Næs og Gøte Sogne som to særskilte Kommuner:

A. 1. Næs Sogns Kommune overtager Ejendomsretten og Vedligeholdelsespligten til

a. de i Næs Sogn opførte Skoler (1 Skolebygning paa Tofte, 1 Skolestue paa Glibre, 1 do. i Ridevig og 1 do. i Solmundefjord) med tilhørende Grundstykker og Inventariegenstande;

b. de i Næs Sogn værende Veje, Broer og Landingssteder, for saa vidt disse er kommunal Ejendom;

c. de øvrige i Næs Sogn værende Bygninger og Grundstykker, som den 30. September 1912 maatte tilhøre Kommunen.

2. Gøte Sogns Kommune overtager Ejendomsretten og Vedligeholdelsespligten til

a. den i Gøte Sogn opførte Skolebygning (ved Gøtegjov) med tilhørende Udhuse, Grundstykker og Inventariegenstande;

b. de i Gøte Sogn værende Veje, Broer og Landingssteder, for saa vidt disse ere kommunal Ejendom;

c. de øvrige i Gøte Sogn værende Bygninger og Grundstykker, som den 30. September 1912 maatte tilhøre Kommunen.

B. 1. Næs Sogns Kommune overtager:

a. den Beholdning i Kontanter, Skatterestancer, Obligationer, Sparekasseindskud, Bankindskud og udestaaende Fordringer, som den 30. September 1912 tilhøre Næs Sogn;

b. den Gæld, herunder indbefattet resterende Udbetalinger for Regnskabsaaret 1911--12, som den 30. September 1912 paahviler Næs Sogn.

2. Gøte Sogns Kommune overtager:

a. den Beholdning i Kontanter, Skatterestancer, Obligationer, Sparekasseindskud, Bankindskud og udestaaende Fordringer, som den 30. September 1912 tilhøre Gøte Sogn;

b. den Gæld, herunder indbefattet resterende Udbetalinger for Regnskabsaaret 1911--12, som den 30. September 1912 paahviler Gøte Sogn.

Opgørelse over Sognenes Formue og Gæld efter ovenstaaende Poster 1 og 2 affattes ved Udgangen af Regnskabsaaret 1911--12 af Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune (eller dets Formand). Denne Opgørelse bliver eventuelt at rette, naar Regnskaberne for Aaret 1911--12 ere aflagte, reviderede og deciderede.

C. 1. a. Næs Sogns Kommune oppebær fremtidig alle ikke overfor nævnte Indtægter, som efter Lovgivningen eller almindelig Praksis vilde tilfalde Næs Sogn under den nuværende fælles Bestyrelse; under disse Indtægter regnes bl. a. Refusion af Fattighjælp og Alderdomsforsørgelsesudgifter, der ere afholdte af Næs Sogns Kasse.

b. Ligeledes overtager Næs Sogns Kommune alle de Forpligtelser, som den 30. September 1912 efter Lovgivningen eller gyldige af Lagtinget godkendte Forstanderskabsvedtagelser maatte paahvile Næs Sogn, herunder indbefattet Fattigforsørgelse, Alderdomsunderstøttelse og Forpligtelse til at holde Telefonstationer i Sognet.

2. a. Gøte Sogns Kommune oppebær fremtidig alle ikke ovenfor nævnte Indtægter, som efter Lovgivningen eller almindelig Praksis vilde til-

falde Gøte Sogn under den nuværende fælles Bestyrelse; under disse Indtægter regnes bl. a. Refusion af Fattighjælp og Alderdomsforsørgelsesudgifter, der ere afholdte af Gøte Sogns Kasse.

- b. Ligeledes overtager Gøte Sogns Kommune alle de Forpligtelser, som den 30. September 1912 efter Lovgivningen eller gyldige af Lagtinget godkendte Forstanderskabsvedtagelser maatte paahvile Gøte Sogn, herunder indbefattet Fattigforsørgelse, Alderdomsunderstøttelse og Forpligtelse til at holde Telefonstationer i Sognet.
- D. Bidrag til Skydevæsenet ndræder hver Kommune for sig efter Folketal i Hushold til Lov af 17. Marts 1865 jfr. Lov (Nr. 3) af 14. Januar 1881. Ligeledes ydes Bidrag til Jordemodervæsenet af hver Kommune for sig efter Reglerne i Lov (Nr. 37) af 29. Marts 1878.
- E. De Forstanderskabet for Næs og Gøte Sogne tilhørende Protokoller og Arkivsager opbevares fremtidig af Forstanderskabet for Næs Sogns Kommune. Medlemmer af Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune skulle fremtidig have Adgang til at se, eventuelt afskrive disse Protokoller og Arkivsager og være berettigede til, imod at betale almindelig Afskriverløn, at forlange Udskrift af Protokollerne og Afskrift af andre Dokumenter, alt forsaavidt angaar Gøte Sogn.

Undertegnede Udvalg, der har haft denne Sag til Behandling, skal derfor tillade sig at foreslaa Lagtinget at vedtage:

Lagtinget samtykker og stadfæster herved det af Forstanderskabet for Næs og Gøte Sogns Kommune udarbejdede Forslag til Vilkaar for Delingen af ovennævnte Sogne i to selvstændige Kommuner.

Ved Sagen s2. *Behandling* den 19. August betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

LIII. Sundhedsvedtægt for Porkere Sogn.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 4. Juli 1912.*

Ved at fremsende den hoslagt medfølgende, af Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune i Forbindelse med Oversundhedskommissionens udarbejdede Sundhedsvedtægt for bemeldte Kommune, skal man udbede sig Lagtingets Approbation paa samme.

Man skal derhos henstille til Tinget, at det anmoder Amtet om at henlede andre Forstanderskabers Opmærksomhed paa denne Vedtægt, og at det tilraader disse at udarbejde lignende Vedtægter, samt at det bemyndiger Amtet til paa Lagtingets Vegne at stadfæste eventuelle Forslag, for saa vidt disse i Principot ere i Overensstemmelse med nærværende Forslag.

Ved Sagens 1. Behandling den 1. August vedtoges det efter Forslag af Skaalum at henvise den til det kommunale Udvalg.

Den 3. September afgav Udvalget (Ordfører: Skarø) følgende

Udvalgsbetsenkning.

I Skrivelse af 4. Juli har Amtet indsendt til Lagtinget og udbedt sig dettes Approbation paa en af Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune i Forbindelse med Oversundhedskommissionen udarbejdet Sundhedsvedtægt for bemeldte Kommune.

Udkastet til denne Sundhedsvedtægt er fremkommet fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune paa Foranledning af en Skrivelse af 13. Marts d. A., som Oversundhedskommissionen sendte til samtlige Forstanderskaber og Sundhedskommissionen i Thorshavn, og hvori disse indtrængende anmodes om at tage Sundhedsforholdene under alvorlig Overvejelse, og særlig lægges der Vægt paa, at Møddingsforholdene, som paa mange Steder vistnok lader meget tilbage at ønske, maa blive forbedrede, saa at den Smittefare, der muligvis altid — men særlig i de desværre hyppig optrædende Tyfnstilfælde — er til Stede, maa forringes, ja helst udelukkes. Endvidere oplyser Oversundhedskommissionen, at de med Behandlingen af epidemiske Sygdomme i de sidste 11 Aar forbundne Udgifter beløber sig til c. 60,000 Kr. ialt, og den mener, at de daarlige Møddingsforhold er den væsentligste Aarsag til denne Udgift.

Det fremgaar af de Sagen vedlagte Dokumenter, at Oversundhedskommissionen delvis har omarbejdet Forstanderskabets Udkast, og at den ogsaa har sat nye Bestemmelser ind, og man erfarer ogsaa, at Amtet og Forstanderskabet gennem skriftlig Forhandling er bleve enige om Sundhedsvedtægten i den Skikkelse, hvori den nu foreligger for Lagtinget.

Undertegnede Udvalg, som Sagen er bleven henvist til, finder Anledning til at udtale, at man er enig med Oversundhedskommissionen i, at der vistnok mange Steder i vort Land trænger til hensigtsmæssige og tidssvarende Forholdsregler overfor gammel vanemæssig Slendrian, der, særlig hvad Møddingerne angaar, har været i Besiddelse af en overordentlig Sejglivethed, og man mener, at tidssvarende og fornuftigt affattede Sundhedsvedtægter vil have en gavnlig Indflydelse i Kommunerne, forudsat at de bliver overholdte. Men det kan jo ogsaa hændes, at Sundhedsautoriteterne kan være saa vidtgaende i deres Krav, at det praktiske Livs Fordringer reagerer. Det er en Selvfølge, at Møddinger og Retirader i visse Tilfælde kan blive sundhedsfarlige; men paa den anden Side maa man huske paa, at for Bondens og Trøjerens Vedkommende beror en stor Del af Aarsindtægten paa en velspøkket Mødding. Ved Oprettelsen af Sundhedsvedtægter bør det derfor altid iagttages, at samtidig med, at Retfærdigheden sker Fyldest med Hensyn til Sundhedsforholdene, maa de ikke indeholde Bestemmelser, som forringer Bondens, Trøjerens eller andres Eksistensbetingelser.

Hvad nu særlig det foreliggende Forslag til Sundhedsvedtægt for Porkere Sogns Kommune angaar, saa mener Udvalget, at enkelte af Bestemmelserne er temmelig vidtgaende. Men bortset fra et Par smaa Ændringer finder man dog ikke Anledning til at komme med Ændringsforslag, eftersom Forstanderskabet, saa vidt man kan se, enstemmig har vedtaget Forslaget.

I Amtets førnævnte Skrivelse til Lagtinget henstilles til dette, »at det anmoder Amtet om at henlede andre Forstanderskabers Opmærksomhed paa denne Vedtægt, og at det tilraades disse at udarbejde lignende Vedtægter, samt at det bemyndiger Amtet til paa Lagtingets Vegne at stadfæste eventuelle Forslag, for saa vidt disse i Principet ere i Overensstemmelse med nærværende Forslag«. Men Hensyn til denne Amtets Henstilling formener Udvalget, at det man være tilstrækkeligt at henlede Forstanderskabernes Opmærksomhed paa Lov (Nr. 71) om Sundhedsvedtægter m. m. paa Færøerne af 7. Maj 1881 (særlig § 2) samt paa Kommunallovens § 18, andet og tredje Punktum.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa Lagtinget at vedtage:

1. Den af Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune i Forbindelse med Oversundhedskommissionen udarbejdede Sundhedsvedtægt for bemeldte Kommune approberes med de Ændringer, at der i § 1, sidste Stykke, 5. Linie sættes »Forstanderskabets« i Stedet for »Sognernadets«, og at der i § 17, sidste Punktum sættes: »Et Eksempplar skal afgives til hvert Hus i Sognet« i Stedet for »Et Eksempplar skal afgives til hver af Sognets Beboere.«
2. Det henstilles til Amtmanden at henlede Forstanderskabernes Opmærksomhed paa »Lov om Sundhedsvedtægter m. m. paa Færøerne« af 7. Maj 1881 (særlig § 2) samt paa Kommunallovens § 18 andet og tredje Punktum.

Ved Sagens 2. Behandling den 5. September vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Den 10. September fremlagdes følgende Ændringsforslag af Effersøe til Udvalgets Forslag:

I Stedet for Forslagets Punkt 1 træder følgende:

1. Den af Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune i Forbindelse med Oversundhedskommissionen udarbejdede Sundhedsvedtægt for bemeldte Kommune approberes med følgende Ændringer:

- a. I § 1, sidste Stykke, 5te Linje sættes »Forstanderskabet» i Stedet for »Sogneraadet».

- b. § 4 affattes Saaledes:

»Sundhedskommissionen træffer Bestemmelse angaaende hvilke Vandforsyningssteder (derunder Vandledningsbasiner og Brønde) der skulle fredes som saadanne, og foranstalter Fredningen offentlig kundgjort.

Det skal være forbudt at forurene de fredede Vandforsyningssteder paa nogensomhelst Maade, saasom ved at komme Gødning, Fejeshavn eller andet Affalt deri eller paa Steder, som have Tilløb dertil, at anbringe slige Sager saa nær ved Vandforsyningsstederne eller deres Tilløb, at Forurening deraf er mulig, at lægge i Blod eller vaske paa de samme Steder, at have Fjærkræ gaaende løs i Indmarken, saaledes at det tager varigt Ophold der eller at tøjre Kreaturer tæt derved.»

- c. § 5 affattes saaledes:

»Vandledningsbasiner og Brønde skal være forsynede med Indhegning eller Dæksel.

Nye Basiner eller Brønde maa ikke anlægges, forinden Sundhedskommissionen har godkendt de nærmere Bestemmelser vedrørende deres Anbringelse og Indretning.»

- d. I § 6, 1ste Stykke, 6te Linje ændres Ordene »skal der» til »der skal».

- e. I § 6, 2det Stykke, 4de Linje indskydes foran »Vandforsyningssteder» Ordet »fredede».

- f. I § 6, 3die Stykke, 2den og 3die Linje ændres »kan Sundhedskommissionen» til »Sundhedskommissionen kan».

- g. I § 7 affattes det sidste Punktum saaledes:

»Fiskesaffald fra Husholdninger eller lignende maa ikke kastes i Vandløb nærmere beboede Huse eller alfar Vej end 20 Meter og overhovedet ikke paa Steder i Vandløb, hvor Sundhedskommissionen forbyder det.»

- h. I § 8, 1ste Stykke, 1ste Linje ændres Ordet »kunne» til »maa».

- i. I § 8, 1ste Stykke, 4de Linje efter Ordet »underkastede» tilføjes »jfr. 2det Stykke».

- j. I § 12, 1ste Stykke, 5te Linje ændres »almindelige» til »fredede» og i 2det Stykke, 3die og 4de Linje ændres »Vandforsyningsstederne» til »de fredede Vandforsyningssteder».

- k. I § 17, 3die Linje ændres »hver af Sognets Beboere» til »hvert Hus i Sognet».

S. D. fremlagdes endvidere følgende Ændringsforslag af Evensen, Christiansen, Michelsen og N. Djurhuus:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

»Sagen udsættes til næste Aar, idet Amtmanden anmodes om at stille Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune det Tinget forelagte

Forslag til Sundhedsvedtægt til fornyet Overvejelse ledsaget af de Bemærkninger om Lagtingets Forhandlinger i Sagen, hvortil han maatte finde Anledning.»

Ved 3. *Behandling* den 11. September sattes Effer søes Ændringsforslag Punkt a—h samlet under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Forslaget saaledes ændret sattes dernæst under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Endelig sattes Evensen's m. fl.s Ændringsforslag under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

LIV. Ang. Indsendelse af forskellige Sager fra Kommunerne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en *Skrivelse fra Amtet af 18. Juli 1912**).

S. D. henvistes Sagen til det kommunale Udvalg.

Den 15. August afgav Udvalget (Ordfører: Skarø) følgende

Udvalgsbetænkning.

Amtet har under 18. Juli 1912 henstillet at tilstille de forskellige Forstanderskaber en saalydende Anvisning:

1. Indstilling om den i Landkommunallovens § 22 ommeidle Fordeling af Skatten mellem Marketal og Formue og Lejlighed maa indsendes snarest, for saa vidt det ikke allerede er sket.
2. De Kommunerne paalignede Beløb til Amtsrepartitionsfonden, til Revisorløn og til Bekendtgørelse af Regnskabsextrakter, maa indbetales inden den fastsatte Tid, for Amtsrepartitionsfondens Vedkommende inden hver 1. April og 1. Oktober, og for Revisorlønnens og Bekendtgørelsens Vedkommende

*) Udelades her.

snarest efter Modtagelsen af Amtets Skrivelse om Beløbets Fordeling og helst *inden 1. Oktober*, da Regnskabet saa afsluttes.

De Beløb, Kommunerne eventuelt skylder til Sanatoriet, bedes indbetalt *snarest* og maa fremtidig betales, saa snart Regningerne fremkomme.

3. *Overslagene* over Kommunernes Indtægter og Udgifter for Regnskabsaaret 1912—13 maa indsendes til Amtet *inden 1. November*, jfr. § 25 sammenholdt med § 22. Det maa af disse fremgaa, om det paalignede Skattobeløb i Penge eller Naturalier er for stort, jfr. § 27 e, hvorfor der maa indeholdes *Oplysning om det paalignede Beløb i de 3 foregaaende Aar*.
4. *Kommuneregnskabet for 1911—12* skal *aflægges og tilstilles* den af Forstanderskabet valgte Revisor *inden Udgangen af December*. *Inden 15. Maj* indsendes Regnskaberne til Amtet, efter at de har ligget til Eftersyn for Sognets Beboere, jfr. § 29.

Det bedes nøjagtig overholdt, at Regnskaberne med Bilag, de kommunale Revisorers Bemærkninger og Forstanderskabernes Besvarelser indsendes hertil *inden den foreskrevne Tid*.

5. *Andragender* om Bevillinger af de *til Lagtingets* Raadighed staaende Midler, maa indkomme til Amtet *inden Udgangen af Maj Maaned*.
6. *Andragender* til Lagtinget eventuelt Amtet om Tilladelse til at optage *Laan* maa indeholde Oplysninger om, at Beslutningen derom er taget af et Flertal af Forstanderskabets Medlemmer, jfr. § 14.

Andragendet skal være bilagt med en nøjagtig Fortegnelse over Kommunens Gæld, og Oplysning om, naar Laanene ere optagne og i hvilken Anledning, samt hvorledes de forrentes og afdrages.

Overslagene bør altid lægges saaledes, at ikke blot *Underskud undgaaes og midlertidige Laan fra forrige Regnskabsaar tilbagebetales*, men at der ogsaa have *en Kassebeholdning* af fornøden Størrelse i Behold, saaledes at der kun under særlige Forhold bliver Spørgsmaal om Optagelse af midlertidige Laan, der da altid bør tilbagebetales indenfor den af Loven fastsatte Tid, jfr. § 27 i.

- 7) Alle Numre af Lovtidende bør ordnes og opbevares, efterhaanden som de tilstilles Forstanderskabet; ved hvert Aars Slutning lader Formanden Tiden med tilhørende Register indbinde. Ved Formandsskifte skal Lovtidenden overleveres til den tiltrædende Formand sammen med det øvrige Arkiv.
8. Meddelelse om *Forstanderskabsformandens Navn* og Postadresse skal, saa snart Valg har fundet Sted, tilsendes *Amtet*, vedkommende *Postkontor* og *Distriktslæge* samt *Sysselmand*.
9. Ved *skriftlige Henvendelser* til Amtet og Lagtinget bør der affattes en *særlig Skrivelse for hver enkelt Sag*; til Skrivelserne bør ikke benyttes smaa Stykker Papir, men derimod Brevpapir mindst i Kvartarks-Format med vedhængende Bagblad.
10. *Regninger* til Lagtingets Kasser bør skrives paa Papir i Helarks-Format med Plads til Anvisningsstempel. *Bilag*, der er vedhæftede Amtets Anvisninger, maa ikke borttages fra disse.

Kvitteringer paa Amtsanvisninger maa foruden Navn forsynes med Betegnelse af, i hvilken Egenskab Underskriveren kvitterer (Forstanderskabets Formand eller Kasseror) eller med udtrykkelig Oplysning om, at Kvittering sker paa Forstanderskabets Vegne.

Undertegnede Udvalg, der har haft Sagen til Behandling, anbefaler til Lagtingets Vedtagelse:

Den af Amtet udarbejdede Anvisning i 10 Punkter bliver at tilstille de forskellige Forstanderskaber.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 17. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 21. August sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

LV. Udvidelse af Skolebygningen i Tveraa m. m.

Den 30. Juli fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Færøernes Lagting.

Allerede i flere Aar har der været Trang til en Forbedring af Skoleforholdene her paa Stedet baade med Hensyn til udvidede Skolelokaler og forøget Antal af Lærerkrafter og en fyldigere Undervisning.

En Udvidelse af de nuværende Skolelokaler er absolut paakrævet af Hensyn til Stedets stærkt voksende Folkemængde, Folketallet i Sognet er c. 1300, hvoraf Handelspladsen Tveraa omfatter omtrent 1000. Imellem denne forholdsvis store Befolkning er der en hel Del Familjer, som gerne vil give deres Børn en større Kundskabsfylde end den, en almindelig Folkeskole yder, hvad man hidtil kun har opnaaet ad privat Vej.

Ud fra disse af en betydelig Del af Befolkningen nærede Ønsker har Skolekommissionen anset det betimeligt, at den paatænkte Udvidelse i den nærmeste Fremtid kunde blive til Virkelighed, saaledes, at der fra Tolvaarsalderen kunde gives flinke og begavede Elever Undervisning i Mellemskolefag, hvorved et eventuelt senere Ophold ved Realskolen i Thorshavn væsentlig kunde forkortes, idet Optagelse i tredje Klasse kunde muliggøres.

Foruden et ikke ringe Antal af Stedets over 100 skolepligtige Børn, vilde man sikkert kunne gøre Regning paa adskillige Elever fra andre Bygder paa Øen, som vilde gøre Brug af den fyldigere Undervisning, selvom der skulde ydes et Vederlag i Form af Skolepenge, hvad Skolekommissionen har tænkt sig. Dog kunde der blive Tale om, at flinke men ubemidlede inden- og udensogns Elever paa Ansøgning kunde faa Friplads.

En saadan Skole vil sikkert faa stor Betydning for hele Øen med dens noget isolerede Beliggenhed og dens o. 4000 Indbyggere.

Hen Hensyn til Undervisningslokaler har Skolekommissionen tænkt sig

følgende Udvidelse af den nuværende Skolebygning: Ovenpaa det nuværende Stuehus opføres en ny Etage til to Skolestuer. I Stueetagen bibeholdes den hidtilværende Skolestue, og Lærerlejligheden indrettes til Klasseværelse. Disse fire Klasseværelser ville formentlig være tilstrækkelige for et længere Tidsrum. I Loftetagen har man tænkt sig indrettet to Kvistværelser til Brug for en ugift Lærer eller Lærerinde. Desuden har man tænkt sig at opføre en ny Lærerbolig umiddelbart ved den nuværende Skolebygning's vestlige Endegavl, saaledes som hoslagte Tegning og Overslag udviser.

Men Hensyn til Lærerpersonalet har man tænkt sig, at der foruden den nuværende Lærer og Lærerinde blev ansat en Andenlærer, som væsentlig kom til at undervise i Mellem-skolefagene. Som Begyndelsesløn kunde formentlig 1000 Kr. anses for passende, da han ikke faar nogen Lærerbolig.

Skolekommissionen tilraader, at den nu ansatte Førstelærer, som er en ældre Mand og formentlig i en nær Fremtid søger sin Afsked bliver afløst af en Seminarist, der lønnes med 1200 Kr. som Begyndelsesløn og fri Bolig.

Skolekommissionen udtaler sin Anerkendelse af den Offervillighed, som Kommunen gennem Forstanderskabet har lagt for Dagen og, som det synes, fremdeles er villig til med Hensyn til Sognets Skolevæsen, og det er vort Haab, at det højtærede Lagting vil gøre sit til, at denne efter Skolekommissionens Mening betydningsfulde Sag vinder den Støtte, som Staten hidtil beredvillig har ydet Skolevæsenet paa Færøerne.

Tveraa, den 17. Juli 1912.

Paa Skolekommissionens Vegne

Ærbødigst

Gulak Jacobsen,

Sognepræst og Formand.

* * *

Ovenstaaende Forslag fra Skolekommissionen har været fremlagt i Forstanderskabsmøde den 24. d. M., hvor det blev vedtaget at medgive dette den bedste anbefaling og at bevilge de nødvendige Midler til dets Gennemførelse, under Forudsætning af, at Staten yder Halvdelen af Omkostningerne ved Forandringen af den gamle Skolebygning og Opførelse af en Bolig for en Førstelærer samt Halvdelen af de aarlige Lærertønninger.

Tveraa, den 24. Juli 1912.

P. F. V.

Ærbødigst

N. J. Mortensen,

J. A. Nolsøe,

Th. P. Nolsøe,

H. J. Poulsen.

Th. M. Strøm.

S. D. henvistes Sagen til Kirkekasseudvalget.

Den 5. September afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Frodebø Sogns Skolekommission er der indkommet et Andragende til Lagtinget om dets Medvirkning til, at der af Statskassen maa blive ydet Bidrag til Udvidelse af Tveraa Skoles Lokaler og til Forøgelse af Lærerkrafterne ved samme Skole, saa at den skal kunne byde Stedets over 100 skolepligtige Børn en fyldigere Undervisning end den, som Skolen med en Lærer og en Lærerinde hidtil har kunnet give. Navnlige ønsker man at blive sat i Stand til at give flinke og begavede Elever Undervisning i Mellem-skolefag, hvorved et eventuelt senere Op-hold ved Mellem- og Realskolen i Thorshavn væsentlig kunde forkortes. Dette, antager man, vilde være af stor Betydning for hele Soderø med dens c. 4000 Indbyggere, idet man mener at kunne gaa ud fra, at adskillige Elever fra andre Bygder paa Øen vilde komme til at nyde godt af denne fyldigere Undervisning, selv om der krævedes lidt Skolepenge af dem, som havde Raad til at betale.

Den paa Grund af Folkemængdens og dermed ogsaa Barneantallets stærke Tilvækst længe tiltrængte Udvidelse af Skolelokalerne vil efter Skolekommissionens Mening hensigtsmæssigst kunne foretages saaledes, at der ovenpaa Stueetagen op-føres en ny Etage, hvori der indrettes to Skolestuer, og at den nuværende Lærer-lejlighed omdannes til Klasséværelse, saa at der i alt bliver fire saadanne. Sam-tidig opføres en ny Bolig for Førstelæreren, og der indrettes i Skolebygningens Loftetage to Værelser til Bolig for en ugift Lærer eller Lærerinde.

Der medfølger Tegninger til de paatænkte Byggeforetagender samt Over-slag over Udgifterne: 7357 Kr. 88 Ø. til Ombygning og Udvidelse af Skolebyg-ningen og 6285 Kr. 61 Ø. til en ny Lærerbolig.

Lærerpersonalet tænkes foretaget ved Ansættelse af en Andenlærer, som væsentlig skal undervise i Mellem-skolefagene og have en Begyndelsesløn af 1000 Kr. Skolekommissionen tilraader desuden, at en Seminarist maa blive ansat i Førstslærerembedet med en Begyndelsesløn af 1200 Kr., naar den nuværende Førstelærer antagelig i en nær Fremtid paa Grund af Alder trækker sig tilbage fra Lærergerningen.

Dette Skolekommissionens Forslag har Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune anbefalet paa det bedste og har erklæret sig villigt til at bevilge de nødvendige Midler til dets Gennemførelse under Forudsætning af, at Staten yder Halvdelen af Omkostningerne ved de nævnte Byggeforetagender og Halvdelen af de aarlige Lærrelønninger.

Undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen er bleven henvist, ved intet at erindre imod den af Skolekommissionen fremsatte Plan til Forbedring af Skole-forholdene i Tveraa, men ser i den og i Forstanderskabets Tilslutning til den et nyt Bevis paa den Interesse, som Frodebø Sogns Kommune har vist for Udvik-lingen af Sognets Skolevæsen, lige siden det for c. 40 siden blev ordnet som en kommunal Institution.

Naar Udvalget imidlertid ikke mener at kunne tilraade Tinget, saaledes som Sagen i Øjeblikket foreligger, at andrage om et bestemt Bidrag fra Stats-kassen til Gennemførelse af Skolekommissionens Plan, da har dette sin Grund i, at Forstanderskabets Tilsagn om Bevilling er givet under Forudsætning af, at Statskassen yder Halvdelen af Omkostningerne.

Statskassens Bidrag til Skolebygningers Opførelse paa Lærerne ydes nem-lig sædvanlig efter bestemte Regler: 1400 Kr. til en Skolestue og 2600 Kr. til en Lærerbolig, og Størrelsen af Statens Tilskud til Lærrelønninger er lovbestemt, saaledes f. Eks. til en Lærers Begyndelsesløn højst 350 Kr. Udvalget nærer Betænkkelighed ved at foreslaa en Afvigelse fra disse Regler og da navnlig med

Hensyn til Lønningstilskudet før end der i altfald er blevet forhandlet nærmere med Forstanderskabet om Sagen. En saadan Forhandling med Forstanderskabet føres naturligst af Skoledirektionen, som, hvis Forhandlingen fører til et efter dens Skøn tilfredsstillende Resultat, indsender Sagen til Ministeriet.

Udvalget foreslaar derfor til Tingets Vedtagelse:

»Idet Lagtinget anbefaler den foreliggende Plan om en Forbedring af Skoleforholdene i Tveraa, anmoder det Skoledirektionen om at forhandle med Forstanderskabet for Frødebo Sogns Kommune om Forholdet mellem Statens og Kommunens Bidrag til Planens Gennemførelse og derefter eventuelt at indsende Sagen til Ministeriet.»

Ved Sagens 2. *Behandling* den 6. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Ved 3. *Behandling* den 9. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

LVI. Ændring i Loven om Fiskevrugning.^{*)}

Den 6. *August* fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Færøernes Lagting.

I Henhold til Lov af 1. April d. A. vil der fra 1. April n. A. blive indført Vrugning af Klipfisk ved Eksport til Spanien og Italien. Dette vil forhøjbentlig have en gavnlig Virkning paa vort Marked i disse Lande, men ét er at faa Fisken rigtig klassificeret, et andet er at faa det mest mulige af Varen i 1ste Klasse. Selve Klassificeringen vil nok virke i den Retning, og Lovens Bestemmelse om, at Vragformændene skal være pligtige til at rejse om i deres Distrikter for at vejlede Folk med Hensyn til Behandlingen af Fisk og føre Tilsyn

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 66.

med den, vil antagelig have sin Betydning, men vi mener ikke, at dette er tilstrækkeligt til at sikre en omhyggelig Behandling af Fisken fra første Færd af, som er nødvendig, hvis Eksportvaren skal blive af 1ste Klasse. Vi mener, at den offentlige Myndigheds Tryk til det Almenes Gavn bør bringes til at virke paa et tidligere Tidspunkt end ved Eksporten, og at der, med Udgangspunkt i den Vragerformændene og Vragerne ved den nævnte Lovs § 7, 2det Stykke, paa-lagte Pligt til at yde deres Medvirkning ved Bedømmelsen af Fisk, indføres tvungen Vragning af Saltfisk, der oplægges til Tilvirkning her paa Øerne, dog at man formentlig maa undtage de Tilfælde, hvor Fisken er købt udenfor Øerne og senere indføres.

Vi bede det høje Lagting om allerede i indeværende Samling at tage denne Sag under Overvejelse og fremme den saaledes, at den af os foreslaaede Foranstaltning kan træde i Kraft samtidig med Bestemmelserne i Loven af 1. April d. A.

Thorshavn, den 5. August 1912.

Med Ærbødighed

Færøernes Købmandsforening

Jens Olsen.

N. J. Mortensen.

Jens Evensen.

Magnus Dahl.

Rasmus Nielsen.

S. P. Petersen.

M. Winther.

S. D. fremlagdes endvidere følgende Skrivelse:

Efter Amtets Anmodning skal jeg herved tillade mig at fremkomme med nogle Udtalelser om, hvorvidt jeg synes, det er heldigt at indføre tvungen Vragning af Saltfisk, eller ikke.

Da Spørgsmaalet om at indføre tvungen Vragning af Saltfisk var oppe allerede i Koraaret, talte jeg med Vragerformændene paa Island om dette Forhold. Disse udtalte, at det var umuligt at vrage Saltfisk saaledes, at man kunde faa alt til prima Klipfisk, som man vragede til prima Saltfisk, men Købmændene deroppe brugte altid Vragerne ved Køb af Saltfisk, og disse vragede saa, saa godt det tog sig gore. Paa denne Maade burde vi ogsaa kunne indrette os, uden at gøre det til Lov, at al Saltfisk skal vrages. Men da Konkurrencen er meget stor mellem de Handlende paa Færøerne, saa vil det maaske føre til, at en Del af Fiskokøberne ikke ville benytte de autoriserede Vrageres Assistance ved Køb af Saltfisk for bedre at kunne faa Fisk, og Fiskerne ville maaske ogsaa benytte Lejligheden og behandle Fisken mindre pænt, naar der findes Købere, som ikke tage det saa nøje med Vragningen af Fisken. Om saadanne Købere ville fortsætte i Længden med den Konkurrence, tvivler jeg stærkt om, men det kan volde store Ubønhædeligheder for Konkurrenterne, saa længe det varer, og det kan ogsaa føre til, at Fiskerne slet ikke tager det saa nøje med Behandlingen af Fisken fra Begyndelsen af.

Jeg sigter her mest til Trawl-, Kutter- og Motorbaadsfiskeri, (for det sidstes Vedkommende naar Fangsten først bliver solgt i saltet Tilstand), og denne Fisk synes jeg burde være underkastet tvungen Vragning. Den Fisk,

som fiskes med Trawlere, Kuttere og Motorbaade, særlig om Foraaret og Sommeren, er saa godt som udelukkende bestemt for det spanske og italienske Marked og vi maa gøre alt for at faa Fisken saa god som muligt, og jeg gaar ud fra, at Fiskerne ville behandle Fisken bedre, naar der er tvungen Vragning.

Jeg skal dog foreslaa, at den Fisk, som er bestemt til at behandles som Labradorfisk, fritages for Vragningen, da denne Fisk slet ikke bliver vraget ved Afskibningen.

At vrage al anden Saltfisk lader sig næppe gøre, for der vil blive mange Bygder, hvor der slet ikke findes Vragere, og hente Vragere fra andre Bygder for at vrage enkelte smaa Partier paa et Par Skippund eller saa, det bliver alt for dyrt, og da det kun drejer sig om smaa Partier, har det saa godt som ingen Betydning.

Jeg skal til slut bemærke, at ifald det ærede Lagting skulde være sindet til at indføre tvungen Vragning af Saltfisk, at det da maa blive gjort mod det Forbehold, at Vragerne ikke kunne idømmes nogen Erstatning til Købmanden for hvad der eventuelt maatte blive sekunda Fisk, naar Fisken bliver vraget som Klipfisk.

Thorshavn, den 5. August 1912.

Ærbødigst

Harald Haraldsen.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens 1. Behandling den 8. August vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til Udvalget i Sagen om Instrukser for Overvragerne og Vragere.

Den 28. August afgav Udvalget (Ordfører: Nielsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat for at afgive Betænkning over et til Tinget indkommet Andragende fra Færøernes Købmandsforening bilagt en af Amtet indhentet Erklæring fra Overvrageren i Thorshavn, om Indførelse af tvungen Vragning af Saltfisk, har delt sig i et Flertal (Dahl og Nielsen) og et Mindretal (Samuelsen).

Flertallet skal tillade sig at udtale følgende:

Som bekendt er der den 1. April d. A. udkommet en Lov om tvungen Vragning af Klipfisk ved Export til Spanien og Italien fra 1. April næste Aar at regne. Det er kedeligt allerede nu at foretage Ændringer i eller Tilføjelse til Loven, og dette bør formentlig kun ske for det Tilfælde, at meget vægtige Grunde taler derfor. Udvalget maa være enigt med Købmandsforeningen og Overvrageren i, at det gælder om at faa indført Bestemmelser, som sikrer den mest omhyggelige Behandling af Fisken fra første Færd af, det vil sige lige fra det Øjeblik, den er fanget. Kun derved vil det være muligt at opnaa et fuldtud tilfredsstillende Resultat. Det kan ikke nytte at behandle Fisken godt paa senere Stadier af dens Tilvirkning, hvis den er daarligt og ligegyldigt behandlet fra Begyndelsen af.

For at opnaa, at størst mulige Kvanta af Fisken kan blive 1. Klasses Vare, maa den behandles godt paa alle Hænder lige fra først tilsidst. Dette Resultat mener Flertallet bedst vil kunne opnaas ved Indførelse af Lovbestemmelse om tvungen Vragning af Saltfisk. Det kan nemlig ikke nægtes, at i ølt Fald en stor Del af Fiskerne endnu ikke har Forstaaelsen af den store Betydning, det har for dem at behandle Fisken paa den mest omhyggelige Maade. Der er i saa Henseende ofte stor Ligegyldighed til Stede, saavel hos Fiskerne, som hos andre, der tilvirker Fisken. Det bedste Middel til at forebygge denne Ligegyldighed vil sikkert være Indførelse af Bestemmelser om tvungen Vragning af Saltfisk. Bevidstheden hos Fiskerne om, at Fisken, forinden den bliver solgt som Saltfisk, vil blive vraget, vil anspore dem til at behandle Fisken godt for at de kan faa saa lidt Vrag som muligt. Det vil derfor efter Flertallets Mening være rigtigt at indføre tvungen Vragning af al den Fisk, som sælges i saltet Tilstand her paa Øerne, hvad enten dette sker fra Trawlere, Kuttere, Motorbaade eller andre Baade, der selv salte deres Fisk, og først sælger den som Saltfisk. I denne Sammenhæng kunde der spørges, om det ikke vilde være rettes ogsaa at have tvungen Vragning af Raafisk. Dette vilde utvivlsomt være heldigst, men af praktiske Vanskeligheder mener Flertallet dette uigennemførligt.

Mod Indførelsen af Bestemmelser om tvungen Vragning af Saltfisk kunde anføres, at Købmændene selv kunne enes om ikke at købe Saltfisk, forinden den er vraget, og at dette nu let kan lade sig gøre gennem den for nylig oprettede Købmandsforening for Færøerne. Men hertil maa bemærkes, at Købmandsforeningen langt fra omfatter samtlige Købmænd paa Øerne og at den stærke Konkurrence mellem Købmændene vil hindre en saadan Overenskomst.

Samuelson formener, at der næppe kan siges at være tilstrækkelig Anledning til allerede nu at foretage den af Købmandsforeningen tilsigtede Ændring i Vragerloven af 1. April d. A., som gaar ud paa at indføre tvungen Vragning af Saltfisk. Der er jo ved den nys nævnte Lov tilvejebragt Hjemmel til, at Saltfisk kan undergives Vragning. Dette maa bl. a. medføre, at Fiskeren ved Tilberedning af Raafisk til Saltfisk maa udvise samme Omhyggelighed som om Vragning var tvungen, idet han ikke paa Forhaand kan være sikker paa, at den Saltfisk, han møder med til Salg, vil blive købt uden forudgaaende Vragning. Det forekommer mig, at man indtil videre bør arbejde med de allerede tilvejebragte Lovregler, indtil man har Erfaring for, at disse ikke virker tilfredsstillende. Jeg maa henlede Opmærksomheden paa, at færøske Købmænd har haft det nu til Lov ophøjede Forslag til Vragerlov til Behandling, og den Gang var man inde paa Spørgsmaalet om Vragning af Saltfisk. Saa vidt jeg ved, blev Bestemmelsen om Vragning af Saltfisk i visse Tilfælde indsat i den nu emanerede Lov efter Købmandstandens Ønske. Hvis Vragning af Saltfisk bliver tvungen, vil saadan Vragning blive Overvragerens største og vanskeligste Opgave, og jeg formener, at der ved Ansættelsen af Overvragerne næppe er taget tilstrækkeligt Hensyn hertil. Det er bekendt, at Købmænd og Klipfiskeeksportører have haft Indflydelse paa Ansættelsen af de nuværende Overvrager, og det forekommer mig ret naturligt, at forsaavidt tvungen Vragning af Saltfisk paa nuværende Tidspunkt skal indføres, vil den færøske Skibsfiskerstand og Rederierne ikke føle sig tilstrækkelig betrygget ved den Saltfiskevragning, som foregaar med de af Købmandstanden — Saltfiskekøberne — indstillede Vragere.

Med disse Bemærkninger maa jeg foreslaa, at Sagen udsættes indtil videre

I Henhold til foranstaaende skal Flertallet tillade sig at foreslaa Tinget at virke hen til Indførelse af tvungen Vragning af Saltfisk og som Følge deraf at vedtage følgende Ændringer i Lov af 1. April d. A. om Vragning af Fisk paa Færøerne:

I § 1 indskydes som nyt 2. Stykke:

»Endvidere skal den Fisk, som sælges paa Færøerne i saltet Tilstand, hvad enten det sker fra Trawlere, Kuttere, Motorbaade eller paa anden Maade, vurderes og klassificeres efter Kvalitet.»

I § 5 indskydes efter »af Klipfiskens Eksportører» Ordene: »og af Køberne og Sælgerne af Saltfisk».

I § 6 tilføjes i Slutningen Ordene: »eller af Saltfisk».

I § 7 indskydes efter Ordene i Linie 1: »til Eksport», Ordene: »og af Saltfisk».

Mindretallet foreslaar:

»Sagen udsættes indtil videre.»

Ved Sagens 2. *Behandling* den 29. August vedtoges det at lade den overgaa til 3. *Behandling*.

Den 30. August fremlagdes følgende *Ændringsforslag* af *Udvalget til sammes Forslag*:

1. Det meddeles Købmandsforeningen, at Sagen er udsat indtil videre, men at man har anmodet Amtmanden om at foranledige, at Overvragerne før Lovens Ikrafttræden ved Rejser eller Avisartikler vejleder de interesserede, saavel Købere som Fiskere, med Hensyn til *Behandling* af Fisk og med Hensyn til den Betydning det har, at Fisk straks fra først af behandles paa rette Maade.
2. Amtmanden anmodes om at forhandle med Overvragerne herom. Udgifterne til disse Rejser afholdes paa den i Loven foreskrevne Maade, om fornødent af Amtsrepartitionsfonden.

Ved 3. *Behandling* den 31. August sattes Ændringsforslaget først under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0, hvorefter det oprindelige Forslag var bortfaldet.

LVII. Ang. Amtskommunens Stamhingst.^{*)}

Den 5. September fremlagdes følgende *Andragende*:

Til Lagtinget.

Undertegnede tillader sig herved ærbødigt at ansøge om at faa Statshingsten »Grani» til Pasning og Brug paa Betingelser, som nærmere vil være at bestemme mellem mig og Lagtinget, idet jeg skal tilføje, at jeg har bragt i Erfaring, at det har været Tingets Mening at lade Hesten byde ud til andre for at den bedre kan komme til at svare til sin Bestemmelse som Stamhingst.

Kvalvig, 3. September 1912.

Thomas H. S. Egholm.

S. D. henvises Sagen til Budgetudvalget.

Den 10. September afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Kongsbonde Thomas H. S. Egholm, Kvalvig (Strømø), har ansøgt om at faa Stamhingsten »Grani» til Pasning og Brug paa Vilkaar, som nærmere kunde aftales.

Med Hensyn til dette sidste skal man henvisse til hoslagte Skrivelse af 7. d. M. fra Udvalgets Formand med senere Paategning af 9. d. M.**)

Efter hvad Udvalget har bragt i Erfaring, er Kongsbonde J. Patursson, Kirkebø, hos hvem Hingsten er udstationeret for Tiden, enig om, at Hingsten anbringes hos Andrageren.

Man skal tilføje, at der foreligger en Beretning af 27. Juli d. A. fra Kongsbonde J. Patursson angaaende Hingstens Benyttelse til Avl i det sidste Aar m. m.

Forslag.

»Stamhingsten »Grani» overlades til Kongsbonde Thomas Egholm, Kvalvig (Strømø), til Pasning og Brug paa de af ham tilbudte Vilkaar.*

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 182.

**) Udelades her.

Ved Sagens *endelige Behandling* den 11. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

LVIII. Afhjælpning af Mangler ved Skolebygninger.*)

Den 10. September afgav det kommunale Udvalget følgende

Udvalgsbetænkning.

En Udskrift af Protokol over Skolesyn paa Færøerne for Aaret fra 15. August 1911 til 14. August 1912 er tilstillet undertegnede Udvalg, som ved at gennemgaa Udskriften har erfareet, at der mange Steder vises en alfor stor Lige-gyldighed med Hensyn til Vedligeholdelsen af Skolebygningerne.

Ved Skolesynet i Tidsrummet 15. August 1911 14. August 1912 fandt man, at for 9 Skolars Vedkommende var de ved tidligere Syn udsatte Mangler fuldstændig afhjulpne. Med Hensyn til Skolerne i *Krævig, Leimur, Kollefjord, Sælle-træ, Lervig, Andefjord, Gjør, Nordskanle* og *Kvalvig* var de kun delvis afhjulpne, og hvad Skolerne i *Strænder* og *Skaale* angaar, saa var de ved tidligere Syn udsatte Mangler slet ikke afhjulpne, ja for Skaale Skoles Vedkommende gaar Manglerne tilbage til Synet i 1902.

Idet Udvalget gaar ud fra, at Forstanderskaberne bør sørge for, at Skolebygningerne bliver fuldtud forsvarlig vedligeholdte, skal man foreslaa, at Lagtinget til de Forstanderskaber, under hvis Myndighed de Skoler, hvor Manglerne ved tidligere Syn kun delvis eller slet ikke er afhjulpne, henhører, retter følgende Opfordring:

Lagtinget opfordrer herved Forstanderskabet til at foranstalte, at de ved tidligere Skolesyn udsatte Mangler ved N. N-Skole, som ved Synet i Tiden fra 15. August 1911 til 14. August 1912 endnu ikke var udbedrede, snarest mulig maa blive afhjulpne, forsaavidt dette ikke allerede maatte være sket.

Ved Sagens *Behandling* den 11. September betragtedes Udvalgets Forslag som vedtaget uden Afstemning.

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 106.

LIX. Udgivelse af en Lagtingstidende.

Den 6. September fremlagdes følgende

Forslag til Beslutning.

1. Under Navn af Lagtingstidende udgives for Fremtiden aarlig et trykt Sagreferat i Lighed med Lagtingstidende for 1906.
2. Lagtingstidende trykkes i et Antal af 300 Eksemplarer og søges udbredt gennem Postvæsenet og paa anden hensigtsmæssig Maade. Betalingen sættes til 1 Kr. pr. Eksempplar.
3. Amtskontoristerne E. Jacobsen og J. Djurhuus antages til Udgivere af Lagtingstidende for 1912 mod en Godtgørelse af 150 Kr.

Udgiverne skal ordne og tilrættelægge Stoffet til Trykning, løse Korrektur m. v. Arbejdet paabegyndes snarest muligt og skal fremmes saaledes, at der senest fra 1. November d. A. foreligger Stof til Trykning af mindst $1\frac{3}{4}$ Ark om Ugen.

4. Trykning af Lagtingstidenden overdrages Aktieselskabet »Fram« (Bogtrykkeri) paa følgende Vilkaar:

Trykningen paabegyndes senest den 1. November d. A. og fremmes saaledes, at der, forudsat fornødent Stof haves, og større Rettelser i Korrekturen ikke nødvendiggøres, ekspederes mindst $1\frac{3}{4}$ Ark gennemsnitlig om Ugen. Tidenden trykkes med samme Tæthed som i 1906.

Under Lagtingssamlingen skal derhos paa Begæring udføres Trykning af Lovforslag og lignende, der som Bilag er beslægtet at indlemmes i Tidenden. Hvis Trykkeriet ikke kan fremme denne Del af Arbejdet saa hurtigt, som Lagtinget ønsker, kan Tinget lade paagældende Bilag trykke andetsteds, uden at der herved paaføres hverken Lagtinget eller nævnte Bogtrykkeri noget Erstatningsansvar.

Betalingen for Trykkeriarbejdet fastsættes til 11 Kr. pr. Ark. Papi-ret leveres af Amtskommunen.

Foranførte omfatter ikke det Tidenden vedrørende Trykkeriarbejde, som er udført inden den 5. September 1912.

5. Udgifterne ved Tilvejebringelse af Lagtingstidenden for 1912 udredes af Amtsrepartitionsfonden og Halvdelen heraf refunderes af økonomisk Fond. Indtægterne deles lige mellem begge Fonds.
6. Lagtinget anmoder Amtmanden om for Fremtiden inden hver Lagtingssamlings Begyndelse at foranledige Trykkeriarbejdet vedrørende Lagtingstidendens bortliciteret og om at antage Udgivere af Tidenden.
7. Udgifterne vedrørende Lagtingstidendens Tilvejebringelse udredes indtil videre paa den i Punkt 5 ommeldte Maade.

S. D. fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Formanden til Forslaget:*

I Punkt 5 udgaa Ordene: »og Halvdelen heraf begge Fonds«.

Ved Sagens *Behandling* den 7. *September* betragtedes Punkterne 1—4 i Udvalgets Forslag som vedtagne uden Afstemning.

Formandens Ændringsforslag til Punkt 5 vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Punkterne 6 og 7 i Udvalgets Forslag betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

LX. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Ved Lagtingets Aabning den 22. *Juli* fremlagdes Tingets Journal, Kopibog og Regningsjournal som Regnskab for de af Amtmanden ene afgjorte Sager, og s. D. henvises Sagen til Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Den 8. *August* fremlagdes saalydende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Udvalget har gennemgaaet Lagtingets Journal, Regnskabsjournal og Kopibog for Tiden fra Olaidag 1911 til Olaidag i Aar, og har ikke fundet Anledning til at fremsætte noget Forslag til Vedtagelse.

Den 16. *August* kom Sagen til *Behandling*, idet Ordføreren refererede Betænkningen.

LXI. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Den 29. Juli valgtes til Medlemmer af de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8:

1. for de *Kirkekasserne* vedkommende Sager:
Provsten, H. A. Djurhuus og Patursson;
2. for de *Skydskassen* vedkommende Sager:
N. Djurhuus, Olsen og Mikkelsen;
3. for de Sager, som vedkomme *Landkommunerne i Almindelighed*:
Skaalum, Thorkildshøj og Skarø;
4. (*Budgetudvalget*) for de Sager, som vedkomme:
 - a. *Amtsrepartitionsfonden*,
 - b. *Amtsfattigheds-kassen*,
 - c. *Den økonomiske Fond, Grundejernet i Vestmanhavn* samt *Renterne af det Hansenske Legat*,
 Effersøe, Provsten, Christiansen, Jacobsen, Samuelson, Nielsen og Patursson.
5. for *forskelligartede Sager*:
J. M. Dam, Poulsen og Winther;
6. for de af *Amtmanden ene Afgjorte Sager*:
N. Djurhuus, J. C. F. Dam og Winther.

1. Vedkommende Kirkekasserne.

Af Færø Amt og Provsti var forelagt Lagtinget et Andragende fra Lærer ved Thorshavns Kommuneskole, J. Vaagstein, om at det Vederlag, der ydes ham for Tjenesten som Organist ved Thorshavns Kirke, maa blive forhøjet med 100 Kr.^{*)}

^{*)} Se Lagtingstidende for 1906, Side 239.

Ifølge et af Provsten stillet Ændringsforslag til Udvalgets Forslag vedtog Tinget den 13. August følgende:

»Lagtinget mener efter Omstændighederne ikke at kunne forhøje den Organisten ved Thorshavns Kirke tillagte Godtgørelse for Orgelspil i Kirken.«

2. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges den 7. August til Bestridelse af Skydskassens Udgifter for Regnskabsaaret 1912—13 at paaligne et Beløb af 5471 Kr. 60 Øre, der i Henhold til Lovene af 17. Marts 1865 og 14. Januar 1881 fordeles saaledes imellem Kommunerne:

(Se den fremlagte Status-Oversigt Nr. 4. Bilag 9.)

Endvidere vedtoges s. D. følgende af Udvalget fremsatte Forslag til Beslutning:

Hele Amtskommunens Tilskud til Dampskibsfarten mellem Færøerne indbyrdes, 3000 Kr. om Aaret, udredes af Skydskassen fra den 1. Oktober 1912 at regne.

3. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

a. Den 2. August vedtog Lagtinget at approbere, at Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune paa Gøte Sogns Vegne optager et Laan paa 400--500 Kr.

b. I Anledning af et Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrøms Præstegæld om Lagtingets Approbation paa at Forstanderskabet optager to Laan paa 225 Kr. og 250 Kr. for henholdsvis Thorshavns udenbys Sogn og Kirkebø Sogn til Dækning af Udgifterne ved 2 Tuberkulose-Patienters Behandling paa Sygehuset i Høydal, vedtog Tinget den 19. August følgende:

Lagtinget kan ikke approbere, at der i den ommeldte Anledning optages et Laan paa længere Tid. Derimod skal Lagtinget henstille til Forstanderskabet at optage et Laan, som skal tilbagebetales inden Udgangen af det følgende Regnskabsaar; forsaavidt Approbation fra Lagtinget forlanges hertil, vil Amtmanden paa Lagtingets Vegne meddele den.

c. Fra Handelsbetjent Peter V. Kruse af Ejde var indkommen en Besværing over den ham af Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune paalignede Formue- og Lejlighedsskat for Aaret 1911--12.

Lagtinget vedtog den 30. August at svare Klageren:

Tinget finder ikke Anledning til at foretage nogen Nedsættelse i den Handelsbetjent Peter V. Kruse paalignede Skat til Ejde Sogns Kommune.

- d. Fra Ole Johannesen af Husevig var indkommen en Besværing over den ham af Forstanderskabet for Sande Præstegælds Kommune paalignede Formue- og Lejlighedsskat for Aaret 1911--12.

Lagtinget vedtog den 15. August at svare Klageren:

Den Ole Johannesen af Husevig paalignede personlige Skat til

Husevig Sogn for Aaret 1911--12 nedsættes med et Beløb af 4 Kr.

- e. Den 12. September vedtog Lagtinget følgende Forslag til Beslutning fra det kommunale Udvalg:

I Anledning af en Henstilling til Lagtinget fra Kommunalforstanderen for Sandevaag Sogn, hvori der besværes over Joen Jacob Michelsen, der nægter at udføre Pligtarbejde nu da han har fyldt 50 Aar, skal man herved foreslaa Lagtinget at vedtage:

1. Kommunalforstanderen for Sandevaag Sogn gøres bekendt med at Spørgsmaalet kan afgøres ved Retten.

2. Amtmanden anmodes om til næste Aars Lagtingssamling at indhente Oplysninger om:

- 1) hvorvidt de samme eller forskellige Regler vedrørende Pligtarbejde er eller har været gældende i de forskellige Sogne særlig med Hensyn til:

a. Aldersgrænsen for Udførelsen af Pligtarbejde,

b. hvorvidt Arbejdsmænd, Købmænd, Bestillingsmænd, Embedsmænd og andre Samfundsborgere, har de samme Forpligtelser til at udføre Pligtarbejde, og

3. Hvilke Bestemmelser, der ligger til Grund for den nuværende Ordning.

- f. Angaaende Forholdet mellem Skatten efter Marketal og efter Formue og Lejlighed for Tidsrummet fra 1. Oktober 1912 til 30. September 1915 vedtoges den 5. September i Henhold til Kommunallovens § 22:

Det approberes, at Skatten i nedennævnte Kommuner lignedes saaledes:

	Efter Marketal.	Efter Formue- og Lejlighed.
Sumbo Sogns Kommune	$\frac{1}{10}$	$\frac{9}{10}$
Frødebø — — — — —	$\frac{1}{20}$	$\frac{19}{20}$
Kvalbø — — — — —	$\frac{1}{7}$	$\frac{6}{7}$
Sande Præstegælds Kommune:		
Skopen Sogn	$\frac{1}{25}$	$\frac{24}{25}$
Sand — — — — —	$\frac{1}{7}$	$\frac{6}{7}$
Skaalevig, Husevig og Skuo Sogne	$\frac{1}{6}$	$\frac{5}{6}$
Vaago Sognes Kommune:		
Midvaag og Bø Sogne	$\frac{1}{7}$	$\frac{6}{7}$
Sandevaag Sogn	$\frac{1}{6}$	$\frac{5}{6}$
Sørvaa — — — — —	$\frac{1}{8}$	$\frac{7}{8}$
Sjov Sogns Kommune	$\frac{1}{10}$	$\frac{9}{10}$
Næs — — — — —	$\frac{1}{8}$	$\frac{7}{8}$
Gøte — — — — —	$\frac{1}{8}$	$\frac{7}{8}$
Ejde — — — — —	$\frac{1}{6}$	$\frac{5}{6}$

Amtmanden anmodes om at indhente Forslag fra de Forstanderskaaber, som ikke have indsendt noget i saa Henseende, samt foranstalte dem approberede. Approbation meddeles dog ikke paa højere Skat paa Jordegodset end en Femtedel.

I Henhold til denne Vedtagelse er det af Amtmanden approberet, at Skatten i nedennævnte Kommuner for Tidsrummet fra 1. Oktober 1912 til 30. September 1915 lignedes saaledes:

	Efter Marketal.	Efter Formue- og Lejlighed.
Knø, Mygludal og Husum Sognes Kommune	$\frac{1}{15}$	$\frac{11}{15}$
Andefjord og Fuglefjord	$\frac{1}{10}$	$\frac{9}{10}$
De foren. Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld	$\frac{1}{8}$	$\frac{7}{8}$
Vestmanhavns Sogns Kommune	$\frac{1}{10}$	$\frac{9}{10}$
De foren. Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld	$\frac{1}{5}$	$\frac{4}{5}$
Nolsø Sogns Kommune	$\frac{1}{5}$	$\frac{4}{5}$
Myggenæs — —	$\frac{1}{5}$	$\frac{4}{5}$
Vaag — —	$\frac{1}{10}$	$\frac{9}{10}$
Porkere — —	$\frac{1}{7}$	$\frac{6}{7}$
Viderejdo, Fuglø og Svinø Sognes Kommune	$\frac{1}{15}$	$\frac{14}{15}$
Funding Sogns Kommune	$\frac{1}{5}$	$\frac{4}{5}$
Klaksvig — —	$\frac{1}{15}$	$\frac{14}{15}$
Famien — —	$\frac{1}{5}$	$\frac{4}{5}$

4. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

- a. Sagen om Ligning til Amtsrepartitionsfonden kom til endelig Behandling den 19. August. Udvalget havde foreslaaet:

For Aaret 1912—13 udskrives til Amtsrepartitionsfondens Fornødenheder et samlet Beløb af 21.988 Kr. 11 Øre. Heraf lignes:

paa Jordegodset 4258 $\frac{74}{100}$ Skattemarker à 1 Kr. 50 Øre 6388 Kr. 11 Ø.

— Kommunerne 15600 — 00 —

Af det Kommunerne paalignede Beløb fordeles i Henhold til Lov 6. Marts 1909 efter Folketal saaledes som det er fastslaaet ved sidste Folketælling Halvdelen eller 7800 Kr., medens den anden Halvdel fordeles efter Lagtingets Skøn:

Dette Forslag vedtoges.

Endvidere vedtoges:

1. Amtmanden anmodes om at foranledige, at der af Amtsrepartitionsfonden afbetales følgende Beløb paa Gæld:

Til Kirkekasserne 845 Kr.

- Amtsfattiggassen 2462 .

- Økonomisk Fond 5650 —

2. Amtmanden anmodes om at drage Omsorg for, at Fondens Gæld til Kirkekasserne, Amtsfattiggassen og Økonomisk Fond fra 1. Oktober 1912 forrentes og afdrages med 6 pCt. p. a. saaledes, at 4 pCt. betragtes som Rente af det til enhver Tid skyldige Beløb, medens Resten udgør Afdrag.

3. Amtmanden anmodes om i Meddelelsen til Kommunerne om Skatteligningen at henlede Opmærksomheden paa, at Lagtinget maa kræve, at Bidragene indgaa inden Regnskabsaarets Udgang saaledes, at de for Aaret 1912—13 paalignede Beløb indgaa; Halvdelen inden 1. April og Halvdelen inden Udgangen af September 1913.

Den vedtagne Fordeling af hele det Kommunerne paalignede Beløb vil fremgaa af en udarbejdet Repartition, der er vedhæftet som Bilag 16.

- b. I en fra Landfogderiet modtagen Skrivelse henstilledes, at forskellige Beløb, der forskudsvis ere udbetalte af Amtsrepartitionsfonden til Dækning af Ud-

gifter vedrørende offentlige Undersøgelser, maa blive førte til endelig Udgift for Fonden.

I Anledning heraf vedtog Lagtinget:

Følgende Udgifter i Anledning af offentlige Undersøgelser, som er afholdte forskudsvis af Færø Amts Repartitionsfond, føres til endelig Udgift for Fonden, nemlig:

1. I Anledning af en Undersøgelse efter Anmeldelse fra Simon Fr. Hansen, Klaksvig, 8 Kr. 50 Øre.
 2. I Anledning af en Undersøgelse angaaende et paa Suderø borteblevet Postopkrævningsbøleb, 28 Kr. 50 Øre.
 3. I Anledning af at Johan Peter Simonsen, Velbestad, har været indlagt paa Amtshospitalet som sindssyg og farlig for sine Omgivelser, 141 Kr. 50 Øre.
- c. I en fra Sørenskriveren modtaget Skrivelse meddeltes, at der i Sørenskriveriets Regnskab staar til Restance for Aaret 1910 som uberigtiget 34 Kr. 28 Øre for Udskrifter og Notarialforrætninger vedrørende Olaf á Heygun af Vestmanhavn, hvorhos henstilledes, at bemeldte Beløb udredes af de under Lagtinget hørende Midler.

I Anledning heraf vedtog Lagtinget:

Den i Sørenskriveriets Skrivelse af 13. August 1912 omhandlede Restance, til Beløb ialt 34 Kr. 28 Øre, udredes af Færø Amts Repartitionsfond.

5. Vedkommende Amtsfattiggkassen.

I Henhold til Fattiglovens § 5 (jfr. § 9) bevilgedes den 10. September følgende Beløb til Kommunerne for Regnskabsaaret 1912-13:

Til Norderøernes Præstegælds Kommune:

Klaksvig Sogn.....	100 Kr.
Mygledal —	150 —
- Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune:	
Andefjord Sogn.....	50 —
- Sjøv Sogns Kommune.....	100 —
- Ejde —	100 —
- Sandø Præstegælds Kommune:	
Husevig Sogn	100 —
- Porkere Sogns Kommune.....	100 —

Tilsammen..... 700 Kr.

6. Vedkommende den økonomiske Fond.

- a. Den 14. August vedtog Lagtinget følgende Betænkning angaaende Veje, Broer og Landingssteders Tilstand:

Der foreligger Indberetning fra samtlige Sysselmand:

I. Norderøernes Syssel, Strøms Syssel, Vaagø Syssel og Suderø Syssel.

De i 1911 foresundne Mangler er afhjulpne og der er ikke nu fundet noget at udsætte.

II. Østerø Syssel.

Broen over Storaa i Eldevig er gammel og skrøbelig og trænger til at fornyes.

Man skal oplyse, at der for Tinget foreligger et Andragende fra vedkommende Kommunalforstanderskab om Tilskud til en ny Bro.

Forslag.

Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune opfordres til at istandsætte Broen over Storaa i Eldevig forsvarligt inden Olajdag næste Aar.

III. Sandø Syssel.

Sysselmanden har gjort Udsættelser med Hensyn til Broen over Elven i Sandsdalen og Broen over Elven nedenfor Sandvatn og bemærker tillige, at paagældende Forstanderskab, som han har givet Meddelelse herom, har svaret, at man ikke vilde foretage nogen større Reparation paa Broerne, da man har ventet at den paatænkte Vej mellem Sand og Skopen m. v. vilde blive anlagt og Broernes Vedligeholdelse derved vilde blive overflødig.

Udvalget mener, at det af den anførte Grund formentlig vil være rigtigt ikke at udføre andre Arbejder vedrørende de omhandlede Broer end saadanne, der ere aldeles nødvendige for at sikre Færdselen. — Man skal derfor fremsætte følgende

Forslag.

Amtmanden anmodes om efter Forhandling med paagældende Forstanderskab at foranledige, at de omhandlede Broer istandsættes i et saadant Omfang som maatte være fornødent for at sikre Færdselen.

- b. Den 15. August vedtog Lagtinget et Forslag til Beslutning angaaende Bevil-linger til Veje, Broer og Landingssteder, der vedhæftes som Bilag 14.
- a. Den 29. August vedtog Lagtinget følgende Betænkning:

Der foreligger et Andragende fra Beboere af Kvivig Sogn, paategnet vedkommende Forstanderskabs Erklæring og bilagt en Erklæring fra Landbrugskonsulenten, om Lagtingets Bistand til Anlæg af en Vej mellem Kvivig og Kollefjord.

Det fremgaar af Sagen, at Andragerne ikke kende den i sin Tid iværksatte Undersøgelse med Hensyn til eventuelle Vejanlæg paa Færøerne og Betænkning derom; jfr. Lagtingsberetningen for 1904, Bilag 10. Da der i den paagældende Betænkning findes et Projekt for en Landevej: Kvivig—Lejnum og Lejnum—Kollefjord med en Beregning over Anlægsudgifterne, der er anslaaede til i alt 35,300 Kr., finder man, at det vil være rigtigt at gøre Andragerne bekendt hermed, for at de derefter kan overveje Sagen nærmere.

Ifølge Vejanlæggets Beskaffenhed kan man ikke tilraade, at det bliver iværksat med Amtstilskud. Det hører til den Art af større Vejanlæg, som Lagtinget har forudsat kun kan fremmes med Statens Bistand.

I Henhold hertil tillader man sig at foreslaa til Vedtagelse:

1. Andragerne gøres bekendt med den Plan for et Vejanlæg mellem Kvivig og Kollefjord, som indeholdes i den til Lagtingsberetningen for 1904 hørende Betænkning angaaende eventuelle Vejanlæg paa Færøerne (Bilag 10.)
2. Det meddeles Andragerne, at Lagtinget ikke kan yde Tilskud til det heromhandlede Slags større Vejanlæg. Vedkommende Forstanderskab maa, hvis det ønsker Vejanlægget, indsende Andragende om Statstilskud gennem Lagtinget. Det tilføjes, at der ifølge Meddelelse til Lagtinget fra Ministeriet for offentlige Arbejder formentlig ikke kan ventes Statstilskud til Vøjen i Løbet af de første 5 Aar.

(Se i øvrigt ang. Økonomisk Fond det vedhæftede Bilag 18).

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget var indkommet efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Revisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Nordøernes Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1911.
2. Regnskab for Østø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
3. Regnskab for Sydstrøms Præstegælds Kirkekasse for s. A.
4. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kasse for s. A.
5. Regnskab for Nordstrøms Præstegælds Kirkekasse for s. A.
6. Regnskab for Vaagø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
7. Regnskab for Sandø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
8. Regnskab for Suderø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
9. Regnskab for Vang (S.) Kirkes særlige Kasse for s. A.
10. Regnskab for Klaksvig Sogns Kommune for Aaret til 30. September 1911.
- 11—13. Regnskaber for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune for s. A.
- 14—16. Regnskaber for Vidørø, Fuglø og Sving Sognes Kommune for s. A.
- 17—18. Regnskaber for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune for s. A.
19. Regnskab for Funding Sogns Kommune for s. A.
20. Regnskab for Ejde Sogns Kommune for s. A.
21. Regnskab for Sjøv Sogns Kommune for s. A.
- 22—23. Regnskaber for Næs og Gøte Sognes Kommune for s. A.
- 24—28. Regnskaber for de forenede Sogne i Nordstrøms Præstegæld for s. A.
29. Regnskab for Vestmankhavn Sogns Kommune for s. A.
- 30—32. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrøms Præstegæld for s. A.
33. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
- 34—38. Regnskaber for de til Vaagø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
- 39—42. Regnskaber for de til Sandø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
43. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
44. Regnskab for Frodebo Sogns Kommune for s. A.
45. Regnskab for Vaag Sogns Kommune for s. A.
46. Regnskab for Porkere Sogns Kommune for s. A.
47. Regnskab for Sumbø Sogns Kommune for s. A.
48. Regnskab for Farnien Sogns Kommune for s. A.

49. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.
50. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30. September 1911.
51. Regnskab for Færø Amts Skydeskasse for s. A.
52. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.
53. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for 1911.
54. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
55. Regnskab for Færø Amts Skolefond for s. A.
56. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
57. Regnskab for Sognepræst Ingelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
58. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne for Aaret til 30 September 1911.
59. Regnskab for Pensionfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne s. A.
60. Regnskab for Færø Amts Bibliotek for Aaret til 31. Marts 1912.
61. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for Forulykkedes efterladte paa Færøerne for Aaret 1911, gennemset af Foreningens Revisorer.
62. Regnskab vedrørende Dykkerdragten for Aaret 1911.
63. Regnskaberne for Driften af Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen for Aaret fra 1. Oktober 1909 til 30. September 1910, samt for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.
64. Regnskab for Driften af Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.

Samtlige disse Regnskaber dicideredes.

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

- a. Til Medlemmer af Valgnævnene for Folke- og Lagtingsvalgene valgtes:

Sydstrøms Præstegælds Valgdistrikt.

Landfoged Bay, Landbrugskonsulent Rffersøe og Købmand Z. Reinesen alle af Thorshavn.

Suppleanter:

Købmand B. A. Samuelson og Førstelærer P. Jensen, begge af Thorshavn.

Nordstrøms Præstegælds 1. Valgdistrikt (Vestmanhavn og Kvivig Sogne).

Kirkeværge Niels Jacobsen, Kvivig, Handelsmand Jacob Hansen og Handelsfuldmægtig Johan Reinert, begge af Vestmanhavn.

Suppleanter:

Odelssbonde Jacob Hansen og Købmand Poul Olsen, begge af Vestmanhavn.

Nordstrøms Præstegælds 2. Valgdistrikt (Sakson, Haldersvig, Kvalvig og Kollefjord Sogne).

Lærer B. Magnusson, Kollefjord, Fisker Mikkell Samuelson, Haldersvig og Fisker Z. Zachariasen, yngre, Strømnæs.

Suppleanter:

Lærer S. P. Nielsen og Kongsbonde, Agronom Thomas H. S. Egholm, begge af Kvalvig.

Østere Præstegælds 1. Valgdistrikt (Gøte, Næs og Sjøv Sogne).

Lærer J. Poulsen, Strønder, Handelsmand Absalon Jacobsen, Sydregate, og Fyrpassor Simon Thorkildshøj, Næs.

Suppleanter:

Handelsmand M. Poulsen, Tofte, og Kongsbonde Rasmus Rasmussen, Solmunde.

Østere Præstegælds 2. Valgdistrikt

(Ejde og Funding Sogne med Undtagelse af Fundingsbotn).

Tømrer N. Kruse, Ejde, Odelsmand Joen Olrik Christiansen, Gjøv, og Handelsmand Hans Joensen, Ejde.

Suppleanter:

Smed Ole Ellingsgaard, Ejde, og Handelsmand Hans Johannesen, Funding.

Østere Præstegælds 3. Valgdistrikt

(Fuglefjord og Andefjord Sogne med Fundingsbotn i Funding Sogn).

Sysselmand Samuelson, Fuglefjord, Kongsbonde Ole Olsen, Lervig, og Handelsmand Joen Pauli Thomsen, Andefjord.

Suppleanter:

Handelsfuldmægtig Hans Jacob Petersen og Handelsmand H. M. Høgnesen, begge af Fuglefjord.

Norderøernes Præstegælds 1. Valgdistrikt

(Klaksvig, Mygledal, Husum og Kunø Sogne).

Handelsfuldmægtig Urbanus Joensen, Klaksvig, Handelsbestyrer Olaf Olsen, Møkenøre, og Fæstebestyrer S. M. Matras, Nordøra.

Suppleanter:

Lærer Alexander Enniberg og Bager Peter Samuelson, begge af Klaksvig.

Norderøernes Præstegælds 2. Valgdistrikt (Fuglø, Svine og Videre Sogne).

Smed Joen Hejnesen, Viderejde, Handelsmand J. Christiansen, Norddeble, og Handelsmand A. Matras, Kvannesund.

Suppleanter:

Handelsmand J. M. Matras, Viderejde, og Fisker Jacob Olsen, Fosaa.

Vaage Præstegælds Valgdistrikt.

Sysselmand Nielsen, Sandevaag, Lærer J. E. Joensen og Odelsbonde D. P. Michelsen, begge af Midvaag.

Suppleanter:

Købmand Hans Nicolaj Nielsen og Købmand R. Nielsen, begge af Midvaag.

Sande Præstegælds Valgdistrikt.

Pastor A. C. Evensen, Sand, Odelsbonde Ole Johannesen, Uusevig, og Kontorist Sigurd Hjalt, Sand.

Suppleanter:

Handelsmand Jens Christen Joensen og Kongsbonde Joen Olsen, Sand.

Sudere Præstegælds 1. Valgdistrikt (Kvalbø, Frodebø og Famen Sogne).

Handelsfuldmægtig J. Kjelmæs, Bogholder og Student Johan Mortenson, begge af Tveraa, og Købmand Daniel Oliver Holm, Kvalbø.

Suppleanter:

Lærer J. Jacobsen og fhv. Skipper Daniel Jacob Debes Mortensen, begge af Tveraa.

Sudero Præstegælds 2. Valgdistrikt (Vaag, Porkere og Sumbø Sogne).

Købmand J. Dahl, Vaag, Lærer N. Djurhuus, Sumbø, og Odelsmand H. C. Larsen, Porkere,

Suppleanter:

Handelsfuldmægtig Johan Nolsø og Fæstearving Daniel Jacob Danielsen, begge af Vaag.

Forsædet i Valgnævnene indtages af Medlemmerne i den foran angivne Orden.

- b. Til Medlem af Skoledirektionen valgtes Sysselman A. Samuelsen.
- c. Til Medlem af Kommissionen for Færøernes Mellem- og Realskole valgtes Lagtingsmand H. A. Djurhuus.
- d. Til Revisor for Færø Amts Sparekasse valgtes Lærer Traber og Førstelærer Poul Jensen, begge af Thorshavn.
- e. Til Medlemmer af Udvalget til Forberedelse af Undersøgelser vedrørende Arbejder ved Landingssteder, Broer og Veje valgtes Olsen og S. av Skarði.

LXII. Andre Vedtagelser.

1. Oprettelse af en færøsk Kreditforening m. m.^{*)}

I Anledning heraf vedtog Tinget at udsætte Sagen indtil videre.

2. Ang. Svømmehunde ombord i Fiskerskibe.^{**)}

I Anledning heraf vedtog Tinget saalydende Forslag af Amtmanden:

I Anledning af den i Samlingen 1911 behandlede til denne Samling udsatte Sag angaaende Indførsel af Svømmehunde fra Island, skal man hen-

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 249.

^{**)} Se Lagtingstidende for 1911, Side 182.

stille, at der svares Andragerne, »at Tinget ikke, efter de fra det veterinære Sundhedsraad indhentede Oplysninger -- hvornår Afskrift vedlægges -- og da Færøernes Skipper- og Navigatorforening og Færøernes Rederiforening ikke har ment at kunne anbefale Andragendet, ser sig i Stand til at foretage videre i Sagen.«

3. Ang. en færøsk Brandforsikring.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende en færøsk Brandforsikring.

I Anledning heraf vedtog Lagtinget:

1. Sagen udsættes indtil videre.
2. Amtmanden anmodes om snarest muligt at indhente de Oplysninger, som han anser fornødne til Bedømmelse af Spørgsmaalet, om en tvungen eller frivillig Brandforsikring er at foretrække, og tilidethedet at virke for, at der bliver oprettet en Brandforsikring her paa Øerne.

4. Tilskud til Udgivelse af et Mindeskrift om Poul Nolsø.**)

Fra Dr. phil. Jacob Jakobsen, København, foretaa Andragende om et yderligere Tilskud til Udgivelse af et Mindeskrift over Poul Nolsø.

I Anledning heraf vedtog Lagtinget:

Der tilstaas Andrageren et Tilæg paa 400 Kr. til den i 1907 af økonomisk Fond givne Bevilling til Udgivelse af et Mindeskrift om Poul Nolsø. Beløbet udbetales, naar Skriftet er udkommet.

5. Andragende fra Nolsø Totalafholdsforening.

Den 29. Juli fremlagdes et Andragende fra Bestyrelsen for Nolsø Totalafholdsforening om et Tilskud til Foreningen.

I Anledning heraf vedtoges at svare:

At Lagtinget ikke kan indlade sig paa at støtte de enkelte Afholdsorganisationer, men yder Støtte til de færøske Afholdsforeningers Fællesorganisation i det Omfang, som Tinget finder rigtigt.

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 174.

**) Se Lagtingstidende for 1907, Side 203.

6. Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes følgende Skrivelse fra Amtet af 29. April 1912:

Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune har under 23. ds. tilskrevet Amtet saaledes:

•I Anledning af det høje Amts meget ærede Skrivelse af 2. August f. A. angaaende, hvorledes det eventuelle Underskud ved Driften af det paa-tænkte Sygehus tænkes dækket, skal man herved tillade sig at udtale, at da man ikke kan vente at finde nogen Tilslutning fra de øvrige Dele af Lægedistriktet til et Sygehus her, idet en Læge allerede har nedsat sig paa Vaagø og rimeligvis i den nærmeste Fremtid en Læge vil blive ansat paa Ejde, saa forefinder man, at det for den nærværende Tid vil komme til at medføre altfor store Udgifter for Kommunen alene at paatage sig at dække Underskuddet ved Driften af Sygehuset, og Forstanderskabet har derfor vedtaget at anmode det høje Amt om at lade Sagen bortfalde foreløbig.*

Hvilket herved meddeles det ærede Lagting til behagelig Efterretning, idet det henstilles, at Sagen herefter betragtes som bortfalden.

I Anledning heraf vedtog Tinget at nedsætte Sagen indtil videre.

7. Erstatning for Skade ved Grindfangst.

I Anledning af indkomne Andragender afgav vedkommende Udvalg følgende

Udvalgsbetænkning.

Der foreligger følgende Andragender:

1. Fra Husmand Jens Jacob Ellendersen, Kvalbø, om Erstatning af 4 Kr. 50 Øre for 3 Aarer, der blev knækkede ved Grindfangsten i Kvalbø den 19. d. M. Paa Grund af særlige Andrageren utilregnelige Forhold er Skaden ikke bleven anmeldt i Tide.

Udvalget foreslaar, at den ansøgte Erstatning paa 4 Kr. 50 Øre tilstaas Andrageren af økonomisk Fond.

2. Fra Kongsbonde Hans Pauli Poulsen, Kvalbø, om Erstatning i Anledning af, at hans 11 Aar gamle Søn Poul Poulsen er kommen til Skade under Forhold, der staar i Forbindelse med Grindfangsten i Fambien den 12. August f. A. Der foreligger en Erklæring fra Syssemanden.

Udvalget foreslaar, at der svares Andrageren:

Lagtinget kan ikke bevilge det ansøgte allerede af den Grund, at den paagældende Legemsskade ikke staar i nærmere Forbindelse med Grindfangsten.

Udvalgets Forslag vedtoges.

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 249.

8. Ang. det Hansenske Legats Renter.

I Aaret 1912 var der ikke indkommet noget Andragende om Understøttelse af Legats Renter.

Den 15. August afgav vedkommende Udvalg følgende

Udvalgsbetænkning.

Af Regskabet for Anvendelsen af den Færøerne tilkommende Del af Legats Renter fra 1. April 1911 til 31. Marts 1912 fremgaar, at Beholdningen d. 31. Marts 1912 udgjorde 2038 Kr. 03 Øre. Man ser endvidere, at ingen af de i Fjor givne Bevillinger er hævet, samt at der ogsaa fra tidligere Aar henstaar uhævede Beløb. Færøerne har modtaget Legats Renter i 5 Aar fra 1906—07 til 1910—11, og vil antagelig ikke faa nogen Udbetaling igen før om ca. 15 Aar.

Udvalget har taget under Overvejelse, hvorvidt det ikke maatte være rigtigt at fastsætte bestemte Regler for Anvendelsen af de heromhandlede Midler i Fremtiden.

Efter Legatstifterens Bestemmelse skal Legatet anvendes til Præmier, Opmuntringer og Understøttelser for nyttige Anlæg og Foretagender. Man er selvfølgelig bunden hertil, men der kan dog formentlig ikke være noget til Hinder for, at Lagtinget udtaler, hvorledes man finder, at Legatstifterens Bestemmelse bør bringes til Anvendelse.

Udvalget skal i Henhold hertil fremsætte følgende

Forslag

til Regler for Anvendelse af det Hansenske Legats Renter.

1. Vedkommende indstilles *enten* af hans Hjemsteds kommunale Styrelse *eller* af mindst en af Kredsens Lagtingsmænd *eller* af Stedets Syssemand. Ansøgning fra vedkommende selv fordrer ikke.
2. Indstillingen skrives paa et Skema, som paa Begæring udleveres fra Amtskontoret; jfr. Punkt 3.
3. Som Momenter, der ved Uddelingen af Præmier i Almindelighed skal lægges Vægt paa, fremhæves:
 - a) At Arbejdet er nyttigt.
 - b) At det strækker sig over et længere Tidsrum.
 - c) At det er ualmindeligt paa Egnen.
 - d) At det kan tjene som folguværdigt Eksempel for andre.
 - e) At kun smaa Midler har været til Raadighed.
 - f) At vedkommende har haft Besvær ved Arbejdets Udførelse.
 - g) At vedkommende er fuldtud hæderlig og ved hele sin Færd kan siges at give et godt Eksempel.

Udvalgets Forslag vedtoges.

9. Ændring i Havnereglement for Vaag.*)

Fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune var indkommet et Andragende om en Ændring i Havnereglement for Vaag.

I Anledning heraf vedtog Tinget ikke at behandle Sagen i Aar, da An-

*) Se Lagtingstidende for 1908, Side 25.

dragendet er indkommet for sent, uden at der er anført nogen Grund herfor og det derhos ikke indeholder tilstrækkelige Oplysninger. Tinget anmoder Amtet om til næste Aar at indhente de fornødne Oplysninger.

10. Ændringer i Lagtingssalens Indretning.

Den 12. August fremlagdes følgende Skrivelse:

Thorshavn, den 11. August 1912.

Til
Lagtinget.

Jeg tillader mig herved at foreslaa, at der foretages visse Ændringer i Lagtingssalens Indretning m. m.

Jeg tænker navnlig paa, at Medlemmernes Pladser og Bordene bør ordnes ligesom tidligere, og at to Hængelamper erstattes med Lømpetter eller lignende.

Oliver Effersøe.

Den 16. August behandlede Sagen.

11. Afholdelse af et Feriekursus i Thorshavn i Sommeren 1913.*)

Fra Skoledirektionen var indkommet et Andragende om Bevilling af et Beløb paa 600 Kr. til Dækning af Udgifterne ved Afholdelse af et Feriekursus i Thorshavn i Sommeren 1913.

Ved Sagens endelige Behandling den 13. August vedtoges med 17 Stemmer mod 0 saalydende

Forslag:

Der bevilges af Færø Amts økonomiske Fond et Beløb af indtil 600 Kr. som Tilskud til Dækning af Udgifterne ved Afholdelsen af Feriekursus i Thorshavn i Sommeren 1913 for Lærere og Lærerinder ved Folkeskolen, under Forudsætning af, at den til Afholdelse af et saadant Kursus iøvrigt nødvendige Bevilling opnaas paa Finansloven.

12. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere.**)

Den 29. Juli fremlagdes en Skrivelse fra Færø Amts Skoledirektion om, at Lagtinget paany vil stille et Beløb af 300 Kr. til Skoledirektionens Raadighed til Rejseunderstøttelse for færøske Lærere, der vil søge videre Uddannelse i Danmark.

*) Se Lagtingstidende for 1910, Side 177.

**) Se Lagtingstidende for 1911, Side 251.

Ved Sagens endelige Behandling den 13. August vedtoges med 15 Stemmer mod 0 saalydende

Forslag:

Af Færø Amts økonomiske Fond stilles et Beløb paa 300 Kr. til Raadighed for Færø Amts Skoledirektion i Regnskabsaaret 1912—13 til Rejseunderstøttelse for færøske Lærere, som maatte søge videre Uddannelse uden i Danmark, paa Betingelse af, at et tilsvarende Beløb ydes af Statskassen i samme Øjemed.

13. Skolefondens Stilling paa Færøerne med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvem der kan raade over dens Midler.

De nugældende Regler om Bestyrelsen af Skolefonden findes i Bekendtgørelse Nr. 94 af 25. April 1900 § 17, der er traadt i Stedet for Lov 1. Marts 1854 § 27.

Det bestemmes her, at Realskolens Skolekommission aarlig forfatter og til Skoledirektionen indsender et Overslag over Skolens Indtægter og Udgifter i det kommende Aar. Overslaget skal approberes af Direktionen, til hvilken der ligeledes skal indsendes Regnskab. De Beløb, der kræves til Bestridelse af Skolens Udgifter, anvises af Skoledirektionen. De foranstaaende Regler kan i Korthed udtrykkes saaledes, at den øverste Bestyrelse af Skolefondens Midler er hos *Skoledirektionen*.

Naar man har rejst Tvivl herom og navnlig ment, at Dispositionsbeføjelsen laa hos Lagtinget, skyldes dette den følgende Bestemmelse i fornævnte § 17, hvor det siges, at Regnskabet af Skoledirektionen »bliver forelagt Lagtinget til Revision og Decision«. I disse Udtryk ligger der imidlertid kun en Beføjelse for Lagtinget til at blive bekendt med Regnskabet og undersøge, om dette er i Overensstemmelse med de faktiske Forhold, herunder tillige om Skoledirektionen ved sin Approbation har holdt sig de af Lovgivningen fastsatte Grænser for dens Dispositionsbeføjelse efterrettelig, (Revision), samt til at udtale, hvorvidt dette er Tilfældet (Decision). Nogen Delagtighed i selve Bestyrelsen har man derimod ikke tillagt Lagtinget; Betegnelsen »Decision« kan ganske vist rumme noget mere end ovenfor angivet; men det fremgaar af Rigsdagstidende 1851—52 Tillæg B. Sp. 514 (Folketingsudvalgets Betænkning over § 11 c. i Lov om Lagtingets Oprettelse af 26. Marts 1852) at man paa det Tidspunkt, da Regnskabet Decision henlægdes til Lagtinget, i Rigsdagen fandt det principielt urigtigt, at den samme Myndighed skulde bestyre et Fond og decidere sammes Regnskab.

Man naar til samme Resultat som ovenfor ved at betragte *Lov om Færøernes Lagting 16. April 1854*. Der findes her i §§ 11 og 12 en Angivelse af, hvilke Sager der sorterer under Lagtinget; men *skønt* denne Fortegnelse er meget detailleret og navnlig ogsaa medtager Lagtingets Bestyrelse af flere andre Kasser, *skønt* Skolefonden allerede dengang eksisterede og *skønt* Lagtingets Ret til at revidere og decidere Skolefondens Regnskab var fastslaaet kort i Forvejen (nemlig ved Skoleloven af 1. Marts 1854 § 27), nævnes Skolefonden *ikke* blandt de Institutioner, der sorterer under Lagtinget.

Lovgivningen har da ogsaa flere Gange udtalt — om end kun forudsætningsvis — at Skolefonden ikke staar under Lagtingets Bestyrelse. I Lov Nr. 82 af 29. Marts 1893 om Pensionering af Almueskolelærere paa Færøerne siges saaledes i § 4, at Halvdelen af Pensionerne udredes »af de under Lagtinget sor-

terende Kasser og af den ved Lov af 1 Marts 1854 om Ordningen af Skolevæsenet paa Færøerne § 33 oprettede saakaldte Skolefond; og Anordning Nr. 177 af 1. December 1905 (Om Udvidelse af Tuberkuloseloven til Færøerne) taler paa samme Maade i § 11 om »de under Lagtingets Bestyrelse staaende Kasser og Færø Amts Skolefond«. Under Forhandlingerne i Lagtinget om denne Anordning udtalte den daværende Formand — uden at der rejstes Indvendinger fra noget af Medlemmerne — angaaende Spørgsmaalet om, hvem der skulde betale Udgifterne ved Renligholdelsen af Mølle- og Realskolen i Thorshavn: »Udgifterne maa betales af Færø Amts Skolefond. *Det har almindeligvis været antaget, at Lagtinget ikke er kompetent til at disponere over Skolefondens Midler, men at den øverste Myndighed ligger hos Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.* Dette bør da vel paa dette Punkt tage Bestemmelse» (Lagtingstidende 1905 A, S. 79). Med denne Motivering vedtog Lagtinget nævnte Anordnings § 9, 2. Stykke, i Henhold til hvilken de nærmere Regler om Rengøringen af Statskolerne — ved hvilken Betegnelse man netop havde Mølle- og Realskolen i Thorshavn for Øje, Lagtingstidende l. c. — fastsættes af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Det skal i denne Forbindelse erindres om, at Lagtinget ogsaa — saavidt det kan ses — altid har brugt Udtrykket »anbefaler« eller lignende med Hensyn til Indstillinger vedrørende Dispositioner om Skolefondens Midler, jfr. Sagerne om Pensioners Uddeling, og om en ny Mølle- og Realskole, i hvilken Henseende dog bemærkes, at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Skrivelse af 20. Februar 1906 har brugt Udtrykket »om Lagtinget vil se sig i Stand til af de under det sorterende Kasser at udrede Bidrag til det paagældende Byggearbejde«.

Mod det saaledes udviklede kan der nu vel anføres flere Omstændigheder, der i nogen Grad svækker flere af de benyttede Argumenter. Særlig maa nævnes, at Folketingsudvalget i sin Betænkning over Lov om Oprettelse af Lagtinget af 26. Marts 1852 (Rigsdagstidende 1851—52, B. Sp. 514) udtaler, at det vilde være naturligt, at indrømme Lagtinget »Delagtighed« i Bestyrelsen af Skolevæsenet, og i Lagtingets Motiver til den nugældende Lagtingslov § 12 siges det (Rigsdagstidende 1853—54 A. Sp. 148—49): »At Lagtinget maa have Overbestyrelsen af Skolevæsenet, behøver vistnok kun at antydes, og derom maa den forventede ny Skolelov indeholde det Fornødne«. Herved svækkes Modsætnings slutningen fra § 12 i ikke ringe Grad, og det saa meget mere som nævnte Bestemmelse i det væsentlige er en Gengivelse af den tilsvarende Bestemmelse i Lagtingsloven fra 1852, der jo ligger før det Tidspunkt, da Skolefondens Decision henlagdes til Lagtinget. Dette sidste skete først ved »den forventede ny Skolelov«, Loven af 1. Marts 1854, § 27, der udarbejdedes af Lagtinget samtidigt med Lagtingsloven, indbragtes i Landstinget samme Dag som sidstnævnte Lov, og af Rigsdagen vedtoges uforandret i Lagtingets Affattelse forsaavidt angaar det her omhandlede Punkt. Det synes at fremgaa heraf, at Lagtinget i 1854 tilsigtede at faa den øverste Myndighed over Skolefondens. Det er imidlertid givet, at denne Tanke ikke har faaet Udtryk hverken i Lagtingsloven eller i Skoleloven saaledes som disse er affattede; og paa Grundlag af det anførte at fortolke disse Bestemmelser imod Ordene, lader sig ikke gøre, da der intet foreligger om, at den anden Lovgivningsfaktor, Rigsdagen, har opfattet Lovene paa samme Maade som Lagtinget. Muligvis har Lagtinget med de citerede Udtryk ogsaa blot hentydet til, at »Overtilsynet med Skolerne« ved Skolelovens § 31 henlagdes til Skoledirektionen, bestaaende af Amtmanden, Provsten og et af Lagtinget valgt Medlem, altsaa udelukkende af Personer, der var Medlemmer af Lagtinget; og i hvert Fald maa det siges, at det af Folketinget i 1852 givne Tilsagn fuldtud er blevet opfyldt ved den saaledes etablerede Ordning.

Den anden Indvending, der kan rejses mod det udviklede, er, at der i Motiverne til ovennævnte Pensionslov (Rigsdagstidende 1892—93, Tillæg A, Sp. 3051) siges, at Halvdelen af Pensionerne udredes af Statskassen og Halvdelen »af visse

under Lagtinget sorterende Midler*, samt at selve Loven af 29. Marts 1893 § 4 overlader det til Lagtinget at afgøre, i hvilket Forhold Tilskudet skal udredes af Skolefonden og af de øvrige Kasser. Men ligesom det citerede Udtryk, om end ukorrekt, dog ogsaa efter den her hævdede Opfattelse kan forklares som en Betegnelse for de færreste Kasser i Modsætning til Statskassen, saaledes viser den tidligere nævnte Anordning af 1. December 1905 § 11, at man, uagtet man som nævnt gik ud fra, at Bestyrelsen af Skolefonden ikke var hos Lagtinget, dog ikke har fundet noget til Hinder for, at overlade Lagtinget at afgøre, hvor stor en Del dette vilde bevillige af de under dets Bestyrelse staaende Kasser.

Trods de fremsillede Indvendinger maa det derfor som allerede nævnt betragtes som givet, at Lagtinget ingen Andel har i Bestyrelsen af Skolefonden (udover den, det indirekte udøver gennem Skoledirektionen).

Det blev tidligere sagt, at den øverste Myndighed over Skolefonden var hos Skoledirektionen. Dette maa dog forstås med den naturlige og selvfølgelig Begrænsning, at vedkommende Ministerium, Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, naar som helst det maatte ønske det, kan gøre sin Indflydelse gældende gennem Skoledirektionens Flertal, Amtmanden og Provsten. For saa vidt Lagtinget maatte finde ved sin Revision af Regnskabet, at Skoledirektionen anvender Fondens Midler til uvedkommende Formaal, vil Indberetning herom ligeledes være at foretage til fornævnte Ministerium. Og endelig giver Skoleloven af 1. Marts 1854 § 45 en almindelig Beføjelse til at foretage Ændringer bl. a. i Lovens §§ 27 og 31 ad administrativ Vej efter Indstilling af Lagtinget.

Det er endvidere en Selvfølge, at saavel Skoledirektionen som Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet maa holde sig de Lovbestemmelser efterrettelig, ifølge hvilke Skolefondens Midler er henlagte til visse Formaal, se navnlig Lov 1. Marts 1854 § 33 Lov om Byen Thorshavns økonomiske Bestyrelse af 16. Februar 1866 § 1 samt fornævnte Pensionslov af 29. Marts 1893 § 4.

Sagen behandledes.

14. Statusoversigt for Amtskommunen.

(Vedhæftet som Bilag 9.)

Sagen behandledes.

Lagtingets 48de ordinære Møde begyndte Torsdagen den 12. September Eftermiddag Kl. 3. Ved dette Mødes Tilendebringelse sluttedes Samlingen, der havde varet 40 Dage.

Tilføjelser.

I.

ad Sag V. (Ændring i Helligdagsloven.)

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 6. November 1912.

Med Skrivelse af 13. September d. A. — 1912. 897 — har Hr. Amtmanden hertil indsendt en af Lagtinget vedtaget Indstilling angaaende et Forslag til Lov for Færøerne om Forandring i Lov Nr. 134 af 22. April 1904 om den offentlige Fred paa Folketikkens Helligdage samt Grundlovsdagen, hvilket Forslag tilsigter at gøre det muligt at dispensere fra Helligdagslovgivningens Bestemmelser i Tilfælde af, at udenlandske Turistskibe anløbe Færøerne paa en Helligdag.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet ikke mener for Tiden at kunne fremme det ansøgte Lovforslag, man ønsker, forinden dette sker, at se Forholdenes Udvikling an, hvorfor man skal udbede sig Indberetning i de Tilfælde, hvor Politiet maatte finde Anledning til at rejse Sag i Anledning af en af de i Lovforslaget ommeldte Forseelser, inden Paadømmelse finder Sted.

Büllov.

V. Giese.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

ad Sag VI. (Forslag til Lov for Færøerne om Arveafgift.)

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 31. Januar 1913.

Efter Modtagelsen af Hr. Amtmandens Skrivelse af 30. I. M. — 1912 Nr. 929 — og det dermed tilbagefulgte Forslag til Lov for Færøerne om Arveafgift, skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget meddele, at Ju-

stitsministeriet med Finansministeriet er enigt i, at der ikke er videre Anledning til at fremme bemeldte Lovforslag, der gaar ud paa at hjemle de i det øvrige Kongerige ophævede Arveafgiftsregler.

Bülou.

V. Giese.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

ad Sag XVI. (Sagen angaaende Spørgsmaalet om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn til Vaagø.)

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 19. November 1912.

I Anledning af Hr. Amtmandens Skrivelse af 18. September d. A. — 1912 Nr. 744 — angaaende den i Lagtinget behandlede Sag om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn til Vaagø, skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at man ikke for Tiden ser sig i Stand til at inødekomme et Andragende herom.

Bülou.

V. Giese.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

ad Sag XVII. (Andragende fra Distriktslægen i Vestmanhavn om Løntillæg.)

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 16. April 1913.

At der ved Finansloven for Finansaaret 1913—14 § 17 A VIII a 1 til et foreløbigt personligt Lønningstillæg til Distriktslæge Viggo Tønnesen i Vestman-

havn er bevilget et Beløb af 400 Kr., det skal man under Henvisning til Hr. Amtmandens Skrivelse af 18. September l. A. — 1912 Nr. 672 -- herved meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse samt Foranstaltning.

P. M. V.

Retzmann.

V. Giese.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

ad Sag XX. (Etablering af flere Fyr paa Færøerne, m. m.)

Med Justitsministeriets Skrivelse af 11. November 1912, som er indlemmet under Sagen, medfulgte nedenstaaende Skrivelse:

Marineministeriet.

København, den 24. Oktober 1912.

Til
Justitsministeriet.

Ved at tilbagesende medfølgende Sag angaaende Etablering af flere Fyr samt af Taagesignaler ved de vigtigste færøske Fyr, som under 20. l. M. med Skrivelse F. Brev Nr. 789 l. 1911 Nr. 756, med Justitsministeriets Anbefaling er oversendt til Marineministeriet, skal man udtale følgende:

1. Da der i 1903 udarbejdedes Byggeplan for Fyrvesenet, var man enig om, at der paa Færøerne burde være et Anduvningsfyr for Skibe, der kom Vest fra, navnlig fra Island. Efter de foreliggende Udtalelser kunde der være Tale om enten at anlægge dette Fyr paa den vestlige Holm, Myggenæs Holm, eller ved Indsojlingen til Kalsø Fjord. At anlægge to Fyr for den ringe Trafik, der er paa Færøerne Vest fra, ansaas som ganske udelukket. I Betragtning af, at Trafikken kom mere Vest fra end Nord fra, og begrundet i, at det var muligt med rimelig Udgift at anlægge et Fyr paa Myggenæs Holm, foresloges dette Sted, hvor der i 1909 byggedes det nuværende Fyr.

Nu at anlægge et større Fyr paa Kalsø Nordende vil næppe kunne forsvares. Skibstrafikken kan ikke tilstrækkelig begrunde en saa betydelig Udgift, idet den overvejende Del af Dampskibene, der fra Island besejler Færøerne, først anløbe Thorshavn (Fartplanen for indeværende Aar udviser, at der kun er et af de 23 Dampskibe, der paa Hjemrejsen fra Island skal anløbe Færøerne, som skal til Klaksvig før til Thorshavn), og som følge deraf kan benytte Myggenæs Holm Fyr ved Anduvningen, og selv om et saadant Fyr vilde være af Betydning for Fiskeriet Nord for Øerne, tør man dog ikke tilraade af den Grund at anvende de betydelige Beløb, som det vilde dreje sig om. Terrænforholdene er nemlig, efter hvad der er oplyst af Fyrdirektøren, som har gjort sig bekendt med Forholdene paa en Inspektions-

rejse deroppe, saa vanskelige som tænkes kan, idet det Sted, hvor Fyret skulde opføres, er en skarp Fjeldkant, der falder ganske lodret af mod Nord og temmelig stejlt af mod Syd, saaledes at der for at faa Byggeplads maatte sprænges meget bort af Fjeldet, og da Terrænhøjden vilde blive omkring 700 Meter, vilde Fyret under de Forhold, hvor der virkelig var Brug for det, som oftest være skjult af Tangen. Dertil kommer, at Landingsforholdene er meget vanskelige, og Forholdene i det Hele taget af den Natur, at det er Fyrdirektørens Mening, at ingen vilde tænke paa at anlægge et Fyr paa dette Sted, undtagen hvis en stærk Trafik nødvendiggjorde det.

2. Angaaende Forslaget om Indsejlingsfyr til Havnene i Fuglefjord, Vestmanhavn og Vaag Fjord skal Ministeriet udtale:

I Indstillingen om Byggeplanen for Fyrvæsenet af 22. Juni 1903 anføres:

«Forøvrigt er den hidtil almindelig fulgte Regel fastholdt, at Marineministeriet kun kan paatage sig Belysning af vigtigere Gennemsejlingsfarvande samt Belysningen ind til beskyttet Ankerplads, medens Belysning af andre Farvande, der alene tjener som Havneindsejling, saavel som Belysningen af selve Havnen, maa paahvile vedkommende Havneejere (kommunale eller Statsmyndigheder).»

For Færøernes Vedkommende er dette Princip gennemført paa den Maade, at Staten har sørget for Anduvningsfyrene samt for Belysning fra disse ind til passende beskyttet Ankerplads, og da Øerne er delt i en sydlig og en nordlig Gruppe, har man valgt en beskyttet Ankerplads for hver Gruppe. For de sydlige Øer er valgt den bedste Ankerplads, der her findes, Trangisvaag, og for de nordlige Øer har man, som naturligt er, valgt den Havn, hvorpaa der findes mest Skibsfart, Thorshavn. Da Ankerpladsen ved Thorshavn imidlertid er usikker med stærke sydøstlige Vinde, har man suppleret Belysningen til Thorshavn med Belysning herfra til Kongshavn og Klaksvig, saaledes at Skibe, der tvinges til at forlade Thorshavn Red paa Grund af sydøstlig Kuling, kan søge en af de sidstnævnte Ankerpladser. Ved disse Foranstaltninger er ganske vist enkelte Havne bleven stillet gunstigere i Konkurrencen med de øvrige, men dette ligger som ovenfor udviklet i Forholdenes Natur. Det maa anses for rimeligt, at Havnene paa Færøerne ligesom herved selv sørger for deres Belysning, og er Havnepengene ikke tilstrækkelige til at bekoste en Havns Belysning, kan de muligt forhøjes.

3. Hvad nu sluttelig Anlæg af Taagesignaler ved de vigtigste af Fyrene paa Færøerne angaar, da er det forstaaeligt, at saadanne Anmodninger kan komme fra Skibsførere, der føler Vanskelighederne ved at komme ind til deres Bestemmelsessted, men for det første vil Taagesignaler paa Færøerne næppe gøre den Nytte, som Skibsførerne venter, idet man ikke kommende langvejs fra bør andue Land paa et Taagesignal, særlig ikke paa en Klippe-kyst, og for det andet maa der ogsaa være saa megen Trafik, at denne berettiger Anvendelsen af et forholdsvis usikkert og dog kostbart Apparat. Men saamegen Trafik er der ikke paa Færøerne. Den er i Virkeligheden meget ringe i Forhold til Trafikken forbi de Fyr og Fyrskibe herved, ved hvilke der anvendes Taagesignaler. Medens Fyr og Fyrskibe ved Esbjerg passeres af ca. 1500 Dampskibe, Kattegats Vesterrende af fra 3000—5000 Dampskibe og Østerrende af ca. 18000 Dampskibe aarlig, kan man næppe regne, at Færøerne andues østerfra af mere end ca. 100 og vesterfra af mere end 50 Dampskibe aarlig, og denne ringe Trafik kan ikke berettige en saa kostbar Foranstaltning som Anlæg af Taagesignaler, til hvilke der paa Grund af de vanskelige Transportforhold paa Færøerne vil medgaa store Beløb. Eksempelvis skal det nævnes, at hvis et Taagesignal skulde opføres ved Nolsø Fyr (ved Borin Fyr kan det ikke etableres, da der ingen Personel er ved dette

Fyr) vilde medgaa et Beløb af ca. 65000 Kr., hvortil kommer en Udgift til Driften af ca. 2000 Kr. aarlig. Taagesignalstationer med Knaldsignal vil rigtignok kunne anlægges betydeligt billigere, men til Gengæld vil Driften være desto kostbarere, idet den vil andrage betydeligt mere end 10000 Kr. aarlig.

Som de eneste Steder, hvor der med Rimelighed kunde etableres Taagesignaler, kan nævnes Thorshavn og Indløbet til Trangisvaag. Der kunde Havnene selv have et mindre Taagesignal, enten en stor Klokke eller en lille Kanon, der kunde anvendes, naar der ventedes Skib til Havnen. Ved Trangisvaag kunde Signal anbringes paa Skarvetangen, der er i god Vejforbindelse med Trangisvaag, og Telefonen kunde da anvendes til at anmelde, naar Dampet f. Eks. fra Thorshavn kunde ventes. Om der ved Thorshavn kunde oprettes et mindre Taagesignal, maatte drøftes sammen med Planerne om Moleanlæg der.

II.

A. Love og Anordninger udkomne fra 10. Maj 1912 til 22. April 1913.

1. Bekendtgørelse af 17. Juni 1912 om Ændringer i det af Justitsministeriet under 29. Januar 1909 stadfæstede Havnereglement for Vestmanhavn.
2. Regulativ for Færøerne af 19. September s. A. angaaende Behandling af Lig.
3. Regulativ for Færøerne af s. D. angaaende Desinfektion.
4. Anordning for Færøerne af 11. November s. A. angaaende de Forsigtighedsregler, der skulle iagttages ved Transport af visse eksploderende Stoffer.
5. Anordning af 13. s. M. hvorved Lov Nr. 137 af 8. Juni 1912 om Straf for Brug af urigtig Varebetegnelse m.m. sættes i Kraft paa Færøerne med visse Lempelser.
6. Anordning af 6. December s. A., hvorved Lov Nr. 55 af 1. April 1912, om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne.
7. Anordning af s. D. hvorved Lov Nr. 148 af 10. Maj 1912 om Statsstøtte til Tuberkulosens Sygebehandling udvides til at gælde for Færøerne.
8. Lov af s. D. om Forlængelse af Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne.
9. Lov af s. D. om Ændring i Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902 om Hvalfangst ved Færøerne.
10. Anordning af s. D. indeholdende nærmere Bestemmelser i Henhold til § 25, 2det Stykke, i Lov for Færøerne Nr. 99 af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.
11. Anordning af s. D. om Salg af denatureret Spiritus paa Færøerne i Henhold til § 24 i Lov for Færøerne Nr. 99 af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.
12. Bekendtgørelse for Færøerne af 7. s. M. angaaende Denaturering af Spiritus.

13. Anordning af 13. s. M. hvorved Lov om Menighedsraad af 10. Maj 1912 sættes i Kraft paa Færøerne.
14. Lov for Færøerne af 24. Januar 1913 om Handelsrejsende.
15. Reglement af 25. Februar s. A. angaaende Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum om Bord.
16. Arbejdsregulativ for Vragerformænd af 22. April s. A. ansatte i Henhold til Lov Nr. 69 af 1. April 1912 om Vragning af Fisk paa Færøerne.
17. Arbejdsregulativ for Vragere af s. D. ansatte i Henhold til Lov Nr. 69 af 1. April 1912 om Vragning af Fisk paa Færøerne.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

Uddrag af Regnskabet for det Hansonske Legats Renter for Finansaaret 1911—12:

Indtægt.

A.	Beholdning den 1. April 1911:	Kr. Ø.
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	1588 76
B.	Rente af det Hansonske Legat for Aaret fra 1. April 1910 til 31. Marts 1911 (5te Aars Rente) modtaget fra det Kgl. Danske Landhusholdningsselskabs Kasserer p. Postanvisning	420 00
C.	Rente af det i Sparekassen indestaaende Beløb for Aaret fra 1. April 1911 til 31. Marts 1912	59 27
Summa Indtægt...		2068 03

Udgift.

I.	Bevilget i Regnskabsaaret 1909—10:	Kr. Ø.
	Til Jacob Joh. Matras af Viderejde til Anskaffelse af Landbrugsredskaber, bevilget 50 Kr. (Uhævet den 31. Marts 1912).	
II.	Bevilget i Regnskabsaaret 1910—11:	
	Til Johan F. Østerø af Skaalevig til Anskaffelse af en Arbejdsvogn	30 00
III.	Bevilget i Regnskabsaaret 1911—12:	
	1. Til Husmand Sigmund Zachariasen af Hestø til Anskaffelse af en Arbejdsvogn og Seletøj, bevilget 40 Kr. (Uhævet den 31. Marts 1912).	
	2. Til Jordbrugerne Ole Nicodemusen og Ellieser Hansen, begge af Thorshavn, til Anskaffelse af en Arbejdsvogn og Seletøj, bevilget 40 Kr. (Uhævet den 31. Marts 1912).	
IV.	Beholdning den 31. Marts 1912:	
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse mod 3½ pCt. Rente	2038 03
Summa Udgift...		2068 03

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million (1990-1999) and is projected to increase by a further 1.5 million by 2020 (Office of National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase from 10.5 million in 1999 to 12.5 million in 2020. The number of people aged 75 and over is projected to increase from 3.5 million in 1999 to 4.5 million in 2020. The number of people aged 85 and over is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020.

The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020. The number of people aged 75 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.5 million in 1999 to 1.0 million in 2020. The number of people aged 85 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.2 million in 1999 to 0.5 million in 2020. The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020.

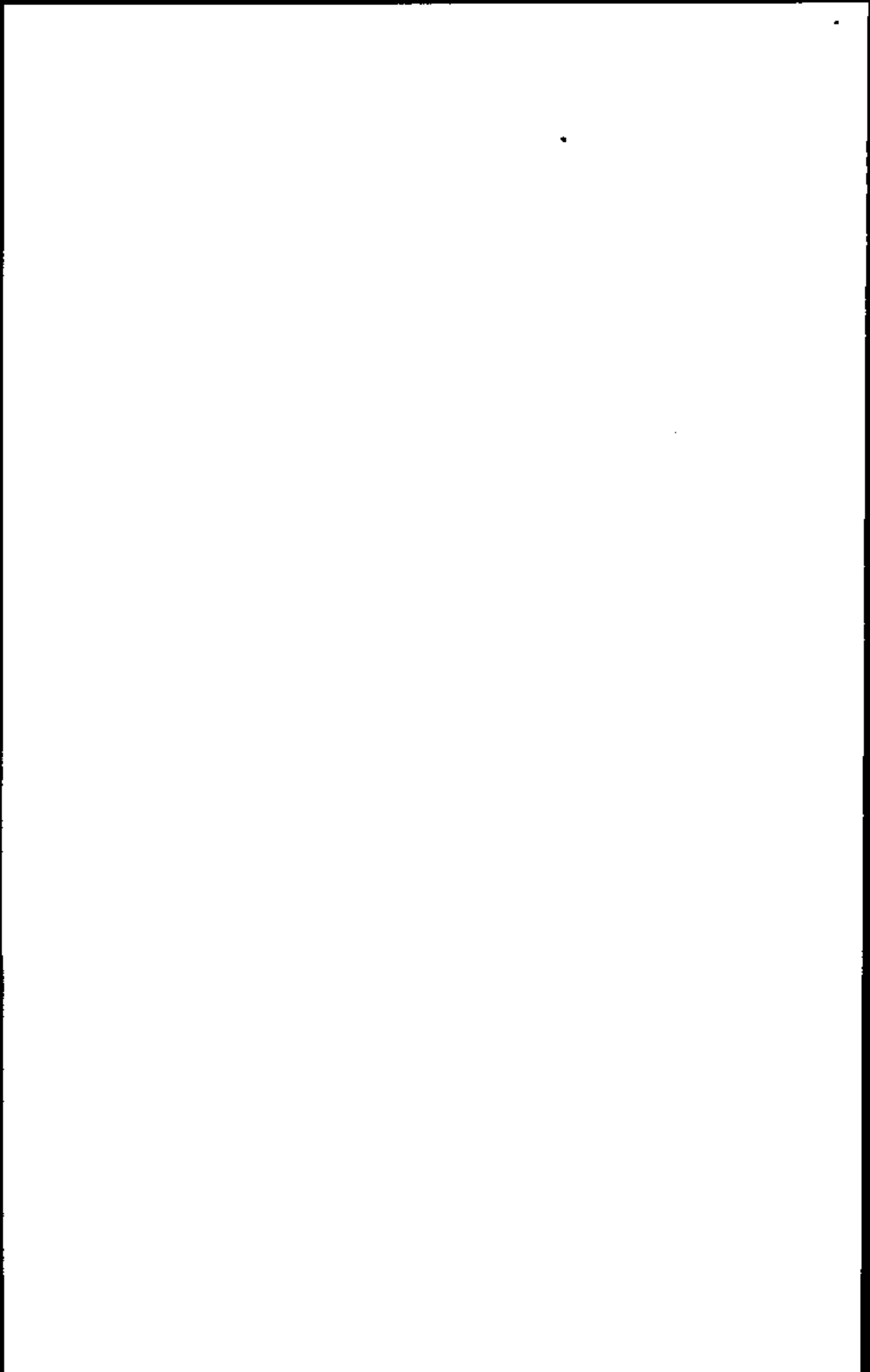
The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020. The number of people aged 75 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.5 million in 1999 to 1.0 million in 2020. The number of people aged 85 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.2 million in 1999 to 0.5 million in 2020. The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020.

The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020. The number of people aged 75 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.5 million in 1999 to 1.0 million in 2020. The number of people aged 85 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.2 million in 1999 to 0.5 million in 2020. The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020.

The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020. The number of people aged 75 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.5 million in 1999 to 1.0 million in 2020. The number of people aged 85 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.2 million in 1999 to 0.5 million in 2020. The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020.

The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020. The number of people aged 75 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.5 million in 1999 to 1.0 million in 2020. The number of people aged 85 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 0.2 million in 1999 to 0.5 million in 2020. The number of people aged 65 and over who are in need of long-term care is projected to increase from 1.5 million in 1999 to 2.5 million in 2020.

Bilag.

Forslag til Lov

om

Ændringer i Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne samt i Lov Nr. 77 af 3. April 1906 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854.

A. Lov om Folketingsvalg.

§ 1.

Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 § 25 andet Punktum affattes saaledes:

Disse have da uopholdelig at bestemme Mødestedet, paa hvilket Valgmødet skal afholdes i hvert Valgdistrikt, ligesom de have uden Henstand at sørge for, at Dagen, Klokkeslettet og Mødestedet ved Opslag paa den lovbestemte Tavle og paa anden hensigtsmæssig Maade kundgøres i samtlige Sogne.

§ 2.

I nævnte Lovs § 33 forandres sidste Punktum til:

Pakken forsegles af Nævnets samtlige Medlemmer og sendes derefter til det fælles Valgnævn i Thorshavn eller overgives til det af Medlemmerne, som af Nævnet vælges til at tiltræde det fælles Valgnævn. Modtager en Afsending fra et Valgnævn Pakken med Stemmesedler fra et andet Valgdistrikt, er han pligtig at medtage den til det fælles Valgnævn.

§ 3.

Nævnte Lovs § 34 skal for Fremtiden være saalydende:

Det fælles Valgnævn sammentræder i Thorshavn Kl. 12 Middag Ugedagen efter Valgdagen og skal bestaa af een Udsending fra hvert Valgnævn. Det staar dog ethvert Valgnævn frit for at undlade at sende noget Medlem til det fælles Valgnævn; men vedkommende Valgnævn er i saa Fald pligtigt til snarest muligt at indsende den i forrige Paragraf nævnte Pakke med Stemmesedler m.m. til det fælles Valgnævn. Et Valgnævn, der har indsendt Stemmesedlerne, er dog berettiget til at sende et Medlem til det fælles Valgnævn. Saafremt alle Pakkerne med Stemmesedler ikke er tilstede til den bestemte Tid, og dette kan skønnes at skyldes Naturbøgheden, skal det fælles Valgnævns Møde udsættes til alle Pakkerne er komne, dog ikke udover 48 Timer. - Udsendingerne have fri Rejse frem og tilbage.

§ 4.

I nævnte Lovs § 36 affattes første Punktum saaledes:

I et offentligt Møde aabner det fælles Valgnævns Formand de af Medlemmerne medbragte eller af Valgnævnene indsendte forseglede Pakker og foranstalter derefter den endelige Optælling af de afgivne Stemmer efter de i § 33 angivne Regler.

§ 36, fjerde Punktum affattes saaledes:

Valglisterne tilbageleveres vedkommende Udsendinge eller sendes tilbage til Valgnævnene.

B. Lov om Lagtingsvalg.

§ 5.

Lov Nr. 77, 3. April 1906 § 13 affattes saaledes:

I de Præstegæld, som bestaa af to eller flere Valgdistrikter, foretages, efter at den i § 11 ommeldte Optælling er foretaget ved de enkelte Valgnævn, den endelige Opgørelse af Valget 14 Dage efter Valgdagen ved et fælles Valgnævn, sammensat af Opgørelsesstedets Valgnævn og en Udsending fra det andet eller hvert af de andre Valgnævn. Opgørelsen foregaar skiftevis ved de forskellige Valgsteder i Præstegældet i den Orden, som fastsættes af Lagtinget, dog saaledes, at afsides liggende Valgsteder kan forbigaa. Til Mødet medbringes eller indsendes alle ved Valget benyttede Lister, Stemmesedler og Konvolutter, forsegled af samtlige Medlemmer af vedkommende Valgnævn.

Valgnævnet (henholdsvis det fælles Valgnævn) meddeler enhver af de valgte et Valgbrev og indberetter Valgets Udfald til Amtmanden.

Stemmesedler og Konvolutter opbevares, forsegled af Valgnævnet, indtil et Aar efter Valgdagen. Derefter skulle de tilintetgøres.

C. Lovens Ikrafttræden.

§ 6.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Oktober 1913. Ved Udarbejdelsen af Valglisterne i April Maaned 1913 paahviler det Valgnævnene for de nuværende Valgdistrikter at udarbejde særlige Valglistes for hvert af de Valgdistrikter, i hvilke vedkommende Valgdistrikt for Fremtiden vil blive delt, ligesom det iøvrigt paahviler de nuværende Valgnævn at foretage, hvad der ellers er foreskrevet med Hensyn til Valglisterne indtil 1. Oktober 1913.

Motiver til ovenstaaende Forslag.

I Lagtingssamlingen for 1910 fremlagdes der et Andragende fra 29 Vælgere paa Myggenæs, hvori anholdtes om, at Lagtinget vilde virke hen til, at Myggenæs Sogn kom til at danne et særskilt Valgdistrikt. Sagen henvises til det kommunale Udvalg og blev i Henhold til dets Betænkning udsat til næste Aar. (Se Lagtingstidende 1910, S. 117—118.)

I Lagtingssamlingen 1911 indbragtes Sagen derpaa paany og henvises til Udvalget ang. Forslag til Lov om Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg. Dette Udvalg afgav Betænkning den 12. August 1911 og i Overensstemmelse med denne vedtoges det, at udsætte Sagen til næste Aar, at indbente Erklæringer fra Forstanderskaberne for Vaage Præstegælds Kommune; Viderejde, Svine og Fugle Sogns Kommune; Sand Sogns Kommune; Nolso Sogns Kommune samt de forenede Sognes Kommune i Sydstrøms Præstegæld angaaende en eventuel

Deling af Valgdistrikterne, samt at anmode Amtmanden om til næste Aar at udarbejde Forslag til de i Anledning af den eventuelle Deling af Valgdistrikterne nødvendige Lovændringer.

I Henhold til denne Anmodning har Amtet med Vejledning af Lagtingsmand Joen Pontsen udarbejdet ovenstaaende Forslag.

Det synes rimeligt, at de Øer, hvis Beboere paa Grund af Naturforholdene ofte have vanskeligt ved, ja undertiden maaske endog ere udelukkede fra, paa Valgdagen at naa frem til Valgstedet, bør udsondres som særlige Valgdistrikter, i det mindste for saa vidt Beboerne selv nærer noget saadant Ønske. At visse Dele af Befolkningen praktisk talt undertiden afskæres fra at benytte deres Stemme ved Valgene er en saa stor Ulempe, at der absolut bør gøres alt muligt for at hindre dette.

Som Øer, der i Henhold til ovenstaaende burde udsondres som særlige Distrikter, har Udvalget foruden Myggenæs nævnt Fuglø, Svino, Heste-Kolter, Nolsø og Sknø med St. Dimon. Udskillelsen af Myggenæs, Fuglø, Svino, Heste, Kolter og Nolsø er anbefalet af vedkommende Forstanderskaber, hvorimod Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune har meddelt, at dette ikke ønsker Sknø og St. Dimon udsondret som et særligt Valgdistrikt. Man har ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at indhente Erklæring fra Beboerne paa Sknø.

Da Forandringer i Distrikternes Omraade i Følge Lov 2. Marts 1903 § 9 og Lov 3. April 1906 § 4 kan ske administrativt, har man i dette Lovforslag ganske forbigaaet Spørgsmaalet om, hvilke Øer der bør udsondres som særlige Valgdistrikter og har i Henhold til Lagtingets Vedtagelse indskrænket sig til at udarbejde Forslag til de Lovændringer, der formodentlig vil blive nødvendige, dersom Udeerne oprettes som særlige Valgdistrikter. Det tilføjes, at Ændringerne er affattet saaledes, at de ville kunne anvendes uanset om alle Udeerne eller kun nogle af disse blive særlige Valgdistrikter. Ved Udarbejdelsen af Ændringerne har man iøvrigt ganske fulgt den af Lagtingsudvalget givne Anvisning.

Om de enkelte Bestemmelser bemærkes følgende:

Det bestemmes i Loven om Folketingsvalg § 25, at Valgnævnene, efter at have modtaget Meddelelse fra Amtmanden om, hvilken Dag Valget skal afholdes, med mindst 14 Dages Varsel skal bekendtgøre Dagen, Klokkeslettet og Mødestedet. Da Meddelelsen fra Amtmanden afsendes benimod 6 Uger før Valgdagen, er der saaledes berognet en Frist af opimod 4 Uger til Forsendelsen af Meddelelsen til Valgnævnets Formand og til at denne kan foranledige Valgnævnet sammenkaldt for at fastsætte Tid og Sted for Valgets Afholdelse. Denne Frist er, saaledes som Valgdistrikterne i Øjeblikket ere afgrænsede, absolut tilstrækkelig og vil sikkert ogsaa være det i de allerfleste Tilfælde, selvom der oprettes særlige Valgdistrikter paa afsides liggende Øer som f. Eks. Myggenæs, Fuglø eller Sknø. Men paa den anden Side kan under sidstnævnte Forudsætning Væjrforholdene - navnlig i Tilfælde af, at Valget afholdes om Vinteren - i enkelte Tilfælde være saaledes, at Meddelelsen fra Amtmanden om Valget først naar frem saa sent, at det vil være umuligt at bekendtgøre Tid og Sted for Valget med 14 Dages Varsel. Da det dog vilde være ganske urimeligt, om det paagældende Valgdistrikts Beboere af den Grund skulde være udelukkede fra at afgive deres Stemmer, har man i nærværende Lovforslags § 1 foreslaaet Lov 2. Marts 1903 § 25, 2det Punktum affattet i Overensstemmelse med den tilsvarende Bestemmelse i Lagtingsvalglovens § 5, sidste Punktum, hvorefter der ikke er sat anden Frist for Valgnævnets Bekendtgørelse om Tid og Sted for Valget, end at dette skal ske uden Henstand. Valgnævnene vil derefter ikke have den Frist med Fastsættelsen af Klokkeslet og Mødested, som den nuværende Valglov i Almindelighed vil hjemle dem. Men der synes heller ingen Grund til at indrømme dem nogen saadan, idet det tværtimod maa anses heldigt, at Valgets Afholdelse bekendtgøres saa snart som muligt. Bekendtgørelsen bør nu ske ved Opslag paa den lovbestemte Tavle, jvf. Lov Nr. 69 for Færøerne om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne m.m. af 1. April 1912. Vil man ved Siden af benytte Kirkestævne, staar det Valgnævnet frit.

Bestemmelserne i de følgende Paragrafer (§§ 2 -- 4) har alle Hensyn til det fælles Valgnævn. Dette sammentræder ifølge Lov af 2. Marts 1903 § 34 i Thorshavn Ugedagen efter Valgdagen og skal bestaa af en Udsending fra hvert Valgnævn, der ifølge § 33 medbringer Stemmesedlerne fra det paagældende Valgdistrikt. Som fremhævet af Lagtingsudvalget, vil Udsendingerne fra »Udoerne« derfor, for ikke at risikere at blive afskaarne fra at give Møde, være nødt til at rejse hjemmefra, saasnart det efter Valgets Afslutning er muligt. En saadan Udsending kan ogsaa paa Hjemrejsen i Uger blive afskaaren fra at naa sit Hjem. Det vil derfor, bortset fra, at en saadan Rejse ofte vil være aldeles umulig, være en altfor stor Byrde at paalægge noget Medlem af disse Valgnævne den Pligt, at møde i Thorshavn, og der foreslås derfor (§ 3) indsat en Bestemmelse om, at det skal staa ethvert Valgnævn frit for at undlade at sende noget Medlem til det fælles Valgnævn med snarest muligt at indsende den i Paragraf 3 nævnte Pakke med Stemmesedlerne. Man har intet nævnt om, paa hvilken Maade Valgnævnet skal bestemme, hvilken Fremgangsmaade det vil benytte, idet det formentlig kan betragtes som en Selvfølge, at dette maa ske ved almindelig Stemmerfærdighed. Bortset fra, at Forslaget paalægger ethvert Valgnævn at modtage den Stemmesedlerne indeholdende Pakke fra andre Valgnævne, har man intet nævnt om Forsendelsesmaaden; den hensigtsmæssigste Maade maa vælges i hvert enkelt Tilfælde. At Forsendelsen sker paa det Offentliges Regning, følger af Folketingsvalglovens § 41.

Reglerne i Forslagets §§ 2 og 4 er nødvendiggjorte ved den i Folketingsvalglovens § 34 foreslaaede Ændring og indeholder intet væsentligt nyt. I Folketingsvalglovens § 35 kunde der eventuelt optages en Bestemmelse om, at de Valgnævne, der ikke sendte nogen Repræsentant, kunde indsende skriftlig Stemme angaaende Valg af Formand til det fælles Valgnævn, samt angaaende andre Spørgsmaal, der kunde forudses at komme for. Men da en saadan Regel let vilde komme til at virke uheldigt i Praxis, har man ikke villet stille Forslag derom, saa meget mindre som Valgnævnene for de smaa Valgdistrikter derved vilde faa større Indflydelse, end der med Rette tilkommer dem.

Trods de foreslaaede Ændringer vil det Tilfælde fremdeles kunne indtræde, at Stemmesedlerne fra en eller flere af Udoerne ikke naar frem til Thorshavn i rette Tid og derfor ikke kan tages i Betragtning ved Afgørelsen af Valget. At udsætte Afholdelsen af det fælles Valgnævn til f. Eks. 14 Dage efter Valget, vil ikke hjælpe noget i alle de Tilfælde, hvor Valgnævnene sender en Repræsentant, da denne saa blot vil afrejse saa meget senere. At udsætte den endelige Afgørelse af Valget til alle Stemmerne var indkomne, hvilket selvfølgelig i og for sig vilde være det rigtigste, er ikke muligt, naar Valgnævnet skal bestaa af Udsendinge, der er komne tilrejsende fra alle Øerne. En saadan Ordning vilde derimod kunne træffes, dersom man ganske afskaffede det fælles Valgnævn og overlod dets Funktioner til Thorshavns Valgnævn. Dette vilde formentlig kunne ske uden at tilføje nogen Del af Øerne nogen materiel Uret. Man skal i den Forbindelse blot anføre, at Valgnævnene ifølge § 10 ikke vælges af de lokale Myndigheder, men af Lagtinget. Man er imidlertid gaaet ud fra, at Befolkningen ønsker den nuværende Ordning med et fælles Valgnævn opretholdt, og har derfor ikke stillet Forslag om nogen Ændring paa dette Punkt.

De i Lovforslagets § 5 foreslaaede Ændringer i Lov Nr. 77 af 3. April 1906 § 13 gaar *dels* ud paa at udsætte Afholdelsen af det fælles Valgnævn til 14 Dage efter Valget, *dels* paa at nabne Adgang til at sende Stemmesedlerne i saadanne Tilfælde, hvor det kan være tvivlsomt, om Udsendinge vil komme i rette Tid, *dels* endelig giver de Lagtinget Ret til at forbigaa saadanne Valgsteder, der er saaledes beliggende, at det man befrygtes, at en større Del -- maaske endog de fleste -- af de i Valgkredsen afgivne Stemmer ikke naar frem i rette Tid. De saaledes foreslaaede Ændringer vil formentlig i væsentlig Grad formindske Faren for at alle de afgivne Stemmer ikke kommer i Betragtning.

Foruden de foreslaaede Ændringer kunde der være Spørgsmaal om at

forandre Reglen i Lov 3. April 1906 § 6 om, at Kandidatlisterne skal være indleverede senest 3 Uger forinden Valgdagen. Det kan nemlig tænkes, at Kandidatlisterne ikke kan naa ud til de afsides liggende Øer i Løbet af 3 Uger. Men en Forlængelse af Fristen vil ikke kunne foretages uden en tilsvarende Forlængelse af Fristen i § 5, og da dette vil være uheldigt, og da man er enig med Udvalget i, at de nugældende Tidsfrister sæt i Forhold til hele Valgkredsen maa siges at være ret rigelige, har man ikke stillet Forslag om nogen Ændring af disse Bestemmelser. — Af tilsvarende Grunde har man ingen Forandringer foreslaaet i Folketingsvalglovens § 23.

I § 6 er Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden sat til 1. Oktober 1913. Folketingsvalget i 1913 vil saaledes være at afholde efter den nuværende Ordning, derimod vil de i Vinteren 1913-14 stedfindende Lagtingsvalg i Norderøernes, Østerø, Nordstrøme og Vaagø Præstegæld kunne afholdes efter de nye Regler. For at opnaa dette har man paalagt de nuværende Valgnævn at sørge for Udarbejdelsen af de ved Udøernes Udskillelse nødvendiggjorte Valghister. Udnævnelsen af Valgnævn i de nyoprettede Valgdistrikter vil kunne ske i Lagtingssamlingen 1913.

Som man vil se, er de foreslaaede Ændringer gennemgaaende ret uvæsentlige, og det er et Spørgsmaal, om ikke de fleste af Ændringerne af Folketingsvalgloven i Virkelighed kunde undgaa, idet de kunde antages som underforstaaede i den nugældende Lov. Naar man ikke desto mindre har mønt det rigtigst at udarbejde Forslag til en Lovændring, skyldes dette Ønsket om saa vidt muligt at have Valgregler, hvis Fortolkning ikke kan give Anledning til Tvivl.

Angaaende Formen bemærkes, at man har sammenfattet Ændringerne til Folketingsvalgloven og til Lagtingsvalgloven i eet Forslag. Selv om der vil kunne rejses Indvendinger mod denne Form, mener man dog den retfærdiggøres tilstrækkeligt derved, at det er den samme Omstændighed, der foranlediger de foreslaaede Ændringer, der desuden i sig selv er af mindre indgribende Karakter.

Bilag 2.

Forslag til en Forandring af Valgdistrikterne.

I Henhold til Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne § 9 indstiller Lagtinget til Justitsministeriet, at der foretages følgende Forandringer af de færøske Valgdistrikter:

Øen Nolsø udsondres fra Sydstrøms Præstegælds øvrige Kommuner og betegnes som Sydstrøm Præstegælds 2det Distrikt; som Valgsted fastsættes Nolsø Bygd. Ligeledes udsondres Øerne Hestø og Kolter og sammenfattes til Sydstrøm Præstegælds Valgdistrikt Nr. 3 med Valgsted i Hestø Bygd. Øerne Svino og Fuglø udsondres fra Norderøernes Præstegælds 2det Distrikt og betegnes som Nr. 3 og 4; Valgstedet for Fuglø er Kirke, for Svino Svino. Øen Myggenæs udsondres fra Vaagø som Distrikt Nr. 2 med Valgsted i Myggenæs Bygd.

Angaaende dette Forslag kan ganske henvises til Motiverne til Lovforslaget om Ændringer i Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 og Nr. 77 af 3. April 1906.

Eventuelle Ændringer i de i Aaret 1911 forelagte Instrukser for Overvragerne og Vragerne.

Instruksen for Overvragerne:

§ 7. Ordet »fuldstændig« udgaar, jvf. Udvalgsindstillingen i 1911; kan tiltrædes.

§ 11. I 3dje Linie ændres »Nedbæringen i« til »Transporten til«, jvf. Udvalgsindstillingen i 1911; kan tiltrædes.

§ 12. 2det Stykke udgaar og i Stedet sættes:

»Vragerattesten skal skelne imellem, hvad der er færøsk Fisk, og hvad der er islandsk—færøsk Fisk. Ved færøsk Fisk forstås Fisk, fanget ved Færøerne og Rochall og tilvirket paa Færøerne. Ved islandsk—færøsk Fisk forstås Fisk, fanget ved Island og tilvirket paa Færøerne.«

Jvf. Udvalgsindstillingen; tiltrædes.

§ 12, 3dje Stykke. »vedkommende Politimyndigheds Paategning« ændres til »Notarialattestation«. Jvf. Landfogdens Erklæring; kan tiltrædes.

§ 14. Lovens Titel udfyldes saaledes: »Lov Nr. 69 om Vragning af Fisk paa Færøerne af 1. April 1912«; tiltrædes.

§ 15. I 2det Stykke, 5te Linie, udgaar Ordene »for vedkommende Eksportør«.

4de Stykke ændres saaledes:

»Naar Overvrager rejse 10 km. eller derover fra den By, hvor de ere bosatte, for at foretage Vragning af Klipfisk, skulle de have Kostpenge, 2 Kr., for hver Dag, som de nødvendigvis maa være hjemmefra i denne Anledning, samt Rejseomkostninger, begge Dele ifølge Regning, som, i Tilfælde af at Enighed ikke kan opnaas, forelægges Amtmanden til Afgørelse. De nævnte Udgifter afholdes paa følgende Maade: Naar en Eksportør udenfor Thorshavn og Trangisvaag lader mindst 100 Skpd. ad Gangen vrage og eksportere, afholdes Omkostningerne forskudsvis af Amtsrepartitionsfonden efter Regning, som Amtmanden godkender. Ved Vragning af mindre Kvanta blive Omkostningerne at betale af vedkommende Eksportør personlig. Hvis Vragning ved samme Lejlighed foretages for flere Eksportører, hvoraf en eller flere har under 100 Skpd., fordeles nævnte Omkostninger forholdsvis.«

§ 16. I 1ste Stykke, 4de Linie, indskydes Ordet »forskudsvis« mellem Ordene »Rejseomkostninger« og »udbetalte«.

I 2det Stykke indskydes efter Ordene »for hvem Vragningen er udført,« Sætningen »for saa vidt det er under 100 Skpd.,«.

Der tilføjes et nyt Stykke saalydende:

»De skulle endvidere være pligtige til, saafremt det forlanges, at samle de nødvendige Oplysninger vedrørende Fiskeriet paa Færøerne og hvad dermed staar i Forbindelse, til statistisk Brug, alt efter Samraad med Amtmanden.«

Der indskydes en ny § 17 saalydende:

»De Udgifter, som ifølge denne Instruks forskudsvis udredes af Amtsrepartitionsfonden, refunderes af samtlige Eksportører i Forhold til den af dem i Aarets Løb ifølge Vragerattest afskibede Klipfisk, dog kun for saa vidt vedkommende har eksporteret det ovenfor nævnte Kvantum af 100 Skpd.

Overvragerne skal aarlig inden 1. September til Landfogden indgive en Oversigt over, hvad hver enkelt Eksportør i Aarets Løb ifølge Vragerattest har udskibet af Klipfisk. Paa Grundlag af denne Oversigt fordeler Landfogden efter Overvragerens Indstilling de heromhandlede Udgifter og drager Omsorg for, at Forskudene refunderes Amtsrepartitionsfonden.»

Amtet forbeholder sig sin Stilling med Hensyn til de foreslaaede Ændringer til §§ 15--17.

§§ 17—19 ændres til 18—20.

I § 19 indføjes Lovens fulde Titel og »Syssemanden» ændres til »Landfogden». Tiltrædes.

Instruksen for Vragerne:

§ 4. Ordene »hele Ladningen» ændres til »hvert enkelt Parti»; foreslaaet af Overvrager Haraldsen. Tiltrædes.

§ 7. Der indskydes et 4de Stykke saalydende:

»Medens den i nærværende Paragraf ommeldte Timebetaling betales af vedkommende Eksportør, udredes de øvrige Udgifter paa samme Maade, som i Instruksens for Overvragerne bestemt. Regningerne over de Beløb, som herefter forskudsvis udbetales af Amtsrepartitionsfonden, revideres og anvises af Amtmanden.»

I sidste Stykke tilføjes efter det sidste Ord »enige» Ordene »om Timebetalingen».

Amtet forbeholder sig sin Stilling.

Forslag til Lov

om

Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.

1ste Afsnit.

Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

I Thorshavn forestaas de Foranstaltninger, som sigte til at forhindre smitsomme Sygdommes Indførelse ad Søvejen, af en Karantænekommission. Udenfor Thorshavn føres Karantænetilsynet overensstemmende med de i det følgende indeholdte Forskrifter af Karantænebetjente, for saa vidt ikke andet er bestemt af Justitsministeriet, jfr. § 4.

Sysselmænd, Sognefogder og Havnevesenets Bestillingsmænd ere forpligtede til at bistaa Karantænekommissionen og Karantænebetjentene i Udøvelsen af de Pligter, som paahvile disse sidste Myndigheder ifølge denne Lov.

§ 2.

Karantænekommissionen i Thorshavn bestaar af Landfogden som Formand og ekspederende Medlem, Fysikus, et af Lagtinget og et af Byrådet valgt Medlem.

§ 3.

De i denne Lov omhandlede Lægeundersøgelser foretages i Thorshavn af Fysikus eller i hans Forfald af en anden af Karantænekommissionen tilkaldt Læge. Udenfor Thorshavn foretages Lægeeftersynene af Epidemilægen og i hans Forfald, eller naar hans Tilkaldelse vil medføre et Ophold for Skibet af mere end 8 Timer, af en anden af vedkommende Karantænebetjent tilkaldt Læge.

§ 4.

Justitsministeriet er bemyndiget til for saadanne Stæder udenfor Thorshavn, hvor det paa Grund af Skibsfartens større Omfang skønnes fornødent, at træffe Bestemmelse om, at der skal tilvejebringes Lokaler overensstemmende med § 5, ligesom Ministeriet, naar Forholdene paa et saadant Sted gøre det ønskeligt, kan træffe en fra foranstaaende Regler afvigende Ordning af Tilsynet.

§ 5.

I Thorshavn skal der til enhver Tid have sig rede Haand og paa fuldt betryggende Maade udstyret, isoleret beliggende Lokale, hvor søværts ankomende Personer, der lide af en af de i 2det og 3die Afsnit omhandlede Sygdomme, kunne modtages og underkastes en hensigtsmæssig Behandling, og Foranstaltning skal være truffet til, at den for saadanne syges Pasning fornødne Betjening straks kan tilkaldes af Lægen.

Det nævnte Isolationslokale er underlagt Oversundhedskommissionen.

Justitsministeriet foranstalter fornøden Bekendtgørelse af de i Henhold hertil trafte Forholdsregler.

§ 6.

Alle til Færøerne saavel fra Udlandet som fra Indlandet ankommende Skibe skal, forinden de besøge andre Havne paa Øerne, anløbe en af efternævnte Havne: Klaksvig paa Bordo, Fuglefjord og Kongshavn paa Østerø, Thorshavn og Vestmannaavn paa Strömo, Midvaag paa Vaago, Sand paa Sandø, Trangisvaag og Vaag paa Suderø. De maa derhos ikke udenfor Nødstilfælde have Forbindelse med Land, før Skibets Fører eller næstkommanderende ved personlig Henvendelse under Iagttagelse af al fornøden Forsigtighed faar skriftlig Tilladelse dertil (Samkvemspas) fra Landfogden eller vedkommende Karantænebetjent. Før Tilladelsen er erhvervet, maa ingen ombordværende Person gaa eller sættes i Land paa færøsk Territorium, ligesom ingen uden Tilladelse fra Karantænekommissionens Tilsynsførende, eller udenfor Thorshavn fra Tilsynet, paa færøsk Søterritorium maa gaa om Bord i saadant Skib.

For Losbaades og Bugserdampskibes Vedkommende gælder denne Regel dog kun i det Omfang, som til enhver Tid fastsættes af Justitsministeriet.

Tilsynet skal ogsaa i de Tilfælde, hvor det ikke selv har meddelt Samkvemspas, paase, at dette foreligger.

Det ommeldte Samkvemspas meddeles uden Betaling. De i Lov Nr. 59 om fremmedes Fiskeri under Færøerne af 23. April 1881 § 3 og i Lov Nr. 36 af 9. Marts 1906 om Ændringer i Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892 om forskellige Skatter og Afgifter § 9 ommeldte Afgifter berøres ikke af denne Lov.

§ 7.

Det i forrige § ommeldte Samkvemspas meddeles naar Skibets Fører eller næstkommanderende har afgivet Erklæring om, at der ikke i Skibet findes:

1. Personer, der er syge under saadanne Omstændigheder, at det kan formodes, det er smitsom Sygdom, de lide af,
2. Personer, som vides paa anden Maade at kunne udbrede alvorlig Smitte, eller
3. Lig af Personer, som formodes at være døde af smitsomme Sygdomme.

Har Skibet saadanne smittefarlige Personer eller Lig om Bord, maa Samkvemspas ikke meddeles, før Skibet er underkastet Lægeeftersyn, hvorved det bestemmes, hvilke Forholdsregler der skal iagttages for at undgaa Smitte ved Landsættelsen. I alle Tilfælde i hvilke en forudgaaet Lægeundersøgelse eller de gældende Regler eller efter Skibspapirernes Udvisende, Skipperens Forklaring og det iøvrigt foreliggende har kræves som Betingelse for, at Forbindelse med Land kan tilstedes vedkommende Skib, vil det fremdeles være at kræve ogsaa i Havne, hvor ingen Læge er bosat. Forlanges den derfor i disse Havne af Sysmanden eller vedkommende Karantænebetjent, maa Forbindelse med Land ikke finde Sted, forinden en Undersøgelse paa Skibets Bekostning og Foranstaltning er tilvejebragt, enten ved en tilstudekommende Læge eller efter Afgang til en Havn, hvor en Læge er bosat.

Justitsministeriet, i paatrængende Tilfælde Oversundhedskommissionen, kan bestemme, hvilke Forholdsregler der skal træffes overfor Skibe, om Bord i hvilke der findes Dyr eller Varer, som vides at medføre Fare for Udbredelse af smitsomme Sygdomme.

Samkvemspassets Udstedelse kan i fornødent Fald udsættes, til de anordnede Forholdsregler ere iagttagne.

Tilsynet har at underrette den stedlige Epidemilæge om de fundne Forhold og de trafte Foranstaltninger, og denno har at paase, at de givne Paabud efterkommes.

For saa vidt nogen ombordværende ikke paa fyldestgørende Maade efterkommer de Paabud, som den tilsynsførende Læge i Undersøgelsens Ojemed giver, kan vedkommende indlægges paa dertil egnet Sted.

§ 8.

Enhvert Skib kan undergives Lægeeftersyn, saa længe det ligger i færøsk Havn eller ved færøsk Kyst.

Justitsministeriet, i paatrængende Tilfælde Oversundhedskommissionen, kan bestemme, at Skibe, som medføre Udvandrere, eller som af andre Grunde man befrygtes at medføre Fare for Indførelse af alvorlige smitsomme Sygdomme i Riget, skulle underkastes Lægeeftersyn i Overensstemmelse med § 7, for de maa have Forbindelse med Land, uanset om de i Lovens § 13, jfr. § 27, nævnte Betingelser ere til Stede eller ikke.

Justitsministeriet kan endvidere efter Forhandling med alle vedkommende Autoriteter anordne, at der i visse af de færøske Havne skal foretages nærmere angivne Foranstaltninger mod Indvandring af Rotter fra ankomende Skibe og til Udryddelse af Rotter i Havnen og der henliggende Skibe, og derved bestemme, hvorledes Udgifterne hertil ville være at udrede.

§ 9.

Justitsministeriet kan tilstaa de i regelmæssig Fart gaaende Dampskibe, Fiskersbaade og mindre Fartøjer, der komme fra Nabolandene, saadanne Lempelser i de i §§ 6 og 7 indeholdte Bestemmelser, som efter Forholdene findes hensigtsmæssige og tilraadelige.

Ligeledes bestemmer Justitsministeriet, hvilke Lempelser der kan tilstaaes Orlogsskibe, som have Læge om Bord.

§ 10.

I Strandingstilfælde har den, som leder Bjærgningen, at iagttage de i §§ 6 og 7 givne Forskrifter med de Lempelser, som flyde af Forholdets Natur og Hensynet til de skibbrudnes Redning.

I saadanne Tilfælde maa lig ikke jordes, forinden det er undersøgt af Politievrigheden i Forening med en af denne tilkaldt Læge, ordentligvis den stedlige Epidemilæge, og for den af Lægen udstedte Dødsattest er forsynet med Paategning af Syssemanden om, at der for det offentliges Vedkommende intet er til Hinder for Begravelsen.

§ 11.

Denne Lovs Bestemmelser omfatter Skibe, der kommer fra den øvrige Del af Kongeriget, Island, Grønland, de dansk-vestindiske Kolonier og fra Udlandet.

2det Afsnit.

Om særlige Sundhedsforanstaltninger mod Pest og Kolera.

§ 12.

Naar Pest eller asiatisk Kolera ifølge paalidelig Meddelelse har vist sig udenfor Færøerne, kan Justitsministeriet udstede Bekendtgørelse om, at Stedet og, for saa vidt fornøden Foranstaltning mod Sygdommens Udbredelse derfra ikke skønnes at være truffen, tilstødende Stoder i det Omfang, som Omstændighederne paakalder, anses smittede af den paagældende Sygdom.

Det anførte kommer dog ikke til Anvendelse overfor saadanne til Stedet indførte eller enkelte der opstaaede Sygdomstilfælde, som ikke lade befrygte Udbrud af en Epidemi.

Justitsministeriet bekendtgør, naar de trufne Foranstaltninger atter skulle ophøre.

Det kan dog ikke bestemmes, at et Omraade, som har været erklæret for smittet af asiatisk Kolera eller af Pest, ikke længere skal anses for smittet, forinden det officielt er godtgjort, at der ikke i Løbet af 5 Døgn efter den sidste

syges Isolering, Dod eller Helbredelse er indtruffet noget Tilfælde af Pest eller Kolera, samt at der er truffet de fornødne Desinfektionsforholdsregler og i Tilfælde af Pest tillige de fornødne Foranstaltninger mod Røtter o. s. v.

§ 13.

Ethvert Skib, som kommer fra eller har haft Forbindelse med Steder, der efter Justitsministeriets Bekendtgørelse skulle anses for smittede med Kolera eller Pest, skal paa færøsk Søterritorium, eller naar det faar den færøske Havn eller Kyst i Sigte, som det agter at anløbe, hejse et gult Flag paa Fortoppen; i Mangel af et gult Flag kan et hvidt Flag anvendes.

Det samme gælder, selv om den i 1ste Stykke nævnte Bekendtgørelse ikke er udstedt, ethvert Skib, som har eller paa Rejsen har haft Sygdomstilfælde om Bord, der kan formodes at være Kolera eller Pest, eller som paa Rejsen har haft Forbindelse med saadanne Skibe.

Justitsministeriet bemyndiges til efter forud indhentet Godkendelse af Ministeriet for Handel og Søfart ved Bekendtgørelse at fastsætte, hvilke Signaler Skibet vil have at føre, hvis det indkommer efter Mærkets Frembrud.

Flaget og Signalerne forblive hejste, indtil den undersøgende Læge har tilstedet Skibet Samkvem med Land.

§ 14.

Under de i §§ 12 og 13 ommeldte Forhold skal ethvert Skib, indtil der er meddelt det Tilladelse til frit Samkvem med Land, holdes afsondret, saa at ingen af de ombordværende saa længe maa gaa eller sættes i Land, ligesom heller ingen fra Land eller fra andre Partøjer maa gaa om Bord, for saa vidt dette ikke sker i Embeds eller Bestillings Medfør eller med Lægens eller Tilsynets Tilladelse. De, der have været om Bord, kunne efter Karantænekommissionens eller Tilsynets Anordning underkastes den samme Behandling som de ombordværende.

Skibet og de ombordværende underkastes Lægeeftersyn, i Thorshavn af Fysikus og udenfor Thorshavn af den Læge, som straks tilkaldes af Tilsynet, hvis Skibet ikke paa dettes Forespørgsel foretrækker at begive sig til Thorshavn.

§ 15.

Et Skib skal anses for *smittet*, naar det har eller i de 7 sidste Døgn har haft Sygdomstilfælde om Bord, der kan formodes at være Pest eller Kolera, eller har Personer om Bord, som vides at være Bærere af det for disse Sygdomme karakteristiske Smitstof.

Et Skib skal anses for *mistænkt*, naar det paa Afgangsstedet eller under Rejsen har haft Sygdomstilfælde om Bord, som kan formodes at have været Pest eller Kolera, men i de 7 sidste Døgn ikke har haft noget nyt Sygdomstilfælde.

Et Skib skal anses for *smittetrit*, selv om det kommer fra smittet Sted, naar det ikke har og ikke paa Afgangsstedet eller under Rejsen har haft saadanne Sygdomstilfælde om Bord. Herom kan der om fornødent afkræves Skibets Læge eller Fører en skriftlig Erklæring paa Tro og Love.

§ 16.

Et *smittet* Skib kan, naar det er ankommet til et Sted, hvor det i §§ 4 og 5 omhandlede Isolationslokale er for lille til at optage samtlige syge, eller hvor et saadant ikke findes, henvises til et af de Steder, hvor de fornødne Isolationsrum forefindes; dog skal der, naar det skønnes fornødent, eller de ombordværende ønske det, saavidt muligt medgives Skibet Læge og de fornødne Medikamenter.

Naar Skibet anses smittet med Pest, maa det undergive sig Oversundhedskommissionens Bestemmelser og kan eventuelt indrettes som Karantæneanlæg, medmindre det foretrækker at forlade Øerne.

Med Hensyn til ankomne smittede Skibe kunne iøvrigt følgende Forholdsregler træffes efter Justitsministeriets, i paafrægende Tilfælde Oversundhedskommissionens nærmere Bestemmelse:

1. de syge og de smittebærende henføres til Isolationslokalet;
2. de øvrige ombordværende holdes under Observation i indtil 5 Døgn enten om Bord i et rent Rum eller i et andet Skib eller i Land, hvis et passende Lokale haves til Raadighed; dog kan der med Oversundhedskommissionens Billigelse gives disse ombordværende eller nogle af dem Tilladelse til at gaa i Land paa de Betingelser, som nærmere maatte blive fastsatte, hvorved de kunne underkastes dagligt Lægeeftersyn, ved Pest eller Omstændighederne i indtil 10 Døgn efter Skibets Ankomst, men ved Kolera ikke udover det ovennævnte Tidsrum af 5 Døgn;
3. Læg føres fra Bord og begravnes eller brændes, eventuelt efter dertil indhentet Tilladelse fra Justitsministeriet eller eventuelt Oversundhedskommissionen.
4. Varer, hvis Indførsel er forbudt, tilintetgøres, for saa vidt de ikke kunne desinficeres om Bord paa en efter Lægens Skøn betryggende Maade;
5. Drikke-, Brugs- eller Ballastvand, som kan antages at indeholde Smitstof, udpumpes efter om fornødent at være desinficeret; rent Drikke- og Bragsvand skaffes til Veje;
6. ombordværende Dyr, som antages at kunne overføre Sygdommen, søges uskadeliggjorte eller tilintetgjorte;
7. Skibet renses og desinficeres i det Omfang, som Lægen finder fornødent;
8. Passagerernes og Besætningens smudsige Linned og Brugsgenstande desinficeres, for saa vidt Lægen finder særlig Anledning til at anse det for smittebærende;
9. det kan forbydes at udtømme udesinficeret Klosetindhold i Havnen.

Efter Observationstidens Ophør kunne Passagerer og Mandskab undergives et dagligt Lægeeftersyn efter Reglerne i § 25, dog at saadant Eftersyn i Forbindelse med Observationstiden ikke varer ud over 5 Døgn ved Kolera og 10 Døgn ved Pest. Under dette Eftersyn forbydes det Mandskabet, for saa vidt det ikke skal afgaa fra Skibet, at gaa i Land undtagen i Tjenesteanliggender.

§ 17.

Hvis det ankomne Skib kun anløber for at landsætte syge eller Lig, blive de i § 16 omhandlede Foranstaltninger kun at udføre, hvis Skibsføreren ønsker det, og der skal eventuelt efter Begæring gives ham fyldestgørende Attestation for, hvilke Foranstaltninger der da er udført. Raske Passagerer og eventuelt deres Bagage kunne med Karantænekommissionens eller Tilsynets Tilladelse landsættes, naar der haves fornødent Lokale, hvor de kunne holdes under Observation, eller naar særlig Bemyndigelse fra Oversundhedskommissionen er indhentet.

Ethvert Fartøj, som ikke vil underkaste sig de givne Forskrifter, har Ret til at sejle bort.

§ 18.

Et hertil bestemt *mistænkt* Skib kan, før der tilstedes det Samkvem med Land, undergives de i § 16 under 4, 5, 6, 7, 8 og 9 nævnte Forskrifter i den Udstrækning, som indenfor de af Justitsministeriet, eventuelt Oversundhedskommissionen, anordnede Regler af Lægen maatte skønnes fornødent. Besætning og Passagerer kunne underkastes Eftersyn, dog ikke ud over 5 Døgn efter Skibets Ankomst; under dette Eftersyn forbydes det Mandskabet at gaa i Land undtagen i Tjenesteanliggender.

§ 19.

Et Skib, som efter den i § 15 givne Regel skal anses for *smittefrit*, skal der, efter at den i § 16, 4 nævnte Regel er iagttagen, tilstedes umiddelbart Samkvem med Land; Justitsministeriet, i paatrængende Tilfælde Oversundhedskommissionen, kan dog med Hensyn til Skibe, der komme fra smittet Sted, ved Bekendtgørelse bestemme, at de efter den undersøgende Læges Skøn i hvert enkelt Tilfælde skulle være undergivne de i § 16 under 5, 6, 8 og 9 omhandlede Regler. Ligeledes kan Justitsministeriet, eventuelt Oversundhedskommissionen, med Hen-

syn til saadanne Skibe fastsætte, at Mandskab og Passagerer skulle være undergivne det i § 18 i Slutningen omhandlede Lægeeftersyn, dog ikke ud over 5 Døgn efter Skibets Afrejse fra smittet Havn.

§ 20.

Naar Skibets Fører ved Anmeldelsen erklærer, at der kun anlæbes for at modtage Kul, Proviant eller anden til Rejsens Forsættelse fornøden Forsyning eller Ordre, kan han paa de Steder, hvor en Karantænekommission findes, begære Skibet fritaget for Lægeeftersyn, mod at gennemføre de Foranstaltninger og underkaste sig det særlige Tilsyn med, at ingen af de ombordværende forlader Skibet, som Karantænekommissionen finder det fornødent at anordne.

§ 21.

Den tilsynshavende Læge kan bestemme, at Skibe, hvormed Udvandrere befordres, eller som af andre Grunde (saaledes smittefarlige Dyr, smittefarligt Brugsvand o. s. v.) skønnes at medføre særlig Fare for Indførelse af Pest eller Kolera, skulle behandles som mistænkt Skib, selv om Betingelserne derfor iøvrigt ikke ere til Stede.

Anser Lægen ikke de Foranstaltninger, som kunne iværksættes i Henhold til § 18, for fyldestgørende, kan Skibet efter Oversundhedskommissionens Bemyndigelse behandles som et smittet Skib.

Overfor Krigsskibe samt, naar Trafikforholdene gøre det særligt påkrævet, overfor Skibe i regelmæssig Fart o. s. v. kan Justitsministeriet efter Forhandling med Oversundhedskommissionen fastsætte saadanne Lempelser i de i denne Lov givne Regler, som Hensynet til andre Laude maatte gøre ønskelige.

§ 22.

Med Hensyn til strandet Skib og indstrandet Gods, hvis Indførsel er forbudt, anordner den stedlige Epidemilæge det fornødne i saa vidt mulig Overensstemmelse med Forskrifterne i ovenstaaende §§.

§ 23.

Justitsministeriet kan efter Forhandling med Ministeriet for Handel og Søfart fastsætte nærmere Regler for Skibenes Desinfektion og Destruktion af Varer, som ikke maa indføres, af snarvet Linned o. s. v., for Isolering af Skibe eller Personer, samt for de Foranstaltninger, der skulle træffes til Uskadeliggørelse eller Tilintetgørelse af smittespredende Dyr og til Modvirken af den Smittefare, disse Dyr kunne have tilført Skib og Ladning, alt indenfor de ved internationale Overenskomster angivne Grænser. Paa Forlangende af Karantænemyndighederne er Skibet forpligtet til med Hensyn til de nævnte Foranstaltninger at yde den Arbejdskraft og øvrige Bistand, det fornaar.

§ 24.

Ved Anordning kan Justitsministeriet bestemme, at Personer, som komme til Landet fra Steder, der efter Bekendtgørelse i Henhold til § 12 ere at anse for smittede med Pest eller Kolera, skulle melde sig hos Stedets Epidemilæge og underkastes Eftersyn i et Tidsrum af ikke udover 5 Døgn efter Afrejsen fra det smittede Sted. I Forbindelse hermed kan det påbydes, at enhver, som modtager rejsende i Logis, skal underrette Epidemilægen paa Stedet om Ankomsten af rejsende, der komme fra smittet Sted.

Justitsministeriet fastsætter, for saa vidt saadant ikke er sket ved Loven og indenfor de ved internationale Overenskomster fastsatte Grænser, de Regler, som de Personer, der i Medfør af ovenstaaende Bestemmelser kunne eller skulle underkastes Lægeeftersyn efter Ankomsten her til Landet, have at efterkomme, og den Tid, hvori Eftersynet skal finde Sted.

Personer, som ikke paa betryggende Maade kunne underkastes Eftersynet,

saafremt de nyde uindskrænket Frihed, kunne holdes tilhage eller underkastes Indskrænkning i Valg af Opholdssted under Eftersynstiden. Endvidere kan det bestemmes, at Personer, der undlade at efterkomme de for Eftersynet m. m. givne Regler, kunne isoleres under Eftersynstiden.

Dette Tilsyn besørges af den stedlige Epidemilæge. Skulde denne ikke kunne overkomme Tilsynet, eller hvis det iøvrigt til Bekæmpelse af Sygdommen eller til Formindskelse af Udgiften derved findes hensigtsmæssigt, kan der af Oversundhedskommissionen antages det fornødne Antal Læger til under Epidemilægens Overtilsyn at overtage Tilsynet paa det af Sundhedskommissionen nærmere fastsatte Omraade, hvorefter Bekendtgørelse udfærdiges og paa hensigtsmæssigste Maade bringes til almindelig Kundskab.

§ 25.

Justitsministeriet kan fra de Steder, der overensstemmende med denne Lovs § 12 anses for smittede, forbyde Indførsel af:

- a) enhver Art af Klude, i Koleratilfælde dog med Undtagelse af sammenpresede Klude, der transporteres som Handelsvare en gros i ombundne Baller, og
- b) brugt Linned, brugte Gangklæder og Klædningsstykker (Brugsgenstande) samt brugte Sengklæder, for saa vidt de ikke henhøre til Passagerernes Rejsogods eller ere bestemt til Skibsmandskabets personlige Brug eller indføres som Flyttegods.

Fra ovennævnte Indførselsforbud ere fremdeles undtagne:

- 1) nyt Affald, der legitimeres direkte at hidrøre fra Spinderier, Væverier, Systuer eller Bleganstalter, Kunstuld (Shoddy) samt Affald af nytilvirket Papir,
- 2) Genstande, der i Transit have passeret smittede Steder, naar de ere befordrede paa en saadan Maade, at de under Befordringen ikke have kunnet være i Berøring med Smitstof,
- 3) Genstande, der i Transit føres gennem Landet, naar de ere pakkede paa en saadan Maade, at de ikke kunne berøres undervejs, samt
- 4) Genstande, der bevisligt ere afsendte fra det smittede Sted mindst 5 Døgn før Epidemiens Begyndelse.

Justitsministeriet kan betinge Indførelsen af de Genstande, der ere nævnte under a) og b), af, at de først desinficeres under offentligt Tilsyn.

Ligeledes kan Justitsministeriet eller i paatrængende Tilfælde Oversundhedskommissionen bestemme, at andre Genstande, for saa vidt de i det enkelte foreliggende Tilfælde efter Undersøgelse maa formodes at være smittefarlige, først maa indføres efter at være desinficerede under offentligt Tilsyn.

Brøve og Korrespondancer, Tryksager, Bøger, Aviser, Forretningspapirer m. m. — deri ikke indbefattet Postpakker — kunne ikke underkastes nogen indskrænkende Forholdsregel eller Desinfektion.

3die Afsnit.

Særlige Sundhedsforanstaltninger mod andre Sygdomme end Pest og Kolera.

§ 26.

Ved Anordning kunne de i Lovens 2det Afsnit indeholdte Regler af Justitsministeriet efter Forhandling med Oversundhedskommissionen bringes til Anvendelse overfor gul Feber, Dysenteri, eksantematisk Tyfus og Bornekoppar i det Omfang, som Justitsministeriet efter de i hvert enkelt Tilfælde foreliggende Omstændigheder maatte anse hensigtsmæssigt.

Skulde andre farlige epidemiske Sygdomme end de nævnte optræde, kunne tilsvarende Bestemmelser ved kongelig Anordning sættes i Kraft med Hensyn til saadanne Sygdomme.

4de Afsnit.

Betalingsregler, Straffebestemmelser m. m.

§ 27.

Ved Rigsdagens Sammentræden meddeler Justitsministeriet samme en Boretning om de af det i Medfør af denne Lovs 2det og 3die Afsnit siden sidste Samling truffne særlige Sundhedsforanstaltninger; disse skulle ophæves, naar en samstemmende Beslutning herom vedtages af begge Rigsdagens Ting.

§ 28.

For de i denne Lov omhandlede Syn tilkommer der Lægen et Gebyr af 4 Kr. for Skibe under 60 Netto Tons, 6 Kr. for Skibe fra 60 Netto Tons til ikke over 100 Netto Tons, 10 Kr. for Skibe fra 100 Netto Tons til ikke over 1000 Netto Tons og 15 Kr. for Skibe over 1000 Netto Tons. Lægen er derhos berettiget til fri Befordring og til Dagpenge, beregnede til 4 Kr. for hver 6 Timer, hvilke sidste ogsaa tilkomme ham for den Tid, i hvilken han selv som Følge af Forretningen maatte blive holdt under Observation.

For det i §§ 16, 18 og 19 omhandlede 5 Døgn Lægeeftersyn, hvad enten det angaar rejsende eller Mandskab, tilkommer der vedkommende Læge, for saa vidt der ikke ved Overtagelsen af Behandlingen er truffet anden særlig Aftale med vedkommende Myndighed, Betaling efter Reglerne i den til enhver Tid gældende Lov om Foranstaltninger imod smitsomme Sygdommes Udbredelse.

§ 29.

Tilvejebringelsen og Vedligeholdelsen af de i §§ 4 og 5 ommeldte Lokaler med fornødent Udstyr og Betjening sker i Thorshavn ved Foranstaltning af Amtmanden. Omkostningerne afholdes af vedkommende Kommune med en Sjettedel og af Amtsrepartitionsfonden med fem Sjettedele. Af Amtsrepartitionsfonden udredes forskudsvis, men med Regres til Statskassen, Udgifterne til Sygebehandling, Forplejning og Betjening m. m. af de Personer, der som syge bringes i Land til Behandling i de i §§ 4 og 5 omhandlede Lokaler, og de døde Begravelse eller Ligbrænding, for saa vidt disse Udgifter ikke efter det følgende skulle afholdes af Skibet. Alle andre Udgifter til Gennemførelse af de ved denne Lov paabudte Sundhedsforanstaltninger, derunder Udgifterne til Lægesynet, til Rensning af Skib, til Bevogtning af Skibe og til Opholdet i Karantæneanstalt, for saa vidt ikke Ekstraforplejning begæres, skulle ligesom de Udgifter, som Karantænetilsynet iøvrigt medfører, afholdes af Statskassen, dog med følgende Undtagelser:

- a) Skibet skal altid afholde Udgifterne ved Lægens Befordring til og fra Borge.
- b) Skibet afholder selv de Udgifter, som flyde af det særlige Tilsyn, der ommeldes i § 20.
- c) Er Fartøjet bestemt til et Sted udenfor Færøerne og efter Karantænekommissionens eller Tilsynets Skøn kun anløber for at landsætte syge eller Lig, har Skibet at afholde samtlige de Udgifter til Undersøgelse, Rensning m. v., som ellers afholdes af Statskassen.
- d) I de under c) ommeldte Tilfælde har Skibet endvidere selv at afholde de til de syges Behandling i de i §§ 4 og 5 ommeldte Lokaler og de døde Begravelse eller Ligbrænding medgaaende Omkostninger.
- e) Naar syge indlægges for andre Sygdomme end de i denne Lovs 2det og 3die Afsnit omhandlede, paahviler der ikke Statskassen anden Udgift, end hvad der maatte følge af Reglerne i Lov om Foranstaltninger imod Udbredelse af smitsomme Sygdomme.
- f) De Udgifter, som Bestemmelserne i denne Lov medføre i Strandingstilfælde, afholdes af Strandingsnassen, saa vidt den tilstrækker.
- g) De Udgifter, som flyde af, at Personer i Strid med Loven ere gaaede om Bord i et Fartøj, afholdes af de skyldige selv, for saa vidt de kunne indrives hos dem; Inddrivelsen sker ved Udpantning.

- b) Udgifter, som, efter at de i Henhold til Reglerne i denne Lov i de i Lovens §§ 4 og 5 omhandlede Isolationslokaler indlagte Patienter ere udskrævnede eller døde, maatte medgaa til Isolering af Personalet ved Isolationslokalerne eller af andre, der have været i Berøring med den landbragte Patient, afholdes efter Reglerne i den til enhver Tid gældende Lov om Foranstaltninger imod Udbredelse af smitsomme Sygdomme.

§ 30.

Statskassen tilsvares ikke Erstatning for den Skade og det Tab, der som Følge af de i denne Lov omhandlede Foranstaltninger tilføjes Skib eller Gods.

§ 31.

Overtrædelser af de i denne Lov indeholdte Forskrifter eller de i Medfør af samme givne Paabud behandles som offentlige Politisager og anses, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt efter den almindelige Lovgivning, med Bøder fra 20 til 500 Kr. og, naar Bestemmelserne i denne Lovs 2det eller 3die Afsnit ere i Kraft, med Fængsel (almindelig borgerlig Straffelovs § 25) eller under særdeles formildende Omstændigheder med Bøder fra 50 til 1000 Kr. Naar det skønnes, at Straffen ikke vil overstige Bøder, er Karantænekommissionen og udenfor Thorshavn Sysselmanden berettiget til at modtage den skyldiges Tilbud om paa Stedet at erlægge en Bøde for at undgaa Tiltale.

Det Gods, som i Strid med de i Medfør af denne Lov givne Forbud forsøges tilført eller er blevet indført, skal, for saa vidt det ikke bliver at tilintetgøre, konfiskeres til Fordel for Statskassen eller Færes Amts Fattigkasse, hvem ligeledes de i Henhold til denne Paragrafs 1ste Stykke idømte eller modtagne Bøder tilhægges i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler.

§ 32.

Ethvert Skib, som udklareres paa Færøerne, kan af Karantænekommissionen eller udenfor Thorshavn af Epidemilagen begære udstedt en Bevidnelse om, hvorvidt der ved Skibets Afgang paa Afgangsstedet eller i sammes Nærhed hersker nogen Epidemi af de i denne Lovs 2det eller 3die Afsnit ommeldte eller nogen anden særligt opgiven smitsom Sygdom.

Enhver, som for sin Person eller sine Ejendele har været underkastet Sundhedsforanstaltninger i Henhold til denne Lov, kan ved rettidig Henvendelse til rette vedkommende erholde udstedt et Bevis derfor. Det samme kan Skibsføreren for Skibets Vedkommende, for saa vidt angaar de Foranstaltninger, dette har været underkastet.

Den i denne Paragrafs 1ste Stykke nævnte Bevidnelse (Sundhedspas) meddeles uden Betaling for Skibe, der udklarere for den øvrige Del af Kongeriget eller Island. For andre Skibe erlægges en Betaling af 5 Kr., der tilfalder Statskassen. Det i denne Paragrafs 2det Stykke omhandlede Bevis (Karantænebeviset), der udfærdiges af Karantænekommissionen eller Karantænebetjenten, meddeles uden Betaling undtagen i de i §§ 17 og 29 o) ommeldte Tilfælde, i hvilke der erlægges en Betaling til Statskassen af 5 Øre pr. Netto Ton af Skibets Drægtighed, dog ikke over 30 Kr.

§ 33.

Lov af 8. Januar 1872 om Foranstaltning til at forhindre den asiatiske Koleras Indbringelse til Færøerne m. m., Lov af 14. Februar 1902 om Forandring i Bestemmelserne om de til Færøerne ankommende Skibes Forpligtelse til først at anløbe visse Havne med alle hertil sig sluttende Bestemmelser ophæves, ligeledes ophæves Bestemmelserne i Lov af 23. April 1881 om Fremmedes Fiskeri under Færøerne § 3 samt Lov for Færøerne Nr. 368 om Sundhedspas for Han-

delsskibe med de hertil sig sluttende Bestemmelser, for saa vidt de ere i Strid med nærværende Lov.

§ 34.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1914.

Motiver til ovenstaaende Lovforslag.

Medens der i den øvrige Del af Danmark allerede tidligere har været Lovregler om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget, jfr. Lovene af 2. Juli 1880, 30. Marts 1885, 1. April 1893, 16. Marts 1900 og Nr. 64 af 1. April 1909, har der paa Færøerne kun været enkelte spredte Bestemmelser herom, jfr. Lov af 8. Januar 1872 om Foranstaltning til at forhindre den asiatiske Kolas Indbringelse til Færøerne m. m. og Lov af 23. April 1881 om Fremmedes Fiskeri under Færøerne.

Da de ovenfor nævnte Regler for den øvrige Del af Riget nu ere blevne sammenarbejdede og bragte i Overensstemmelse med den almindelig gældende europæiske Karantænelovgivning, jfr. Lov Nr. 123 af 12. April 1911, findes der Anledning til ogsaa saavidt muligt at faa lignende Regler bragt til Anvendelse paa Færøerne, hvilket nu findes at kunne ske, efter at Færøerne er kommen i telegrafisk Forbindelse med Omverdenen.

Justitsministeriet har derfor anmodet Amtet om i Forbindelse med Fysikus at udarbejde Forslag i saa Henseende og at forelægge det saaledes udarbejdede Forslag for Lagtinget. Nærværende Forslag er i Overensstemmelse hermed udarbejdet af de 2 Embedsmænd.

Medens der med Hensyn til Lovforslaget i dets Helhed skal henvises til de Motiver, der ligger til Grund for den angældende Lov for den øvrige Del af Riget, skal man med Hensyn til dette Lovforslags enkelte Paragraffer bemærke følgende:

§§ 1--5 ere overensstemmende med den ovennævnte Lovs tilsvarende Paragraffer, kun ændret efter de særlig færøske Forhold. Det er i § 1 foreslaaet, at der i Thorshavn skal etableres en ny Institution, den saakaldte Karantænekommission, ligesom det i § 5 er foreskrevet, at der skal indrettes Isolationslokale i Thorshavn, og eventuelt andetsteds, jfr. § 4.

§ 6.

For Tiden er Forholdet det, at alle Handelsskibe og Skibe, der kan sættes i Klasse hermed, maa være forsynede med Sundhedspas, som dog ikke behøver at være forsynet med Konsulatsattest, jfr. Lov for Færøerne Nr. 368 af 19. December 1911 om Sundhedspas for Handelsskibe, medens alle Fiskerskibe og Skibe, der kan sættes i Klasse hermed, i Henhold til en af Færøernes Sørenskriveri under 7. December 1906 afsagt Dom er fritagne for at være forsynede med Sundhedspas, uden at der dog heri ligger nogen Fritagelse for først at søge de i Paragraffen nævnte Havne eller til for vedkommende Karantænebetjent at give Forklaring om Sundhedstilstanden om Bord.

Spørgsmaalet har nu været, om man i Overensstemmelse med Loven af 1911 kan ophæve den tidligere eksisterende Pligt for Handelsskibe til at være forsynet med Sundhedspas. Dette er sket paa Island. Naar man imidlertid paa Island har ment at kunne ophæve denne Forpligtelse, skyldtes det, at man nu for Tiden ad telegrafisk Vej vil have faaet eller kunne faa Underretning om Udbud af Epidemier i fremmede Havnestæder, længe før et Skib fra vedkommende Havn kan komme til Island, og saaledes ved Skibets Ankomst være underrettet om Sundhedstilstanden paa Afgangsstedet. Men paa Færøerne kunde man mene, at Forholdet stillede sig noget anderledes. Vejen fra nordengelske og skotske Havne hertil er saa kort, at man ikke kun være sikker paa at have faaet Meddelelse om en Sygdoms Udbud, før et Skib er naaet hertil, og dertil kommer, at en saadan Underretning kun vil kunne faa Betydning for Thorshavn og de Pladser, som er i Telefonforbindelse med Thorshavn, medens det i Tilfælde af mangtende Telefonforbindelse let kan være forholdsvis længe, inden en saadan Meddelelse kan ventes bragt til de vedkommende Pladser, hvortil derfor maaske et Skib forinden kan være kommet, hvilket ikke let vil ske paa Island.

Imidlertid maa hertil bemærkes, at den telefoniske Forbindelse med Søndre formentlig engang maa blive genoprettet, og at Sundhedspas ikke synes mere nødvendige her end mange andre Steder, hvortil kommer, at da de jo allerede nu ikke forlanges ved Fiskerskibe og vel heller ikke bør forlanges ved regelmæssige Ruteskibe, bliver der ikke mange Skibe, hvor de vil være nødvendige; det maa derhos antages, at en Erklæring fra Skipperen vil være fuldt tilstrækkelig paa Grund af det Ansvar, han paadrager sig ved falsk Opgivelse.

Samkvemspasset foreslaas udstedt gratis ligesom i Danmark. Paa Grund af den Sammenblanding, der imidlertid er i de gældende Lovregler, hvor visse Skibe, nemlig alle Handelsskibe og fremmede Fiskerskibe, betaler en vis Afgift, som undertiden smttes i Forbindelse med Udstedelse af og Tilsynet med Sundhedspas, medens den i Virkeligheden snarest er at opfatte som en Slags Skat, der ikke har noget med Karantænevæsenet at gøre, har man imidlertid udtrykkelig udtalt, at de ommeldte Afgifter vedbliver at bestaa.

Det henstilles ganske til Lagtingets Afgørelse, om Sorvaag bør medtages blandt Klareringshavnene.

§ 7.

Denne Paragraf er overensstemmende med Lovens § 7, kun har man tilføjet en Bestemmelse, som er en Følge af, at der ikke er Læge i alle Havnebygder. Man har derhos tilføjet efter »Justitsministeriet«: »i paatvengende Tilfælde Over sundhedskommissionen«, fordi det i visse Tilfælde vil være umuligt at indhente Justitsministeriets Ordre.

§§ 8—23.

Overensstemmende med de tilsvarende Paragraffer i Loven, blot med de selvfølgelige Ændringer. Dog har man i § 16 fastsat, at et Skib, der maa anses smittet med Pest, eventuelt kan indrettes til Karantæneskib, medmindre det fortrækker at forlade Øerne.

Lovens § 24 udgaar.

§§ 24 og 25 svarer til Lovens § 25 og 26.

§ 26 svarer til Lovens § 27; 2det Stykke noget ændret, for at epidemiske Sygdomme kunne medtages, selv om de ikke optræder med et særlig ondartet Præg, naar de dog paa Grund af Forholdene maa anses for farlige. Det svarer i Principet til den nugældende Lov 8. Januar 1872 § 7.

§ 27 enslydende med Lovens § 28.

§ 28 svarer omtrent til den allerede nu gældende Lov og er lig med Lovens § 29, bortset fra Dagpengene.

§ 29 har opretholdt den nugældende Fordeling af Udgifterne med et Isolationshus mellem Amtsrepartitionsfonden og Thorshavns Byraad.

§ 30 lig med Lovens § 31.

§ 31 svarer til Lovens § 32, dog at det er bestemt, at Sagerne behandles som offentlige Politisager, og at Bøderne kunne tilfalde foruden Statskassen ogsaa Fære Amts Fattigkasse i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler, jfr. Lov 23. April 1881 § 4.

§ 32 svarer til Lovens § 33.

§ 33 indeholder en Ophævelsesfortegnelse: Lov 8. Januar 1872 og Lov 14. Februar 1902 ophæves fuldstændig; derimod ophæves Lov 23. April 1881 § 3 kun for saa vidt den indeholder Regler om Karantænevæsenet, medens Reglerne om Afgifterne vedbliver at bestaa. Ligeledes ophæves Lov 19. December 1911 for saa vidt den forudsætter, at Handelsskibe skal have Sundhedspas.

Forslag

til

Anordning,

hvorved

Lov Nr. 55 af 1. April 1912 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse
udvides til at gælde for Færøerne.

Lov

af 1. April 1912

om

Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse

skal herefter være gældende paa Færøerne i følgende Skikkelse:

§ 1.

Den stedlige Ledelse af Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse paahviler de i Lov Nr. 40 af 29. Marts 1904 om Foranstaltninger imod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne, jfr. Lov Nr. 260 om Forlængelse af denne Lov af 16. December 1910 omnævnte Epidemilæger med Bistand af de kommunale Styrelser og de til enhver Tid bestaaende Sundhedskommissioner, jfr. Lovens § 1, 2. Stykke, under Overtilsyn af Færøernes Oversundhedskommission.

§ 2.

Enhver Læge skal efter Regler, som fastsættes af Sundhedsstyrelsen, indgive Beretning om de Tilfælde af Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, som han faar under Behandling, til Distriktslægen paa det Sted, hvor Patienten har Bopæl eller i Mangel af saadan opholder sig. Beretningen affattes paa dertil af Sundhedsstyrelsen godkendte Skemaer, der bl. a. skulle indeholde Oplysning om Patientens Navn, Alder, Stilling og Bopæl, og som ved Sundhedsstyrelsens Foranstaltning blive at udlevere til Lægerne uden Betaling.

Det paahviler enhver Læge, som faar et saadant Tilfælde under Behandling, at give den syges Omgivelser Anvisning paa de Foranstaltninger, som det vil være hensigtsmæssigt at træffe til Forhindring af Smittes Udbredelse.

§ 3.

Naar en Person dør af Tuberkulose, skal den Læge eller de Ligsynsmænd, som forestage Ligsynet, uopholdelig anmelde Dødsfaldet til Epidemilægen paa Dødsstedet, der derpaa underretter Distriktslægen derom.

Det samme gælder for Ligsynsmændenes Vedkommende, naar de har Formodning om, at Dødsfaldet skyldes Tuberkulose.

§ 4.

Epideimilægen kan paabyde, at Lokaler udenfor Sygehuse eller lignende --, i hvilke en af Tuberkulose lidende Person har haft Ophold, skulle renses og desinficeres i Overensstemmelse med det af Justitsministeriet i Henhold til Lov om Foranstaltninger imod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Kærøerne givne Regulativ, naar Patienten dør eller flytter derfra, eller naar Epideimilægen i øvrigt maatte finde Anledning dertil. Oversundhedskommissionen kan bemyndige andre Læger til at give saadant Paabud.

Gang- og Sengklæder, som have været benyttede af en af smittefarlig Tuberkulose lidende Person, maa kun med den behandlede Læges Tilladelse og ikke imod Distriktslægens Forbud sælges, bortgives, udlånes eller paa anden Maade overlades andre til Benyttelse uden i Forvejen at være behørig desinficerede.

§ 5.

Kommer Epideimilægen til Kundskab om, at en Person, der lider af Tuberkulose, lever eller arbejder under saadanne Forhold, eller at Forholdene i vedkommendes Bolig ere af en saadan Art, at de frembyde en ganske særlig Fare for andre med Hensyn til Smitte, kan han efter nærmere Undersøgelse af Forholdene tage Bestemmelse om, hvilke Forholdsregler der vil være at træffe. Vægrer den syge sig ved at efterkomme Epideimilægens Bestemmelser, indstilles disse til Afgørelse af Oversundhedskommissionen. Dog kan der ikke paabydes nogen Forholdsregel, som vilde medføre, at en syg mod sin Villie nødes til at opgive sin hidtidige Erhvervsvirksomhed, eller at Samlivet mellem Ægtefæller mod deres Villie bliver umuligt. De truene Foranstaltninger maa ikke ophøre uden Epideimilægens, eventuelt Oversundhedskommissionens, Samtykke.

Udgifter ved syges Indlæggelse og Kur paa Sygehus eller ved andre Foranstaltninger i Henhold til nærværende Paragraf afholdes af det offentlige, jfr. § 13, 2. Stykke, medmindre Patienten eller dennes Forsørger efter den vedkommende Kommunalbestyrelses Skøn ikke kan anses for uformuende, i hvilket Fald Udgiften skal refunderes og i Mangel af Betaling inddrives ved Udpantning.

Udgifter, der af det offentlige udredes til Forplejning af Personer, der som lidende af Tuberkulose ere indlagte, eller til Underhold for Familier, hvis Forsørgere ere indlagte paa Sygehus i Henhold til denne Bestemmelse, samt det offentliges Udgifter ved andre Foranstaltninger i Henhold til nærværende Paragraf betragtes i Forholdet til den understøttede ikke som Fattighjælp.

Personer, som formodes at lide af Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, kunne efter eget Ønske indlægges til Observation paa almindelige Sygehuse i indtil 8 Dage, saaledes at Udgifterne naar de ere indlagte alene paa Grund af Formodning om Tuberkulose og alene behandles herfor, afholdes i Overensstemmelse med Lov af 29. Marts 1904 om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Kærøerne § 2 sidste Stk., medmindre Vedkommende ikke efter den kommunale Styrelses Skøn kan anses for uformuende.

§ 6.

Ingen Kvinde maa tage Tjeneste som Amme, forinden det ved Lægeundersøgelse er godtgjort, at hun ikke er lidende af Tuberkulose.

Personer, som ere lidende af smittefarlig Tuberkulose, maa ikke have Tjeneste ved Børnehjem, Asyl, Vuggestuar og lignende.

§ 7.

Forinden nogen for Betaling anbringer et Barn paa under 14 Aar i Pleje, maa der forelægges Politiet Erklæring fra en Læge om, at der ikke i det Hjem, hvor Barnet agtes anbragt, hersker Tuberkulose af smittefarlig Form, og i Tilfælde, hvor vedkommende Barn ønskes i Pleje i et Hjem, hvor der er andre Børn, tillige om, at Barnet ikke selv lider af nævnte Sygdom.

Naar der i et saadant Plejehjem opstaar Tilfælde af smittefarlig Tuberkulose, skal de Børn, der er anbragt i Pleje, som Regel anbringes andetsteds, for saa vidt den syge ikke uopholdelig fjernes.

§ 8.

I alle offentlige saavel som private Skoler skulle Lokaler og Brugsgenstande holdes tilbørligt rene og fri for Støv og Smuds.

For Mellem- og Realskolen i Thorshavn fastsættes nærmere Regler herom af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

For de kommunale Skolars Vedkommende paahviler det hver enkelt Kommunalbestyrelse at drage Omsorg for, at Kommunens Skoler renholdes i Overensstemmelse med den for Kommunen i Henshold til Lov om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse af 14. April 1905, jfr. Anordning Nr. 177, 1 Decbr. 1905, § 9 stadfæstede Vedtægt for Skolernes Renholdelse. Kommunen afholder de dermed forbundne Omkostninger, der, hvor Kommunen bestaar af flere Sogne, afholdes af hvert Sogn for sig. Ved fremtidig Udfærdigelse af saadanne Vedtægter bliver Forslag af Kommunalbestyrelsen at udarbejde under Forhandling med Skolekommissionen og Epidemilægen og at indsende til Skoledirektionen til Stadfæstelse. Finder denne ikke at kunne stadfæste Vedtægtsforslaget, indstilles Sagen til Afgørelse af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Udenfor denne Kommunernes Pligt ligger dog Omsorgen for, at Skolelokalet udluftes, hvorfor vedkommende Lærer har at sørge. Skolekommissionen og Epidemilægen har at forvisse sig om, at Vedtægtsens Forskrifter nøje overholdes. — For Mellem- og Realskolen i Thorshavn skal Skolekommissionen have de samme Pligter med Hensyn til Renligholdelse, som Kommunen har ved dens Skolelokaler. Omkostningerne udredes af Færø Amts Skolefond.

For private Skolars Vedkommende har Epidemilægen Tilsyn med, at tilbørlige Foranstaltninger til Renholdelse finde Sted. Dog kan det ikke paabydes den private Skole at foranstalte noget, som ikke er paalagt Stedets offentlige Skoler af samme Art. Afgørelse heraf træffes af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

I alle offentlige Lokaler, saasom Kirker, Forsamlingshuse, Kontorer, Venteværelser og i Butikker, Skibslukaser samt i Arbejdslokaler og Værksteder, hvor der holdes Medhjælp, skal der forefindes en hensigtsmæssig Spyttekumme, med hvis Tilstedeværelse og Forsvarlighed Sundhedspolitiet skal føre Tilsyn.

§ 9.

Enhver Lærer eller Lærerinde ved en offentlig eller privat Skole, som kommer til Kundskab om, at et skolesøgende Barn lider af Tuberkulose, skal ufortøvet gennem Skolens Leder gøre Anmeldelse derom til Epidemilægen. Ligeledes er enhver Læge, som konstaterer, at et skolesøgende Barn er smittefarligt som lidende af Tuberkulose, forpligtet til uopholdelig at anmelde dette til Epidemilægen, der atter underretter Distriktslægen derom. Epidemilægen har da at træffe Bestemmelse om, hvorvidt Barnet vedblivende maa søge Skolen. Ogsaa udenfor de Tilfælde, hvor saadan Anmeldelse finder Sted, kan Epidemilægen forbyde, at et Barn, der er lidende af smittefarlig Tuberkulose, søger offentlige eller private Skoler.

For saa vidt Bestemmelse træffes om, at et Barn paa Grund af Smittefare ikke maa søge Skole, anmeldes dette gennem Skolekommissionen for Skoledirektionen, der da har at træffe Bestemmelse om, hvorledes der kan gives det paagældende Barn en til Forholdene svarende Undervisning udenfor Skolen. Udgiften herved bæres af vedkommende Kommune, hvem Statskassen godtgør de tre Fjerdedele.

Enhver Læge, som konstaterer, at en Lærer eller Lærerinde ved en offentlig eller privat Skole lider af smittefarlig Tuberkulose, skal uopholdelig anmelde dette til Epidemilægen, der atter underretter Distriktslægen og vedkommende Skolemyndighed derom.

§ 10.

Ingen maa erholde Ansættelse som Lærer eller Lærerinde ved det offentlige Skolevæsen, som Præst ved de almindelige folkekirkelige Menigheder, eller som Distriktsjordemoder, forinden det ved Lægeattest, der ikke er ældre end 3 Maaned, er godtgjort, at vedkommende ikke lider af smittefarlig Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, medmindre vedkommende umiddelbart forud var ansat i en saadan Stilling og ved sin Ansættelse i denne har tilvejebragt en saadan Attest.

For andre offentlige civile Embeder og Bestillinger kan Justitsministeriet efter indhentet Erklæring fra Sundhedsstyrelsen og efter Forhandling med Finansministeriet samt eventuelt det Ministerium, under hvis Arbejdsomraade det paagældende Embede (Bestilling) i øvrigt maatte høre, ved Anordning træffe tilsvarende Bestemmelse, naar Udøvelsen af den Gerning, der i Almindelighed er forbunden med Embedet (Bestillingen), medfører saadanne Berøringer med Befolkningen, at denne utvivlsomt udsættes for Smittefare fra Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved.

For de under Marineministeriet hørende Embeders og Bestillingers Vedkommende træffer det paagældende Ministerium efter Forhandling med Justitsministeriet og Finansministeriet Bestemmelse om, for hvilke en tilsvarende Regel skal gælde.

Naar en Distriktslæge erfarer, at en af de i denne Paragraf omhandlede Embeds- eller Bestillingsmænd lider af smittefarlig Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, skal han indberette dette til den paagældendes foresatte.

Naar nogen af de i denne Paragrafs 1. Stykke nævnte Embeds- eller Bestillingsmænd afskediges paa Grund af, at han lider af smittefarlig Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, faar han i Pension $\frac{2}{3}$ af den Tjenesteindtægt, han oppebærer ved sin Afsked. En tilsvarende Regel gælder andre offentlige Embeds- eller Bestillingsmænd, saafremt deres Gerning har medført saadanne Berøringer med Befolkningen, at denne efter de foreliggende Omstændigheder utvivlsomt udsættes for Smittefare fra Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved.

De Pensioner, der tillægges i Medfør af foranstaaende Bestemmelser, bæres for de af Staten ansatte Embeds- og Bestillingsmænds Vedkommende af Statskassen, ved kommunale Embeds- og Bestillingsmænd af vedkommende kommunale Kasse, deri indbefattet den ved Lov Nr. 82 af 29. Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne oprettede Pensionsfond. Dog udredes Pensionen til Lærere ved Mellem- og Realskolen i Thorshavn med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af de under Lagtingets Bestyrelse staaende Kasser og Færø Amts Skolefond efter Lagtingets Skøn. Helbredes den pensionerede saaledes, at Smittefare skønnes udelukket, og han paa ny ansættes i offentlig Tjeneste med Lønning, ophører Pensionen ganske eller forholdsvis. Ligeledes ophører Pensionen, naar den helbredede vægrer sig ved at modtage ny Ansættelse i offentligt Embede eller Stilling, der svarer til den, han tidligere indehavde.

De i denne Paragraf indeholdte Regler om særlig Pension for Embeds- og Bestillingsmænd blive uden Indflydelse paa disses eventuelle Enkers pensionsretlige Stilling.

§ 11.

Enhver værnepligtig, der under sin Indkaldelse til militær Tjeneste viser sig lidende af smittefarlig Tuberkulose, kan paa Statens Bekostning blive indlagt til Kur og Pleje paa et statsanerkendt Sygehus for tuberkulose.

§ 12.

I Fængsler, Fattigforsørgelsesanstalter, Alderdomshjem, Opdragelsesanstalter, Børnehjem og lignende skulle Personer, som lide af smittefarlig Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved paa betryggende Maade holdes afsondrede fra andre.

§ 13.

Omkostningerne ved de i Henhold til § 4 paabudte Renselsesforanstaltninger og Desinfektioner udredes og afholdes af de samme Kasser som de i Lov om Foranstaltninger imod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne af 29. Marts 1904 § 16 nævnte tilsvarende Udgifter.

Af Udgifter til Forplejning af tuberkuløse paa Sygehus i Henhold til § 5 godtgør Statskassen vedkommende kommunale Kasse de tre Fjerdedele, dog saaledes, at Statstilskuddet for hver Sygedag, dersom Indlæggelse er sket paa statsanerkendt Sygehus for tuberkuløse, ikke kan overstige det i Lov om Statsstøtte til tuberkuløses Sygebehandling bestemte Statstilskud, og i andre Tilfælde ikke tre Fjerdedele af 2 Kr. 50 Øre. Udgifter ved andre Foranstaltninger i Henhold til § 5 afholdes efter samme Regler som de i 1. Stykke omhandlede Udgifter.

§ 14.

Overtrædelse af denne Lov eller af de i Mædfør af samme givne almindelige eller særlige Paabud straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt efter den almindelige Lovgivning, med Bøder fra 2 til 2000 Kr. eller med Fængsel (almindelig borgerlig Straffelovs § 25, jfr. midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 § 13).

Bøderne tilfalde Statskassen.

Sagerne behandles som offentlige Politisager.

§ 15.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1913. Indtil dette Tidspunkt forbliver Lov Nr. 69 af 14. April 1905, saaledes som den er ændret ved kgl. Anordning Nr. 177 af 1. December s. A., i Kraft, for saa vidt angaar Færøerne. Loven bliver at forelægge Lagtinget til Revision i dets første Samling efter at Lov Nr. 55 af 1. April 1912 er blevet revideret af Rigsdagen.

Motiver til ovenstaaende Forslag.

LoV Nr. 69 af 14. April 1905, der med en Del Ændringer blev udvidet til Færøerne ved kgl. Anordning Nr. 177 af 1. Decbr. s. A., er blevet afløst af Lov Nr. 55 om Foranstaltninger til Tuberkulosis Bekæmpelse af 1. April 1912. Sidstnævnte Lovs § 16 bemyndiger Regeringen til ved Anordning at sætte denne Lov i Kraft paa Færøerne med de Ændringer, som maatte følge af disse Øers særlige Forhold, saaledes at Loven af 1905 forbliver i Kraft paa Færøerne indtil dette er sket. Justitsministeriet har derfor i Skr. af 10. April d. A. paalagt Amtet at indhente en Udtalelse fra Lagtinget om de Ændringer eller Modifikationer i bemeldte Lov, hvortil der maatte findes Grund.

I Henhold hertil har Amt og Fysikat efter Forhandling med Sanatorielægen udarbejdet nærværende Forslag.

De Regler, der findes i Loven af 1. April 1912, er i Hovedtrækkene overensstemmende med Loven af 14. April 1905. Paa mange Punkter er der dog foretaget ikke helt uvæsentlige Ændringer, navnlig saaledes, at de tidligere gældende Bestemmelser er blevet skærpede. Idet man iøvrigt henviser til Motiverne

til Loven af 1. April 1912, skal man her nævne, at Loven i flere Relationer end tidligere udstrækker sine Regler til Tuberkulose udenfor Lange eller Strubehoved (dette er dog ikke Tilfældet med § 2 og med den vigtige Regel i § 10 (Lov 1905's § 11); § 5 udvider Omraadet for den Ilhjælp, der skal ydes uden at betragtes som Fattighjælp; § 6 gør Lægeundersøgelse af enhver Amme obligatorisk og tilføjer i 2. Stykke en ny Regel om Personer, der er ansatte ved Børnehjem og lign.; § 8 bestemmer, at Sundhedsautoriteterne skal høres angaaende Udarbejdelsen af de der nævnte Vedtægter; § 10 har udtrykkeligt fastsat, at Folkekirkens Præster samt Distriktsjordemødre falder ind under de der givne Regler.

De saaledes gennemførte Ændringer vil efter Amtets Formening betyde Fremskridt ogsaa for Færøernes Vedkommende, idet der ikke i vore Øers særlige Forhold ligger nogen Hindring for at tiltræde de strængere Bestemmelser i den ny Lov. Man har derfor indskrænket sig til at foreslaa de Ændringer, der er en ligefrem Følge af særlige Forhold paa Færøerne, og de Ændringer, der herefter er foretaget, er gennemgaaende ganske tilsvarende til de af Lagtinget i 1905 vedtagne Ændringer i Loven af 14. April 1905, jvf. Lagtingstid. for 1905, A. S. 77—80 og 96, B. S. 20—26.

Angaaende de enkelte Bestemmelser bemærkes følgende:

§ 1 er enslydende med § 1 i Anordning Nr. 177 af 1. Decbr. 1905.

§ 2 er enslydende med Lovens § 2, bortset fra, at »Stadslægen« er udskudt. Der er formentlig ingen Anledning til at bibeholde den tidligere Regel om, at de ommeldte Blanketter skal udleveres gennem Justitsministeriet. Det maa ogsaa her kunne ske ved Sundhedsstyrelsens Foranstaltning.

§ 3 svarer til Lov af 1. April 1912 § 3. Distriktslægen og Epidemilægen vil ifølge Lov Nr. 40 af 29. Marts 1904 § 1 regelmæssigt være den samme Person; men Undtagelser kan dog forekomme, og da Foranstaltningerne efter § 2 skal foretages af Distriktslægen, Foranstaltningerne efter §§ 4 og flg. derimod af Epidemilægen, er det nødvendigt, at begge de paagældende faar Underretning om Dødsfaldet. Man har fundet det hensigtsmæssigt, at Ligsynsmændenes Anmeldelsespligt gælder, naar de blot har Formodning om, at Dødsårsagen er Tuberkulose.

I § 4 har man dels overensstemmende med Lagtingets Vedtagelse i 1905 indsat dels en Bestemmelse om, at Oversundhedskommissionen kan bemyndige andre Læger end Epidemilægen til at give de deromhandlede Paahud, dels udeladt Regelen om, at Lægen med Oversundhedskommissionens Billigelse kan foranstalte Genstande, der er vanskelige at desinficere, tilintetgjorte, da denne ikke længere kan siges at være nødvendig, da Omkostningerne ved Desinfektion nu ere meget smaa. — Ifølge Anordning af 1. Decbr. 1905 kræves Oversundhedskommissionens Billigelse for, at Lægen kan paabyde Desinfektion af Lokaler, der er fraflyttede af tuberkuløse Personer, hvilket i Lagtinget blev motiveret med, at man ingen Garanti havde for, at Lægen tog tilstrækkeligt Hensyn til de derved forårsagede Udgifter. Loven af 1. April 1912 har i § 4 givet samme Regel for ovennævnte Tilfælde og for de Tilfælde, hvor en tuberkuløs Person er død, og man nærer ingen Betænkelighed ved herefter i begge Tilfælde at overlade Afgørelsen til Lægen. At kræve Oversundhedskommissionens Billigelse vil desuden i mange Tilfælde forsinke Desinfektionens Foretagelse ret betydeligt.

I § 5 har man foreslaaet »Sundhedskommissionen« ændret til »Epidemilægen«. Det blev i 1905 gjort gældende i Lagtinget, at man derved tillagde Lægerne en Magt, der kunde virke uheldigt og hvortil intet tilsvarende fandtes i det øvrige Kongerige, og i Overensstemmelse hermed henlægger Anordning af 1. Decbr. 1905 de paagældende Funktioner til Oversundhedskommissionen. Det synes dog naturligt, at disse varetages af Epidemilægen, der lettest vil være i Stand til at foretage den i den ny Lov foreskrevne nærmere Undersøgelse af Forholdene, og den syges Interesser synes tilstrækkeligt sikrede ved Reglen om, at Sagen, hvis han vægrer sig ved at efterkomme Epidemilægens Bestemmelser,

af det offentlige skal indbringes for Oversundhedskommissionen. Det maa betragtes som Epidemilægens Pligt at gøre vedkommende bekendt med denne Regel. — I sidste Stykke er efter Forslag af Fysikus og Sanatorielægen optaget en Bestemmelse, som formentes heldig her paa Øerne, da vedkommende Patienter enten i modsat Fald maa indlægges paa Sanatoriet, hvilket medfører langt større Udgifter, eller vil holde sig borte fra Sygehuse under Paaskud af, at de ikke har Raad til at underkastes Observation.

§ 6 er enslydende med Lovens § 6.

§ 7, 1. Stykke, er overensstemmende med Anordning af 1. Decbr. 1905

§ 8. — Det tilkommer de i § 1 nævnte Myndigheder at afgøre, om Børnene skal fjærnes i de i § 7, 2. Stykke, nævnte Tilfælde.

I § 8, 2. Stykke, er der i Stedet for Statsskolerne sat Mellem- og Realskolen i Thorshavn. — De øvrige Bestemmelser svarer til Anordn. af 1. Decbr. 1905 med de Ændringer, der følger af Lov af 1. April 1912, bortset fra, at Epidemilægen ogsaa skal føre Tilsyn med Skolerne. — Sidste Stykke er nyt, men skyldes Hensyn til Færøernes særlige Forhold, idet man ikke her har Arbejdsregulativer og Renlighedsregulativer, omfattende de forskellige Brancher, saaledes som i den øvrige Del af Kongeriget.

I § 10 har man udeladt Reglen om Plejere paa Sindssygehospital. Reglen i 3. Stykke er medtaget af Hensyn til Fyrvæsenet, der sorterer under Marine-ministeriet. Reglerne i § 10 om Udredelse af Pension svarer ganske til de nu-gældende Regler i Anordning af 1. Decbr. 1905.

§ 11 er medtagen af Hensyn til Mandskabet paa Inspektionsskibet.

Naar der i § 15 ikke er optaget en Bestemmelse om, at nærværende Lov bliver at forelægge for Rigsdagen, skyldes det, at en saadan Forelæggelse jo ikke vil paakræves, saafremt Regeringen ved Revisionen af Lov 1. April 1912 faar en tilsvarende Bemyndigelse som ved den nu vedtagne Lov.

Anordning

hvorved

Lov Nr. af 10. Maj 1912 om Statsstøtte til Tuberkuløses
Sygebehandling udvides til at gælde for Færøerne.

Lov af 10. Maj 1912 om Statsstøtte til Tuberkuløses Sygebehandling skal herefter være gældende paa Færøerne i følgende Skikkelse:

§ 1.

Af Statskassen kan der efter de i denne Anordning fastsatte Regler ydes Tilskud til tuberkuløses Behandling paa saadanne for tuberkuløse bestemte Sygehuse og Plejehjem, som have opnaaet Statsanerkendelse i Henhold til Anordning Nr. 178 af 1. December 1905 eller nærværende Anordning, og som underkaste sig Justitsministeriets Tilsyn. Statsanerkendelse meddeles paa Finansloven efter forudgaaende, af Justitsministeriet foranstaltet Undersøgelse. Statsanerkendelsen kan fratages vedkommende Sygehus eller Plejehjem af Justitsministeriet, hvis de af Ministeriet givne Anvisninger ikke efterkommes.

§ 2.

Statsanerkendelse kan meddeles til:

1) *Kystsanatorier*, hvorved i denne Anordning forstaas Sygehuse, beliggende ved eller i Nærheden af Søkysten, og hvor der udelukkende behandles Børn med Kirtelsyge, fortrinsvis med lettere Former;

2) *Kysthospitaller*, hvorved i denne Anordning forstaas Sygehuse, beliggende ved eller i Nærheden af Søkysten, og hvor der udelukkende behandles Børn med Kirtelsyge, fortrinsvis med sværere Former;

3) *Tuberkulosesanatorier*, hvorved i denne Anordning forstaas Sygehuse, hvor der udelukkende behandles Patienter med Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, fortrinsvis saadanne, som ere i de tidligere Stadier af Sygdommen;

4) *Tuberkulosehospitaller*, hvorved i denne Anordning forstaas Sygehuse eller med egen Bygning forsynede Sygehusafdelinger, hvor der udelukkende behandles Patienter med Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved i forskellige Stadier, fortrinsvis saadanne, der ikke kunne drage tilbørlig Nytte af Behandlingen paa et Sanatorium;

5) *Rekonvalescenthjem*, hvorved forstaas under Lægetilsyn staaende Hjem for saadanne Patienter, som ere udskrevne fra statsanerkendte Tuberkulosesanatorier eller Hospitaller, men endnu ikke ere i Stand til uden Fare for Tilbagefald fuldstændigt at udføre deres sædvanlige Arbejde;

6) *Plejehjem for Patienter med Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved*, hvorved i denne Anordning forstaas under Lægetilsyn staaende Hjem for saadanne arbejdsudygtige Patienter med Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, for hvem Ophold paa Sanatorium eller Sygehus ikke kan anses for nødvendigt.

§ 3.

For at kunne opnaa Statsanerkendelse maa et Kystsankatorium, Tuberkulosehospital eller Rekonvalescenthjem mindst have Plads til 10, et Kysthospital eller Tuberkulosesankatorium mindst til 10 og et Plejehjem mindst til 5 Patienter, og der maa — iberegnet det af Statskassen ydede Tilskud — ikke kræves nogen højere daglig Betaling pr. Patient end 1 Kr. 20 Ø. paa Kystsankatorier, 2 Kr. paa Kysthospitaler, 3 Kr. for voksne og 2 Kr. 50 Ø. for Børn paa Tuberkulosesankatorier, 2 Kr. 50 Ø. for voksne og 1 Kr. 65 Ø. for Børn paa Tuberkulosehospitaler, 1 Kr. 20 Ø. paa Rekonvalescenthjem og 1 Kr. 50 Ø. paa Plejehjem.

§ 4.

Under de i § 1 anførte Vilkaar kan der tilstaa Sygehusafdelinger (§ 2, Nr. 4), som uden egen Bygning oprettes ved de bestaaende almindelige offentlige Sygehuse, Statsanerkendelse som Tuberkulosehospitaler. Dog skal Sygehusafdelingen have sin egen Indgang, og dens Lokaler skulle være strengt afspærrede fra den øvrige Del af det paagældende Sygehus og afgive Plads til mindst 4 Patienter, ligesom den om muligt skal have sit særlige Plejepersonale.

§ 5.

Statskassen yder paa den Maade, som fastsættes i et af Justitsministeriet udarbejdet Regulativ, Tilskud til følgende Patienters Ophold paa de i §§ 2 og 4 omhandlede statsanerkendte Sygehuse og Hjem:

a) Personer, som ere Medlemmer af de statsanerkendte Sygekasser og deres Børn (derunder Plejebørn, for hvilke der ikke ydes Plejeløn) under 15 Aar, samt

b) Personer, der enten have Indfødsret eller i det sidste Aar forinden Indlæggelsen paa en af de nævnte Anstalter have haft fast Ophold her i Landet, og som derhos ere saaledes stillede, at deres eller deres Forsørgeres økonomiske Forhold i væsentlig Grad ville forringes, dersom de af egne Midler skulde afholde Udgifterne til Behandling og Ophold paa de nævnte Anstalter.

Spørgsmaal om, hvorvidt der kan kræves Statstilskud for de ommeldte Patienter, der ikke ere Medlemmer af en anerkendt Sygekasse, afgøres af Overøvrigheden paa Patientens, eventuelt dennos Forsørgers, Hjemsted under Rekurs til Justitsministeriet.

§ 6.

Paa hvert Aars Finanslov fastsættes, hvor stort et Beløb der af Statskassen maa anvendes som Tilskud til Behandlingen af Patienter paa hver af de i §§ 2 og 4 nævnte Arter af Sygehuse og Hjem.

Statstilskuddet kan ikke overstige $\frac{3}{4}$ af den daglige Betaling eller Driftsudgift for hver Patient og ikke 90 Ø. pr. Sygedag paa Kystsankatorier, 1 Kr. 50 Ø. paa Kysthospitaler, 2 Kr. 25 Ø. for voksne og 1 Kr. 85 Ø. for Børn paa Tuberkulosesankatorier, 1 Kr. 85 Ø. for voksne og 1 Kr. 25 Ø. for Børn paa Tuberkulosehospitaler, 90 Ø. paa Rekonvalescenthjem og 1 Kr. paa Plejehjem.

Der kan ikke ydes Statsstøtte til en Patient paa et Rekonvalescenthjem for et længere Tidsrum end 2 Maaneder.

§ 7.

Forlods Adgang til Behandling og Ophold paa de i §§ 2 og 4 nævnte Anstalter have de Patienter, for hvem der ydes Statstilskud i Medfør af § 5, for saa vidt de af vedkommende Anstalts Overlæge overhovedet skønnes egnede til Optagelse paa Anstalten. Desuden kunne Patienter, der ere rede til for et Tidsrum af to Maaneder ad Gangen at forudbetale eller at stille Sikkerhed for Udrædelsen af den ifølge § 3 krævede Betaling, optages uden Statstilskud paa de nævnte Anstalter, for saa vidt Plads haves.

De nævnte Anstalter ere forpligtede til at modtage Patienter uden Hensyn til disses Bopæl, for saa vidt de iøvrigt skønnes egnede til Optagelse paa Anstalten.

§ 8.

Patienter paa de i denne Lov nævnte Anstalter ere forpligtede til at deltage i Arbejde, som af Anstaltens Overlæge forordnes som Læd i Kuren.

§ 9.

Alle Omkostninger, der af det offentlige ydes ubemidlede tuberkuløse paa de i denne Lov nævnte Anstalter eller, i Tilfælde af bevislig Pladsmangel paa disse, paa almindelige Sygehuse, samt til saadanne Patienters Transport til og fra Anstalterne, betragtes i Forhold til den understøttede ikke som Fattighjælp. Samme Regel gælder tillige de Beløb, der af det offentlige ydes til Underhold for Familier, hvis Forsørgere ere Patienter paa bemeldte Anstalter.

§ 10.

Paa de aarlige Finanslove bestemmes, om der af Statskassen kan ydes Tilskud til Opførelse eller Udvidelse af de i §§ 2 og 4 nævnte Arter af Tuberkuloseanstalter og eventuelt hvor store Beløb. Forinden saadan Bevilling gives, skulle detaillerede Planer og Overslag over det paagældende Byggeforetagende indsendes til Justitsministeriet og godkendes af dette. Tilskuddet kan andrage indtil Halvdelen af Udgiften ved den paagældende Bygninges Opførelse og Montering, Omkostningerne til Grunderhvervelse ikke medregnede, dog ikke over 1,500 Kr. for hver Patientplads, Byggeforetagendet er beregnet at skulle rumme. Gives der en Tuberkuloseanstalt, hvortil Statstilskud er ydet, en anden Anvendelse, bliver det ydede Tilskud at tilbagebetale Statskassen.

§ 11.

Statsanerkendelse med Adgang til Bidrag af Statskassen kan endvidere meddeles til:

Foreninger, som under lægekyndig Medvirkning have til Formaal at afværge Udbredelse af Smitte fra tuberkuløse, som henligge i Hjemmet, ved

- a. Pleje og hygiejnisk Tilsyn,
- b. Isolation af den syge,
- c. Uddeling til trængende tuberkuløse af Sengesteder, Sengetøj, Haandklæder, Spytteflasker m. m.,
- d. Vask af den syges Linned og Sengetøj.

Statsbidraget skal andrage Trediedelen af Udgifterne til de under a.—d. opførte Ydelser paa Betingelse af, at den stedlige Kommune yder et Bidrag af mindst en Trediedel.

Anerkendelsen gives paa de aarlige Finanslove mod, at vedkommende Forening underkaster sig Tilsyn efter Justitsministeriets Bestemmelse.

§ 12.

Denne Anordning træder i Kraft den 1. April 1913.

Motiver til foranstaaende Forslag.

Justitsministeriet har i Skrivelse af 1ste Juni d. A. paalagt Amtet at indhente en Udtalelse fra Lagtinget om de Ændringer eller Modifikationer i Lov af 10. Maj d. A. om Statsstøtte til Tuberkuloses Sygebehandling, som maatte følge af Færøernes særlige Forhold. I Henhold hertil har Amt og Fysikat efter Forhandling med Sanatorielægen udarbejdet foranstaaende Forslag til den i fornævnte Lovs § 12 nævnte Anordning.

I Overensstemmelse med Anordning Nr. 178 af 1. December 1905 har man i § 3 fastholdt Minimumstallet for Tuberkulosesanatorier til 10 og i § 4 foreslaaet, at Sygehusafdelinger kan faa Statsanerkendelse som Tuberkulosehospitaller, naar de har Plads til mindst 4 Patienter (Lov 10. Maj d. A. kræver, at der skal være Plads til 6 Patienter).

I § 9 har man bibeholdt og udvidet Anordning 1. December 1905 § 7's Regler om, at det offentlige Udgifter til ubemidlede tuberkuloses Ophold paa de statsanerkendte Anstalter samt til deres Transport til og fra Anstalterne ikke i Forhold til den understøttede betragtes som Fattighjælp. Der findes nemlig ikke i den færøske Fattiglovgivning nogen til Lov Nr. 117 af 27. Maj 1908 § 2 svarende almindelig Regel, og de i Lov 10. April 1895 § 56 a. og Anordning om Udvidelse af Lov Nr. 55 af 1. April 1912 § 5 givne Regler omfatter kun en ringe Del af Udgifterne eller gælder kun i særlige Tilfælde.

Iøvrigt har man ikke fundet Anledning til at foreslaa Ændringer i Lov af 10. Maj d. A. Angaaende de Forandringer, denne Lov tilvejebringer i den hidtil gældende Ordning, henvises til de til Loven føjede Motiver; dog skal man bemærke følgende: Ændringerne i § 1 er af rent redaktionel Natur. I § 2 er Bestemmelsen om, at »Børn« skal være »under 15 Aar« udskudt, hvorhos der er aabnet Adgang til eventuelt ogsaa at optage Patienter i de senere Stadier af Sygdommen paa Tuberkulosesanatorierne. I § 3 er Maksimumsbetalingen for Børn paa Tuberkulosesanatorier sat op til 2 Kr. 50 Øre og for Patienter paa Plejehjem til 1 Kr. 50 Øre og i Overensstemmelse hermed er Statstilskudet ifølge § 6 sat til henholdsvis 1 Kr. 85 Øre og 1 Kr. I § 4 er det foreskrevet, at de der omhandlede Sygehusafdelinger som Regel skulle have sit særlige Plejepersonale. I § 7 har man ubetinget givet de i § 5 nævnte Personer forlods Adgang til de i §§ 2 og 4 nævnte Anstalter. I § 8 udtales ndtrykkeligt, at Patienter, med Hensyn til den nærmere Ordning af Kuren, maa underkaste sig Overlægens Bestemmelser. I § 11 gives der en ny Regel om Statsstøtte til visse Foreninger, der have til Formaal at afværge Udbredelse af Smitte fra tuberkulose.

Forslag til Lov

om

Apotekervæsenet paa Færøerne.

§ 1.

Til Oprettelse af nye Apoteker paa Færøerne kræves allerhøjeste Resolution. Angaaende Oprettelse af nye Apoteker paa Færøerne saavel som angaaende deres Beliggenhed indhentes Lagtingets Udtalelse.

§ 2.

Tilladelse til at drive Apotek paa Færøerne meddeles ved allerhøjeste Bevilling.

For at erholde Bevilling til at drive Apotek paa Færøerne kræves, at vedkommende er fuldmyndig og har bestaaet farmaceutisk Kandidateksamen.

§ 3.

Fra Apoteker paa Færøerne maa de samme Varer forhandles som fra Apoteker i det øvrige Kongerige, for saa vidt det ikke strider mod nogen særlig for Færøerne gældende Lov.

§ 4.

I enhver Bygd paa Færøerne kan Justitsministeriet, paa Begæring af det kommunale Forstanderskab, efter indhentet Erklæring fra Lagtinget, tillade, at der oprettes et Haandkøbsudsalg af Medikamenter hos en af Forstanderskabet udpeget Forhandler, hvis Valg skal godkendes af Amtmanden, efter at Apoteker og vedkommende Embedslæge er hørt. Dog kan intet Haandkøbsudsalg oprettes i Bygder, hvor der bor dispenserende eller distribuerende Læge, for saa vidt vedkommende Læge er villig til at overtage Haandkøbsudsalget.

For saadanne Udsalgs Forsyning med og Udlevering af Medikamenter gælde de samme Regler som for Haandkøbsudsalg i det øvrige Kongerige. Det afgøres af Justitsministeriet, hvilket Apotek der i det enkelte Tilfælde skal være berettiget og forpligtet til at oprette Haandkøbsudsalget.

De paa Færøerne boende Læger kunne, for saa vidt Afstanden fra nærmeste Apotek gør det ønskeligt, forvente at erholde Justitsministeriets Tilladelse til at distribuere, eventuelt dispensere Medicin, som forskrives fra et færøsk Apotek, efter Justitsministeriets nærmere Bestemmelse.

§ 5.

Med Hensyn til, hvilke Varer det efter denne Lovs Ikrafttræden skal være forbudt at forhandle i almindelig Købmændshandel, skal de i det øvrige Kongerige til enhver Tid gældende Bestemmelser, for Tiden Justitsministeriets Bekendtgørelse af 10. Oktober 1905, være gældende, dog med de Forandringer, som af Justitsministeriet findes fornødent.

§ 6.

Nærmere Regler for Kontrollen med færøske Apotekers Drift fastsættes af Justitsministeriet, efter at Lagtinget har haft Lejlighed til at udtale sig om Sagen.

Andre Spørgsmaal vedrørende Apotekervæsenet og Medikamenthandelen paa Færøerne, som ikke omhandles i denne Lov, afgøres af Justitsministeriet, saavidt Forholdene tillade det, i Overensstemmelse med de for det øvrige Kongerige gældende Love og Bestemmelser.

§ 7.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar i det Aar, der følger efter Lovens Indrykkelse i Lovtidende.

Motiver til ovenstaaende Lovforslag.

Medens det tidligere var meget omtvistet, om Forordning 4. December 1672 var gældende paa Færøerne, er det nu ved Højesteretsdom af 2. Novbr. f. A. fastslaaet, »at der mangler Kæje til at antage at bemeldte Forordning har skullet være gældende for Færøerne, hvor de faktiske Forudsætninger for dens Anvendelse ogsaa manglede, i hvilken Henseende bemærkes, at man overhovedet først i 1882 fik et Apothek paa Færøerne.»

Da denne Dom har fastslaaet, at al Salg med Medicin paa Færøerne er fri, synes det paakrævet, at man faar fastsat visse Minimumsbestemmelser, jfr. Lovforslagets §§ 1 - 2, for Apotekervæsenet, idet det maaske ellers kan befrygtes, at der vil opstaa Misligheder med Hensyn til Salg af Giftstoffer etc. Paa den anden Side kan man heller ikke overføre de i Danmark gældende Regler om Apotekervæsenet til Færøerne, eftersom en Eneret her for Apoteket vil medføre store Vanskeligheder for Befolkningen paa Grund af de vanskelige Kommunikationsforhold. Som herhenhørende Bestemmelser mærkes Lovforslagets §§ 4 og 5 om Oprettelse af Haandkøbsudsalg og om en Bemyndigelse for Justitsministeriet til at overlade almindelig Købmandshandel Forhandling af flere Varer end i den øvrige Del af Riget.

§ 6 indeholder en almindelig Regel om Kontrollen med færøske Apotekers Drift og andre herhenhørende Spørgsmaal. Det maa f. Eks. saaledes være en Følge saavel af denne Paragraf som af hele Lovforslagets Tendens, at de i Danmark gældende Takster ogsaa maa være gældende paa Færøerne.

Forslag
til
L O V
om
Jordemodervæsenet paa Færøerne.

§ 1.

Færøerne inddeles i et bestemt Antal Jordemoderdistrikter, dels Hoveddistrikter dels Hjælpedistrikter. Distrikternes Antal og Omfang bliver, efter at Forstanderskaberne i Landkommunerne og Thorshavns Byraad derom er hørte, at fastsætte af Justitsministeriet efter Indstilling fra Lagtinget. I hvert Distrikt ansættes en eller flere Jordemødre, der skal bo paa det Sted, som vedkommende Forstanderskab finder hensigtsmæssigt; opstaar der herom Uenighed mellem de interesserede Forstanderskaber, afgøres Spørgsmaalet af Amtmanden.

§ 2.

Jordemødrene beskikkes af Amtmanden efter Indstilling fra vedkommende kommunale Bestyrelse i Samraad med Distriktslægen.

§ 3.

Forinden nogen kan opnaa Ansættelse som Jordemoder, maa vedkommende have nydt Undervisning og underkastet sig Eksamen i Jordemoderskolen paa Rigshospitalet i København og erholde Attest om at have bestaaet Prøven.

§ 4.

Distriktsjordemødrene i Hoveddistrikterne lønnes med en aarlig Løn, der efter Forstanderskabernes nærmere Bestemmelse kan variere mellem 150 og 250 Kr., medens de i Hjælpedistrikterne ansatte Jordemødres Løn variere mellem 100 Kr. og 150 Kr.

Efter hvert 10 Aars god Tjeneste tilstaas der Jordemødrene i Hoveddistrikterne et Tillæg af 20 Kroner og Jordemødrene i Hjælpedistrikterne et Tillæg af 10 Kroner, hvilken Bestemmelse ogsaa gælder for de nu ansatte Jordemødre. — Finder vedkommende kommunale Bestyrelse, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at indrømme Alderstillægget, indstilles Sagen gennem Amtet til Justitsministeriets Afgørelse.

Naar en Jordemoder afskediges paa Grund af Alder eller Svagelighed eller anden hende utilregnelig Aarsag, beholder hun som Pension sin Pengeløn,

Alderstillægget derunder indbefattet. Finder vedkommende kommunale Bestyrelse, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at indrømme Pension, indstilles Sagen gennem Amtet til Justitsministeriets Afgørelse.

§ 5.

Udgifterne til Jordemødrenes Lønning og Pensionering samt til Anskaffelsen af de for dem nødvendige Instrumenter afholdes for Thorshavns Vedkommende af Byens Kasse og i Landdistrikterne af vedkommende Sognekasse. Dog udreder Amtsrepartitionsfonden som Bidrag til Lønningen af Jordemødre i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 300, 40 Kr. aarlig til hver.

Omfatter et Jordemoderdistrikt flere Sogne eller Dele af Sogne, eller er der flere Jordemødre i samme Distrikt, fordeles Udgifterne paa de enkelte Sognekommuner efter Folketallet i de Bygder, der høre til Distriktet. Med Hensyn til Thorshavn og det Landdistrikt, der maatte have Jordemoder fælles med samme, bliver Forholdet for Fordelingen af de omhandlede Udgifter i Mangel af mindelig Overenskomst at fastsætte af Justitsministeriet.

Omkostningerne ved Jordemødrenes Oplærelse, derunder indbefattet Omkostningerne ved deres Rejse til det Sted, hvor de oplæres og tilbage til deres Hjem, samt ved Anskaffelsen af de fornødne Journaler til Brug for dem, udredes af Amtsrepartitionsfonden.

§ 6.

For Fødselshjælp og Pleje under Barselsengen tilkommer der Jordemoderen, foruden fri Befordring frem og tilbage, en rimelig Godtgørelse. I Tilfælde af Tvist om Betalingens Størrelse afgøres Spørgsmaalet af Amtmanden under behørigt Hensyn til paagældendes Stilling og øvrige Forhold derunder Afstanden fra Jordemoderens Bopæl, for Fødselshjælpen til 4—20 Kr., for hvert Besøg Jordemoderen efter Begæring aflægger hos Barselkvinden 50 Øre, samt for hver Dag, Jordemoderen efter Begæring opholder sig hos Barselkvinden udover den Tid, der medgaar til Forløsningen, 2—4 Kr.

Understøttes Barselkvinden af Fattigvæsenet, betaler dette Jordemoderen fra 4—6 Kroner foruden fri Befordring.

For at sætte Klyster, tage Vandet og lignende Bistand, som ydes Kvinder udenfor Barselsengen, er Jordemoderen ogsaa berettiget til en rimelig Betaling.

Den en Jordemoder tilkommende takstmæssige Betaling kan forlanges inddrevet ved Udpantning.

§ 7.

Jordemødrene ere pligtige til ufortøvet at yde enhver fødende i Distriktet, som begærer det, deres Hjælp. I Distriktsjordemoderens Forfald er Jordemoderen i Nabolanddistriktet pligtig til, saavidt saadant kan ske uden Forsømmelse af hendes eget Distrikt, at yde den fornødne Hjælp.

Med Hensyn til Udførelsen af deres Tjenesteforretninger ere Jordemødrene iøvrigt undergivne Fysici og Distriktslægenes Tilsyn, og have de i deres hele Forhold samvittighedsfuldt at rette sig efter den dem meddelte almindelige Instruks for Jordemødre samt de Bestemmelser Jordemodervæsenet betreffende, som senere maatte blive dem meddelte.

§ 8.

De Jordemoderen ved hendes Ansættelse tildelte Instrumenter vil hun ved Fratrædelse af Bestillingen have at tilbagelevere i tilbørlig Stand. Saavel disse som den Journal, Jordemoderen har at føre over de i hendes Praksis forekommende Fødsler, afleveres til vedkommende Distriktslæge, i hvis Arkiv Journalerne, naar de er udskrevne, opbevares.

§ 9.

Overtræder nogen Jordemoder de hende efter nærværende Lov og den hende meddelte Instruks påhvilende Forpligtelser, straffes hun, forsaavidt den af hende begaaede Forseelse ikke efter den gældende Lovgivning medfører strengere Straf, med Bøder, der tilfalde Amtsfattigkassen, og i Gentagelsestilfælde under særdeles skærpende Omstændigheder, og navnlig naar hun gentagne Gange har vægret sig ved ufortøvet at komme til en Barselkvinde, med Bestillingens Fortabelse. Hvis nogen Jordemoder misbruger den Fortrolighed, som en Barselkvinde viser ved at betro sig til hende, straffes hun straks med Bestillingens Fortabelse.

§ 10.

Naar ingen eksamineret Jordemoder kan erholdes, kan vedkommende kommunale Bestyrelse i Samraad med Distriktslægen foreløbig konstituere en ueksamineret Kone, der har aflagt Prøver paa sin Duelighed, til at forestaa et Jordemoderdistrikt, og tilstaa hende den i nærværende Lov fastsatte Løn.

§ 11.

De i nærværende Lovs §§ 4 og 5 indeholdte Bestemmelser om Jordemødrenes Lønning træde i Virksomhed til den førstpaafølgende 1. Oktober, efter at den i § 1 omhandlede Distriktsinddeling er bleven fastsat af Justitsministeriet.

Motiver til ovenstaaende Lovforslag.

Medens Jordemødrenes Lønningsforhold, for saa vidt angaar Pengelønnen, i det øvrige Kongerige ere ordnede ved Lov Nr. 85 af 1. April 1893, der forandrede de i Lov Nr. 53 af 15. Maj 1875 fastsatte Lønninger, er de færøske Jordemødres Lønningsforhold stadig uforandrede, idet den nugældende Lov findes i Lov af 29. Marts 1878. Dertil kommer, at man nede i Danmark allerede anser Lov af 1893 for forældet, og man arbejder derfor paa en ny Jordemoderlov, hvor det vil kunne ventes, at Lønnen forhøjes endnu mere.

Det er derfor rimeligt, at Fysikus paa Færøerne har fundet Anledning til at søge de henværende Jordemødres Lønningsforhold forbedrede, i hvilken Anledning han har indhentet Oplysninger fra alle henværende Jordemødre og udarbejdet den medfølgende Oversigt over deres Indtægter, jfr. Bilag 1, ligesom det maa billiges, at bemeldte Embedsmænd samtidig har fundet Anledning til at udarbejde Forslag til en ny Instruks for Jordemødrene, jfr. Bilag 2, og til at foreslaa en ny Inddeling af Jordemoderdistrikterne, jfr. Bilag 3. Medens Forslaget til Instruksen, der saavidt muligt er i Overensstemmelse med den almindelige Instruks for Jordemødre af 25. November 1896, vil blive forelagt Justitsministeriet til Stadfæstelse, hvilket dog ikke kan ske før Lovforslaget er stadfæstet, vil Forslaget til den nye Inddeling af Distrikterne blive forelagt Lagtinget, naar Lovforslaget er bleven ophøjet til Lov og Forstanderskaberne derefter har haft Lejlighed til at udtale sig derom.

Hvad de enkelte Paragraffer angaar, skal man bemærke følgende:

ad § 1.

Denne Paragraf stemmer med den nugældende Ret, saaledes som denne er efter Lov Nr. 69 af 1. April 1910; kun er det udtrykkelig udtalt, at for saa vidt der indenfor samme Distrikt ønskes flere Jordemødre, og der blandt de vedkommende Forstanderskaber er Uenighed om, hvor de skal bo, afgøres Spørgsmaalet om deres Bopæl af Amtet.

ad §§ 2 og 3.

Ganske enslydende med den nugældende Lovs §§ 2 og 3, kun at Jordemødrene nu altid skal oplæres paa Rigshospitalet i København.

ad § 4.

Som det vil ses, er Lønforhøjelsen meget betydelig. Grunden hertil er dels den, at alle Levnedsmidler ere blevne dyrere og Fornødenhederne større, siden den nugældende Lov udkom, og dels den, at det har vist sig næsten umuligt paa Grund af de færøske Jordemødres Lønningsforhold at faa Kvinder til at lade sig uddanne, uanset at de har faaet gratis Uddannelse og fri Rejse til København.

Til Sammenligning tjener, at Forholdene nede i Danmark for Tiden ere følgende:

Pengelønnen er fra 130 Kr. til 160 Kr. aarlig. Der tilstaas dem desuden efter 10 Aars god Tjeneste et Alderstillæg af 40 Kr., hvilket Tillæg efter mindst 15 Aars god Tjeneste forhøjes til 80 Kr. Af Naturalydelser tilkommer der Distriktsjordemødrene i Landdistrikterne 2 Favne Brænde eller et Kvantum Tørv af lige Værdi, et 4 å 5 Fag stort Bondehus med dertil hørende lille Have, samt Græsning og Vinterfourage til en Ko, eller en dertil svarende Jordlod. Ønsker hun hellere Huslejhjælp end frit Hus, kan hun forlange 12 Kr. aarlig. I Købstæderne har hun samme Ret, dog at Huslejegodtgørelse her ansættes til 60 å 80 Kr. aarlig. (Instruks Nr. 129 25. Novbr. 1896 § 20; Reglement 21. Novbr. 1910 § 15; Lov 8. Marts 1856 § 2.)

Der er derhos i Lovforslaget tillagt hende Pensionsret.

ad § 5.

Svarer til den nugældende Lovs § 5, kun at Amtsrepartitionsfonden ikke mere betaler til alle Jordemødrene i Hoveddistrikterne, men kun til de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 300. Resultatet bliver for Fonden næsten det samme.

ad § 6.

Ligesom Lønnen er forhøjet, er ogsaa den Jordemødrene tilkommende Godtgørelse betydelig forhøjet. Der er derhos hjemlet Udpantningsret for den takstmæssige Betaling. I Tvivlstilfælde afgør Amtmanden Spørgsmaalet om Godtgørelsens Størrelse. Dette er i Overensstemmelse med den i Danmark gældende Ret.

ad §§ 7—11.

Svarer til de nugældende, kun at »Landkirurgen« er ændret til »Fysikus« og »et Fruentimmer« i § 9 til »en Barselkvinde«.

Forslag
til
I n s t r u k s
for
samtlige til Praksis berettigede Jordemødre paa Færøerne.

§ 1.

Jordemødrene henhøre til Landets Medicinalpersonale og staa m. H. t. Bestilling, Pligter og Forretninger under Sundhedsstyrelsen. Fysikus og Distriktslæge er Medlemmed mellem Sundhedsstyrelsen og Jordemødrene (se § 17).

§ 2.

Naar en Kvinde paa lovlig Maade har erholdt Lærebrev som Jordemoder og har aflagt den befalede Jordemodered, er hun berettiget til at nedsætte sig overalt paa Færøerne og at udøve Praksis som Jordemoder. Dog skal hun, inden hun paatager sig nogen Forretning, personlig have fremstillet sig for den Distriktslæge, i hvis Distrikt hun agter at praktisere, og have forevist ham sit Lærebrev. Ligeledes skal hun, inden hun paatager sig nogen Forretning, have sendt Fysikus og Amtmanden en skriftlig Meddelelse om, hvor hun har nedsat sig. Forlader en Jordemoder sit tidligere Opholdssted for at nedsætte sig et andet Sted paa Færøerne, skal hun anmelden dette for de to sidstnævnte Embedsmænd og derhos for Distriktslægen baade paa det Sted, som hun forlader, og paa det Sted, hvor hun paany nedsætter sig.

§ 3.

Til en Jordemoders Praksis henhøre følgende Forretninger:

- a t betjene den fødende Kvinde i Fødselen og Barselkvinden i hendes Barselseng;
- a t sørge for det nyfødte Barns Pleje;
- a t undersøge Kvinder med Hensyn til Spørgsmaalet om Tilstedeværelsen af Svangerskab eller om foregaaet Fødsel;
- efter en Læges Anvisning at undersøge ikke svangre Kvinder med Hensyn til Spørgsmaalet om Tilstedeværelsen af nogen sygelig Tilstand i Kønsgangene eller i Endetarmen;
- a t sætte Klyster;
- a t tage Vandet fra Kvinder;
- a t aarelade;
- a t foretage Kopsætning;
- a t foretage Indsprøjtninger i de kvindelige Kønsgangene;
- a t anlægge Moderkranse og andre Bandager for de kvindelige Kønsgangene efter en Læges Anvisning.

Hun er pligtig til under Udførelsen af disse Forretninger nøjagtigt at

følge de Regler, som ere blevne hende meddelte under hendes Undervisning paa Fødselstiftelsen, og strængt at holde sig indenfor de Grænser, som ved denne ere hende anviste. Udenfor de Tilfælde, som hun ved denne Undervisning er oplært til at behandle, maa hun aldeles ikke give sig af med Sygebehandling. For saa vidt der af Sundhedsstyrelsen gives Jordemødrene særlige Anvisninger, har hun nøje at følge dem. *)

§ 4.

Naar en Jordemoder bliver kaldet til en fødende i det Distrikt, for hvilket hun er ansat, eller i hvilket hun har anmeldt at ville praktisere, og de fornødne Befordringsmidler ere tilstede, da er hun, saafremt hun ikke har Jovlig Forhindring, pligtig straks at følge Kaldet. Fra denne Forpligtelse kan hun, dersom hun ikke er Distriktsjordemoder eller Ilhjælpedistriktsjordemoder, frigøre sig, dog kun ved i Tide, inden hun bliver kaldet til den fødende, at meddele denne, at hun ikke ønsker at betjene hende. Men selv om hun saaledes har frigjort sig, skal hun dog være pligtig at møde, naar der sendes hende Bud, at der er øjeblikkelig Livsfare tilstede for den fødende eller for Barnet, eller at en anden Jordemoders Ilhjælp forgæves har været søgt.

§ 5.

Er Jordemoderen kommen til den fødende, og finder hun, at Fødselen er begyndt, da skal hun forblive i Huset, indtil Fødselen baade af Barnet og af Efterhyrden er tilendebragt, og der ikke mere er nogen Fare for Blødning efter Fødselen. Er en Læge tilkaldt, retter hun sig i alt efter hans Anordninger, understøtter ham paa bedste Maade i de Operationer, som han maatte foretage, og forbliver hos Barselkonen efter Fødselen, saalænge som han bestemmer. Hun bidrager efter Evne til, at Lægens Anordninger og Forskrifter under Barselsen gen overholdes.

Hun maa hverken selv give eller tillade, at andre give den fødende smertestillende Midler til Bedøvelse uden efter Lægens Ordination og i hans Nærværelse.

§ 6.

Straks efter Fødselen skal Jordemoderen erindre Forældrene om den dem paahvilende Pligt, i Thorshavn inden 2 Dage og paa Landet inden 8 Dage efter Fødselen at anmelde denne for vedkommende Kirkebetjent.

Er det nyfødte Barn saa svagt, at hun tvivler om, at det kan vedblive at leve, underretter hun Forældrene derom, idet hun henstiller til dem, om de ville have Barnet hjemmedøbt. Dersom Sagen er paatrængende og det af Vedkommende ønskes, er hun berettiget til at foretage Hjemmedaaen, naar ingen ordineret Mand, Skolelærer eller anden oplyst Mand af sat Alder og gode Sæder eller Barnets Fader selv er tilstede; thi kan saadan Mandsperson faas, maa Jordemoderen ej forrette Hjemmedaaen. Jordemoderen bør derefter selv, ifald hun har forrettet Hjemmedaaen, anmelde saadant for vedkommende Præst, i Hovedsognet eller det Sogn, hvor Præsten bor, inden 8 Dage og i de andre Sogne ved hans næste Besøg ved Stedets Kirke, og angive Aarsagen til, at Barnet er bleven hjemmedøbt.

§ 7.

Giver et nyfødt Barn ikke Livstegn fra sig, og er der ingen sikre Tegn paa allerede indtruffen Død tilstede, skal hun betragte det som skindødt og straks

*) For Tiden foreligger:

1) Vejledning for Jordemødre til Forebyggelse af forskellige smitsomme Sygdomme, udstedt af Justitsministeriet 17. Juni 1907.

2) Anvisning til Blodudtømmelse ved Aareblødning og Kopsætning, udarbejdet for Jordemødre ved Sundhedsskolelægers Forening Juli 1906.

skride til Anvendelsen af de til Oplivelse egnede Midler med al Kraft og Udholdenhed, indtil der ikke mere er Haab om at kalde Barnet til live.

§ 8.

Jordemoderen har overalt, hvor hun skønner, at Forholdene afgive Opfordring dertil, at meddele Barselkvinden fornøden Anvisning med Hensyn til Barnets Pleje i den første Tid efter Fødselen, samt i alle Tilfælde, hvor hun finder Forholdene i Barselkvindens Hjem af den Beskaffenhed, at de udsætte Barnets Helbred for Fare, at indberette dette til Øvrigheden.

§ 9.

Dersom den fødende er angreben af en smitsom Sygdom, er Jordemoderen ikke berettiget til derfor at nægte at betjene hende eller at udføre de Handlinger som ere nødvendige til hendes Forløsning, men Jordemoderen bør iøvrigt anvende de til at beskytte sig selv mod Smitten egnede Midler. Dersom den Fødende er angreben af venerisk Sygdom, eller det er Jordemoderen bekendt, at hun tidligere har lidt af denne Sygdom i nogen af dens konstitutionelle Former, skal hun anse Barnet som mistænkt for Sygdommen, selv om det ikke frembyder noget tydeligt Tegn paa denne, og hun maa da ikke give det til Brystet hos nogen anden Kvinde end dets egen Moder, uden at underrette Ammen, eller give det i Pleje, uden at underrette Plejeforældrene om, at Barnet er mistænkt. Er Sygdommen derimod kendelig tilstede hos Barnet, maa det ikke gives til Brystet hos anden Kvinde end dets egen Moder, ej heller sættes i Pleje, uden at Plejeforældrene erholde Underretning om, af hvilken Sygdom Barnet er angrebet. Jordemoderen bør straks anmelde for Distriktslægen, hvad hun ved saadan Lejlighed har foretaget.

§ 10.

Opstaar der hos en Barselkvinde Barselsfeber eller anden smitsom Sygdom, som let kan forplantes ved Jordemoderen, da bør denne uopholdelig gøre Anmeldelse herom for Distriktslægen, og anvende de Midler, som denne tilraader, til Forebyggelse af Smittens Forplantning. Finder han det nødvendigt at paalægge hende, foreløbig ganske at afholde sig fra at betjene fødende, bør hun ogsaa rette sig derefter, dog kun indtil Spørgsmaalet om denne Forholdsregels Nødvendighed er afgjort af Fysikus. Har Fysikus forbudt hende at betjene Fødende, for ikke at udbrede Sygdomssmitte, maa hun nøjagtig rette sig derefter i hele den Tid, for hvilken Forbudet er udstedt.

Samme Regel gælder, dersom Jordemoderen selv angribes af en smitsom Sygdom, eller der opstaar smitsom Sygdom i hendes Hjem.

§ 11.

Det er Jordemoderen forbudt at udfritte den fødende eller svangre om, hvem der er Fader til hendes Barn. Hun bør derhos iagttage den strengeste Tavshed med Hensyn til Svangerskab og Fødsel hos Kvinder, som ønske, at dette skal holdes hemmeligt, medmindre der opstaar Formodning hos hende om, at en Forbrydelse er udført eller tilsigtet. Er Forbrydelsen udført, bør hun straks anmelde Sagen til Stedets Politiovrighed (i Thorshavn Landfogden, udenfor Thvrsnavn vedkommende Sysselmand) eller for Distriktslægen, for at denne kan melde det til Politiovrigheden, og det samme bør hun gøre, dersom den kun er tilsigtet og hun ikke holder sig overbevist om, at Forsættet igen er opgivet. Kaldes hun til en Kvinde, som nylig har født uden Vidners Tilstedeværelse, og Barnet er dødt eller ikke tilstede, skal hun ligeledes anmelde Sagen for Politiovrigheden.

§ 12.

En Jordemoder maa ikke optage svangre eller fødende i sit Hus for der at føde, medmindre hun for hvert enkelt Tilfælde har modtaget Distriktslægens Tilladelse dertil og underkaster sit Hus dennes Tilsyn saalænge Kvinden er hos hende.

§ 13.

Jordemoderen er pligtig til at føre nøjagtig Bog over alle Fødsler, ved hvilke hun betjener den fødende. Naar hun ned sætter sig i et Distrikt, anmoder hun Distriktslægen om at erholde en autoriseret Protokol til deri at indføre disse Fødsler, og i denne Protokol indfører hun derefter stadig Beretning om enhver Fødsel i Løbet af den første Dag, efterat hun er kommen hjem fra Forretningen, ved at udfylde alle Rubrikker i Protokollens Skema, hvorefter hun til den Tid ved Besked, hvorhos hun senere har at udfylde de øvrige Rubrikker.

Naar hun tilsiges til Møde med Fysikus eller Distriktslægen, modtager hun denne Protokol. Er Protokollen udskreven, eller forlader hun Distriktet, eller opgiver hun sin Praksis, afleverer hun Protokollen til Distriktslægen.

§ 14.

Enhver Jordemoder skal til vedkommende Sognepræst gøre Anmeldelse om hvert levende født Barns Fødsel, hvorved hun har gjort Tjeneste, selv om Barnet fødes saa meget før Tiden, at det ikke anses for levedygtigt. Til Anmeldelsen benyttes den dertil særlig anordnede Blanket, som faas udleveret hos vedkommende Distriktslæge, og som udfyldt indleveres inden 1 Uge efter den stedfundne Fødsel til Sognepræsten ved den Kirke, i hvis Sogn Fødselen er forefalden.

Jordemødrene fritages ikke herved for den dem efter Instruksens § 6. 1. Stykke, paahvilende Forpligtelse til at erindre Forældrene om den disse paahvilende Pligt til i Thorshavn inden 2 Dage og paa Landet inden 8 Dage efter Fødselen at anmelde denne for vedkommende Kirkebetjent.

Forsaavidt Jordemoderen ikke selv har let Adgang til personlig at afgive Anmeldelse til Præsten, er hun berettiget til at overgive den til Barnets Fader eller den Person, hvem Anmeldelsespligten forøvrigt paahviler, til Aflevering samtidig med, at han opfylder den ham selv paahvilende Anmeldelsespligt.

§ 15.

Er det Barn, som fødes, dødt eller skindødt uden senere at kunne bringes tillive, skal Jordemoderen affatte en Beretning derom, hvilket hun udfører ved at udfylde de tomme Rubrikker i det hertil anordnede Skema, som hun erholder hos Distriktslægen. Denne Anmeldelse afleverer hun snarest muligt til Stedets Sognepræst.

Anmeldelsen kan ikke i noget Tilfælde træde i Stedet for Dødsattest for Barnet; men i ethvert Tilfælde skal der tillige afholdes særligt Ligsyn af en Læge eller Ligsynsmand, hvilket Jordemoderen har at bringe Vedkommende i Erindring.

§ 16.

Naar Jordemoderen betjener en ugift fødende, skal hun nøje mærke sig de Omstændigheder, der ere af Betydning ved Bedømmelsen af Barnets Fødselsbaarenhed, samt foretage de Vejninger og Maalinger, som herved komme i Betragtning, og paa Stedet opskrive Tallene. Hun skal den første Dag, efterat hun er hjemkommen fra en saadan Fødsel, optegne disse Omstændigheder paa det hertil forordnede Skema, som hun omhyggeligt opbevarer og senere udleverer, naar det af rette vedkommende forlanges. Fraflytter hun sit Distrikt eller opgiver hun sin Praksis, afleverer hun disse Skemata til Distriktslægen.

§ 17.

Jordemoderens nærmeste foresatte er den Distriktslæge, i hvis Distrikt hun er bosat. I den Bygd, hvor hun opholder sig, er hun pligtig at møde for ham, hvor han bestemmer, og give Forklaring, naar det af ham forlanges; de Raad, Paalæg og Advvarsler, som han maatte give hende, er hun pligtig at følge.

De samme Forpligtelser har hun overfor Fysikus, der fører det overordnede Tilsyn med hende, og til hvem hun kan klage, dersom hun fortrædiges i sin Virksomhed. Naar hun af Fysikus tilsiges, er hun pligtig at møde paa det af ham betegnede Sted, for at gøre Rede for sin Virksomhed baade i Almindelighed og i enkelte særlige Tilfælde og for at give ham Forvisning om, at hun har vedligeholdt de til hendes Kalds Udøvelse nødvendige Kundskaber.

§ 18.

En Distriktsjordemoder eller Hjelpe-distriktsjordemoder har alle de samme Pligter, som ifølge denne Instruks paalvile de praktiserende Jordemødre. Desuden har hun følgende særlige Forpligtelser:

Hun er pligtig straks at komme til enhver fødende, til hvilken hun bliver kaldet indenfor det Distrikt, for hvilket hun er ansat, naar de fornødne Befordringsmidler ere tilstede og hun ikke har lovlig Forhindring; og hun kan ikke ved nogen forudgaaende Meddelelse til den fødende eller dennes nærmeste frigøre sig for denne Forpligtelse.

Hun skal, naar Distriktsjordemoderen i et tilgrænsende Distrikt har lovligt Forfald, i hendes Sted overtage de Forretninger, hvortil hun maatte blive kaldet; og det er hende ikke forment at paatage sig Praksis i et andet Distrikt end hendes eget, naar kun hendes Forretninger i dette ikke tilsidesættes. Men er hun ikke kaldet i Praksis, maa hun ikke rejse bort fra sit Distrikt uden at have erhvervet Distriktslægens Tilladelse dertil. Hun maa ikke være borte fra sit Hjem, uden at der i dette er nogen tilstede, som ved Besked med, hvor hun er at finde. De Redskaber, som hun af det offentlige erholder udleverede til Brug i sin Forretning, skal hun holde renlige og i forsvarlig Stand samt forelægge til Distriktslægens Eftersyn, saa ofte det af denne forlanges. Hun modtager dem ved sin Bestillings Tiltrædelse efter Syn af Distriktslægen og afleverer dem paa samme Maade, naar hun atter fratræder Bestillingen.

Hun skal i sit Distrikt, foruden at betjene de fødende i Fødsel og Barselseng og sørge for de nyfødte Børns Pleje, ogsaa, naar det forlanges, udføre de øvrige Forretninger, som ifølge § 3 i denne Instruks høre til en Jordemoders Praksis, mod herfor at nyde en passende Godtgørelse i hvert enkelt Tilfælde.

§ 19.

For Fødselshjælp og Pleje under Barselsengen tilkommer der Jordemoderen, foruden fri Befordring frem og tilbage en rimelig Godtgørelse. I Tilfælde af Tvist om Betalingens Størrelse afgøres Spørgsmaalet af Amtmanden under behørigt Hensyn til paagældendes Stilling og øvrige Forhold, derunder Afstanden fra Jordemoderens Bopæl, for Fødselshjælpen fra 4—20 Kroner, samt for hver Dag, Jordemoderen efter Begæring opholder sig hos Barselkvinden udover den Tid, der medgaar til Forløsningen, fra 2—4 Kroner. Understøttes Barselkvinden af Fattigvæsenet, betaler dette Jordemoderen fra 4—6 Kroner foruden at give hende fri Befordring.

Det er ikke Jordemoderen forbudt at modtage et højere Vederlag end det anførte, naar det godvillig maatte blive hende ydet, men hun maa ikke anmode om saadant, og ethvert Forsøg paa, naar hun kaldes til Fødselen, eller under denne at erholde Tilsagn om højere Vederlag, er hende strengt forbudt. — Er en Jordemoder ikke Distriktsjordemoder eller Hjelpe-distriktsjordemoder, kan hun, inden hun kaldes til Fødselen, betinge sig en højere Betaling som Vilkaar for at betjene den fødende.

Den en Jordemoder tilkommende takstmæssige Betaling kan forlanges inddrevet ved Udpantning.

§ 20.

En Distriktsjordemoder nyder, foruden den alle Jordemødre tilkommende Betaling for hver enkelt Forretning, tillige en fast Pengeløn.

Distriktsjordemødrene i Hoveddistrikterne lønnes med en aarlig Løn, der efter Forstanderskabernes nærmere Bestemmelse kan variere mellem 150 Kr. og 250 Kr., medens de i Hjælpedistrikterne ansatte Jordemødres Løn variere mellem 100 Kr. og 150 Kr.

Efter hvert 10 Aars god Tjeneste tilstaas der Jordemødrene i Hoveddistrikterne et Tillæg af 20 Kr. og Jordemødrene i Hjælpedistrikterne et Tillæg af 10 Kr. Finder vedkommende kommunale Bestyrelse, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at indrømme Alderstillægget, indstilles Sagen gennem Amtet til Justitsministeriets Afgørelse.

§ 21.

Naar en Jordemoder afskediges paa Grund af Alder eller Svagelighed eller anden hende utilregnelig Aarsag, beholder hun som Pension sin Pengeløn, Alderstillægget derunder indbefattet. Finder vedkommende kommunale Bestyrelse, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at indrømme Pension, indstilles Sagen gennem Amtet til Justitsministeriet.

§ 22.

Denne Instruks gælder for samtlige til Praksis berettigede Jordemødre, saavel eksaminerede som de ueksaminerede, der af Forstanderskabene maatte være konstituerede i Henhold til § 10 i Lov af . . . om Jordemoder-væsenet paa Færøerne, og ophæves herved de for Jordemødrene tidligere udfærdigede Instrukser.

Overtræder nogen Jordemoder de i denne Instruks indeholdte Bestemmelser, straffes hun, forsaavidt den af hende begaaede Forsøelse ikke efter den gældende Lovgivning medfører strengere Straf, med Bøder, og i Gentagelses-tilfælde under særdeles skærpende Omstændigheder, og navnlig naar hun gentagne Gange har vægret sig ved ufortøvet at komme til en Barselkvinde, med Bestillingens Fortabelse. Hvis nogen Jordemoder misbruger den Fortrolighed, som en Barselkvinde viser ved at betro sig til hende, straffes hun straks med Bestillingens Fortabelse.

§ 23.

Ved den Undervisning, som meddeles Jordemødrene i Jordemoderskolen paa Rigshospitalet i København, bliver indholdet af denne Instruks at gennemgaa og forklare for dem. Et trykt Eksempplar af Instruksen bliver at meddele enhver Jordemoder ved hendes Beskikkelse eller Nedsættelse paa Færøerne.

Forslag

til

Bekendtgørelse om Færøernes Inddeling i Jordemoderdistrikter.

I Henhold til Lov om Jordemodervæsenet paa Færøerne af § 1, bestemmer Justitsministeriet herved, efter Indstilling af Lagtinget, at Færøerne inddeles i følgende 24 Jordemoderdistrikter:

A. *Norderøernes Lægedistrikt:*

- 1) Videreg Hoveddistrikt bestaaende af: Viderejde, Mule, Norddeble, Deble, Nordtofte og Kvannesund.
- 2) Svinø Hjælpedistrikt bestaaende af: Svinø.
- 3) Fuglø Hjælpedistrikt bestaaende af: Fuglø.
- 4) Klaksvig Hoveddistrikt bestaaende af: Klaksvig, Vaag, Gjerdum, Mørkenøre, Nordøre, Aærne, Strond, Arnefjord, Skaaletofte og Haraldsund.
- 5) Husum Hjælpedistrikt bestaaende af: Husum, Sydredal, Mygledal, Trollenæs, Kunø og Skard.
- 6) Fuglefjord Hoveddistrikt bestaaende af: Fuglefjord, Hellerne og Andefjord.
- 7) Gøte Hoveddistrikt bestaaende af: Nordregøte, Gøtegjøv, Sydregøte, Lervig, Skibenæs, Solmundefjord og Skaalebotn.
- 8) Funding Hjælpedistrikt bestaaende af: Funding, Fundingsbotn, Gjøv og Eldevig.

B. *Thorshavn Lægedistrikt:*

- 9) Strænder Hoveddistrikt bestaaende af: Strænder, Skaale, Lamhauge, Glibre, Saltangeraa, Saltnæs, Tofte, Næs, Ridevig og Avevig.
- 10) Thorshavn Hoveddistrikt bestaaende af: Thorshavn, Kalbak, Sund, Hvidenæs, Højvig, Arge. Bø, Kirkebø, Velbestad, Sydredal, Nordredal, Hestø og Kolter.
- 11) Nolsø Hjælpedistrikt bestaaende af: Nolsø.
- 12) Sand Hoveddistrikt bestaaende af: Sand og Skopen.
- 13) Husevig Hjælpedistrikt bestaaende af: Husevig, Skaalevig, Dal og Skarvenæs.
- 14) Skuø Hjælpedistrikt bestaaende af: Skuø og Store Dinon.

C. Vestmanhavn Lægedistrikt:

- 15) Vestmanhavn Hoveddistrikt bestaaende af: Vestmanhavn, Vaalen, Næsset og Slettenæs.
- 16) Kvivig Hjælpedistrikt bestaaende af: Kvivig, Stykket, Lejnum og Skælling.
- 17) Kollefjord Hoveddistrikt bestaaende af: Kollefjord, Thorsvig, Kvalvig, Strømnæs, Øre, Selletræ og Morskranæs.
- 18) Ejde Hoveddistrikt bestaaende af: Ejde, Lysaa, Svinaaer, Nordskaale, Tjørnevig, Haldersvig, Langesand (Nybo) og Saksen.
- 19) Midvaag Hoveddistrikt bestaaende af: Midvaag og Sandevaag.
- 20) Sørvag Hjælpedistrikt bestaaende af: Sørvag, Bø, Gaasedal og Vigum.
- 21) Myggenæs Hjælpedistrikt bestaaende af: Myggenæs.

D. Snderø Lægedistrikt.

- 22) Kvalbø Hoveddistrikt bestaaende af: Kvalbø og Kvalvig.
- 23) Tveraa Hoveddistrikt bestaaende af: Tveraa, Trangisvaag, Prodebø, Ørdevig og Famien.
- 24) Vaag Hoveddistrikt bestaaende af: Vaag, Porkere, Næs, Hove, Løpra, Øgrum, Vigerbirge og Sumbø.

Motiver til Forslag til Bekendtgørelse om Færøernes Inddeling i Jordemodersdistrikter.

I Justitsministeriets Bekendtgørelse af 29. August 1878 om Færøernes Inddeling i Jordemoderdistrikter er der sket følgende Ændringer, nemlig ved Justitsministeriets Bekendtgørelse af 8. Februar 1904, hvorved Kvivig Hjælpedistrikt udsøndredes som særligt Distrikt, og ved Justitsministeriets Bekendtgørelse af 7. November 1908, hvorved Fuglefjord og Solmundefjord Hoveddistrikter omlagdes til 3 Distrikter: Fuglefjord, Gøte og Strænder Hoveddistrikter. Disse Ændringer ere bibeholdt i foreliggende Forslag, dog med den Ændring, at Skaalebotn henlægges til Gøte; dette begrundes ved, at Afstanden fra Skaalebotn til Gøte er betydelig (Halvdelen) kortere end fra Skaalebotn til Strænder.

I nævnte Justitsministeriets Bekendtgørelse af 7. November 1908 bestemmes, at Omlægningen først skal træde i Kraft fra det Tidspunkt, en Jordemoder for Gøte Hoveddistrikt ansættes; vel er der ikke endnu ansat nogen Jordemoder her, og Distriktet kan formentlig fremdeles, saalænge der, som det for Tiden er Tilfældet, findes 2 Jordemødre (1 Distrikts- og 1 praktiserende Jordemoder) i Fuglefjord, besørges af disse; men i den ny Bekendtgørelse bør Bestemmelserne formentlig optages straks, idet Gøtedistriktet, indtil Jordemoder ansættes her, kan betjenes som tidligere, dels af Jordemoderen i Fuglefjorddistriktet, dels af Jordemoderen i Strænderdistriktet. Det skal bemærkes, at ved Oprettelse af Gøtedistriktet, Jordemoderdistriktets Grænser ikke mere falder indenfor Lægedistriktets, idet Skibenæs, Skaalebotn og Solmundefjord høre til Thorshavn Læge-

distrikt, dette kan for Jordemoderens Indberetninger nok spille nogen Rolle, som imidlertid næppe vil falde besværligere, naar hun faar Paalæg om at føre særlig Protokol over de i de 3 nævnte Bygder forefaldende Fødsler.

I Jordemoderdistrikt 1) er tilføjet Bygden Norddeble, og Bygden Tofte er benævnet Norddeble.

4) Distriktet er kaldt »Klaksvig« efter Hovedbygden; yderligere begrundet ved, at der findes et »Vaag« Jordemoderdistrikt paa Suderø.

Endvidere er opregnet de Bygder, der i Bekendtgørelse af 29. August 1878 indbefattes under »Vaag«, og Bygden Haraldsund er henlagt til Distriktet, som det naturligste, efter at

5) Husum Hjælpedistrikt er dannet af de tidligere Kunø, Trollenæs og Sydredal Hjælpedistrikter. Jordemoderen maa formentlig bo i Husum Bygd.

Trollenæs Hjælpedistrikt har ikke været besat siden 1889 og Beboerne har siden da søgt Jordemoder i Husum.

Med Hensyn til Forslaget om ogsaa at nedlægge Kunø Hjælpedistrikt antøres Distriktslægens Udtalelser: »I hele Aaret 1911 har al Jordemoderpraksis i Kunø Hjælpedistrikt været i Hænderne paa Jordemoderen fra Husum, der overfor mig har udtalt, at Arbejdet ikke overstiger, hvad én Jordemoder med Lethed kan overkomme. I enkelte Tilfælde vil Brænding kunne hindre Jordemoderen fra Husum i at komme til Kunø, men i saa Tilfælde vil Jordemoderen fra Klaksvig kunne landsættes paa Sydspidsen af Kunø og gaa til Bygden, en Fremgangsmaade, der yderligere lettes ved, at Kunø staar i god telefonisk Forbindelse med Klaksvig.«

Ændringerne til 6—7—9 ere omtalte. I Distrikt 9) er tilføjet Bygden Avevig.

10) Hestø og Kolter ere optagne i dette Distrikt. Allerede nu betjenes dette Distrikt fra Thorshavn, hvor der findes 2 Distrikts- og 1 praktiserende Jordemoder.

11—12—13—14 ere uforandrede.

Omlægningen af Distrikt 15—16 er omtalt.

17—18—19—20—21—22—23—24 ere uforandrede.

Af Hensyn til en eventuel Forandring i denne Inddeling foreslaas, at der ved fremtidige Ansættelser af Jordemødre tages Forbehold om Distriktsforandringer.

Bilag 9.

Oversigt

over

Færø Amtskommunes økonomiske Status

til Brug for Lagtinget

1912.

pr. 1. Okto-

Aktiver.

Kr. Ø.

a.	Forskud i Regnskabsaaret samt urefunderede Forskud fra tidligere Aar 16004 Kr. 96 Ø., hvoraf formentlig kun c. 10000 Kr. kommer til Indtægt. Resten vil dels komme Fonden til Udgift, dels ikke kunne opholdes refunderet.....	10000 00
b.	Restancer (Skatter)	19629 67
c.	Tilgodehavende hos økonomisk Fond i Anledning af Udgifter til Lagtingstidende	4476 68
d.	Kontant Beholdning	8546 92

Ialt. . 42653 27

pr. 1. Ju-

a.	Forskud i Regnskabsaaret samt urefunderede Forskud fra tidligere Aar 11462 Kr. 89 Ø., hvoraf formentlig kun c. 8000 Kr. vil komme til Indtægt	Kr. Ø. 8000 00
b.	Restancer (Skatter)	12258 59
c.	Kontant (Beholdning)	21437 46

Ialt... 41696 05

Forskellen udlignes ved, at Fonden ejer Sanatoriet og Lagtingshuset.

I Tidsrummet mellem de 2 Status er der: 1) i December Termin 1911 optaget et Laan, hvoraf 35000 Kroner (reelt 35503 Kr. 12 Ø.) kom Amtsrepartitionsfonden til Gode; de 29329 Kr. 48 Ø. brugtes til Dækning af Gælden til Forøya Banki; de 6173 Kr. 69 Øre indgik i Kassebeholdningen. 2) Udgifterne til Lagtingstidende indtil 1909—10 inkl. er refunderet med 4476 Kr. 68 Øre fra Økonomisk Fond. 3) Omvendt har Amtsrepartitionsfonden udbetalt Amtsfattigkassen 2137 Kr. 97 Øre til Lovsamlingen og 2000 Kr., som midlertidigt var laant af Økonomisk Fond.

fondens Status

ber 1911.

Passiver.		Kr. Ø.
Restgæld til »Bikuben« ifølge Obligation af 21. September 1907 pr. Juni		
Termin 1912		45848 82
Forskud fra Amtsfattiggkassen	{ til Sanatoriet	14462 Kr. 00 Ø.
	{ til Lovsamlingen	2137 — 77 —
		16599 97
— - Økonomisk Fond	{ til Sanatoriet	17650 Kr. 00 Ø.
	{ ifølge Obligation	8000 — 00 —
	{ midlertidigt Laan	2000 — 00 —
		27650 00
— - Kirkekasserne		10845 00
Gæld til Føroya Banki		29329 43
Ialt...		130268 22

li 1912.

Restgæld til »Bikuben« ifølge Obligation af 21. September 1907 pr. Juni		
Termin 1912		45848 82
Forskud fra Amtsfattiggkassen		14462 00
— - Økonomisk Fond	{ til Sanatoriet	17650 Kr. 00 Ø.
	{ ifølge Obligation	8000 — 00 —
		25650 00
— - Kirkekasserne		10845 00
Restgæld til »Kreditforeningen« ifølge Obligation af 17 Novbr. 1911		34702 50
Ialt...		131603 32

Overslag over Amts- for Aaret

Indtægter.

	Kr.	Ø.
1. Paaligning paa Jordegods og Kommunerne, som den var for 1911--12	18388	11
2. Tilskud fra Statskassen	3000	00
3. Andre Indtægter (Renter og Handelsbevillinger)..... c.	511	89

Indtægterne anslaaet til 21900 00

Det bemærkes, at Renteindtægten maaske er ansat noget lavt; men da der kan paaregnes større Udbetalinger, og en Del af Beløbet ikke forrentes, ligesom det ikke er sikkert, at det i Status nævnte Beløb af 8000 Kr. indgaar med sit fulde Beløb, har man ment at burde holde sig paa den sikre Side.

repartitionsfonden

1912—13.

Udgifter.

		Kr.	Ø.
Udgifter til Lagtinget		c.	7500 00
— - Justits-, Politi- og Fattigvæsen		c.	2500 00
— - Valgvæsenet		c.	250 00
— - Medicinalvæsenet		c.	6000 00
— - Samfærdselsvæsenet		c.	1000 00
— - Skolevæsenet		c.	700 00
— - Landbruget		c.	250 00
— - Renter og Afdrag af Gælden til »Bikuben« og »Kreditfor-			
eningen			5258 50
— - { Renter til Kirkekasserne af 10845 Kr. }		c.	760 00
{ — - Økonomisk Fond af 8000 Kr. }			
— - Forskelligt			250 00
— - { Renter og Afdrag til Økonomisk Fond af 17650 Kr. }			
{ Renter og Afdrag til Amtsfattigkassen af 14462 Kr. }			2300 00 ?
{ Afdrag til Kirkekasserne af 10845 Kr. }			
{ Afdrag til Økonomisk Fond af 8000 Kr. }			
— - Nyt Arresthus c. 5000 Kr.			
Renter og Afdrag heraf			300 00 ?
Udgifterne anslaaet til...			27068 50

Udgifterne ere anslaaede efter Regnskabet 1910—11, dog gennemgaaende noget lavere. De to med Spørgsmaalstegn betegnede Poster ere Nybevillinger, til hvilket Lagtinget skal tage Stilling, men som formentlig ikke kan forbigaaes. Man kunde maaske udbetale Økonomisk Fond 3650 Kr., Amtsfattigkassen 4462 Kr., Kirkekasserne 845 Kr.; tilbage var en Gæld til Lagtingets Kasser paa 42000 Kr.

Det bemærkes, at Sanatoriet hidtil har givet Underskud og maa derfor formentlig paaregne Støtte fra Amtsrepartitionsfonden. Udgifterne til Landbo-kommissionen forlanges formentlig snart refunderet. I det hele taget ere Ud-gifterne lavt ansatte.

pr. 1. Okto-

Aktiver.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
a. Grundfonden		19056	00		
b. Disponible Midler:	Kr. Ø.				
1. Forskud til Amtsrepartitionsfonden	17650 00				
2. Restancer	944 34				
3. Færø Amts Sparekasse	10702 31				
4. Kontant	42 33				
		29338	98		
				48394	98

pr. 1. Ju-

		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
a. Grundfonden		20056	00		
b. Disponible Midler:	Kr. Ø.				
1. Forskud til Amtsrepartitionsfonden	17650 00				
2. Sparekassen og Beholdning	2202 98				
		19852	98		
				39908	98

Forskellen mellem de 2 Status pr. 1. Oktbr. 1911 og 1. Juli d. A. fremkommer bl. a. derved, at Fonden har betalt 4476 Kr. 68 Øre til Refusion af Udgifterne ved Lagtingslidende for Tiden indtil 1909--10 inkl. og til Telefondriften 3000 Kr. Endvidere er afholdt en Del af de tidligere bevilgede Beløb, medens der kun er opført Hvalindtægter for Maj Maaned d. A.

Formodet Status

over de dispo-

Den disponible Beholdning pr. 1. Oktbr. 1911 + Indtægter indtil 1. Oktbr. 1912.

A. Beholdning d. 1. Oktbr. 1911:	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Forskud til Amtsrepartitionsfonden	17650 00	
2. Restancer	944 34	
4. Indestaaende paa Sparekassen	10702 31	
4. Kontant	42 33	
		29338 98
B. Andre Indtægter for Tiden fra 1. Oktbr. 1911 til 30. Septbr. 1912:	Kr. Ø.	
1. Renter	1000 00	
2. Udlæg til Skadehval	400 00	
3. Indtægter af Grindefangsten	400 00	
4. Indtægt af Storchvalsfangsten	6000 00	
5. Andre Indtægter	100 00	
		7900 00
	At overføre...	37238 98

misk Fonds Status

ber 1911.

li 1912.

pr. 1. Oktober 1912

nible Midler.

A. Administration:	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Løn til Regnskabsfører og Revisor, Trykning . .	200 00	
2. Lagtingets Tillidsmand vedrørende Landingssteder.	160 00	
		360 00
B. Tilskud til Landingssteder; bevilget 1911—12:		
udbetalt i 1911—12: (Landingsstedet ved Mule) . . .	125 00	
uhævet: Landingsstedet i Porkere Næs	217 00	
— i Næs-Porkere	186 00	
— i Kvivig	440 00	
— i Lamhauge	350 00	
— i Viderejde	1300 00	
		2618 00
	At overføre . . .	2978 00

	Kr. Ø.
Overført...	37238 98

Ialt...	37238 98

Indtægten under B. er kalkulatorisk.

Til disponible Midler er henregnet Økonomisk Fonds Midler med Undtagelse af Grundfonden. Fondens Andel i llvalafgiften androg i 1911 9676 Kr. 80 Øre, men er kun anslaaet til 6000 Kr. i 1912, eftersom det ved en den 6. Juli d. A. stedfunden Undersøgelse har vist sig, at Fangsten i Aar har været meget daarlig indtil denne Dag. Den er derfor anslaaet som tidligere Aar.

		Overført...	Kr. Ø. 2978 00
C.	Tilskud til Veje; bevilget i 1911 og tidligere Aar:	Kr. Ø.	
	udbetalt (Vejen i Kvalvigsdalen)	150 00	
	uhævet (— - —)	75 00	
	— (— - Sørvaaag)	c. 50 00	
			275 00
D.	Tilskud til Broer i 1911 og tidligere Aar:		
	udbetalt: Broen i Saksen	104 00	
	— - Kvivig	50 00	
	— - Thorsvig	70 00	
	— - Andefjord	30 00	
	— - Kunø	384 00	
			638 00
	uhævet: — - Ejde	292 00	
	— - Fosså	553 00	
	— - Sandevaag	283 00	
	— - Kollefjord	443 00	
	— - Bø	371 00	
	— - Sørvaaag	448 00	
			2390 00
			3028 00
E.	Telefonvæsenet, bevilget i 1911		3000 00
F.	Til Fremme af Oplysning, bevilget i 1911 og udbetalt i 1911:		
		Kr. Ø.	
	Færø Amts Bibliothek	500 00	
	Aftenskoler	200 00	
	Højskolen	300 00	
	Rejseunderstøttelse til Lærere ..	300 00	
			1300 00
II.	Vedkommende Grindefangster:		
	1. Erstatning for Skade	400 00	
	2. Henlæggelse til Fonden for Jordehvalsrettighedens Afløsning	300 00	
	3. Andre Udgifter	300 00	
			1000 00
I.	Forskelligt:		
	1. Plantagen og Planteskolen ved Thorshavn.....	300 00	
		100 00	
	2. Refusion med Hensyn til Udgifterne ved Lagtings- tidende indtil 1909—10	4476 68	
	3. Fiskeriudstillingen i København	300 00	
			5176 68
J.	Henlæggelse til Grundfonden		1000 00
		Ialt...	17757 68
Forventet Status med Hensyn til disponible Midler den 1. Oktober 1912 ...			19481 30
		Ialt...	37238 98

Under Udgifterne er opført de Bevillinger, som enten er udbetalt i Tiden siden 1. Oktbr. 1911, eller endnu er staaende ved Magt uden at være udbetalt, dog ikke Bevillingen til Mellem og Realskolen, da den ikke kan forventes at blive virksom i Aarets Løb. Man har ikke modtaget eventuelle nye Bevillinger for i Aar i den formodede Status pr. 1. Okt.

Overslag over Færø

for **A a r e t**

Indtægter.

Kr. Ø.

A. Beholdning:

Forventet Beholdning af disponible Midler 1. Oktbr. 1912..... 19481 30

B. Indtægter i Aarets Løb:

Kr. Ø.

1. Renter af Fondens Kapitaler (derunder eventuelt Renter fra Amtsrepartitionsfonden og Renter af Grundfonden)	1500 00
2. Udlæg ved Grindefangster af Skadehval.....	400 00
3. Andre Indtægter af Grindefangster.....	400 00
4. Hvalafgiften for Aaret 1912--13.....	6000 00
5. Andre Indtægter	100 00

8400 00

At overføre... 27881 30

Amts økonomisk Fond

1912 — 13.

Udgifter.

A.	Administration:	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
	1. Løn til Regnskabsfører, Revisor, Trykning o. s. v. .	200	00		
	2. Lagtingets Tillidsmand vedr. Broer og Landingssteder	160	00		
					360 00
B.	Landingssteder:				
	Der foreligger 9 Andragender				X
C.	Broer:				
	Der foreligger 3 Andragender et for sent indkommet.				X
D.	Veje:				
	Der foreligger 3 Andragender				X
E.	Telefonvæsenet				X
F.	Til Fremme af Industri og Haandværk			—	—
G.	Til Fremme af Oplysning:				
	1. Færø Amts Bibliothek (Beslutning af 12. Septbr. 1905. Tid. A. Side 200) indtil videre	500	00		
	2. Til Aftenskoleundervisning (Beslutning af 13. Septbr. 1906. Tid. A. Side 257) indtil videre	200	00		
	3. Til Højskolen ved Thorshavn	300	00 ?		
	4. Til en ny Bygning til Færøernes Mellem- og Realskole (Beslutning af 29. Septbr. 1909. Tid. Side 43)	10000	00		
	5. Rejseunderstøttelse til Lærere	300	00 ?		
	6. Feriekursus i Aaret 1913	600	00 ?		
	7. Andragende fra Dr. phil. Jakobsen	400	00 ?		
					12300 00
H.	Vedrørende Grindfangsten:				
	Heulæggelse til Jordaflesningsfonden	300	00		
	Erstatning for Skade	400	00		
	Andre Udgifter	300	00		
					1000 00
I.	Forskelligt:				
	1. Tilskud til det danske Hodeselskab:				
	a. Til Drift af Plantagen ved Thorshavn (Beslutning af 6. Septbr. 1902, Tid. Side 152, aarlig i 10 Aar, udbetales altsaa sidste Gang i Aar)	300	00 ?		
	b. Til Drift af Planteskolen sammesteds (Beslutning af 7. Septbr. 1906, Tid. Side 152) aarlig i 10 Aar	100	00		
			400 00		
	2. Til færøske Afholdsorganisationer (derunder fra Nolsø)		X		
	3. Refusion af Lagtingstidende for Aaret 1910—11	700	00		
	4. Haveanlægget ved Lagtingshuset	600	00 ?		
					1700 00
	At overføre			15360	00

	Kr.	Ø.
Overført...	27881	30
Samlet Sum...	27881	30
Beholdning...	19481	30
Indgaaede Indtægter...	8400	00

Gaar man ud fra, at den den 1. Oktbr. 1912 værende Beholdning skal blive uformindsket, bortset fra, at de 10000 Kr. til Mellom- og Realskolen maaske kan tages deraf, er der altsaa 8400 Kr. at disponere over i denne Lagtingssamling. Heraf vil der dels til de faste Udgifter og dels til tidligere Bevillinger medgaa et Beløb af 3860 Kr. jfr. de paa Udgiftssiden anførte Poster, som ikke ere mærkede enten med X eller med ?. Tilbage er der altsaa 4540 Kr.

Gaar man ud fra, at de med ? mærkede Andragender, til et samlet Beløb af 2500 Kr., blive bevilgede, er der altsaa tilbage et Beløb af 2040 Kr. at fordele til de med X mærkede Konti.

	Kr.	Ø.
	Overført...	15360 00
K. Henlæggelse til Grundfonden		1000 00
	Ialt...	16360 00
	Til Mølle- og Realskolen...	10000 00
	Til de anførte Udgifter...	6360 00
Den 1ste Oktober 1913: Disponible Midler		9481 80
	Til de med X mærkede Andragender	2040 00

	Kr.	Ø.
A. Grundfonden (derunder 1407 Kr. 17 Ore Forskud til Amtsreparti- tionsfonden)	32000	00
B. Disponible Midler:		
1. Forskud til Sanatoriet	13054	86
2. — til Amtsrepartitionsfonden	2137	97
3. Andre Forskud	1477	17
4. Restancer	695	50
5. Kontant Beholdning	631	85
	17997	35
	Ialt...	49997 35

Formodet Status
over de dispo-

	Indtægter.	Kr.	Ø.
A. Den disponible Beholdning - - Indtægter:			
1. Forskud til Sanatoriet	13054	86	
2. Andre Forskud	1477	17	
3. Restancer	695	50	
4. Kontant Beholdning	{ Kr. 2137.97 }	2769	82
	{ — 631.85 }		
		17997	35
B. Indtægter i det løbende Regnskabsaar:			
Renter	1150	96	
fra Grindefangster	300	00	
Bøder	300	00	
Handelsbevillinger ifølge Lov 1855	300	00	
— for Handel fra Skibe	175	00	
Storhvalfangsten	1000	00	
Forskellige Indtægter (fra Sørenskriveriet, Embeds- mænd, Firmaregister)	270	00	
		3495	96
	Ialt ..	21493	31

rigkasses Status

ber 1911.

pr. 1. Oktober 1912

nible Midler.

	Udgifter.	Kr. Ø.
Administration m. m.		200 00
Filskud til forskellige Kommuners Rattigkasso		500 00
— - Sygehuse { til Amtshospitalet	800 00	
	til Klaksvig	600 00
	til Suderø	600 00
		2000 00
— - Læger { til Sandø.....	600 00	
	til Vaagø	222 00
		822 00
— - Døvstummes Oplærelse		600 00
Udgifter til Underholdningsbidrag		320 00
Henlæggelse til Grundfonden for 1911—12.....		500 00
	Ialt...	4942 00

Forventet Status med Hensyn til disponible Midler den 1. Oktober 1912 ..	16551 31
Ialt. .	21493 31

Overslag over Færø

for Aaret

Indtægter.

	Kr.	Ø.
A. Forventet Beholdning den 1. Oktbr. 1912	16551	31
B. Indtægter i Aarets Løb:		
Renter (herunder fra Amtarepartitionsfonden)	1700	00
Grindefangster	300	00
Bøder	300	00
Handelsbevillinger ifølge Lov af 1855	300	00
— for Handel fra Skibe	175	00
Sterhvalfangsten	1000	00
Forskellige Indtægter	270	00
	4045	00
	Ialt...	20596 31

Regnskabet er opstillet paa samme Maade som ved Økonomisk Fond.

Amts Fattigkasse.

1912—13.

Udgifter.

		Kr.	Ø.
Administration	200 00		
Tilskud til Sygehuse (som ovenfor)	2000 00		
— - Læger (som ovenfor + Ejde)	1422 00		
— - Døvstummes Oplærelse	600 00		
Udgifter til Underholdsbidrag	320 00		
Henlæggelse til Grundfonden for 1912—13.	500 00		
Tilskud til Kommunerne i Tveraa, Porkere og forskellige Restancer føres til Udgift jfr. 3 Skrivelser fra Amtet .	749 71		
		5791	71
Tilskud til Kommunernes Fattigvæsen			X
Bortset fra dette Tilskud vil den forventede Status den 1. Oktbr. 1913 være		14804	60
	Ialt . . .	20596	31

Nr. 4.

Skydskassens Status.

	Kr. Ø.
Beholdning pr. 1. Oktober 1911.	5328 92

Overslag

for Aaret 1912—13.

	Kr. Ø.
26 Øre pr. Indbygger giver en Indtægt af	4880 00

De Udgifter, de enkelte Sysler skal betale:	Kr. Ø.	
Norderøernes Syssef	141 26	
Østere —	250 01	
Strøme —	248 15	
Vaage —	38 12	
Sandø —	84 04	
Sudere —	30 02	
		791 60
	Ialt . . .	5471 60

Saaframt dette Beløb skal paalægges, bliver Fordelingen med omtrentlig Nøjagtighed følgende:

		Folke- tal.	Særlige Skyds- udgifter		Fælles Skyds- udgifter		Til- sammen	
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Klaksvig Sogns Kommune	778	52	46	202	28	254	74
2	Viderø, Fuglø og Svinø Sognes Kommune	862	58	34	224	12	282	46
3	Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune	447	30	46	116	22	146	68
4	Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune	1254	76	19	326	04	402	23
5	Funding Sogns Kommune	381	23	26	99	06	122	32
6	Næs og Gøte Sognes Kommune	1238	75	23	321	88	397	11
7	Sjov Sogns Kommune	577	35	09	150	02	185	11
8	Ejdes Sogns Kommune	661	40	24	171	86	212	10
9	De forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld . .	1581	76	05	398	06	474	11
10	Vestmanhavns Sogns Kommune	566	27	30	147	16	174	46
11	De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld . . .	602	29	10	156	52	185	62
12	Nolsø Sogns Kommune	258	11	35	65	78	77	13
13	Vaagø Præstegælds Kommune .	1640	38	12	426	40	464	52
14	Sandø — — — — —	1296	84	04	336	96	421	00
15	Kvalbe Sogns — — — — —	639	5	22	166	14	171	36
16	Frødebo — — — — —	1251	10	00	325	26	335	26
17	Porkere — — — — —	515	3	90	133	90	137	80
18	Vaag — — — — —	777	6	27	202	02	208	29
19	Sumbø — — — — —	478	3	48	124	28	127	76
20	Famion — — — — —	157	1	15	40	82	41	97
21	Thorshavns Kommune	2097	104	35	545	22	649	57
		18000	791	60	4680	00	5471	60

Det bemærkes, at Beholdningen den 1. Oktober 1909 var 3570 Kr. 69 Ø.
den 1. Oktober 1910 — 4697 — 02 —
og nu den 1. Oktober 1911 5328 — 92 —

En Skydskassen tidligere paahvilende Gæld paa 800 Kr. er dækket.

Paaligningen i 1909—10 var 5063 Kr. 36 Ø.
— i 1910—11 — 5155 — 25 —
— i 1911—12 — 5480 — 32 —

Der har altsaa i disse Aar været en stadig Fremgang. Skulde man derfor mene, at de 25 Øre pr. Indbygger er for meget, kan man nedsætte Beløbet, eller ogsaa lade andre Udgifter end de hidtilværende udrede af Skydskassen, f. Eks. Tilskudet til Dampskibsforbindelsen.

Nr. 5.**Sanatoriet****pr. 1. Okto-**

(jfr. Drifts-

Beholdning pr. 30. Septbr. 1911:

	Kr. Ø.
a. Sanatoriets Tilgodehavende hos Patienter.....	2756 39
b. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1911	4588 20
c. Desinfektion overført fra forrige Aar	22 00
d. Kontant	296 58

Ialt...	7663 07

Nr. 6.**Telefon-****pr. 1. Okto-**

(jfr. Drifts-

Beholdning pr. 30. Septbr. 1911:

	Kr. Ø.
a. I Banken paa Kontrabog	656 60
b. Restancer: Stationerne	2169 08
c. — Abonnenterne	298 75
d. — Telegrammer	614 86
e. — Flytning af Ledninger	18 00
f. Kontant Beholdning	2928 44

Ialt...	6685 73

i Høydal

for 1911.

regnskabet)

	Kr. Ø.
Gæld til Føroya Banki pr. 30. Septbr. 1911	6934 24
Overskud d. 30. Septbr. 1911	728 83
Ialt	7663 07

væsenet

for 1912

regnskabet)

	Kr. Ø.
Gæld til Føroya Banki pr. 30. Septbr. 1911	5623 37
Telefonvæsenets Obligationsgæld pr. Juni Termin 1912:	Kr. Ø.
a. Til Livsforsikringsselskabet Danmark ifølge Obliga- tion af 25. August 1906 (Halvaarlig Rente og Af- drag 4051 Kr. 95 Øre)	122525 90
b. Til Forsørgelsesforeningen »Bikuben« ifølge Obliga- tion af 21. Septbr. 1907 (Halvaarlig Rente og Af- drag 880 Kr. 52 Øre)	27506 30
c. Til Kreditforeningen af Kommuner i Danmark ifølge Obligation af 23. Septbr. 1909 (Halvaarlig Rente og Afdrag 915 Kr.)	28823 23
	178855 43
Ialt Gæld	184478 80

[Under 17. Novbr. 1911 er der hos sidstnævnte Kreditforening optaget et yderligere Laan paa 15000 Kr. Halvaarlig Rente og Afdrag 472 Kr. 50 Øre.]

	Kr.	Ø.
1. Norderøernes Præstegæld.....	1958	00
2. Østerø —	13848	62
3. Sydstrøme —	142	73
4. Thorshavns Kirkes særlige Kasse	6776	65
5. Nordstrøme Præstegælds	10337	97
6. Vaagø —	25406	67
7. Sandø —	5723	50
8. Suderø —	3601	16
9. Vaag (S.) Kirkes særlige Kasse	694	49
	67989	79

nes Status

cember 1911.

Kr. Ø.

Gæld til andre Kirkekasser.....	18600 00

Gæld til andre Kirkekasser	13500 00

Overskud...	35889 79

67989 79

Fonden til Jordehvalrettighedens Afløsning.

Beholdning pr. 1. Oktober 1911 8633 Kr. 03 Ø.

Grindegarnet i Vestmanhavn.

Beholdning pr. 31. December 1911 1064 Kr. 61 Ø.
Gæld til Økonomisk Fond 4752 Kr. pr. 31. Decbr. 1911.

Hansenske Legat.

Beholdning pr. 1. April 1912. 2068 Kr. 03 Ø.

Færø Amts Skolefond.

Beholdning pr. 31. December, 1911..... 63561 Kr. 03 Ø.

Den gensidige Forsikring for Skolebygninger.

Beholdning pr. 1. Oktober 1911 3161 Kr. 92 Ø.

Lærernes Pensionsfond.

Beholdning pr. 1. Oktober 1911 16694 Kr. 86 Ø.

Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger.

Beholdning pr. 31. December 1911 2479 Kr. 14 Ø.

Pastor Engelsteds Legat.

Beholdning pr. 31. December 1911..... 1139 Kr. 40 Ø.

Fonden til Forulykkedes Efterladte.

Beholdning pr. 31. December 1911..... 7761 Kr. 28 Ø.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Arveafgift.

§ 1.

Fremtidig svares paa Færøerne i Arveafgift: 1) Af Arv, der tilfalder Ægtefæller, Livsarvinger eller Forældre, 1 pCt., 2) af Arv, der tilfalder Søkende eller disses Børn (1ste Sidelinie), 4 pCt., 3) af Arv, der tilfalder fjernere beslægtede eller ikke-beslægtede, 7 pCt.

§ 2.

I Boer, hvis hele beholdne Formue ikke udgør 200 Kr., svares ingen Arveafgift.

Finansministeriet er bemyndiget til at nedsætte, og naar Omslændighederne særlig taler derfor, fritage for Afgift af Arv, som tilfalder offentlige Institutioner, Foreninger, Selskaber eller Stiftelser med almenvelgørende eller almennyttigt Formaal, eller som paa anden Maade bortskænkes i tilsvarende Øjemed.

§ 3.

Afgiften udredes, i Tilfælde af offentligt Skifte, ved sammes Slutning, i Tilfælde af privat Skifte, inden Aar og Dag, regnet fra Dødsfaldet eller, hvor Boet har været under offentlig Behandling og derpaa er ekstraderet Arvingerne til videre Behandling, fra Ekstraditionen.

§ 4.

I Tilfælde af offentligt Skifte, bestemmes Værdien af saavel faste Ejendomme som Losere, efter de foretagne Vurderings- og Auktionsforretninger; naar der ved Skiftets Slutning endnu findes usikre Fordringer, ansættes Værdien efter Skøn.

I Tilfælde af privat Skifte og hvor nogen tiltræder Arv uden Skifte, angiver Arvingerne Arvens fulde Værdi paa Tro og Love og under Eds Tilbud, saaledes at der samtidig med Afgiftens Indbetaling til Skifteretten indleveres tre ligelydende af de paagældende underskrevne Arveanmeldelser.

§ 5.

Saavel ordentlige som overordentlige Skifteforvaltere er overfor det offentlige ansvarlige for, at Arveafgiften behørig berigtiges i de af dem behandlede Boer.

I Tilfælde af privat Skifte og hvor nogen tiltræder Arv uden Skifte, besørger de paagældende selv Afgiftens Erlæggelse, saaledes at de hæfter for den en for alle og alle for en; det fulde Afgiftsbeløb kan derfor efter Skifteforvalterens Valg inddrives hos en hvilkensomhelst af dem.

§ 6.

Er der forsettlig lagt Dølgsmaal paa Arv eller Dele deraf, skal Afgiften af det fordulgte, for saa vidt Sagen ikke med Finansministeriets Samtykke afgøres i Mindelighed, betales med det tredobbelte.

Oversiddes den i § 3 for privat Skifte satte Frist for Afgiftens Betaling erlægges den dobbelt.

Saavel den almindelige som den ifølge nærværende Paragraf forhøjede Afgift kan inddrives ved Udpantning.

§ 7.

Af den Afgift, der svares af Arv, der tilfalder andre end Arveladerens Ægtefælle, Livsarvinger, Forældre, Søskende naar de eller deres Børn i deres Sted arve tilligemed Fader eller Moder, tilfalder som hidtil ved offentligt Skifte de 2 pCt. og ved privat Skifte de 3 pCt. Færo Amtsfattigkasse.

§ 8.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1914, dog saaledes at den ikke kommer til Anvendelse paa de da endnu ikke berigtigede Afgifter af Arv, der er falden forinden nævnte Dato. Samtidig ophæves de i Frdm. af 12. Septbr. 1792 og 8. Fbr. 1810, Plakat 18. Aug. 1812, kgl. Resolution af 18. Maj 1796 og N. L. 5—2—76 til 5—2—80 indeholdte Bestemmelser om Afgift af Arv, Forlovs- penge, Sjette- og Tiendepenge paa Færøerne.

Motiver til foranstaaende Udkast til Lovforslag.

Efter at Justitsministeriet under 27. August 1908 havde indhentet Erklæring fra Finansministeriet angaaende Betimeligheden af en Udvidelse af Lov om Arveafgift af 27. Maj 1908 — hvilken Erklæring hovedsagelig gik ud paa, at Finansministeriet, bl. a. fordi Loven af 19. Februar 1861 aldrig var blevet udvidet til Færøerne, ikke kunde tilraade at gøre Lov 27. Maj 1908 gældende samment — tilskrev Justitsministeriet under 9. Septbr. 1908 Amtet med Anmodning om fra Lagtinget at ville indhente en Udtalelse om, hvorvidt der efter dettes Anskuelse fandtes Grund til at sætte Loven i Kraft for Færøerne og i bekræftende Fald, hvilke Ændringer der burde foretages i Loven. Under 22. Septbr. 1908 vedtog Tinget at udsætte Sagen indtil næste Aar.

Amtet indhentede derefter en Erklæring angaaende Spørgsmaalet fra daværende Sørenskriver Helms og modtog fra denne Forslag til en Del Ændringer i Loven af 1908. Det foreliggende Forslag med de dertil føjede Motiver, til hvilket Forslag Amtet ganske kan slutte sig, er udarbejdet af den nuværende Sørenskriver.

De nugældende færøske Hovedregler om Arveafgift findes i Forordning af 12. Septbr. 1792 og Forordning 8. Febr. 1810, der fastsætter henholdsvis 4 pCt. Afgift af Arv, der tilfalder andre end Arveladerens Ægtefælle, Børn eller Livsarvinger, Fader og Moder, Søsken og deres Børn i deres Sted arve tillegget Moder (nu ogsaa Fader), og $\frac{1}{2}$ pCt. Afgift af al Arv.

Medens $\frac{1}{2}$ -Procenten altid tilfalder Statskassen, deles 4-Procenten mellem denne og Amtsfattiggassen, ved offentligt Skifte med 2 pCt. til hver Kasse, ved privat Skifte med 1 pCt. til Statskassen og 3 pCt. til Amtsfattiggassen, jfr. kgl. Resolution af 18. Maj 1796 og Fundation af 28. August 1767 § 3; i den færøske Fattiglov af 10. April 1895 § 7 b. omtales Amtsfattiggassens Indtægt af Arveafgift.

Af al Arv, der falder paa Færøerne, svares saaledes enten $\frac{1}{2}$ pCt. eller $4\frac{1}{2}$ pCt.; dog erlægges der ingen Afgift af Boer, hvis beholdne Formue er under 200 Kr., jfr. Forordning 1792 § 2 og Plakat af 18. August 1812.

Endnu kan bemærkes, at Bestemmelsen i N. L. 5 - 2 - 76 om Forlovspenge, hvilken Afgift for det øvrige Kongeriges Vedkommende ophævedes ved Lov af 19. Februar 1861, endnu gælder for Færøerne, hvor den i Praksis anvendes saaledes, at Afgiften opkræves af Arv, der tilfalder Personer udenfor Færøerne. Saaframt man vil forstaa Lov Nr. 35 af 4. Marts 1904 strengt bogstaveligt, maa endvidere Reglerne i N. L. 5 - 2 - 77 til 5 - 2 - 80 om Sjette- og Tiendepenge endnu være gældende for Færøerne, idet nævnte Lov alene ophæver de tilsvarende Regler i D. L. 5 - 2 - 76 til 5 - 2 - 79.

Lov af 19. Februar 1861 gælder ikke for Færøerne og det samme er Tilfældet med Lov Nr. 136 af 27. Maj 1908, men i sidstnævnte Lows § 43 er det fastsat, at den ved kgl. Anordning skal kunne sættes i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som ifølge disse Oers særlige Forhold maatte findes hensigtsmæssige.

Paa Forhaand kunde det nu synes ønskeligt, om Regeringen gjorde Brug af den Bemyndigelse, der saaledes er givet den til ogsaa paa dette Omraade at tilvejebringe den Ensartethed mellem den paa Færøerne og den i det øvrige Kongerige gældende Lovgivning, for hvilken ikke blot principielle men ogsaa rent praktiske Hensyn i mange Tilfælde maa siges at tale.

Imidlertid vil det dog for en nærmere Betragtning formentlig vise sig lidet hensigtsmæssigt, om Loven selv med betydelige Modifikationer — blev indvidet til Færøerne. Skiftevesenet her er af flere Grunde, bl. a. de vanskelige Kommunikationsforhold og Arvingers og andre interesseredes hyppige og langvarige Fraværelse fra Hjemmet i den Del af Aaret, hvori Skibsfiskeriet drives, (Febr. — Oktbr.), allerede i Forvejen et langt tungere arbejdende Maskineri end i de øvrige Dele af Kongeriget, og Indførelsen af saa komplicerede Arveafgiftsregler som de i Loven af 1908 indeholdte, vilde sikkert yderligere vanskeliggøre og sinke Behandlingen, ganske særlig for de private Skifters Vedkommende.

Paa den anden Side bor man formentlig ikke helt blive staaende ved de nugældende Regler, hvis Afgiftssatser maa siges at staa i for stort Misforhold til de ved Loven af 1908 for det øvrige Kongerige indførte.

Ud fra disse Betragtninger er foranstaaende Lovforslag udarbejdet. Som det vil ses, er Forslaget, bortset fra Afgiftssatserne, i alt væsentligt blot en Kodifikation af de allerede gældende Regler, dog med Optagelse af enkelte af Bestemmelserne i Loven af 1908. Afgiftssatserne er de samme som i Loven af 1861, hvorved bemærkes, at selv om der muligvis kunde rejses Indvendinger mod paa Færøerne at optage Bestemmelser, som er ophævede for det øvrige Kongeriges Vedkommende, kan man formentlig ikke se bort fra, at allerede Indførelsen af disse Satser i det hele og store betyder en Forhøjelse i Forholdet til de nugældende. Mod at indføre Satserne i Loven af 1908 taler ogsaa, at disses Skala-system her paa Øerne antagelig vilde være mindre praktikabelt for selvskiftende Arvinger, der ofte paa Grund af Afstandene har ringe Adgang til kyndig Bistand ved Indgivelsen af Arveanmeldelser. Desuden kan i denne Forbindelse bemærkes, at Satserne i Loven af 1908 næppe vilde føre til et væsentligt bedre finansielt Resultat end Satserne i Loven af 1861 (jfr. Skemaet i Slutningen af Motiverne);

dels er Boerne i Almindelighed smaa, saaledes at det vilde blive Minimumssatserne i Loven af 1908, der i de fleste Tilfælde kom til Anvendelse, dels er Arv til fjærnerne beslægtede og ikke-beslægtede ret sjælden; kun i ganske faa Boer viser der sig at foreligge Testamente.

Nedenstaaende Oversigt vil vise Forholdet mellem Afgiftssatserne efter de nugældende Regler, efter foranstaaende Lovforslag og efter Loven af 1908:

		Nugældende Regler	Lovforslaget	Loven af 1908
Ægtefæller og Livsarvinger		$\frac{1}{2}$ pCt.	1 pCt.	1—3 pCt.
Forældre		$\frac{1}{2}$ pCt.	1 pCt.	4—6 pCt.
1ste Sidelinie	Naar der arves sammen med Fader eller Moder	$\frac{1}{2}$ pCt.		
	Iøvrigt	4 $\frac{1}{2}$ pCt.	4 pCt.	4—6 pCt.
Bedsteforældre og 2den Sidelinie		4 $\frac{1}{2}$ pCt.	7 pCt.	7—9 pCt.
Fjærnerne Slægtninge og ikke-beslægtede		4 $\frac{1}{2}$ pCt.	7 pCt.	10—12 pCt.

Endnu skal kun bemærkes, at naar man ikke i Forslaget har optaget nogen af de i Loven af 1908 indeholdte Bestemmelser, der tilsigter at hindre Omgaaelser, er Grunden den, at disse om end maaske ikke helt overflødige paa Færøerne, dog ikke paa langt nær kan siges at være paakrævede her i samme Grad som i det øvrige Kongerige.

I det hele taget har det ved Lovforslagets Affattelse været et Hovedhensyn, at Reglerne burde gøres saa enkle og kortfattede og ogsaa for Ikke-Jurister forstaaelige som muligt.

Med Hensyn til de enkelte Paragrafer bemærkes iøvrigt:

ad § 1.

Svarer ganske til Loven af 1861 § 2.

ad § 2.

1ste Stykke. Den ifølge Frdn. af 1792 § 2 og Plakat 18. August 1812 satte Grænse 200 Kr. er bibeholdt.

2det Stykke. Bygget paa Loven af 1908 § 3, 4. Stk. Det forudsættes, at Finansministeriet under Hensyn til Reglen i Udkastets § 7, ikke vil nedsætte Afgiften med mere end Statskassens Andel uden at have hørt Lagtinget.

ad § 3.

Nærmest bygget paa Frdn. 1792 § 3, dog at Aars og Dags Fristen er gjort anvendelig i alle Tilfælde, da den i Frdn. 1792 § 3 fastsatte Frist for private Skifter, hvor Proklama udstedes, af 3 Månedes fra Proklamas Udløb, med de nugældende Proklamaregler let vil vise sig for kort.

Naar man har foreslaaet Aars og Dags Fristen og ikke Aarsfrist, skyldes dette, at førstnævnte, tilvante Frist praktisk talt virker nogenlunde som Aarsfrist, medens den paa den anden Side giver en Slags »Løbetid« af 6 Uger, som ofte vil kunne redde Arvinger, der af en eller anden Grund er blevne forsinkede, fra den ret haarde Straf i § 6, 2. Stk.

Bestemmelsen om ekstraderede Boer svarer til dels til Loven af 1908 § 29, 1. Stk.

ad § 4.

Svarer efter Indholdet til §§ 4, 5 og 11 i Frdn. 1792.

ad § 5.

1ste Stykke svarer til Frdn. 1792 § 8, 1. og 2. Stk., og Loven af 1908 § 28, 1. Stk.

2det Stykke svarer til Frdn. 1792 § 8, 3. Stykke, og Loven af 1908 § 34, 2 Stykke.

ad § 6.

Bygget paa Frdn. 1792 § 10 og Loven af 1908 §§ 37, 38 og 41, 1. Stk.

ad § 7.

Det maa formentlig betragtes som en Selvfølge, at Amtsfattigkassen bør oppebære den samme Andel af Arveafgiften som ofter de nugældende Regler.

Omstaaende Skema vil i nogen Grad vise Virkningen af Afgiftsreglerne i den nugældende Lovgivning, i Loven af 1908 og i Lovforslaget.

Finansaar	Arveafgift erlagt under offentlige Skifter paa Færøerne	Afgiften som den vilde have været efter Loven af 1908	Afgiften som den vilde have været efter Lovforslaget (dog beregnet saa- ledes, at der ligesom efter Loven af 1908 ikke er svaret Afgift af Boer under 500 Kr.)
1906—07	165 Kr. 15 Ø.	181 Kr. 88 Ø.	
1907—08	181 Kr. 35 Ø.	241 Kr. 00 Ø.	
1908—09	1194 Kr. 48 Ø.	1917 Kr. 13 Ø.	
1909—10	321 Kr. 52 Ø.	753 Kr. 75 Ø.	
1911—12	147 Kr. 39 Ø.	293 Kr. 75 Ø.	283 Kr. 52 Ø.

Forslag til Lov

om

Ændring af Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 § 2, sidste Punktum ændres til:

Med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges Øen Store Dimon under Skuø Sogn og Thorshavns udebyes Kirkesogn betragtes som et særskilt Sogn.

Motiver til ovenstaaende Forslag.

Efter at Kongsbonden paa St. Dimon havde indgivet Andragende om, at Øen maatte blive udskilt som et særskilt Sogn, hvilket Andragende Lagtinget i Samlingen 1910 nægtede at anbefale, indgav ovennævnte Kongsbonde Andragende om, at St. Dimon maatte blive udskilt af Sand Sogn og forenet med Skuø Sogn.

I Lagtingssamlingen 1911 vedtoges det, at udsætte Sagen til næste Aar, idet Amtet anmodedes om *dels* hos Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune at indhente Oplysning om de Vilkaar, dette maatte vedtage for en eventuel Udskillelse af Øen Store Dimon med Hensyn til kommunale Anliggender fra Sand Sogn og Henlæggelse af Øen under Skuø Sogn, *dels* eventuelt paa Grundlag af denne Vedtagelse at udarbejde til Forelæggelse for det i 1912 sammentrædende Lagting et Forslag til Lov om Forandring i Lov af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse § 2, sidste Punktum, hvorved Øen Store Dimon med Hensyn til kommunale Anliggender henlægges fra Sand Sogn under Skuø Sogn.

Amtet har i Henhold hertil indhentet en Erklæring fra Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune, ifølge hvilken der er opnaaet fuld Enighed mellem Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune, Kommunalforstanderen for Skuø Sogn samt Kongsbonden paa St. Dimon om de nærmere Vilkaar for en

Ordning af Forholdet, saafremt Udskillelsen finder Sted. Disse Vilkaar indeholdes i en Skrivelse til Amtet af 28. Maj d. A. og gaar i Hovedtrækkene ud paa, at Sand og Skuø Sogne hver beholde den nuværende dem paahvilende Regnskabsgæld, at Skuø Sogn overtager en Del af de Forpligtelser, som svares af Sand Sogn, men paahviler samtlige Sogne i Kommunen i Forening, og at samtlige Beboere af Store Dimon blive forsørgelsesberettigede i Skuø Sogn.

Medens Henlæggelsen af St. Dimon til Skuø ønskes saavel af Kongshonden paa St. Dimon som af Befolkningen paa Skuø samt anbefales af Flertallet af Forstanderskabet for Sande Præstegælds Kommune, har Kommunalforstanderen for Sand Sogn udtalt sig imod, at Udskillelsen finder Sted. Da Andragendet imidlertid anbefales af samtlige de øvrige Medlemmer af Hovedkommunens Forstanderskab, har man i Henhold til Lagtingets Vedtagelse forrige Aar udarbejdet nærværende Forslag.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Forandring i Lov Nr. 134 af 22. April 1904 om den offentlige Fred paa Folkekirkenes Helligdage samt Grundlovsdagen.

§ 11, sidste Stykke, i Lov Nr. 134 af 22. April 1904 skal for Fremtiden være saalydende:

Paa tilsvarende Maade kan der ved Politivedtægter fastsættes Undtagelser fra Lovens Regler vedrørende Salg og Transport af forsk Fisk og vedrørende Salg af Varer til de Færøerne forbisejlende Skibe. Indtil saadanne Politivedtægter ere vedtagne og stadfæstede, kan Justitsministeriet, for enkelte Tilfælde Amtmanden, meddele de ommeldte Undtagelser, naar Forholdene skønnes at gøre det hensigtsmæssigt.

Motiver til ovenstaaende Lovforslag.

Nærværende Lovforslag, der er foranlediget ved et fra Smed P. H. Arge af Thorshavn til Lagtinget indsendt Andragende, tilsigter at gøre det muligt for de færøske Handlende og Haandværkere at drage større Udbytte af de Turist-skibe, der anløber Øerne.

Færøerne besøges i Reglen et Par Gange hver Sommer af store tyske Turistdampere, der imidlertid kun anløber Thorshavn nogle faa Timer. Da det

har vist sig, at disse Besøg ofte falder paa Helligdage, medfører den nugældende Lovgivning, naar den strengt overholdes, at de Handlende udelukkes fra at sælge til de fremmede. Det Tab, der lides herved, kan efter Omstændighederne være ret betydeligt, og det vilde derfor formentlig være heldigt, om der i saadanne Undtagelsestilfælde kunde dispenseres fra Helligdagslovgivningens almindelige Regler. Det kan i denne Forbindelse bemærkes, at et af de Hensyn, der i Nutiden er bestemmende for Helligdagslovgivningen, nemlig Hensynet til Medhjælperne, kan i ringe Grad gør sig gældende paa Færøerne. Den dispenserende Myndighed vil eventuelt kunne stille som Betingelse for Dispensation, at Salget finder Sted uden Benyttelse af lønnet Medhjælp, og udenfor den almindelige Kirketid.

Naar man i Forslaget har brugt Betegnelsen »forbisejlede Skibe« og ikke »anløbende«, er dette sket for at begrænse Reglen til saadanne Skibe, der kun anløber Færøerne nogle faa Timer.

Reglen stemmer med Tanken i § 1, sidste Stykke, i Anordning af 1. April 1910 om Tidspunktet for Lukning om Aftenen af Butikker.

En noget lignende Regel som den, nærværende Lovforslag indeholder, findes i den *norske* Lov om Lukningstid for Udsalgssteder af 31. Maj 1900 § 2, 3. Stykke (*Dispensation fra Regler i Vedtægten [om at lukke til bestemt Klokkeslet eller holde lukket visse Dage i Aaret] kan for kortere Tidsrum meddeles af Amtmanden, for enkelte Lejligheder paa Landet af Lensmanden og i Byerne af Politimesteren*).

Beretning

fra

Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen.

Angaaende Driften for Amtskommunens Telefonvæsen tillader undertegnede Udvalg sig at afgive følgende Beretning:

Fra Driftsbestyrerne har Udvalget modtaget følgende Regnskaber for Driften, nemlig:

1. Regnskab for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.
2. Regnskab for Oktober 1911.
3. Regnskab for Tiden fra November 1911 til 31. Marts 1912.
4. Regnskab for April 1912.

Ifølge Regnskabet for 1910—11 har Indtægterne og Udgifterne været følgende:

	Indtægt.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
I. Beholdning den 1. Oktober 1910:			
1. I Banken	634 22		
2. Restancer: Stationerne	2990 93		
3. Abonnement	575 45		
4. Flytning af Abonnementsledninger	2 00		
5. Telegrammer	644 05		
6. Beholdning af Kreditforeningsobligationer	10000 00		
7. Kontant Beholdning	4053 07		
			18899 72
II. Afgift af Abonnement			7225 04
III. Indtægt af Telefonsamtaler og -telegrammer, Ekstragebyr og Budsendelse			19330 32
IV. Godtgørelse fra Telegrafstationen for ind- og udtelefonerede Telegrammer			294 45
V. Tilskud fra økonomisk Fond			5000 00
VI. Forskellige Indtægter			292 13
VII. Telefondriftens Gæld den 30. September 1911 paa Kollo i Føroya Banki			5623 37
		I alt	56665 03

U d g i f t.

	Kr. Ø.
A. Telefondriftens Gæld den 1. Oktober 1910	17776 21
B. Administrationsudgifter	2219 13
C. Stationernes Drift	8613 38
D. Vedligeholdelse og Eftersyn af Linerne	4815 58
E. Renter og Afdrag af Obligationsgæld	11700 79
F. Debet-Rente paa Folio i Banken	817 95
G. Udvidelse af Anlægget	208 46
H. Forskud til det i 1909 paabegyndte Anlæg	3484 30
I. Stationernes Tilgodehavende	43 20
K. Revision af Regnskabet	300 00
L. Beholdning den 30. September 1911:	

	Kr. Ø.
1. I Banken	656 60
2. Restancer: Stationerne	2169 08
3. Abonnement	298 75
4. Telegrammer	611 86
5. Flytning af Ledninger	18 00
6. Kontant Beholdning	2928 41

6685 73

I alt 56665 03

Regnskaberne fra 1. Oktober 1911 til 31. Marts 1912 begynder altsaa med en Beholdning paa 6685 Kr. 73 Øre og en Gæld paa 5623 Kr. 37 Øre, og slutter med en Beholdning paa 18312 Kr. 63 Øre. Det bemærkes, at der i dette Tidsrum er optaget et Laan paa 15000 Kr. og ydet et Tilskud af økonomisk Fond paa 3000 Kr.

Med Hensyn til de forskellige i Lagtingssamlingen 1911 behandlede Sager skal man bemærke følgende:

I. Sagen om eventuel Udvidelse af Telefonnettet.

Der blev under 7. Oktober f. A. givet de forskellige Andragere Meddelelse om Lagtingets Beslutning om ikke foreløbig at udvide Telefonnettet, undtagen med en Abonnementsledning fra Tveraa til Frodebo. Den 23. November 1911 blev der over Haraldsund udlagt et Søkabel til Erstatning for Luftledningen sammesteds. Der blev den 4. December s. A. ophængt en ny Staalledning over Kalsøfjorden; den gik imidlertid paany i Stykker den 8. April d. A., og der foreligger nu for Tinget Andragende om paany at istandsætte det.

Der foreligger i Aar i alt 3 Andragender.

II. Sagen om Sudere-Kablet.

Der blev af Udvalget under 7. Oktober f. A. afsendt saalydende Skrivelse til Justitsministeriet:

»I den med Amtets Skrivelse af 22. Oktober 1909 indsendte Indstilling fra Færøernes Lagting af 2. s. M., jfr. Justitsministeriets Skrivelse af 18. April 1910 (X. 770), anholdtes om, at Regeringen vil udvirke, at Staten principalt vil overtage Driften af Kabelstrækningen Sandø—Suderø, subsidiaert afholder Udgifterne ved Anlæg af traadløse Telegrafstationer i Thorshavn og paa Suderø, samt at Amtskommunen i saa Fald erholder den til Driften af Telefonforbindelsen mellem Sandø og Suderø givne aarlige Bevilling af Statskassen paa 1700 Kr., bevilget som Tilskud til Drift og Vedligeholdelse af de eventuelt etablerede Telegrafstationer.

Ved Finanslov for Aaret 1911—12 blev der bevilget et Beløb af indtil 20,000 Kr., eventuelt 40,000 Kr. til Istandsættelse af Telefonkablet mellem Strømø, Suderø og Sandø.

Kablet er just i disse Dage blevet repareret af Ingeniørassistent Bjarnow, og Driftsudvalget tillader sig herved at bringe Regeringen sin Tak for den udviste store Hjælp, ligesom for den Hjælp Ingeniør Bjarnow paa anden Maade har vist Amtskommunen.

Da det imidlertid af den Indberetning, som Ingeniør Bjarnow vil indsende til Telegrafdirektoratet, formentlig vil fremgaa, at Istandsættelsen næppe kan antages at ville holde udover 1 Aar, opstaar det Spørgsmaal, hvad der skal ske, naar Forbindelsen paany bliver afbrudt, thi det er for Befolkningen paa Suderø næsten en Livsbetingelse at staa i Samkvem med de øvrige Dele af Færøerne og særlig med Telegrafstationen i Thorshavn, enten ved Hjælp af traadløs eller undersøisk Telegraf eller Telefonforbindelse. Dette sidste er imidlertid meget at foretrække, selv om Udgifterne ved Anlægget vil blive dyrere. Betjeningen af de traadløse Telegrafstationer vil være meget bekosteligere end Telefonstationer, medens Indtægterne maa antages at ville blive langt mindre, idet Telegrafene, selv om Taksterne blive meget lave, kun undtagelsesvis vil blive benyttet af andre end Forretningsfolk.

Da nu imidlertid Opretholdelsen af Telefonforbindelsen med Suderø har vist sig at overstige Amtskommunens økonomiske og tekniske Evner, blandt andet fordi det til Fortsættelse af Driften af den omhandlede Kabelstrækning maa udkræves et til Reparationen hensigtsmæssigt Fartøj, tillader man sig paany at henvende sig til den høje Regering med Andragende om, at Staten vil overtage ovennævnte Kabel.

Man tillader sig i saa Henseende at henpege paa, at Forbindelsen allerede har kostet Amtskommunen store Summer, at det har vist sig, at Telefonanlægget her paa Øerne betaler sig meget daarligt, jfr. den vedlagte Beretning fra Driftsudvalget for Telefonvæsenet. Dertil kommer, at det vel nok tør siges at være en Statsopgave at opretholde den ommeldte Forbindelse, da den ikke blot er af stor Betydning for Færøerne, men ogsaa for hele Handelen paa Færøerne og som Følge deraf for den danske Handelsstand; thi som det vil være almindelig bekendt, er der en meget stor Handelsvirksomhed paa Suderø, og for denne er det som sagt en Nødvendighed, at der er Forbindelse med den øvrige Del af Færøerne og derigennem med hele Omverdenen. Dertil kommer, at hele Kablet forbindelsen Strømø—Sandø—Suderø baade teknisk og økonomisk er saa omfattende i hele sit Anlæg og Vedligeholdelse, at det maa siges langt at overstige, hvad en enkelt fjerntliggende Amtskommune kan magte.

Saaframt Staten skulde være villig til at overtage Anlæg og Vedligeholdelse af det ommeldte Anlæg, maa der selvfølgelig svares Staten en vis Afgift til Vedligeholdelse, om hvis Størrelse der da maa føres yderligere Forhandling.

Da den i Aar etablerede Forbindelse væsentligst er sket for at undersøge Forholdene i det hele taget med Kablet, derunder hvad der kan gøres for for Fremtiden at forebygge lignende Kalamiteter, tillader man sig at haabe, at dette er et Udtryk for, at Regeringen vil støtte Amtskommunen ved at overtage Driften af Kablet mellem Strømø, Sandø og Suderø, og indtil dette sker være behjælpelig med eventuelle Reparationer.

Hvad Udgifterne angaar, vil der formentlig fra Ingeniør Bjarnow blive indsendt en Indberetning herom til Telegrafdirektoratet.

Driftsudvalget tillader sig endelig at forespørge det høje Ministerium, om man tør forvente, at det Kabel, som af Amtskommunens Reservekabel er anvendt til Reparation af Suderøkablet, vil blive os erstattet med nyt af den Bevilling, som har været til Disposition. Hvor meget der er anvendt, vil fremgaa af den af Ingeniør Bjarnow til Telegrafdirektoratet indsendte Redegørelse.»

Under 27. Januar d. A. afsendte Udvalget paany følgende Skrivelse:

»I Forbindelse med Amtets Skrivelse af 7. Oktober f. A., hvori Driftsudvalget for Færøernes Amtskommunes Telefonanlæg henstillede til Regeringen, at tage det Spørgsmaal under Overvejelse, om Staten ikke kunde overtage Sø-kablerne mellem Strømø, Sandø og Suderø, da man allerede paa det Tidspunkt i Henhold til Ingeniør Bjarnows Udtalelser kunde forudse, at det i 1911 reparerede Kabel ikke vilde kunne holde i lang Tid, tillader man sig at meddele følgende:

Som det vil ses af den medfølgende Indberetning fra Driftsbestyreren, er Kablet imidlertid allerede nu gaaet i Stykker, og Udvalget tillader sig derfor paany at bringe Skrivelsen af 7. Oktober f. A. i det høje Ministeriums Erindring for den Eventualitets Skyld, at der maaske allerede paa Finansloven for 1912—13 kunde bevilges de fornødne Pengemidler til en Telefonforbindelse med Suderø, idet det da senere maa tages under Overvejelse, om det skal være Kabel- eller traadløs Telefon.

Da Amtet ikke har faaet Underretning om, at Sager vedrørende Telefonvæsenet ere endelig henlagte til Ministeriet for offentlige Arbejder, tillader man sig at sende denne Skrivelse til Justitsministeriet.»

Fra Justitsministeriet modtog man en den 22. Februar d. A. dateret Skrivelse saalydende:

»Den af Hr. Amtmanden under 27. f. M. hertil indsendte Skrivelse — 1912 Nr. 158 — med 1 Bilag angaaende de færøske Telefonanlæg har man Dags Dato tilstillet Ministeriet for offentlige Arbejder, hvilket man under 6. Juli f. A. har tilskrevet saaledes:

»I Forbindelse med tidligere Brevveksling, senest Skrivelse herfra af 27. Maj d. A., skal man til Underretning meddele, at Ministeriet har anset det for rettest, at Behandlingen af alle Sager, derunder det direkte Tilsyn vedrørende de færøske Telefon- og Telegrafanlæg overgaar til Ministeriet for offentlige Arbejder.»

Hvilket herved meddeles til Efterretning.»

Fra Ministeriet for offentlige Arbejder har man modtaget en den 23. April d. A. dateret Skrivelse saalydende:

»I Anledning af Hr. Amtmandens af Justitsministeriet hertil oversendte Skrivelser af 7. Oktober f. A. og 27. Januar d. A. (F. A. J. 1911 Nr. 608 og 1912 Nr. 158) angaaende Telefonkablet mellem Strømø, Sandø og Suderø skal man efter stedfunden Brevveksling over Sagen med Telegrafdirektøren til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Færøernes Lagting tjenstlig meddele Dem, at Ministeriet ikke vil se sig i Stand til at tage Spørgsmaalet om det nuværende

Kabels Fornyelse eller Erstatning paa anden Maade op til Overvejelse, forinden der er forsøgt foretaget en Istandsættelse af det senest stoffundne Brud paa Kablet, at denne Istandsættelse maa ske ved Foranstaltning af Færøernes Amtskommune, men at man efter Omstændighederne har ment i dette Øjemed at kunne stille til Amtskommunens Raadighed det Beløb af 8,222 Kr. 65 Øre, der er besparet af den til Kablets Istandsættelse i afvigte Efteraar givne Bevilling, medens mulige yderligere Udgifter til Istandsættelsen maa afholdes af Amtskommunen. De Dele af nysnævnte Beløb, hvorfor der herefter maatte blive Anvendelse, kunne forventes anviste efter Deres med behørigt Regnskab bilagte nærmere Rekvisition.*

Rearmeringen af Kablet har kostet 4297 Kr. 08 Øre.

Med Hensyn til den ommeldte Reparation vil der fremkomme en nærmere Redegørelse fra Driftsbestyreren.

Der maa formentlig nu af Lagtinget fattes Beslutning om den fremtidige Ordning af Kablet.

III. Sagen om Amtstelefonens Tilstand.

Der er i Aar ikke endnu fremkommet nogen Indberetning om Amtstelefonens Tilstand, men en saadan vil fremkomme fra den tidligere Driftsbestyrer.

Under 7. Oktober f. A. tilskrev man Driftsbestyreren om at foranledige, at Telefonlinien mellem Sørvaaag og Bø omlægges i Overensstemmelse med, hvad der udtaltes i den i Fjor afgivne Betænkning, saa snart Tidspunktet maa anses for heldigt. Det er endnu ikke sket, da den gunstige Aarstid hengik til Reparation af Suderø-Kablet.

Saa snart den nuværende Driftsleder kan faa Tid, gaar Udvalget ud fra, at han vil foretage et Eftersyn af hele Linienettet.

IV. Sagen om Telefonvæsenets økonomiske Forhold.

Af økonomisk Fond for 1911—12 er udbetalt til Telefonvæsenet 3000 Kr. Forinden den ny antagne Driftsbestyrer har sat sig ind i Forholdene, har Udvalget ikke villet foretage Forandringer i de nugældende Regler for Betaling til Bestyrerne af Telefonstationerne, og ej heller villet foretage Afskrivning i den bogførte Værdi. Der aflægges nu Maanedsregnskaber, og det vil stadig blive paaset, at Restancerne yderligere nedbringes; de er i det forelagte Regnskab for 1910—11 nedbragt til c. 3000 Kr., medens de tidligere har været c. 4800 Kr., og af Regnskabet for Tiden indtil April d. A. vil ses, at de ere yderligere nedbragt med c. 250 Kr. Restancerne udgjorde 1. April d. A. saaledes 2768 Kr. 62 Øre.

Det Telefonvæsenet tilkommende Beløb i Føroya Banki paa c. 650 Kr. er overført til Telefondriftens Konto som Afdrag paa Kolligælden.

Med Hensyn til Forhøjelse af Taksterne bemærkes, at man under 7. Oktober f. A. tilskrev Ministeriet for offentlige Arbejder en saalydende Skrivelse:

*I Skrivelse af 2. November 1907 har Ministeriet for offentlige Arbejder i Henhold til Post 5 i den Færøernes Lagting paa Færøernes Amtskommunes Vegne under 7. September 1906 meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne fastsat visse Maksimaltakstbestemmelser for Benyttelsen af de nævnte Telefoner for Tiden fra 1. Januar 1908 til Udgangen af 1912.

Da Telefonanlægget imidlertid har vist sig at svare sig meget daarligt, jfr. den vedlagte Beretning fra Driftsudvalget, har det af Lagtinget nedsatte Udvalg indstillet, at den i 1907 approberede Samtaletakst forandres saaledes, at lavest Samtaletakst imellem 2 Stationer fastsættes til 20 Øre, og at de nærmest liggende Takster indtil 40 Øre forhøjes med 5 Øre, hvilken Indstilling blev vedtaget af Tinget i dets Møde den 8. f. M. Ved denne Forhøjelse menes der at ville kunne indvindes c. 3,400 Kr. aarligt, forudsat at Antallet af Samtalerne ikke formindskes, hvilket man ikke antager.

I Henhold til ovenstaaende skal man henstille til Ministeriet at approbero, at lavest Samtaletakst imellem 2 Stationer fastsættes til 20 Øre, og at de nærmest liggende Takster indtil 40 Øre forhøjes med 5 Øre fra 1. Januar 1912 at regne til 1. Januar 1913, til hvilket Tidspunkt hele Takstreglementet paany vil være at stadfæste.*

Under 18. December s. A. svarede Ministeriet saaledes:

*I Skrivelse af 7. Oktober d. A. (1005) har Hr. Amtmanden paa Færøernes Lagtings Vegne anholdt om, at Ministeriet fra den 1. Januar 1912 at regne vilde ændre de under 2. November 1907 for Tidsrummet fra 1. Januar 1908 til 31. December 1912 herfra fastsatte Maksimaltakstbestemmelser for Færøernes Amtskommunes Telefoner derhen, at lavest Samtaletakst imellem 2 Stationer fastsættes til 20 Øre, og at de nærmest liggende Takster indtil 40 Øre forhøjes med 5 Øre.

I denne Anledning skal man efter at have indhentet en Erklæring over Sagen fra Telegrafdirektøren til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget tjenstlig meddele, at Ministeriet vel ikke for sit Vedkommende finder noget mod de anførte Takstforhøjelser at erindre, men at man maa anse det for en Følge af den til Grund for Post 5, 1. Punktum, i Lagtingets Koncession af 7. September 1906 liggende Bestemmelse i Lov om Telegrafer og Telefoner af 11. Maj 1897 § 2, 1. Stykke, at Ministeriet savner Beføjelse til at foretage Ændringer i de for en vis Periode fastsatte Takstbestemmelser inden Periodens Udløb. Hvis derfor Lagtinget maatte bestemme sig til at lade Takstforhøjelserne træde i Kraft, bliver det et Spørgsmaal, som maa finde sin Afgørelse ved Domstolene, hvorvidt eventuelle Vægringer mod at betale højere Takster end de i Maksimaltakstbestemmelserne af 2. November 1907 fastsatte maa tages til Følge.*

Udvalget tilskrev derefter under 16. Januar d. A. bemeldte Ministerium saaledes:

*I Anledning af Ministeriets Skrivelse af 18. f. M. (J. Nr. 697, Br. Nr. 432) ang. Forhøjelse af Maksimaltakstbestemmelserne for Færøernes Amtskommunes Telefoner, tillader Amtet sig herved at meddele, at Driftsudvalget har vedtaget ikke for Tiden at ville søge de paagældende Takster forhøjede, hvilken Beslutning skyldes, at man ikke finder det rigtigt at forhøje Taksten paa en Tid, hvor Forbindelsen mellem Sudersø og de øvrige Øer er afbrudt, og Befolkningen derfor ikke kan have den fulde Nytte af Telefonanlægget.

Efter den ved Ministeriets Skrivelse dertil givne Foranledning undlader man ikke at tilføje, at § 12 i den mellem Amtskommunen og de enkelte Abonnenter oprettede Kontrakt hjemler Amtskommunen Ret til at opsiges Abonnementet

med en Maanedes Varsel til Udløbet af et Halvaar, hvoraf formentlig Følgen maa være, at Amtskommunen med Ministeriets Samtykke maa kunne forandre Taksterne, naar saadan Opsigelse har fundet Sted.»

Som det altsaa heraf vil ses, har Udvalget ikke ment at burde forhøje Taksterne.

Der vil imidlertid nu af Lagtinget være at udarbejde et nyt Forslag til Taksterne formentlig for 5 Aar.

Driftsbestyreren er anmodet om at samle det til et saadant Forslag nødvendige Materiale.

V. Sagen om en ny Stationsbygning og Driftsbestyrer.

Den ommeldte Bygning blev udbudt i Licitation, da den ny ansatte Driftsbestyrer kom hertil. Stenarbejdet tilfaldt Hr. Vilhelm Samuelsen for 1040 Kr., og Opførelsen d'Hr. H. Torgarð, Konsul Valdemar Lützen og Magnus Jacobsen for 4578 Kr. 95 Øre, Overslaget fra Lagtinget lød paa 6250 Kr.

Under 13. Juni d. A. tilskrev man Byraadet saaledes:

»Paa Telefonvæsenets Driftsudvalgs Vegne tillader jeg mig efter mundtlig Forhandling med Hr. Formanden og Næstformanden at henstille til Byraadet, at Gaden forbi den under Opførelse værende Telefonbygning reguleres, saaledes at den udenfor bemeldte Bygning værende Forhøjning bortsprænges snarest muligt.

Paa Lagtingets Vegne tillader jeg mig derhos at henstille til Byraadet, at den samme Vej samtidigt udvides, saaledes at dens ene Side bliver i Flugt med lagtingsbygningens og Telefonbygningens Façade, idet det tilføjes, at jeg, efter stedfunden Forhandling med forskellige Medlemmer af Lagtinget, gaar ud fra som givet, at Lagtinget er villigt til i saa Fald at afstaa det fornødne Areal til Vejens Udvidelse, saaledes at der altsaa ikke vil blive afkrævet Byraadet Vederlag herfor.»

Fra Byraadet modtog man en saalydende Vedtagelse:

- a. Gaden Tinghusvegur udvides til 9 Alens Brede fra Tinghusets nordlige Gavl til Sverrisgøta.
- b. Under Udførelsen af denne Udvidelse reguleres den nuværende Gade, saaledes at der fra Pál Nólsoysgøta bliver en jævn Stigning.
- c. Det overdrages til Byraadets Udvalg for de tekniske Anliggender at udbyde nævnte Vejarbejde i Licitation, antage eventuelle Tilbud, samt føre Kontrol med Arbejdets Udførelse.
- d. Byraadet anmoder Amtskommunen om, naar Udvidelsen af Tinghusvegur er fuldført, at lade det Amtskommunen tilhørende Jordareale vest for samme indhegne ud til denne.

Fra 1. April d. A. er Ingeniør Jacobsen ansat som Driftsbestyrer, løbige for 1 Aar, med Forpligtelse til gratis at udføre andet Ingeniørarbejde for Amtskommunen. Formanden afgav skriftlig dissenterende Votum. Der bør formentlig udfærdiges Regler for Driftsbestyrerens Kontorhold, Medhjælp o. s. v. Driftsbestyreren er anmodet om at frenkomme med Forslag i saa Henseende.

VI. Sagen om Optagelse af Laan.

Under 17. November 1911 blev der hos Kreditforeningen af Kommuner i Danmark optaget et Laan, stort 15,000 Kr. (reelt 15,215 Kr. 63 Øre).

VII. Med Hensyn til Statskassens Tilskud af 1700 Kr. til Sudersø-Kablet, er der ikke tilfaldet Amtskommunen noget saadant Tilskud for Finansaaret 1910—11 og flg. Amtet har ikke erholdt Svar paa sin Skrivelse af 10. Juni f. A. Ministeriet gaar formentlig ud fra, at det er indbefattet i Statens Reparationsudgift.

VIII. Der blev i sidste Lagtingssamling nedsat et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til at lede Administrationen af Telefonvæsenet, og det skal ned sættes aarligt.

Telefonvæsenets Obligationsgæld var den 11. Juni d. A. 193,855 Kr. 43 Øre. Den 1. April 1912 var der 139 Abonnenter.

Thorshavn, den 28. Juli 1912.

Svenning Rytter.

Joen Poulsen.

M. A. Winther.

Bilag 14.

Lagtinget har den 15. August 1912 vedtaget:

Følgende Regler gælde for alle Bevillinger, som Lagtinget giver vedrørende Veje, Broer og Landingssteder, for saa vidt ikke Undtagelse gøres i de enkelte Tilfælde:

1. Ethvert Anlæg, hvortil der er ydet Tilskud fra Lagtinget, bør udføres forsvarligt og solidt i Overensstemmelse med den foreliggende Plan (Overslag m. v.).
2. Anlæggets Forsvarlighed attesteres af Lagtingets Tillidsmand eller af en af Amtmanden dertil udnævnt Mand.
3. Behørig specificeret og af vedkommende kommunale Myndighed attesteret Opgørelse over Udgifterne ved Anlægget tilligemed Kvitteringer i Original eller behørig bekræftet Genpart fremskaffes.
4. I de Tilfælde, hvor der er bevilget Tilskud med Hensyn til Materialier, som medgaa til Anlægget, ydes ikke Tilskud vedrørende Sten, Skærver eller Sand, derimod vedrørende Nettoudgiften til Træ til Form ved Betonstøbning og lignende, og vedrørende Nettoudgiften til Redskaber.
5. For saa vidt et Anlæg udføres efter Akkord for en mindre Sum, end Overslaget udviser, blive de enkelte Poster af Bevillingen at nedsætte i Forhold til den ved Akkorden sparede Sum. Hvis Akkordsummen er højere, udbetales hele den bevilgede Sum.
6. Kommunalforstanderskabets Erklæring fremskaffes om, at det paa vedkommende Sogns Vegne vil overtage og vedligeholde Anlægget som offentligt.
7. De Vilkaar, som ere fastsatte for Bevillingen, skulle være opfyldte, inden nogen Udbetaling finder Sted.
8. Bevillingen gælder ikke længere end til den anden Olaidag, efter at den er given.

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes.

The second part of the paper focuses on the methodology used in the study. It describes the process of selecting participants, collecting data, and analyzing the results. The authors emphasize the importance of using a mixed-methods approach to capture both quantitative and qualitative data.

The third part of the paper presents the findings of the study. It shows that there are significant differences in learning outcomes between students from different cultural backgrounds. These differences are attributed to a variety of factors, including language barriers, social norms, and access to resources.

The final part of the paper discusses the implications of the findings for education. It suggests that educators should take steps to create a more inclusive learning environment for all students. This can be achieved through a variety of strategies, such as providing language support, using culturally relevant materials, and fostering a sense of community.

Repartition.

Kommunernes Navne.	Efter Folkemængde.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (¹ / ₂)	Til- sammen for Sognet.	For Kommunen i det hele.	
	Folketal.	Kr.	Ø.			Kr.	Ø.
I. Klaksvig Sogns Kommune. . .	778	337	13	375	..	712	13
II. Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune.							
Viderejde Sogn . . .	497	215	37	285	..	500	37
Fuglø — . . .	178	77	13	60	..	137	13
Svinø — . . .	187	81	3	70	..	151	3
						788	53
III. Kunø. Mygledal og Husum Sognes Kommune.							
Kunø Sogn. . . .	183	79	30	90	..	169	30
Mygledal — . . .	110	47	67	42	..	89	67
Husum —	154	66	73	60	..	126	73
						385	70
IV. Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune.							
Fuglefjord Sogn . . .	900	390	..	320	..	710	..
Andefjord —	354	153	40	90	..	243	40
						953	40
V. Funding Sogns Kommune. . .	381	165	10	140	..	305	10
VI. Næs Sogns Kommune. . .	830	359	67	225	..	584	67
VII. Gøte Sogns Kommune. . .	408	176	80	130	..	306	80
VIII. Sjøv Sogns Kommune. . .	577	250	3	150	..	400	3
IX. Ejde Sogns Kommune. . .	661	286	43	105	..	391	43
X. De forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld.							
Kvivig Sogn . . .	456	197	60	185	..	382	60
Kollefjord — . . .	311	134	77	120	..	254	77
Kvalvig —	320	138	67	210	..	318	67
Haldersvig — . . .	392	169	87	100	..	269	87
Saksen —	52	22	53	40	..	62	53
						1318	44
XI. Vestmanhavn Sogns Kommune. .	566	245	27	185	..	430	27
Overføres . . .	8295	3594	50	2982	..	6576	50

Kommunernes Navne.	Efter Folkemængde.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	(1/2)			(1/2)					
	Folketal.	Kr.	Ø.			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Overført . .	8295	3594	50	2982	..			6576	50
XII. De forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld.									
Kirkebø Sogn	248	107	47	145	..	252	47		
Kalbak —	101	45	7	80	..	125	7		
Thorsh. udenbys —	250	108	33	35	..	143	33	520	87
XIII. Nolsø Sogns Kommune. . .	253	109	63	90	..	...	..	199	63
XIV. Vaagø Sognes Kommune. . .									
Midvaag Sogn . . .	481	208	44	190	..	398	44		
Sandevaag — . . .	403	174	63	143	..	317	63		
Sørvaag — . . .	508	220	13	190	..	410	13		
Bø — . . .	95	41	17	50	..	91	17	1217	37
XV. Myggenæs Sogns Kommune.	153	66	30	65	..	...	..	131	30
XVI. Sandø Præste- gælds Kommune.									
Sand Sogn (med Dmon)	453	196	30	150	..	346	30		
Skopen —	274	118	74	70	..	188	74		
Skaalevig —	229	99	23	95	..	194	23		
Husevig —	223	96	63	85	..	181	63		
Skugø —	117	50	70	35	..	85	70	996	60
XVII. Porkere Sogns Kommune . .	515	223	17	95	..	...	..	318	17
XVIII. Famiel Sogns Kommune . .	157	68	3	60	..	...	..	128	3
XIX. Sumbø Sogns Kommune . .	478	207	13	150	..	...	..	357	13
XX. Vaag Sogns Kommune. . .	777	336	70	455	..	...	..	791	70
XXI. Kvalbø Sogns Kommune . .	639	276	90	155	..	...	..	431	90
XXII. Frodebø Sogns Kommune . .	1251	542	10	890	..	...	..	1432	10
XXIII. Thorshavns Kommune. . .	2097	908	70	1590	..	...	..	2498	70
Summa . .	18000	7800	..	7800	..			15600	..

Udvalgsbetænkning

angaaende

Forslag til Lov om Jordemødervæsenet paa Færøerne.

Amtet har forelagt Lagtinget til Betænkning et »Forslag til Lov om Jordemødervæsenet paa Færøerne«. Med Lovforslaget følger en Del Bilag, deriblandt en Oversigt over Jordemødrenes Indtægter og Forretningsudgifter for Aarene 1909—11. — Efter denne Oversigt er Jordemødrenes Nettoindtægt i mange Tilfælde kun ringe; ja, i et enkelt Tilfælde staar der et Minus foran Beløbet (-/- 48 Kr.).

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i denne Sag, maa dog formene, at denne Oversigt maa benyttes med fornøden Varsomhed; men uden Hensyn hertil maa det indrømmes, at Jordemoderlønnen for Tiden er for lav. Dette er en Følge af, at de nuværende Lønningsforhold er ordnede i 1878, og siden den Tid er Pengene sunkne betydelig i Værdi, og de fleste andre Lønninger er siden da stegne, ofte ret betydeligt.

Inden Loven af 29. Marts 1878 udkom, havde de færøske Jordemødre ingen fast Løn haft. Der kan ingen Tvivl være om, at de daværende Jordemødre har betragtet det som et stort Gode, at de fik fast Løn, selv om det kun var 40—60 Kr. årlig (i Thorshavn 80 Kr.). Paa den anden Side kan det ikke fejle, at man i Kommunerne, som dengang kun havde smaa Indtægter og faa Udgifter, har følt Jordemoderlønnen som en ikke uvæsentlig Udgiftsforøgelse. For Tiden udgør Udgifterne til Jordemødervæsenet kun en lille Brøkdel af Kommunernes Udgifter. Ifølge Ekstrakt af Kommuneregnskaberne for Regnskabsaaret 1909—10 har Udgiften til Jordemødervæsenet udenfor Thorshavn gennemsnitlig udgjort c. 2,36 pCt.; men i enkelte Kommuner udgør den ofte en højere Procentdel, f. Eks. 3,08 og i enkelte Hjelpe-distrikter endog 15,5 pCt. af hele Kommunens Udgift.

Ved Fastsættelsen af Jordemødrenes Løn maa man derfor ogsaa tage Hensyn til Kommunernes og Befolkningens Ydeevne, hvortil der er saa meget mere Grund, som der ogsaa i saa mange andre Retninger stilles store Krav til Kommunekasserne. — Det maa beklages, at der ikke blandt det tilvejebragte statistiske Materiale findes Oplysning om det årlige Antal af Fødsler i hvert Distrikt; men man maa gaa ud fra, at disse i de fleste Tilfælde er saa faatallige, at en Jordemoders Embedsforretninger kun optager en ringe Del af hendes Tid, og at hun derfor i det væsentlige kan varetage sine Husmoderpligter eller anden Syssel, om hun end selvfølgelig maa indrette sig saaledes, at hun til enhver Tid skal kunne rejse fra Hjemmet. Hendes Løn kan derfor ikke sættes saa høj, at hun skal kunne leve af den alene, og heller ikke saa høj her som i tætbefolkede Distrikter i andre Dele af Riget, hvor hendes Praksis optager meget mere af hendes Tid.

Efter disse almindelige Bemærkninger skal man gaa over til at omtale Lovforslagets enkelte Paragraffer.

Paragrafferne 1—3 kan Udvalget anbefale til uforandret Vedtagelse.

ad § 4.

Efter den gældende Lov er Begyndelseslønnen for Jordemødre i Hoveddistrikterne: udenfor Thorshavn 60 Kr., i Thorshavn 80 Kr. — Naar den nu foreslaas forhøjet til 150 Kr. — 250 Kr., betyder dette for Jordemødre udenfor Thorshavn et Løntillæg af 250 — 416 pCt. og for Jordemødre i Thorshavn 187 — 312 pCt. For Kommunerne vil — naar Tilskudet fra Amtsrepartitionsfonden bortfalder — en Forhøjelse fra 40 til 150 Kr., den laveste af de foreslaaede Lønsatser, betyde en Stigning med 375 pCt. Udvalget vil derfor tillade sig at foreslaa, at Minimumslønnen for Jordemødre i Hoveddistrikterne sættes til 80 Kr. (for 150 Kr.); derimod vil man, navnlig af Hensyn til Thorshavn og lignende større Distrikter, ikke foreslaa nogen Nedsættelse af Maksimumsatsen. Det er jo de kommunale Styrelser, der skal fastsætte Lønnen indenfor den foreskrevne Grænse, og der er formentlig ingen Grund til at forlange dem at yde en høj Løn, naar de finder det nødvendigt eller formaalstjenligt.

I de smaa Hjælpedistrikter udgør Jordemoderlønnen en saa høj Procentandel, at man ikke kan anbefale, at den forhøjes; man vil derfor tillade sig at foreslaa, at Minimum sættes til 60 Kr., medens Maksimum sættes til 100 Kr. Naar der saa af Amtsrepartitionsfonden ydes 40 Kr. til de smaa Distrikter, ville disse ligesom nu kun have at udrede 20 Kr.

Med Hensyn til de foreslaaede Alderstillæg mener Udvalget, at disse ikke bør sættes ens i alle Distrikter; men at de naturlig maa rette sig efter Størrelsen af Grundlønnen. Man tillader sig at foreslaa, at Alderstillæg ydes hvert 10. Aar med 10 pCt. af Grundlønnen, dog at det første Tillæg altid skal være mindst 10 Kr.

I §ens 3. Stykke bestemmer Forslaget, at Pension skal ydes, medmindre der ikke er tilstrækkelig Anledning til at indrømme den, og Pensionsbeløbet er bestemt, medens der efter den gældende Lov *kan* ydes en passende Pension. Udvalget er enigt i, at der, naar ikke særlige Grunde taler derimod, bør ydes Pension; men da Pensionsudgiften i Forbindelse med den højere Løn i mange Kommuner vil kunne blive ret følelig, vil man foreslaa, at Pensionen bliver noget lavere end foreslaact, og at den i nogen Maade retter sig efter vedkommendes Tjenestealder. Man mener, at Pensionen, saa længe Tjenestealderen ikke overstiger 15 Aar, passende kan sættes til $\frac{1}{2}$ og derefter til $\frac{2}{3}$ af den faste Løn; dog at den kommunale Styrelse altid er berettiget til at yde indtil hele den faste Løn.

ad § 5.

Selv med ovennævnte Indskrænkning kan Pensionsbyrden blive noget følelig for det enkelte Distrikt, men derimod ikke, naar den reparteres paa hele Amtet. Udvalget vil derfor stille Forslag om, at Amtsrepartitionsfonden bærer Halvdelen af disse Udgifter.

§ 6 omhandler de Godtgørelser, der tilkommer Jordemoderen for hendes Forretninger. Udvalget indrømmer, at de nugældende Satser er temmelig lave, men mener paa den anden Side, at de foreslaaede Satser er temmelig høje og tillader sig derfor at foreslaa nogle Nedsættelser. Da disse Satser kun gælde for de Tilfælde, hvor Parterne ikke er enige, betragtes det som en Selvfølge, at disse kunne enes om andre, ogsaa højere Honorarer. Forslaget om, at Tvistigheder om disse Godtgørelser skulle afgøres af Amtmanden, kan Udvalget tilraade.

Man tillader sig dog i 1. Stykke at foreslaa en Redaktionsændring, der formentlig vil gøre Loven tydeligere for dem, der særlig skal bruge den.

Paragrafferne 7—11 anbefales til uforandret Vedtagelse.

Med Lovforslaget følger som Bilag 2: *Forslag til Instruks for samtlige til Praxis berettigede Jordemødre paa Færøerne.* Da dette Forslag kun lidt afviger fra den nugældende Instruks og antagelig er i Overensstemmelse med, hvad der gælder for Jordemødre i Almindelighed, har Udvalget ikke anset det for nødvendigt at underkaste Forslaget nogen indgaaende Behandling. Det er en Selvfølge, at dersom Lovudkastets Bestemmelser om Løn og Honorarer m. m. bliver ændrede, maa der foretages tilsvarende Ændringer i Instruksen.

Som Bilag 3 medfølger *Forslag til Bekendtgørelse om Færøernes Inddeling i Jordemøderdistrikter.* Da dette Forslag efter Motiverne vil blive forelagt Lagtinget, naar Lovforslaget er vedtaget, og Forstanderskabene har haft Lejlighed til at udtale sig, er der ingen Anledning for Tinget til allerede i Aar at optage dette Forslag til Behandling.

I Henhold til det ovenfor anførte tillader Udvalget sig at fremætte følgende

Ændringsforslag

til

Forslag til Lov

om

Jordemødevæsenet paa Færøerne.

ad § 4.

1. Stykke. I 2. Linie ændres »Forstanderskabenes» til »de kommunale Bestyrelses» og »150 Kr.» til »80 Kr.». I 4. Linie ændres »100 Kr. og 150 Kr.» til »60 Kr. og 100 Kr.».

2. Stykke. 1. Punktum affattes saaledes:

»Efter hvert 10. Aars god Tjeneste tilstaas der Jordemødrene et Alderstillaeg, der udgør 10 pCt. af Begyndelseslønnen, dog saaledes, at det første Tillaeg altid bliver mindst 10 Kr., hvilke Bestemmelser ogsaa gælder for de nu ansatte Jordemødre.»

3. Stykke. 1. Punktum affattes saaledes:

»Naar en Jordemoder afskediges paa Grund af Alder eller Svagelighed eller anden hende utilregnelig Aarsag, faar hun i Pension; Dersom hendes Tjenesteløn ikke overstiger 15 Aar Halvdelen, men ellers to Tredjedele af sin Penge-
løn, Alderstillæggene derunder indbefattet. De kommunale Bestyrelser er dog altid berettigede til at fastsætte en Pension, der svarer til hele Pengelønnen.»

ad § 5.

I 1. Stykke, 4. Linie, indskydes efter Ordet »Amtsrepartitionsfonden»:
»Halvdelen af Pensionerne og».

ad § 6.

1. Stykke affattes saaledes:

»For Fødselshjælp og Pleje under Barselsengen tilkommer der Jordemoderen, foruden fri Befordring frem og tilbage, en rimelig Godtgørelse: For Fødselshjælpen 2—12 Kr.; for hvert Besøg, hun efter Begæring aflægger hos Barselkone, 50 Øre, samt for hver Dag, Jordemoderen efter Begæring opholder sig hos Barselkvinden ud over den Tid, der medgaar til Forløsningen, 1—2 Kr. I Tilfælde af Tvivl om Betalingens Størrelse afgøres Spørgsmaalet af Amtmanden under behørigt Hensyn til paagældendes Stilling og øvrige Forhold, derunder Afstanden fra Jordemoderens Bopæl.»

2. Stykke. »4—6 Kroner» forandres til »2—4 Kroner».

Thorshavn, den 30. August 1912.

J. M. Dam.

J. M. Heintze.
Med Forbehold.

Joen Poulsen,
Ordfører.

O. N. Skaalum,
Med Forbehold.

Simon av Skarði.

Lagtingets Beslutninger af 19de August 1912 om Tilskud fra Færø Amts økonomiske Fond til Landingssteder, Broer og Veje.

A. Landingssteder.

1. Andragende fra Forpagter Carl Fr. Hansen, Sydredal, om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet i Sydredal.

Beslutning:

Af økonomisk Fond bevilges paa de almindelige Vilkaar, af hvilke et Eksemplar vedlægges, til Udbedring af Landingsstedet i Sydredal:

a. $\frac{2}{3}$ af Udgifterne ved Anskaffelse af Materialier, indtil	219 Kr.
b. $\frac{1}{3}$ af Formandsløn og Smedearbejde, indtil	46 —
indtil ialt.. 265 Kr.	

2. Andragende fra Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune om Tilskud til Landingsstedet i Lervig.

Beslutning:

Af økonomisk Fond bevilges paa de almindelige Vilkaar Punkt 6 og 7 et Tilskud paa 150 Kr. til den foretagne Udbedring af Landingsstedet i Lervig.

3. Andragende fra Forstanderskabet for Viderø, Fuglø og Svinø Sognes Kommune om Tilskud til Udbedring af Landingsstederne ved Svinø Ejde og Svinø Vig.

Beslutning:

Af økonomisk Fond bevilges paa de almindelige Vilkaar til Udbedring af Landingsstedet paa Svinø Ejde:

a. $\frac{2}{3}$ af Udgifterne ved Anskaffelse af Materialier, indtil	79 Kr.
b. $\frac{1}{3}$ af Udgifterne ved Formandsløn og Smedearbejde, indtil.....	40 —
indtil ialt.. 119 Kr.	

4. Andragende fra Beboerne af Skarvenæs om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet i Skarvenæs.

B e s l u t n i n g :

Af økonomisk Fond bevilges paa de almindelige Vilkaar til Udbedring af Landingsstedet i Skarvenæs:

- a. $\frac{2}{3}$ af Udgifterne ved Anskaffelse af Materialier, indtil 172 Kr.
b. $\frac{2}{3}$ af Udgifterne vedr. Formandsløn og Smedearbejde, indtil 110 —

indtil ialt.. 382 Kr.

5. Andragende fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune om Tilskud til Udvidelse af Landingsstedet paa Kvalbø Ejde.

B e s l u t n i n g :

Af økonomisk Fond bevilges paa de almindelige Vilkaar til en planlagt Udvidelse af Landingsstedet paa Kvalbø Ejde, dog med Udeladelse af en Kran, følgende:

- a. $\frac{2}{3}$ af Udgifterne ved Anskaffelse af Materialier, indtil 287 Kr.
b. $\frac{2}{3}$ af Udgifterne vedr. Formandsløn og Smedearbejde, indtil 63 —

indtil ialt.. 350 Kr.

6. Andragende fra Forstanderskabet for Myggenæs Sogns Kommune om Tilskud til en Udbedring af Landingsstedet paa Myggenæs.

B e s l u t n i n g :

Der svares Andrageren:

Til den planlagte Udbedring af Landingsstedet paa Myggenæs bevilges af økonomisk Fond foreløbig et Beløb af 290 Kr., der udbetales, naar Andrageren har godtgjort, at Anlægget har medført en Bekostning af mindst 700 Kr., og efter at Andrageren paa Kommunens Vegne har erklæret at ville gennemføre Anlægget efter den foreliggende Plan, samt overtage og vedligeholde det som offentligt. Naar Anlægget er færdigt og behørig Opførelse over Anlægsudgifterne, bilagt paagældende Kvitteringer i Original eller bekræftet Genpart, fremskaffes, vil Tinget tage under Overvejelse, hvor stort Tilskud der yderligere skal bevilges; i hvilken Henseende bemærkes, at der til Sprængning af Klippe, saa vidt muligt, bør anvendes Dynamit, samt at der ikke kan ventes ydet Tilskud i Forhold til hele den paa Overslaget beregnede Formandsløn.

7. Andragende fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune om Tilskud til Anlæg af en Landingsbro i Porkere.

B e s l u t n i n g :

Der svares Andrageren:

I 1909 ydede Tinget en Bevilling til det omhandlede Anlæg af 217 Kr. Anlægget blev ikke udført, og Bevillingen udløb derfor til Opløst 1911. Bevillingen blev ifjor, efter derom indgivet Andragende, fornyet for 1 Aar med udtrykkelig Tilkendegivelse af, at det forventedes, at der ikke paany vilde blive Spørgsmaal om Genbevilling.

Da Anlægget endnu ikke er udført og heller ikke paabegyndt, vil man ikke for Tiden forny Bevillingen.

Hvis Anlægget bliver gennemført overensstemmende med den af Lag-

tinget godkendte Plan, kan der forventes bevilget et passende Tilskud, som ventelig bliver noget mindre end det tidligere bevilgede, da Tinget i Aar har foretaget en Forandring i Reglerne for Bevillinger til Landingssteder m. v.

8. Andragende fra Jens M. Poulsen, Skopen, om Tilskud til et paatænkt Anlæg ved Landingsstedet i Skopen.

B e s l u t n i n g :

Der svares Andrageren, at man ikke kan yde Tilskud til paagældende Anlæg allerede i Betragtning af, at det paatænkte Havneanlæg ved Skopen kommer til at berøre eller omfatte dette. — Sagen udsættes indtil videre.

9. Andragende fra Johannes Mortensen, Frodebø, for Kiskerne i Frodebø Bygd om Tilskud til Anlæg af et Landingssted undir Bringi sammesteds.

B e s l u t n i n g :

Der svares Andrageren følgende:

Sagens Afgørelse er bleven udsat til næste Aar.

Hvis Andrageren fastholder sit Andragende, maa han inden Udgangen af Maj Maaned n. A. fremsende Meddelelse herom samt Oplysning angaaende, hvorvidt Anlægget er blevet udført, i bekræftende Fald en Redegørelse for Udgifterne, ledsaget af Kvitteringer i Original eller bekræftet Genpart, samt en Erklæring fra vedkommende Forstanderskab om, at dette paa Kommuncens Vegne vil overlage og vedligeholde Anlægget som offentligt.

10. Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Sognes Kommune om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet uti å Storbåtsstø i Sandevaag og til Opførelse af en Landingsbro sammesteds.

B e s l u t n i n g :

- a. Der svares Andrageren ligesom Svaret med Hensyn til Post 9.
- b. En Betænkning fra Tingets Tillidsmand angaaende, hvorvidt det kan anbefales at reducere Anlægget, eventuelt ledsaget af nyt Overslag, indhentes.

11. Andragende fra et af Beboerne i Bygden Sand nedsat Udvalg om Tilskud til Anlæg af en Ophalingsbedding for Motorbaade i Bygden.

B e s l u t n i n g :

Der svares Andrageren ligesom Svaret med Hensyn til Post 9.

B. Broer.

1. Andragende fra Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune om Tilskud til en ny Bro over Storaa i Eldevig.

Beslutning:

Af økonomisk Fond bevilges paa de almindelige Vilkaar som Bidrag til en Bro over Storaa i Eldevig:

a. $\frac{2}{5}$ af Udgiften ved medgaaede Materialier, indtil	95 Kr.
b. $\frac{3}{5}$ af Formandsløn, indtil	13 —

indtil ialt.. 108 Kr.

2. Andragende af 29. Juni d. A., indkommet til Amtet den 7. f. M., fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld om Tilskud til Istandsættelse af Broen over Hóvadalsá i Kalbak.

Beslutning:

Der svares Andrageren:

Sagens Afgørelse er bleven udsat til næste Aar, fordi Andragendet er for sent indkommet, uden at der er oplyst nogen Grund herfor.

Hvis Andrageren fastholder sit Andragende, maa han fremsende Meddelelse herom inden Udgangen af Maj Maaned næste Aar, ledsaget af fornødne Oplysninger.

3. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld om Tilskud til to Broer over Bjarnadalsá i Kvalvigsdalen.

Beslutning:

Der svares Andrageren, at man efter det foreliggende ikke anser Opførelsen af de paagældende Broer for at være aldeles nødvendig for Fortsættelsen og Benyttelsen af den paagældende Vej, og at man derfor har udsat Spørgsmaalet om Tilskud til Broerne.

4. Andragende fra Næs og Gøte Sognes Kommunalforstanderskab om Tilskud til den over Júksnará i Nordregøte opførte Bro.

Beslutning:

Af økonomisk Fond ydes et Tilskud paa 75 Kr. til den over Júksnará i Nordregøte opførte Stenbro. Tilskudet kan udbetales straks.

C. Veje.

1. Andragende fra Sognekommisjonen for Sand Sogn om Tilskud til Fuldførelse af Kørevejen fra Sand til Saltevig.

Beslutning:

Til et Stykke af Kørevejen fra Sand til Saltevig paa 400 m. Længde bevilges af økonomisk Fond et Beløb paa 100 Kr. For Bevillingen gælde de almindelige Vilkaar samt tillige, at Vejen bør være mindst lige saa bred som hidtil og at Stigningen ikke bør være mere end 1 : 12.

2. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld om Tilskud til:

- a. En Kørevej mellem Thorsvig og Kvalvig paa Strømø.
- b. En Kørevej fra Saksen gennem Saksendalen til Forbindelse med Kørevejen fra Kvalvig og Strømøes gennem Kvalvigsdalen.
- c. En Kørevej til Fortsættelse af det paabegyndte Anlæg af en Kørevej fra Kvalvig gennem Kvalvigsdalen.

Beslutning:

Der svares Andrageren, at man ikke for Tiden kan yde Tilskud til de under Posterne a. og b. nævnte Anlæg, samt at der bevilges af økonomisk Fond et Beløb paa 100 Kr. vedrørende en Strækning af Kørevejen fra Kvalvig gennem Kvalvigsdalen af 400 m. Længde. For Bevillingen gælde de almindelige Vilkaar samt tillige, at Vejen bør have mindst den samme Bredde som tidligere, og at Stigningen ikke bør være mere end 1 : 12.

3. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sogne i Sydstrømø om Tilskud til en Kørevej paa Hestø.

Beslutning:

Af økonomisk Fond bevilges for en Længde af 400 m. af en Kørevej fra Bygden paa Hestø nordefter et Beløb paa 100 Kr.

For Bevillingen gælde de almindelige Betingelser og tillige, at Vejens Fortsættelse skal være af mindst lige saa god Beskaffenhed, som den allerede anlagte Strækning.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995 (Department of Health 1996).

There is a growing emphasis on the need to improve the efficiency of the public sector, and to ensure that the public sector is able to deliver the services that are required by the public. This has led to a number of initiatives, including the introduction of competition, the restructuring of public sector organisations, and the introduction of performance measures. The aim of these initiatives is to ensure that the public sector is able to deliver the services that are required by the public, in a cost-effective and efficient manner.

One of the key initiatives in the public sector is the introduction of competition. This has led to a number of public sector organisations being privatised, and to a number of public sector organisations being required to compete for contracts. This has led to a number of public sector organisations being required to improve their efficiency, and to reduce their costs. This has led to a number of public sector organisations being required to improve their services, and to ensure that they are able to deliver the services that are required by the public.

Another key initiative in the public sector is the restructuring of public sector organisations. This has led to a number of public sector organisations being merged, and to a number of public sector organisations being required to improve their efficiency. This has led to a number of public sector organisations being required to improve their services, and to ensure that they are able to deliver the services that are required by the public.

A third key initiative in the public sector is the introduction of performance measures. This has led to a number of public sector organisations being required to improve their efficiency, and to reduce their costs. This has led to a number of public sector organisations being required to improve their services, and to ensure that they are able to deliver the services that are required by the public.

These initiatives have led to a number of public sector organisations being required to improve their efficiency, and to reduce their costs. This has led to a number of public sector organisations being required to improve their services, and to ensure that they are able to deliver the services that are required by the public.

These initiatives have led to a number of public sector organisations being required to improve their efficiency, and to reduce their costs. This has led to a number of public sector organisations being required to improve their services, and to ensure that they are able to deliver the services that are required by the public.

Udkast

til

Lov for Færøerne om Handelsrejsende.

§ 1.

Handelsrejsende — hvorved forstås Agenter saavel for indenlandske som for udenlandske Firmaer — skal for Fremtiden paa Færøerne være uberettigede til at falbyde eller afhænde Varer til andre end til Personer, der i Henhold til Lov af 21. Marts 1855 § 10 har løst Handelsbevis. Dog skal Handelsrejsende være herettigede til til Fabrikanter, Haandværkere og andre Næringsbrugere at falbyde og afhænde saadanne Varer, som enhver til sin Næringsdrift behøver.

§ 2.

Forinden nogen kan drive Erhverv som Handelsrejsende paa Færøerne, skal han hos Landfogden erhverve et Antagelsesbevis.

For saadant Antagelsesbevis, der kun gælder i ét Aar fra Udstedelsens Dato, erlægges en Betaling af 25 Kr., dersom den Handelsrejsende kun vil udføre Handelsforretninger for et enkelt Firma, og en Betaling af yderligere 15 Kr. for hvert af de følgende Firmaer, saafremt den Handelsrejsende vil udføre Handelsforretninger for flere Firmaer.

Betalingen tilfalder Fære Amts Fattigkasse og Repartitionsfond til lige Deling.

§ 3.

Overtrædelser af de ovenfor givne Forskrifter behandles efter de i § 11 in fine i Lov af 21. Marts 1855 fastsatte Bestemmelser.

§ 4.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1914.

Motiver til foranstaaende Lovforslag.

Medens der for den øvrige Del af Landet findes udførlige Regler om *fremmede* Handelsrejsendes Handelsberettigelse i Forordning 8 Juni 1839 -- jfr. for indenlandske Handelsrejsende Lov 23. Maj 1873 § 8 og H. R. D. i U. f. R. 1880 S. 492 -- saa mangler saadanne Regler ganske for Færøernes Vedkommende, idet nævnte Forordning, der saalænge den kgl. Enehandel bestod, selvfølgelig var uanvendelig her, aldrig er blevet udvidet til Færøerne (jfr. Resolution af 6. Juni 1821, Kanc. Skr. 7. Juni 1823 in fine og Reskript 11. November 1846; Bang i U. f. R. 1902 S. 498) og de Regler, der blev givet ved Lov om Ophævelse af den kgl. Enehandel paa Færøerne af 21. Marts 1855 særligt §§ 10 og 2) kun kommer til Anvendelse paa *faste* Handlende samt paa Handel fra Skib, hvorhos det i Lov 23. Maj 1873 § 8 indeholdte Forbud mod Provehandel paa Landet mellem Personer, der ikke begge ere handelsberettigede, ikke er gældende for Færøerne.

Følgen heraf er blevet, at Handelsrejsendes Næringsdrift paa Færøerne lige fra Monopolhandelens Ophævelse har været fuldkommen fri, saaledes, at saavel danske som fremmede Handelsrejsende uden nogen som helst Afgiftserlæggelse kan rejse rundt paa Øerne og optage Ordre saavel fra Købmænd som fra private Personer.

Denne Tilstand menes i visse Henseende at være til Skade for Opretholdelse af en selvstændig Købmandsstand, navnlig ude i de mindre Bygder. Særlig Thorshavns Firmaer har i ret vid Udstrækning udsendt Agenter til andre Bygder for at optage Ordre fra den derboende Befolkning og paafører derved de sammesteds etablerede faste Handlende en meget løielig Konkurrence, der bliver saa meget desto farligere, som disse Agenter under den nuværende Tilstand ikke blot er taalte, men endog er begunstigede fremfor de faste Handlende, idet disse i Henhold til Lov Nr. 70 af 7. Maj 1881 § 2 maa erlægge en Afgift af 50 Kr. for at erholde Antagelsesbevis, medens Agenterne som nævnt kan drive deres Virksomhed uden Erlæggelse af nogen Afgift.

Den saaledes bestaaende Tilstand strider i høj Grad mod de Motiver, der var de ledende ved Udstedelse af Lov af 21. Marts 1855, idet man dengang netop lagde en Hovedvægt paa at ophjælpe en særlig Købmandsstand ude i Bygderne for derved at forbinde, at Handelen atter monopoliseredes og Befolkningen udbyttedes ved Aftaler mellem nogle faa Thorshavnsfirmaer, jfr. Rigsdagstidende 1854—55, Landstinget Sp. 41. Det er da ogsaa et Udslag af den samme Tanke, naar Handelsbevis kun giver Ret til at etablere Handel i en bestemt Kommune, i hvilken man desuden kun har Ret til at holde et Udsalgssted (Overpolitirets-resolution af 14. November 1885; Bang U. f. R. 492.)

Man har dernæst fundet det urimeligt, at *fremmede* Handelsrejsende kan berejse Færøerne, uden at erlægge nogen Afgift, medens saadan kræves saavel i den øvrige Del af Kongeriget som paa Island og i adskillige fremmede Lande eller disses Kolonier (jfr. for Danmarks Vedkommende førnævnte Forordning 8. Juni 1839 § 4; for Island Lov af 22. November 1907 [Lovtidende B Nr. 107]; for forskellige engelske Kolonier Meddelelser fra Udenrigsministeriet 1909 S. 695—98 [Hæfte XXIII S. 9--12]). Fremmede Firmaer benytter sig i stedse stigende Antal af Agenter her paa Øerne, og en Beskatning af disse vil derfor kunne forskaffe de herværende Kasser en ikke helt ubetydelig og under de forhaandenværende økonomiske Forhold haardt paakrævet Indtægt. Da Afgiften tænkes paalagt ogsaa Agenterne for færøske Firmaer, synes det rigtigt, at den ogsaa kommer til Anvendelse overfor Firmaer hjemmehørende i den øvrige Del af Landet.

Angaaende Ønskeligheden af paa nærværende Tidspunkt at søge gennemført nærmere Regler om Handelsrejsende, henvises iøvrigt til en fra Købmandsforeningen afgiven Erklæring, af hvilken det bl. a. fremgaar, at Købmandsstanden

ikke ønsker dette Spørgsmaal udskudt indtil en almindelig Revision af Handelslovgivningens Regler finder Sted.

Om de enkelte Regler skal endnu kun bemærkes følgende:

Reglerne i § 1 svarer ganske til de Regler, der for fremmede Handelsrejsende er givne i Frd. 8. Juni 1839 § 2, 1ste og 2det Stykke jfr. for indenlandske Handelsrejsende den ovenfor anførte Regel i Lov 23. Maj 1873 § 8.

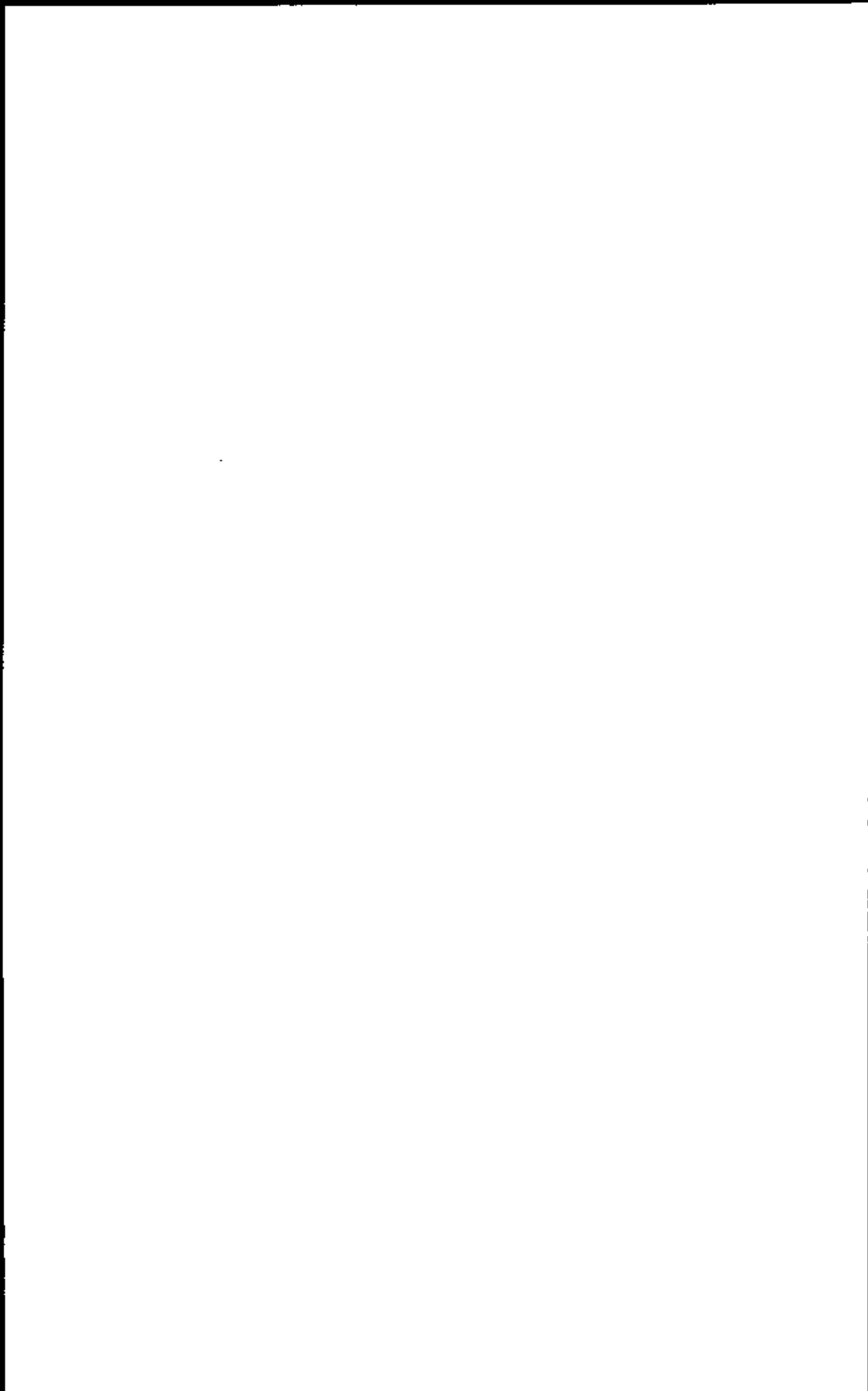
Reglerne i § 2 svarer til førnævnte Frds. § 4, 3die og 4de Stykke. Naar Afgiften er sat betydelig lavere, skyldes dette særlig den Omstændighed, at det Landomraade, Antagelsesbeviset giver Adgang til, jo er forholdsvis lille, men dels ogsaa den Omstændighed, at Reglen, i Modsætning til den i det øvrige Land gældende Regel, ogsaa bringes til Anvendelse paa indenlandske Firmaer. En for høj Afgift vil let kunne medføre, at mange Firmaer af den Grund ikke indlader sig paa at have en Agent paa Færøerne, og det er klart, at det i høj Grad er saavel i Befolkningens som i Købmændenes Interesse (maaske med Undtagelse af enkelte større Firmaer, der paa den ene Side kan skaffe sig Forbindelser i Ud-Udlandet og paa den anden Side ønsker, at Firmacts egne Agenter ude i Bygderne skal møde saa lidt Konkurrence med andre Firmaer som muligt), at Valget mellem Firmaer i de forskellige Brancher ikke bliver for ringe. En Afgift af 25 Kr. *aarlig* synes ogsaa tilstrækkelig høj i Sammenligning med den Afgift paa 50 Kr. *en Gang for alle*, de faste Handlende skal betale. Hertil kommer, at Konkurrence mellem de Handelsrejsende og Bygdekøbmændene ophører, saafremt det i nærværende Forslags § 1 indeholdte Forbud mod de Handelsrejsendes direkte Handel med Beboerne vedtages. Bygdekøbmændene vil tværtimod, som ovenfor nævnt, være interesserede i, at Afgiften sættes saa lavt som muligt. Endelig kan det nævnes, at en høj Afgift vil kunne medføre, at det direkte Køb i Udlandet (særlig Paris) i Henhold til trykte Prislister, hvilket allerede nu finder Sted i en ikke ringe Udstrækning, tager et yderligere Opsving.

I § 2, 3die Stykke bestemmes det, at Afgiften tilfalder de samme Kasser, der i Henhold til Lov 7. Maj 1881 § 2 oppebærer Indtægten ved Meddelelse af Handelsbevis til de faste Handlende.

§ 3 indeholder Straffebestemmelserne.

§ 4 fastsætter Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden til 1. Januar 1914.

Sluttelig bemærkes, at nærværende Lovforslag ikke berører Reglerne om Omløben med Varer. Saadan er i Henhold til de nugældende Regler i Almindelighed forbudt (Bang U. f. R. 1902 S. 498). Spørgsmaalet om, hvorvidt Salg ved Omførsel af Varer er forbudt, naar dette alene sker til Handelsberettigede, kunde der være nogen Grund til at besvare i Forbindelse med Reglerne om Handelsrejsende. Men da Spørgsmaalets Løsning i det øvrige Kongerige er meget omstridt (jfr. U. f. R. 1885, S. 641—42), har man dog ment, det var rigtigere først at lovgive om dette Spørgsmaal, naar en samlet Revision af den færøske Handelslovgivning finder Sted.

Betænkning

fra

Udvalget i Telefonsagen.

(Angaaende Telefonvæsenets økonomiske Forhold m. v.).

Til Udvalget er henvist den af Driftudvalget under 28. Juli d. A. afgivne Beretning ligesom ogsaa 5 Indberetninge daterede i Juli d. A. fra den tidligere Driftsbestyrer A. Degn, og Driftsbestyrer Jacobsen. Det saaledes foreliggende giver Udvalget Anledning til følgende Bemærkninger:

Ifølge Beretningen af 24. f. M. fra Driftsbestyrer Degn, har der i det forløbne Aar været betydelige Forstyrrelser paa Linjenettet men især har der paa Kablerne været større Brud. Reparationerne har medført ret store Udgifter.

Hovedeftersynet paa Linjenettet i 1911 med de i Forbindelse dermed foretagne Reparationer beløb sig ialt til c. 1725 Kr.

Angaaende Linjenettets Tilstand iøvrigt anføres i en senere Indberetning, at det gennemgaaende er i upaaklagelig Tilstand, og at en tidligere afgiven Beretning om den daarlige Tilstand, hvori Linjenettet skulde befinde sig, har været vildledende og urigtig, og at det kun for enkelte Linjers Vedkommende gælder, at de er i mindre god Stand.

Luftspændet over Kalsøfjord blev den 4. December f. A. i Henhold til Lagtingets Vedtagelse i sidste Samling paany ophængt, men brast allerede igen den 8. April i Aar, og er ikke senere repareret. Forbindelsen Kalsø—Kunø har kun været varende i korte Perioder og medført meget betydelige Udgifter, og da denne forbindelse ikke kan anses for at være holdbar i sin hidtil brugte Form, finder Udvalget, at det vilde være uforsvarligt, paany at lade den istandsætte.

De Uheld, der saaledes har fulgt Kablerne og Luftspænd, samt delvis ogsaa Linjenettet iøvrigt har været en medvirkende Aarsag til, at Telefonerne har svaret saa daarlig Regning, saaledes at Drifts-Regnskaberne til Stadighed viser Underskud, til Trods for de betydelige Tilskud, der er ydet fra økonomisk Fond til Driften. I Regnskabsaaret 1910—11, hvor Tilskudene fra økonomisk Fond indgik med 5000 Kr. og 3000 Kr., var Underskudet 1368 Kr. 69 Ø., i Halvaaret 1911—12 306 Kr. 27 Ø.

Beholdning pr. 1. April d. A. udgjorde ifølge Regnskabet 18,342 Kr. 63 Ø., heraf i Føroya Banki 13,420 Kr. 22 Ø., og kontant Beholdning 2153 Kr. 79 Ø. Det kan her bemærkes, at Restancerne er gaaet betydeligt ned og maa, bortset fra nogle større, mulig uerholdelige Beløb, betegnes som omtrentlig normale.

Naar det sidste aflagte Regnskab udviser et saa stor Udgangsbeholdning, forklares dette ved, at der i Henhold til Vedtagelse i sidste Samling blev optaget et Laan paa 15,000 Kr. og at der i Regnskabsaaret kun delvis var gjort Brug af Laanesummen, hvis Anvendelse skulde være følgende (se Lagtingstidende for

1911 S. 170.): Til en Telefonbygning 6250 Kr., til at dække Telefondriftens Gæld i Føroya Banki c. 6350 Kr., samt til fornøden Udvidelse af Anlægget (Abonnementsledninger) c. 2500 Kr. Laanet er optaget hos Kreditforeningen af Kommuner i Danmark.

Telefonvæsenets samlede Gæld udgør nu c. 195,000 Kr.

Som foran bemærket udgjorde Telefonvæsenets Tilgodehavende i Føroya Banki pr. 1. April 1912 — 13,420 Kr. 22 Ø. Ifølge et Udrag af Telefondriftens Konto i Banken pr. 16. ds. var Forholdet nævnte Dato dette, at Telefondriften udviste en Debet-Saldo af 2061 Kr. 97 Ø. I Tiden fra 1. April til 16. August d. A. er der kun sket ubetydelige Indbetalinger, medens Forbruget har været meget stort, nemlig 19,235 Kr. 11 Ø. Som Hoved-Udgiftsposter skal nævnes: For Rearmering af Kabel c. 4162 Kr., Afbetaling paa Entrepriesummen for Telefonbygningen c. 4000 Kr., samt større Udbetalinger vedrørende Kabelreparationer i Suderøfjord, hvilke Udgifter af Driftsbestyreren er opgivne at andrage ialt c. 3800 Kr.

Ifølge Oplysninger indhentede hos Driftsbestyreren vil der i den nærmeste Fremtid forestaa noksaa betydelige Udbetalinger i Anledning af den ny Teleforbygning og Centralstationens Flytning. Hvorledes den økonomiske Situation stiller sig i Øjeblikket, vil fremgaa af nedennævnte Oversigt:

Pr. 16. August 1912: Føroya Banki Debet	2061 Kr. 97 Ø.
Udgifter ved Telefonstationen:	
Restbetaling til V. Lützen	c. 2100 Kr. 00 Ø.
— - V. Samuelson	50 — 00 —
Anskaffelse af 2 Bokser	400 — 00 —
Ovne og forskelligt Inventar	1000 — 00 —
	3550 — 00 —
Stationens Flytning m. m.	700 — 00 —
Indføringsstativ ved Stationen	500 — 00 —
	6811 Kr. 97 Ø.
÷ Forventet Refusion fra Statskassen vedrørende Reparation af Suderø-Kablet	c. 3800 — 00 —
	Underskud 3011 Kr. 97 Ø.

Dette Underskud vilde imidlertid dækkes, hvis alle Restancerne indgik samt ved Forbruget af den for Tiden hos Driftsbestyreren værende kontante Beholdning af 1000 Kr.

For at kunne danne sig et Skøn over, hvorledes den økonomiske Situation vil stille sig i det kommende Regnskabsaar eller mere korrekt i et tænkt Regnskabsaar, der begynder med 16. August 1912 (se foran) og afsluttes 1. August 1913, har Udvalget efter Konference med saavel den afgaaede som nuværende Driftsbestyrer opsat nedennævnte formodede Indtægts- og Udgiftsposter:

1912	<i>Indtægt.</i>
Aug. 16. Beholdning:	
Kontant Beholdning	1000 Kr. 00 Ø.
Indtægtsrestancer, som ventes at ville indgaa	2000 — 00 —
	3000 — 00 —
Afgift af Abonnement for 2 Halvaar	7500 — 00 —
Netto-Overskud fra Stationerne (uden Takstforhøjelse)	10500 — 00 —
	21000 Kr. 00 Ø.

Udgift.

1912

1912

Aug. 16.	Underskud (v. foran).....	c.	3000	Kr.	00	Ø.
	Administrationsudgifter.....		4500	--	00	--
	Anskaffelse af nyt Materiel.....		500	--	00	--
	Vedligeholdelse og Eftersyn af Linierne.....		4000	--	00	--
	Optagning af Suderø-Kablet.....		2000	--	00	--
	Rente og Afdrag af Gælden.....		12640	--	00	--
	Indtægtsrestancer pr. 1. Aug. 1913.....		2000	--	00	--
	Andre Udgifter (Debet-Rente i Banken m. v.).....		360	--	00	--
			29000 Kr. 00 --			

Herefter skulde altsaa Underskudet blive 8000 Kr. Forudsat at der ikke indtræffer uformodede Uheld ved Kabler og Landlinier, vil den foran opsatte Oversigt paa det nærmeste komme at svare til Virkeligheden.

Siden 1. April i Aar har Personalet ved Hovedcentralen foruden Driftsbestyreren bestaaet af 3 Damer, 2 paa selve Stationen og 1 paa Kontoret. Tidligere var der foruden Driftsbestyreren 4 Damer, og efter at man har taget den nye Station i Brug, maa Antallet af Personalet forøges med 1 Dame, idet der skal indføres fuldstændig Dag- og Nattjeneste paa Stationen i Thorshavn, og der maa være 2 Damer ad Gangen til Betjeningen. Begyndelseslønnen har været 300 Kr. stigende til 400 Kr. efter et Aars Forløb og derefter til 500 Kr. efter 3 Aars Tjenestetid. Naar man opstiller et foreløbigt Regnskab for det kommende Driftsaar, maa man tage det anførte med i Betragtning.

I forrige Tingsamling vedtog Lagtinget at søge om Ministeriets Approbation paa en Forhøjelse af Maksimaltaksterne for Amtskommunens Telefoner, saaledes at Takstsatserne fra 15 til 40 Øre forhøjedes hver med 5 Øre. Den Korrespondance, som Driftsudvalget heretter førte med Ministeriet for offentlige Arbejder, resulterede i, at man stillede Sagen i Bero indtil Lagtinget igen samledes, da man ansaa Tiden ubeløjlilg til Gennemførelse af Takstforhøjelsen, især da Forbindelsen med Suderø paa et saa tidligt Tidspunkt blev brudt.

Imidlertid anser Udvalget det for nødvendigt, at der foretages den til- tænkte Takstforhøjelse for mulig derved at sikre Telefonvæsenet en Forøgelse af Indtægterne. Man er dog i Tvivl om, hvorvidt Forhøjelsen skal ske i saa stort Omfang som tidligere paatænkt. En af Driftsbestyreren afgiven Beretning om, hvordan Forholdet vil stille sig efter at en Takstforhøjelse er gennemført, forudsat at Brugen af Telefonen holder sig paa samme Højde som hidtil, lader formode, at det kun vil have væsentlig Betydning, at de tre laveste Takstsatser, nemlig 15, 20 og 25 Øres, forhøjes med 5 Øre hver, idet et Tillæg til de højere liggende Satser kun kan ventes at give en ganske ubetydelig Merindtægt. For de 3 laveste Takstsatser vil Forhøjelsen derimod normalt andrage c. 2700 Kr. pr. Aar, og for alle de andre Satser kun c. 450 Kr. En Forhøjelse af samtlige Takst- satser vilde altsaa andrage c. 3150 Kr., hvis Brugen af Telefonerne blev den samme efter at Forhøjelsen er sket. Man maa dog ventelig regne med en Smule Nedgang i Antallet af Samtalerne, saaledes at Indtægtsforøgelsen kun kan sættes til c. 3000 Kr. Naar det kommende Regnskabsaars Underskud som foran paavist kan antages at ville blive 8000 Kr. efter de nugældende Takstsatser, vil Under- skudet ved Forhøjelsen reduceres til 5000 Kr.

Udvalget kan derfor efter Omstændighederne tilraade, at samtlige Sam- taletakster forhøjes med 5 Øre, og at Lagtinget ansøger om Ministeriets Appro- bation herpaa, saaledes at Forhøjelsen regnes fra 1. Januar 1913.

Udvalget har overvejet, om der ikke kunde bødes noget paa Telefon- væsenets ret vanskelige økonomiske Forhold ved at nedsætte den Godtgørelse, der efter de nugældende Bestemmelser af Telefondriften ydes til Betjeningen af Land-

stationerne. Man har saaledes tænkt sig Muligheden af, at de stedlige Kommuner i større Omfang end hidtil ydede Tilskud til Betjeningen. For Tiden er Forholdet jo dette, at Landstationerne af hver takstpligtig Samtale nyder en Godtgørelse af 3 Øre foruden hvad der iøvrigt indvindes ved Ekstragebyrer og Rudsendinger. Udvalget har imidlertid ikke ment i indeværende Tingsamling at kunne fremsætte noget bestemt Forslag til en Ændring i den foran antydede Røtning, men skal kun her opkaste det Spørgsmaal til nærmere Overvejelse, om Godtgørelsen til Landstationerne ikke vil kunne nedsættes til 2 Øre, mulig til 1½ Øre for hver takstpligtig Samtale. Ekstragebyrerne kunde det derimod nok være Grund til at beholde uforandrede, da Amtskommunen hidtil ikke har nydt nogen Indtægt heraf, men denne ubeskaaret er tilfaldet paagældende Stationer.

Udvalget henstiller, at det her opkastede Spørgsmaal nærmere overvejes af Driftsudvalget, som saa eventuelt til næste Aars Tingsamling vil fremsætte et Forslag til en Forandring i Godtgørelsen til Landstationerne. Endvidere vil det være værd at overveje, om ikke Reparationsudgifterne kunde reduceres betydelig, da disse ogsaa for Landlinjernes Vedkommende synes at være saa uforholdsmæssig høje. Udvalget kan imidlertid ikke have nogen rigtig begrundet Mening herom, men har ikke villet undlade at berøre dette Spørgsmaal. For Øjeblikket har det jo Betydning, at alle Udgifter saavidt gørligt reduceres, saaledes at man kan naa nærmere hen til Ballance i Regnskabet end hidtil.

Driftsbestyreren har oplyst, at der i de sidste 4 Maanedor er anlagt adskillige Abonnentsledninger (14) og at Udgifterne herved, især da enkelte har haft en betydelig Længde, har været forholdsvis store. Imidlertid vil Anlæg af Abonnentsledninger betyde en god Forrentning af Anlægssummen og en større Benyttelse af Telefonerne.

Udvalget er efter sine Overvejelser kommet til den Erkendelse, at der næppe i de nærmeste Aar, efter alt hvad der foreligger, vil kunne skabes Ballance i Regnskabet. Dette vil bedst ses, naar erindres, at Forrentning og Amortisation af Telefonvæsenets Gæld samt Lønninger og Administration omtrent andrage lige saa meget som Nettoindtægten af Driften. - De øvrige Driftsudgifter - Reparationer, Linjeeftersyn, Fornyelser m. m. vil herefter udgøre det virkelige Drifts-Underskud. At dette forholder sig saaledes ses af, at de hidtil fra økonomisk Fond ydede Tilskud til Driften har udgjort aarlig fra 5000 til 10,000 Kr. og at der alligevel ikke herigennem er lykkedes at skabe det Fornyelses- eller Reservefond, som man fra første Færd af tilsigtede med disse Tilskud.

Da Udvalget regner med, at et Forslag til Takstforhøjelse, som foran antydet, vil vinde Tilslutning i Lagtinget og blive approberet af Ministeriet, antages Telefondriftens Underskud at blive c. 5000 Kr. for det kommende Aar. Til Dækning af dette Underskud haves der ikke for Telefonvæsenet noget Beløb til Raa-dighed, og da økonomisk Fonds Indtægter har været stærkt nedadgaende og bemeldte Fond, der hidtil har ydet aarlige Tilskud til Telefondriften, ikke for Tiden mængs at kunne ofre noget af dets disponible Midler, har Udvalget ikke villet fremsætte noget Forslag i saa Henseende. Udvalget har heller ikke ment at kunne fremkomme med Forslag om Tilskud til Telefondriften fra andre af Tingets Kasser. For imidlertid at undgaa, at Telefonvæsenets Følgelgæld i Føroya Banki, hvoraf der i bedste Fald svares 6% Rente, bliver alt for betydelig, finder Udvalget, at man, indtil anden Bestemmelse angaaende, hvorledes man skal ordne sig med Dækning af Telefondriftens aarlige Underskud, er truffen, maa ty til at yde Driften Laan fra andre af Tingets Kasser paa rimelige Rentevilkkaar. For det kommende Aar har man ment at kunne foreslaa, at det nødvendige Laan ydes af Fonden for Jordehvalsrettighedens Afløsning og at der i Rente svares 4% p. a. af det til enhver Tid skyldige Beløb. Hvis man ikke senere ved yderligere Forhøjelse af Samtaletaksterne og Abonnementsafgiften kan skabe Ballance til Veje, er der næppe anden Udvej at gaa, end at Telefonvæsenet fremtidig administreres

under Amtsrepartitionsfonden eller ogsaa, at Fonden yder de fornødne aarlige Tilskud. At søge Driftsunderskudene dækkede ved nye Laan maa anses som uforsvarligt og bør fremtidig søges undgaaet. Man kan næppe regne med, at de aarlige Udgifter skal være dalende især ogsaa naar Hensyn tages til, at det fremtidige Vedligehold og i Særdeleshed den delvise Fornyelse saavel af Landlinjer som Kabler forårsaget ved Slid og Ælde maa antages at medføre øgede Udgifter; for selv om man mulig kunde indføre Besparelser paa andre Omraader, vil det her næppe kunne dreje sig om større Beløb.

Da Telefonvæsenet allerede nu ligger inde med noksaar betydelig Beholdning af Kabel, dels nyt, dels rearmet og dels Kabler, der vil kunne rearmes, og Beholdningen i høj Grad vil blive øget ved det Kabel, der ventelig vil blive optaget i Suderøfjord nu i Efteraaret, kan man regne med, at der i en længere Aarrække ikke vil blive nødvendigt at anskaffe nyt Kabel. Udvalget skal i denne Forbindelse udtale, at det maa anses for at være af allerstørste Vigtighed, at Kabelbeholdningen sikres paa mest betryggende Maade, saaledes at den ikke undergaar Forringelse ved at ligge udsat for Vejr og Vind.

I Henhold til Post 5 i den Færøernes Amtskommune meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne blev der efter Indstilling af Lagtinget i Samlingen 1907 af Ministeriet for offentlige Arbejder fastsat Maksimaltakstbestemmelser for Benyttelsen af Telefonerne gældende i en femaarig Periode, nemlig fra 1. Januar 1908 til Udgangen af 1912. Der maa derfor i indeværende Samling tages Bestemmelse om fornyet Indstilling til Ministeriet om Fastsættelse af Maksimaltakster.

Som foran berørt har Udvalget ment, at samtlige *Samtaletakster*, med Undtagelse af den nugældende Takst for Indenbyssamtaler, der bibeholdes, bør forhøjes med 5 Øre. Derimod er Udvalget i sin Overvejelse om eventuelle Forandringer i Abonnementsaksterne kommet til det Resultat, at man for nærværende Tid ikke bør søge disse forhøjede. En væsentlig Del af Telefonvæsenets Indtægter skyldes Afgift af Abonnement, og da Anhøggene er billige og Vedligeholdelsesudgifterne ringe, samt da det er en Kendsgerning, at der gøres flittigst Brug af Telefonen, naar man som Abonnent har den nær ved Haanden, man der udvises Forsigtighed ved en Takstforhøjelse her, som mulig kunde have adskillige Opsigelser af Abonnement til Følge.

Med Hensyn til Afstandshestemmelserne (Takstkilometer) for de forskellige Takstkalaer foreslaas disse bibeholdte saaledes, at kun Takstsatserne forhøjes.

Med Undtagelse af de foreslaaede Forandringer i Samtaletaksterne finder Udvalget ikke Anledning til at foreslaa yderligere Ændringer i de nugældende Takstbestemmelser.

Udvalget foreslaar til Tingets Vedtagelse:

1. Driftsudvalget bemyndiges til at antage en 4. Telefondame til Betjeningen af Centralstationen i Thorshavn med en Begyndelsesløn af 300 Kr. stigende til 500 Kr. efter 3 Aars Tjenestetid.
2. Driftsudvalget anmodes om at overveje, hvorvidt den nu ydede Godtgørelse til Bestyrerne af Landtelefonstationerne kan nedsættes og eventuelt til næste Aars Tingsamling fremkomme med et Forslag i saa Henseende.
3. Til Dækning af Telefonvæsenets eventuelle Driftsunderskud i det kommende Aar bemyndiges Amtmanden til hos en eller flere af de under Tinget sorterende Kasser eller Fonds at optage det nødvendige midlertidige Laan, som forrentes med 4% p. a.
4. Tinget ondrager hos Ministeriet for offentlige Arbejder om Approbation paa, at de i 1907 for en femaarig Periode, fra 1. januar 1908 til Udgangen af 1912, fastsatte Maksimaltakstbestemmelser for Benyttelsen af Færøernes Amts-

kommunens Telefoner vedblivende gælde for et Tidsrum af 5 Aar indtil Udgangen af Aarst 1917 med den Ændring, at samtlige Samtaletakster fra 15 Øre og opefter forhøjes med 5 Øre.

Thorshavn, den 29. August 1912.

M. A. Winther.
Ordfører.

Joen Poulen.

Magnus Dahl.

J. Z. Nielsen.

Oliver Effersøe.

the 1990s, the number of people in the world who are obese has increased by 100 million (World Health Organization 1997). The prevalence of obesity in the United States has increased from 15% in 1975 to 23% in 1990 (Flegal et al. 1994). In the United Kingdom, the prevalence of obesity has increased from 10% in 1980 to 15% in 1995 (Health Survey for England 1996).

Obesity is a risk factor for a number of chronic diseases, including coronary heart disease, stroke, type 2 diabetes, and certain types of cancer (World Health Organization 1997). In the United States, obesity is the leading risk factor for coronary heart disease (Flegal et al. 1994). In the United Kingdom, obesity is the leading risk factor for stroke (Health Survey for England 1996).

Obesity is also a risk factor for a number of mental health problems, including depression, anxiety, and eating disorders (World Health Organization 1997). In the United States, obesity is the leading risk factor for depression (Flegal et al. 1994). In the United Kingdom, obesity is the leading risk factor for anxiety (Health Survey for England 1996).

Obesity is a complex condition, and its causes are not fully understood. It is thought to be caused by a combination of genetic, environmental, and behavioral factors (World Health Organization 1997). In the United States, the prevalence of obesity has increased rapidly in recent years, and this is thought to be due to a combination of factors, including changes in diet and lifestyle (Flegal et al. 1994).

In the United Kingdom, the prevalence of obesity has also increased in recent years, and this is thought to be due to a combination of factors, including changes in diet and lifestyle (Health Survey for England 1996). Obesity is a serious public health problem, and it is important to understand its causes and how it can be prevented.

Obesity is a complex condition, and its causes are not fully understood. It is thought to be caused by a combination of genetic, environmental, and behavioral factors (World Health Organization 1997). In the United States, the prevalence of obesity has increased rapidly in recent years, and this is thought to be due to a combination of factors, including changes in diet and lifestyle (Flegal et al. 1994).

In the United Kingdom, the prevalence of obesity has also increased in recent years, and this is thought to be due to a combination of factors, including changes in diet and lifestyle (Health Survey for England 1996). Obesity is a serious public health problem, and it is important to understand its causes and how it can be prevented.

Obesity is a complex condition, and its causes are not fully understood. It is thought to be caused by a combination of genetic, environmental, and behavioral factors (World Health Organization 1997). In the United States, the prevalence of obesity has increased rapidly in recent years, and this is thought to be due to a combination of factors, including changes in diet and lifestyle (Flegal et al. 1994).

In the United Kingdom, the prevalence of obesity has also increased in recent years, and this is thought to be due to a combination of factors, including changes in diet and lifestyle (Health Survey for England 1996). Obesity is a serious public health problem, and it is important to understand its causes and how it can be prevented.

Forslag

til

Instrukts for Overvragerne eller Vragereformænd.

§ 1.

Overvragerne skulle saa nøje som muligt gøre sig bekendt med, hvorledes Klipfisk skal være m. H. t. Tilvirkning, Udseende og Størrelse, saaledes at den bliver regnet for 1ste Klasses Vare paa de Steder, hvor det bedste Marked er for denne, i Særdelshed i Spanien og i Italien, og hvorledes Fisken skal behandles og tilvirkes, saaledes at den bliver regnet for 1ste Klasses Vare.

De skulle ogsaa til enhver Tid gøre sig bekendt med eventuelle Forandringer i de Krav, som de udenlandske Købere eller disses Befuldmægtigede her i Landet maatte stille, og saavidt muligt indrette Vragningen efter disses Ønske.

Igeledes skulle de saa nøje som muligt gøre sig bekendt med, hvorledes Fisken skal stuves og pakkes i de Skibe, som udføre den, saaledes at den ikke bliver beskadiget ved Transporten.

§ 2.

Vragningen af al Fisk, som udføres, paahviler dem alene, hver for sit Distrikt. Angaaende Ordningen af Vragningen og sammes Udøvelse skulle efterfølgende Regler være gældende.

§ 3.

De have Vragere til at være dem behjælpelige ved Eftersynet og Vragningen af Klipfisken og ved Opsynet med dens Vejning og Indladning.

De skulle indsende til vedkommende Sysselmand deres Henstillinger med Hensyn til paa hvilke Pladser i deres Distrikt, det er nødvendigt at ansætte Vragere, hvor mange og hvilke der skulle ansættes.

Vragerne ere pligtige til at rette sig efter Overvragerne i Overensstemmelse med de Regler, som er givet i disses Instruks.

§ 4.

Naar nogen, som har i Sinde at udføre Klipfisk, ønsker det, er de pligtige til at være parat til at vrage Fisken. Hvis der er flere, som ønsker vraget samtidig, skulle Overvragerne søge at indrette det saaledes, at Vragningen kan foretages for flere paa samme Tid.

De skulle indrette Arbejdet ved Vragningen saaledes, at 2 Vragere efterse Fisken, og er i Stand til at give Attest for hele Ladningen.

§ 5.

De skulle sætte Vragerne ind i Vragningsarbejdet, give dem de nødvendige Oplysninger og i det hele taget bestræbe sig for, at disse kan blive saa dygtige som muligt i Bedømmelsen af Klipfisk. De skulle, saa vidt muligt, have Tilsyn med disse under Arbejdet.

§ 6.

De skulle paase, at Eftersyn, Vragning og Vejning af Klipfisk altid foregaar i et Pakhus, hvor der er tilstrækkelig lyst. Fisken maa kun vrages, naar Overvrageren finder, at der er tilstrækkeligt Lys.

§ 7.

De skulle paase, at Fisken ikke bliver indladet undtagen i tørt Vejr, og de skulle bestemme, om Vejret og Søen er saaledes, at Fisken kan blive indladet.

§ 8.

De skulle paase, at de Baade, som bruges til Indladningen af Fisken, ere uden Læk og godt rene. De skulle ogsaa paase, at tilstrækkelig mange hele og rene Maatter eller Preseminger medfølge for at lægges under og over Fisken.

§ 9.

De skulle paase, at Lastrummet, hvori Fisken skal udføres, er tørt og rent, at det er tilstrækkelig garneret med Brædder, hele og rene Maatter eller Sækkelærred, samt at der i Dampskibe er tilstrækkelig Afstand mellem Fisken og Maskinen, saaledes at den ikke bliver beskadiget af Varme fra denne. Naar Klipfisken udføres i Pakker, skulle de paase, at Pakningen er tilstrækkelig.

§ 10.

Hvis Fisken ikke indlades efterhaanden, som den bliver vraget, skal Overvrageren, efter at Vragningen har fundet Sted, indtil den bliver indladet, paase, at Fisken opbevares saaledes, at den ikke bliver beskadiget.

Hvis Overvrageren synes, at der er Grund til at antage, at Fisken har taget Skade, efter at Vragningen har fundet Sted, har han Ret til at forlange, at denne bliver vraget til Udførsel paany.

§ 11.

De skulle paase, at Fisken ikke paa nogen Maade bliver beskadiget under Indladningen og skulle bestemme, hvorledes Indladningen skal foregaa.

De skulle derfor paase, at Fisken ikke bliver beskadiget ved Transporten til Baadene, og at disse ikke er for tungt lastede, og at Fisken bliver overdækket i Baadene, saaledes, at den ikke bliver overstænket af Søvand. Dette skulle de enten selv paase eller laade Vragere passe paa i Land.

De skulle endvidere passe paa, at Fisken ikke bliver beskadiget, naar den tages op fra Baaden og bringes ned i Lasten, og at den bliver stuvet godt, saaledes at den ikke forskyder sig eller beskadiges, og skulle enten selv eller ved Vragere passe paa dette ombord.

Hvis de Ordre, som Overvrageren eller en Vraget paa dennes Vegne giver, ikke bliver efterkommet, skal Overvrageren nægte at udstede Vragerattest for Fisken.

§ 12.

Naar Fisken er vraget og vejet og ført ombord i Skibet, udsteder Overvrageren Vragerattest for Ladningen og har under Straf efter Loven Ansvar for, at Attesten er sand og rigtig.

Vragerattesten skal skelne imellem, hvad der er færøsk Fisk, og hvad der er islandsk—færøsk Fisk. Ved færøsk Fisk forstås Fisk, fanget ved Færøerne og Rochall og tilvirket paa Færøerne. Ved islandsk—færøsk Fisk forstås Fisk, fanget ved Island og tilvirket paa Færøerne.

Overvrageren skal udstede Vragerattester paa dertil indrettede Blanketter; inden han udleverer Attesten til Vedkommende, skal han indhente Notarialattestation paa samme om, at han er autoriseret Overvrager. Det maa klart og tydeligt fremgaa af Attesten, at det er en færøsk Vrager, der har paaset eller udført Vragningen.

§ 13.

Overvrageren paaser, at Vragernes Regninger for Arbejde ved Vragning af Fisk under hans Overopsyn er rigtige og i Overensstemmelse med de Takster, som ere fremsatte i disses Instruks, og paategner Regningerne inden de blive udbetalte af dem, for hvem Vragningen er udført.

§ 14.

Overvragernes Løn udredes af Statskassen i Henhold til Lov Nr. 69 om Vragning af Fisk paa Færøerne af 1. April 1912. Det er strengt forbudt disse at modtage nogen som helst Godtgørelse af nogen Art fra dem, for hvem Vragningen er udført, fra Kaptajnen eller andre, som have noget med det Skib at gøre, som udfører Fisken, udover den Betaling, som er bestemt i forannævnte Lov og i denne Instruks.

§ 15.

Overvragerne er pligtige til at foretage Vragning, hvor som helst det ønskes i deres Distrikt. Til at bistaa med Vragningen udnævner han en eller flere af de autoriserede Vragere eller eget Valg.

Han kan ogsaa give en af Vragerne i sit Distrikt, som han stoler bedst paa, Fuldmagt til at overtage Hvervet som Overvrager i sit Sted, hvis han paa Grund af Travlhed ved Vragning eller af andre Grunde ikke selv kan overkomme det eller hvis hans Rejse maa antages at ville medføre altfor uforholdsmæssige Udgifter, og hans Tilstedeværelse kan anses for unødvendig. Vrageren faar da, foruden den sædvanlige Betaling for Arbejdet ved Vragningen, Kostpenge, Rejseomkostninger og Betaling for Rejse- og Opholdsdage i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Instruks for Vragere.

Overvrageren paategner denne Regning, medens Sysselmanden afgør eventuelle Tvistigheder desangaaende.

Naar Overvrager rejse 10 km. eller derover fra den By, hvor de ere bosatte, for at foretage Vragning af Klipfisk, skulle de have Kostpenge, 2 Kr., for hver Dag, som de nødvendigvis maa være hjemmefra i denne Anledning, samt Rejseomkostninger, begge Dele ifølge Regning, som, i Tilfælde af at Enighed ikke kan opnaas, forelægges Amtmanden til Afgørelse. De nævnte Udgifter afholdes forskudsvis af Overvragerne ved Hjælp af en af Overvrageren i Thorshavn mod Amtets Kaution optagne Kassekredit. Indgang aarlig fordeles de saaledes forskudsvis afholdte Udgifter efter de nedenfor angivne Regler.

§ 16.

Foruden Arbejdet ved Vragning af Klipfisk er Overvrageren pligtig til, efter Samraad med Amtmanden, at berejse deres Distrikt for at have Opsyn med og give Vejledning m. H. t. Behandlingen af Fisk, derunder dens Behandling umiddelbart efter Fangsten. Paa disse Rejser faar de Rejseomkostninger forskudsvis udbetalte af den af Overvrageren i Thorshavn optagne Kassekredit ifølge Regning, som Amtmanden sanktionerer.

Hvis Vragning af Fisk foretages samtidig paa disse Rejser, da skal den eller de, for hvem Vragningen er udført, for saa vidt Partiet tilsammen er under 100 Skpdl., udrede deres Del af Omkostningerne forholdsvis.

Endvidere skal Overvragerne være pligtige til, om det forlanges, og det kan forenes med deres øvrige Virksomhed, at yde deres Medvirken ved Bedømmelse af Fisk; i saa Fald betales de af dem, der har forlangt deres Medvirken, med den i § 15 fastsatte Betaling.

De skulle endvidere være pligtige til, saafremt det forlanges, at samle de nødvendige Oplysninger vedrørende Fiskeriet paa Færøerne og hvad dermed staar i Forbindelse, til statistisk Brug, alt efter Samraad med Amtmanden.

§ 17.

Overvrageren i Trangisvaag skal aarlig inden 1. December til Overvrageren i Thorshavn indgive en Oversigt over, hvad hver enkelt Eksportør i hans Distrikt i Aarets Løb hver Gang har ladet vrage og ifølge Vragertest har ladet udskibe af Klipfisk. Paa Grundlag af denne Oversigt og den Oversigt, Overvrageren i Thorshavn selv indesidder med, fordeler denne de berømhandlede Udgifter og drager Omsorg for, at Forskudene saavidt muligt inden Aarets Udgang refunderes den af ham optagne Kassekredit. Fordelingen vil være at foretage saaledes, at de Udgifter, som er forårsagede derved, at en eller flere Eksportører tilsammen paa et og samme Afskibningssted udenfor Thorshavn og Trangisvaag lade mindst 100 Skpd. Klipfisk ad Gangen vrage og eksportere, vil være at refundere af samtlige disse Eksportører i Forhold til den af dem i Aarets Løb ifølge Vragertest afskibede Klipfisk, medens de Udgifter, som forårsages ved Vragning af mindre Kvanta, blive af refundere af vedkommende Eksportør eller Eksportører. Udgifterne ved de Rejser, som Overvragerne foretage for at give Vejledning med Hensyn til Behandlingen af Fisk, refunderes af samtlige Eksportører i Forhold til den af dem i Aarets Løb ifølge Vragertest afskibede Klipfisk.

De Tab, som forårsages derved, at en af Eksportører ikke refunderer de ham paahvilende Beløb, vil være at dække af samtlige Eksportører i det ovenfor angivne Forhold.

§ 18.

Overvragerne maa ikke være ansat hos Købmænd eller andre, som lader foretage Vragning af Fisk.

§ 19.

Hvis Overvragerne opdage, at en Eksportør handler mod § 1 i Lov Nr. 69 om Vragning af Fisk paa Færøerne af 1. April 1912, skal han give Landfogden eller vedkommende Sysselmand Meddelelse herom.

§ 20.

Overvrageren underskriver en Edsformular om, at han vil rette sig efter denne Instruks og samvittighedsfuldt og med Nidkærhed udøve de Pligter, som paahviler ham ifølge hans Stilling.

Han maa finde sig i de Forandringer, som eventuelt foretages i denne Instruks.

Forslag

til

Instruks for Vragere.

§ 1.

Fiskevragere skulle stræbe efter at blive saa dygtige som muligt i Bedømmelsen af Klipfisk og saa øvede som muligt i at sortere samme.

§ 2.

Overvrageren er deres Overordnede, og de ere hans Hjælpere ved Vragning af Fisk og Opsyn med Vejning og Indladning af Klipfisk og dens Stuvning i de Skibe, hvori den udføres. Han kalder dem til Arbejdet og fordeler dette imellem dem og har Overopsyn med Arbejdet.

De skulle være parate, naar han kalder dem, til Arbejde ved Vragning af Fisk.

Hvis de har i Sinde at blive borte fra Hjemmet i længere Tid, skulle de lade ham det vide forud.

§ 3.

De ere pligtige til at rette sig efter hans Ordre og søge at gøre ham tilpas, naar de arbejder under hans Kommando.

§ 4.

Vragningen af Fisk skal foregaa paa den Maade, at to Vragere efterse Fisken, saaledes at 2 kunne give Attest for hvert enkelt Parti, som hidtil har været Skik og Brug. Skulde det hænde under Arbejdet, hvad enten det er ved Iftersyn og Vragning af Fisken, Tilsyn med Vejningen, Indladningen eller Stuvningen ombord, at de er i Tvivl om et eller andet, eller et eller andet sker, hvorom Overvrageren ikke har givet dem Ordre eller Anvisninger, skulle de henvende sig til ham og modtage hans Ordre om, hvorledes de har at forholde sig, men saafremt dette ikke kan lade sig gøre, skulle de selv afgøre Sagen paa bedste Maade og give ham Meddelelse om Sagen snarest muligt, og inden han udsteder Vragerattesten.

De skulle ogsaa henvende sig til ham og melde til ham, hvis nogen af Arbejderne, Besætningen eller andre, som har med Fisken at gøre, skulde handle imod hans Ordre.

§ 5.

Der tilkommer dem en Betaling af 50 Øre for hver Time, de arbejder, hvad enten det er ved Sortering af Fisken eller Opsyn ved sammes Vejning, Indladning eller Stuvning, dog saaledes, at Vragerne sortere mindst 5 Skpd. Smaafisk eller 10 Skpd. Storfisk pr. Time. Til Smaafisk henregnes Torsk og Langer

under 47 Centimeter samt Kuller, Brosmer og Sej. Hvis Vragningen foregaar udenfor det Fiskeeksportsted, hvor de bor, regnes Betalingen for den Tid, som de er nødt til at være hjemmefra. Det er strengt forbudt dem at modtage nogensomhelst Godtgørelse eller Traktement, hvad Navn nævnes kan, fra dem, som eksportere Fisken, fra Kaptejnen eller Besætningen eller andre, som har noget at gøre med Fisken eller det Skib, hvorpaa Fisken skal udføres.

§ 6.

De, for hvem Fisken bliver vraget, betale dem deres Løn for Arbejdet ved Fisken. De skulle udstede en Regning over Arbejdslønnen og lade Overvrageren give den Paategning om, at den er rigtig, inden de præsentere samme til Udbetaling, som de selvfølgelig kan forlange med det samme i Kontanter.

§ 7.

Deres Hovedarbejde bestaar i Vragning af Fisk paa den Plads, hvor de er ansat. De er dog pligtige til at tage med Overvrageren til andre Pladser i dennes Distrikt, naar han anmoder dem om deres Assistance ved Vragning af Fisk. Det paahviler ogsaa Vrageren at udføre Overvragerens Arbejde, naar han af Overvrageren bliver opfordret dertil i dennes Forfald.

For Arbejde ved Vragning af Fisk udenfor den Plads, hvor de er ansat, tilkommer der Fiskevrageren den samme Timebetaling, som § 5 omhandler, hvilken Betaling ogsaa beregnes for den Tid, som de bruge til Rejsen frem og tilbage, og desuden Kostpenge Kr. 1 pr. Dag og Rejseomkostninger ifølge Regning.

Hvis de paa Grund af Vejrforholdene blive opholdt paa disse Fiskevragningsrejser, tilkommer der dem 3 Kr. pr. Dag foruden Kostpenge.

Medens den i nærværende Paragraf ommeldte Timebetaling betales af vedkommende Eksportør, udrødes de øvrige Udgifter paa samme Maade, som i Instruksen for Overvragerne bestemt.

Endvidere skal Vragerne være pligtige til, om det forlanges, og det kan forenes med deres øvrige Virksomhed, at yde deres Medvirken ved Bedømmelse af Fisk; i saa Fald betales de af dem, der har forlangt deres Medvirken, efter de almindelige Takster.

Overvrageren paategner deres Regninger, og disse skulle forelægges Sysselmanen eller dennes Stedfortræder paa Pladsen til Afgørelse, hvis Parterne ikke blive enige om Timebetalingen.

§ 8.

De skulle underskrive en Edsformular om, at de med Paapasselighed og Nidkærhed vil udøve de Pligter, som paahvile dem og holde sig denne Instruks efterrettelige.

De er ogsaa pligtige til at finde sig i de Forandringer, som maatte blive foretaget i denne Instruks.

Udvalgsbetænkning

angaaende

Lov om Menighedsraad af 10. Maj 1912.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har ved Skrivelse af 18. Juli d. A. anmodet Amtet om at indhente Lagtingets Erklæring i Anledning af, at Regeringen ved Lov om Menighedsraad af 10. Maj d. A. § 32 er bemyndiget til før denne Lows Ikrafttræden paa Færøerne ved kongelig Anordning at foretage saadanne Ændringer i Loven, som kræves for disse Øers Vedkommende.

Medens der indenfor undertegnede i Sagen nedsatte Udvalg er delte Meninger, saavel om Gavnligheden i det hele taget af Menighedsraad, som om flere væsentlige Bestemmelser i den foreliggende Menighedsraadslov, er der i Udvalget fuldt Enighed om, at Lov om Menighedsraad af 10. Maj d. A. efter Sagens Natur maa udvides til Færøerne.

Med Hensyn til de enkelte Bestemmelseres Anvendelighed paa Færøerne har Udvalget ved at gennemgaa Loven fundet Anledning til at stille en Række Ændringsforslag, som i det følgende, saa vidt det anses nødvendigt, skal omtales, og som væsentlig gaar i samme Retning og angaar de samme Punkter, som de ved Anordning af 13. November 1903 foretagne Ændringer i Lov om Menighedsraad af 15. Maj s. A.

Kun med Hensyn til et enkelt af de stillede Ændringsforslag staar Udvalget delt.

Hvad Omfanget af de enkelte Menighedsraadskredse angaar, da skønnes den i Lovens § 1 givne Hovedregel, at der skal være et Menighedsraad for hvert Kirkesogn, ogsaa for Færøernes Vedkommende paa Grund af den spredte Bebyggelse og de vanskelige Samfærdselsforhold at maatte blive den almindelige, selv om adskillige af de herværende Sogne er meget smaa, enkelte med ikke mer end c. 100 Indbyggere. Dimsom med en eneste Husstand vil dog ikke kunne danne en Menighedsraadskreds for sig, men maa formentlig lægges sammen med Skup, ligesom det paa den anden Side maa anses for at være det mest naturlige, at der dannes særskilte Menighedsraadskredse for Filialkirkerne i Kvalvig i Kvalbø Sogn, Skopen i Sands Sogn, Hestø i Kirkebø Sogn og Lervig i Fuglefjord Sogn. Saadanne Afvigelser fra Hovedreglen vil Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kunne tillade ifølge § 1, uden at der i den foretages nogen Ændring. Ved Fastsættelse af Tiden for Indgivelse af Begæring om Optagelse paa Valglisterne og Valgets Afholdelse maa der tages Hensyn til, at et Antal af 1000—1500 valgberettigede Færinger hvert Aar i Sommeriden er fraværende paa Fiskeri ved Island, ligesom flere af de i § 6 nævnte Tidsfrister nødvendigvis maa

forlænges, dels paa Grund af den lidet udviklede Postforbindelse, og dels fordi Præsterne skulle være Formænd i 5—8 Valgbestyrrelser og lede Valget paa lige saa mange Steder.

Udvalget foreslaar følgende med Hensyn til Valget og Valgforberedelsen:

Bekendtgørelse om Valglisternes Affattelse og Fremlæggelse sker de to første Søndage i Februar fra Prædikestolen eller i Tilfælde af Messefaldsgudstjeneste, som jo finder Sted hver Helligdag i de 5 af hver 6 Kirker i Kordøren; Begæring om Optagelse paa Valglisten indgives inden Udgangen af Marts; Valglisterne udfærdiges i Løbet af April og lægges til Biftersyn fra 1. til 15. Maj; Indsigelse indgives inden Udgangen af Maj. Valgbestyrrelsen træffer Afgørelse af Klagerne og giver vedkommende Meddelelse derom inden Udgangen af Juni; Sagen kan inden Midten af Juli indankes af praktiske Hensyn for Provsten, i Stedet for, som i Loven bestemt, Biskoppen; Provstens Afgørelse, der træffes inden Udgangen af Juli, kan eventuelt indankes gennem Biskoppen til Ministeren, som endelig afgør Sagen inden Midten af September. Valget foregaar derpaa i Løbet af Oktober og November. Indkommer der Klage over Valgets Gyldighed, afgør Biskoppen snarest muligt, om Omvalg skal finde Sted. Udgifter i Anledning af Valg saa vel som Menighedsraadens egne Udgifter formentes at burde afholdes af vedkommende Kirkekasse (Ændringsforslag 1—11).

Naar det i hvert Præstegæld oprettes 5—8 af mindst 4 valgte Medlemmer bestaaende Menighedsraad, vilde et Fællesmøde af samtlige Medlemmer af Præstegældets Menighedsraad formentlig blive et for stort Apparat til at arbejde med; Udvalget maa derfor anse det for at være tilstrækkeligt, at Halvdelen af de valgte Medlemmer i hvert Menighedsraad giver Møde i Fællesmenighedsraadet. I Sydstrøms Præstegæld, hvor Thorshavns Hovedsogn har et 3 å 4 Gange saa stort Folketal som Præstegældets øvrige 3 å 4 Menighedsraadskrudse tilsammen, vilde det formentlig være urigtigt at lade alle Menighedsraadene have lige stor Repræsentation i Fællesmenighedsraadet. Samtlige Medlemmer af Thorshavns Menighedsraad bør derfor have Sæde deri. Fællesmenighedsraadet, der vel rettest selv vælger sin Formand, bør formentlig, for at nødvendige Rejsedgifter og Rejsebesværligheder kan blive undgaaede, kun samles, naar Sognepræsten eller Halvdelen af Menighedsraadene begærer det (Ændringsforslag 13).

Angaaende Ændringsforslag Nr. 17, stillet af Udvalget, og Ændringsforslag Nr. 20, stillet af et Mindretal (A. C. Evensen og Simon av Skarði), der omhandler Brugen af det færøske Sprog i Kirkerne, skal man bemærke følgende:

Da Lagtinget i Samlingen 1903 behandlede Spørgsmaalet om, med hvilke Lempelser Lov om Menighedsraad af 15. Maj s. A. skulde sættes i Kraft paa Færøerne, drøftedes bl. a. ogsaa et af et enkelt Medlem stillet Ændringsforslag om, at Menighedsraadet skulde kunne tage Bestemmelse om »Afholdelse af færøsk Gudstjeneste, naar Præsten deri er enig«. Et dertil stillet Ændringsforslag om, at »Gudstjeneste« skulde ændres til »Prædiken« og efter »Præsten« skulde indskyldes »og Biskoppen« samt Ordene »er enig« ændres til »ere enige« blev vedtaget, men det saaledes ændrede Forslag opnaaede ikke ved Afstemningen et tilstrækkeligt Antal Stemmer, og bortfaldt saaledes. Imidlertid blev der i den under 13. November 1903 givne Anordning, hvorved nævnte Menighedsraadslov sættes i Kraft paa Færøerne, optaget som en af de Sager, hvorom Menighedsraadet kan tage Beslutning (§ 12. d.), »at Prædiken ved højst det halve Antal af de Højmesse-gudstjenester, der afholdes i Kirken i et Kirkeaar, holdes paa Færøsk, naar Præsten deri er enig og Biskoppen finder, at Omstændighederne tale derfor«, og i Henhold til denne Bestemmelse er der nu i en Aarrække blevet prædikeret paa Færøsk i samtlige Kirker i Sandø Præstegæld med Undtagelse af Dimon Kirke. Under disse Omstændigheder har samtlige Medlemmer af Udvalget, trods deres noget forskellige Syn paa Sagen, ment at kunne anbefale, at en lignende Bestemmelse optages i den nu forestaaende Anordning om Menighedsraad, idet man dog har fundet, at Udtrykket »højst det halve Antal« passende kunde ændres til »et vist Antal«. Derhos har man kunnet ønske om at tilføje, at

ogsaa de øvrige Dele af Gudstjenesten under lignende Vilkaar kunde foregaa paa Færøsk, for saa vidt passende Salmer og de paagældende Dele af Ritualet maatte komme til at foreligge autoriserede paa dette Sprog.

Et Mindretal (A. C. Evensen og Simun av Skarði) finder, at der bør aabnes Adgang til at faa færøske Prædikener læste i Kirkerne ved Messefaldstjenester. Det er Mindretallet bekendt, at man længe og fra forskellige Sider har næret Ønsker i saa Henseende, og Sagen synes i sig selv saa naturlig og tiltalende, at den formentlig ikke trænger til nærmere Begrundelse. Man har tænkt sig, at en saadan Adgang burde gives ved en Tilføjelse til § 15.

Det er ikke Flertallet (N. J. Djurhuus, Fr. Petersen og J. Poulsen) bekendt, at der findes noget udbredt Ønske om at faa færøske Prædikener oplæste ved Messefaldstjenester, og Flertallet har Betænkelighed ved for Tiden at faa en Bestemmelse, som den af Mindretallet foreslaaede, optagen i Anordningen, idet en saadan Bestemmelse formentlig vilde kunne opfattes som en indirekte Opfordring til at benytte færøske i Stedet for som hidtil danske Prædikener. Flertallet kan derfor ikke tiltræde Mindretallets Forslag.

De øvrige, endnu ikke omtalte Ændringsforslag trænger formentlig ikke til nærmere Motivering, idet de dels — saaledes Ændringsforslag 18, 21, 24, 25, 27 og 31 — gaar ud paa at udelade forskellige Bestemmelser, som ifølge deres Indhold ikke kunne finde Anvendelse paa Færøerne, dels — f. Eks. Ændringsforslag 12, 13, 15, 18, 22, 23, 28, 29 og 32 — forklares ved Hensynet til bekendte stedlige Forhold, og dels endelig er af rent redaktionel Beskaffenhed.

I Henhold til det anførte skal man anbefale Lagtinget at indstille til Ministeriet:

at der i Lov om Menighedsraad af 10. Maj 1912, inden den sættes i Kraft paa Færøerne, maa foretages nedennævnte Ændringer:

Af Udvalget:

Til § 6.

1) I 4. Stykke, 2. Linie, tilføjes efter »Prædikestolen» Ordene »eller Kordøren».

2) I samme Stykke, 3. Linie, forandres »Juni Maaned» til »Februar Maaned», og Resten af Sætningen udgaar.

3) I 5. Stykke, 2. Linie, ændres »i den sidste Halvdel af Juni Maaned» til »inden Udgangen af Marts Maaned».

4) I 6. Stykke, 2. Linie, forandres »September» til »Maj».

5) I 7. Stykke, 2. og 3. Linie, forandres »den 23. September» til »Udgangen af Maj».

6) I samme Stykke, 4. Linie, forandres »den 1. Oktober» til »Udgangen af Juni».

7) 8. Stykke affattes saaledes:

»Gaar Valgbestyrelsens Afgørelse Klageren imod, kan denne inden Midten af Juli indanke Sagen for Provsten, der afgør den inden Udgangen af Juli. Gaar denne Afgørelse Klageren imod, kan Sagen gennem Biskoppen indankes for Ministeren, som derpaa afgør den inden Midten af September.»

8) I 9. Stykke, 1. Linie, tilføjes efter »Prædikestolen» »eller Kordøren».

9) I 10. Stykke, 1. Linie, forandres »i sidste Halvdel af November Maaned» til »i Løbet af Oktober og November Maaned».

Til § 7.

10) Sidste Stykke affattes saaledes:

»Klager over Valgets Gyldighed sendes inden 8 Dage efter Valget ligeledes gennem Provsten, der indhenter Valgbestyrelsens Erklæring i Sagen, til Biskoppen, som afgør, om Omvalg skal finde Sted.»

Til § 10.

- 11) Paragraffen affattes saaledes:

»Udgifter i Anledning af Valg til Menighedsraad saavel som Menighedsraadenes egne Udgifter til Lokale, Papir og Porto, til Rejser i Anledning af Præstevalg samt andre Udgifter, som det dem paahvilende Hverv medfører, uddrages af vedkommende Kirkekasser.

Til § 11.

- 12) I 3. Stykke, 1. Linie, forandres »kundgør Præsten fra Prædikestolen« til »kundgøres fra Prædikestolen eller Kordøren«.

Til § 12.

- 13) I sidste Stykke, 2. Linie, forandres »de aarlige Syn« til »Kirkesyn«.

Til § 13.

- 14) Paragraffen affattes saaledes:

»Naar Sognepræsten finder det formaalstjenligt, eller naar mindst Halvdelen af Raadene begærer det, samles Udsendinge fra alle Præstegældets Menighedsraad til fælles Møder. Til saadanne Fællesraad møder foruden Sognepræsten Halvdelen af de valgte Medlemmer fra hvert Menighedsraad, dog møder til Fællesmenighedsraadet i Sydstrømø Præstegæld hele Thorshavns Menighedsraad. Fællesmenighedsraadet vælger selv sin Formand.

Til § 14.

- 15) I Stedet for Litr. a. og b. sættes under Litr. a.: »Hvem Degne- og Kirkesangertjenesten skal overdrages til«.

- 16) Litr. c. bliver Litr. b.

17) Som nyt Litr. c. indsættes: »at Prædiken ved et vist Antal af de Højmesse gudstjenester, der afholdes i Kirken i et Kirkeaar, holdes paa Færøsk, naar Præsten deri er enig, og Biskoppen finder, at Omstændighederne taler derfor. De øvrige Dele af Gudstjenesten kunne under lignende Vilkaar foregaa paa Færøsk, naar Salmer og de paagældende Dele af Ritualet foreligge autoriserede paa dette Sprog.

- 18) Litr. e. udgaar og Litr. f. og g. ændres derefter.

- 19) I sidste Stykke ændres »c., d. og f.« til »b., c., d. og e.«.

Af et Mindretal (*A. C. Evensen og S. av Skarði*).

Til § 15.

- 20) Til Paragraffen føjes under nyt Litr. e.:

»at en Kirkelæser ved Messesaltdgudstjenester benytter trykte Prædikener i det færøske Sprog, naar Sognepræsten deri er enig, og Biskoppen finder, at Omstændighederne taler derfor, og i en Udstrækning, som denne godkender.«

Af Udvalget:

Til § 17.

- 21) Paragraffen udgaar, og de følgende Paragrafnumre rettes derefter.

Til § 19.

- 22) I 1. Stykke, sidste Linie, og i 2. Stykke, 3. Linie, tilføjes efter »Prædikestolen« »eller Kordøren«.

Til § 20.

- 23) I 1. Stykke, 1. Punktum ændres »Ved det aarlige . . . Syn« til »Ved Kirkesyn«, og 2. Punktum udgaar.
24) 2. Stykke udgaar.

Til § 25.

- 25) I 1. Stykke udgaar fra »Undtagne herfra« o. s. v. i 2. Linie og Stykket udl.
26) I 2. Stykke, 1. Linie, ændres »Iøvrigt« til »Derimod«.
27) Sidste Stykke udgaar.

Til § 26.

- 28) I 3. Linie for neden ændres »Biskoppen« til »Provsten«.

Til § 27.

- 29) I 1. Stykkes Begyndelse forandres »Ved det . . . hans Vegne« til »Ved det af Provsten berammede Møde, der ledes af ham«.

Til § 28.

- 30) Paragraffen affattes saaledes:
»Ved Mødets Slutning underskrives Forhandlingsbogen af Provsten og samtlige Deltagere. Sagens Akter tilbagesendes tilligemed en Udskrift af Forhandlingsbogen snarest muligt til Biskoppen med de Bemærkninger, som Provsten maatte finde Anledning til. Sagen tilstilles derefter Ministeriet.

Til §§ 31 og 32.

- 31) Paragrafferne udgaa.
32) Ordet »Pastorat« forandres overalt i Loven til: »Præstegæld«.

I Udvalget angaaende Lov om Menighedsraad, Lagtingssalen den
31. August 1912.

*N. J. Dyrhuus.**A. C. Evensen.*

Fr. Petersen.
Ordfører.

*Joan Poulsen.**Simon av Skarði.*

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has also become an important employer of women, with 5.5 million women employed in the public sector in 1995, compared with 4.5 million in 1980.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 88% of the public sector workforce were women, compared with 78% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

Another reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are full-time. In 1995, 68% of the public sector workforce were employed full-time, compared with 58% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are essential to the functioning of the state, such as those in the health and education sectors.

A third reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are well-paid. In 1995, the average salary of a public sector employee was £18,000, compared with £15,000 in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are in the higher grades of the public sector pay scale, such as those in the senior management and professional grades.

There are a number of other reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are secure. In 1995, 88% of the public sector workforce were employed on permanent contracts, compared with 78% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are essential to the functioning of the state, such as those in the health and education sectors.

Another reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are flexible. In 1995, 12% of the public sector workforce were employed on flexible contracts, compared with 2% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are in the lower grades of the public sector pay scale, such as those in the clerical and support grades.

A third reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are well-located. In 1995, 68% of the public sector workforce were employed in the London region, compared with 58% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are in the central London area, such as those in the government and public administration sectors.

There are a number of other reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are well-located. In 1995, 68% of the public sector workforce were employed in the London region, compared with 58% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are in the central London area, such as those in the government and public administration sectors.

Udvalgsbetænkning

i

Havnesagen.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning i Havnesagen.

Til Udvalget er afgivet:

- 1) Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder af 1. Juli 1912.
- 2) Skrivelse fra Thorshavns Byraad af 24. August 1912 med Bilag, hvoriblandt en Betænkning fra Byraadets Udvalg i Havnesagen.
- 3) Skrivelse fra Forstanderskabet for Frodehø Sogns Kommune af 27. Juli 1912.
- 4) Skrivelse fra Sande Præstegælds Forstanderskab af 27. Juli 1912, blandt andet angaaende Anlæg af en Havn ved Skopen.
- 5) En Erklæring af 29. August s. A. fra samme Forstanderskab, sluttende sig til den under 4 fremlagte Erklæring.
- 6) Skrivelse fra Vaagø Præstegælds Kommunalforstanderskab af 2. August d. A. tilligemed Udskrift af Forhandlingsprotokol for Vaagø Præstegælds Kommune angaaende en Havn i Midvaag og en Pier ved Sørvaag og en Skrivelse fra samme Forstanderskab af 4. September d. A.
- 7) Skrivelse fra Forstanderskabet for de forenede Sogne i Nordstrømø af 26. Juli d. A. angaaende en Dæknole i Kvivig.
- 8) Skrivelse fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune af 6. August d. A. angaaende Pieranlæg i Vaag.

Udvalget skal angaaende den saaledes foreliggende Sag tillade sig at bemærke:

I den ommeldte Skrivelse af 1. Juli d. A. meddeler Ministeriet for offentlige Arbejder, at samme har under Overvejelse at søge fornøden Bevilling, fordelt paa 5 Aar til Fremme af følgende Havneanlæg paa Færøerne:

1) Kaj og Baadehavn ved Thorshavn	Overslagssum	400,000 Kr.
2) Kaj ved Trangisvaag	—	310,000 —
3) Havn ved Skopen	—	175,000 —
4) Pier ved Sørvaag	—	12,000 —
5) Havn ved Midvaag	—	210,000 —
6) Dæknole ved Kvivig	—	20,000 —

1,127,000 Kr.

samt til Administration og uforudsete Udgifter 10 pCt. = 112,700 —

altsaa ialt... 1,239,700 Kr.

Af denne Sum tænker Ministeriet at søge bevilget fra Statskassen $\frac{1}{5}$ eller indtil 991,700 Kr. paa Vilkaar, at Resten af det til Arbejdets Udførelse fornødne Beløb tilvejebringes paa anden Maade.

Endvidere meddeler Ministeriet, at samme vil søge Hjemmel til, at der til Anlægget af en Pier ved Vaag — Overslagssum 70,000 Kr. — ydes Stats-

tilskud i samme Forhold, for saa vidt det dertil fornødne Beløb maatte blive til Rædighed derigennem, at ikke alle ovennævnte seks Anlæg maatte komme til Udførelse.

Ministeriet meddeler fremdeles, at man med Hensyn til Thorshavn for sit Vedkommende vilde anse det for rettest, at Havnen anlægges som Statshavn, saaledes at Indtægter og Udgifter indgaa i og afholdes af Statskassen, mens Færøernes Amtskommune for Vedligeholdelsen af de øvrige Anlæg maa indestaa overfor Statskassen.

Sluttelig har Ministeriet udtalt, at med Hensyn til det Beløb, som bortset fra Statstilskudet herefter er fornødent til Gennemførelsen af de ommeldte Foranstaltninger, maa Sagen eventuelt ordnes saaledes, at Færøernes Amtskommune overfor Staten forpligter sig til at tilvejebringe det samlede Bidrag.

Udvalget skal udtale sin Glæde over, at der nu foreligger et klart Svar fra Regeringen i Havnesagen, som gennem flere Samlinger har beskæftiget Tinget, selv om dette Svar ikke i saa stort Omfang som ønskeligt imødekommer Lagtingets Forslag i Sagen. Det er Udvalgets Haab, at man ved Forhandling med Regeringen paa det foreliggende Grundlag vil naa et godt Resultat til Gennemførelse af de Havneanlæg, som Lagtinget i Samlingen 1911 har stillet i første Række. Man ser i den foreliggende Skrivelse fra Ministeriet et tydeligt Bevis for, at Regeringen kraftigt ønsker at medvirke til Fremme af de paagældende vigtige Havneanlæg. Ganske vist er det Tilskud, Regeringen forudsætter ydet her fra Øerne til Anlæggernes Fremme, betydeligt større, end Lagtinget i sin Tid har forudsat, — i saa Henseende kan man henvise til Lagtingstidende for 1909 — men man haaber dog at komme ud over Vanskelighederne paa dette Punkt, selv om de maa siges at være ret store. Forholdet er nemlig det, at de Tilskud, Regeringen som Betingelse for sin Medvirkning kræver fra Færøerne, maa lægges over paa de interesserede Sogne, idet Amtskommunen i Anledning af visse nødvendige Foranstaltninger allerede har paadraget sig store Udgifter, som i en Aarrække vil trykke Budgettet føleligt. Man tør derfor ikke foreslaa direkte Tilskud fra Amtskommunen til Havneanlæggene. — Desnagtet har de fleste interesserede Sogne paa Færø Amt forespørgsels svaret, at man er villig til at paatage sig at udrede $\frac{1}{2}$ af Overslagssummen ved de paagældende Anlæg. Dette er sikkert sket dels under Hensyn til den overordentlige Betydning, man tillægger Sagen og de Forventninger, man knytter til Havneanlæg heroppe, dels fordi man nærer Tillid til, at de af Regeringens Ingeniører anstillede Beregninger over Anglæsomkostningerne ville vise sig rigtige, og at Anlæggene, som formentlig vil blive udførte under Regeringens Kontrol, vil gøre Fyldest i enhver Henseende, og at navnlig Vedligeholdelsesudgifterne ikke vil blive trykkende.

Efter Modtagelsen af Ministeriets Skrivelse har Amtmanden over Færøerne, som alt berørt, tilskrevet paagældende kommunale Myndigheder og forespurgt, om Kommunerne er villige til at yde den dem ifølge Ministeriets Skrivelse paahvilende Andel af Anlægsomkostningerne. Der foreligger nu Svar fra alle Kommunerne, og Udvalget skal i det følgende gøre Rede for disses Stilling, idet man behandler Anlæggene i den Orden, hvori de forekommer i Ministeriets Skrivelse.

Særlige Bemærkninger vedrørende de enkelte Havneanlæg.

1. Havneanlæg ved Thorshavn.

I Byraadets Betænkning, Bilag 2 b, hvortil man henviser, udtales det, at man af Grunde, som tidligere er anførte (saaledes navnlig Byraadets Betænkning i Havnesagen i 1909) ikke kan tilraade Regeringen at ofre forholdsvis store Summer paa den omhandlede Kaj ved Østsiden af Vestrevaag og Baadhavn i

Aalekær, ligesom man heller ikke tør ofre det krævede Beløb fra Kommunen. Man er i Byraadet, efter at man grundig har overvejet Sagen sammen med Havnebygmester Møller og Ingeniør Jagd, (som i Sommer har været heroppe), bleven enig om at anbefale et af de nævnte Herrer projekteret Havneanlæg, der nærmere frengaar af medfølgende Plan, og som tilsigter Dækning af Havnen ved en c. 200 Meter lang Mole, bygget fra et i Planen nærmere angivet Punkt tæt vestenfor Skansetangen, førende i sydvestlig Retning henimod Munkastovugrynnan og desuden bestaaende af en Anlægskaj ved Østsiden af Tinganæs i en længde af 85 m. samt af Kørekajer langs Stranden til Vestre- og Østervaag.

De omhandlede Overvejelser have endvidere ført til det Resultat, at man anser et Havneanlæg i Thorshavn i hvilken som helst mindre Stil for ufyldstgørende, idet det ikke vil skabe de Muligheder, som Byen behøver for at kunne følge nogenlunde med i en naturlig Udvikling. Det nye Projekt vil ifølge de foreliggende Beregninger koste:

Molen	425,000 Kr.
Anlægskajen	150,000 —
Kørekajen til Vestervaag	35,000 —
— " Østervaag	25,000 —
	635,000 Kr.

Byraadet anfører, at en fuldstændig udarbejdet Plan med mere detaljerede Beregninger vil kunne forelægges Ministeriet efter Havnebygmesterens og Ingeniørens Ankomst til København.

Det saaledes projekterede Anlæg overskrider den Sum, Ministeriet er sinnet at foreslaa til Havneanlæg ved Thorshavn, med 235,000 Kr., men Byraadet udtaler, at de Fordele, som dette Projekt byder, er af overordentlig stor Betydning for Byen, idet der skaffes god Dækning for Anlægskajen og Forbindelse mellem Kajer og Byens Forretninger ved Kørekajerne. Samtidig venter man, at Molen vil give delvis Dækning for Vestervaag ved nordøstlige Vinde.

Dette Projekt har desuden den Fordel, at man, om fornødent gøres, og Omstændighederne ellers tilstede det, kan fortsætte Mole-Anlægget vestover og derved skaffe ubetinget Dækning ogsaa for Vestervaag. Anlægskajen og Kørekajerne vil ingensinde blive overflødige, men stadig gøre Fyldest.

Byraadet henviser til, at samme under Havnesagens tidligere Behandling har tilbudt at yde c. $\frac{1}{10}$ af Anlægsomkostningerne til Gennemførelse af de Anlæg, man har søgt om, og maa mene i disse Tilfælde at være gaaet saa vidt, som Kommunens Evne tillader. Naar det nu opstilles som Betingelse fra Regeringens Side, at der fra Kommunen ydes $\frac{1}{5}$ af Omkostningerne, finder Byraadet, at det krævede Tilskud bør ydes under Forudsætning af, at det Anlæg, som man ansøger om, kommer til Udførelse. Byraadet er dog gaaet ud fra, at en yderligere Forhandling med Ministeriet angaaende Kommunens Tilskud ikke er udelukket.

Hvis man ikke kan faa hele det omhandlede Anlæg udført, finder man, at det vilde skade mindst, om den østlige Kørekaj udskydes.

Byraadet oplyser i sin Betænkning, at Havnekassens Indtægter for Tiden andrager 3000—3500 Kr. aarlig. Havnevæsenet har en Gæld paa c. 13,000 Kr., og Byraadet forudsætter, at man gennem Forhandling med Regeringen vil kunne opnaa en Ordning, gaaende ud paa, at Havnevæsenets Gæld forrentes og afdrages af en vis Del af Havneindtægterne.

Det foreliggende Andragende fra Thorshavns Byraad gaar nu ud paa, at der for Statskassens Regning udføres Havneanlæg ved Thorshavn efter det af Havnebygmester Møller og Ingeniør Jagd udarbejdede Projekt med en Anlægssum af 635,000 Kr., at Havnen anlægges som Statshavn, og at Kommunen, saafremt Andragendet bevilges, deltager i Anlægget med $\frac{1}{5}$ af Anlægssummen (Overslagssummen), hvis der ved Forhandling med Ministeriet ikke skulde kunne opnaas gunstigere Vilkaar.

Udvalget er enigt med Byraadet i, at Havneforholdene i Thorshavn ikke vil undergaa tilfredsstillende Forbedring, medmindre der skaffes Dækning for eventuelle Kajanlæg. Det er Dækning mod Havet, Thorshavns Havn navnlig mangler, og saa længe saadan Dækning ikke tilvejebringes, vil alle andre Forbedringer, saasom Kajanlæg, blive mer eller mindre betydningsløse, idet Vejr og Vind vil vanskeliggøre, mange Gange umuliggøre disses Benyttelse. Man har i Lagtinget ligesom ogsaa i Byraadet været overvejende stemt for, at Havneanlæg ved Thorshavn burde udføres efter Ingeniør Bruuns største Projekt eller Ingeniør Barners Projekt, enten helt eller delvis, jfr. saaledes Tingets Vedtagelse i 1909 og 1911. Disse Anlæg er imidlertid meget bekostelige, og det maa antages at være Grunden til, at Regeringen ikke foreløbig har set sig i Stand til at foreslaa Thorshavns Havneanlæg fremmet paa det Grundlag. Naar der nu ved Samarbejde mellem den af Kommunen tilkaldte Ingeniør og Havnebygmester Møller, København, er udarbejdet et nyt Projekt med Dækanleeanlæg og Kajanlæg, der har mange af de Fordele, som karakteriserer d'Hrr. Ingeniørers Bruuns og Barners Projekter, og ikke foregriber Muligheden for en Fortsættelse af Moleanlægget saaledes, at der eventuelt kan skaffes fuldstændig Dækning for Thorshavns Havn med betydeligt Vandareal, og i hvilken der bliver god Plads til Udvikling af betydelig Trafik, baseret paa et større Fiskeri m. v., og det samtidig har den Fordel, at det, om end kostbart, dog kan udføres for Summen, der er smaa i Sammenligning med hine, -- saa kan Udvalget, saavel under Hensyn til Thorshavns Interesser som til Færøernes Interesser i det hele, tiltræde Byraadets Andragende og anbefale det til Fremme, idet man udtaler Forventningen om, at Regeringen vil tilvejebringe den nødvendige Bevilling til Planens Gennemførelse, selv om Udgifterne overstiger den Sum, Regeringen har tænkt sig at anvende til Havneanlæg ved Thorshavn i de første 5 Aar. Fordelene ved det nye Projekt fremfor Kajanlæg paa Østsiden af Vestrevaag og Baadshavn i Aalekær er saa iøjnefaldende, at man ikke behøver at komme nærmere ind derpaa. Der opnaas navnlig Dækning for Østrevaag, og Vaagen vil kunne afgive Plads til en Mængde Motorbaade samtidig med at større Fragtfartøjer vil kunne losse og lade ved Kaj.

Saaframt Bevilling til Anlægget tilvejebringes, og Havneanlægget kommer til Udførelse, forudsætter man, at der vil blive ført Forhandlinger mellem Regeringen og Byraadet om forskellige i Forbindelse med Anlægget staaende Forhold, saasom Havneindtægterne efter det nugældende Havnereglement, de i Havnen værende, Kommunen tilhørende Kajer og Broer samt Grunde, Havnekassens nuværende Indtægter og Gæld, samt disse Forholds fremtidige Ordning.

Kommunens Tilskud — en Femtedel af Overslagssummen — er betydeligt i Forhold til Thorshavns Kommunes Skatteevne for Tiden. Om denne Side af Sagen vil der mulig ogsaa blive ført Forhandling mellem Kommunen og Regeringen, og Udvalget forudsætter, at disse Forhandlinger ikke vil medføre Vanskeligheder for Sagens Gennemførelse. At Justitsministeriet vil meddele Approbation paa, at Thorshavns Kommune optager det nødvendige Laan, gaar man ud fra, ligesom man gaar ud fra, at Kommunen uden Vanskelighed vil kunne opnaa et saa stort Laan, som nødvendigt.

2. Kajanlæg ved Trangisvaag.

Kommunalforstanderskabet erklærer, som Svar paa Amtets Forespørgsel, at Frødebo Kommune er villig til at yde en Femtedel af Overslagssummen til det af Firmaet Saabye & Løche projekterede Havneanlæg ved Tveraa, jfr. Lagtings-tidende for 1909, Bilag 10, og at man ønsker Anlægget udført. Tinget har allerede meddelt Approbation paa, at Frødebo Kommune optager et Laan paa 50,000 Kr. til Kajanlæg i Trangisvaag, og man forudsætter, at Lagtinget uden Betænkelighed vil kunne approbere, at Kommunen optager det eventuelt større Laan, som efter det nu foreliggende maatte udkræves. Sagen om Kajanlæg i Trangisvaag synes saaledes kun at vente paa den Bevilling, som Regeringen nu

er sindet at foreslaa. Udvalget kan i Overensstemmelse med Lagtingets Beslutninger i forskellige Lagtingssamlinger, senest i 1911, anbefale, at Sagen gennemføres.

3. Havneanlæg ved Skopen.

I den fremlagte Skrivelse til Færø Amt af 27. Juli d. A. udtaler Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune sin Tak for, at Regeringen vil søge tilvejebragt fornøden Bevilling til Havn i Skopen. Man mener imidlertid ikke, at Kommunen kan yde Tilskud til Havnen ud over, hvad der ydes af Skopen Sogn, og Forstanderskabet formener, at en Femtedel af Anlægsomkostningerne til Skopen Havn vil overstige Bygdens Evne, selv om Indbyggerne under Hensyn til, at de anser en Havn paa Stedet for en Eksistensbetingelse, eventuelt vil paadrage sig baade Vedligeholdelse og den ommeldte Del af Anlægsudgifterne. Det oplyses, at Skopen Sogn kun har 276 Indbyggere og allerede har en Skat efter Formue og Lejlighed paa c. 1000 Kr. Forstanderskabet anmoder derfor Lagtinget om at søge udvirket, at Staten anlægger Havnen uden Tilskud fra Kommunen, eller at Kommunens Tilskud fastsættes til et betydeligt mindre Beløb end en Femtedel af Overslagssummen.

Forstanderskabet udtaler fremdeles, at man har staaet i den Formening, at Staten vilde gøre et Forsøg ved Anlæg af en Fiskerihavn paa Færøerne, og af forskellige Grunde havde bestemt sig til at anlægge en saadan Prøvehavn ved Skopen.

I Tilfælde af, at Staten ikke vil overtage hele Havnen eller den væsentligste Del af dennes Udførelse, udtaler man Ønsket om at faa Sagen forelagt paa ny, for at man kan tage Beslutning om, hvor stort et Beløb man mener at kunne forpligte Skopen Sogn til at udrede i Anledning af Havneanlæggets Udførelse.

Udvalget er med Forstanderskabet enige i, at en Femtedel af Omkostningerne ved Havneanlægget i Skopen vil falde særdeles tungt paa Skopen Sogn alene. Man har i sin Tid ment, at det Tilbud, som i 1909 forelaa fra Skopen Sogn om et Tilskud af 6000 Kr. i Forbindelse med frivilligt Arbejde i Virkeligheden var mere passende for det nuværende Skopen Sogns Ydeevne; men man erkender paa den anden Side, at et Havneanlæg som det projekterede vil skabe saa gode Betingelser for Udviklingen af et meget betydeligt Fiskeri fra Skopen, at man, om end med nogen Betænkelighed, maa tilraade at fremme Sagen, saa ledes som den nu foreligger, selv om nye Forhandlinger om Tilskudet ikke bringer gunstigere Resultat for Skopen. Det har derfor været nødvendigt at overveje, om man ikke paa anden Maade kan komme til en Løsning, der gør det muligt for Skopen Sogn at faa Del i de Goder, som den projekterede Baadhavn efter Udvalgets Mening vil medføre.

Hvad nu først angaar Tilvejebringelsen af den ene Femtedel af Overslagssummen, som Regeringen forudsætter ydet her fra Øerne til Havneanlæggene, bemærkes, at man under dette Punkt i Havnesagen har overvejet, om denne ene Femtedel ikke burde fordeles mellem de interesserede Sogne i Forhold til deres økonomiske Evne, i Stedet for at hvert enkelt interesseret Sogn udreder en Femtedel af Omkostningerne til Sognets Anlæg. En saadan Fordeling skønnes imidlertid, saaledes som Sagen nu foreligger, at frembyde saa mange Vanskeligheder, at Udvalget har opgivet at stille Forslag derom.

Det kan ikke bestrides, at en Femtedel af Anlægssummen falder uforholdsmæssig tungt paa Skopen Sogn, selv om det paa den anden Side kan gøres gældende, at de andre Pladser ogsaa kommer til at yde betydeligt mere, end man i 1909 skønnede at være passende. Udvalget har derfor efter Omstændighederne foretrukket at gaa den Vej at anbefale, at de respektive Sogne betaler $\frac{1}{10}$ af Overslagssummen, saaledes som de have tilbudt, medens man paa anden Maade maa søge at hjælpe Skopen Sogn til at opfylde de nødvendige Betingelser. Udvalget

har underhaanden faaet Meddelelse om, at Skopen har grundet Forventning om betydelig Støtte fra interesserede private udenfor Beboernes Kreds i Form af Laan til Anlægget, og man er ved Forhandling med Beboere af Skopen naaet saa vidt, at man tør regne med, at Sognets Beboere, naar Havneanlægget er færdigt, vil yde et privat Tilskud paa 5000 Kr. Da Skopen Sogns Andel i Udgifterne ved Havnens Bygning formentlig vil komme til at andrage c. 40,000 Kr., og der saaledes er Forventning om privat Tilskud paa tilsammen 20,000 Kr., vil det Beløb, som Skopen Sogn derefter vil være nødt til at laane, udgøre 20,000 Kr.

Skopen er for Tiden et lille og i økonomisk Henseende svagt Sogn, og det vil antageligt falde vanskeligt for dette at laane et saa stort Beløb udenfor Færgerne uden Garanti, og Udvalget mener derfor, at Amtskommunen bør og tør garantere for et saadant Laan, under Forudsætning af, at de andre omhandlede 20,000 Kr. skaffes tilveje fra Private. Havnen i Skopen vil komme til at rumme c. 40 Motorbaade, og da Stedet ligger ualmindelig godt for Fiskeri, vil Havnen ventelig blive meget benyttet, baade af Befolkningen i Skopen og Folk udenfor denne Bygd. Ved en passende Havneafgift vil Havnekassen i Skopen efterhaanden kunne faa betydelige Indtægter til Dækning af Renter, Afdrag og Administrationsomkostninger, selv om man maaske ikke bør regne med saa store Indtægter straks. Forsaavidt Sognet vil anstrænge sig for at faa Havnen anlagt, og forsaavidt private i saa betydeligt Omfang som forudsat vil støtte Sagen, forekommer det Udvalget, at Amtskommunen ikke bør uddrage Skopen sin Garanti for Laanet.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Vedligeholdelse af Havnen bemærkes, at Skopen Sogn i Øjeblikket ikke kan anses for tilstrækkelig stort og stærkt til alene at paatage sig Vedligeholdelsen af et saa dyrt Anlæg, og Lagtinget kan som Følge deraf heller ikke overfor Regeringen erklære, at man vil drage Om-sorg for, at Sognet vedligeholder Havnen. Imidlertid har man ogsaa, foranlediget ved en Udtalelse i den som Bilag fremlagte Skrivelse Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune, indledet nye Forhandlinger med dette og begæret en ny Udtalelse om, hvorvidt Kommunen, dels gennem Tilskud dels ved at overtage Vedligeholdelsesansvaret sammen med Skopen, vil støtte Havneanlægget. Resultatet af disse Forhandlinger foreligger i den som Bilag medfølgende Udtalelse af 29. August d. A., hvorved Forstanderskabet udtaler, at Skopen Sogn skal have det fulde principale Ansvar for det Laan, som optages i Anledning af Havnen i Skopen, samt for Vedligeholdelsen af Havnen, men at de udenfor Skopen liggende Sogne i Sandø Kommune vil garantere med 5000 Kr., saaledes at dette Beløb skal kunne anvendes efter Tingets nærmere Bestemmelse enten til Renter og Afdrag eller til Vedligeholdelse. — Udvalget formener, at disse 5000 Kr. bør benyttes som Støtte for Skopen til navnlig i de første Aar at bære Vedligeholdelsesomkostningerne og herved finder man, at der efter Omstændighederne er tilvejebragt et antageligt Grundlag for Vedligeholdelsen af Havnen, som man kan tilraade Regeringen at godkende. Som tidligere anført, regner Udvalget ligesom de paagældende Kommuner med, at Havneanlægget er saaledes planlagt og under Regeringens Kontrol vil blive saaledes udført, at Vedligeholdelsesomkostningerne ikke vil blive store, særlig ogsaa i Betragtning af, at Havnemølen i Skopen vil blive bygget paa fast Bund (Klippe), væsentligst paa tørt Land, saaledes at Betingelserne for at bygge solidt i ganske særlig Grad er tilstede netop i Skopen.

Skulde Forstanderskabet ved Forhandling med Regeringen kunne opnaa et forholdsvis større Tilskud til Havneanlægget i Skopen, maa Udvalget tilraade, at Lagtinget anbefaler dette.

4. *Pier ved Sørvad.*

Forstanderskabet udtaler, at samme vil udrede $\frac{1}{16}$ af Anlægsomkostningerne ved Pieren, som nærmere findes omtalt i Lagtingstidende for 1909 Bilag 10, og Udvalget kan tilraade, at Lagtinget approberer, at Kommunen optager det nødvendige Laan til Bestridelsen af Udgifterne. Man nærer ingen Betænkelighed

ved at paatage sig Forpligtelsen til at drage Omsorg for, at Sørvag Sogn, der har en Folkemængde paa c. 500 Indbyggere, holder Anlægget vedlige.

5. *Havn ved Midvaag.*

Forstanderskabet udtaler, at man er villig til at paatage sig at udrede $\frac{1}{5}$ af Overslagssummen ved Opførelse af Havnen ved Midvaag, saaledes at Midvaag Sogn udreder 64 pCt. og Sandevaag Sogn 36 pCt. Forstanderskabet har imidlertid i den ved Skrivelse af 2. August fremsendte Vedtagelse udtalt som sit Ønske, at Havnen saa vidt muligt lægges paa Nordsiden af Midvaagbugten og ikke, som tidligere projekteret, paa Sydsiden, da det formenes, at Indløbet til Havnen paa det paagældende Sted ikke er tilstrækkelig dybt til at Motorbaade i meget uroligt Vejr kan løbe ind i Havnen, og da den paa Nordsiden af Bugten vil ligge langt bekvemmere saavel for samtlige Beboere af Sandevaag som for største Delen af Beboerne af Midvaag og ikke er mere udsat for Brænding end paa det projekterede Sted, hvor den tillige befrygtes at ville fyldes med Sand. Forstanderskabet har derfor anset det for nødvendigt, at der foretages en ny sagkyndig Undersøgelse, forinden Arbejderne ved Havnen iværksættes. Denne Undersøgelse er nu foretaget i August Maaned d. A. ved Ingeniør Jagd. Resultatet af disse Undersøgelser foreligger foreløbig ikke, men i den hoslagte Skrivelse af 4. d. M. udtaler Forstanderskabet, at Ingeniør Jagd har erklæret som sin foreløbige Mening, at det mest formaalstjenlige vil være at bygge en Dækmole, da Udgifterne til en efter hans Opfattelse brugelig Havn vil blive altfor store. Ingeniøren vil afgive Beretning efter sin Tilbagekomst til København og udarbejde de fornødne Planer og Overslag.

Forstanderskabet andrager nu om, at det bebudede Tilskud fra Statskassen maa blive bevilget paa Finansloven for 1913—14, saaledes at det overlades til Regeringen efter Forhandling med Forstanderskabet at gennemføre det Projekt, som efter den nu stedfundne fornyede Undersøgelse maatte anses for heldigst, eventuelt i Forbindelse med den af Professor Bruun projekterede Pier i Sandevaag, som Lagtinget i 1909 har anbefalet.

Udvalget kan anbefale Forstanderskabets saaledes ændrede Andragende. Da det forudsættes, at det Anlæg, som udføres i Midvaag, eventuelt i Forbindelse med Pieranlæg i Sandevaag, ikke vil komme til at være saa bekosteligt, at de vedkommende Sogne er ude af Stand til at udrede $\frac{1}{5}$ af Overslagssummen, eller til at paatage sig den almindelige Vedligeholdelsespligt, kan Udvalget tilraade, at Lagtinget allerede nu tilsiger de paagældende Kommuner Approbation paa, at Sognene paatager sig de med Anlægget forbundne Forpligtelser. Indbyggerantallet i Sandevag og Midvaag er henholdsvis c. 100 og c. 500.

6. *Dækmole i Kvivig.*

Til Anlægget, hvortil Lagtinget tidligere har taget Stilling, jfr. Lagtings-tidende for 1909 Bilag 10, har Forstanderskabet forpligtet sig til at udrede $\frac{1}{5}$ af Overslagssummen. Udvalget skønner, at Kvivig Sogn, der har c. 450 Indbyggere, er i Stand til at paatage sig Forpligtelserne ved Anlæggets Vedligeholdelse og uden Vanskelighed vil kunne skaffe et Laan paa 4000 Kr., hvis det skulde gøres fornødent, og man nærer ingen Betænkelighed ved at tilraade, at Lagtinget approberer, at Kvivig Sogn paatager sig de med Anlægget saaledes forbundne Forpligtelser.

7. *Pieranlæg i Vaag, Sudero.*

Forstanderskabet i Vaag andrager i hoslagte Skrivelse til Færø Amt af 6. August d. A., om, at der maa blive udført et Pieranlæg i Overensstemmelse med Forstanderskabets Andragende af 24. August 1909 og 20. September s. A.,

idet man fremdeles gør gældende, at Ingeniør Bruuns Projekt til 70,000 Kr. ikke vil have tilstrækkelig Betydning for Bygden, som har meget betydelig Trafik, og hvorfra der drives et meget betydeligt Fiskeri med Kuttere og Motorbaade. Forstanderskabet har i 1911 anmodet Ingeniør Sadolin om at udarbejde Plan samt Overslag over Omkostningerne ved et Anlæg, som det af Forstanderskabet ansøgte. Ingeniøren har været paa Stedet, og Plan og Overslag vil blive tilsendt Ministeriet direkte fra Ingeniøren, forsaavidt dette ikke allerede er sket. Ifølge Udvalget foreliggende Oplysninger vil det ansøgte Anlæg, naar det bygges som fast Pier, koste 141,000 Kr. og som aaben Pier 95,000 Kr. Udvalget maa i Aar, ligesom tidligere, anbefale, at Forstanderskabets Andragende nyder Fremme. — Forstanderskabet har endvidere andraget om, at Pieranlægget i Vaag maa blive fremmet uafhængig af, om samtlige de i Ministeriets Skrivelse omhandlede øvrige Havneanlæg komme til Udførelse i de første 5 Aar, og Udvalget skal paa det bedste anbefale, at Lagtinget andrager hos Regeringen om, at dette sker, idet man udtaler, at Forstanderskabet i første Række ønsker Anlægget udført som fast Pier, men at man dog lægger Hovedvægten paa, at Pieranlægget udføres i et Omfang, som af Forstanderskabet ønsket (med et Pierhoved paa 55 m. Længde). Derhos lægger man særdeles Vægt paa, at Anlægget ikke gøres afhængigt af, at et eller flere af de øvrige Anlæg ikke kommer til Udførelse. Udvalget haaber, at Regeringen vil foreslaa særlig Bevilling til Pieranlægget i Vaag, saaledes at dette Anlæg kan komme til Udførelse i Løbet af de første 5 Aar. Som allerede anført, er der Brug for et saadant Anlæg paa Stedet. Vaag Sogn har c. 800 Indbyggere og samtlige Bebyggelser ved Vaagsfjorden c. 1300 Indbyggere. Stedet har de bedste Udviklingsmuligheder og er Sæde for betydelig og i Løbet af kort Tid opvokset Forretningsvirksomhed, der har bevirket, at Vaag nu er blevet en Hovedplads paa Øerne. Pladsen fortjener al Støtte fra det offentlige, men i saa Henseende kan man ikke se bort fra, at det vilde være meget uheldigt for Kommunen og gøre det vanskeligt for de Forretningsdrivende der at konkurrere med andre Pladser, der i en nær Fremtid ventelig vil faa deres Havneforhold forbedrede, hvis Havneforholdene i Vaag ikke samtidig undergaa den ansøgte Forbedring. Kommunen vil formentlig være i Stand til at rejse det nødvendige Laan til Bestridelse af Overslagsudgifterne, og Udvalget skønner, at den vil være i Stand til at paatage sig de sædvanlige Vedligeholdelsespligter.

Almindelige Bemærkninger vedr. samtlige Anlæg.

Om alle disse Anlæg gælder det, at de i større og mindre Stil vil støtte Forretningsliv og Fiskeri og yderligere udvikle disse Virksomheder, som siden Monopolhandelens Ophævelse er gaaet Haand i Haand og har skabt forholdsvis store Fremskridt heroppe og givet Færinger Lejlighed til at prøve Kræfter og dygtiggøre sig paa saa mange Onraader. Udvalget erkender, at disse Sager stiller store Krav til Statskassen og til Bevillingsmyndighedernes Imødekommenthed, ligesom de stiller forholdsvis store Krav til de paagældende færøske Kommuner, men ligesom Udvalget har den faste Tro til, at disse Sagers Gennemførelse betyder et stort Fremskridt for Færøerne, saaledes stoler man ogsaa paa,

at Bevillingsmyndighederne velvillig vil fremsætte Sagerne. Det er ikke muligt for Udvalget eller Lagtinget at tage Stilling til alle Sagens Enkeltheder, men man forudsætter, at Regeringen herom vil forhandle videre med paagældende Kommuner.

Da der heller ikke i Aar foreligger Andragende fra alle Kommuner om Tilladelse til at optage de Laan, som vil blive nødvendige til Sagens Gennemførelse, vil man foreslå at overdrage til Amtmanden at meddele saadan Approbation paa Tingets Vegne efterhaanden som Begæring derom fremkommer.

Med Hensyn til det Tilskud — $\frac{1}{5}$ af Overslagssummen —, som eventuelt vil være at yde her fra Færøerne til Anlæggene maa Udvalget tilraade, at Tinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at dette Tilskuds Indbetaling i Statskassen udsættes, indtil de paagældende Anlæg er fuldførte, idet man bebyrder Amtmanden til overfor Regeringen at forpligte Amtskommunen til at indestaa for Erklæggelsen af indtil $\frac{1}{5}$ af de respektive Overslagssumme, naar vedkommende Forstanderskaber efter Amtets Skøn have godtgjort, at de omhandlede Beløb kan tilvejebringes.

Da Thorshavns Havn forudsættes at blive anlagt som Statshavn, vil Vedligeholdelsen komme til at paahvile Staten. Iøvrigt forudsætter man, at Regeringen vil anse Prodebo Sogn, Skopen Sogn med en Garanti paa 5000 Kr. fra Sognene i Sandø udenfor Skopen, Sørvaa Sogn, Midvaag og Sandevaag Sogne, Kvivig Sogn og Vaag Sogn for værende i Stand til at paatage sig Vedligeholdelsespligten ved de respektive Anlæg, og Udvalget tilraader Lagtinget under den Forudsætning at paatage sig at føre Tilsyn med, at Anlæggene bliver forsvarlig vedligeholdte og at sørge for, at Sognene opfylder deres Pligt til Vedligeholdelse, i hvilken Henseende det ved skriftlig Erklæring fra de paagældende Sogne vil være at bringe paa det rene, at de respektive Sogne have paataget sig Vedligeholdelsespligten.

Det forudsættes, at samtlige Anlæg vil blive udførte ved Regeringens Foranstaltning og under sagkyndig Kontrol.

Det forudsættes endvidere, at Regeringen i sin Tid vil foranledige, at Reglementer for Havneanlæggene vil blive forelagt Lagtinget til Betænkning.

Forslag:

- I. Lagtinget anbefaler:
 - a) at det i medfølgende Andragende fra Thorshavns Byraad omhandlede Havneanlæg maa blive udført efter den af Havnebygmester Møller og Ingeniør Jagd udarbejdede Plan, som ifølge foreløbigt Overslag antages at ville koste 635,000 Kr.
 - b) at Havnen bygges som Statshavn medens Thorshavns Kommune deltager i Udgiften med indtil $\frac{1}{5}$ af Overslagssummen 635,000 Kr., hvis der ved Forhandling mellem Regeringen og Byrådet ikke skulde kunne opnaas gunstigere Vilkaar for Kommunen.
 - c) at der ved Forhandling mellem Regeringen og Thorshavns Byraad træffes nærmere Ordning med Hensyn til de Havnekassen, ifølge det nu gældende Havnereglement tilkommende Indtægter, og med Hensyn til Kommunens Kajer og Landingsbroer, Havnekassens Gæld, samt alle Enkeltheder Havneanlægget vedrørende.
- II. Lagtinget anbefaler, at Kajanlægget i Traugisvaag, Baadehavnen ved Skopen, Pieranlægget i Sørvaa og Dækmolen i Kvivig udføres i Overensstemmelse med Lagtingets tidligere Vedtagelse.
- III. Lagtinget anbefaler at der anlægges en Havn, eventuelt en forsvarlig Dækmole i Midvaag i Forbindelse med en Pier i Sandevaag.
- IV. Lagtinget anbefaler at der anlægges en Pier i Vaag i Overensstemmelse med vedkommende Forstanderskabs Andragende af 21. August 1909 og 20. September s. A. og at Regeringen velvilligst foreslaar stærlig Bevilling

Siden denne Lovs Ikrafttræden er Størhvalfangsten ved Færøerne bleven mindre rentabel, og de i den gode Periode paa Øerne anlagte Hvalfangerstationer er for en Del nedlagte, eller ogsaa er Driften standset. Samtidig er der paa begyndt Hvalfangst paa andre Steder, navnlig i Sydhavet, hvor Fangsten betaler sig fortrinligt, og man maa som Følge heraf regne med den Sandsynlighed, at flere Stationer paa Færøerne blive nedlagte eller flyttede bort til Steder, hvor Fangsten er gunstigere end her; ja den Mulighed er ikke udelukket, at Fangsten her ved Øerne helt vil ophøre.

Dette vil imidlertid betyde et stort Tab for Øerne, som man, om muligt, maa søge at hindre.

Efter hvad man har bragt i Erfaring, driver Hvalfangeraktieselskabet »Sudero«, hvis Kapital er halv norsk og halv dansk (fornehmlig færøsk), Hvalfangst baade ved Færøerne fra en Station i Lopra paa Snderø og i Sydhavet fra en Station paa Syd Georgien.

Aktier i Hvalfangerselskaber, som drive Fangst i Sydhavet og visse andre Steder, have i den senere Tid været meget efterspurgte i Norge og ere stegne meget stærkt i Pris. Der har som Følge heraf været Tale om at sælge Hvalfangeraktier, som tilhøre færøske Aktionærer, men Salget kan, for saa vidt de paagældende Selskaber ogsaa drive Fangst ved Færøerne, ikke finde Sted, naar det medfører, at Selskabets danske Aktiekapital gaar ned under Halvdelen af Selskabets samlede Aktiekapital. Hvis vedkommende Aktionærer lægge stærk Vægt paa at sælge deres Aktier, hvad de med de gunstige Aktiepriser mulig kan have Anledning til, vil det let kunne medføre, at Selskabet bestemmer sig til at afbryde sin Drift ved Færøerne.

Da Udvalget mener, at de Omstændigheder, som medførte Bestemmelsen i Loven af 1902 om Fremmedes Adgang til Hvalfangst ved Færøerne, have ændret sig en hel Del siden Lovens Ikrafttræden som Følge af Tilbagegang i Fangsten her ved Øerne, ser man ikke rettere end, at der, saavel under Hensyn til de danske Aktionærers mulige Interesse i en friere Adgang til at afhænde deres Aktier som i Almenhedens Interesse i at bibeholde Størhvalfangsten ved Færøerne — er Grund til at aabne Adgang til Lømpelse i de paagældende Lovbestemmelser. Dette vil formentlig bedst kunne ske derved, at der gives Regeringen Bemyndigelse til i saadanne Tilfælde, hvor det skønnes rigtigt, at bevilge Undtagelse fra Lovens Regler med Hensyn til den fremmede Aktiekapital, som det er tilladt at anbringe i Hvalfangst ved Færøerne.

Forslag

til

Ændring i Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902 om Hvalfangst ved Færøerne.

Til § 1 føjes et nyt 4de Stykke, saalydende:

»Endvidere kan der af Justitsministeriet dispenseres fra de i 1ste Stykke indeholdte Betingelse for Aktieselskabers Ret til at drive Hvalfangst fra Færøerne.«

Motiver til foranstaaende Lovforslag.

Medens Hvalloven af 1895 hjemlede en vidtgaaende Ret for fremmede Statsborgere til at drive Hvalfangst ved Færøerne, blev der ved den nugældende Lov af 1902 foretaget store Indskrænkninger i denne Adgang, da der var en aabenbar Tendens blandt de norske Hvalfangere til at flytte hertil, dels fordi den norske Lov om Hvalfangst af 6. Juni 1896 lagde ikke uvæsentlige nye Baand paa Hvalfangsten ved den norske Kyst, og dels fordi Hvalfangsten ved Færøerne indtil da havde været meget lønnende.

Loven af 1902 havde derfor sin gode Berettigelse. Nu er imidlertid den Tid kommen, da de i Hvalfangsten interesserede begynder at trække sig tilbage fra Færøerne, dels fordi Fangsten i de senere Aar ikke har været god, og dels fordi de søge andetsteds hen, navnlig til Sydhavet, hvor Fangsten i de senere Aar har givet overordentligt Udbytte. Det vil derfor ikke være heldigt, at Lovreglerne yderligere forværre Forholdene ved stadig at fastholde de retslige Betingelser for Driften af den ommeldte Næringsvej, som man hidtil har kunnet kræve, da Konkurrencen om at anbringe fremmed Kapital her var stor, og man desuden herfra Øerne var i Stand til at tilvejebringe de nødvendige Kapitaler; dette sidste er man imidlertid ikke længere, og for derfor at undgaa at tvinge Selskaberne til at opgive deres hervedværende Virksomhed og af Hensyn til de hervedværende færøske Aktionærer, der herved faa Ret til at bringe deres Aktier paa Markedet, uden at Selskaberne derved tvinges til at flytte, har man udarbejdet nærværende Lovforslag.

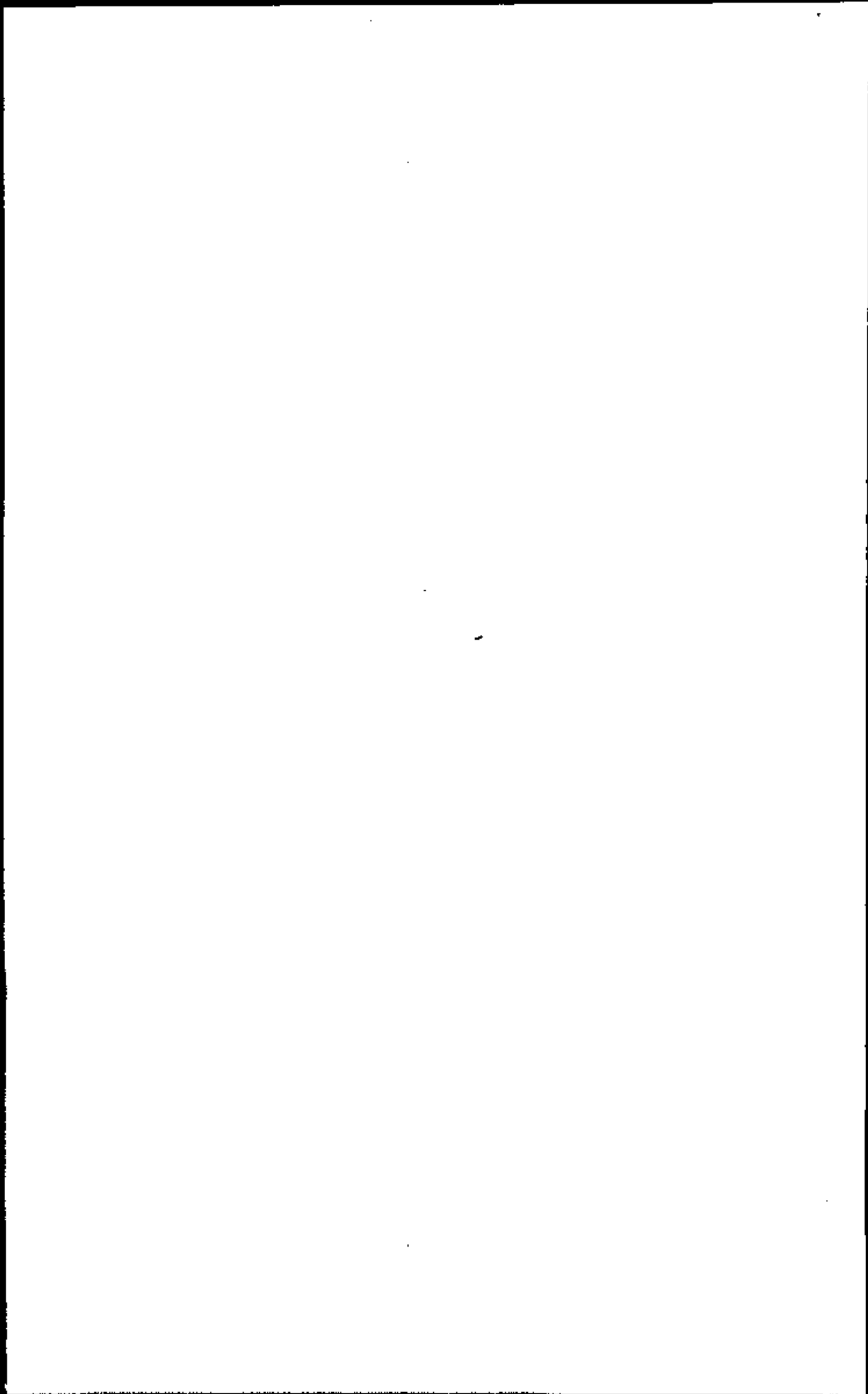
Justitsministeren kan herefter dels dispensere fra Fordringen om, at Halvdelen af Aktiekapitalen skal være paa danske Hænder, og dels fra Bestemmelsen om, at hele Bestyrelsen skal være bosat i den danske Stat.

Thorshavn, den 4. September 1912.

Oliver Effersøe,
Ordfører.

Johan C. F. Dam.

J. Z. Nielsen.

Forslag
til
L o v
om
Jordemodervæsenet paa Færøerne.

(Vedtaget ved 3dje Behandling i Lagtinget.)

§ 1.

Færøerne inddeles i et bestemt Antal Jordemoderdistrikter, dels Hoveddistrikter dels Hjælpedistrikter. Distrikternes Antal og Omfang bliver, efter at Forstanderskaberne i Landkommunerne og Thorshavns Byraad derom er hørte, at fastsætte af Justitsministeriet efter Indstilling fra Lagtinget. I hvert Distrikt ansættes en eller flere Jordemødre, der skal bo paa det Sted, som vedkommende Forstanderskab finder hensigtsmæssigst; opstaar der herom Uenighed mellem de interesserede Forstanderskaber, afgøres Spørgsmaalet af Amtmanden.

§ 2.

Jordemødrene beskikkes af Amtmanden efter Indstilling fra vedkommende kommunale Bestyrelse i Samraad med Distriktslægen.

§ 3.

Forinden nogen kan opnaa Ansættelse som Jordemoder, maa vedkommende have nydt Undervisning og underkastet sig Eksamen i Jordemoderskolen paa Rigshospitalet i København og erholdt Attest om at have bestaaet Prøven.

§ 4.

Distriktsjordemødrene i Hoveddistrikterne lønnes med en aarlig Løn, der efter de kommunale Bestyrelsers nærmere Bestemmelse kan variere mellem 80 og 250 Kr., medens de i Hjælpedistrikterne ansatte Jordemødres Løn variere mellem 60 Kr. og 100 Kr.

Efter hvert 10. Aars god Tjeneste tilstaas der Jordemødrene et Alderstillæg, der udgør 10 pCt. af Begyndelseslønnen, dog saaledes, at det første Tillæg altid bliver mindst 10 Kr., hvilke Bestemmelser ogsaa gælder for de nu ansatte Jordemødre. — Finder vedkommende kommunale Bestyrelse, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at indrømme Alderstillægget, indstilles Sagen gennem Amtet til Justitsministeriets Afgørelse.

Naar en Jordemoder afskediges paa Grund af Alder eller Svagelighed

eller anden hende utilregnelig Aarsag, faar hun i Pension: Dersom hendes Tjenestealder ikke overstiger 15 Aar Halvdelen, men ellers to Tredjedele af sin Pengeløn, Alderstillæggene derunder indbefattet. De kommunale Bestyrelser ere dog altid berettigede til at fastsætte en Pension, der svarer til hele Pengelønnen. Finder vedkommende kommunale Bestyrelse, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at indrømme Pension, indstilles Sagen gennem Amtet til Justitsministeriets Afgørelse.

§ 5.

Udgifterne til Jordemødrenes Lønning og Pensionering samt til Anskaffelsen af de for dem nødvendige Instrumenter afholdes for Thorshavns Vedkommende af Byens Kasse og i Landdistrikterne af vedkommende Sognekasse. Dog udreder Amtsrepartitionsfonden Halvdelen af Pensionerne indtil 60 Kr. til hver Jordemoder og som Bidrag til Lønningen af Jordemødre i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 300, 40 Kr. aarlig til hver, og i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 700, 20 Kr. til hver.

Omfatter et Jordemoderdistrikt flere Sogne eller Dele af Sogne, eller er der flere Jordemødre i samme Distrikt, fordeles Udgifterne paa de enkelte Sognekommuner efter Folketallet i de Bygder, der høre til Distriktet. Med Hensyn til Thorshavn og det Landdistrikt, der maatte have Jordemoder fælles med samme, bliver Forholdet for Fordelingen af de omhandlede Udgifter i Mangel af mindelig Overenskomst at fastsætte af Justitsministeriet.

Omkostningerne ved Jordemødrenes Oplærelse, derunder indbefattet Omkostningerne ved deres Rejse til det Sted, hvor de oplæres og tilbage til deres Hjem, samt ved Anskaffelsen af de fornødne Journaler til Brug for dem, udredes af Amtsrepartitionsfonden.

§ 6.

For Fødselshjælp og Pleje under Barselsengen tilkommer der Jordemoderen, foruden fri Befordring frem og tilbage, en rimelig Godtgørelse: For Fødselshjælpen 2—12 Kr.; for hvert Besøg, hun efter Begæring aflægger hos Barselkonen, 50 Øre, samt for hver Dag, Jordemoderen efter Begæring opholder sig hos Barselkvinden ud over den Tid, der medgaar til Forløsningen, 1—2 Kr. — I Tilfælde af Tvist om Betalingens Størrelse afgøres Spørgsmaalet af Amtmanden under behørigt Hensyn til paagældendes Stilling og øvrige Forhold.

Understøttes Barselkvinden af Fattigvæsenet, betaler dette Jordemoderen fra 2—4 Kr. foruden fri Befordring.

For at sætte Klyster, tage Vandet og lignende Bistand, som ydes Kvinder udenfor Barselsengen, er Jordemoderen ogsaa berettiget til en rimelig Betaling.

Den en Jordemoder tilkommende takstmæssige Betaling kan forlanges inddrevet ved Udpantning.

§ 7.

Jordemødrene ere pligtige til ufortøvet at yde enhver fødende i Distriktet, som begærer det, deres Hjælp. I Distriktsjordemoderens Forfald er Jordemoderen i Nabolandsdistriktet pligtig til, saavidt saadant kan ske uden Forsømmelse af hendes eget Distrikt, at yde den fornødne Hjælp.

Med Hensyn til Udførelsen af deres Tjenesteforretninger ere Jordemødrene iøvrigt undergivne Fysici og Distriktslægerens Tilsyn, og have de i deres hele Forhold samvittighedsfuldt at rette sig efter den dem meddelte almindelige Instruks for Jordemødre samt de Bestemmelser Jordemodervæsenet betræffende, som senere maatte blive dem meddelte.

§ 8.

De Jordemoderen ved hendes Ansættelse tildelte Instrumenter vil hun ved Fratrædelse af Bestillingen have at tilbagelevere i tilbørlig Stand. Saavel disse

som den Journal, Jordemoderen har at føre over de i hendes Praksis forekommende Fødsler, afleveres til vedkommende Distriktslæge, i hvis Arkiv Journalerne, naar de er udskrevne, opbevares.

§ 9.

Overtræder nogen Jordemoder de hende efter nærværende Lov og den hende meddelte Instruks påhvilende Forpligtelser, straffes hun, forsaavidt den af hende begaaede Forseelse ikke efter den gældende Lovgivning medfører strengere Straf, med Bøder, der tilfalde Amtsfattigkassen, og i Gentagelsestilfælde under særdeles skærpende Omstændigheder, og navnlig naar hun gentagne Gange har vægret sig ved ufortøvet at komme til en Barselkvinde, med Bestillingens Fortabelse. Hvis nogen Jordemoder misbruger den Fortrolighed, som en Barselkvinde viser ved at betro sig til hende, straffes hun straks med Bestillingens Fortabelse.

§ 10.

Naar ingen eksamineret Jordemoder kan erholdes, kan vedkommende kommunale Bestyrelse i Samraad med Distriktslægen foreløbig konstituere en ueksamineret Kone, der har aflagt Prøver paa sin Duelighed, til at forestaa et Jordemoderdistrikt, og tilstaa hende den i nærværende Lov fastsatte Løn.

§ 11.

De i nærværende Lovs §§ 4 og 5 indeholdte Bestemmelser om Jordemødrenes Lønning træde i Virksomhed til den førstpaafølgende 1. Oktober, efter at den i § 1 omhandlede Distriktsinddeling er bleven fastsat af Justitsministeriet.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million (1990-1999) (Department of Health 2000).

There is a growing emphasis on the need to improve the quality of care in the public sector. The Department of Health (2000) has set out a number of key objectives for the public sector, including the need to improve the quality of care, to reduce waiting times, and to improve the efficiency of the system. The NHS has a number of initiatives in place to achieve these objectives, including the NHS Plan (2000) and the NHS Quality Standard (2001).

The NHS has a number of initiatives in place to improve the quality of care, including the NHS Quality Standard (2001) and the NHS Quality Standard (2001). The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet. The NHS Quality Standard (2001) is a set of standards that all NHS organisations must meet.

Forslag til Lov

om

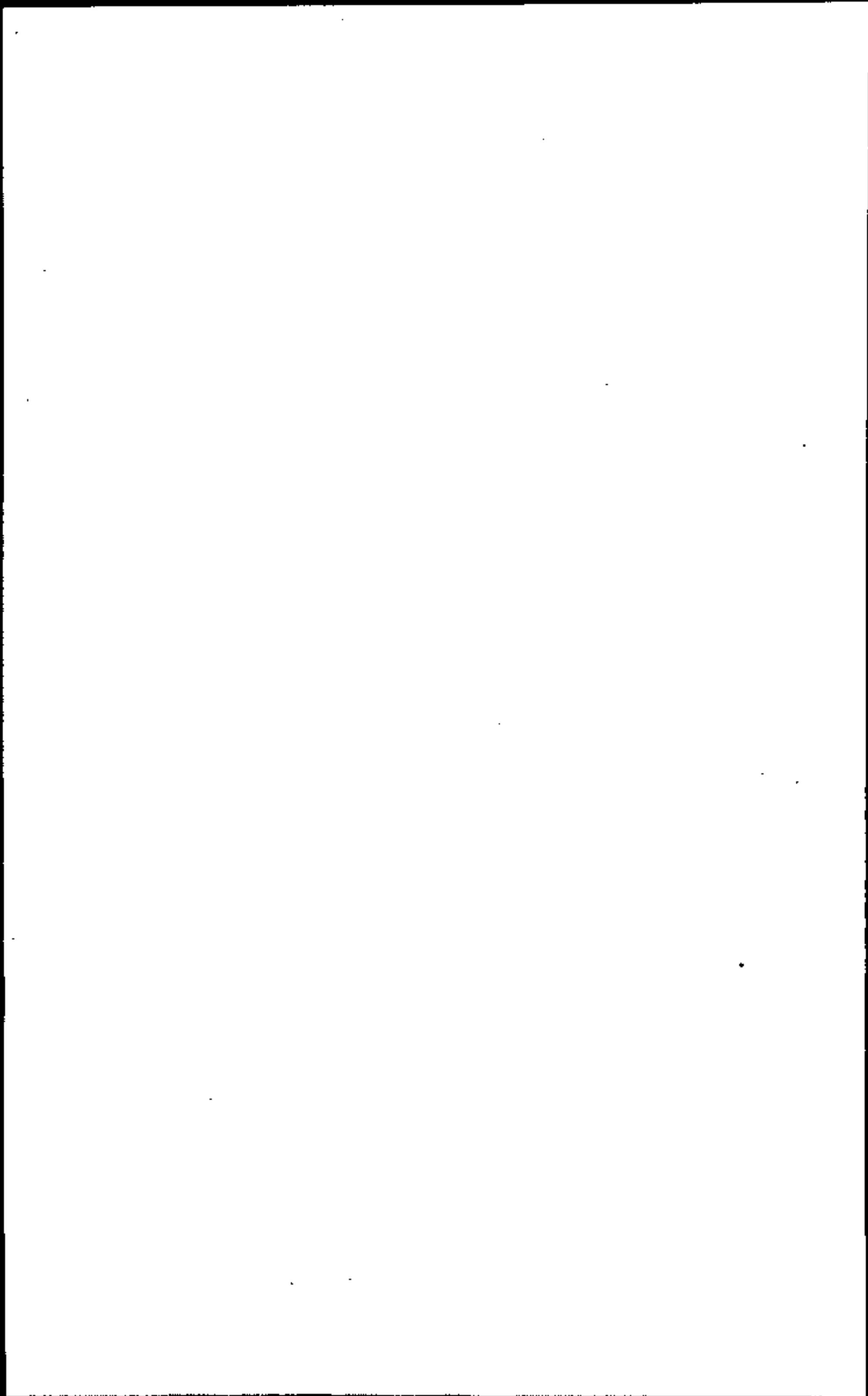
Forlængelse af Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af
smittefulde Sygdomme paa Færøerne.

Bestemmelsen i § 18 i Lov af 29. Marts 1904 om Foranstaltninger mod Udbredelse af smittefulde Sygdomme paa Færøerne jfr. Lov Nr. 260 af 16. Decbr. 1910 om Forlængelse af samme Lov, hvorefter Loven skal forelægges Rigsdagen til Revision inden 1. Januar 1913, forandres til, at saadan Forelæggelse først skal ske, naar den for det øvrige Land gældende Lov om samme Forhold er revideret.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Ved Lov Nr. 260 af 16. Decbr. 1910 blev den i Lov af 29. Marts 1904 § 18 om Foranstaltninger mod Udbredelse af smittefulde Sygdomme paa Færøerne truffene Bestemmelse om, at sidstnævnte skulde forelægges Rigsdagen til Revision inden 1. Januar 1911, forandret derhen, at saadan Forelæggelse skal finde Sted inden 1. Januar 1913. Denne Forandring skyldtes at det blev anset for mest hensigtsmæssigt at vente med en Revision af den færøske Epidemilov, indtil Medicinalkommissionen havde afgivet sin Betænkning, og indtil den for det øvrige Land gældende Epidemilov af 31. Marts 1900, hvis Forelæggelse til Revision ved Lov Nr. 256 af 10. December 1909 var udsat til at skulle finde Sted inden 1. Januar 1912, var revideret.

Efter at det nu ved Lov Nr. 372 af 19. Decbr. 1911 er fastsat, at for-
nævnte Lov af 31. Marts 1900 først skal revideres inden 1. Januar 1915 af Hen-
syn til Medicinalkommissionens Betænkning og en paatænkt Omordning af Em-
bedslægevæsenet, synes de samme Hensyn, som i 1910 bevirkede Forlængelse af
Fristen for Revision af den færøske Epidemilov af 1904, at tale for paany at for-
længe denne Frist, saaledes at Revisionen kan udsættes, indtil Revisionen af den
for det øvrige Land gældende Lovgivning har fundet Sted. Fysikus paa Fær-
øerne har erklæret sig enig i ovenstaaende Forslag.

Ekstrakter

af

de af Færoernes Lagting deciderede Regnskaber

i

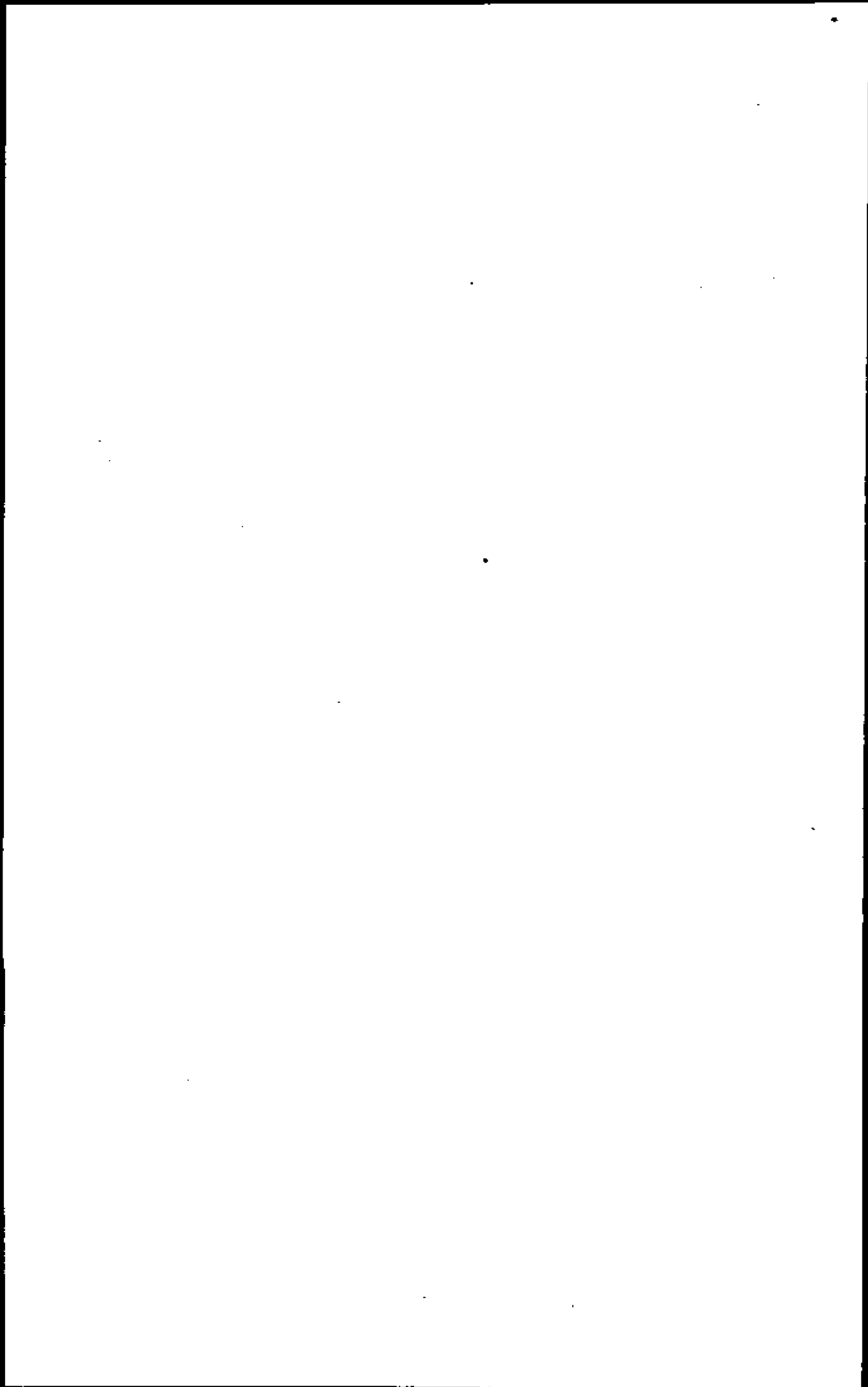
Sessionen 1912.

Meddelt af Færo Amt.

Thorshavn.

Trykt i Færo Amtstidende's Bogtrykkeri.

1913.

1.
Ekstrakt
af
Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond
for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.

Indtægt

I. Overskud fra forrige Regnskabsaar.				
I. Beholdning:				
a. Kontant hos Landfogden	Kr	Ør	Kr	Ør
b. Indestaaende i Færøya Banki	1540	80		
	534	74		
			3075	63
II. Indtægtsrestancer:				
a. Af Bidrag til Fonden fra det matrikulerede Jordegods	Kr	Ør		
b. Af Kommunerne's Bidrag til Fonden	4713	90		
	6802	99		
			11516	89
III. Forskud, der 1. Oktober 1910 henstod uberigtigede:				
a. Delinkventomkostninger	Kr	Ør		
b. Vedrørende Behandling af smitsomme Sygdomme paa Færøerne i H. t. Lov ²⁰ / ₃ 95 med Fradrag af Statens Forskud	2815	54		
c. Andre Forskud	11818	33		
	1795	55		
			19459	42
2. Udskrivning paa Færøerne:				
a. Af Amtets matrikulerede Jordegods 4258 ⁷⁴ / ₁₀₀ Skattemarker à 1 Kr. 50 Øre pr. Skattemark for 1910—11	Kr	Ør		
b. Bidrag fra Kommunerne i Færø Amt for 1910—11 og 1911—12	6388	11		
	21000	"		
			30388	11
3. Kendelser for udfærdigede Handelsbeviser			150	"
4. Indtægt af Aktiver			675	3
5. Statstilskud i H. t. Lov Nr. 85 af ¹⁹ / ₃ 03 § 37			1500	"
6. Optagne Laan			2000	"
7. Andre Indtægter			340	17

Summa Indtægt 68105 25

Udgift

I. Lagtingel:				
a. Udgifter vedrørende Lagtingshuset med dertil hørende Inventarium og Bogsamling	Kr	Ør	Kr	Ør
b. Udgifter vedrørende Lagtingsarbejdet	1131	95		
	6456	72		
			7587	67
2. Justits-, Politi- og Fattigvæsen:				
a. Befordringsgodtgørelse og Diæter til Retsbetjente	Kr	Ør		
b. Lønning til Arrestforvarer, Udgifter til Arresthus og Tinghus paa Suderø	71	45		
c. Lønning til Retsvidner og Godtgørelse til Retsvidner i offentlige Sager	289	85		
d. Vidnegodtgørelse i H. t. Lov ²⁰ / ₃ 1888	637	75		
e. Udgifter under benificerede Sager	81	50		
f. Delinkventomkostninger	339	80		
g. Udgifter til hjemløse Trængendes Forsørgelse og Fattiges med Fleres Hjemsendelse	1344	57		
	69	77		
			2834	69

At overføre 10416 36

	Overført	Kr	Ør
3. Udgifter i Anledning af det offentlige Valgvæsen i II. t. Lov ² / ₁₀ 1903 § 41		10,116	36
4. Medicinalvæsenet:		254	98
a. Udgifter i Anledning af epidemiske Sygdomme	2042	56	
b. Udgifter til veneriske Sygdommes Behandling	1744	69	
c. Udgifter til Sanatoriets Drift	577	78	
d. Udgifter i Anledning af offentlig Vaccination	619	1	
e. Udgifter til Jordemodervæsenet i II. t. Lov ²⁰ / ₁₀ 1878 § 5	608	37	
f. Befordringsudgifter til Løge i II. t. Lov ²⁷ / ₁₀ 1865 § 7	3	"	
g. Udgifter vedrørende Karantænevæsenet	65	10	
h. Andre Udgifter	76	51	
		6637	44
5. Samferdselsvæsenet:			
a. Bidrag til den lokale Dampskibsforbindelse mellem Færøerne ind-	1000	"	
byrdes	630	28	
b. Anlæg og Vedligeholdelse af Veje paa Færøerne		1630	28
6. Skolevæsenet:			
a. Understøttelse til begavede Børn fra Landdistrikterne under deres			
Ophold ved Færøernes Mellem- og Realskole i Thorshavn	562	50	
b. Andre Udgifter	183	"	
		745	50
7. Landbruget:			
a. For Ødelæggelse af Ravne og Krager	161	71	
b. Andre Udgifter	106	81	
		268	55
8. Renter af og Afdrag paa Gæld		3717	30
9. Forskellige Udgifter		223	29
10. Overskudskonto:			
I. Beholdning:			
a. Hos Landfogden	4085	45	
b. Indestaaende i Føroya Banki	3560	47	
		8546	92
II. Indtægtsrestancer:			
a. Af Bidrag til Fonden fra det matrikulerede Jordegods	5530	31	
b. Af Kommunnernes Bidrag til Fonden	14099	33	
		19629	67
III. Forskud, der henstod uberigtigede ved Regnskabsaarets Slutning:			
a. Delinkventomkostninger den ¹ / ₁₀ 1910 henstod uberigtig-			
ligt	2815	54	
i Aarets Løb er udbetalt	1854	73	
	4670	27	
i Aarets Løb er berigtiget	1310	99	
		3350	28
b. Vedrørende Behandling af smitsomme Sygdomme paa			
Færøerne i Henhold til Lov ³⁰ / ₁₀ 95, den ¹ / ₁₀ 1910			
henstod uberigtiget	20311	27	
i Aarets Løb er udbetalt	4327	63	
	21638	90	
i Aarets Løb er berigtiget	13208	33	
		11430	57
c. Andre Forskud, den ¹ / ₁₀ 1910 henstod uberigtiget ..	1795	55	
i Aarets Løb er udbetalt	1042	92	
	2838	47	
i Aarets Løb er berigtiget	1614	36	
		1224	11
		16004	96
	Summa Udgift	68105	25

2.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Fattigkasse

for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.

Indtægt.

	Kr	Sk	Kr	Sk
1. Beholdning den 1. Oktober 1910.				
I. Tilhørende Grundfonden:				
Rentebærende Kapitaler m. m.	31500	—		
II. Disponible Midler:				
Restancer	549	50		
Forskud	1628	39		
Kontant Beholdning	2495	45		
	19330	34		
2. Renter m. v.			50830	34
3. Arveafgifter			1150	06
4. Afgifter af Testamenter og Gavebreve			222	83
5. Bidrag fra Embeds- og Bestillingsmænd i Anl. af deres Ansættelse paa Færøerne			3	32
6. Afgifter af Grundfangster			62	—
7. Bøder			331	78
8. Kendelser for udfærdigede Handelsbejlinger			272	—
9. Do. i Henhold til Lov om forskellige Skatter og Afgifter paa Færøerne af 30. Marts 1892 § 15			150	—
10. Do. i Henhold til Firmaaloven			175	—
11. Afgifter ifølge Lov om Hvalfangst ved Færøerne af 2. Maj 1902			30	—
			1612	80
				—
			Summa Indtægt	54821 3

Udgift.

	Kr	Sk	Kr	Sk
1. Tilskud til Kommunernes Fattigvæsen:				
TI) Sand Sogn	100	—		
- Vaag — (N)	150	—		
- Mygledal —	200	—		
- Funding —	50	—		
- Kollefjord —	100	—		
- Thorshavns udenbys Sogn	150	—		
- Thorshavns Kommune	300	—		
			1050	—
2. Udgifter i Anl. af Vugthold paa Amtshospitalet			800	—
3. Tilskud til Sygehuset i Klaksvig			600	0
4. Do. til Sygehuset i Tveraa (for 2 Aar)			1200	—
5. Do. til den praktiserende Læge paa Sandø m. m.			407	21
6. Do. til den praktiserende Læge paa Vaagø			111	—
7. Udgifter i Anl. af Alexandra Rubeksens Ophold paa Døvsuameinstituttet i Fredericia			300	52
8. Do. i Anl. af Carla Kjærbos Ophold paa samme Institut			168	34
9. Løn til Regnskabsføreren			150	—
10. Andre Udgifter			36	61
11. Beholdning den 30. September 1911.				
I. Tilhørende Grundfonden	32000	—		
II. Disponible Midler:				
Restancer	605	50		
Forskud	16670	—		
Kontant Beholdning	631	85		
	17997	35		
			49997	35
			Summa Udgift	54821 3

3.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Skolefond

for Aaret 1911.

I n d t æ g t.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1911.				
Kontant Beholdning.....	12366	75		
Rentebærende Kapitaler.....	49705	68		
Restancer.....	1385	19		
			63357	92
2. Renter af Fondens Kapitaler.....			2353	36
3. Refusion af Ruerslev Kirketiende for 1910.....			16	8
4. Statskassens Depulst til Skolevæsenet.....			224	"
5. Statskassens Tilskud til Færøernes Mellem- og Realskole.....			7054	15
6. Amtsrepartitionsfondens Tilskud til samme.....			587	50
7. Thorshavns Kommunes Tilskud til samme.....			150	"
8. Afgift af Grindefangster.....			298	59
9. Afgift af Storbvaler.....			1612	86
10. Skolepenge af Mellem- og Realskolens Elever.....			2500	"
11. Leje af Gymnastikbygningen.....			66	"
12. Færøernes Seminariums Tilskud til Brændsel og Rengøring.....			100	"
13. Tilskud af Statskassen, Amtsrepartitionsfonden og Thorshavns Kommune til Pensioner..			733	33
			Summa Indtægt	79053 73

U d g i f t.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Pensioner.....			1716	65
2. Tilskud til Thorshavns Kommunalskole.....			640	"
3. Udgifter ved Færøernes Mellem- og Realskole:	Kr	Ør		
Lønninger til Lærerne.....	10231	48		
Skolens Rengøring og Opvarmning m. v....	495	52		
Bygningsskat og Vandafgift.....	83	40		
Vedligeholdelse af Bygninger samt Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventarier m. m.....	553	"		
Anskaffelse og Vedligeholdelse af Bøger, Undervisningsapparater, Skrivematerialier m. v.....	61	95		
Assurance af Bygninger og Inventarium.....	153	"		
For Trykning og Afskrivning m. v.....	31	"		
			11609	35
4. Understøttelse til Elever fra Landet.....			1175	"
5. Løn til Kasseren.....			50	"
6. Revisorløn.....			39	77
7. Andre Udgifter (anvist af Skoledirektionen).....			262	14
8. Beholdning den 31. December 1911.	Kr	Ør		
Rentebærende Kapitaler.....	49390	68		
Restancer.....	1283	9		
Kontant og i Sparekassen.....	12887	5		
			63560	82
			Summa Udgift	79053 73

4.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Skydsvæsenet paa Færøerne

for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.

Indtægt.

		N ^o	Ø ^r	N ^o	Ø ^r
1. Beholdning den 1. Oktober 1910.					
Kontant Beholdning		2067	47		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse		552	6		
Restancer		2077	49		
				4697	2
2. Paalignet Kommunerne i Henhold til Lov af 17. Marts 1865, § 3, og Lov af 14. Januar 1881:					
Vaag Sogns Kommune (N.)		261	96		
Videregde, Vuglæ og Svina Sogns Kommune		390	6		
Kunø, Mygledal og Husum — — —		154	53		
Andefjord og Fuglefjord — — —		381	69		
Funding Sogns — — —		124	48		
Næs og Gøte — — —		377	26		
Sjov Sogns — — —		181	22		
Ejde Sogns — — —		204	55		
De forenede Sogne i Nordstrøms Præstegæld		410	5		
Vestmanna Sogns Kommune		177	66		
De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegæld		169	44		
Nolsø Sogns Kommune		80	30		
Vaagø Præstegælds Kommune		422	23		
Sandø — — —		396	95		
Kvalbo Sogns — — —		167	48		
Frødebo — — —		298	66		
Porkere — — —		136	21		
Vaag — — — (S.)		170	92		
Sunbo — — —		112	89		
Famien — — —		40	54		
Thorshavns — — —		566	18		
				5155	25
3. Indvundne Renter				45	15
4. Andre Indtægter				4	1
				Summa Indtægt	9901 43

Udgift.

I. Skydsudgifter i Aaret 1910—11:							
A. Fælles Skydsudgifter for Amtet.		N ^o	Ø ^r	N ^o	Ø ^r	N ^o	Ø ^r
a. Udbetalt gennem Sysselmændene:							
i Nordøernes Syssel		98	75				
- Østero	—	258	82				
- Strømø	—	171	60½				
- Vaagø	—	36	26				
- Sandø	—	23	46				
- Sudero	—	47	6				
				634	95½		
b. Udbetalt ved Kassereren				310	77		
B. De for Syslerne særlige Skydsudgifter:		N ^o	Ø ^r				
for Nordøernes Syssel		141	26				
— Østero	—	250	1				
— Strømø	—	248	15½				
— Vaagø	—	38	12				
— Sandø	—	84	4				
— Sudero	—	30	2				
				791	60½		
						1637	33
						At overføre	1637 33

		Kr	Ør
	Overført	1637	33
2. Tilskud til den lokale Dampskibsforbindelse paa Færøerne		2000	"
3. Løn til Regnskabsføreren		60	"
4. For Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt		16	33
5. Tilbagebuult Gæld til Færø Amts økonomiske Fond med Rente		834	67
6. Andre Udgifter		24	18
7. Beholdning den 30. September 1911.			
Restancer	Kr	727	23
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse		1397	21
Kontant Beholdning		3204	48
		5328	92
	Summa Udgift	9901	43

5.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts økonomiske Fond
for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.

Indtægt.		Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Oktober 1910.					
a. Tilhørende Grundfonden:					
Rentebærende Kapitaler		18056	"		
b. Disponible Midler:					
Forskud til Amtsrepartitionsfonden	Kr	17630	"		
Restancer		286	20		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse		10591	15		
Kontant Beholdning		2171	85		
		30699	20	48755	20
2. Renter af Fondens Kapitaler				993	3
3. Udlagt ved Grindfangster som Skadehval				2733	89
4. Andre Indtægter af Grindfangster				721	56
5. Indtægt i Henhold til Lov om Hvalfangst ved Færøerne af 2. Maj 1903				9676	80
	Summa Indtægt			62880	48
Udgift.				Kr	Ør
1. Til Anlag og Vedligeholdelse af Broer, Veje og Landingssteder				3462	90
2. Udgifter i Anledning af Grindfangster:					
Erstatning for Skade paa Baade og Redskaber		2181	77		
Do. for Mandskade		50	"		
Realisation af Skadehval		231	43		
Do. af Fondens ordinære Indtægter af Grindfangster		68	51		
For Bortskaffelse af Indvolde fra Grindfangster		280	"		
For Telefonering m. m. i Anl. af Grindebuds Afsendelse		35	15		
				2847	10
3. Løn til Regnskabsføreren				96	"
4. Tilskud til det danske Hedeselskab i Anl. af Anlægget af en Plantage ved Thorshavn				300	"
5. Tilskud til samme til Driften af en Planteskole sammesteds (for 2 Aar)				200	"
6. Tilskud til Færøya Højskole				300	"
7. Tilskud til Amtskommunens Telefonanlæg				5000	"
8. Tilskud til Færø Amts Bibliotek				500	"
9. Tilskud til Aftenskoleundervisning				208	20
10. Tilskud til Afholdelse af Feriekursus for Lærere og Lærerinder				600	"
11. Tilskud til Afholdsorganisationernes Fællesudvalg for Almuealigheds Fremme				300	"
12. Diæter og Rejsudgifter til Lagtingets Tillidsmand, S. Sørensen				80	"
13. Afgivet til Fonden for Jordehvalens Afloosning (5 pct)				183	84
14. Andre Udgifter				107	37
	At overføre			11185	50

		Overført		Kr	Ør
				14485	50
15. Beholdning den 30. September 1911.				Kr	Ør
a. Tilhørende Grundfonden:					
Renteberende Kapitaler		19056	"		
b. Disponible Midler:					
Forskud til Amtsrepartitionsfonden	17650		"		
Restancer	914	34			
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	10702	31			
Kontant Beholdning	43	33			
		29338	98		
				48394	98
		Summa Udgift		62880	48

Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning
tilgode den 30. September 1911..... 8633 Kr. 3 Ør.

6.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Grindegarnet i Vestmanhavn
for Aaret 1911.

		Indtægt.		Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1911.							
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse				188	61		
Kontant Beholdning				27	80		
						216	41
2. Indtægter af Grindefangster						1112	67
3. Renter						7	"
		Summa Indtægt				1336	08
		Udgift.				Kr	Ør
1. Udgifter ved Grindegarnet						281	93
2. Løn til Kassareren						12	"
3. For Bekendtgørelse af Regnskabs-Ekstrakt						7	53
4. For Revision af Regnskabet						"	2
5. Beholdning den 31. December 1911.				Kr	Ør		
Restancer				830	75		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse				195	61		
Kontant Beholdning				8	35		
						1034	61
		Summa Udgift				1336	08

Grindegarnets Gæld til Færø Amts økonomiske Fond den 31. Decbr. 1911..... 4968 Kr.

7.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden for Forulykkedes Efterladte
for Aaret 1911.

Indtægt.

	Kr	Skr	Kr	Skr
1. Beholdning den 1. Januar 1911.				
a. Tilhørende Grundfonden	5910	74		
b. Disponible Midler	1671	28		
			7582	3
2. Renter af Fondens Kapitaler			240	83
			Summa Indtægt	7822 85

Udgift.

	Kr	Skr	Kr	Skr
1. Understøttelse til Forulykkedes Efterladte			40	"
2. Løn til Kassereren			12	"
3. Andre Udgifter			9	57
4. Beholdning den 31. December 1911.				
a. Tilhørende Grundfonden:				
Rentebærende Kapitaler	1900	"		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	4110	74	6010	74
b. Disponible Midler:				
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	1365	82		
Restancer	14	"		
Kontant Beholdning	370	72	1750	54
			7761	28
			Summa Indtægt	7822 85

8.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige
Almuesbørn paa Færøerne
for Aaret 1911.

Indtægt.

	Kr	Skr	Kr	Skr
1. Beholdning den 1. Januar 1911				
Kontant Beholdning	350	32		
Restancer	43	6		
Rentebærende Kapitaler	2000	"		
			2393	38
2. Renter af Fondens Kapitaler			85	97
			Summa Indtægt	2479 35

Udgift.

	Kr	Skr	Kr	Skr
1. Til Anskaffelse af Bøger			"	"
2. For Revision af Regnskabet			"	31
3. Beholdning den 31. December 1911:				
Rentebærende Kapitaler	2000	"		
Restancer	43	6		
Kontant Beholdning	436	8	2479	14
			Summa Udgift	2479 35

9.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtligheds Legat
for Aaret 1911.

I. Realskolelegatet.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Januar 1911.				
Kontant Beholdning.....	Kr	Ør	Kr	Ør
Rentebærende Kapital	1	46		
	1400	"		
2. Renter af Kapitalen			1401	46
			49	"

Summa Indtægt			1450	46

Udgift.

1. For Bøger til Discipulbiblioteket			Kr	Ør
2. For Revision af Regnskabet			48	15
3. Beholdning den 31. December 1911.				21
Rentebærende Kapital	Kr	Ør		
Kontant Beholdning	1400	"		
	2	10		
			1412	10

Summa Udgift			1450	46

II. Pensionslegatet.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Oktober 1911.			Kr	Ør	Kr	Ør
Kontant Beholdning			18	"		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse			192	63		
Restancer			1	"		
Rentebærende Kapital			800	"		
Privat Panteobligation			100	"		
2. Renter					1114	63
					38	77

Summa Indtægt					1153	40

Udgift.

1. Udbetalte Pensioner			Kr	Ør	Kr	Ør
2. Beholdning den 31. December 1911.					14	"
Rentebærende Kapital			Kr	Ør		
Privat Panteobligation			800	"		
Restancer			100	"		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse			8	"		
Kontant Beholdning			199	40		
			32	"		
					1139	40

Summa Udgift					1153	40

10.
Ekstrakt
 af
Regnskabet for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger
paa Færøerne.
 for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.

Indtægt.		Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Oktober 1910.					
Kontant Beholdning	218	31			
Indestaaende i Frøerø Amts Sparekasse	2672	70		2891	13
2. Forsikringspræmier for indtegnede Skolebygninger:	Kr	Ør			
i Klaksvig Sogns Kommune	14	80			
- Kimo, Mygledal og Husum Sognes Kommune	11	20			
- Viderefjeld, Englo og Svino — —	14	40			
- Andefjord og Englefjord — —	12	22			
- Fandling Sogns — —	8	..			
- Næs og Gøte — —	16	80			
- Sjør Sogns — —	11	20			
- Fjeld — —	11	..			
- De forenede Sogne i Nordstrøme Præstegæld	10	..			
- Vestmanna Sogns Kommune	6	..			
- De forenede Sogne i Sydstrøme Præstegæld	6	26			
- Nolso Sogns Kommune	2	40			
- Vaago Præstegælds — —	22	..			
- Sando — —	33	..			
- Kvalbo Sogns — —	4	..			
- Frodebo — —	26	..			
- Vang (S.) — —	16	..			
				234	58
3. Indvundne Renter				07	93
			Summa Indtægt	3223	64
Udgift.		Kr	Ør	Kr	Ør
1. Løn til Kassereren		50	..		
2. Revisiton		..	79		
3. For Bekendtgørelse af Regnskabs-ekstrakt		10	93		
4. Beholdning den 30. September 1911.	Kr	Ør			
Indestaaende i Frøerø Amts Sparekasse	2057	72			
Kontant Beholdning	204	20		3161	92
			Summa Udgift	3223	64

II. Ekstrakt

af

Regnskabet for de færøske Almueskole-Læreres og Lærerinders Pensionsfond
for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Oktober 1910.				
Kontant Beholdning	Kr	Kr	Kr	Ør
Restancer	1363	43		
Rentebærende Kapitaler	50	50		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	8993	49		
	5937	32		
			16343	73
2. Indbetalinger til Fonden ifølge Lov af 29. Marts 1893 § 3:	Kr	Ør		
Fra Statsskassen	823	3		
Fra Lærere og Lærerinder paa Færøerne:	Kr	Ør		
i Klaksvig Sogns Kommune	23	70		
- Kuno, Mygledal og Husum Sogns Kommune	15	16		
- Viderejde, Fuglø og Svino	21	48		
- Andefjord og Fuglefjord	23	69		
- Næs og Gøte	23	70		
- Sjøv Sogns	15	93		
- Ejde	7	76		
- De forenede Sogne i Nordstrøms Præstegæld	35	36		
- Vestmanna Sogns Kommune	17	92		
- Thorsbavns	54	60		
- De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegæld	5	75		
- Nolso Sogns Kommune	9	68		
- Vaagø Præstegælds Kommune	29	40		
- Sande	40	11		
- Kvalbo Sogns	17	25		
- Frødebo	34	52		
- Vaag	14	12		
- Porkere	7	—		
- Sumbo	11	62		
- Famien	3	76		
			411	51
Fra Kommunerne paa Færøerne:	Kr	Ør		
Klaksvig Sogns Kommune	23	70		
Kuno, Mygledal og Husum Sogns Kommune	15	16		
Viderejde, Fuglø og Svino	21	48		
Andefjord og Fuglefjord	23	69		
Næs og Gøte	23	70		
Sjøv Sogns	15	93		
Ejde	7	76		
De forenede Sogne i Nordstrøms Præstegæld	35	36		
Vestmanna Sogns Kommune	17	92		
Thorsbavns	54	60		
Nolso Sogns	9	68		
De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegæld	5	75		
Vaagø Præstegælds Kommune	29	40		
Sande	40	11		
Kvalbo Sogns	17	25		
Frødebo	34	52		
Vaag	14	12		
Porkere	7	—		
Sumbo	11	62		
Famien	3	76		
			411	51
3. Indbetaling fra Kommunerne til Kassererens Lønning			1646	4
4. Renter af Fondens Kapitaler			100	—
			594	18
			Summa Indtægt	18683 95

U d g i f t.

	fl.	Ør.
1. Udbetalte Pensioner	1866	81
2. Løn til Kassereren	100	"
3. For Revision af Regnskabet	5	55
4. For Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	16	73
5. Beholdning den 30. Septbr. 1911.		
Rentebærende Kapitaler	8618	86
Judestaaende i Færø Amts Sparekasse	7206	70
Kontant Beholdning	839	30
	16694	86
Summa Udgift	18683	95

12. Ekstrakt

af

Regnskabet for Driften af Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.

I n d t æ g t.

	fl.	Ør.	fl.	Ør.
1. Beholdning den 1. Oktober 1910.				
a. Kontant	4053	7		
b. I »Føroya Banki«	634	22		
c. Restancer af Gebyrer for Abonnement, Samtaler og Telegrammer m. m.	4212	43		
d. Beholdning af Kreditforeningsobligationer	10000	"	18899	72
2. Afgift af Abonnement			7225	4
3. Indtægt af Telefonsamtaler og Telefontelegrammer, Ekstragebyrer og Budsendelse			19330	32
4. Amtskommunes Godtgørelse for Befordring paa Telefonlinierne af de til og fra Telegrafstationen i Thorshavn ind- og udtelefonerede Telegrammer			294	45
5. Provision ved Salg af Kreditforeningsobligationer			101	25
6. Forskellige Indtægter			190	88
7. Tilskud fra Færø Amts økonomiske Fond			5000	"
8. Refusion af Gebyrer for Telegrammer, indtelefonerede til Telegrafstationen i Thorshavn (jfr. Udgiftspost 9)			4828	47
9. Telefondriftens Gæld den 30. September 1911:				
Til »Føroya Banki« paa Folio-Konto			5623	37
Summa Indtægt			61493	50

U d g i f t.

	fl.	Ør.	fl.	Ør.
1. Gæld den 1. Oktober 1910			17776	21
2. Administration			2219	43
3. Stationernes Drift			8613	38
4. Vedligeholdelse og Eftersyn af Linierne			4815	58
5. Renter og Afdrag af Amtskommunes Laan fra Livsforsikringsselskabet »Danmark«, Forsørgelsesforeningen »Bikuben« og »Kreditforeningen af Kommuner i Danmark«			11700	79
6. Rente til »Føroya Banki«			817	95
7. Stationernes Tilgodehavende			43	20
8. Udgifter ved Anlæggets Udvidelse			208	46
9. Telegrafstationen i Thorshavn for Telegrammer, indtelefonerede fra Abonnenter og Centraler udenfor Thorshavn (jfr. Indtægtspost 8)			4828	47
10. Forskud til det i 1909 påbegyndte Anlæg			3484	30
11. For Revision af Regnskabet			300	"
12. Beholdning den 30. September 1911.				
a. Kontant	2928	44		
b. I »Føroya Banki«	656	60		
c. Restancer af Gebyrer for Abonnement, Samtaler og Telegrammer m. m.	3100	69		
			6685	73
Summa Udgift			61493	50

13.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Driften af Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus
i Høydal

for Aaret fra 1. Oktober 1910 til 30. September 1911.

Indtægt.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Oktober 1910.				
a. Tilgode hos Patienterne	1463	78		
b. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1910	5611	10		
c. Restance for Desinfektion	22	"		
d. Kontant	60	70		
2. Retalling for Patienter			7157	68
3. Statskassens Tilskud			6620	97
4. Forskellige Indtægter			19477	35
5. Patienternes Tilgodehavende			230	45
6. Gæld den 30. September 1911: til Føroya Banki			127	74
			6934	34
				-
			Summa Indtægt	40548 43

Udgift.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Gæld den 1. Oktober 1910			2204	32
2. Lønninger			4735	63
3. Forplejning			12614	62
4. Vask og Rengøring			732	45
5. Brændsel og Belysning			5888	38
6. Medicin			1942	8
7. Bygninger			1415	41
8. Maskiner			100	99
9. Inventar			885	41
10. Assurance			885	"
11. Have og Anlæg			206	90
12. Transport og Rejser			2	50
13. Kontorhold m. m.			922	99
14. Husdyrhold			117	57
15. Renter af Mellemværende med Føroya Banki			231	11
16. Beholdning den 30. September 1911.				
a. Tilgodehavende hos Patienter	2756	29		
b. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1911	4588	20		
c. Restance for Desinfektion	22	"		
d. Kontant	296	58		
			7663	7
			Summa Udgift	40548 43

14.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Norderøernes Præstegælds Kirkekasse
for Aaret 1911.

Indtægt.

	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1911. Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	1671	9
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4	1260	"
3. Afgift af Storhvaler	322	56
4. Renter	27	71
5. Andre Indtægter	98	38

Summa Indtægt 3379 74

Udgift.

	Kr	Ør
1. Reparationsarbejder ved Kirkerne	744	44
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier	42	20
3. For Kirkelys, Brød og Vin	172	45
4. For Kirkernes Rengøring	55	50
5. Præstehold	112	66
6. Visitatspenge	10	"
7. Andel i Kirkekasserens Lønning	53	87
8. For Revision af Regnskabet	4	5
9. Udgifter ved Udvidelse af Kirkegaardene i Husum, Vang og Vuglø	153	10
10. do. ved Reparation af Orgelet i Vang Kirke	63	19
11. Andre Udgifter	10	28
12. Beholdning den 31. December 1911. Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	1958	"
Summa Udgift		3379 74

15.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Østerø Præstegælds Kirkekasse
for Aaret 1911.

Indtægt.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1911. Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	9510	16		
Rente frit Laan til andre Kirkekasser	2000	"		
			11510	16
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908, § 4			1850	"
3. Afgift af Storhvaler			645	12
4. Renter			190	84
Summa Indtægt			14196	12

Udgift.

	Kr	Ør
1. Reparationsarbejder ved Kirkerne.....	169	45
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier.....	214	60
3. For Kirkelys, Brød og Vin.....	216	22
4. For Kirkernes Rengøring.....	84	31
5. Præstehold.....	84	"
6. Visitatspenge.....	10	"
7. Andel i Kirkekasserens Lønning.....	53	87
8. For Revision af Regnskabet.....	6	72
9. Andre Udgifter.....	8	33
10. Beholdning den 31. December 1911.....	Kr	Ør
Rentefrit Laan til andre Kirkekasser.....	3500	"
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond.....	9848	63
	13348	62
Summa Udgift.....	14196	12

16.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse
for Aaret 1911.

Indtægt.

	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1911.....		
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond.....	335	11
2. Erstatning for sadtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908, § 4.....	780	"
3. Afgift af Storhvaler.....	645	12
4. Gæld ved Udgangen af Regnskabsaaret.....	18600	"
Summa Indtægt.....	20260	23

Udgift.

	Kr	Ør
1. Gæld den 1. Januar 1911.....	17100	"
2. Reparationsarbejder ved Kirkerne.....	948	50
3. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier.....	19	15
4. For Kirkelys, Brød og Vin.....	92	26
5. For Kirkernes Rengøring.....	157	79
6. Præstehold.....	48	"
7. Visitatspenge.....	6	25
8. Andel i Kirkekasserens Lønning.....	30	75
9. For Revision af Regnskabet.....	3	63
10. Udgifter i Anledning af en ny Kirkes Opførelse paa Hesta.....	1686	44
11. Andre Udgifter.....	24	73
12. Beholdning den 31. December 1911.....		
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond.....	142	73
Summa Udgift.....	20260	23

17.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Thorshavns Kirkes særlige Kasse
for Aaret 1911.

Indtægt.		Kr	Ør	Kr	Ør
1.	Beholdning den 1. Januar 1911.				
	Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	6000	"		
	I Færø Amts Sparekasse	141	94		
	Kontant Beholdning	347	91	6489	85
2.	Renter			248	11
3.	Stolestadspege			190	70
4.	Betaling for Klokker, Lys og Orgel ved kirkelige Handlinger			250	"
5.	Indkommet i Kirkens Bøsse			49	75
Summa Indtægt				7228	41
Udgift.				Kr	Ør
1.	Lønning til Organisten m. m.			160	"
2.	For Tilsyn med Taarnuhrel			50	"
3.	Løn til Graveren			60	"
4.	Belysningsudgifter			153	90
5.	For Revision af Regnskabet			1	53
6.	For Bekendtgørelse af Ekstrakt af Regnskabet			7	93
7.	Andre Udgifter			19	40
8.	Beholdning den 31. December 1911	Kr	Ør		
	Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	6000	"		
	I Færø Amts Sparekasse	450	5		
	Kontant Beholdning	326	60	6776	65
Summa Udgift				7228	41

18.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse
for Aaret 1911.

Indtægt.		Kr	Ør	Kr	Ør
1.	Beholdning den 1. Januar 1911.				
	Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Reparti-				
	tionsfond	875	45		
	Renteftelt Laan til andre Kirkekasser	9100	"	9975	45
2.	Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908, § 4.			900	"
3.	Afgift af Storhvaler			323	56
4.	Renter			165	39
5.	Andre Indtægter			9	"
Summa Indtægt				11372	40

Udgift.

	Kr	Ør
1. Reparationsarbejder ved Kirkerne.....	320	20
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier.....	25	30
3. For Kirkelys, Brød og Vin.....	250	39
4. For Kirkernes Rengøring.....	66	57
5. Præstehold.....	72	"
6. Visitatspenge.....	8	75
7. Andel i Kirkekasserens Lønning.....	46	15
8. For Revision af Regnskabet.....	3	57
9. Udgifter ved Udvidelse af Kirkegården i Kollefjord.....	232	97
10. Andre Udgifter.....	8	53
11. Beholdning den 31. December 1911.	Kr	Ør
Rentefrit Laan til andre Kirkekasser.....	9100	"
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Fære Amts Reparti- tionsfond.....	1237	97
	10337	97
Summa Udgift	11372	40

19.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaagø Præstegælds Kirkekasse
for Aaret 1911.

Indtægt.

	Kr	Ør	Kr	Ør
1. Beholdning den 1. Januar 1911.				
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Fære Amts Reparti- tionsfond.....	4754	46		
Rentefrit Laan til andre Kirkekasser.....	19500	"		
			24254	46
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908, § 4.....			1140	"
3. Afgift af Storhvaler.....			322	56
4. Renter.....			402	14
5. Andre Indtægter.....			12	"
			Summa Indtægt	26131 16

Udgift.

	Kr	Ør
1. Reparationsarbejder ved Kirkerne.....	277	88
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier.....	81	15
3. For Kirkelys, Brød og Vin.....	198	99
4. For Kirkernes Rengøring.....	40	45
5. Præstehold.....	50	"
6. Visitatspenge.....	7	50
7. Andel i Kirkekasserens Lønning.....	38	46
8. For Revision af Regnskabet.....	4	68
9. Andre Udgifter.....	25	38
10. Beholdning den 31. December 1911.	Kr	Ør
Rentefrit Laan til andre Kirkekasser.....	19500	"
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Fære Amts Reparti- tionsfond.....	5906	67
	25406	67
Summa Udgift	26131	16

20.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sandø Præstegælds Kirkekasse
for Aaret 1911.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Januar 1911.	Kr	Ør
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	4982	24
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908, § 4	670	"
3. Afgift af Størhvaler	322	56
4. Renter	82	61
5. Andre Indtægter	10	52
Summa Indtægt	6067	93

Udgift.

1. Reparationsarbejder ved Kirkene	Kr	Ør
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier	47	65
3. For Kirkelys, Brød og Vin	65	47
4. For Kirkernes Rengøring	95	91
5. Præstehold	47	38
6. Visitatspenge	40	"
7. Andel i Kirkekassereens Lønning	6	35
8. Andel i Kirkekassereens Lønning	30	75
9. For Revision af Regnskabet	2	69
10. Andre Udgifter	8	33
10. Beholdning den 31. December 1911.		
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	5723	50
Summa Udgift	6067	93

21.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Suderø Præstegælds Kirkekasse
for Aaret 1911.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Januar 1911.	Kr	Ør
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Færø Amts Repartitionsfond	3212	51
2. Erstatning for samtlige Tiender i Henhold til Lov af 1. April 1908 § 4	1200	"
3. Afgift af Størhvaler	645	12
4. Andre Indtægter	28	50
5. Gæld ved Udgangen af Regnskabsaaret	13500	"
Summa Indtægt	18586	13

Udgift.

	<i>Sk</i>	<i>Ør</i>
1. Gæld den 1. Januar 1911	13500	"
2. Reparationsarbejder ved Kirkerne	951	29
3. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventarier	60	70
4. For Kirkelys, Brød og Vin	208	89
5. For Kirkernes Rengøring	115	71
6. Præsthold	78	"
7. Visitatspenge	8	75
8. Andel i Kirkekasserens Lønning	46	15
9. For Revision af Regnskabet	4	75
10. Andre Udgifter	10	73
11. Beholdning den 31. December 1911.		
Kontant og i Sparekasse samt Forskud til Fædre Amts Repartitionsfond	3601	16
Summa Udgift	18386	13

22.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaag (Suderø) Kirkes særlige Kasse
for Aaret 1911.

Indtægt.

	<i>Sk</i>	<i>Ør</i>	<i>Sk</i>	<i>Ør</i>
1. Beholdning den 1. Januar 1911.				
Rentebærende Kapital	615	68		
Resterende Renter	7	"		
Kontant Beholdning	55	65		
2. Renter			678	33
			22	54
Summa Indtægt			700	87

Udgift.

	<i>Sk</i>	<i>Ør</i>	<i>Sk</i>	<i>Ør</i>
1. For Bekendtgørelse af Ekstrakt af Regnskabet			6	33
2. For Revision af Regnskabet			"	5
3. Beholdning den 31. December 1911.				
Rentebærende Kapital	631	22		
Resterende Rente	7	"		
Kontant Beholdning	56	27		
			694	49
Summa Udgift			700	87

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has also become an important employer of women, with 5.5 million women employed in the public sector in 1995, compared with 4.5 million in 1980.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 80% of the public sector workforce were women, compared with 65% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more attractive to women.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 80% of the public sector workforce were women, compared with 65% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more attractive to women.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 80% of the public sector workforce were women, compared with 65% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more attractive to women.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 80% of the public sector workforce were women, compared with 65% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more attractive to women.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 80% of the public sector workforce were women, compared with 65% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more attractive to women.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 80% of the public sector workforce were women, compared with 65% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more attractive to women.

Den ekstraordinære Samling

1913.

Statstilskud til Havneanlæg.^{*)}

Den 20. Januar fremlagdes en *Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder af 3. Januar 1913* ledsaget af Forslag til Lov om Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne (vedhæftet som Bilag 1), desuden fremlagdes Erklæringer fra Forstanderskaberne for de forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld, Vaago Sognes Kommune, Sandø Præstegælds Kommune, Frodebø Sogns Kommune, Vaag Sogns Kommune samt *Skrivelse fra Aktieselskabet J. Mortensens Eftf., Trangisvaag.*^{**)}

Den 21. Januar fremlagdes Erklæring fra Forstanderskabet for Vaago Sognes Kommune og Betænkning fra Thorshavns Byraad.^{**)}

Ved Sagens 1. Behandling den 21. Januar vedtoges det efter Forslag af Samuelson at henvise den til et Udvalg paa 7 Medlemmer, hvortil s. D. valgtes: *H. A. Djurhuus, Dahl, Poulsen, Samuelson, Nielsen, Winther og Evensen.*

Den 23. Januar afgav Udvalget (Ordfører: Samuelson) en Udvalgsbetænkning, der er vedhæftet som Bilag 4.

Ved Sagens 2. Behandling s. D. vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved 3. Behandling den 24. Januar fremlagdes:

1. Motiveret Ændringsforslag af Patursson til Forslag til Lov om Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne, vedhæftet som Bilag 3.
2. Motiveret Ændringsforslag af samme til Udvalgets Forslag i Havnesagen, vedhæftet som Bilag 2.

^{*)} Se Lagtingstidende for 1911 Side 110 og Lagtingstidende for 1912 Side 106.

^{**)} Udelades her.

Spørgsmaalet om Behandling af førstnævnte Ændringsforslag sættes først under Afstemning ved Navneopraab, men blev nægtet med 17 Stemmer mod 1. (*Ja stemte*: Patursson, *nej stemte*: Poulsen, Nielsen, Provsten, Skanlum, Hentze, J. M. Dam, Jacobsen, Christiansen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Olsen, J. C. F. Dam, N. Djurhuus, Dahl, Thorkildshøj og Formanden, *stemte ikke*: Skarø og Winther, *fraværende*: Michelsen og Effersee).

Punkt 1 i Udvalgets Forslag:

Ændringsforslaget sættes først under Afstemning, men bortfaldt, idet intet Medlem stemte derfor,

Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Punkt 2 i Udvalgets Forslag:

Ændringsforslaget bortfaldt, idet intet Medlem stemte derfor.

Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Punkt 3 i Udvalgets Forslag:

Ændringsforslaget bortfaldt, idet intet Medlem stemte derfor.

Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Punkt 4 i Udvalgets Forslag:

Ændringsforslaget bortfaldt, idet intet Medlem stemte derfor.

Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Punkt 5 i Udvalgets Forslag:

Ændringsforslaget bortfaldt, idet intet Medlem stemte derfor.

Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Punkt 6 i Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Punkt 7 - — — — — 19 — — 0.

Punkt 8 (Ændringsforslaget Punkt 7) bortfaldt, idet intet Medlem stemte derfor.

Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Nyt Punkt 8 i Ændringsforslaget bortfaldt, idet intet Medlem stemte derfor.

Nyt Punkt 9 ligeledes.

Nyt Punkt 10 ligeledes.

Nyt Punkt 11 ligeledes.

Det saaledes punktvis vedtagne Forslag sættes derpaa samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 19 Stemmer mod 1 (*nej stemte*: Patursson, *fraværende*: Michelsen og Effersee).

S. D. oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling.*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 24. Januar 1913.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Ved det høje Ministeriums Skrivelse af 3die dennes er Amtmanden over Færøerne anmodet om snarest betøjligt at indsende Oplysning om hvorvidt Lagtinget og vedkommende kommunale Styrelser maatte være enige med Ministeriet i, at Overskridelser, som maatte følge af de vedtagne Anlægs Udvidelse under Arbejdets Løb, uforudsete Uheld eller Terræns- og Hav-, Strøm-, Klippe-, Vind-

og andre Naturforholdsvanskeligheder dækkes med $\frac{1}{5}$ fra færøsk Side og omfattes af Amtets Garanti. I denne Anledning har Amtmanden indkaldt Lagtinget til en overordentlig Samling Mandagen den 20. ds. Den 21. ds. blev der nedsat et Udvalg paa 7 Medlemmer til at afgive Betænkning i Sagen, og denne Betænkning, der vedlægges, blev afgivet den 22. s. M.

Til Sagens 3die Behandling i Dag fremkom der fra Lagtingsmand Paturson to Ændringsforslag, nemlig et Ændringsforslag til det i Folketinget fremlagte Forslag til Lov om Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne og et Ændringsforslag til Udvalgets Forslag.

Tingets Samtykke til Behandling af Ændringsforslaget til Lovforslaget blev ikke givet, hvorimod Ændringsforslaget til Udvalgets Forslag blev optaget til Behandling. Ved den paafølgende Afstemning bortfaldt Ændringsforslaget, idet ingen stemte derfor. Udvalgets Forslag blev derefter vedtaget med 19 Stemmer mod 1 og to Medlemmer var fraværende.

Man vedlægger Sagens Akter og tillader sig at henvise til de tidligere til Ministeriet indsendte Akter i Havnosagen og Vejsagen paa Sand og den omhandlede hermed følgende Udvalgsbetænkning.

Lagtinget udtaler Haabet om, at denne vigtige Sag, paa hvis gode Ordning saa meget afhænger her paa Færøerne, fremdeles maa nyde Velvilje hos Ministeriet og Lovgivningsmagtens forskellige Faktorer, saa at den fremmes i Overensstemmelse med den færøske Befolknings Ønsker, saaledes som de ere fremsatte gennem Lagtinget.

Svenning Rytter.

A. Samuelson.

Joen Poulsen.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has also become an important employer of women, with 5.5 million women employed in the public sector in 1995, compared with 4.5 million in 1980.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 88% of the public sector workforce were women, compared with 78% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

Another reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are full-time. In 1995, 68% of the public sector workforce were employed full-time, compared with 58% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are essential to the functioning of the state, such as the police, the fire service, and the health service.

A third reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are well-paid. In 1995, the average salary of a public sector employee was £18,000, compared with £15,000 in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are in the higher grades of the public sector pay scale, such as the senior civil service and the senior judiciary.

There are a number of other reasons why the public sector has become an important employer of women. For example, the public sector has a high proportion of jobs that are in the public sector, which is a sector that is traditionally dominated by women. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are in the public sector, which is a sector that is traditionally dominated by women.

Another reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are in the public sector, which is a sector that is traditionally dominated by women. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are in the public sector, which is a sector that is traditionally dominated by women.

A third reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are in the public sector, which is a sector that is traditionally dominated by women. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are in the public sector, which is a sector that is traditionally dominated by women.

There are a number of other reasons why the public sector has become an important employer of women. For example, the public sector has a high proportion of jobs that are in the public sector, which is a sector that is traditionally dominated by women. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are in the public sector, which is a sector that is traditionally dominated by women.

Bilag.

the first of these is the fact that the system is not in a steady state.

The second of these is the fact that the system is not in a steady state.

The third of these is the fact that the system is not in a steady state.

The fourth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The fifth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The sixth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The seventh of these is the fact that the system is not in a steady state.

The eighth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The ninth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The tenth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The eleventh of these is the fact that the system is not in a steady state.

The twelfth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The thirteenth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The fourteenth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The fifteenth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The sixteenth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The seventeenth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The eighteenth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The nineteenth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The twentieth of these is the fact that the system is not in a steady state.

The twenty-first of these is the fact that the system is not in a steady state.

The twenty-second of these is the fact that the system is not in a steady state.

Forslag til Lov

om

Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne.

§ 1.

Ministeren for offentlige Arbejder bemyndiges til at lade anlægge en Havn ved Thorshavn. Af Udgifterne, der ere anslaaede til 741,400 Kr., afholder Statskassen $\frac{4}{5}$, Thorshavns Kommune $\frac{1}{5}$.

Ministeren for offentlige Arbejder fastsætter de nærmere Bestemmelser om Havnens Benyttelse og Bestyrelse samt om Opkrævning af Havneafgifter, der ligesom ved de andre Statshavne i Kongeriget indgaa i Statskassen.

§ 2.

Til følgende Anlæg:

- a. En Kaj ved Trangisvaag, anslaaet Udgift 841,000 Kr.,
 - b. En Havn ved Skopen, anslaaet Udgift 192,500 Kr.,
 - c. En Pier ved Sørvuag, anslaaet Udgift 13,200 Kr.,
 - d. En Havn eller Dækmole ved Midvaag, eventuelt i Forbindelse med en Pier i Sandovaag, anslaaet Udgift 231,000 Kr., samt
 - e. En Dækmole ved Kvivig, anslaaet Udgift 22,000 Kr.,
- altsaa en samlet Overslagssum af 799,700 Kr., kan af Statskassen tilskydes et Bidrag svarende til $\frac{4}{5}$ af de til de enkelte Anlæg medgaaende Udgifter under Forudsætning af, at den resterende Femtedel af Udgifterne tilvejebringes paa anden Maade.

For sidstnævnte Beløbs Vedkommende staar Statskassen derhos i Forskud, saaledes at Beløbet vil være at refundere deene, efterhaanden som hvert enkelt Anlæg er bragt til Afslutning.

§ 3.

For saa vidt ikke alle i §§ 1—2 nævnte Anlæg maatte komme til Udførelse, vil der indenfor det derved for Staten besparede Beløb kunne ydes Statstilskud til Anlægget af en Pier ved Vaag i samme Forhold og paa samme Vilkaar som ved de i § 2 omhandlede Anlæg.

§ 4.

Til Dækning af Udgifterne ved Anlægget af en Vej fra Skopen til Sand paa Sandø med en Arm til Trødum, der ere anslaaede til 50,000 Kr., kan af Statskassen tilskydes et Bidrag svarende til $\frac{1}{5}$ af Anlægsudgifterne under Forudsætning af, at den resterende Femtedel af Udgifterne tilvejebringes paa anden Maade.

§ 5.

De Beløb, der i Henhold til foranstaaende ville være at udrøde af Statskassen, fordeles over et Tidsrum af 5 paa hinanden følgende Finansaar.

For Finansaaret 1913—14 vil der kunne anvendes indtil 200,000 Kr.

§ 6.

Færø Amtskommune indestaar overfor Staten for Tilvejebringelsen af Femtedelen af Anlægsudgifterne ved samtlige de under §§ 1—4 nævnte Anlæg.

Amtskommunen indestaar derhos overfor Staten for den fremtidige forvarlige Vedligeholdelse af de under §§ 2—4 ommeldte Anlæg.

Benyttelsen af de i §§ 2 og 3 ommeldte Havne og Broanlæg sker i Henhold til Takster, der for et Tidsrum af 5 Aar ad Gangen approberes af Ministeren for offentlige Arbejder.

§ 7.

I Anledning af Anlægget af den i § 1 omhandlede Statshavn i Thorshavn kan der kræves Afstaaelse af Grunde, Materialer m. v. i det Omfang, som af Ministeren for offentlige Arbejder anses for nødvendigt.

For saa vidt de paagældende Grunde, Materialer m. v. tilhøre Thorshavns Kommune, bliver Havneanlægget at betinge af, at Afstaaelsen sker uden Vederlag; for anden Afstaaelse af Grund m. v. udredes Erstatning efter Reglerne i Lov Nr. 69 af 7. Maj 1881 om Forpligtelse til Jords Afgivelse til offentlige Veje, Havne og Landingssteder samt til offentlige Skoler paa Færøerne, hvilken Bestemmelse ligeledes vil være at bringe til Anvendelse, for saa vidt tvungen Erhvervelse skulde vise sig fornøden med Hensyn til de Anlæg, hvortil der overensstemmende med foranstaaende ydes Statstilskud.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

L

Efter Anmodning af Færøernes Lagting lod Regeringen i 1907 Vandbygningsvæsenet foretage en Undersøgelse af de færøske Havneforhold, og paa Grundlag af den herefter i Maj 1908 afgivne Indberetning om de paagældende Forhold har Spørgsmaalet om Anlæg af Havne paa Færøerne og om Muligheden for Forbedring af de tilstedeværende naturlige Landingsforhold været Genstand for indgaaende Forhandlinger mellem Lagtinget og Regeringen.

Et ledende Motiv ved disse Forhandlinger har selvfølgelig været Ønsket om mulig at kunne indskrænke de mange Ulykkestilfælde paa Søen, der maa tilskrives, at de færøske Fiskere paa Grund af Mangel paa virkelige Havne ikke have kunnet gaa over fra aabne Robaade til større og mere sødygtige Fartøjer.

Uagtet nemlig Færøerne have mange gode naturlige Havne, hvor Fartøjer til enhver Tid kunne ligge til Ankers og losse og lade, have de bebyggede Pladser deroppe ikke altid udviklet sig paa disse Steder, hvor der ofte i andre Henseender har manglet Betingelse for Bebyggelse, og det er saaledes ubestrideligt, at der saavel af ovennævnte Aarsag som af Hensyn til Færingernes Hovederhverv, Fiskeriet, og den almindelige Samfærdsel er en stærk Trang til Havne eller, navnlig ved de mindre Pladser, til gode Anlægspladser for Baade.

Tanken om at Færøerne ved egen Hjælp blot tilnærmelsesvis skulde kunne tilvejebringe de i saa Henseende fornødne Midler, men efter Øernes økonomiske Forhold paa Forhaand anses som ganske udelukket, og da de paagældende Foranstaltninger formentlig ere paatrængende nødvendige for Øernes hele økonomiske Udvikling m. v., har Ministeriet ment nu at burde foreslaa, at Staten yder Tilskud til Afhjælpning af de stør-

køst fremtrædende Mangler, et Tilskud som efter Omstændighederne maa blive forholdsvis meget betydeligt.

Som Resultat af de med Lagtinget førte Forhandlinger fremtræder da nærværende Lovforslag, som i § 1 bemyndiger Ministeren for offentlige Arbejder til at lade anlægge en Statshavn ved Thorshavn mod Refusion fra Kommunen af $\frac{1}{5}$ af Anlægsudgiften og i § 2 forpligter Statskassen til eventuelt at bidrage med $\frac{4}{5}$ af Udgifterne til følgende Anlæg, nemlig:

- a. en Kaj ved Trangisvaag,
- b. en Havn ved Skopen,
- c. en Pier ved Sørvaaag,
- d. en Havn eller Dækmole ved Midvaag, eventuelt i Forbindelse med en Pier i Sandovaag, samt
- e. en Dækmole ved Kvivig.

Betingelsesvis — for saa vidt ikke alle de forannævnte Anlæg maatte komme til Udførelse — og kun indenfor det derved besparede Beløb har man derhos i Forslagets § 3 søgt hjemmel for Statstilskud til Anlægget af en Pier ved Vaag i samme Forhold og paa samme Vilkaar som ved de i § 2 omhandlede Anlæg.

Medens altsaa Ministeriet under Hensyn til Færøernes ringe økonomiske Evne mener at kunne foreslaa, at Statskassen mod den nævnte Refusion af Femtedelen af Anlægsudgifterne bygger en Statshavn ved Thorshavn samt til de private Havneanlæg yder et Tilskud paa $\frac{1}{5}$ af de til samme medgaaende Udgifter, maa man under de foreliggende særlige Forhold anse det for hensigtsmæssigt og rimeligt, at Færøernes Amtskommune, som foreslaaet i § 6, inden Arbejdernes Paabegyndelse garanterer Statskassen Tilvejebringelsen af Femtedelen af Anlægsudgifterne samt indestaa Staten for de private Anlægs fremtidige forsvarlige Vedligeholdelse.

Som det vil ses af Forslagets § 2

har man ment at burde imødekomme et af Lagtinget fremsat Ønske om, at Statskassen staar i Forskud for samtlige de til Anlægene medgaaende Udgifter, saaledes at Femtedelen først kommer til Udbetaling, efterhaanden som hvert enkelt Anlæg er fuldført.

I øvrigt skal man med Hensyn til de i Lovforslaget ommeldte Arbejder henvise til nedenstaaende Oplysninger, derunder Overslag over Udgifterne ved de enkelte Anlæg.

Til § 1

Havnen bygges som Statshavn, saaledes at Indtægter og Udgifter fremtidig indgaa i og afholdes af Statskassen. Efter Havneanlæggets Fuldførelse refunderer Thorshavns Kommune Statskassen $\frac{1}{6}$ af de til Havneanlægget medgaaede Udgifter.

Det forudsættes derhos at være en Betingelse for Havnens Anlæg, at der opnaas Enighed med Thorshavns Kommune om Overtagelse af de Havnekassen ifølge det nugældende Havnereglement tilkommende Indtægter samt af de Kommunen tilhørende Kajer og Landingsbroer m. m. og i øvrigt men Hensyn til alle Enkeltheder Havneanlægget vedrørende, ligesom paa den anden Side Statskassen overtager de Thorshavn Kommunes Havnevæsen paahvilende mindre Gældsforpligtelser.

Anlægget omfatter, som den Lovforslaget vedhæftede Plan I. indviser, en Kaj og en Dækmole eller Bølgebryder. Veje til Havnen, der eventuelt maatte vise sig nødvendige, forudsættes anlagte af Kommunen.

Kajen, der har en Længde af 80 m, anlægges paa en 15 m bred Mole, der

i omtrentlig syd-sydøstlig Retning bygges ud fra Sydspidsen af Tingenas molen Vestrevaag og Østrevaag, og som paa den indvendige (østlige) Side forsynes med en Kajmur med 7 m Vanddybde udenfor. Kajmuren, der bygges af Betonblokke op til daglig Vande og derefter af Stenmurværk, føres i en Cirkelbue med Radius 5 m om Molens Hoved og fortsættes i en Længde af 8 m langs Molens udvendige Side, hvilken Side for den øvrige Del af Molens Længde forsynes med en Stenkastning af store Sten op til daglig Vande, over hvilken Vandstand der indenfor et 2 m bredt Banket anbringes en muret Stendossering. Molens Overflade bestaar af et vandret Glacis af sammenmurede Sten. Kajmuren forsynes med et Friholderværk og selve Kajen med de fornødne Fortøjningsapparater samt med et Fyr paa den sydlige Ende.

Dækmolen eller Bølgebryderen udgaar fra Kysten syd for Østsiden af Østrevaag, fra et Punkt tæt vest for Skansebakken og føres i en ret Linje i en Længde af ca. 200 m maalt i Kronehøjden i Retning omtrent S. S. V. Dens Hoved kommer derved til at ligge ca. 190 m S. O. for den ovenfor omtalte Kajmols Hoved.

Dækmolen bestaar af Stenfyld med Skraaning paa begge Sider, der dækkes med større Sten eller Brydeblokke. Skraaning paa Ydersiden af Molen fortsættes rundt om Molens Ende, indtil den møder Skraaning paa Molens Inderside, og rundt om det saaledes dannede Hoved anbringes et Afviserværk af Træ, hvis Stolper staar i Skraaning paa en Vanddybde af 5 à 6 m. Molens Krone faar en Bredde af 5 m og sættes som Glacis; langs den indre Kant anbringes et Rækværk. Ved Hovedet anbringes i Kronen en Betonklods, hvorpaa stilles et Fyr.

Overslag.

Kajmolen.

Beton i Blokke	2500 m ³ à 40 Kr. ==	100,000 Kr.
do. i Sække	400 - - 45 -- ==	18,000 --
Murværk	550 - - 24 . ==	13,200 --
Stenfyld	6,600 - - 3 -- ==	19,800 -

At overføre... 151,000 Kr.

	Overført...	151,000 Kr.
Brydeblokke	4,500 m ³ à 6 Kr.	27,000
Glacis	2,000 m ² - 4	8,000 —
Sprængning under Vand	350 m ³ - 30 — —	10,500 —
Friholderværk, Fortøjningsapparater, Fyr		2,500 —
Forskellige Udgifter		20,000 —
		219,000 Kr.

Dækmolen.

Stenfyld	53,600 m ³ à 3,50 —	187,600 Kr.
Brydeblokke	30,100 - - 6,00 —	180,600 —
Beton	200 - - 45,00 —	9,000 —
Afviserværk	80 m - 350,00 —	28,000 —
Rækværk, Adgangsvej		3,800 —
Fyr		4,000 —
Forskellige Udgifter		42,000 —
		455,000 —
	I alt...	674,000 Kr.
Administration og uforudsete Udgifter, 10 pCt....		67,400 —
		741,400 Kr.

Til § 2.

a. Kaj anlæg ved Trangisvaag.

Dette Anlæg, der lægges ud for Tveraa, består i Hovedtrækkene som paa Plan II angivet af en ca. 78 m lang og ca. 11 m bred Anlægsmole omtrent parallel med Kysten i en Afstand derfra af 40 à 50 m og forsynet med Kajmure paa begge Sider til Anlæg for Skiibe og af en Adgangsmole, der forbinder den østre Ende af Anlægsmolen med Land. Ud for Kajmuren paa Anlægsmolens indvendige Side bliver en Vanddybde af ca. 5 m og ud for Kajmuren paa dennes udvendige Side en Vanddybde af ca. 6 m. Begge Kajmure opføres af Betonblokke, fra 0,3 m under daglig Vande og op efter dog af Stenmurværk, og funderes paa en Stenkastning, der anbringes paa den faste Bund, efter at først det derover liggende løsere Lag er fjernet. Molens Overflade dækkes af et vandret Glacis af sammenhuggede Sten. Begge

Kajmure forsynes over Vand med et Friholderværk af Træ.

Adgangsmolen har en Bredde foroven af 5,6 m og indfattes paa begge Sider af en Stenmur, der med Underkanten i daglig Vande funderes paa en Stenkastning. Den nærmest Anlægsmolen værende Del af Adgangsmolen bygges som denne Mole med Kajmur paa begge Sider; i øvrigt bygges paa Adgangsmolens indvendige Side en ca. 20 m lang og ca. 1,9 m bred Repos, der ligger i en Højde af 0,3 m over daglig Vande og tjener til Anlæg for Baade, idet der findes en Vaaddybde af ca. 2,4 m udenfor den. Fra Molens Krone fører en Trappe ned til Reposen.

Et smalt Spor føres ud ad Adgangsmolen og langs Anlægsmolens ydre Kaj, og der opføres ved denne to Skure af Bølgeblik. I øvrigt forsynes Kajerne med de fornødne Fortøjningsredskaber, og i Farvandet udenfor Molen udlægges tre Bøjer til Forhaling og Fortøjning af Fortøjer.

Overslag.

(Tilbud fra J. Saabye & O. Lerche af 25. August 1905).

Beton	98,500 Kr.
Murværk	28,000 —
Trappe og Dæksten	2,900 —
	At overføre... 129,400 Kr.

	Overført...	129,400 Kr.
Jernankere	4,500 —	
Glacis	8,000 —	
Stenfyld	60,000 —	
Udgravning	17,500 —	
Friholderværk og Brystværn	4,200 —	
Fortøjningsapparater, Bøjer, Belysning	5,900 —	
Skure	6,000 —	
Vejarbejde, Spor	4,500 —	
Flytning af en Anlægsbro	2,000 —	
Tillæg af Materiel, med Transport deraf frem og tilbage, Arbejdsbroer og Arbejdsskure, Forrentning og Amortisation	55,000 —	
Forskellige Udgifter	13,000 —	
	I alt...	310,000 Kr.
Administration og uforudsete Udgifter, 10 pCt.	31,000 ..	
		341,000 Kr.

b. *Havneanlæg ved Skopen*, se Plan III.

Kysten ud for Skopen gaar i Retning omtrent NV. til SØ., og udenfor den i en Afstand af ca. 70 til 80 m fra Land ligger to smaa Øer af Fjeld.

Hovedtrækkene i Havneanlægget ere da følgende:

De nævnte to Øer, hvis Afstand fra hinanden, maalt i daglig Højvandes Niveau, er ca. 40 m, forbindes indbyrdes ved Hjælp af en 3 m høj Mole, der forlænges ind over begge Øerne, til denne Højde naas. Paa samme Maade forbindes Sydspidsen af den sydligste af Øerne med Land.

I den derved opstaende lille Bugt dannes et Havnebasin ved, at der tværs over den nordlige Del af Bugten opføres to Havnemoler, en ca. 50 m lang Mole udgaaende fra Land og en ca. 12 m lang Mole udgaaende fra den Mole, der forbinder de to Øer med hinanden.

Mundingen mellem de to Havnemoler kommer til at vende imod NV. og faar en Bredde af 12 m. Noget indenfor disse to Moler opføres endnu

et Par Havnemoler (med Indsejlingsaabning 10 m bred) saaledes, at der dannes en Forhavn og en indre Havn. Den yderste, større Del af denne uddybes til 2,5 m under laveste Vandstand — samme Dybde, hvortil der i en passende Bredde uddybes igennem Forhavnen — og indfattes med Kajmure, hvorved der fremkommer et ca. 0,23 ha stort Havnebasin.

Samtlige ydre Moler opføres væsentlig af Stenmurværk, funderet paa Sækkebeton og forsynet med Stenkastning af større Sten og Brydeblokke ud imod Søen. De indre Havnemoler og Kajmurene opføres væsentlig af Tørmur. I Hovederne paa de indre Havnemoler indrettes False, hvori man under Storm kan nedsænke Tømmerstykker, hvis det skulde vise sig, at Havnebassinet ikke bliver tilstrækkelig roligt.

I den ene af Kajmurene ved Havnebassinet anbringes et 10 m bredt Slæbested, og i øvrigt forsynes Havnen med flere Trapper i Kajmurene, med de fornødne Fortøjningsredskaber og med et Fyr.

Overslag.

Beton over Vand	180 m ³ à 30	Kr. =	5,400 Kr.
Beton under Vand	285 - - 45	— =	12,825 —
Murværk	2,090 - - 24	— =	50,160 —
Tørmur	950 - - 15	— =	14,250 —
		At overføre	82,635 Kr.

		Overført....	82,635 Kr.
Brydeblokke.....	2,735 m ³ à 6	Kr. =	16,410 —
Stenkastning.....	1,020 - - 3,50	— =	3,570 —
Glacis.....	1,800 m ² - 4	— =	7,200 —
Jernindlæg.....	25 t - 200	— =	5,000 —
Bortsprængning under Vand.....	152 m ³ - 25	— =	3,800 —
do. under Tørlægning.....	4,000 - - 4,50	— =	18,000 —
Sten og Bal at fjerne under Tørlægning.....	4,000 - - 1	— =	4,000 —
Fangedæmning og Tørlægning.....			12,000 —
Friholderværk, Fortøjningsapparater, Fyr m. m.....		=	7,000 —
Forskellige Udgifter.....			15,385 —

I alt... 175,000 Kr.
Administration og uforudsete Udgifter, 10 pCt.... 17,500 —

192,500 Kr.

c. Pier ved Sørvaaq.

Pieren opføres vinkelret paa Kysten i Forlængelse af en af de smaa Piorer, der findes paa Stedet, men som kun rækker ud til laveste Vandstand. Den ny Pier føres ud til en Afstand af ca. 18 m fra Kystlinien ved laveste Vandstand, hvorved Hovedet kommer til at staa paa en Vanddybde af 2,3 à 2,7 m. Pieren faar en Bredde af 4 m, paa de

yderste 4 m af Længden dog en Bredde af 8 m saaledes, at der for Enden af Pieren dannes et Hoved, der vender den 8 m lange Bredside ud imod Søen.

Pieren bygges i Hovedsagen af Tørmurværk og funderes paa en Stenkastning, der anbringes paa den faste Fjeldbund, efter at det øverste bløde Lag af Bundan er bortgravet. I Pieren indrettes 3 Trapper, og paa Hovedet anbringes en Kran.

Overlag.

Tørmur.....	450 m ³ à 15 Kr.	=	6,750 Kr.
Stenkastning.....	170 - - 4	— =	680 —
Uddybning.....	560 - - 2	— =	1,120 —
Trapper, Fortøjningsredskaber.....		=	400 —
En Kran.....		=	2,000 —
Forskellige Udgifter.....		=	1,050 —

I alt... 12,000 Kr.
Administration og uforudsete Udgifter, 10 pCt.... 1,200 —

13,200 Kr.

d. Havneanlæg ved Midvaag.

Dette Anlæg fremtræder som en Anlægsmole, der bygges vinkelret paa Kysten paa Nordsiden af Bugten ca. 300 m øst for den eksisterende Pier. Molen er 135 m lang. Den bestaar af en Stenkastning, der mod Øst danner en Skraaning med Anlæg 2 : 1, dækket af Brydeblokke, og mod Vest ind imod Bugten forsynes med en Kajmur, der i

en Dybde af 3 m under laveste Vandstand funderes paa Stenkastningen. Muren opføres af Sækkebeton op til 0,5 m over nævnte Vandstand og derefter op til Kajhøjden, + 2,3 m, af Stenmurværk, der paa udvendig Side forsynes med et Friholderværk af Træ. Kronen af Molen faar en Bredde af 4 m og forsynes med et muret Brystværn ud imod den ydre Skraaning af Stenkastningen. Overfladen af Kronen sættes af sammenhugne

Sten i Glacis. I Kajmuren anbringes 6 Stkr. ca. 7 m lange og 1,25 m brede Reposer, der ligger 1 m over laveste Vandstand, med Trapper op til Kajan. I øvrigt forsynes Molen med de fornødne Fortøjningsredskaber og et Fyr.

Et alternativt Projekt gaar ud paa, at Molens Længde formindskes med 22 m til 113 m, medens til Gengæld de yderste 60 m af Molens Vestsida forsynes med en Kajmur med en Vanddybde af 6 m i Stedet for 3 m som ved det førstnævnte Projekt. Denne Kajmurs underste Del bestaar af Betonblokke.

Det første Projekt har sin Fordel i Molens større Længde, det sidste i den

Omstændighed, at en større Dampers kan lægge til ved Molen.

Omkostningerne blive, som nedenstaaende Overslag udviser, i begge Tilfælde 210,000 Kr.

Endelig kan der være Tale om at anvende 25,000 Kr. af den nævnte Sum til Anlæg af en Pier i Sandevaag, hvilket Beløb kan indvindes ved at forkorte Anlægsmolen i Midvaag med ca. 16. m.

Undersøgelserne om, hvilket af de ovennævnte Projekter det maa anses for heldigst at gennemføre, ere endnu ikke afsluttede, men det kan formentlig overlades Regeringen efter Forhandling med det paagældende Forstanderskab til sin Tid at træffe Afgørelse i sin Henseende.

Overslag.

Beton i Sække.....	910 m ³ à 45	Kr. =	40,950 Kr.
Murværk.....	1,296 — - 24	— =	31,100 —
Stenfyld.....	14,400 — - 3,50	— =	50,400 —
Brydeblokke.....	10,400 — - 6	— =	62,400 —
Glacis.....	400 m ² - 5	— =	2,000 —
Friholderværk, Fortøjningsapparater, Fyr.....		=	4,000 —
Forskellige Udgifter.....			19,150 —

I alt... 210,000 Kr.

Administration og uforudsete Udgifter, 10 pCt.... 21,000 —

231,000 Kr.

Overslag til det alternative Projekt.

Beton i Sække.....	290 m ³ à 45	Kr. =	13,050 Kr.
— - Blokke.....	1,760 — - 40	— =	70,400 —
Murværk.....	1,200 — - 24	— =	28,800 —
Stenfyld.....	8,100 — - 3,50	— =	28,350 —
Brydeblokke.....	8,040 — - 6	— =	48,240 —
Glacis.....	140 m ² - 5	— =	700 —
Friholderværk, Fortøjningsapparater, Fyr.....		—	4,000 —
Forskellige Udgifter.....			16,460 —

I alt... 210,000 Kr.

Administration og uforudsete Udgifter, 10 pCt.... 21,000 —

231,000 Kr.

e. Dækmole ved Kvivig.

Denne Dækmole opføres omtrent vinkelret paa Kysten ud til et udenfor denne liggende Skær. Molen, der faar en Længde af 45 m, bygges af Murværk funderet paa et Lag Beton i Sække. Murens Bredde er fornøden 5,5 m og

føroven i en Højde af 0,5 m over højeste Vandstand (3 m over laveste Vandstand) 5 m; langs den ud imod Søen vendende Side af Molen sættes ovenpaa Muren et muret 1,5 m højt Brystværn, fornøden 3 m bredt, saaledes at der paa Muren bliver en 2 m Passage langs Brystværnet.

Overslag.

Beton i Sække	54 m ² à 45 Kr. —	2,430 Kr.
Murværk	625 - - 24 —	15,000 —
Jernindlæg	—	600 —
Forskellige Udgifter	—	1,970 —

I alt 20,000 Kr.

Administration og uforudsete Udgifter, 10 pCt., . . 2,000 —

22,000 Kr.

Til § 3.

Dette Anlæg var oprindelig anslaaet til at kunne udføres for et Beløb af 70,000 Kr.; men Forstanderskabet i Vaag har senere ønsket en Udvidelse af det foreslaaede Anlæg saaledes, at den 20 m lange og 4 m brede Kajmur for Enden af Pieren forlængedes til den ene Side, hvorved der kunde blive Anlæg for Fartøjer paa begge Sider af Kajmuren.

De nærmere Forhandlinger med Forstanderskabet om, hvilket Anlæg der hensigtsmæssigst kan bringes til Udførelse, mener Ministeriet imidlertid rettest maa bero, til man har vundet Klarhed over, om der overhovedet bliver noget Beløb til Raadighed til dette Anlæg, og da hvor meget.

Til § 6.

Ligesom ved andre Havne i Kongeriget maa man anse det for rettest, at Ministeriets Approbation forbeholdes paa de Takster, der ønskes fastsatte for Havnenes eventuelle Benyttelse.

II.

Efter Anmodning af Førre Amt foretog en norsk Ingeniør allerede i Aarene 1903—04 forberedende Undersøgelser angaaende Kommunikationsforholdene paa Førøerne, og i den af ham derefter til Lagtinget afgivne Indberetning var bl. a. optaget Forslag om Anlæg af en Vej fra Skopen til Sand med en Arm til Trødum. Bekostningerne ved dette Anlæg vare anslaaede til i alt 34,300 Kr. foruden Udgifter til Grunderhvervelser og Ingeniørhonorar. Paa Grundlag af dette Overslag indstillede Lagtinget til Justitsministeriet, at der af Statskassen ydedes et Bidrag af $\frac{3}{10}$ af

nævnte Overslagssum, idet Sandø Præstegælds Kommune paatog sig Tilvejebringelsen af den til Anlægget fornødne resterende $\frac{1}{10}$ foruden Afholdelsen af Udgifterne til Grunderhvervelser, der ansløges til 2,700 Kr. Af Grunde, der vil fremgaa af Skrivelse fra Justitsministeren til Folketingets Finansudvalg af 26. November 1909, jfr. Rigsdagstidende 1909—10, Tillæg B., Spalte 431—34, blev der imidlertid af den daværende Regering kun stillet Forslag om et Bidrag fra Statens Side svarende til $\frac{3}{4}$ af samtlige til Anlægget medgaaende Udgifter, derunder indbefattet Udgifterne til Erhvervelse af det fornødne Areal, altsaa $\frac{3}{4}$ af 34,300 Kr. + 2,700 Kr. = 27,750 Kr.

Dette Forslag vedtoges ved Finanslov for Finansaaret 1910—11 under § 26 III. 54.

Da det Tilskud, der herefter forlangtes fra Kommunens Side, var bleven betydelig forhøjet og endda havde Udsigt til en yderligere væsentlig Forhøjelse under Hensyn til, at det i 1904 paa rent forberedende Undersøgelser affattede Overslag nu maatte anses for meget for lavt, har Kommunen ikke turdet paatage sig at gaa med til Vejanlægget, og af det ommeldte Statstilskud, der er genbevilget paa Tillægshbevillingsloven for Finansaaret 1911—12 under Konto: Til § 26 R. Til III. Nr. 16, er derfor kun forbrugt et Beløb af 2,216 Kr. 25 Øre, der er medgaaet til Ingeniørhonorar m. v.

Efter Anmodning af Forstanderskabet for den paagældende Kommune er der nu i Januar 1912 bleven udarbejdet et nyt detailleret Projekt til det omhandlede Vejanlæg, hvorefter de dermed forbundne Udgifter, iberegnet Ingeniørhonorar, men uden Omkostninger til

Grunderhvervelser, maa anslaaes til 50,000 Kr.

Forskellen imellem de to Overslag maa dels tilskrives den tidligere Undersøgelses noget mere skønsommelige Karakter dels en betydelig Stigning i Arbejdspriserne i det mellemliggende Tidsrum; Vandbygningsdirektøren, hvis Erklæring i Sagen er bleven indhentet, har imidlertid udtalt, at der efter hans Formening ikke vil kunne foretages nogen Reduktion i den sidstnævnte Overslagssum, idet det ikke vil kunne anses for tilraadeligt at slaa af paa Fordringerne til Vejens Bygning, navnlig under Hensyn til dennes fremtidige Vedligeholdelse.

Forudsætningerne for Størrelsen af det ved Finansloven for Finansaaret 1910—11 bevilgede Statstilskud paa 27,750 Kr. maa herefter formentlig siges at være bristede, og Ministeriet for offentlige Arbejder, til hvis Behandling Sagen senere er overgaaet, har derfor ment, at der paa nærværende Lovforslag, der i al Almindelighed tilsigter en Ophjælpning af Kommunikationsforholdene paa Færøerne, bør optages en ny Bevilling til dette Anlæg, paa hvis Udførelse der saavel fra Amtets som fra den paagældende Kommunes Side lægges megen Vægt.

Idet det er en Selvefølge, at den tidligere givne Bevilling ved denne Lovs eventuelle Vedtagelse samtidig bortfalder, har man altsaa foreslaaet, at Statskassen ligesom ved Havneanlægene bidrager med $\frac{1}{5}$ af de til Vejanlægget medgaaende Udgifter, ligeledes her under Forudsætning af, at Amtskommunen dels garanterer Tilvejebringelsen af den resterende Femtedel af Udgifterne dels indestaar for Anlæggets fremtidige forsvarelige Vedligeholdelse.

For at lette Kommunen Tilvejebringelsen af det manglende Tilskud, er det Hensigten, at Vejanlægget, der udstrækkes over flere Aar, gives i Entreprisa til Sand og Skopen Sogne.

Eventuelle Udgifter til Grunderhvervelser er Statskassen uvedkommende, men formenes efter Udtalelser af Amtmanden at ville blive forsvindende.

I øvrigt kan bemærkes følgende:

Vejen, der har en Længde af 9,460

m, udgaar i Skopen fra Vejen op forbi Kirken, 32 m SV. for denne, i omtrent sydøstlig Retning og føres med Stigning ca. 1 : 12 op ad Fjeldet, hvorefter den følger Dalsænkningen imellem Skopen og Sand i omtrent syd-sydøstlig Retning ned langs Vestsiden af Sands-Vatn forbi Præstegaarden til Sand, hvor den udmunder i Vejen syd for Kirken. Fra et Punkt ca. 780 m, inden Vejen naar dette Endepunkt, udgaar en Sidearm til Trødam i omtrent nordvestlig Retning. Sidearmen gaar syd for Sands Vatn, og ved dens nordvestlige Ende passerer den Sands-Elven, over hvilken opføres en Bro af armeret Beton med en 13,5 m bred Anbning imellem to Landpiller af Murværk, der fundores paa Pæle.

Vejens Bredde er 2,25 m med en 3,5 m bred Vigeplads for hver 100 m af Vejens Længde.

Hvor Vejen bugtes ind i Fjeldet med stærk Sidehældning saaledes, at den ene Side kommer ud paa Paafyldning, begrænses denne af en Beklædningsmur, og ovenpaa denne sættes et muret Brystværn; et lignende Brystværn opsættes ogsaa paa de Strækninger af det øvrige Terrain, hvor den ene Side af Vejen kommer paa høj Paafyldning.

Vejen forsynes med Grøfter paa Siderne, og Stenkister anbringes i den overalt, hvor den passerer Bække. Den befæstes med Grus, der paa en ca. 2,000 m lang Strækning, hvor Vejen gaar gennem Moseterrain, hviler paa et Dæklag af Haandsten.

Udgifterne til Vejanlægget fordeler sig saaledes:

Udsprængning af Fyld.....	8,600 Kr.
Jordarbejde.....	8,900 —
Murværk.....	3,500 —
Stenkister.....	6,000 —
Vejbefæstelse.....	9,200 —
Vejtilslutninger, Grøfter, Græs-	
tørv m. m.	1,600 —
Bro over Sands Elv.....	4,700 —
Administration m. m.	3,000 —
Ingeniørhonorar.....	4,500 —
1 alt.....	50,000 Kr.

Det Beløb, der, saafremt nærværende Forslag ophøjes til Lov, vil kunne komme til Udgift for Statskassen til de af Loven omfattede Arbejder, vil i Henhold til ovenstaaende i alt andrage 1,272,880

Kr. og fordeles, som ommeldt i § 5, over et Tidsrum af 5 Aar.

For Finansaaret 1913—14 vil det være nødvendigt at have et Beløb af 200,000 Kr. til Raadighed.

Ministeriet for offentlige Arbejder.

København, den 3. Januar 1913.

Under Henvisning til, at det i § 6 i det for Rigsdagen fremsatte Forslag til Lov om Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne, af hvilket Forslag et Eksempplar vedlægges, er anført, at Færø Amtskommune indestaar over for Staten for Tilvejebringelsen af Femtedelen af Anlægsudgifterne ved samtlige de under §§ 1 - 4 nævnte Anlæg, skal man paa Foranledning af det af Folketinget nedsatte Udvalg angaaende nævnte Lovforslag tjenstlig anmode Hr. Amtmanden om efter Omstændighederne snarest belejligt at ville indhente og hertil indsende Oplysning om, hvorvidt Lagtinget og vedkommende Kommunalbestyrelser maatte være enige med Ministeriet i, at Overskridelser, som maatte følge af de vedtagne Anlægs Udvidelse under Arbejdets Løb, uforudsete Uheld eller Terrains- og Hav-, Strøm-, Klippe-, Vind- og andre Naturforholdsvanskeligheder, dækkes med $\frac{1}{5}$ fra færøisk Side og omfattes af Amtets Garanti.

Det færøiske Lagtings Forhandlinger om de paagældende Anlæg, forsynet som Bilag med det i Lagtinget fremlagte Forslag og Udvalgsbetænkning bedes i 3 Eksemplarer vedlagt Svaret.

Th. Larsen.

Amtmanden over Færø Amt.

Motiveret Ændringsforslag

61

Udvalgets Forslag i Havnesagen.

Til Punkt I.

Lagtingets Forpligtelser overfor Staten i Henhold til Lagtingets tidligere Vedtagelse i Havnesagen ville formentlig træde mere tydelig frem i nærværende Affattelse, da Forpligtelsen altid hidtil har været betinget af Kommunernes Tilskud og ikke bestaaet i en almindelig samlet Garanti.

Til Punkt II.

Udvalgets Forslag er omredigeret og optaget i Havnelovforslagets § 5.

Til Punkt III.

Forslaget er delvis optaget efter Udvalgets Forslag Punkt VI. af 9. Septbr. 1912. Tilføjelsen er foranlediget af, at der kan tænkes at indtræffe det Tilfælde, hvor en Kommunes Bidrag — i Tilfælde af at Licitationssummerne blive lagte til Grund — kan overstige Anlægssummen saa betydelig, at Lagtingets Samtykke bør indhentes, forinden Lagtingets Forpligtelse indtræder.

Punkt I.

Forslaget forandres til:

Der svares Ministeriet:

»Lagtinget er ved Behandlingen af Havnesagen i 1912 gaaet ud fra, at de paagældende Sogne kun have forpligtet sig til at udrede en Femtedel af Overslagssummerne og at Lagtinget, først naar de paagældende Sogne have godtgjort, at de dem paahvilende Tilskud kunne tilvejebringes, overfor Staten forpligter sig til at indestaa for, at Sognenes Bidrag udredes; jfr. Punkt 1. 6. V. og VI. i Lagtingets Indstilling af 1912.«

Punkt II.

Forslaget forandres til:

»Lagtinget godkender, at de paagældende Sogne udreder indtil $\frac{1}{5}$ af de respektive Overslagssummer.«

Punkt III.

Forslaget forandres til:

»Tinget bemyndiger Amtmanden til, naar de paagældende Sogne have godtgjort, at de dem paahvilende Tilskud kunne tilvejebringes, overfor Staten at forpligte Færøernes Amtskommune til at udrede det samlede Bidrag. I Tilfælde af at Kommunernes Bidrag vil være at udrede i Henhold til Licitationssummerne og det eventuelt indtræffer,

at en Kommunes Bidrag saaledes bliver betydelig højere end Femtedelen af Overslagssummen, skal dog Amtmanden, forinden Lagtingets Forpligtelse indtræder, indhente Tingets Samtykke.*

Punkt IV.

Ordet »anbefaler« forandres til »an-
drager om«.

Punkt V.

Forslaget udgaar.

Punkt VI. forandres til Punkt V.

Punkt VII. forandres til Punkt VI.

Punkt VIII. forandres til Punkt VII.

Punkt VII forandres til:

»Lagtingets Approbation paa, at de paagældende Sogne udreder det dem i Følge Lovforslagets § 5 paahvilende Beløb, kan forventes.«

Til Punkt VIII.

1. I Henhold til Lagtingets Fordeling ved Paaligningen af Amtsrepartitionsfondsskatten, se Lagtingsberetningen for 1911 Bilag 12, viser det sig, at Lagtinget har ansat Forholdet mellem Skatteevnen i Frodebo Sogns Kommune, Vaag Sogns Kommune og Skopen Sogn omtrent som henholdsvis 10 og 5 til 1.
2. Trangisvaag har en stor Skibsflaade og en betydelig Motorbaadflaade, der ejes af Bygdens Beboere. Noget lignende gælder Vaag. Skopen ejer en eneste Motorbaad.
3. Naar Trangisvaag har faaet sin Kaj, kan Sejlskibe og alle almindelige rutegaaende Dampskibe lægge til, noget lignende vil gælde for Vaag, om den faar sin Pier.

I Skopen Havn vil intet Sejlskib, ejheller noget Dampskib kunne komme ind, der bliver kun Plads for Motorbaade.

4. I Trangisvaag saa vel som i Vaag vil Entreprisetilbudene ikke i nævneværdig Grad forhøjes af Hensyn til Terræns- og Hav-, Strøm-, Vind- og andre Naturforholdsvanskeligheder.

I Skopen kunne uforudsete Uheld

Som nyt Punkt VIII. indsættes:

»I Tilfælde af, at Lovforslaget om Havne m. v. paa Færøerne optager Bevilling til Vaags Havn, godkender Lagtinget, at Frodebo Sogns Kommune og Vaags Sogns Kommune foruden de respektive en Femtedel udreder et Beløb, der i Forhold til disse Kommuners kommunale Bidrag overstiger de respektive en Femtedel med en Sum, som svarer til, at Skopen Sogn udreder indtil en Niendedel og de øvrige Sogne indtil en Femtedel af de respektive Anlægssummer, subsidiært Licitationssummer.«

og Naturforholdsvanskeligheder forhøje Entreprisetilbudene betydelig.

Til Punkt IX.

Selv om Traugisvang overtager Udredelsen af en Fjerdedel af Tilskudet, betyder dette Bidrag meget mindre for Frodebø Sogns Budget, end en Niendedel af Tilskudet betyder for Skopen Sogns Budget.

Til Punkt X.

Det fremgaar formentlig heraf, hvor daarlig stillet Skopen Sogn er i økonomisk Henseende.

Til Punkt XI.

Det maa anses af stor Betydning, at Loven ikke gennemføres, før den er i Overensstemmelse med Lagtingets Standpunkt.

Som nyt Punkt IX indsættes:

»Optager Lovforslaget ikke Devillering til Vaags Havn, udreder Frodebø Sogns Kommune indtil en Fjerdedel, Skopen Sogn indtil en Niendedel og de øvrige Sogne indtil en Femtedel ligeledes af de respektive Anlægssummer, subsidiært Licitationssummer.«

Som nyt Punkt X indsættes:

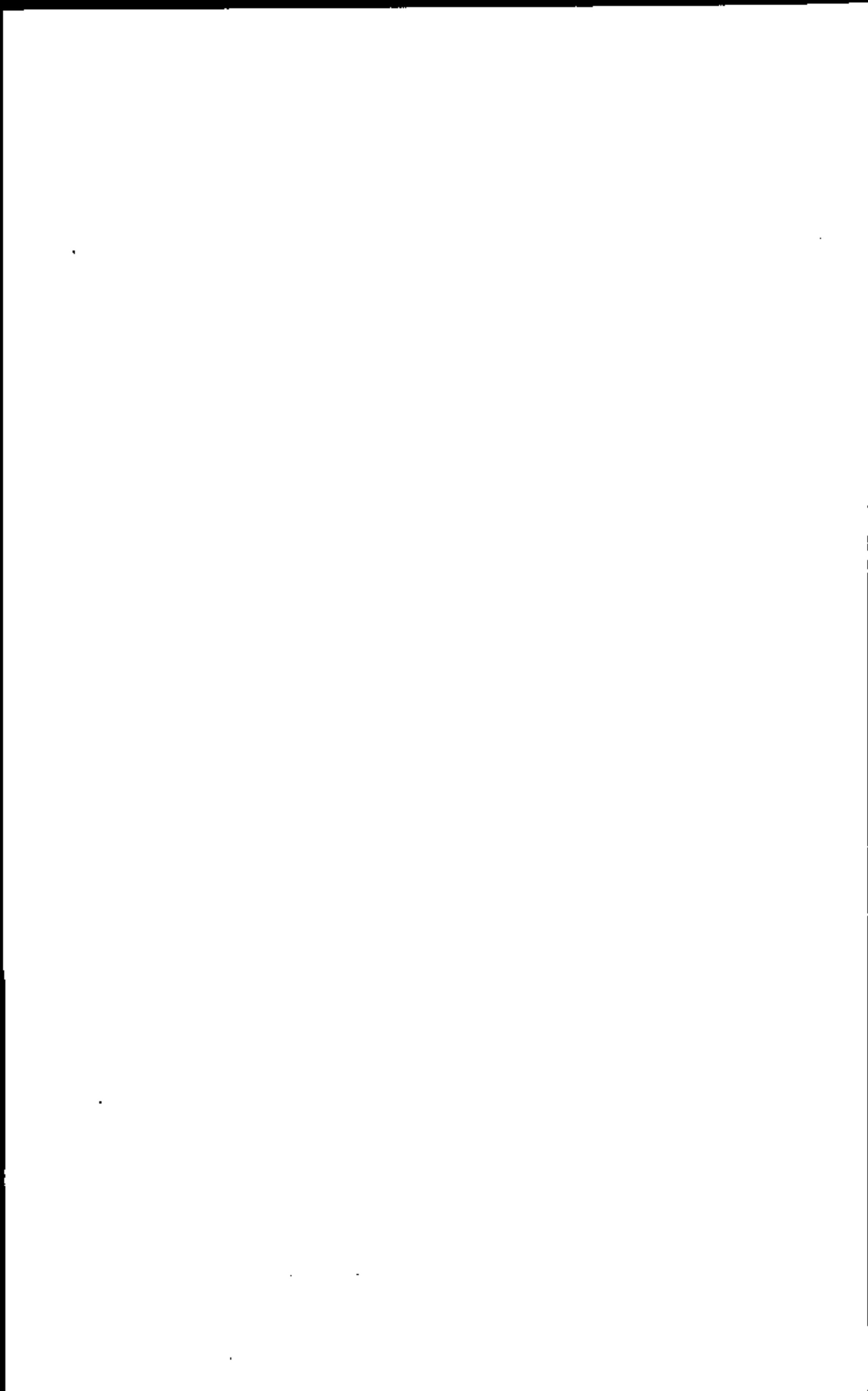
»Under Forudsætning af, at Skopen Sogn optager et Laan paa 21,000 Kr. til Havneanlægget, yder Amtskommunen, om fornødent gøres med Justitsministeriets Bistand, Garanti for et saadant Laan.«

Som nyt Punkt XI indsættes:

»I Tilfælde af, at de af Lagtinget vedtagne Ændringer ikke vinde Rigsdagens Bifald, vil Lovforslaget paany være at forelægge Lagtinget, førend det ophøjes til Lov.«

Lagtinget, 24. Januar 1913.

J. Patursson.

Motiveret Ændringsforslag

til

Forslag til Lov om Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne.

Til § 1.

Da Havnen skal være en Statshavn, og Thorshavns Kommune desuagtet kommer til at yde en saa stor Andel i Udgifterne som efter Lovforslaget foreslaaet, hvortil kommer, at Kommunen endvidere skal afstaa Grunde, Materialer m. v. uden Vederlag, kan det formentlig ikke anses for ubilligt, at Thorshavns Byraad faar Indflydelse paa Valget af Havnekommissionen, ligesom det ligeledes maa anses for et rimeligt Forslag, at der ligeledes i Henhold til foranførte tilfælde Thorshavns Kommune en vis Andel af Havnens eventuelle Indtægter.

Da der kan indtræffe den Mulighed, at Thorshavns Kommune inden Udløbet af et vist Tidsrum efter Havnens Fuldførelse kunde ønske, at Anlægget overgik til at blive en kommunal Havn, foreslaas en Bestemmelse herom indført i Loven. Udelukket er det heller ikke, at i Tilfælde af, at Thorshavns Kommune ikke agter at benytte sin Adkomstvej, denne da vil blive overtaget af Amtskommunen, hvorfor en Bestemmelse er foreslaaet indført herom.

§ 1.

Andet Stykke forandres til:

»Udøvelsen af Havneanliggenderne og Tilsyn med Havnen skal overdrages en Havnekommission paa 5 Medlemmer, hvoraf Ministeriet for offentlige Arbejder vælger 3 Medlemmer og Thorshavns Byraad 2 Medlemmer. Ministeriet for offentlige Arbejder fastsætter, efter at Lagtinget er hørt, de nærmere Bestemmelser om Havnens Benyttelse og Bestyrelse, samt om Optrækning af Havneafgifter. Af Havneafgifterne indgaar de fire Femtedele i Statskassen, medens den ene Femtedel tilfalder Thorshavns Kommune.

Efter Havnens Fuldførelse har Thorshavns Kommune Hjemmel til at overlage Havnen som kommunal Havn paa Betingelser, der staar i Forhold til de øvrige kommunale Havneanlægs, og under billig Hensyntagen til Statens indtil Overleveringstiden afholdte Udgifter. Endvidere gives samme Adgang paa samme Betingelser for Færøernes Amtskommune, ifald Thorshavns Kommune ikke inden Udløbet af 10 Aar efter Havnens Fuldførelse ønsker at benytte sin Hjemmelsret.

Til § 2.

Anlæg af en Pier ved Vaag maa anses værende af saa stor Betydning, at Bevilling til denne bør optages samtidig med Bevillingen til Nabohavnen, Trangisvaag. Beløbet hertil er heller ikke betydeligt i Forhold til de efter Paragraffen foreslaaede samlede Udgifter.

Da Ændringsforslaget foreslaar en anden indbyrdes Fordeling af de færøske Kommuner's Bidrag, er det nødvendigt at ændre Ordene »de enkelte Anlæg« til »Anlæggene«.

Til § 3.

Som Følge af den foreslaaede Tilføjelse i § 2, udgaar § 3.

Til § 5.

Paragraffen er optaget efter Udvalgets Forslag Punkt II af 22. ds. og Udvalgets Indstillingspunkt VI af 9. September 1912 og omredigeret i Lovform.

Paragraffens sidste Stykkes første Del er optaget og omredigeret efter Udvalgets Punkt III af 22. ds. og Udvalgets Punkt VII af 9. Sept. 1912, hvorefter det bliver de respektive Kommuner og ikke Amtskommunen, der overtager Vedligeholdelsespligten. I Stykets sidste Del er foreslaaet sat Grænser for, hvor Kommunernes Vedligeholdelsespligt nødvendigvis maa høre op.

§ 2.

I Rækkefølge efter Punkterne a, b, c, d, e sættes:

»f. En Pier ved Vaag, anslaaet Udgift 141,000 Kr.«

Tallet »799,700« forandres til »940,700«.

Ordene »de enkelte« udgaa, og Ordet »Anlæg« forandres til »Anlæggene«.

§ 3.

Paragraffen udgaar, hvorefter §§ 4, 5, 6 og 7 forandres til 3, 4, 5 og 6.

§ 5 (nuværende § 6).

Første Stykke forandres til:

Principaliter:

»Naar de paagældende Kommuner have godtgjort, at de dem paahvilende Tilskud kunne udredes, indestaa Færøernes Amtskommune overfor Staten for Tilvejebringelsen af Femtedelen af Overslagssummerne ved samtlige under §§ 1—3 nævnte Anlæg.«

Subsidiært:

»Naar de paagældende Kommuner have godtgjort, at de dem paahvilende Tilskud kunne udredes, indestaa Færøernes Amtskommune for Tilvejebringelsen af Femtedelen af de eventuelle Licitationssummer, saaledes at Entreprisetilbudene forelægges vedkommende kommunale Styrelser, for saa vidt Tilbudet overstiger Overslagssummen i nævneværdig Grad.«

Andet Stykke forandres til:

»Det paahviler de enkelte Kommuner at indestaa for den fremtidige forsvarlige Vedligeholdelse af de under §§ 2—3 ommeldte Anlæg, og forpligter Lagtinget sig til at føre Tilsyn med, at Sogneres Vedligeholdelsespligt opfyldes. Dog skal Kommunernes Vedligeholdelsespligt kunne bortfalde, om der skulde indtræffe totale Ødelæggelser, eller saa betydelige Be-

skadigelser, at en forsvarlig Istandsættelse, efter et af Retten udmeldt Skøn, maatte anses at overstige vedkommende Kommunes økonomiske Kræfter.

I Punkt 3 forandres »§§ 2 og 3« til »§ 2«.

Lagtinget, den 24. Januar 1913.

J. Patursson.

Udvalgsbetænkning

i

Havnesagen.

Amtmanden over Færøerne har indkaldt Lagtinget til en overordentlig Samling til Behandling af Havnesagen, og Tinget har i Gaar nedsat undertegnede Udvalg til at afgive Betænkning i Sagen.

Amtet har forelagt Tinget:

- 1) Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder af 3. dennes.
- 2) Forslag til Lov om Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne med Bemærkninger.

I den under 1) nævnte Skrivelse anmoder Ministeriet Amtmanden om snarest belejligt at ville indhente og til Ministeriet indsende Oplysning om, hvorvidt Lagtinget og vedkommende kommunale Styrelser maatte være enige med Ministeriet i, at Overskridelser, som maatte følge af de vedtagne Anlægs Udvidelse under Arbejdets Løb, uforudsete Uheld eller Terrains- og Hav-, Strøm-, Klippe-, Vind- og andre Naturforholdsvanskeligheder, dækkes med $\frac{1}{5}$ fra færøsk Side og omfattes af Amtets Garanti.

Amtmanden har derefter anmodet saavel de interesserede Kommunalforstanderskaber som Thorshavns Byraad om at udtale sig om det af Ministeriet forelagte Spørgsmaal, og der foreligger allerede nu Erklæringer fra samtlige de interesserede kommunale Styrelser, nemlig:

- 1) Thorshavns Byraad ang. Thorshavns Havneanlæg.
- 2) Kvivig Kommunalforstanderskab ang. Dækmoleanlægget sammesteds.
- 3) Vaagø Forstanderskab ang. Dækmoleanlægget i Midvaag og Pieranlægget i Sørvaaq samt ang. Pieranlægget i Sandevaag.
- 4) Sandø Præstegaards Forstanderskab ang. Havneanlægget i Skopen og Vej-anlægget Skopen--Sand.
- 5) Frodebo Sogns Forstanderskab ang. Kajanlægget i Trangisvaag.
- 6) Vaag Sogns Forstanderskab ang. Pieranlægget i Vaag. Endvidere
- 7) er modtaget en Erklæring fra A/S. J. Mortensens Eftf., hvori dette Firma forpligter sig til at laane Skopen Sogn til Havneanlægget sammesteds 15,000 Kr. og eventuelt $\frac{3}{8}$ af den Skopen Sogn paahvilende Andel af Overskridelserne indtil 5000 Kr.

Skønt Amtmanden i Henhold til Lagtingsloven har Bemyndigelse til at optræde paa Lagtingets Vegne, naar dette ikke er samlet, finder Udvalget, at der har været god Grund til at sammenkalde Tinget paa nærværende Tidspunkt, for at dette kan faa Lejlighed til at udtale sig om Havnesagen paa dens nuværende

Stadium. Den omhandlede Forespørgsel fra Ministeriet for offentlige Arbejder har berettiget dertil, og visse Uoverensstemmelser mellem Lagtingets Indstilling i Sagen i Samlingen 1912 og det af Ministeriet i Folketinget forelagte Lovforslag om Havneanlæg m. v. paa Færøerne skønnes at være af saadan Betydning, at det giver rigelig Anledning til en ekstraordinær Lagtingssamling, selv om denne falder paa den Tid af Aaret, hvor Tingets Medlemmer har størst Vanskelighed ved at sandes i Thorshavn. Den Omstændighed, at saa godt som samtlige Tingets Medlemmer trods Vanskelighederne er mødte, afgiver ogsaa Vidnesbyrd om, hvilken Betydning Befolkningens Lagtingsrepræsentanter tillægger denne Sag og dens gode Fremme.

De Udtalelser m. m., som indeholdes i den af Lagtingsudvalget i 1912 afgivne Betænkning, kan nærværende Udvalg fuldt ud tiltræde. Udvalget kan derfor indskrænke sig til at gøre Rede for sit Syn paa Sagen, saaledes som denne nu foreligger.

I de Lovforslaget medfølgende Motiver udtaler Ministeriet, at samme for at lette vedkommende Kommune Tilvejebringelsen af det Beløb, som Statskassen ikke skal udrede, har til Hensigt at give Vejanlægget Sand Skopen i Entreprise til vedkommende Sogn, saaledes som Lagtinget under en anden Sag har andraget om. Udvalget maa udtale sin Glæde derover.

Endvidere maa man udtale sin Glæde over, at Regeringen ifølge det for Folketinget forelagte Lovforslag har imødekommet et fra Lagtinget fremkommet Ønske om, at Tilskudet fra Færøerne til de forskellige Anlæg først skal refunderes Statskassen efterhaanden som hvert enkelt Anlæg er bragt til Afslutning.

Ligeledes lægger Udvalget med Glæde Mærke til, at Regeringen har taget Hensyn til Lagtingets Andragende om, at der ved Thorshavn anlægges en Havn, saaledes som den er projekteret af Ingeniør Jagd og Havnebygmester Møller, i Stedet for, som af Ministeriet oprindelig paatænkt, en Kaj ved Østsiden af Vestrevaag, til Trods for, at Anlægsudgifterne ved det førstnævnte Anlæg betydelig overstiger det Beløb, som sidstnævnte Anlæg var beregnet til at koste. Desværre viser det sig, at der endnu er nogle Uoverensstemmelser mellem de fra Færøerne gennem Lagtinget i 1912 fremsatte og begrundede Ønsker og Ministeriets Lovforslag. Udvalget saavel som Lagtinget i det hele nærer imidlertid det Haab, at det ved Forhandling mellem Ministeriet og det af Folketinget nedsatte Udvalg i den færøske Havnesag maa lykkes at fjerne disse Uoverensstemmelser. Man haaber saaledes, at Kørekajerne ved Thorshavn, der med Rette er projekterede som et Led i Havneanlægget sammesteds, maa blive udførte med Tilskud fra Statskassen i samme Forhold som den øvrige Del af Anlægget.

Endvidere forventer man, at der maa kunne tilvejebringes en Bevilling til Pieranlægget i Vaag i den Form, som Lagtinget har anbefalet det, uden Hensyn til, om samtlige de andre i Lovforslaget omhandlede Anlæg kommer til Udførelse. Idet man i saa Henseende skal henvise til, hvad Lagtinget om denne Sag har udtalt i sin Betænkning i 1912, skal man tilføje, at det af foreliggende statistiske Oplysninger fremgaar, at Ind- og Udførselen i Vaag i 1912 androg over 900,000 Kr., at saavel Kutterfiskeriet som Motorbaadsfiskeriet er under stærk Udvikling paa Stedet, en Udvikling, som det omhandlede Anlæg kraftig vil støtte, medens Savnet af et saadant i Fremtiden vil blive føleligere og føleligere.

Fremdeles haaber Udvalget, at det ved Forhandling maa lykkes at opnaa en saadan Ordning m. H. t. Spørgsmaalet om Vedligeholdelse af de projekterede kommunale Anlæg, som Lagtinget ved sin Indstilling i 1912 (Punkt VII) har foreslaaet. Saavel de Udtalelser, som er faldne ved Sagens Behandling i Folketinget fra vedkommende Minister som fra de forskellige Partiers Ordførere, hvilke Udtalelser vidner om levende Velvilje for Sagen og den Rigsdel, som Lagtinget repræsenterer, berettiger Udvalget til at nære dette Haab, da Loven ellers ikke vil kunne gennemføres her paa Øerne.

Man skønner ikke rettere, end at disse Uoverensstemmelser maa fjernes, for at det kan siges, at Havnesagen og Vejsagen er løst i en saadan Form, at Færøerne kan drage den fulde Nytte af dem.

Med Hensyn til det af Ministeriet i den foran citerede Skrivelse rejste Spørgsmaal om, hvorvidt Lagtinget og Forstanderskaberne med Ministeriet maatte

være enigt i, at Overskridelser, som maatte følge af de *vedtagne Anlægs Udvidelse* under Arbejdets Løb, dækkes med en Femtedel fra færøsk Side, saa viser det sig, at samtlige interesserede kommunale Myndigheder ved deres i Sagen fremlagte Svarskrivelser paa Amtets Henvendelse erklære sig villige hertil, idet man dog har forudsat, at der om saadanne Udvidelser føres Forhandling mellem Ministeriet og de interesserede Kommuner. Lagtinget har dog formentlig ikke tidligere taget Stilling til dette Spørgsmaal, men Udvalget nærer ingen Betænkelighed ved at tilraade Tinget at billige Kommunernes Svar, idet man dog maa henlede Opmærksomheden paa, at Kommunerne uden for Thorshavn i Henhold til Landkommunalloven i hvert enkelt Tilfælde maa have Approbation fra Lagtinget eller Amtmanden paa Lagtingets Vegne, for at kunne paatage sig vedvarende Forpligtelser, ligesom man endvidere forudsætter, at Lagtinget høres, naar der er Tale om større Udvidelser, som ikke nødvendigvis maa siges at være en Følge af den allerede skete Vedtagelse om paagældende Anlæg. I saadanne Tilfælde, hvor Spørgsmaalet ikke, i Følge foranstaaende, skal forelægges for Lagtinget, finder man ikke noget at indvende imod, at Kommunens Forpligtelser omfattes af Lagtingets Garanti overfor Staten, efter at Amtmanden har sikret Amtskommunen paa samme Maade, som m. H. t. Garantien for Hovedanlægget.

Naar Ministeriet saa endvidere spørger om, hvorvidt man maatte være enig med samme i, at eventuelle Overskridelser, som maatte skyldes uforudsete Uheld eller Terrains- og Hav-, Strøm-, Klippe-, Vind- og andre Naturforholdsvanskeligheder, dækkes med en Femtedel fra færøsk Side og omfattes af Amtets Garanti, saa maa Udvalget bemærke, at Lagtinget sikkert har den Opfattelse, at de interesserede Kommuner kun har erklæret sig villige til betale en Femtedel af Overslagssummerne, jfr. Punkt L. b. og V. i Lagtingets Indstilling 1912, og kun denne Femtedel af Overslagssummerne omfattes af Lagtingets Garanti. Da Lagtinget endnu engang har faaet Havnesagen til Behandling, maa Udvalget raade Tinget til at indgaa til Ministeriet med fornyet Andragende om, at de vedtagne Havneanlæg maa blive udførte saaledes, at indtil en Femtedel af Overslagssummerne udredes af de interesserede Sogne, medens Resten af Anlægsudgifterne udredes af Statskassen. Skulde Lovgivningsmagten mod Forventning ikke kunne imødekomme dette Ønske fra den færøske Befolkning, et Ønske, som Lagtinget paa det allerbedste maa anbefale under Hensyn til saavel de interesserede Sognes som Amtskommunens mindre gode økonomiske Evne, finder man det tilraadeligt paa Grund af det levende Ønske, som findes heroppe, om at se de vedtagne Havneanlæg iværksatte, at Lagtinget subsidiaert indgaar til Regeringen med Andragende om, at de vedtagne Anlæg maa blive fremskudte imod, at de interesserede Sogne udreder en Femtedel af de eventuelle Licitationssummer, medens Staten udreder Resten af Anlægssummerne, dog saaledes, at Entreprisetilbudene forelægges de interesserede Sogne, for saa vidt Licitationssummerne i nævneværdig Grad overskrider Overslagssummerne.

De frekomne Erklæringer fra de interesserede kommunale Styrelser viser, at man i de paagældende Sogne er under Indflydelse af, at der maa ofres, hvad ofres kan, for at Anlæggene kan bringes til Udførelse. Man erklærer sig derfor villig til om fornødent at bære en Femtedel af de Overskridelser, som skyldes uforudsete Uheld og Naturforholdsvanskeligheder. Udvalget tør imidlertid ikke tilraade Lagtinget at godkende, at de paagældende landkommunale Sogne paatage sig videre gaaende Forpligtelser, end hvad Udvalgets foranstaaende Forslag medføre, ligesom man heller ikke overfor Staten tør paatage sig Garanti for videre gaaende Forpligtelser.

I Slutningen af sin Erklæring af Gaars Dato udtaler Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune, at man fremdeles anser det for særdeles ønskeligt, om Lagtinget endnu en Gang gør et Forsøg paa at opnaa gunstigere Betingelser for Skopen Sogn. Udvalget skal, idet man fremhæver dette Ønske, henviser til det i Betænkningen af 1912 udtalte og slutte sig dertil. Udvalget er med Forstanderskabet enigt i, at det frekomne Tilsagn om Støtte fra A/S. J. Mortensens Eftf. er særdeles favorabelt for Sagnet, idet de Betingelser, Selskabet stiller, maa anses for overordentlig gunstige.

Med Hensyn til Havneanlægget i Midvaag og Sandevaag, skal man bemærke, under Henvisning til hvad der er udtalt i Betænkningen for 1912, at man kan tiltræde det Ønske, som vedkommende Forstanderskab har udtalt i den vedlagte Afskrift af Beslutning af 7. November 1912, og man anbefaler, at dette Ønske fuldt ud imødekommes.

Thorshavns Byraad har i den Lagtinget tilstillede Betænkning af 20. ds., hvis Indstillingspunkter enstemmig er vedtaget i Byraadet, afgivet et Svar paa Ministeriets Forespørgsel, som formelt er noget afvigende fra de interesserede landkommunale Styrelses. Dette skyldes ingenlunde Byraadets Uvilje til at paatage sig en passende Del af de Udgifter, som maatte være nødvendige til at iværksætte det for Thorshavn projekterede Anlæg. Ligesom de øvrige kommunale Styrelser haaber Byraadet, at Anlægssummen vil holde sig inden for Overslagssummen eller i Nærheden af denne, og forudsætter, at de Udgifter, som foranlediges af Naturforholdsvanskeligheder, ville blive medtagne i Entrepriskontrakten, saaledes at de paalægges Entreprenørerne. Hovedgrunden til at Thorshavns Byraads Erklæring har faaet en mere ubestemt Form end de øvrige Erklæringer, skyldes sikkert den Omstændighed, at Raadet har besluttet at sende et af sine Medlemmer til København for at forhandle med Regering og Rigsdag om forskellige Forhold det thorshavnske Havneanlæg vedrørende, og den paagældende Udsending vil blive bemyndiget til paa Byraadets Vegne at forpligte dette.

I Samlingen 1912 fremkom der fra et enkelt Medlem et Ændringsforslag bl. a. gaaende ud paa, at det m. H. t. Statshavnen i Thorshavn skulde staa Kommunen frit at overtage Anlægget som kommunalt paa de Vilkaar, som gælde for de øvrige kommunale Havne, og samme Spørgsmaal er ogsaa bragt paa Bane ved Sagens første Behandling i indeværende Samling. Dette Spørgsmaal har Udvalget desuagtet ikke ment at burde optage til Drøftelse allerede af den Grund, at man gaar ud fra, at Thorshavns Kommune til enhver Tid vil kunne overtage Anlægget paa de for de kommunale Anlæg gældende Vilkaar, ligesom der heller ikke fra Byraadet er fremkommet noget positivt Ønske herom.

F o r s l a g :

I. Der svares Ministeriet for offentlige Arbejder:

Lagtinget er ved Behandlingen af Havnesagen i 1912 gaaet ud fra, at Færøernes Amtskommune kun garanterer for $\frac{1}{5}$ af Overslagssummerne, jfr. Punkt I. b. og V. i Lagtingets Indstilling af 1912.

II. Lagtinget andrager om:

Principaliter:

a t det Bidrag, der fra færøsk Side skal ydes til de vedtagne Havneanlæg, fastsættes til $\frac{1}{5}$ af de respektive Overslagssummer.

Subsidiært:

a t dette Bidrag fastsættes til $\frac{1}{5}$ af de eventuelle Licitationssummer, saaledes at Entreprisetilbudene forelægges vedkommende kommunale Styrelser, for saa vidt Tilbudet overstiger Overslagssummen i nævneværdig Grad.

III. Lagtinget andrager paany om, at Spørgsmaalet om Vedligeholdelsespligten af de i Forslag til Lov om Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne under §§ 2—4 ommeldte Anlæg ordnes i Overensstemmelse med Indstillingspunkt VII i Havnesagen i Samlingen 1912.

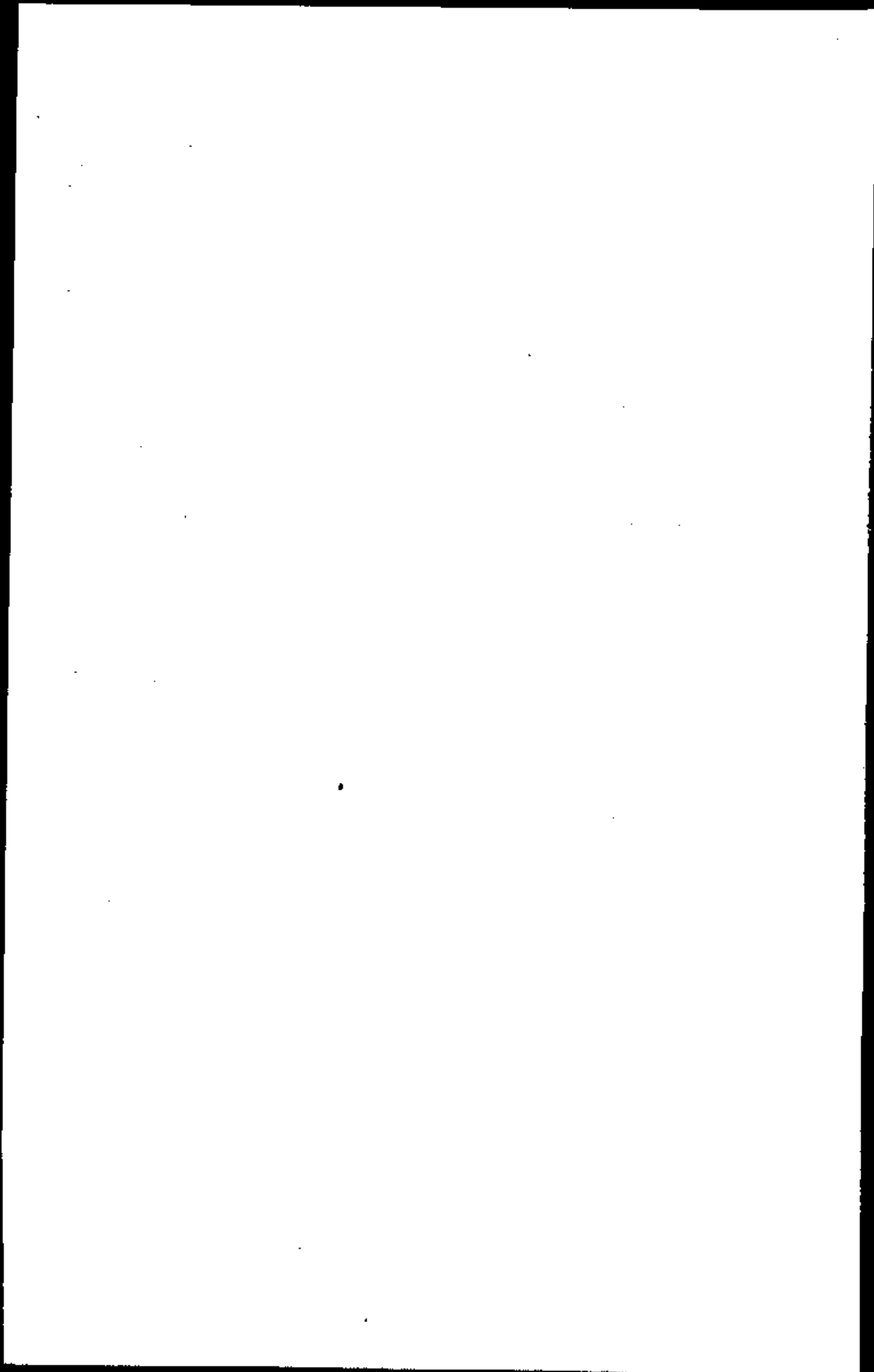
IV. Lagtinget anbefaler, at de under Havneanlægget ved Thorshavn projekterede »Kørekajer» betragtes som en Del af selve Anlægget og udføres med Tilskud fra Statskassen i samme Forhold som den øvrige Del af Havneanlægget.

- V. Lagtinget fornyer sin anbefaling i Punkt IV i Indstillingen 1912 med Hensyn til Pieranlægget i Vaag.
- VI. Lagtinget anbefaler Andragendet fra Forstanderskabet for Vaagø Sogns Kommune af 7. November 1912 vedrørende Anlæg af Dæk- og Anlægsmole i Midvaag og Pier i Søndevaag.
- VII. Lagtinget forventer at faa Lejlighed til at udtale sig, forinden større Udvidelser af vedtagne Havneanlæg bringes til Udførelse.
- VIII. Lagtingets Approbation paa, at de paagældende Sogne udreder det dem i Følge ovenstaaende paahvilende Beløb, kan forventes.

Lagtingets Udvalg i Havnesagen, Thorshavn den 22. Januar 1913.

A. Samuelsen, Jøen Poulsen. A. C. Evensen. Magnus Dahl.
Ordfører.

M. A. Winther. H. A. Djurhuus. J. Z. Nielsen.

Indhold.

	Side
Lagtingets Medlemmer.	
I. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne	1
II. Forlængelse af Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne	2
III. Foranstaltninger til Tuberkulosis Bekæmpelse	4
IV. Statsstøtte til Tuberkulosis Sygebehandling	6
V. Ændring i Helligdagsloven	8
VI. Forslag til Lov for Færøerne om Arveafgift	12
VII. Ordning af Medicinalhandelen paa Færøerne	16
VIII. Jordemodervæsenet paa Færøerne	22
IX. Ændring i Lov af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse	25
X. Sagen om Oprettelse af flere Valgdistrikter m. m.	27
XI. Om Beskatning af Handelsrejsende	32
XII. Lov om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr	35
XIII. Statstilskud til Befordringskasser i Forbindelse med statsanerkendte Sygekasser paa Færøerne	36
XIV. Lov om urigtig Varebetegnelse m. m.	40
XV. Lov om Bogføring m. v.	43
XVI. Sagen angaaende Spørgsmaalet om Flytning af Distriktslægen i Vestmanhavn til Vaagø	44
XVII. Andragende fra Distriktslægen i Vestmanhavn om Løntillæg	48
XVIII. Tilskud til Lønning af en Læge paa Vaagø m. m.	53
XIX. Bevilling til Udvidelse af Træplantningsforsøgene paa Færøerne m. m.	57
XX. Etablering af flere Fyr paa Færøerne m. m.	60
XXI. Instrukser for Overvrage og Vragere	64
XXII. Lov om Menighedsraad	66
XXIII. Andragende fra Brødremenigheden i Thorshavn om Kolportagebevilling	69
XXIV. Udskillelse af de forenede Sogne i Nordstrøme Præstegæld som særskilte Kommuner	73
XXV. Deling af Viderejde, Svine og Fugle Sognes Kommune i to særskilte Kommuner	77
XXVI. Ændring i Loven om Hvalfangst ved Færøerne	80
XXVII. Sagen angaaende de færøske Landbeforhold	81
XXVIII. Udkænkning af berusende Drikke ombord i det forenede Dampskibsselskabs Skibe, Dampskibsselskabet »Thore's Skibe og Postdampskibet »Smiril«	85
XXIX. Forbedring af Postforbindelsen paa Færøerne	91
XXX. Fartplan for Dampskibet »Smiril«	93
XXXI. Postdampskibet »Tjaldur's Fartplan	95
XXXII. Deling af Strøme Syssel eller Henlæggelse af Vaagø Syssel under Strøme Syssel	99

	Side
XXXIII. Statstilskud til Havneanlæg.....	106
XXXIV. Sagen angaaende Anlæg af Kørevej Skopou Sand med Arm til Trødum	115
XXXV. Opførelse af en ny Amtsbiblioteks- og Museumsbygning paa Færøerne	118
XXXVI. Spørgsmaalet om Afhjælpning af Lærermangel	121
XXXVII. Tuberkulose-Sygehuset	125
XXXVIII. Amtskommunens Telefonanlæg	129
XXXIX. Indhegning og Planering af det Amtskommunen tilhørende Areal ved Tinghusvejen	142
XL. Arresthuset i Thorshavn	144
XLI. Sagen angaaende Bospisningsreglement for Fanger i Thorshavns Arresthus samt Arrestforvarerens Løn.....	146
XLII. Tilskud til de færøske Afholdsorganisationer	149
XLIII. Opførelse af en Skolestue i Slettenæs.....	150
XLIV. Opførelse af Kirker i Bygden Gjøv og ved Bygden Glibre m. m.	153
XLV. Tilskud til Kirkegaardens Anlæggelse og Vedligeholdelse.....	156
XLVI. Vej gennem Næslid i Porkere Sogn	159
XLVII. Bevilling til Føroya Fólkaháskúla.....	161
XLVIII. Angaaende Omkostninger ved Drøngen Ole Nicolaj Sofus Becks Ophold paa Aandssvageanstalten Gl. Bakkehus-Ebberødgaard ...	164
XLIX. Angaaende Betaling. for afdøde Sunneva M. J. Joensons Kur og Pleje paa Øresundshospitalet i København	166
L. Angaaende forskellige Beløb, som forskudsvis ere afholdte af Amtsfattigkassen	167
LI. Angaaende Postforbindelsen med Øen Kolter.....	168
LII. Vilkaar for Deling af Næs og Gøte Sognes Kommune i to særskilte Kommuner	170
LIII. Sundhedsvedtægt for Porkere Sogn	173
LIV. Angaaende Indsendelse af forskellige Sager fra Kommunerne...	176
LV. Udvidelse af Skolebygningen i Tveraa m. m.	178
LVI. Ændring i Loven om Fiskevrangning.....	181
LVII. Angaaende Amtskommunens Stadhingst	186
LVIII. Afhjælpning af Mangler ved Skolebygninger	187
LIX. Udgivelse af en Lagtingstidende	188
LX. De af Amtmanden ene afgjorte Sager	189
LXI. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.....	190
LXII. Andre Vedtagelser:	
1. Oprettelse af en færøsk Kreditforening m. m.....	199
2. Angaaende Svømmehunde ombord i Fiskerskibe	199
3. Angaaende en færøsk Brandforsikring	200
4. Tilskud til Udgivelse af et Mindeskrift om Poul Nolsø ...	200
5. Andragende fra Nolsø Totalafholdsforening.....	200
6. Opførelse af et Sygehus i Vestmannahavn.....	201
7. Erstatning for Skade ved Grindfangst	201
8. Angaaende det Hansenske Legats Renter.....	202
9. Ændring i Havnereglement for Vaag	202
10. Ændring i Lagtingssalens Indretning	203
11. Afholdelse af et Feriekursus i Thorshavn i Sommeren 1913	203
12. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere	203
13. Skolefondens Stilling paa Færøerne med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvem der kan raade over dens Midler	204
14. Statusoversigt for Amtskommunen	206

III

Tilføjelser.

- I. Til Sagerne V, VI, XVI, XVII og XX.
- II. A. Love og Anordninger.
 - B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

Bilag.

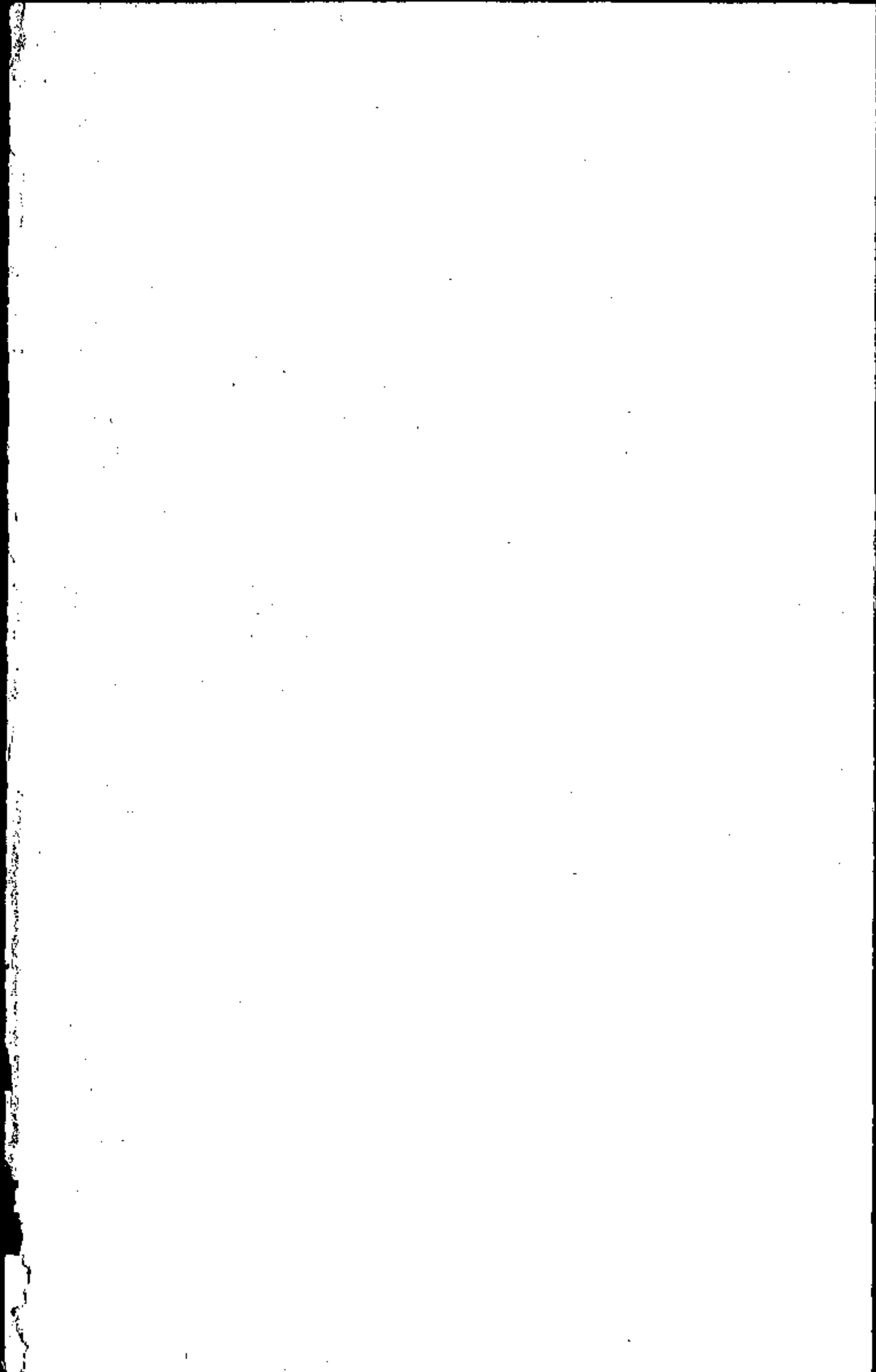
- Bilag 1. Forslag til Lov om Ændringer i Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne samt i Lov Nr. 77 af 3. April 1906 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854.
- 2. Forslag til en Forandring af Valgdistrikterne.
 - 3. Eventuelle Ændringer i de i Aaret 1911 forelagte Instruksor for Overvragerne og Vragerne.
 - 4. Forslag til Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.
 - 5. Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 55 af 1. April 1912 om Foranstaltninger til Tuberkulosisens Bekæmpelse udvides til at gælde for Færøerne.
 - 6. Anordning hvorved Lov Nr. 148 af 10. Maj 1912 om Statsstøtte til Tuberkulosis Sygebehandling udvides til at gælde for Færøerne.
 - 7. Forslag til Lov om Apotekervæsenet paa Færøerne.
 - 8. Forslag til Lov om Jordemodervæsenet paa Færøerne.
 - 9. Oversigt over Færø Amtskommunes økonomiske Status til Brug for Lagtinget 1912.
 - 10. Forslag til Lov for Færøerne om Arveafgift.
 - 11. Forslag til Lov om Ændring af Lov Nr. 30. af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.
 - 12. Forslag til Lov for Færøerne om Forandring i Lov Nr. 134 af 22. April 1904 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen.
 - 13. Beretning fra Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen.
 - 14. Regler for alle Bevillinger, som Lagtinget giver vedrørende Veje, Broer og Landingsteder, for saa vidt ikke Undtagelse gøres i de enkelte Tilfælde.
 - 16. Repartition.
 - 17. Udvalgsbetænkning angaaende Forslag til Lov om Jordemodervæsenet paa Færøerne.
 - 18. Lagtingets Beslutninger af 19. August 1912 om Tilskud fra Færø Amts økonomiske Fønd til Landingsteder, Broer og Veje.
 - 19. Udkast til Lov for Færøerne om Handelsrejsende.
 - 20. Betænkning fra Udvalget i Telefonsagen.
 - 21. Forslag til Instrukt for Overvragerne eller Vragformænd.
 - 22. Forslag til Instruks for Vragere.
 - 23. Udvalgsbetænkning angaaende Lov om Menighedsraad af 10. Maj 1912.
 - 24. Udvalgsbetænkning i Havnesagen.
 - 24a. Udvalgsbetænkning angaaende eventuel Ændring i Lov af 2 Maj 1902 om Hvalfangst ved Færøerne.
 - 25. Forslag til Lov om Jordemodervæsenet paa Færøerne. (Som det er vedtaget ved 3. Behandling.)

III

- Bilag 26. Forslag til Lov om Forlængelse af Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af Smitsomme Sygdomme paa Færøerne.
- 27. Ekstrakter af de af Færøernes Lagting deciderede Røgnskaber i Sessionen 1912 samt Uddrag af Kommuneregnskaberne for 1910—1911.
-

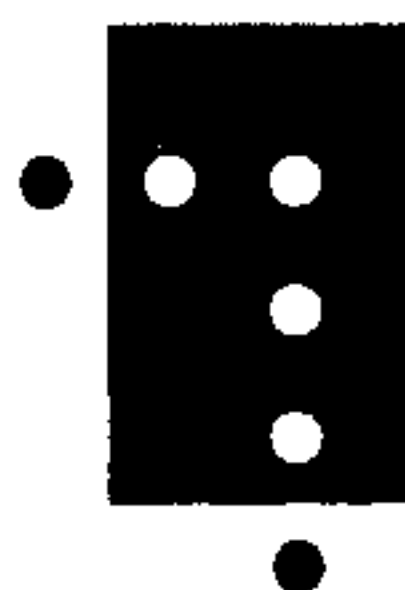
Den ekstraordinære Samling 1913.

Statsliskud til Havneanlæg (med vedhæftede Bilag.)

RED: 10 X

Nasjonalbibliote

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12

